

HORGAS BÉLA

ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK

2

1984–2003

liget

Horgas Béla

ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK

2.

1984–2003

Kiadja a Liget Műhely Alapítvány, 2023.

Szerkesztette Levendel Júlia, Horgas Judit

A borítót René Margit tervezte.

Tördelés: Károlyné Ór Erzsébet

Olvasószerkesztő: Somogyi Anna

ISBN 978-615-5419-76-8

TARTALOM

ELŐSZÓ	21
SÚGJA HANG	22
1 / Arról, hogy miért	23
2 / Mélyebb hűvösség talán	24
3 / Újrajátszom e mitológiát	24
4 / Csikólábú tűzhely	25
5 / Homokszemek mocorgása	26
6 / A levegőég utasai	27
7 / A tenger hatvanhétben	28
8 / Macska és dió	29
9 / Apám tehát	29
10 / A második személy	30
11 / A gyerekek	31
12 / Papírkörmölő	32
13 / A kidőlt jegenye	33
14 / A hiábavalóságok hőse	33
15 / Kálmáncsától Zanzibár	34
16 / Testében lakozol	35
17 / A smaragd éje	36
18 / Dirib-darab lett minden	37
19 / Arról, hogy mit	38
20 / Héj	39
21 / Egy okker padon	39
22 / Egy Lehel úti ablakban	40
23 / Narancssárga sajt	41
24 / Marionett	42
25 / „Pampi” feliratú táblával	43
26 / Nyolcvanhét hajnala	44
27 / Az alvó fügefá	44
28 / Pályázatok	45
29 / A nagyszélű, szürke kalap	46
30 / Délutáni óra	47
31 / Potom délelőtt	48
32 / A pártfogó	48

33 / Önrész	49
34 / A lángoló hagymahéj	50
35 / Anekdota hatvannyolcból	51
36 / A vonal sétája	52
37 / Folyóirat a fürdőkádban	53
38 / Topográfia	53
39 / Botor fül	54
40 / A patkányfogó portréjához	55
41 / Október huszonharmadikán	56
42 / Bagoly a gerendán	57
43 / Talán közeledés	58
44 / Rózsák terén	58
45 / Ez a kis szerkesztőség	59
46 / A krumplileves oldaláról	60
47 / Hídló végén	61
48 / Sáros bőréig látni	62
49 / Az a falusi suttyó	62
50 / A füves száj előtt	63
51 / Féldal	64
52 / Ligetes barátaihoz	65
53 / Rosencrantz mondja Guildensternnek	66
54 / Napló	66
55 / Regénymorzsálék	67
56 / Legendaképzés	68
57 / Túl és innen	69
58 / A szerdai út	70
59 / Plótinosz az autójavítóban	70
60 / Térkép, utólag	71
61 / Két „én” találkozása	72
62 / A sárgaréz inga	73
63 / Karinthy gyapjúnyíró ollóiról	74
64 / Alpacca vár	74
65 / Fénykép hatvanhatból	75
66 / Tüköre a hangnak	76
67 / Panoptikum	77
68 / Szalontüdő zsemlegombóccal	78
69 / Lámpabél	78
70 / Útleírás	79

71 / Három eperfa	80
72 / Az integető ember	81
73 / Egy pillanat rögzítése	81
74 / Mutatvány	82
75 / Időszámítás	83
76 / Riadalom	84
77 / Olvasónapló Ottlik kapitánynak	85
78 / Örül a fű	85
79 / Trójai lap	86
80 / Az igen és a de	87
81 / Visszatérés Athénba	88
82 / Versrontás	89
83 / Csengés	89
84 / A váll és az áll	90
85 / Az új évszázad gyökerei	91
86 / Fűtyörészés	92
87 / A gödi kertben	92
88 / Oldalazás a zsákban	93
89 / Visszahozza most	94
90 / A branyiszkói csúcs	95
91 / Ez volt	96
92 / Kolduskabát a parkban	96
93 / Cudar történet	97
94 / Tarkovszkijhoz	98
95 / Rátapadni testesen	99
96 / Gubó	99
97 / A Grimm éve	100
98 / A dió éve	101
99 / A 88-as évre	102
100 / A századik	102
101 / A konok követő	103

A KÓBOR CERUZA TÜNDÉRE

105

Vágjak neki bátran?	106
Megmondom neked	106
Három galamb	107
Egy délután a konyhában	108
Szamár-dalok	111

Tánc	112
Kefe visz egy kutyát	112
Három négysoros	113
Őszikézés	114
Papírajáték	116
Harang	116
Lombok és rétek	117
A kóbor ceruza tündére és Tevepúpja kapitány	118
NYÁR JÖN-E?	121
HALKAL	122
Írott lap	122
Halkal	124
Estiek	125
Varjakra marad	126
Egy késő őszi délután	127
Egy decemberi reggel	129
Jelmezesek bevonulása	130
Hódolat	131
Mire	132
Zsebtükör	133
Négy könnyű papundekli-dal	134
Dalfélék	140
Márciusi	140
Tűz és folyondár	141
A déli vasútnál	143
Oda	144
Sorok	145
Az Égei-tengernél	146
Kalóztempó	147
Húrjain	147
SÖTÉT ÉS FEHÉR	149
Előhang, elégiákhoz	149
A Városmajoron át	149
Lélekvesztő	151
Élsz-e?	152

A kopt madár	153
Sötét és fehér	155
A régi füvészek	156
Karácsonyi elégiák	156
ÚJ NYÁR, RÉGI	160
Fájdalmak húrja	160
Ugyanaz	161
Októberi ősz	162
Az álkonkrét fürtelem és a galambok	163
Örülsz	165
Új s új korszakok Odüsszeusza	165
Egy mágus oldalán	166
A Margit híd, R. P. ablakából	168
Dal, alkalmi dal	170
Képláda	171
Új nyár, régi	173
Tartozás	174
Olajlámpa	175
Életkép	176
A vizsla	178
Följegyzéseim	179
A régi játszótársakhoz	180
Hangszertelen, októberi dal	181
A kék kosár	183
Látkép	184
Krónikánkhoz	185
Sietős lett	186
Az elmúlt kabát	186
Ballon	187
Szandál	189
A vers vak létrái	192
Kilenc klip	193
REMÉNYFUTAM	196
Anna éhe	196
Alkonyi dünnyögés Annának	197
Dallam, Annától	199

Anna első játéka	200
Gyöngy, Annának	201
Egy őszi bokor bemutatása Annának	202
Anna első karácsonyára	203

EGYIK FÜLEM SÓS **206**

Rigó-variáció	207
Bolondos, koboldos altató	209
Kis dalocskák, galambocskák	211
Rét, Juditnak	213
Kukutyin	215
Őszi dünnnyögés Sára hercegnőnek	217
A húsvéti tündér	219
Levelezőlap a teknősbéka hátáról	221
Platán	223
Rekettye	223
A dió fia	224
Svamra	224
Szép őszi nap	226
Nyolc fütty	228
Képzeltődes száz fasarkú cipőről	231
Vers, csöndességért	233

VAKEGÉR **235**

Itt	236
Vaxöveg	237
Átmenet	238
Strófák	239
A nyár tréfái	241
Vég-elő-dal	243
Golf-top	245
Dék	248
Aluljáró	249
A pimfek	251
Stb.-k a Vakegérben	252
Bádogcsatorna, Vakegér	254
Defekt	256

Poszt	258
A lófej-köd, Csokonaival	259
SÖTÉTFEHÉR	262
BOLONDULOK	263
Könnyű	263
Olyan út	264
Szép időnk	265
Szerelem-óra	266
Jázminom	267
Mint vadméheknek	267
Hajlatába	268
Hálaadás	269
Bolondulok	269
Számítás	270
Érkezés	271
Hogy becsalogatott	272
Érintésért	272
Megint a szél	273
Lábjegyzet	273
ÁTIZZADT ZAKÓK	275
Ahogy az üres kristályvizes üvegek	275
Átizzadt zakók	275
Vedd vidd mind	276
Az áthatolhatatlan	276
Prokrusztészhez	277
Bezuhanva ajtóstól	278
Mint futó hasonlat	279
Áhítás	279
A kivénhedt kapusok	280
Tartományok sejtelme	280
Kamion	282
Meddőhányó	283
Ilyen idő	283
Ezüstszegélyes	284
Kása	285

Elalvás előtti	286
Mint hal	287
VERSES PUBLICISZTIKA	289
Utójáték a Lánchídnál	289
Papírmente	292
Telex	293
Verses publicisztika	294
A helyről	295
Berzsenyivel a Moszkván	297
A vízparton egy öreg nő	299
Ura fakó	301
Út, gémekkel	301
A hajfodrásznál	303
Hő, hal, sugár	304
A jövevény	305
Inneni dal	306
Hat kis réja	306
Rárákás	308
Annával a hegyen	309
Mosztár	310
ÜREGES	313
Rajzolja	313
Időkarambol	313
Üreges	314
Éjféli mandarin	315
Csobogás	317
Néma sapkák	317
Sötétfehér	318
Behúzódba	319
Libikóka	320
A göndör vonalak	321
Így	321
Hegedűhang, a miénk	322
Eklogánk	322
Széles út	323
Álomkövek	323

A zöld róka szeme	324
Rakosgatás, skorpióval	325
Tengeri lovak	325
Madártüzek	326
Egy rövidülő	327
Egy katakombá falára	327
Szólószem	328
A vak változtató	329
Tavakon	330
RÁÍRÁS	331
Ráírás	332
Parafrázis	332
Árnyvetés	333
Képes utó	341
Xeroxszal	342
Beszövés	342
A teve	343
Palimpszesztem	344
Szkin	345
Fényképre	346
Görög vonal	347
Sorközökre	348
Tükörírás	348
A legelő	349
Rajzás	350
Egy nejlonszatyor kiborul	350
Kártyára végül	351
ÚJ VERS RÉGI	353
Sírás	354
Hölgy, fehér lovon	355
Szeméből szemembe	356
Kintorna	357
A korfui füge	358
Platnira	359
Kabátba bújtat	360

Korai kései	363
Telefondrót	364
Mint kalapból a nyulak	365
Homokba	366
Átkelés	367
Újabban	367
Titkos mértan	368
Bársonydzseki	369
Rakomány	370
Mustra	370
Fúvóka	371
Hamuba kotort vers	371
Egyre	372
„Világizzása hőmérsékletem”	373
„Csillagok lélekző lelke”	374
Alkímia	375
Lassú	375
Mint vénülő alkimista	376

A HAL TRÉFÁJA **377**

„Partszegélyein túl”	378
Ha félne és fájlalna	378
A pulóvere zöld	379
Lovakra emlékeztető	380
Vitte vörös csónakon	380
Írott fedél	381
Mossa át	381
Görög beszéd	382
Kérdései az Égeinél	383
Hegyi hajó	384
Öreg kőangyal tekintetét	385
Rossz órán	386
Volt idő	387
Közben örül	387
Há	388
Álmatlansága fedelére	389
Függeszkedő	391
A hal tréfája	391

Tereh	392
Festett hal	392
Az a hely	394
Boldog szél	394
Múltam ott	395
Dió	396
Csak azt jelentse	397
Vers által	398
Elég egy pillantás	399
Duna-vers	400
Quodlibet	402
Igalon át	405
Álomnak való	406
A leláncolt kuka	407
Szava tárgyilagos	409
Asztalsaroknál megtámaszkodott	410
Egy kimustrált bútorlap előtt	411
Mit még mit	412
A jövő már megvolt	414
Megint a számok	415
Vetés	416
A víz vad-ezüst szaga	417
Füves hegy oldalán vénülő pasas	418
Dadog	419
A hasítások széle	419
Fadobozban	420
Írt	421
Azt a kisfiút	421
Kidől alóla	422
A tihanyi echónak	422
Korpafű	423
Félnóta	424
Kérés	426
'99	427
Biztos, mert nincs	428
Nincs-vers	428
Nincs mit nincs	429

Kérdezősködés	430
Hiábavaló-vers: Nyű és Nyí	431
Napló-vers: pik pik	432
Fekete kabátom dala	433
Fekete kabátjához	435
Tárgyi bizonyíték	436
Szerelmes vers	437
Faborona	438
Jónál jobb	439
Világnap (-tól -ig)	440
A vak fűrészgép katonái	450
Kampó	451
Félvad lények járkálnak itt	453
Délről érkező	453
A személyvonat	454
A lapulevél éve ez	455
A hegyen ahogy a három	456
A koránkelő Klee	457
A Városmajorhoz	460
Iipse	464
Egy sarki cipőbolt fölött	465
Végremény	467
Dalvonal	470
Eközben	470
Ha elnagyoltan	471
Gondolni kínozt	472
Ég a város	473
Konténer	473
Ingyen	476
A vadon tapintása	476
A Sétáló Árnyak Színházában	477
A fekete kabát epilógja	482

JÁTSZÓTÉR **484**

Ujjgyakorlat	485
Szóval átlépés	486
A huszonhetedik világ	487
A zöld hegy óriása	488

A zöld kutyák	488
Tépett, írott: Lilinek	490
Fejtörő, Dánielnek	490
Kívánság, Lucával	491
A tanulékony rigók	492
Rebeka, Ráhel halai	493
Egy karsin kinéz	493
A teknősbéka se bánja	494
Nincs úgy: így csak	495
Barnabú: Annának	496
A boszorkány fejében	496
Untyele cselei	497
Hogy van?	498
Nakonxipán	499
Holdkifli és Piripiri	500
A nyulak és a lyukak	501
Ki volnál?	502
A kőrisfa lakói	503
Vásárban valóban	504
Túlozva mint amatőr filmszereplők	504
El nem évül	506
Zárszó és ajánlás	507

VÍG VACSORA **508**

SMS EGY VARJÚNAK	509
Mint kezdet	509
Ennyi idő után	509
A kézfej	510
A faliújság	511
Ott vagyok itt	512
Víg vacsora	513
Lejtő	515
Rájátszás május 23-ára	515
Gúnyvers	516
Libikókán a Művész mozi előtt	517
Az időmilliomos	518
Még egy papundekli-dal	520

Sírnivaló	521
Világmente: ráírás Vörösmartyra	522
Szűkiben	523
Kérdezetlen	523
Képregény	524
Egy terrakotta	525
A sárgadinnyeföldeken	526
Szólna madarak nyelvén	526
Korfun egy makacs antropomorf	527
Korom	529
SMS egy varjúnak	530
Libegők	530
Hogy van (ha van)	534
FÜZETES REGÉNY	536
Kotorék	536
Hullt a törek szállt	537
Végre fut át felém	538
Alvó könnyök és a világmegváltás illúziói	538
A lilahagyma szépsége	540
Befordul és elmegy árnyaik szélén	541
A harminckettedik vacsora-vers	542
A kölcsönkapott hegedű	542
Fekszik mint hajtűkanyarban	543
Szorgos rajzolók	544
Isten nevét hiába-e	545
Kockás füzet volna	546
Csókavers	547
Születésnapjára és majdnem	548
Nyíl-dal	550
Szám-adás	550
EZERLÁBÚ	553
Milyen nyiladék	553
Bizonyos értelemben ráírás egy születésnap meghívóra	554
Ezer lábán útjára ered	557
Éjszakai akvarell	558
Jottányi	559

Imént	560
Sejti, sodorja	561
Falragasz	562
Vargabetűk	563
Transzfiguráció	564
Egy üzletkötés elutasítása	565
Világszavak lepedőkkel	566
Csak csöndet csak lássam	566
Szegény Isten	567
A szél torokhangjai	567
Verses mezítelen a járdaszélen	567
Két szürke fejű férfi az Intercityn	568
Az Ignotus utca sarkán	570
Két töredékes	571
NYÍ	572
ÖREGSZ	573
Négyes	573
Hármas	577
Két üledék	578
Huszonkilenc	580
Nyí	582
Csalános	583
Gágog	584
Sívó	585
Őszi kerozin	585
Öregsz	586
A Rezső téren	587
Comics	589
Ecoline	590
Két téli nő	592
Két folytatásos	593
HANGOK ÉS BETŰK	596
HORZSOLT	596
MEDDŐHÁNYÓRA	597
Ez itt A	598

KiBújHatOk-e	599
tört eLeM	600
okmány	601
Üres ű	602
P a r a i n é z i s	604
Két debil	604
Áprilisi felvevőgép	605
Doku-dekli	606
 A HÚVÖSVÖLGYÖN ÁT	 608
Kétezerkettes	608
Két februári	609
Belső beszédek	611
Három délutáni kocka	612
Ez négy vagy több	613
A Húvösvölgyön át	614
Megmondhatatlan	616
Ész húrja sír	617
Item	618
Közben zöld-ezüst	618
Vaskesztyűs	619
 PAPUNDEKLIRE	 621
NAGYANYÁM A TEAHOUSE ELŐTT	622
A kékfestő és a türelmes papír	622
Ráfestés: papundeklire	623
Nyomorult mutatóvagy	626
Nagyanyám a Teahouse előtt	628
Két apa szív a park sarkán	630
Ponton	632
A százforintos bolt előtt	633
Ha fényképeznék	635
Pingál egy („szigorúan titkos!” és „különösen fontos!”) dossziéra	637
 ÍRT	 640
Lefolyó-dal	640

Fakó-piros rajzolatok	640
Zajgás	642
A betűember	642
SZEPTEMBERI ÁTIRATOK	644
A (átkelni két láb)	644
B (kétség futkos)	644
S (hűlő hölgyike)	645
J (jászol körül)	645
N (világgá gurulnak)	645
C (sapkádtól cipődig)	646
T (az átmenet útja)	646
H (hiú remény)	646
E (rabja a betűknek)	647
É (nem szenderül)	647
CS (krákogása közt)	648
K (mérő ráfogás)	648
Ű (tuszolt)	649
V (arkapár)	649
X (ugyanaz)	649
Á (negatív mását)	650
F (pimfibe hajol)	650
NY (vagy nyílnak)	651
I (kiálltam)	651
G (fix pont)	652
Ö (göreb)	652
L (retorta)	653
D (lábjegyzet)	653
O (cirkuszi)	654
R (megannyi hiány)	654
Ü (mindegy)	655
N (anonim)	655
P (káprázat)	656
Z (kaszák)	656
J (transzfinit)	656
ZS (csordája legel)	657
(utóirat)	657

PINKÓDA	659
Macskaszag; benyitok	659
Valóban ők	660
Hószag	661
M. halotti értesítőjére	662
Az én kantátám	663
Pinkóda	665
Himnusz töredék	671
Korfuiq	673
Neuródal	674
A Kapcsos Angyal	677
 A SÉRÜLT TINTAHAL	 682
Krókuszpókusz	683
Nyárvégi	683
Pohárban darázs	685
Az én időm	687
 KÖTETBE NEM KERÜLT VERSEK	 689
El	690
Kaposvári képeslapok	691
Mámorba merítő	692
Alkalmasint	693
Nem száj kiált	694
Hattyúdal ellen	694
Üveggyöngyjáték	695
Egy szósz	697

ELŐSZÓ

Az *Ősszegyűjtött versek* 2. kötetében igyekeztünk valamennyi, 1984-től 2003-ig nyomtatott formában megjelent verset elérhetővé tenni. Az 1. kötetbe <https://qr.page/g/fO4uzIfiGg> került *Agyagszárnyak* ugyan 1985-ben jelent meg, de – a korabeli kiadói gyakorlat miatt – legtöbb darabja évekkel korábbi. A megírás és a könyvbeli publikálás dátuma igencsak különbözött. Ráadásul a Liget folyóirat 1986-os betiltását és bezárását követően Horgas Bélának nem jelenhetett meg felnőtteknek írt könyve – a Somogy Megyei Könyvtár viszont a költő ötvenedik születésnapjára '87-ben kiadta az akkor még készülő *Súgja Hang* 87 darabját.

Ezúttal is minden költemény egyszer, többnyire a korábbi megjelenés helyén olvasható, noha némelyik többféle kötetben, összeállításban, később válogatásban helyet kapott.

Javítottuk a ritmikát nem érintő helyesírási és nyomdai hibákat, egységesítettük az írásmódot.

A kötet egyes darabjai hangos versként is meghallgathatók az alábbi linken: <https://qr.page/g/3qYMhNOKIXq>

a szerkesztők

1. kötet

hangos versek

SÚGJA HANG

(Palmiro Togliatti Megyei Könyvtár, Kaposvár, 1987;
Liget, 1989.)

*súgja Hang mondja száj
kikerekedő történeteink
félbe maradtak harmadába*

*lendülj át súgja megfogadom
betyárkalapom karimáját
vernék az ágak ha volna*

1 / ARRÓL, HOGY MIÉRT

Mert kezdenem kell, mert hív, hogy belevágjak,
s a fogások, nyelek mind kezemre állnak,
mert nyerít, noha fűzvessző csak, vaksi versparipa;
nem tud elragadni, a
porba élém veti fényét, már hátán is vagyok,
súrolják a vállam ágak, ahogy súgta,
így indulok, hova érek? vissza? föl? – mi ez?
Talán kedvemre hangolódnak zöldecске énekek,
féldalok, ikrás regénymorzsálék; elnehezednek
vagy röpködők iramban szikráznak föl a csillagokig és
le a puskaporos mezőkre, hogy az égő rozskeresztek
és fenyvesek szaga a mindenséget ma betöltse.
Papírkígyó mentén megyek, le-föl, miféle történetben:
talán töredezetten, újra-fohászkodásaim létráin;
talán a tárgyak beszéde visz, felhőszakadás vizein
úszó nyárfateknő, talán a legendaképzés, mert
volt, van, tart a zajlás, jég és parázs a partokon.
Talán a szavak, miket odahagytam
s most visszahozza lelkük a lüktetés, elbitangoltak
vagy itt se voltak soha; szálak és kapcsok: 49 évem
– egy jelképesnek semmiképpen sem mondható pályaudvar
odakozmált csarnokában állok, cigány fiú nyal rózsaszín
egyenkrémet, batyusok, szovjet katonák köpenyben,
lakodalmas nép, vak férfi kutyával s a táskarádiók
torkán monoton lüktetés, okádják és nyelik a ricsajt –

2 / MÉLYEBB HŰVÖSSÉG TALÁN

Mesében éltem. Fű volt és lombok, sziszegő, zöld özön.
Kígyózott gyöngykavicsokkal, kő volt, vas volt az út.
Sínek; eget tartó torony; erdő mellkasán aludtam el.
Képzeld kutyát, fekete-fehér foltjait az óriás-
Hold káprázó udvarán; szénakazal zúg, vonatok.
Legtöbbször este van, lábmosás és lámpafény;
az éjbe dobott ház falainak belső kockája fehér
s a csíkos dunyhák is dombok, felettük nagymama
száll parádés lovakkal s a kastély kicsi tündérei.
Vagy a délutánok ferde sugarain lezúduló árnyasereg
robaja altat, a konyhai csönd zománca, darázs.
Mi tart vissza, hogy kifogyhatatlan menetüket
mondjam, hősök és rémek fölgyűrűző oszlopát
nappalaim, éjeim színpadáról s a változatlan tűz
recsegését kiabáljam? – nem a kiszakadás onnan,
a szégyen vagy a hiú meggondolás, pózok és dacok;
mélyebb hűvösség talán, hogy a viharzó maszkok
árja el ne sodorjon s el se veszítsem kezük; legyünk;
tapogatom az idő kéréget, szörnyeket szülő odvai
rám lehelnek, befelhőzik és megfojtják gondolataimat,
elvásik gúnyám, a tiltakozás is besötétít, nem élhetsz
repesve, gyönyörűen, különbözős mocsol, jajgass,
a biztonság máris oda, nincs édes belefeledkezés –

3 / ÚJRAJÁTSZOM E MITOLÓGIÁT

Van és van, mert akarom: legyen, éljem a régít,
köztük nem alvadhatok s ha megzsarolnak
vérszívó korongjaikkal, ha uruk, a Fekete Király

belém is döfné akácfa-nyársát vagy a lisztes arc
lábam elé zuhanna lidércesen, van tér menekülni,
a kukoricások völgyében, jegenyék közt karikázni boldogan,
utolérni a süllyedő fény hajóját – menni vele.
S elbújni: erdő homálya, bodzák dübörgő palotái.
Szakállasan a bibliából, kihúzott derekú, szakadozott
ingben, a vasútparton ül és szúnyogcsípéses lábát
lógázza Isten, szemem láttára testesül, engem szeret.
Újra játszom e mitológiát, kiélvezem bukolikus képét,
ne félj a harmóniától, szívem, felhők
országolásán ha voltunk egyszer, ma is leszek talán
és vigyorgásaim mázát hasogatva dünnyögöm:
tedd le ezüstlő kampóidat, eszeddel ne légy esztelen,
mosson át föltörő áramával az ősködökben alvó zubogás,
futamnyi dél és ámulat,
hogyan a vibráló mágnesmezőkön hullámszik a fű, violák
és hasadó tujafák illata száll, baglyok nem űznek,
s bár pillanat csak, léted értelme földreng.
Törekedj erre, súgja Hang, és a légszomjas Moszkva tér
pereméig csapkodó kálmáncsai éjszaka hullámaiban
ott látom úszni deszkából eszkábált bölcsőmet,
indulunk, villogó ajtóit rám csattintja a 6-os villamos.

4 / CSIKÓLÁBÚ TŰZHELY

Középen áll, izzik a csikó lábú tűzhely, parázsszeme
biztatóan pislog a félhomályban, kosarat fon apám,
a vesszők árnya roppant építményeket forgat a falon,
forró víz duruzsol fazékban, méretlenül árad az idő.
Volt ilyen este, idegen ott nem vagyok. A porcelántál
derengő fehérsége és a konyhaablakra jegesedő erdő

a visszatérő szökevénynek valódi zsákmány. A csikólábú meg
– hátán nyers krumpliból szúrt pálca körül papírkígyó
tekereg titkosan és a mélyből feltörő létezés sodrát
láthatóvá bűvöli – kész csoda: ahogy a külső éjben
viharzó gőzmozdonyokat utánozta, megoldás volt talán.
Hitelbe vette apám a Póré-boltban, Kálmáncsán, mikor
hitelbe vásárolt fekete ruhában megesküdt anyámmal;
a düledező árendás házban, hegyre hordott havak
legendás telén, őrházak rücskös kockáiban volt dolga elég.
S azóta is, mint állhatatos robot, fűti a lelkeket onnan,
suhog a fűz vesszők sárga kékéje, forog a kígyó;
a hó fészke ő, tűzmagok vashéjú edénye, rázkódik
örökösen; a felső világ vándorai, hólyagfejű szellemek
szitkokat ordítanak le kéményébe, felhőt fújnak
bársonyos koromból, kín és kéj orkánja a vaskürtöbe fúl;
nyílásain ilyenkor füst csap ki, lángok horkannak benn,
buzog a pokoli katlan, csikorog láncok, szögek fogsora –
elcsitul aztán, nedves fa sírdogál csak és hamujában
megsül a krumpli, pogácsa, sokáig meleg marad, alszik
körülötte, zugolyba húzódva álmodik nő, férfi, gyerek.

5 / HOMOKSZEMEK MOCORGÁSA

Domb alatt, délre, keletre, messze... A háttérben napraforgók
táblája és fiatal nyárfaliget, villámsújtotta tölgy...
Bányának mondják, de aranygödör, selyembelső, omlékony
és langyos, a lemenő Nap belevilágít, gyerekujjak süppedő
anyagába hatolnak mélyen, ásni, ásni végeérhetetlenül,
túrni a homokot mint a vakond, mögém csak, előlem el,
kivájni barlangnak, elrejtőzni, megépíteni alatti járatait,
hallgatni a homokszemek mocorgásában ásitózó jövőt.

Tenyéren dajkáltam kvarclapocskák csillogását, ujjhegyen.
Testem a föld, eredetem homálya talán agyagmolekulák
mélységén honol; szép mesék. Hazám a homokgödör és
hallom, hogy a síneken vonat közelít vagy prüszkölő
lovak a domb túloldalán, szekerek mennek a malomba,
jönnek a fatelepről, majorból az állomásra, fehér zsákokat
fuvaroznak, óriás-törzseket, kerekeik keserve nyikorog.
A ház is földből való, a hajlék. Egérlyukba is elbújtam
volna, kútba, be a gömb résein, le a sötétbe, ne lássanak
a háború égre kelt szárnyasai; tölcseket fúrtak a földbe.
Egy homokbánya sárga fényében ülök, anyagomat
egyik tenyeremből a másik tenyerembe lassan csurgatom.

6 / A LEVEGŐÉG UTASAI

Alkonyattájt húznak át a levegőégen, mint szalonkák,
e megnevezhetetlenek, s az érzékcsalódás mámorán is
erőt vesz a faggatás, honnan és hova; csak az áttűnés
marad, hogy megérintenek s közegük buborékos csodáját
én is borzongva, egész bőrömmel tapinthatom. Ezüstös
a térség. Láthatod olajfák szélfúttá levelein, jegenyék
rongyán villogni, elvegyülve a zöldbe; madártollak
söprűs rajzolatában csontjait. A légfürdőző vad rózsák
órájában szemmel követhető gyűrűzések vibrálják körül
az orsós testeket és a szürkület némelykor úgy
szívja magába, úgy lövelli szét ég és föld fényeit,
mint erotikus álmot, zöld-sárga páragomolygás csap föl
bíbor kráterekből s hull a sötéten megnyíló résekbe alá.
Félelmes vihogással máskor a lég nemtelen közönyét
foghíjas kísértetek szelik át és disznóölő késekkel
hadonásznak – vagy griffkarmok ragadnak hajamba

és húznak. Éjszaka nagy a tolongás odafönn, álomnak való
ösvényt is nehezen találsz, délután a hályogos városok
medrében mérgek pufognak öldöklő csövekből, angyal nem jön,
izzad a Föld, mohó konglomerátumok zabálják riogva
a kékkockás levegőöveget, kilyuggatják a magzat burkát,
sípólva árad be fekete üresség.

7 / A TENGER HATVANHÉTBEN

És a víz, a víz, özönlő víz, Adriám és a görög tengerek,
lebegő őstestiség, hol a káprázatok anyaöl-hullámozása
elkábít és partra mos: gyönyöreimre látok öbleiben.
A tenger sodort közelebb magamhoz hatvANHÉTBEN, szememet
ő nyitogatta, szerelemmel szeret, vágyaimat vele bátorítom,
a bennem élő személyeket, sokasodjatok és vándoroljatok.
A tenger termékenység és visszahajolni tanít, az ismétlésben
alvó boldogság csendes derűjére érlel, tavak és folyók
imádatára, meditációkra és kajla vágatásokra is, mert
az éjszakai halászatok holdsütötte meztelenséget ígérnek
s hogy a nevetés az életen nem elfoszló habtaréj.
Tánc és erő a tenger, Poszeidón ádáz dühében hegyeket
morzsol – a kálmáncsai bakterház udvarán kavicsokat
rakosgató kisleány nem ismeri, halastó sincs napi járásra,
csak a Malomárokból elkeskenyedő patak: mezítláb
gázoltunk át, iskolából jövet, édesen csörgedező vizén,
fejünkre szíjazva táskák és ruha – én tudtam csak, mint
zanzibári bennszülöttek *A legsötétebb Afrikában* fényképein.
Körül a vakondtúrta legelőn lézengő tehenek, birkák.
Tengernek ott volt a lombok árja és az éj,
a föltámadó szélben úgy zúgott fenyvesek, akácok rengetege,
hogy a Kréta szigetén vakító kékség lüktetésében is
ráismertem, kabócák dalában a somogyi tücskök mámorára.

8 / MACSKA ÉS DIÓ

Reggel kilenckor a Csaba lépcsőn tompán villogó színeivel nedvesen tapadt rám a világ, dudorásztam a Rózsadomb és a szemközti Vár közt égre kapaszkodó Nap, gesztenyék s diók alatt – fekete macska sündörgött elém, gyere, cicc! gyere, s már dorombolt is a térdemnél...

Mi az ördög, gondoltam, holott nem uszkár volt, mint szokás, csak éjfekete, macskának szinte óriás, hája ívben feszült a hátán, szikrázott kormos bársonya, ahogy megtámadott, bajszos macskafejét bokám közé fúrta, hentergett, s mikor csitítóan megsimogattam, szinte lángra gyúlt, háromszögletű pofájával fölugrált hozzám: hízelgő puhaság, de a foszforeszkáló szemek zöldje meg is borzongatott, kéjes akrobatikája Behemóté, mit akar, mit jelent, mi hírt hoz, honnan... s hogy ma éppen, mikor a Hang térségei tisztulnak s egy tényregény földje ígér ösvényt, talpamnak szilárd talajt, hogy haladjak dzsungelemben – Bagira vére lesz! ő is ott lakik... vaktában sodródik-e sodródásomba s csak a képzelet ragadja tükrös távlatokba, a macskatan hagyományos fordulatai vagy sejt valamit és befurakodik... hova? Baktattam le a lépcsőn, a betonra dió hullt elém, kettévált, mutatta egészséges magját, zsebrevágtam, jó, ez csak jó lehet, macska és dió, a vesztésre hajló faj riadt reménye talán, magánvaló öröm.

9 / APÁM TEHÁT

Amit az élőnek meg nem teszünk, a holtan élőnek mit ér? – Ne kérdezősködj, ily résekbe feszülni ne akarj, s ha mégis, a mondhatót azért el ne hagyd, nélküle

nincs talajod... Apám tehát: a szegénység présében kisajtolta és behorpadt tehetség, akarat és szívósság sűrűsödése. Nincsenek róla gyengéd emlékeim; férfiasan keményre szerette volna kalapálni egyetlen fiát, hogy talpon maradjon a hujjogató éjszakai rémségek és az aljasságok nappali áradatában – de a szeme, a fekete szembogár rajongása, ahogy nézett, ahogy tolt mindig föl, föl, valami fénybe, rangba, magasba, nála többre, és dühei, mikor tévedni, mássá lenni látott, a beletörődés aztán és erősödő bizalma, hogy mégiscsak sikerült neki, mert örökségében otthon vagyok; ott izzottam a szemében s ezen a halál sem változtatott. Apának lenni, ha ellenére is, tőle tanultam, belőle éltem, ő volt a homokbánya – már végleg az, homok. Egyszer télen, egyetlen egyszer, befogta magát lónak a szánkóm elé: vágatott hatalmas, fekete árny, kirúgott lábaival, mókázott nekem, látta erdő, torony, anyám a kapuban és tekergett föl a vattás égre barna füst... A gödi házban ma is előbukkannak zugokba dugott kicsi kellékek, szögek, pántok, gyűszűnyi kenőzsír, drót, tartalékanyagok és pótalkatrészek, a keze művei, de nekem foghatóbb az almafa alatti árny: fölpillant a szőlősorok közt futó cementlapos útra, hogy jövök-e.

10 / A MÁSODIK SZEMÉLY

Igaz lehet a platóni mese, holmi androgün lényekről, kiket az istenek hasítottak szét egykor, mint naspolyát szokás aszalás előtt, vagy fonállal tojást, s mi a ritkuló ózonpajzs alatt most egymásba visszazuhantunk, létfeltételünk lett a második személy, zsigerekig sütő ősz-szenvedély – de tudás is, csupa csillogó racionalitás

ma nekem, mérhető aránya galaxisok és atomrészecskék
tátongó állkapcsában és kontúrjai – mint langyos esővel
megmosdott levegőben a táj, például a Pilis kék-barna
hegyei, hol a nyáron ámuldozva annyit vándoroltunk –
erősen ki-kirajzolódnak. Csupa közönségesre horzsolt
edényekben, a papundekli-lét formáiba csöppent izzás;
védekező fény is bizonyára, úsztató a sötétség
vízén – s mi még? minek nevezzem?

Minden volt s lesz versem a tiéd, naspolya-felem,
az öregedést aszalódásnak szeretném platóni módra,
ülni veled oly lakomát, hogy Diotima is elmosolyodjék.
... Sugárzó ősz van a dombon, piros bogyóktól a bozótos
oldal virít, cinkének fekete rengeteg a bokoralj s egy
vékonyka nyír fehérsége áttetsző ígért; ilyen lesz a hó.

11 / A GYEREKEK

Kibújtak az anyai has ősz-éből a szemmel láthatóba, érdekesebb
érzékelések szféráiba léptek, személylété váltak, külön
csak, külön. Töprengenek ezen: hogyan történt, villogó homályban
tapogatózom – ősök és utódok papírkígyó-vonalban szöknek
föl; volt, aki kezdet volt s lesz, aki... lesz-e? S ki lesz, mi
lesz? Ekkora távlatokban a mi parányunk biz elenyésző,
de nekünk tűz, eleven tűz s benne az őselemek kaotikus hangjai:
tagolt beszéd. Fülelem a két lányt, két fiút: ez te vagy,
ez én, az csak ismerős; és vérzik sok idegenség, rejtélyeik
a többiek sodródásába tolulnak, ragadnak magukkal és el is
löknek, elhúznak tőlem, el, befordulok én is; áthatások
különös kubizmusa bűvöl, kristályosul könnyek csillagába
sok nevetésük. Néha megrettennek, hogy mi ez és ki adott nekem
engedélyt, máskor gőgben ragyogok, aztán csak

dünnögök, nem emberi hangzásokat remélve s tudatomat biztatom:
élvezd és csillapodj. A nyüzsgés telt edényei ők,
szeszély- és álom-ágazatok, a négy kezed s ha átfogni szeretnél
időnél, térnél többeket, fogódzót csak általuk remélhetsz.
Ők tesznek múlttá, elhagyottá. Szereplők, de beleírnak a versbe,
fölborítják a sűgőlyukra emelt bódét, örülj ennek, örülj.
Batyuim ők, még mit cipelnék? Lasszóval fogdosott lovasok,
nagydob kell, csődíteni, erre csak, gyerekeim, erre; dühömben
tépek beléjük; áramlás mélyén, fölszínén a hullám ugyanaz.

12 / PAPÍRKÖRMÖLŐ

Volt egyszer egy ember, szakálla volt kender, fölmászott
a fára, leesett a sárba, nagymama ezt így mesélte,
dallamát jól megtanultam, ritmusára bandukoltam, hopp-hopp,
ott vagyok most, mért ne lennék, út porában mért ne mennék,
át az erdőn, iskolába, háborúba, hét határba,
hét mérföldet lépek egyre... Állj! 86 ősze van. Hideg nap süt.
Ez akkor is a Papírkörmölő meséje, ha két kutya húzza,
a harmadik meg nyúzza – én írom ezt, te, én botolgom
tollammal a papíron, a *most* hátán ül az *akkor*: időgalopp.
Sztálingyertyák fényében füstbe hátrált a Hold. Kialudtak,
vonultak a Rinyához meghalni vattaruhás és acélfejű katonák,
ebben a mesében a Kisfiú ellen bombázórajokat küldött az ég,
bűgásukkal őrjítsék meg, hajszojják halálig.
Kibújni a szörnyszelídítés hibbant reményével, kicsúszeni
a világszínpadon tomboló mese szerencsétlen martalócainak
markából, ki – de hova? – a Papírkörmölő meséiben
égő kutak és lepörzsölt szemöldökű tündérek, usztrasák,
csetnikek, tölgyfakirályok hada kavarg, csípnek a tetvek,
hajunk a vaskályhában sercegeve ég, kopaszon bámulunk, apám
borotválkozótükre szakállt növeszt, vicsorog: ki vagy?

13 / A KIDŐLT JEGENYE

Ott hevert hosszában a jegenye, végig az iskola ablakai előtt, és a cigányok vidám fejszéinek csapásaira meg-megreszkettek levelei, forgácsok szikráztak szét a szeptemberi kékségbe. „Írjatok róla fogalmazást!”, parancsolta Riza néni, és mi a szalmasárga padokra hajoltunk engedelmesen, imbolygó zsinórtollainkat a tintatartóba dugdostuk, írtunk, ott feküdt a látvány, másoltuk, sercegett az irkalap. Mondhatom-e, hogy itt, hogy ekkor kezdődött az irodalom, a bodros hajú, púderes tanítókisasszony dicséretével, párnás ujjai simogatásával, hogy milyen bátor voltam és okos halottnak nevezni a fát, holott a jegenye növény, de fekvésében és hulltában van valami emberi vonás – így oktatott minket, s én dehogy mertem szólni, hogy a félelem vezetett inkább s talán nem is attól, amit láttam, hanem a szívemben és fejemben kavargó homálytól: hogy sajnáltam a kidőlt nyárfát és mégis örültem – annak, hogy írok? De hátrálhatnék mélyebbre még, padláson kopogtató kísértet-históriák rémítettek és *A megfagyott gyermek* zokogós filmjét is mondhatom, nagymama meséit, a halott jegenyéhez ezek vezettek; ahogy továbbjátszottam-színeztem kockáikat könnyes komolysággal, mint a másnapos égre lökött Hold-karéj.

14 / A HIÁBAVALÓSÁGOK HŐSE

Képregényfelhők pukkantak a félemler fejéből: „Még mindig jobb, ha én!” és „Ne hidd, hogy gyáva vagyok!” és „A te érdekedben teszem!” – tar fő, csupasz ajkai, pillátlan szemek; előtte ültem, oldalról és fölülről néztem, tanúsítottam a jelenetet:

a szoba papundekli falai remegtek, a színházi függöny ócska brokátja belógott, szemcsés, malteros fény verte a tájat, sörénye vesztett fotelokat, serpenyő sercegett, zsírszag áradt, gőz kotolt a radiátorok csontcsöveiben és a távoli, hallali kávéfőzők érzelmesen fel-felhörögtek. Akkor eszembe jutott az a délelőtti a Kecskeméti utca és az Eötvös utca sarkán, átellenben a Károlyi-palotával, ledöglött kocsim mellett térdeltem a nyálpöttyös aszfalton, könyékig mocskosan, zsibbadó derékkel, a kerék negyedik csavarja nem fogott, csak lötyögött a lyukban; valahonnan oldalról és fölülről színház volt a világ, vidéki város pöffeszkedő zsöllyei körül, *A hiábavalóságok hőse* című tragikomédiát adták, egy lassan ötvenes férfi játszotta (m. v.), ült a hivatali süllyesztőben, tenyerén az agyongyötört csavar és agyában a kínzó kérdés: hárommal bírja-e a kerék? s érzi ám, hogy minden szó jelképesül, a félemberek meg csak fújják a port füllelt benyílókbán, köszörülnek a rágalomáriák bajnokai és torkába döfnék a rozsdás kötőtűt menten – eszembe jutott s onnan, ahol voltam, oldalról és fölülről, elszomorodva pillantottam le arra, aki vagyok, utcán és dobozban, keveredéseimre, röhögés rázott, zokogni vitt a kedvem, gőg és undor lepett meg, azt hajtogattam, így, hát így vagyunk.

15 / KÁLMÁNCSÁTÓL ZANZIBÁR

Ott volt Zanzibár – a bennszülöttek orrában villogó aranykarikák – s az őserdő is, Stanley és Livingstone dzsungle karnyújtásnyira suhogott, bejáratos voltam oda... Az útleírás mázsás köteteit a vasútállomás pókoktól megszállt padlásáról raboltam negyvennégy nyarán, mikor délelőttönként émélyítő bűgással megjelentek a Liberátorok és telehúzkodták ködcsíkkal az égbolt templomi kékjét. A gépeket lestem akkor is.

Lőrinc úr megengedte, hogy a padlás kerek szemén figyeljek délre, Szerbia felé – belebotlottam a pántos ládába egy ki-mustrált fakád (benne rongyok, cipők, edények) és a szőlődaráló között. Már az is, hogy tenyéryi lakatját nyitva találtam és a padláshomályban hirtelen mozdulattal fölcsaptam fedelét, ádáz szemvillogással jelezve, hogy most, most áttörök a titok magjáig, már ez is megremegtetett. Beletúrtam és cserepek, vasak, dobozok alól kirántottam a porszagú albumokat, ingem alá dugtam, bőrömhöz szorítottam, az alacsony gerendába irtózatosan bevertem a fejem. Szédülve álltam, Szerbia fölött a bárányfelhők bolyhaiban már ezüst gombostűfejek csillantak hármásával, gyomrom elszorult, lerohantam, „jönnek!” A kincses könyveket aztán Lőrinc úr nekem is adta, de a zsákmány vad fűszere a fejemre nőtt púp apadtán is megmaradt, kenuztam le a Zambézin folyvást, bújtam oda a bombázók elől, voltam teherhordó az iskolából jövet s fáradhatatlan angol utazó lábszárvédőben, puskával, hű parafasisakban. Kálmáncsától teveháton három napi járásra esett Zanzibár, ez kétségtelen.

16 / TESTÉBEN LAKOZOL

Kinn köd, benn köd, kő és vas kong, sír vak sár lenn, fönn
sincs... nem süt – és én átfogni szeretném, át, és egészen
át, és most is át, mikor besüpped minden eleven s bőrömet
látom ráncosodni a lámpafényben. Egy nyárról itt rekedt
légy erőszakos zizegése ferde lyukakat fúr a csöndbe,
de ujjamat oda bizonyosságért be nem dughatom;
a parázna agy bakugrásai megvigasztalnak-e?
a részletekben alvó isten?

Párálló vályukat látni és jeges élek vérzik össze, ha
a távol árnyainak nyújtom tenyerem, aztán áttörve

a papírfalakon, időfalakon, porfalakon, újra csak ide
bukkanok, a novemberi ősz roncsaira esem;
pánikban zizeg a légy, a köd kísérteties kenderáztatókat
úsztat elő, hogy megfélemlítsen
s végképp elhomályosuljak, a Hangot is elveszítsem,
mikor átfogni szeretném, akkor veszítsem el – tegnap
ragadós medreit a város lézengésemre szabadította,
magához rántott, domborulatához, érdes ajkai fülemen;
ilyenkor nincs miért haragudni sem, gondoltam. Ha
vállvonogatva pöfög az idő és rátapad a céltalan tekintet
egy nyúlszörkálapra, te indulj, mutatkozz hajlandónak.
... Vonaton érted el régen, oldalt a folyó-kígyó, be-
zúdultatok huzalokkal szabdalts boltozata alá, most
testében lakozol, máz és sebek hideg káprázatában.

17 / A SMARAGD ÉJE

Furcsa bolyhai nőnek, érzéki odvában tüzelő
smaragd vagy, óriáskagylói füledre tapadnak
és te hallod, hallod, ahogy zihál az összeszögelt mellű,
monstruózus éj, hullóhatalmak éje, sivatag sötétje,
hallod, ahogy puffannak a hideg homokra üres konzervdobozok,
ember-léptek;
egy eltévedt busz könnyei a város lehúzott szempilláira peregnek,
hörgő árnyak motoroznak parkon át, benzincsapok
szipákolnak és porzik, porzik a kapualjak echós völgye,
és hallod, hallod smaragd hallgatásod csöndjében
a kívül alvó álmodásokat, a robbanásokat és a holdak
hajának zaját, elektronikus pillantásaik szemérmetlenül
rád találnak, lámpádat lekattintod, nyúlványaidat vissza-
inted; repülőgépek dobokolnak az égboltozat pallóin,

vasrácsokkal gyötört gangok keringenek, lépcsők,
háborúk golyóharapásos mocska a falakon, távolodsz,
belső barlangok labirintusában utazol, tótükröből
ismerős arc szólít, szinte barátságosan hajolsz fölője,
szemében még most is kutya-fények, zavarba hozó készség a folytatásra,
„itt kell találkozunk, annyi év után”, de tovább már,
csak tovább, alá és mögé a smaragd mélyére süllyedőben.

18 / DIRIB-DARAB LETT MINDEN

Talán elszánás dolga csak, nem ellágyulásé. A fix
pont talapzatunk mélyébe süllyedt nehéz ragaszkodás,
naponként kell újra megtalálnunk – küldenek vagy szökünk?
A téli tölgyes szénrajza oldalt. Nyárfák szürkére
fagyott bőrén a jég borostái fölvéreznék arcomat.
Turistabusszal érkezünk-e, álomban; cipőnk szertefut.
Az utolsó bivaly az utolsó legelőn csak áll, néz
le a Föld közepébe, feketeségbe; ott réges-régen kialudt
a tűz, véglegesre rendezte anyagát a hideg. – Egy
kisfiú, szalmával kitömött, fatalpú bakancsban baktat,
hátára szíjazva a táska, zsebében egy-egy sültkrumplit
szorongat, az erdőn át megy, a falun át, hétéves,
hét mérföld a háromkilométeres út. Milyen dirib-darab
lett minden. Összerakom, a sültkrumpli-középpontig ászok.
Ott volt a világ közepe. A gyöngyszürke kövesút nyugat-
keleti irányban nyújtózó szalagját derékszőgben metszették,
Kaposvártól Barcsig kattogtak a sínek, Euklidész egyenesei,
ott lapultam az origóban, felettem felhők passióztak;
érzékeim csordái oda visszadübörognek, ráérősen tocsogok,
fejemben a spekuláció elképzelhetetlen háromszögei:
lárva-arcú tanárnőm plántálta oda 53-ban, smaragd-

szemei csikorogva rám dermedtek: „Ezt örökre jegyezd meg, Lobacsevszkij és Bolyai” – hogy röhögtünk, mikor fulladozva zokogott, az angyalföldi üzemek szirénái bőgtek, akkor temették Sztálint; óriás-szobra állt még, meglehet, már égtek, szétszabdalni, kéklángú hegesztőpisztolyok.

19 / ARRÓL, HOGY MIT

Egy gömböt, repülni – léghajót szeretnék. Agyaghasat, magamat beleásni szerettemmel, óriás-márgás gömböt lakásnak, egy mindenevő gömböcöt? ne félj! nem leszek azért mértéktelen, de a dolgokat össze kell tapasztanom, itt ágálnak szüntelen, mert nem múlik semmi sem, csak szóródik, elforog s töredezetten lehetetlenül, meg sem érinti értelem.

„Kerek, mint az alma, rétegős, mint a rétes, ettem belőle, de nem édes – mi az?” A hagyma az! Gömbhagyma! Azt szeretném, héjait magamra venném, fényei gömbölyödjének rám, terem legyen. ... A domb jégütötte sebeit mosogató fehér napsütés személytelen gyöngédsége és a kocsonyás, egyszeri történetek együtt metszik ki a kérdések kérdését elém, hogy mi múlik rajtam itt, hogy sodródok vagy haladok, felelj! Ezt az egészet ki kezdte el, mi ez és miért; a tér kőlépcsőire lábat képzelek, hideg hegyen fiatal nyírfa áll, szólok hozzá, de nem hallja, nincs válasz, csak állkapocsrecsegés, hobbant társadalmak kiszámíthatatlan nyögései... A Moszkva téren, a gömbszelet újságos bódéiban Petőfi-képek kokárdáznak, az árusok meg ordibálnak, cipőim visznek, kora tavaszi nap füstöl, kezdetek fénye, mégis mint a ragyogás hűlő maradéka s a barkák higanycseppjei gyerekesen...

20 / HÉJ

Héj a hely, csak héj? Talán a „kinn” teste, a test maga,
s én mégis „benn” vagyok; én – vagy Én: mosolyogni, félni való,
eltévedni és elbóbiskolni öregesen járataiban, vagy üstökénél
markolva kiemelni egyet-egyet és egyszer-egyszer –
A játék is hely; változatok körül, ezer kínálkozás,
lerobajlások és érzékek holdudvarából is alig megleshető
jelenségek pora. Telhetetlenség a foghatatlanban – avagy mindegy,
mit markolunk? Soha! De nincs, te ne ismerj, ne tudj idegent.
Lábamat megvetem. Négyéves vagyok. Mesélik, és a szememben
is ott él valamelyest a létraforma ember, sötétkéék lábai
oszlopok, futnak föl, karokban folytatódnak, és villogó
fogak a magasban, piros ajkain lósörényhez hasonló bajusz;
a nevetése mennydörgés, ujjai kosarában szállók, lenn tetők,
tér gördül alá. S később is, hogy a krumpli-hegyek édeskés
szagába cigányputrik füstje keseredett, és én visszapillantva,
tekintetemben a holland városok káprázatával szégyenletesen
szegénynek láttam provinciámat – s még később, most akár:
az áthatásokhoz ragaszkodom, a határátlépések bűbája nélkül
mire is mennék énjeim őserdejében, a meglódult tér fogadóiba
hogyan térhetnék, kezemben lapát, ceruza, nyelvemen szavak:
itt vagyunk, házak a házban, borsók, zöld páncél-vendégségben.

21 / EGY OKKER PADON

Egy okker padon, a Kapisztrán téren éppen... Ülsz és hagyod,
hogy a hely szellemei kényükre sodorjanak, csobogjanak
az évszázadok poros medrében veled, lélegzetedet a fiatal
hársfák virágzó gömbjeihez érinted, fölnézel a júniusi ég
vakolatlan boltjára, lent félmeztelen férfit látsz sárga-

-zöld üvegfülkében, ököllel üti a pirosan alvó telefont, kávéfőzőszörtyögés tör rád mögötti épületből, tyúk-kárálás, és eszedbe jutnak gyerekkorodból a rózsaszín porban bűgő nagyfülű cséplőgépek, aztán szürke kalap a fején, lódenkabátban tizenkilenc éves fiú csörtet a téren át, itt laktál akkoriban, ötvenhat ősze van, elnyel a Hess András téri kollégium kapuja, fölállsz, átvágysz a téren, böngészed a föliratot, III. Endre temetkezett ide, az utolsó Árpád-házi király, az okker padra visszaülsz, dátumokat rakosgatsz, képeket, volt időket, arc-kifejezések és válltartások kövületeit, de nincs tanulság, átadható, a kásahegyek alján; nincs átvehető lelemény az elefántbokák magasában; szereplők járnak ki-be rajtad, keringenek benned, ülnek egy padon, alszanak, fölébrednek, utaznak rádiórecsegésben, hanglemezforgásban, suddognak ők is, a Kapisztrán téri torony kupolás zöldje évszakok, évek taréja fölött villog, dalos üzenetek, sírások bolyonganak az úrben, hazátlan szívküldik presszó-zokogása; fölállsz, haladsz, átvágysz.

22 / EGY LEHEL ÚTI ABLAKBAN

Végigcsörömpölt a Lehel úton, Újpest és a Marx tér közt reggelig járt a villamos, álltam a kollégium ráccsal kockázott ablakában ötvenhárom őszen, hisztériás szél hajszolt újságpapír-rongyot a szemközti elmeegógyintézet kőkerítése alján, csenevész kóróban, vasoszlop míniumos bokáján megakadt, lobogott, sodródott tovább, vitte nézésemet, fázásomat, a hálótermek és tanulószobák kocsonyás szürkességét, a rohadt-káposztaszagot, és szorongó tülekedésemet, hogy az Üteg utcai technikum sárga padjaiban megtapadjak, vitte a bandázó városi gyerekek flegma szájtartását, a télkabátokat lopkodó nevelő ondolált fürtjeit, a Fém munkás kultúrházban csörgő szombati jampeceket, a szivacs-

talpú csukák neszét, a szvinget, a bugit, a rumbát – éjszaka volt,
újra csörömpölt a villamos, sírhatnékom támadt, korgó gyomromban
megült a tétova vágy, hogy el innen, el, csak el, de hova el?
mert vissza: nem! az ablakba ragadtam, fáj a kőfálnál futó papír,
a villamos végeérhetetlen ingázása s hogy sehol sem vagyok,
nincs hova lennem, horkolt a sötétség mögöttem, az emeletes
vaságyak sodronyai kéjes csőrökként nyikorogtak – ijedten nézem
azt a tizenhat éves, könnyeivel küszködő suhancot: összetorlódott
jégtáblák körül s kibúvót sehol, senki nem ígér – szerencséje
lesz talán, hogy vaksin bámul, csak áll egy Lehel úti ablakban és
sejtelve sincs még, miért fáj a kőfálnál futó újságpapír.

23 / NARANCSSÁRGA SAJT

Hónapokig ettem ötvenhétben a narancssárga, ömlesztett sajtot
fémdobozból, volt vagy öt kiló, amerikai adomány, az egyetemen
osztogatták, sokáig elállt, még májgyulladásomat is megvárta;
lebzseltem a kalickás kórházban, anyám ott sírt az üvegfal
mögött, sírt a tél, a közelben tekergő Duna darukkal, hajókkal,
fejemben a sok sírás összeszáradt, elporlott s mint a
szélfúttá hó, füstölt álmatagon; majd festő leszek mégis,
merengtem a differenciálegyenletek és kukacként vonagló integrál-
jelek fölött; a szombatonként felhördülő szaxofon mélabújában
ott sajgott a narancssárga sajt, kérgesedő ideiglenesség –
egy szürke, nagyszélű kalap alól néztem akkoriban
a Déli pályaudvar gőzbozótban köhögő mozdonyait, indultak
Kaposvárra, Kadarkútra, Kálmáncsára – haza? nem haza, nem;
a nyárfák és tölgyek dombokkal, falukkal csak akkor érkeztek
meg hozzám, hogy tudtam: más héjat kínál történetem –
hazát-e? nyelvemre bádog-íz fut, a „témát” kuncsorogva
lesem, félek üzekedő árnyaitól. Gyötör csak, mint rossz

idegent. Nyelv és táj kevés, egy-egy lélek nem az – mi az, haza? Időgömb talán, plebejus szellem-testvériség, ahogy a Föld is forog velünk, s nekem még a narancssárga, ömlesztett sajt szomorúsága is bizonyára, kanállal farigcsálom.

24 / MARIONETT

Parádés kocsis, szobalány, vadász – egy marionett csuklómra, bokámra futó zsinórjait húzogatják az ősök, sétatíkálnak holdasan a kálmáncsai kastély parkjában, azt mondják az angol kertre, ánglus (most szociális otthon az épület), pörögnek satnyuló díszbokrok közt, mint ostorral hajtott facsiga, még apám faragta húsvétra, bűg. Botolgok kezdeteim deszkáin, benyitok ide, oda... Iszákosság, nemi baj, kicsapongás és robot mindenütt. Baltával verte agyon egyikük Kisbajomban a feleségét, az áprilisi körtefák behavazták az udvaron – laktam ott ötvenhat nyarán, távoli rokon, kátránnyal itatott fenyőoszlopokat ástam a földbe, csontsoványra égett villanyszerelő-gyerek a budapesti iskolából; üres térben lézengett csuklóm és bokám, érintetlenül e mitológia véraláfutásos alkonyaitól, mézgasodó merengésem bezárt. Ráfogás lenne most minden szívükig kanyargó gyökér és hideg máz, ha mondanám: egy tükérről sarjadtunk, egyívású vesszők vagyunk a berki fűz korán aranyló kévéjében – de a meg-megrebbenő végtagok érzik, kőcsipkés falakon át látom, hogy andalognak az ánglus útjain, belekarolnak a rokkantakba, táncba viszik a kidobott véneket, nótáznak ingyen az éjben; hallani szélcsendes órán, hogy keserves vigalomban fújják, idáig fújják, „piros pünkösd napján imádkoztam érted”. Padlásra, pincébe fut a szál – valahol talán gombolyítják?

25 / „PAMPI” FELIRATÚ TÁBLÁVAL

A rokonság fényévnvi távolából, de Erdélyből jött
az ismeretlen Pampi, kissé félkegyelmű fiatalember,
vártam tizenkettőkor a Nyugati pályaudvaron. Harangoztak. A
Nagyvárad felől érkező vonat berobogott, ott álltam magasba
emelt papírtáblámon a Pampi-val, fejemben ezer nyűglődés,
családi és nemzeti perpatvarok darázs-fészkei, belátások és
lázadások mint lyuk vagy buzgár, idő- és kép-zavar-dermedések –
egy szürke kabátos, átlagos, különben normális, ötvenes férfi.
No de a tábla... Már amikor fölemeltem, meglegyintett a
sejtelmem, hogy az emberi szellem asszociációs bázisát
egy üvegcsarnok zsibongó piacán ilyen merészen megérinteni
kissé kockázatos, ezért arcomat blazírt redőkbe vontam, s előre
meredtem, a leszálló utasokra, vártam, hogy emberem, kit
rokonként s magyarként ügyében előbbre vihetek, a szolidaritás
kétségtelenül aprócska, de legalább tényszerű gesztusával,
vártam, hogy megszólítson, de nem... ő sem, ő sem... tartottam
a táblát, áradt sok embertestvérem körül s kaptam tömérdek
ajánlatot és kérdést suttogva, vihogva, röhögve, sután, durván,
lotykosan annyi ötlet pukkant rám, hogy ma is elégülten révedek
vissza arra a szürke kabátosra és azt latolgatom, ha majd
szilveszteri mérlegeléskor visszatekintek idei történéseimre
és keresem a telt pillanatok, bizony a leg-ek közé kell
sorolnom: mikor „Pampi” feliratú táblával vártam a Nyugatiban;
hős cövekként farkasszemet néztem közegeimmel,
mindenki látott, csak Pampi nem; még egy lyuk; és harangoztak.

26 / NYOLCVANHÉT HAJNALA

Tél van, talpamra befú a szél, robog, mintha lángolna kinn
a sötét, az ablaktáblák öregesen nyögnek itt a hegytetőn,
támad a front, hidegre meleg, hőre jégfuvallat és havak
kazalban, az éj havai; kötélformán sodródik, kigömbölyödik
a szélkígyó, fölfúvódik disznóhólyaggá, arcomba csattan.
No de a belső fortyogások, a kuncogások csip-csup sarokból;
a csődök, bukások agyag-tönkjei most mint üregek kordulnak,
nem a testmélyből, nem a decemberi éj barlangjaiban, mégis
térben, az elhibázott történetek kutyaköhhögéses sűrűjében.
No de ki hibázik, míg a táncteremben végigkarikázik velünk
az idő és a farsangi lámpák érzélgős kreppszoknyája ég,
a taft suhog, a trombita elreked és rózsaszín padlásfeljárón
látomás a ráfogás – báli-táncos koromban ki súgott nekem?
... Bár mentséget találni a húszéves fajankónak utólag,
szorongásaira áldást hinteni, hogy rést leljen bambaság
és hazugság között, nem szeretnék. Pojácá voltam, nem bohóc.
Rosszul kifestett arcomat csak elmázolták: nők és halfarkú
díszletek, a kihűlt ajtókat csapkodó kék szél ajkai; jött,
a Hess András téri kollégium papírtenyerű részege volt,
most is jön, ő az, megismerem; én nem az vagyok; reggel
lett, nyolcvanhét hajnala, trópusi felhők tolnak fölém
sárgászöld fényességben, a keleti égbolt alja fölszakad.

27 / AZ ALVÓ FÜGEFA

Rigólábak betűi az erkélyre terített hóban, drótkosár,
üvegek, egy alumíniumedény és a fekete-piros fémszánkó
meg a nyárról itt ragadt bújárszemüveg lélegzőpipával –
vigyorognak a fölkelő nap sikolyos fényében. Táj azért.

Hazafelé jövet tegnap a Tusnádi utca sarkán madársereg
zengette az alvó fügefát – ott lenn, abban a holdas kertben,
hátrább a vízművek és a meteorológiai intézet regényes épületei,
él ott egy fügefa a birs és dió szomszédságában,
gyümölcsseit megérlelni képtelen, szenes gumóként ott fityegnek
minden télen a verebek között... Nyáron a Duna partján, Tahinál
ültem, csíkos vászonszéken; homokot permetezett a fénybe,
rongyoltan fölbuzgó nyárfák fehéres zöldjét simogatta a szél,
a folyókanyar dohogott, reszketett ideges ragadozóháta, a szőrök
törött tűhegyein nyárközép honolt és alakcserélő kőlovasok
hengeredtek le felhődombokról; ormótlan építmény csúszott be
oldalról, emeletes hajó, lötykölt ránk gilisztarózsaszín zenét,
akár egy filmhíradó idilljei az irtózatos hazugságokat,
mintha nem éreznénk a viszonylagos jólét állott hűgyszagát,
katasztrofális esők rettegését... – – – Leírom ezt is,
létrehozom rigó láb-nyomát, verseim alszanak olvasatlanul,
fügefatacsamnál mégis szerencsésebb vagyok, mihez képest?
Néha nem tudom, suttog a csalános belsőket nevelgető füzes,
iszapból kikászálódó facsonkot selyemszürkére szárít a nap.

28 / PÁLYÁZATOK

Rosszul éltem 1960 őszén. A perem-lét vak bálái
ide-oda robajlottak bennem, imbolyogtam, rám fagytak egy
szerelmi csalódás szokott pózai. S akkor megcéloztam a
Vasas Szakszervezet pályázatát. Vonzott a 3000 Ft-os díj,
s így szóltam magamhoz: nincs vesztenivalód; volt pedig.
Lendületes dalokat írtam munkásokról és gépekről,
ahogy megszabták a feltételek s hogy „verset mond
a város”, vitt patetikus szárnyalás, egész tucatot ontottam
időre s enyém lett a pénz. Szavaimat hallottam a rádióból,

újsgban kinyomtatva láttam, költőnek nevezték, eveztem,
a fölkinált álarcba bújnom igazán: nem volt nehéz.
Megátkoztam a pályázatot aztán, hamar eláztak ostobaságom
porcukros díszletei, de a sötétség ajtói mégis fölszakadtak,
út lett az út, óriás-léptekkel rohantam
magam után; vissza és előre, mint ma is. A pályázatot
másodszor is megnyertem egy novellával, mutat-
ványosként, hogy azt is tudom – mit tudtam? Keveset
– most többet-e? S miben? ... A szakma később szelídülni
látszik, nyakadra másként szorul a hurok, megnyered
a vesztenivalót, őrzöd és véded, mert a pályázatok és
díjak egérfogói összerágnak, vásik elócskult piacokon
a héj, de súg a Hang és addig vagy, míg a mag él.

29 / A NAGYSZÉLŐ, SZÜRKE KALAP

Sárgás a nyár, füstös és zajos – G. meg én barátok voltunk harminc
éve, hordtuk egymás ingét, cipőjét s nagyszélő, szürke kalapját
kivált, a korszak kíváncsiak szerint; most ülünk
a sarki kocsmában, a sör langyos, a nyár bódéja olcsó sláger,
lustán ringat lámpafény, lombkaréj s mi elregéljük csipkés címsza-
vakban kaméleonbőrű évtizedeinket; minden olyan banális és
átláthatatlan, ellágyulásunk is, ahogy csörgedezünk, két fiatalos
ötvenes, egy mérnök és egy író a korlátnak dől;
idealista voltam, mondja G., tökélyt kerestem, nincs, elromlott,
kisiklott valami; vagyok, tudok, teszek, látok, de nincs helyem;
dolgok, érzések, nők, barátok, gyerekek, szavak mind betokosodnak,
van, de nincs, mi nincs? hiányzik valami értelem
s hogy honnan, kiből, miből, ezt most már végleg kellene
a hajszálrepedések történetéből kiszűrni, áthúzni vicsorgó
sziklák között, valami vízen valami hajót, hegyen is át, hol

a bozótban fenevad vinnyog, ínye elővöröslik, kígyók és szellemek siklanak keresztben s a világtörténelem helyi hóhérai, oly konkrét kínok, mint az ujjak megnyomorítása, becsületé – slattyogunk aztán régiesen a Mártírok útján... ott! nini! Két mákszem, és kibúvónak itt a szürke kalap, de hiába, a viszonyítástól tartózkodva csak nézek, nézek, mint a kifogott hal.

30 / DÉLUTÁNI ÓRA

Jöjjetek és szóljatok, kicsi dallamtöredékek; párkák, félre most, szundikálni tessék, ez a szelídség délutáni órája, jöjjetek búbáj-alakzatok. S miért, hogy mégis mintha köd permetezne minden rokokó ünnepélyt? Fellegek nyája kék – lejtőkön legördül, a kérdezősködésnek, ne mondjátok, hogy nincs ideje, a horpadt bádóg, a molyszagú vért alól is kidugja fejét sárga kankalin, kökörcsin és kék katáng, láthatod, betonoszlopok alján megterem, majd látványos burukkolások hullanak fejjel lefelé a háztetők forró platóira, mind talpra állnak, kihímezik a némaság szegélyeit farkasfogakkal – hogyhogy ez meg mit jelent? Távolabb, minden távolabb, a kiáradt ég homokvonala mentén. Szelídség délutáni órája, mondom, bakugrásoké görög ligetben, összemarkolt rebarbara száraz, szúnyoghadak döngicsélése, csévélése és csépelése szálaknak és gabonáknak, száz babzsák a padlásra hajt, érik a papsajt, alszik a tejföl s a homályban kendert, lányt megtilolnak a busa árnyak, almafaágak ablaküvegre karmolásszák az égő völgyekből kiűzött szelek álnok hallgatását, szóval tart a part ostroma: hova, te, hova? Növényi kacskaringóimat aztán egy húzással letöröm. Fekete tábla – a nedves krétapor szaga orromba dőf.

31 / POTOM DÉLELŐTT

A föld alól robog elő, fekete torokból, süvöltő lyukból
tör a világosságra, almazöld fémhernyó a vonat, belseje
zománckék, műbőre drapp – happ!

Itt a Pillangó utca, happ, itt az Örs vezér tér, a végállomás,
nincs maradás, kiszállok, sodor a reggel, kerepel velem,
édeskés rovarpor szaga zuhan át ferde oszlopban a bazári bódék
és ketyegő motorok között, ülj be! vásárba, reptérre elvisznek,
hova igyekszel? füledbe óriáshüllő morog, a város, a sörgyár
és a Kipszer raktár-tömegei, trappol nyekergő buszod,
egy homokdomb tetején negyvenezren beszívják, aztán kiengedik
a szénporos levegőt, hátukat a fiókfalnak döntik, meztelen talpuk
csoszog a betonrekesz alján, az iskolagyárban kétezeren,
olasz fagylaltgép a sarkon és mosott ruhákat kínál „potom áron”
egy ablak – happ! potom a bőrös napfény, potom a csenevész
facseteték lombja, a poros-kék mennybolt, a füvek és autók,
az önmagukat hajkurászó idegbajos kutyák a közért előtt,
pattanásig potom a péntek délelőtt, bornírt vakarózás,
láZRózsás teste pánikban verejtékezik,
a metró drapp bőrén – happ! – fülbevalós fiú ajkai örölnek
rózsaszín masszát, óvszerré fújja, pörsenéses nyakán rózsafüzér
lóg fakereszttel, savókék szemei gyűlölködve bámulnak sehova.

32 / A PÁRTFOGÓ

Pártfogót kell szereznem, mondta K. 61-ben, a tehetség kevés;
elküldött egy elnökhöz, köszöntem. Rebesgették mások is,
szellemes formulába csiszolva előre megkaptam a szkeptikusok
igazát – korunkban nem az érték érvényesül, hanem az
érvényesülés válik értéké; hümmögtem s mentem leendő

pártfogómhoz, szívesen fogadott, jól elbeszélgettünk ötödik emeleti szobájában, kávéztunk, ő pipázott s olvasmányaimról kérdezett, régi és mai költőkről, hogy kiket szeretek; Kosztolányit mondtam először, meggondolás nélkül, rávágtam szinte, mert akkoriban fedeztem föl sötét húrjait; pártfogóm bólogatott, az illatos, irodalmi füstben minden olyan szépen alakult, akár egy életrajzi regény, a törekvő ifjú és a jóságos öreg, aki majd utat egyenget, kiáll; mondja csak, kérdezte akkor elmerengve, az apja, mi az apja? vasutas, feleltem s mert működtek bennem bizonyos mechanizmusok és K. megmagyarázta, milyen előny, hogy a termelésből jövők s belülről értem a munkát – hát megjegyeztem ügyesen: 45 előtt pályamunkás volt apám; ő csak bólogatott: érdekes, ez érdekes, tudja, azt gondoltam, hogy fogorvos; hogyhogy? hebegtem, pipájával intett, hát az olvasmányai miatt... Apámról aztán a professzor is kérdezett, mielőtt lapjában megjelentem, ő pesszimista verseimből deklasszált elemnek sejtett, s örült, hogy nem, én az igen-nek örültem és bánom, hogy ez mára ennyire megkopott, ilyen felemás lett ... Mennyire? Milyen? Üres konzervdobozok életől vérzik a kezem.

33 / ÖNRÉSZ

A Belvárosi Kávéházba ma ki jár?... kijár, kijár,
nincs kijárási tilalom, kijár a lyukból, kiáll,
kijár és beszorul, kijár-bejár, király-betyár stb.,
szósaláta bokrába ne bújj, habár a régi ez és nem az új,
vihogva mutat rá az ujj, bökdösi csontos mellét, át-
dereng a kosáron a nemlét stb., – – – Ültem ott velük
huszonhárom évesen: Csoóri, Tornai, Gyurkó – utóbbi
tanúm volt az esküvőmön, most meg –

mi történt, milyen moslékos vödörbe hulltunk –
Ki hullt? Eldönti arc, eldönti írás, a
mondhatatlan ütem, de akkor is, ha eldönti s mondjuk,
mint hiszem, én ama edénytől, lásd, megmenekültem,
micsoda pusztulás hajhássza itt élveit velünk –
S a megítélés alól-elől mégsem bújhatni ki,
marad a vödör, ez kijár, egy vödörrel járok éjemben
s nincs hova, hol, kivel... van! lehetne! – kár. Kiszorí-
tanak vagy elhúzódnak, egyre megy, egyként elromlik, ami
volt és ami lehetett volna, a Belvárosiba sem jár stb.,
engem az önrész riaszt – őt is? meg őt is? nem tudom;
társaságok a véletlen porában, játszottak velünk jácintkező
évek, a képek mindig csurom-kékek, megvesztegetnek;
szétlökődünk a zöld posztón, biliárdgolyók stb., stb., de volt,
nekem ott volt, az volt, tojáshéj volt; homok csikorog most
késélen és lefokozódik a sírás fekete csuklás.

34 / A LÁNGOLÓ HAGYMAHÉJ

Álmodások: ez sem külön világ, és rám bámulnak, lángoló hagymahéj.
Egy időben kihívóan irodalmias álmok történtek bennem...
Jól mondom-e? mióta eszemet tudom, tart az „egy idő” és miért
lenne „kihívóan irodalmias”, ami valóban megtörtént, de
nevezhetem-e akkor álomnak, és hol történt, ha „bennem”, hol?
Ahol a lenti-fönti áramlások érintik kígyózó gyökereimet
és lombjaim szürke suhogását? Homályos minden átjáró. Átmenet-
árnyalatok, titkos tónusok érce kiolvad és magához húz, ölelj.
Mintha fölnézel ősszel platán-kupolába, még följebb vásári kékség.
A színpadias jelenetek időtlen fényben, barnás fotográfiákon
derengenek, vagy kísérteties vakuvillogásban dermednek, vetületek,
de visszakövetkeztetni lehetetlen; a folytatólagos és ismétlődő

beállítások, kosztümök, témák megfejtése sohasem foglalkoztatott, voltak, ahogy voltak, és vannak; múlt éjszaka például lángoló felhő közeledett, a vihar magja, ilyen még soha, hegyi házunk erkélyéről jól láttam, hogy ide tart egyenesen, hogy éppen bennünket ér; mind otthon voltunk, ajtónk helyén függöny lebegett, rángatta a szél, jött a füstösen lángoló, belépett, vigyázz, kiáltottam a gyerekekre és egy kék vagy piros vödörből vagy fazékból, szóval egy zománcozott edényből leöntöttem a függönybe harapót, nem sistergett, elmúlt szépen, elment; kövér cseppekben esni kezdett a langyos, tavaszi eső.

35 / ANEKDOTA HATVANNYOLCBÓL

Jó gyerek volt Váci, mondják sokan és nincs okom, hogy e legendákban gombostű legyek – saját jelenetemet faggatom. Mellékszereplők még: Zelk (jóindulatúan) és Juhász (némán). Akkor már kiebrudaltak az Új Írásból, mint elmondta később (versolvasáson csiszolódott képes beszéddel) a korombéli kidobó: „rátapostam a folyóirat peremébe kapaszkodó kezedre” (mert besorolásom elakadt, mert népies indulásom urbánusba hajolt, mert „benősültél egy polgári családba” – sőt, zsidó családba, igazítottam helyre készségesen, „igazán?! – hőkölt –, ezt nem is tudtam!”, egy páternosztterben döcögtünk összezárván, működött a posvány), de én hadonásztam egyre új kéziratokkal s Vácihoz föllebeztem: szeretném tudni, miért nem közölnek? Hallgatott. Az a ti bajotok, szólt Zelk, hogy nincs olyan szerkesztőtök, mint nekünk volt Babits. Én mégis tudni szeretném, nyögtem, s ha nem Babitstól, hát Vácitól... Üvöltött szegény, hogy menjek anyámba, s mondta, hogy mijébe, aztán kirohant, bevágta az ajtót. Hallgattak. Akkor már Zelk is. Érdekes, dadogtam végső erőmmel, azt gondoltam, itt én fogok csapkodni – s elmentem,

(elég halkan), le a lépcsőn, ki a New York-ház kapuján s
beletem a kávéházba... Senki, sehol. Zúgott, égett a fülem,
hályogos fényben fuldokoltak a körúti fák.

Tudtam, elszáll a düh s a történet korcs váza megmarad;
s bár a keszonbetegségtől ziháló hősök szerencsétlensége meg
a kurzuslovagok vágatása nem egyenlő – a struktúra sodor;
tudtam és tudom, de tíz körömmel ragaszkodom egy parányi, izzó
részecskéhez: a szereposztás véletlenein túl mégis meghatároz.

36 / A VONAL SÉTÁJA

Útjára ered egy aktív vonal, szabadon – mondja Klee –,
csak úgy, a séta kedvéért és máris hallani, hogy a doktorok,
csuhások berzenkedő krákogására koboldvihogás felel,
mintha a teljes gömb szépsége, a füves gömbkalitka magja
itt lüktetne a vonal tenyerében... Különben havazik.
Sötét van és havazik, bagolyfejforma márciusi pelyhek keringélnek
alá fekete űrben, egy óriás-bagoly fejének belsejében,
éjfélre jár, a havak megbokrosodnak, reggelre
a szürke fehérbe vakul, a vonal sétája kínba torpan,
a bagoly benn ül a boltban, pult mögötti homályba alvad,
felröpülni fél, hova is különben, hiszen havazik, hazatér
a vonal, eltelt egy nap, újra éjfélre jár az idő, mi ő,
káprázat, elmosódik az ábrázat, belevegyül a háttérbe...
Ekkor aztán csönd lesz. Csicssergés sincsen. Alany: fülelj!
Medertapintás következik, de nem, csak a végtelen csobog
és fölszínén, a vágytalan szalmakutyákkal szemközt éppen,
tárgyszerűen, egy üvegsótartó közönyével a társadalmiságok
évig érő kúpjai, malmos fogsorok.

37 / FOLYÓIRAT A FÜRDŐKÁDBAN

68 tavaszán – a fürdőkádban ülve, ketten – megalapítottuk folyóiratunkat, az Eszméletet. J. tárcsázta A. elvtársat, kapcsolták, másnap fogadott – mutassuk meg, hogy mit akarunk, mondta, s a politikus elmék dicsértek: kedvező a pillanat. Ragyogtunk sután, a saját tavaszunkat éltük, naivitásunk alig volt tettetett, de Prága után már kevés illúziónk maradt, s érteni véltük visszamenőleg is e közbülső régió bukásait, a karácsonyi ponty esélyét, hogy a lefolyón át egyszer mégis tengerre ér.

– Mi volt az Eszmélet? most már megmondhatom... mit szerettünk volna, hogy legyen: út – derengő szótól a tiszta beszédig; és a romlott szíveknek, mocskoló és megfojtó kezeknek nem volt, nincsen, sohasem lesz... Mi volt az Eszmélet? most már dúdolgatom s a dallam talán megtévesztő, de nincs más vigasz és érti, aki érti. Botor bizalmak hányszor lépre csaltak: viszonylagosságuk mit mutat? Fehér elefántot s angóranyulat egyazon bokorban – lyukas cilinderben! Akaratlan bűvésze itt mindenki a létnek, s örüljön, ha le nem aljasul. – – – A fürdőkádban tákolt utópiákra cápa-rezignáció leselkedik, s vér mindenütt, hiába is csitítanál, hogy festett vér csupán, ceruzás, irodalmi árnyak, hogy filmeznek és szereplő vagyok, pózba süllyedő; csontig hasít a hiány, nem heged.

38 / TOPOGRÁFIA

G. Gyurival sétáltunk, le a Kútvölgyi lejtőn, Városmajor utcán, el a fogaskerekű vasút alatt, balra a kertészet, kosárlabda pályák salakvörös négyzetei – a topográfia minek?

Tavaszi volt, gesztenyegyertyás, jöttünk ott kisgyerekekkel,
leendő folyóiratunkról, az Eszméletről beszélgettünk, G. sűrűn
kérdezett s rázta fejét, hogy hiába, abból nem lesz semmi
sem. Savanyú pofával, vörös fülekkel hallgattunk s gomolygott
bennünk az ítélet, öreg már, ötven is elmúlt talán,
neki hiába, keserű páncélja meg nem olvad,
nem érzi bőrén a makacs újulást, a próba pirosító hőjét,
ami bennünket még akkor is fűtött, hatvankilencben, noha
Párizstól Prágáig fordult a történelmi szél.
Most R. Gyurinál ülünk sírós-nevetős történetek hamujában,
ő Szabó Lőrinc naplóját meséli a halálos ágyán Eliotot olvasó
Babitsról, kiadhatatlan fortyogásait, mi a Ligetről
regélünk; hiába, mondja R., ez a világstruktúra nem tűri
a természetes kibontakozást, szép a barátság, de önképző-
körösdit ne játsszatok; hallgatunk, R. látja újkori mágusok
vonulását s Szentiván éjén hallja, hogy a föld kopik – nézünk
báván, Kassák-képek a falon, könyv-ikonosztázon a Nyugat, állunk
a Rajk László utcán, ballagunk a Vígszínház felé, sötét
nedvesség csap arcul a Dunáról – a topográfia jelképesülő
neveit ki ne mondjam újra, az Eszmélet nem jelent meg, s G.-nek
mégsem lett egészen igaza, R.-nek lesz-e, hiába, nem hiába,
a Liget útjain ott őgyelegnek helytörténetünk buzgó fejszései.

39 / BOTOR FÜL

„Megmondom neked, mi a tartomány: a darázsdünnyögés meg a fű
és szél szakadatlan zizegése és a térbe fölmeredő villanypóznákban,
ahogy bűg a messzeség; horpadt kanalak vacogása és
csuszamlások, hörgések tavai, a ricsaj, és a csibepityergés csöndje,
ez a tartomány, itt bolyongsz, botor fül, töredék-hallomások
gyűjtögetője...” Így szólt, lapultam, jól értem-e? S ha csalás?

Ha csak holmi hallucináció, kicsikart vagy önként burjánzó, hamis?
Annyi mindent hall az ember, óvakodjon ott belül.

Viszont a „botor fül” határozottan megneveltet,
ez jó, most indulás... valahol lent, a téiben: dróthurok,
apám tette ki az éhező nyulaknak, hogy húshoz jussunk
és védje a gyümölcsfákat; ha megtudják, majd azt mondja, hogy
a fák miatt, igen, ő nem vadorzó.

Két rövidet fütytyentett éjszaka a mozdony, ez volt a jel.
Gyurka bácsi, a mozdonyvezető, lenyújtotta az elütött szarvast,
sütött a telihold, feketedett a hóba csöpögő vér,
hasamra szorítottam a meleg dunyhát, homlokom az ablaküvegen,
„nem láttál, nem hallottál semmit”, sziszegte reggel apám.
Mégis megtudták. Kaposvárról kiszállt a főnök és csóválta tányér-
sapkás fejét, hogy miért nem jegyzünk békekölcsönt, anyám sírdogált.
... Botor fülem így tódítja a tartományt: a mozdony vadorzó fütytyeit
és a káromkodós fogcsikorgatást egy bádogtölcsér önti, kavarja;
kukoricadaráló-hangszóró-zenében menetelnek köpenyes katonák.

40 / A PATKÁNYFOGÓ PORTRÉJÁHOZ

A provincia fölfűtött őrültje, mondom, valaha vallató,
bár most, hogy már nem él, jó lesz vigyázni ily summázatokkal.
Vigyázok. Mióta emlékszem, vigyázok. Óvakodom aggályosan,
szakadatlanul tömködöm szalmával a zsákot, hogy burkát ki
ne bökjem csúfosan, de túlság nélkül róla nem szólhatok.
Bevallom: nem szerettem. S kézen-közön a Horpadt Borzadályban,
a tükrös tyúkketrecekkel álcázott sarki kuplerájban (mindez
csakis az eufemisztikusan Irodalmi Életnek mondott bűz-negyedben)
rossz sorsom lökött útjába; én a sípjára nem futottam,

a nagy Manipulátor komédiája idején saját szerepet kínáltam,
hús-vér ágálót a marionett-táncosok és törös fickók tömegében.
Jól járni persze nem lehet, a gyalázatot rád húzzák, elér.
Az Eszméletet is lefejezte, hárított, szappanszagú maszkos,
a pisztolyt és tollat egyaránt kezelte... Elég. Megszakítom ezt.
Mi fáj? A periféria, hol szalmaszálon eregetem verseimet?
Az idő, ami engem is úgy ráz le, mint őt – mégsem úgy talán;
mélyen, a tér alatti térben játszódik egy másik történelem
és másik irodalom; a lent-fönt-lét viharában szunnyadó
csöndmagok hús bolyha kék, onnan nézvést erre csak annyit...
... Vagy ezt sem. S ma is csak az fáj, ami a Lehel úton:
ablakban állok és látom, újságpapírt sodor kőfal alján a szél.

41 / OKTÓBER HUSZONHARMADIKÁN

Ott voltam a menetben ötvenhatban, október huszonharmadikán,
én is rugdaltam aranyló leveleket a Gellért tértől a Bem térig
és sok-sok váll és sok-sok láb sodort engem is át a hídon,
a parlamenthez vonultam én is és Nagy Imréről egy kép élt bennem
a győri árvíz napjaiból, testközelből láttam szemüvegét,
gyalog mentem aztán az Izabella utcába, E. lakott ott,
a szobordöntők hangjai félelmetesen verődtek, reflektorok,
tovább, két kollégistával a tömegben, sötét utcán miért? tovább!
futottak, mi is, hangszóró, Gerő, tovább, lőnek, dehogy! torkomban
dübörgések, ordítottunk, fütyök, és a villamosok holt-üresen,
az utcák vascsövek, éhes voltam, rohantunk, izzadtam, hova?
hasalj le, hasalj! lámpák üvege, vakolat záporozott hátamra,
égett, lőttek, füst és lőttek, sikolyok, lőttek, a kockakövek
arcomba nyomódtak, mint filmen, tehetetlenül, belelökődve, földesen,
álmatagon, gyerekként még, kattogó házak szakadéka bénulva,
elhűlve s vakogva, makogva, hogy mi ez, ki ez, miért, és másnap és

harmadnap is, miféle vakságban éltem én eddig,
háború van! nem múlt el, itt van, minden itt van, újra itt,
s vártam, rettegve vártam az amerikai bombázókat, mondogatták,
hogy jönnek, tankok jöttek – mindig a tankok jönnek végül,
dörejük és csöndjük az egyezményes dramaturgiák receptjére;
a napsütésben izzó falevelek azért ott pörögnek,
ahol lépkedtünk akkor, a Gellért tér és a Bem tér között
vonulásunkban elfojthatatlan – – –

42 / BAGOLY A GERENDÁN

Az a homokszentgyörgyi szoba, ahol születtem, emlékeimben sem él –
csak a vasút partján bámészkodó kockaházak, a konyhaszekrényben
meg-megkoccanó porcelántányérok, csészék, poharak, mikor nehézkes
jajgatással, sántítva elhúzott a délutáni teher
vagy szikrát okádó mozdony rohant fejvesztetten az éjszakában –
de egy későbbi jelenet négy-ötéves koromból, mikor visszalátogattunk
oda, ma is végigcikázik gerincemen: a képek és a borzongató,
bőröm teljes felületét megbizsergető térérzékelés, ahogy fölkapott
valaki és a gerendás mennyezet felé emelt;
miért? én kívántam vagy ő akarta? s kié volt a két lendítő kar?
minden homályba vész, a fölzuhanás ijedt öröme szédít s hogy
fölülről az egész másként látszik, távlat és arány,
orrom előtt, a poros mestergerendán bárd világol, piros
kukoricacső lapul, sötét üvegcsék, könyvek és töpörödött aranyalmák,
egy közülük az enyém... Szép jelenet, mutatós,
de sejtelmem sincs, hogy mit akar tőlem, jelképesülő
darabkáit egy kérdő ümmögetéssel kizökkentem, marad a csupasz
bárd és a régen beszáradt gyógyszeres üvegek zöldje,
fönn a gerendák, ahol bagolyként figyelni volna jó,
de ki gondol akkor ilyesmire és oly hamar leteszik az embert
különben is, a vendégségnek vége szakad.

43 / TALÁN KÖZELEDÉS

Múlhatatlanul él mennyi elmúlt kép és együtt a még távlattalan most történéseivel: egy nyírfa sárgás csipkéi közt feketerigó bukfencezik, a nagyszombati szél verebek és gyerekek zsvaját söpri ködösen elterebélyesedő, házakkal teleszórt hegyoldalak völgyében, még kialakulatlan a térség, félénk, vagy csak rejtegeti idomait, a test tavaszi föltámadását; egyszer nyáron Iteánál, a tengerparton, fönn Delphoi csúcsai, láttunk oly színjátékot, a víz alvó házai görgették ide-oda álmukban forró madártojásként a délutánt; vagy mondhatom a nyúlkórók mellig érő erdejét is, ahol vargányára vadásztunk, apám meg én, innen – onnan – a bombák füstkalapja is jól látszik, a képek egymásnak adnak, haladunk semerre, különbséget nem ismerünk, utunk iránytalan; belevegyülni, eltévedni az idő vastag ajkain, párálló partokon megtapadni szerelemmel, ez talán mind és mégis: közeledés – mihez? a platóni barlang akvarelljeinél testesebb lét, a daimónok szavánál tagoltabb beszéd hangtanához; ha megjönnek a konyhánk fölött lakozó fecskék, csivogásukkal kipirosítják idill-ideológiám idiómáit, nem tudnak, nem félnek, a szövőszék titkát kontár ujjakkal nem babrálják, örömük értelem nélkül való.

44 / RÓZSÁK TERÉN

Ezüsthársak és sárga keramitkockák, a zuhanyozó farácsán kivert fogak – kollégista voltam a Rózsák terén. A szemközti ház tűzfalára fagyott túrógombócok ragyogtak, kanállal repítettük lövedékeinket oda és merészen röhögtünk, szűkölt dühében

őszülő igazgatónk. Szemüveges, ötvenes irodalomtanár,
október végén agyonlőtték a tejbolt előtt – képregény
szinte: az öregedő párnak májusban gyereke született, fuldokoltak
a boldogságtól; a templom a térről azóta dől, csak dől,
hanyatt dől; eszményien sovány lánnyal jártam, a Lenin körúti
Tóth-féle tánciskolában szaloncukorszag áradt, belépek a Sport
mozi fölött egy virsli-forma terembe, Ellington játszik ott,
erre aztán emlékszünk valahányan, a slágerek bevésődnek talptól
tenyérig, „ahogy lesz, úgy lesz, a jövőt nem sejthetem”,
és a Fernandel-képű salgótarjáni fiú is felejtethetlen, vagy
Szmota János, bár kizárták, apja jött érte Kiscsorsvárról;
ha megkaparom, ha a fájó viszketés és a fennkölt számvetés
között kibújva összehúzott szemmel nézek a homályon át,
legszebbnek a túrógombócok csillagait látom, ragyognak
és a holtak hátán, csonkolások hegén, hajtások hegyén,
a történelem amorf tömbjein visszagörgetik rám azt az időt
s dől, csak dől a templom a térről, jelenemig dől, asztalomig,
korondi vázában egy sárga meg egy piros bükköny,
idáig dől, megáll, létezik és jelent – versembe zökken.

45 / EZ A KIS SZERKESZTŐSÉG

Ez a kis szerkesztőség, ez a kis képes folyóirat,
már-már zugoly a műv. minisztoárban, hova varázslója,
Török Sándor hívott hatvanöt nyarán, „gyere, látok
a szemedben valamit”, ez a mesés csomópont a kicsiség
fennhéjázó dilettantizmusával és meghúzódva, csendesen,
mert az emberi minden korban kiszorul; ez a vidékiség
és nagyvilágiság aggályos keveréke, ahogy lenni próbálkozunk –
tántorgásaival a támaszpontom még ma is; a tudat,
hogy „finggal nem lehet tojást festeni”, önmagunk fölé

emel, jottányit bár, hogy lássuk a kicifrázott hiábavalót.
Nyű és nyűvöm. Barátság, ha van, itt lakik. S fűrészipor
is hull bizony a próbabábu minden lépésére, gyűszűnyi;
sebaj! Egy törzstag undora bennem, a családi nevelés
hányingere, a kérdéseké, hogy „mit tegyek, ha a fiam kocsi-
kenőcs szeretne lenni”; istenem, ismertem egy öreg fotóst,
ha belenézett a gépbe, „már megvolt”, mondta, „már ez is”,
ettől ments meg; egy kis szerkesztőség; miféle gőg kell,
hogy ne gondoljam, disznóknak gyöngyöt; a szeretet talán;
exhibíciónk szemérmes takargatásában arányt keresünk.

46 / A KRUMPLILEVES OLDALÁRÓL

A krumplileves oldaláról szemlélődni
mindig megható, s ha van pillanatod, hogy hasonulsz hozzá,
némelyest, méltósággal inthetsz vissza – míg battyogsz bandzsa
villanylámpák porában, félnótás lapályon át –: igen,
mindenestől modern vagyok, mellékszereplő, mindenestől bele-
gabalyodtam a részletek archaikus mosolyába. Érzékelés dolga csak.
Álmomban egyszer keresztfa voltam, s fáj,
ahogy szögelték, hőkölttem hátra már ébren, rossz reflexió?
Miféle térségben téblábolok; tenyeremen, talpamon utólag is
megfejtethetlen hieroglifák ráncai, a van, a nincs,
a kézzel fogható és a szemmel láthatatlan bódult párosai.
Vissza tehát a krumplileveshez, a nyelv kínálta iker-
gyönyörűséghez: csúsztatások és kettőzések (íz és jelentés)
játékkliftjébe égő hajjal akkor zuhanunk, ha kitör és elönt
az egérrágta provinciák és világbirodalmak szívében
egyként fojtogató, brutális szomorúság. Mert márciusban
perverzión a téli csikorgás és beretvás gyilkosok járnak
a bakancsbűz-facsarta éjszakát újságpapírba bugyolált talpakon,

tudom. Túl sok a sok.

Istenem, minden kibicsaklik így. Üres lavórba bámuló arcok üldöznek, humorunk hagyományos betonkeverője riogva jár, habarcsa véres. Elveszítjük a krumplilevest s hogy oldaláról végigmondjuk felébe, harmadába szakadt történeteinket.

47 / HÍDLÓ VÉGÉN

Fönn a Várban, az Állami Nyomdában, ott a Kapisztrán téren, a Levéltár és a Hadtörténeti Múzeum között, az első emeleten ballagtam éppen, korrigálni voltam, mikor a géphörgések savanykás felhője mögül kibukott a mély férfihang, hogy „hídló végén, padló végén karikás táncot járnak” – katt! indult be a *Hídló végén* című vers bennem, s már láttam is, hogy az etimológiai szótárban azért utánanézek, és a gyerekkori szüreti mulatságot is láttam, a kultúrház színpadán dobogó népitáncosok fekete csizmáit s följebb a fehér combok fényét, s közben persze érzékeltam a nyomda és a bál boncasztal, esernyő, varrógép véletlenénél távolibb összetartozását, szürrealizmusom röghöz kötöttségét és a mesterség mechanizmusait, melyek a gyanú árnyát is odafércelik nyomban a díszletekhez; miért a végén, erre nem is gondoltam ott, ezt csak most, hogy leírtam, ez a távlatosság a kép lelke pedig, ahogy rálátni a hídlásra, „mi is arra törekszünk, hogy áthidaljuk a problémákat”, mondta hivatalnokunk, s J. arca elsötétült, korunk embere, latolgattuk a fürdőkádban aztán – de vissza a nyomdába, ahol álltam és láttam, összefogtam, szőttem, visszavertem és fölizzottam; a mély férfihang a gépzajon át szólt nekem – a portásfülke mélyéből egy angol dal vijjogott, banális ellenpont! legyintettem, de beengedtem, kiléptem a kapun, s míg a huszonegyes buszra vártam, már önként jeleztek az alkatrészek, igazodtak hídhoz, lóhoz, létezésük megkezdődött.

48 / SÁROS BŐRÉIG LÁTNÍ

Tavalyi fű melengeti csapzott szénaként a januári hegyet,
a tudatlan, tavaszias fények és a szél szemérmetlenül
kitakarják, sáros bőréig látni. Sebgödrein agyagos cipőtalp
csúszkál, egy növendék nyírfa esetleges szépsége megállít –
a karvastagságú törzs hattyú-íve. Ágai madárlábak, barna
selyemharisnyában nyúlnak bokrokért és pillantásokért, nézem,
örül. Kakukkol ránk a délután. Grafitszürke galagonya alján
világospiros műanyagtok, elektronikus gyerekjáték hasadt héjai.
Aztán fél pár hosszú szárú, fekete cipő, tört-zöld üveg, mocskos-
fehér flakonok behorpadva, penészes paplan, még most is
csillogó öv, kiáltó női selyem türkizből,
a tüskéken ing, skót whisky doboza, rozsdás kipufogó és
küllős babakocsi-kerék. Rongyok és papundekli a márgás
talajba rohadnak, kisebb szeméttelep a növényzetbe lopva,
széthintve bőségesen ezüstös kutyaürülék. A házból, ahol lakom,
egy Gluck-melódia fuvolahangjai követnek,
távolabb a szőrtelen hátú budai hegyek, belefagyva a láthatárig
lehajló égbe; no jó, mondom, no jó, ezek csak kivetülések.
De egy sem az. Mind tárgyként létezik, külön-külön.
S áttetszőek – nincs kibúvó. Látni eredetüket, a nyakra csavarható
sötétséget és a tenger gyökereit, le, le, egészen a Tartaroszig,
hova kilenc napon át hull az üllő, míg csattanva medret ér.

49 / AZ A FALUSI SUTTYÓ

Az a falusi suttyó maradok végleg, aki voltam – jó
pillanataimban kuncogva gondolok erre s álszerényen,
göggel pillantok postaládánkra; szöggel karcolta oda
ismeretlen lakótársam: PROLIK. Van benne igazság,

dűnnyögném, ha kérdezne valaki; neveztek már e házban koszos cigánynak is négy hangos kölykömmel, nyűglődő családi körömmel, bűdös zsidónak szembe még nem, de vannak élményeink és ismereteink... A furcsán-ferdén beeső téli fény mintha jajrózsaszín és papagájzöld vetületekbe fordítana most társadalmi közérzetet és történelmi távlatot, ahogy kibámulok az Álom utca és a távoli Gellérthegy hó-mocskos lankáira, holott csak – föltehetőleg – némi újjagdag tahóság vagy gyermeki lökötttség lappang a háttérben s értelmi zónákat keresni fölösleges; és különben is, arra a suttyóra a „proli” csak félig-meddig illik, a paraszt is; az urakat meg vágyva utáltuk, de rám tapadt kezdettől a kínzóan kéjes különbözés, hogy képes vagyok megérteni és határon lebegek, beavatott hányféle multságba, míg a magamét mindig a köztesben keresem. Irtózom a címkétől. Besorolhatatlan azonos szeretnék lenni, bohóc és nem pojáca, a hagyományos angyal, állat között örökösen szembeforduló, s ha prolinak bélyegez valaki, a ferdén beeső fényben tűnődve ámulok és a falusi suttyó ősemberi önérzetével próbálok – mord képpel – bólogatni, az, igen, az vagyok.

50 / A FÜVES SZÁJ ELŐTT

Kérődzik az idő füves szája, arcodba fújja nyálát.
Ez a meghegyesedett orrú, haja méz- és széna-csodáját
pár szál vizenyős kenderre cserélő, duzzadt lábaira
kötélnyi ereket csomózó öregasszony az anyád.
Ő hordott selymes hasában, ő szoptatott, teknőben és
bölcsőben dajkált, nyakában cipelt, őt lested meg
a lámpafény résein, mikor szombatunként a konyhában
fürdött apáddal, ő futott veled a kígyók és repülők elől,

templomba vitt és orvoshoz, iskolába, malomba, ha a búzát,
rozsot őrletni kellett,
és ment utánad aztán, mindig utánad, mit akarsz még?
Semmit, mondod hangtalanul a füves száj előtt, míg
anyádat hallgatod, hogy rossz a tél, a nyár, rossz a van,
a nincs, és legrosszabb a lesz, mert a hályogos homályban
izzó Földgolyón – a tévében látni – naponta nyílnak
iszonyat-ajtók, hullák zuhognak ki onnan, cédás csodák,
és buffogó vascsövek ontják a füstös lángot, mint egyszer
régén. – – – Szunyókál anyád, fázik, kabátot,
nehéz göncöket húz, begombolkozik, nyár van, ujjait
dörzsölgeti, kézfejét, karját könyökig, és nyújtja hozzád
éveken, ajtókon, zsák liszteken át, érintsd meg, érzed,
milyen hideg?

51 / FÉLDAL

Magyar költők, muzsikus hangok, jégből cimbalomverők,
dudanyaggató óriások, habókos mogorvák, komolyak, mint az almahéj,
okarina-hajlongások, öblösödésben hallgatások, megőrülések,
lelkek, kiken a korszak átsugárzik, jajgatás légtornászai,
vándorok a jázminbokor alján, bohócok, gőgben égők, hisztériától
karcsú korcsolyások, szavak szárnyasai, fényporban pörzsölődő
gyalogosok ornamentikus tolongásban, régiek és maiak, mind – – –
Ez nem himnusz, nem orgonás rajongás, nem bokához kapdosó
alázat, nem vállak közé furakodó; nem is daloló ez a dal,
csak féldal, talán negyed, hogy legyek, hogy vagyok, mert a tájat,
a láthatatlan belső várost építeni oly reménytelen,
létezik-e? Már alig tudom, kéjben acsargó korszakom egy
műgonddal szétrendezett, beleivel kifordult kelet-közép-európai
bányaváros porával facsarja szemem és a létezés méhét az ember

megölni készül éppen, holott hallotta, hallja: „Ne ölj!” – – –
Most, mint a mesében, vesztébe hulló szegény a csöppnyi mézet,
úgy hörpintem e nyolcadnyi dal derűjét, s dobom hőkölő édességét,
szappanbuborék létét átfuvintom hozzájuk: ha tizednyi, ha hörgések,
tankok és taglók alól, vágóhíd-magányból, ha bármi hangon, de
a kaszás koponya ellen fölrepül kék szárnyaival a vers, mit ér?
– – – Körmölök és kapálódzom, a fába szorultak pátoszával lesem,
hogya mit válaszolnak. Válaszolnak-e? Hallom-e?
Költők, régiek és maiak, mind: rajtatok mi múlt?

52 / LIGETES BARÁTAIHOZ

A tavaly bezúzott Ligetet végleg betiltották – ki kell térnem
erre... ki?... Nincsenek vágányaim, szabad szeretnék
lenni verseimben, élni szeretnék; egy vágy, egy formába
kívánczó sejtelem és tudás kivégeztetett, el kell temetnem,
gyászbeszédet súgj, te Hang; nem súg, megijeszt a némaság,
hallgatnom kellene mégis erről, hozadékait szüretelni csupán,
merő abszurdítás a tények acsargása, hóhérolás s hazugság
egymásba horpad félelemben, s egy részem közékük szorul, morzsolják,
más részem viszketeg kínban faggat: siettetted, hogy versebe írd?
Hétfő van, ólomcsövek krákognak kányás falban, körvonaltalan
tükrökbe dermedő kézmozdulattal nem házalok, nincs vallomás, szem-
villanással emlékeztetlek csak: ott ültetek velünk egy estén,
vendégségbe hívtunk és ti eljöttetek, hallgattátok asztali
köszöntőmet a borzongásról, gyerekkori tölgyfáim alá invitáltalak,
hogy legyen valami bizton maradandó, most a kiirtott Ligetet is
oda tolom, ide írom (irodalommá terül s egészé talán sok töredék),
s míg a térdemig hullámnzó rozsmezők és nádas tavak sziszegését,
föltehetőleg egy kóbor szellem álmodásának légvételeit hallgatom,
a tőlem telhető tárgyszerűséggel ismételve: megérte,
mindig megéri az időleges menedék, az illúzióvá foszló oltalom.

53 / ROSENCRANTZ MONDJA GUILDENSTERNNEK

„Hajóra ne.

Falják fel egymást nélkülünk.

Az egész az, mi nem tetszik nekem.

Zsivalygásuk és némaságuk egyként ijesztő,

s bár minden maszk oly silány, hogy kitetszik alóla

kéjvágy, gyűlölet,

mégsem láthatunk tervükbe, nincs.

S a kótyagos még a legkülönb.

Nem mintha imponálna.

Hogy élhetetlen, az hidegen hagy, de zúrt kavár

s fondorlatos eszejárása, bambasága beleránt.

Én azt mondom, lapulj, s eljön a kockázatmentes kicsi

aljasságok korszaka, meglásd, akkor majd boldogulunk.

Nem mintha kedvemre nem lenne alkalmi gyilok

és akármilyen, kell a szórakozás,

de ez a sok pusmogó gyanús.

A király tanácstalan

és mind: csak túlélni szeretnék.

De mit? Te érted ezt?

Világvégét ugatnak s elvágják nyakad.

Én azt mondom, Guildenstern,

hajóra ne, mert a bűz, az kétségtelen.”

54 / NAPLÓ

Egyszer egy estén, lámpafényes februári estén Dávid Katáéknál...

Ülünk a heverőn, fölöttem Kondor-ikon, és a „sztálinizmus”

körül őrlődünk, kezdetleges nomenklatúránk veszettül nyikorog,

hitek és vélemények forognak báván, nemzedéknyi árokban sötétség

suhog, a félmúlt és a jelen nyúlványai egymásba szakadnak,
politikától fölhangoltan és lefokozottan hevülünk,
gőz sípol fejforma fazekainkból, humorunk fekete levesében
úsznak megemészthetetlen történetek, hiábavaló így a fortyogás;
M. a földbe ástott kínai írástudókra mutat, derülünk jócskán,
kortyolunk bort, ropogtatunk süteményt, salátát, béke van;
a Kondor-ikon fönn a falon némán várja, hogy tematikánk
kanyargó ösvénye barna homályába tér, véletlenszerűen akár,
de nem; az aktualitások nyomorúsága lenn marasztal, egy lerobbant
világrendszer roncsai közt csapkolódunk s a régen elszabadult,
talán már nem is létező Történelem helyi konfigurációit
lessük égő, szomorú tekintettel – –

Egy pamflet jár fejemben, szótár-vízió szórakoztat:
apparátus, amorf, acsarog, aljas, gyáva, gyülevész, sivár, süket –
s hogy naplót kellene írnom, rögzíteni a maradéknak, ha lesz:
tudatában voltunk a kisszerűségnek és fáj,
hogyan vergődésünk a kényszerek mocskában ennyire jelentéktelen.

55 / REGÉNYMORZSALÉK

Földszínű arca, övén gránátok lógtak és géppisztoly a hátán,
és sárfoltos, kékes-zöld sisakban a vasútállomás padlásán
sáncolta el magát a katona, reggelre meghalt,
belehalt a fáradtságba, félelembe, iszonyatba – három orosz
járőr üetett barna lovakon, tankok csörömpöltek aztán és bolgár
oszlopok, fölöttük horogkeresztes repülők párosával, némán;
simongáti menekültek laktak nálunk, egy urasági intéző öt lányával,
a felesége égszínkép kombinéban mosakodott kifeszített lepedő
mögött, karnyújtásnyira innen, a szeplős, sovány hátát meg is
érinthetném; pár napja csak, hogy ropogó papírzsákban kockacukrot
dobott le apám fekete mozdonyról, hársfateámat azzal édesítem;

regénymorzsalékok, harisnyán átböknek, zsebpiszok sövényében megakadnak, elülnek évtizedekig, kihalászod, nézed, mi ez? holott tudod jól; elfogyott a töltényük, mutatott a néma repülőkre, fogkrémtől habos száját a simongáti kicsit nyitva feledte, tavaszodott, katonák mindenütt, lelőtték a disznót, meghaltak a Rinyánál, az öt lány kopaszon, mint a birka, tetves hajunk sír, a csikólábú gyomrából nincs menekvés, lángjaiban egy lábú szellemek fogócskáznak. ... Ha megkérdeznének, ha lennének, ha lehetne, ha a Mentők így szólnának: mit? – én a regénymorzsalékokat nem feledném, például a papírzsák ropogását, mire is menne nélküle az új világ, és a katonákat sem, a kifeszített égszínkép lepedőt.

56 / LEGENDAKÉPZÉS

A Bivalyos Ember az ánglusnál lakott, kúpos trágyadomb nőtt a deszkakerítés mögött, két bivaly és kilenc kutya őrizte, száz macska, kecskék, kosok, sertések, mind-mind fekete, ördögi kompánia, bűz csapott ki, kénköves lángok, hörgések, mintha fojtogatna – megzörrent fatáskámban a bádoggal, mikor elődalogtam ott a ház előtt, a Bolond Csicsa Pista, így hívták, de én tudtam, hogy több és nagyobb ő annál, félni kell tőle, egyszer találkoztunk az erdőn, remegő inakkal álltam, rám nézett, fekete rongyokba bugyolált vén arc, banyásan motyogó ajkai, hogy a Sátán hol van, elveszett, a legkedvesebb kutya nincs sehol; drótra akasztva lógott egy cserfán, megtaláltuk, most megöl, ő sírt, én elfutottam, ezzel kezdődött talán, a bivalyokat eladta, a disznókat levágta, állatai elszéledtek, a ház bedőlt, a Bivalyos Ember akkor már réges-régen ott se volt, talán igaz se volt... Támaszd föl mégis, képezz legendát, hogy legyen, hátadat odadöntheted, ne félj, az az éj szilárd, falából rókák kahognak, otthonos lidércek

bagolyszeme süt, zöldes tűzgolyók ugrálnak le-föl, feketén
a falubolondja járja az erdőt, csörtet térdig érő fűben,
nem tudja, hogy nézem, óriáspáfrányokat suhogtatok körülötte,
ahogy föltámad és Homokszentgyörgy felől fújni kezd a szél.

57 / TÚL ÉS INNEN

Rikolt egy – erre meglódulnak, előre-e?
Ha nincs irány s csak telik, történik vaktában, fenyeget az új,
fojtogat a régi, a fába szorult világpolgárok hordába se verődnek...
Barátnőnk – szép-hosszú nyak, vörösbarna konty – tenyerét kifordítva
tüntet: „Én cinikoromantikus ideálmaterialista vagyok”. Én is.
Túl elvek évadján, mítoszok halálán, túl és után, kipróbálva
és eldobva héjába sült játékait, a gazdagok sértett nincstelenségével
áll fajtám a jövő előtt és szeretne túl lenni, túl, azon is túl,
az egészen-e? rossz láza rázza, közönségesek és átláthatóak a Gonosz
tervei... Egy tökéletesen elvtelen rigófütty hurkolja itt a levegőt.
Medvés mellkasa emelkedik, süllyed, álmában dűnnyög a hegy és a kivér-
zett talajon füvek patetikus kardala hangol. A szájjösszeszorítás
mesterei hallják valahányan, ujjaikat sokatmondóan a szélbe merítik,
nincs más esély, csöndért könnyörögnek és próbálják megérteni,
még innen és előtt... (Elvackolódom, mintha
naplóban időznék ráérősen, rozoga hajó vinne fekete csatornán
és kétoldalt a város megszenvedett kőpofái, kisírt szemek; a szennyes
lé örökétig árad és vaktában, előre-e? ha nincs irány és a vassá
dermedő habok fölött meglódulnak... Túl és innen még vagyunk,
a századforduló célszalagja ostobán feszül.)

58 / A SZERDAI ÚT

Sáros nyírfaágak mosogatják az őszi szelek hátát,
ne gondolj tornyozódó jelentéseket; nincs; nem kell;
várlak, hogy éljek, éltesz, itt légy;
az óraketyegés, Bach-fugák és járkálásaim a lakás héjában,
betűimben, a múlt idők vörös bozóttal benőtt dombjain
matatások mind, csak teszem, vagyok,
a korszak vénember-acsargása is, ahogy föltör, hallgatom,
a szerda délelőtt szivacsos testén átszüremlő sípolást
harangszó övezi vakon; nincs így nyugtom,
mint meddő állat, morgok utánad,
összehúzódok és a földbe nézek,
telefoncsörömpölések porát söpröm, világűr-hamuban állok,
elképezem a galaxishalmazok gyöngysorát,
a kigömbölyödő zsákként fekete ürességeket,
az egész nyüzsgést s benne látom hajolni hozzád
sebesen lüktető árnyamat egybekelni fényeddel,
sodrásban áll minden, hideg esőlé csorog itt,
a szerdai nap kedvetlen univerzuma szürkére duzzadt kötegekben
ázik s didergő fürtöket terem, mogorván dörgölődöm a dolgok
ágaskodó erdejében, a jegenyék kiúsznak ablakomból,
csupaszodik és elsötétül, ami látható,
lábad ívéhez lendül végre az út, megmenekültem.

59 / PLÓTINOSZ AZ AUTÓJAVÍTÓBAN

A lélek tehát akkor szabad – írja Plótinosz –, ha
a szellem útján akadálytalanul siet a Jó felé, és amit emiatt
tesz, az őrajta múlik... Igen, bólogatok buzgón s fülem pirul,
igen, Mester, és mégis, miként van ez tehát: ... Egy autójavító

faggyúszagú büfájében, hideg dohányfüstkövesedésben olvasok,
rázkódik padló, mennyezet, géproncsok másznak, sziréna vinnyog,
két vérmes férfitársam a Dacia-gyártók fogyatékoságairól acsarog,
de agyvelejüknek mindenről megvan a véleménye, „okádék, uram”, egy
takarítónő kanárisárga vödörrel, átkokkal húz át – szétfröcsköli.

A jó, még a kis betűvel írott közönséges és parányi jó is
hiábavalóan, mert kétségbeejtő elvontság fátylában derül
innen nézvést, és Plótinosz, aki szinte szégyellte, hogy
testben lakik, tragikusan valószerűtlen szellem-voltában is,
a tételei pedig... a tételei!

Hogy a rossz: nem-létezés? Hogy a mozdulatlan ragyogás vágya
mozgatna minket, ezt a szennyben araszoló üzemet a potrohos
autósokkal? És az az Egy volna a kezdet és az ok, a Központ,
mely bennünk istenül, csak el kell érünk? De akkor miért nem
jutottunk hozzá közelebb – vagy jutottunk?

S dübög az olajbűzös padló, huzalozott mennyezet sikolt,
iránytalan sötétségeink rétjén nincs kísérő,
kinek tenyérárait tapinthatnák a vándor ujjai
s haladnánk befelé, bizonyára fölfelé is akkor, súly szerint –
ordító csarnokban brutálisan mutatja ülepét – orrolj! – a létezés.

60 / TÉRKÉP, UTÓLAG

Álmomban ma is ott repültem a Körmendi utca fölött, be-
fordultam a Horváth-saroknál s végig a Nagy utca vonalán, már
a Templom utca, Szentimrei utca futott alattam, a Wendler
kocsma és bolt előtt leszálltam, meztelen talpam téglára csattant,
aztán gyalog tovább, tél van, Radák előtt csúszkálunk a jégen,
kiáltások a sötétségben, fatalpú cipőm kopog, Hegedűsék még és
szemben Ráczék, a kertünk cseresznyefái, mert nyár van, sósramezők
a vasútparton, dáliák a kerítés mentén, a szőlőlugas,

a kilincs, az ágyam, ahonnan falrepedéseket bámulni jó volt,
sötétszürke meszelőnyomokban hadseregek vonultak rézágyúkkal –
akár egy térkép, csukott szemmel is eltalállok ott, járások
ezek mint színésznek, lónak, az idő betanította,
utólag kérdezzem, mi mit jelent? honnan ered? kiből?
fölgyűrt abrosz a terep morzsákkal és késekkel, arcok a szélein,
apám testvére postás volt és templomszolga, ajkán pici nyálcsöpp,
hozzá mi köt? hajába komikus törek ragadt, szeme bortól csillog;
vagy a kanonok lila jelmeze, puffadt kezétől féltem,
és a sörtehajú tanító medvés hangjai, a repülőgépmodellek,
faliújságok, tárgyak és tekintetek, mind mögöttem,
hátamat hozzájuk dönteni s elvágni baltával a köteleiket:
egy mozdulat – cirkuszi mutatványhoz ugyancsak hasonló.

61 / KÉT „ÉN” TALÁLKOZÁSA

Nem vagyok misztikus, Alberto, de rád gondolok, aki
nem is voltál, de vagy, egyik a szomorú-vidáman szorongó portugál
százezer énje közül s nem is a legjobb (nagyobb, szebb, dicsőbb stb.)
talán, de szeretetreméltó s hozzám nem létező létezéssel
és verseiddel, ahogy a megmagyarázhatatlanság szürke ordását
elúzni szeretnéd, boldogságot dideregve a jelentéstelen és
gondolattalan azonosságban, tiszta tényyszerűségben – hozzám így
annyira közel álló, s mert nyelved nem beszélem, hát tolmácsolt
gondolataidra gondolok és értelek, és kérdezem, mi ez, ha nem tény,
ez a, mondjuk, halványsárga és bolyhos gyapjúsál, amint kifeszül,
ez a csatlakozás, legyen fogyatékos bár, elnagyolt, alkalomszerű,
saját rongyaimmal teleaggatott, mintha álomban, idegen állomáson
futunk, kéken villámló sínek között, és a vonat ez egyszer nem
hagy ott, már utazunk, s akkor elmondhatom: ma kedd este van,
poharam alján vérvörös a bor, és kinn, lenn, mélyen, a sajtó gyöpön

emberdödögés ugrabugrál, a későn jött tavasz mohó
árnyai finom körfűrészekkel dolgoznak majd egész éjszaka,
és az alvó város fenevad-mormolása is hallatszik, a pályaudvarok
részeges fűttyei álmodók csuklójára csavarodnak és
vezetnek, s mindez tart szakadatlan, itt minden szakadatlan és
olyan gabalyodás dúl a dolgok vasláncot csikorgató műhelyében,
hogy a kettőnk találkozása még e papírhátú világban is vigasztaló,
és ez a jelentése, ezért született meg, a két „én” így létezik.

62 / A SÁRGARÉZ INGA

Ballagtam át a téren és láttam, hogy a fakóvörös padon
ketten ülnek, egy dundi nő, meztelen karja eledelt hint
a szökőkút körül felhőző galamboknak, sárga zsákba túr,
s egy öregember, télies öltönyét, fehérés ingét kigombolta végig,
fekete cipői ormótlan kutyák, dögölten hevernek előtte,
őrzik a gombóccá gyúrt zoknikat, hogy a gazda göcsörtös
és valószínűtlenül fehér lábát ferdén a pad támlájára
fektethesse, a fuldokló rózsák közé, s hunyt szemmel hátradőljön.
Átlábaltam a síneken is, föl a lépcsőn a katlan peremére, onnan
visszanéztem, két fiatal rendőr a virágot áruló cigány asszonyok
arcvonalát méregette méregzöld bódék fedezékéből, ekkor árny lebbent,
ferdén szelte a tér fölé gördült ürességet, lezuhant, fölkapott,
és el, repülő volt vagy felhő, vagy a sárgaréz inga – sárgaréz-e?
A buszmegálló üvegkalitkája felé haladtam, szélroham karikázott
le a Martinovics-hegyről, szárnyas bokái csörögtek a porban,
fölugrott habókosan az útjelző táblákig és rávágott cápauszony
tenyerével a sarki lakókocsira, megremegtek benn a kenyerek,
zöldre festett körmét a péklány sóhajtva elmaszatolta, száját is,
ő meg – a szél – hozzánk fordult és az utca szemetjét, mert nem
válaszoltunk, pislogó szemünkbe szórta; könnyezettünk ott a buszra
várva, lenn a mézsféher lábak rémületesen dermedtek, rózsák között.

63 / KARINTHY GYAPJÚNYÍRÓ OLLÓIRÓL

Irtózatot bakancsokban az óriások egyike, így látom – lesz itt multság könnyekig, cirkusz és hétmérföldes enciklopédiák. Érdemes-e ennél kevesebbet?... Suhanc koromat ők bővölték, elhittem, hogy van és lehet a kávéházakból átjárás – koravén vigyorgásaink medrét most elmélyíti a tudat, hogy figyelnek és látjuk, ahogy néznek; mi lüktet ott, a maszkok alján, lejjebb még, ahol nincs anyag, ahol: mi van? Egy lakótelepi üzletház betonfalára meszelve a válasz: SEMMI VAN – a jövőmondó talán ebbe a tóba néz, és átömlik egymáson az epe meg a méz, a csónak csikorog. Vagy vedd a párkák rokkáját, vedd a hétfőt, a 6-os villamost, erőlködéseinket a kocka hat lapjára róva, vedd a poharat, rázd a kockát, vedd, gurítsd, ahogy ők, az óriások... S milyen *hamarian*, szinte vezényszóra dőltek. Jóslat volt ez vagy ítélet már? Száz év. Tessék megszólalni. Tessék mondani valamit. Milyen más lett, mennyire ugyanaz a földi árok. Sziszeg ránk az űr s porcelánnadrágod szárainak alsó karimái glóriáznak a szélben, egy karmozdulat széles karéja még: a nyelv, a társak, a történelem, a macskapofájú, kölykeit közönyösen szoptató és megfojtó tigris-idő – s végül azok a bizonyos gyapjúnyíró ollók (de szépek! megrendelte, aztán feledte számlástól az egészet), igen, azok aztán mindent megmagyaráznak, szemben az örökös arénával, ahonnan szakadatlanul viharzik fekete torokból a kérdés, hogy mire kellett neki, mire hát, mire?

64 / ALPACCA VÁR

Alpacca, a nagy indián, várta revolveres testvérét, várta, meglapult a csíkos dunnadomb mögött, fejét a vánkosoztba fúrta;

kavicsok csörrennek az ablakon, ha eljön, ez lesz a jel, ha megérkezik, ő nem amolyan kártyahős, fiúk, nem cowboyok alja; ki emlékszik a kezére, a fekete pisztolytáskák fölött ernyedten aláhulló, már-már nőiesen finom, hosszú, fehér ujjakra, hogy beleborzongsz, ha látod, és a Menyétember az iskolából, Melák a sarki kocsmából, a Főnök Kaposvárról, mind, aki Alpacca, a nagy indián, és apja, a bakter vérét szívja, mind ott reszket halálra váltan! Alpacca és társa, a göndörhajú borbély fia ezerkilencszázötvenben megesküdtek... És várt Alpacca, várt, a maxilámpa sípoló fényében ministránsgyerekként térdelt, úttörőgyerekként szakállt ragasztott és királynak adta ki magát egy színdarabban, céllövöldések jöttek és a hadgyakorlat is elkezdődött, a gigei dombokról zúdult le a pirosak támadása, a kékek visszavonultak, T 34-esek másztak falkában a szerb határ felé, Alpacca várt, revolveres testvére nem jött, sok dolga lehetett vagy eltévedt, vagy elfeledte, vagy lelőtték a pirosak, a kékek, lepuffantották a Dráva partján az örök, aknára lépett, vagy csak megváltozott, elzüllött, a nők és az ital lett a veszte – az úttörőcsapat selyemhernyói rágják az eperlevelű éjszakát, Alpacca vár, mit is tehetne, füle a földön, hallja, hogy dobog.

65 / FÉNYKÉP HATVANHATBÓL

Vékony derekú nő és inas férfi a képen,
kockás pokrócaikon két botolgo kisgyerekkel ülnek ott,
a Ljubityel hatszor kilences kockáján hideg nyár van,
háttérben a fonyódi nádas karéja szép,
sirálylábak gereblyézik a szemetes Balaton-part szürke homokját.
Néznek ránk: kik vagytok? Hús évre tőlünk. Mit felelsz?
A halászkunyhó szegényes romantikája is fölmerül a múltból
(ahogy mondani szokás), hulladékokkal tüzeltünk éjszaka,

s mikor szerettük egymást, víz és szél démonai kiáltoztak
a dobkályhában, no mit felelsz?
Hogy az időtengeren száraz lábbal át nem kelhetünk,
hogy ti vagyunk, ezzel lettetek és fordítsuk meg a kérdést,
ti szóljatok: jó lesz így a jövő?
Néznek ránk, nem kérdeznek és nem válaszolnak;
helyettük mondhatjuk-e, jó, tudhatjuk-e, igen?
Egy kökénybokor kéreget itt, ahol most ülünk, lágy a szél, világok
keletkezése-múlása vaksi tükör az embernek,
fényei bukdosnak, veszendősége tudatán felhő a derű.

66 / TÜKÖRE A HANGNAK

Azok a rózsaszín orrú kis fények hol bukdosnak? Illat és szín.
Van-e világ-edény és ki töltögeti levegővel, vízzel, ürességgel,
még érintetlen térséggel, ahol akármi megtörténhet?
Szavak, horpadt konzervdobozok, makogás mikéntjei, tákolatok,
szavak, kristályosult párák, sohasemvolt tapadások otromba bárkái,
szent rések, szabadítsatok ki és tartsatok meg a porban
– talán ezt motyogja valaki bennem, egy a sok közül, tüköre
a Hangnak; szép lenne boldogulni nincstelenségben, nem mondani
nemet, csak lenni pusztán, pislá fény óriás-sötétjében meghúzódni,
de létezni azt jelenti: van, terjed és történik,
túlhalad az őselemeken és teremt a semmiből, zagyvál vagy tagad.
A létezés ez a vers: írom vagy nem írom,
a világló véletlenek morzsalékából mint sódarabkát, melyiket
lököm poharába, szeszélyem és szerencsém merre indít
és hova érkezem e testtelen bolyongásban, álnok
kampókként akasztva kimondatlan kérdőjeleimet, vak alpinista.
Most harangszó lépdel át a téren; régen a kálmáncsai torony-ujj
ott állt előttem hagyma-forma kigömbölyödéssel a láthatár közepén

minden reggel, iskolába menet azt néztem, Szerbia felől
tisztá időben ormok derengtek, a Fekete hegyek, mondták – lehet;
talán tű vagyunk és öltések, kenderből sodort, szurokkal megkent
fonál, apám is azzal varrta meg szakadozott pacskerom pántjait.

67 / PANOPTIKUM

Panoptikumot álmodtam ébren, tolult a nyelv, tülköltek
jeges hangárokon a tulkok, a patetikus patikusok meg mericsgéltek,
farigcsáltak és faringószeptet jártak, a szkeptikusok szipogtak,
a Fény utcai piacon tenyérnyi virágcserepekben is buján
zöldültek, hányták-vetették rózsaszín hólyagos nyelvüket az idei,
heje-huja anomáliák; kicsike, minden kicsike, így kornyikálnak,
kisebb, mint a kiscsibe, göngyölege tizenhárom fikarc,
ez lengyel, ez román, ez magyar – mind porból kapott átok,
pántlikás iszonyatok és csengős süllyedések, vakon vett kanyar.
Egy padlás ablakából kilátás nyílt az úrré. Sztrájk
volt, az eldobált rakétahéjakat senki sem takarította,
keringett a kozmikus hulladék, állt a verseny, nyelte veszteseit,
amíg nyelhetette a nagy inter-gödör: népek és nézetek rohadtak ott,
nyekergő spirálokon kúsztak bolhányi lények, a biológikum
logikáját a kvarc kikezdte, hol kezdve volt, ott vége lesz,
énekelt a lombikból az optikus csipesz és mészárolni, köntörfalazni
tanultak a mesterséges intelligenciák... – – Még jön a nyár,
a régimódi. Fűtengeren pitypangok hajóhadát fújja,
hosszú derekú ing a déli szél. A glóbusz órája sántítva siet,
képernyőjéről a bárányok kifutnak, sötét és semmi pattogzik ott.

68 / SZALONTÜDŐ ZSEMLEGOMBÓCCAL

Egy zongora alatt laktam akkoriban és álmomban egy lábú,
fehér asztalok kísértettek, sörényük kobaltkék tűz, de el nem
hamvadtak volna, homály ömlött a malomból mégis, hova kezemben
hatlövetű pisztollyal betoppantam éji órán, míg cinóberpiros
karszékben hallgattam a Hungária körúton nagyfeszültségű
készülékek duruzsolását, 120 000 Volt reszketett tenyeremben,
közönyösen néztem a műszerek fekete lándzsás mutatóit,
mint az ügetőn a lovakat, dilettáns mindkettőhöz, kedvetlen kókler,
Kafkát olvastam és az értelmetlen szenvedésbe gabalyodva
szalontüdőt rendeltem zsemlegombóccal egy városszéli kocsmában
vagy a Corvin áruház éttermében, a Kékesben, a Kulacsban és még
száz ugyanolyan morzsás-fakó abrosznál és mindig szalontüdőt
zsemlegombóccal, mit akartam tőle? olcsó volt, de mi okom
lehetett még? talán a kálmáncai disznóvágások derengtek
ízeiben, a szülői ház mint lelkifurdalás, hova visszatérni
már nem lehetett, nem is akartam, szakadékforma
ürességek vágtattak körülöttem, sárkány-ragadta éjszakai villamosok,
lehúzott arccal és olyan messzenézően ültem a sarokban,
mintha tartoznék valakihez, s tudnám, miért vagyok, holott
csak a szalontüdő hűlt előttem zsemlegombóccal, lángolt
az egy lábú asztalok kobalt sörénye s a rádióból mambó zuhogott.

69 / LÁMPABÉL

Mostanában, kedves Csokonaim, annyi levelet írtam,
hogy mániákusnak is mondhatnának a normalitikusok, hát gyal
a kötőféket eleresztem és oda fordulok, ahol rokonom van,
üldögeljünk kicsit láblógázva a jázminszagú éjben, bólogassunk,
hogy bimbózik bár bennünk az örök balek, Anakreón oda – s hiába,

istenem, restséget, árvaságot hiába venni észbe, a süketítő
nyikorgás mind csak az marad, Festetics gróf nem válaszol, elfogy
a lámpából az olaj és a bél – a világmegváltás
csurgói epizódja s ahogy Baranyán át az apostolok lovai
hazavittek a nádas házba, minden diétáról kikopott cosmopolitát,
ez megneveltet, megríkat, a lámpabél pedig pattanásos
arcú kamaszkoromig fut velem; a *Vártam rád* nyúlós dallamára
fújtuk undok-pózosan, hogy *lámpabél, nem kapni lámpabelet, el-
fogyott a lámpabél*; mi ez, fiúk, villámlott ránk az igazgató, miféle
lázítás ez, kérem! mennyit röhögtünk ostobán,
az angyalföldi kollégium szobáiban harsogott dalunk,
értelmetlen diákdirasztikum és kegyetlen hahota az éjben – – –
a lámpabél most bekígyózza a földgolyót,
fantom, sötétséget csinál, nyelve és egyéb madzagjai hosszan kilógnak.

70 / ÚTLEÍRÁS

Láttam az éjszakai eső cseppjeit ezüstösen reszketni
és legurulni gesztenyék cserepes törzsén, kövér füveken,
szürke sávban futottam ezerszer megjárt lépcsőkön alá,
a fehér orgona idomai vizesen-súlyosan arcomba hajoltak,
szétmázolták a felhők zsíros grafitrojtjait kétfelől,
a fejem mellett, a vállam fölött; hétfő volt, talpammal
csattogtam lenn, nadrágom szára tekeredett, májusi ködökben
jártam, el a Dióhéj presszó előtt, az antikvárium könyvei mohos
téglákként derengtek, elmaradtak oldalt és a Duna felől
bezúduló légrobajlás a Feketesas utca fölött sirályokat sodort
bérházpárkányok galambjai közé, erre a cipőbolt felirata
is szárnyalni kezdett morbid szíjakon, „könnyű léptekkel
távozzat tőlünk”, csak kucorogtam belül, mintha óriás vállán,
leskelődtem, a forma nélküli teremtés eredeti árama ott

bujkált a templomtorony és a sarki zöldséges bódéja között,
vagy a kanyar mögött; nyárfák mutatták fehér tenyerüket: nincs,
itt nincs, itt ne keresd, majd máskor – –
fuvalaszó egy leborított pohár alatt, a múlt, a hétfő,
miért az a hétfő, elhaladunk az antikvárium előtt,
visz az út, a lépés, a kockázó idő, utat hasítok, ösvényt
a tengeren, mögöttem összecsattan nyomtalanul a víz, itt
ki járt, Odüsszeusz vagy én vagy az algák pásztora, mit számít.

71 / HÁROM EPERFA

Csak rámutatok és elég.
Csak súrolja tekintetem, és többé már nem az.
Csak leírom fehérre feketével, megteszem
– csak elgondolom, és végbement, ez mámorító
végül is, ez a hatalom, s bár nem tudom,
hogyan áldott-e, élek vele – vagy általa? –,
gyakorlom, nem is tudok mást: nem gondolni lehetetlen...
Vagy azt gondolja talán valaki,
hogyan ez a madárbeszéd vasárnap délután, cseresznyék gumóival
a tapadós levelek között, nélkülem is...
... hogy a húsos pirosságot marokkal tépni lehet,
de másként megérinteni soha,
és mindegy, hogy ki csüngött ott paradicsomi majomként a fán?
Miként van ez tehát?
A fáknál maradva még: tízéves koromban apám sakkot faragott
diófából és eperfából – tüdőgyulladás volt, ráért éppen –,
Kadarkúton pedig, a Somogyszentimrére vezető gyöngyúton,
a jegenyesort előzve három dübörgő eperfapalota áll,
három kivágott, állnak és teremnek e halhatatlanok, méhek és
gatyás gyerekek lakmároznak ott, malacpofájú szél sikolt,
kétségbe ez többé nem vonható.

72 / AZ INTEGETŐ EMBER

Nyomorék, maroknyi test. Sötétre színezte a nap.
A fehér atlétatrikó messzire világít – látom majd visszafelé
jövet: autóval hajtok át a cserhádi dombokon pilléző falun.
Előrehajol a tolokocsiban, mikor megpillant. Óriás fej. Mákgyűző-kopasz.
Szolgálatkészre barázdált együgyű arc. Mosolya szenes kenyérhéj.
Tenyere lapátfülként lebeg oldalt, ahogy integet. Biztosít, hogy
minden a helyén van, mehetek, szabad a pálya – s ő velem van.
Háta mögött a deszkakerítést szürkére áztatták az esők.
Csomós felhők a sírós szélben, vadrózsaszírom, fölbukkan
meg elsüllyed a Nap, hűvösség és forróság szakad sávokban.
Lassítok, előrehajlok szintén, és visszaintek.
A barázdák közt szétfut a száj boldogan torz vonala:
Tessék! Nem ül hiába itt! ... S fordul az út,
a visszapillantó tükörben még ott van, már nincs ott;
loholok föl egy lépcsőn, benyitok, könyvek, mondatok, teszem;
s újra a kocsiban: szinte szégyenkezéssel készülök a jelenetre.
Billeg arc és tenyér. Az enyém is. A kerekek alól fölcsapó fehér
por alászáll, siseg, mocsaras réten gólya nyeldek
s a fekete közepű felhőcsomók alacsonyan rohannak.
Lenn az integető ember, atlétatrikója világít a Földgolyón.

73 / EGY PILLANAT RÖGZÍTÉSE

Kortalan kőgömbön ülök, Baján éppen, süt a nap, a szerb
templomocská selyemzöld udvara tágul, forog, gyerekek
villognak be színes ruhákban, fakókék az ég, és szemben a fal
malteriszürke kollázsában pravoszláv síremlékek, fölöttük a sarokház
belső szintjei, felmosóröngyök a rácsra száradnak, omlatag ajtók,
émelygő szobák, piszokrétegek, följebb, a tetők, kémények tájain

gereblyét utánczó tévéantennák erdeje, zuhog a fény hangtalanul, körülnyírt árnyak ugrásra készen, a langyos kőgömb mesebeli ágyúgolyó alattam, utazom egyhelyben; kisfiú, a gyöpre dönti biciklijét, a két kerék riadtan forog tovább –: ezt a pillanatot majd rögzítem, maradj! Önhitten gondolok erre, küllők sugárrá hosszabbodnak, mintha lenne hatalmam; hogyan kerültem ide: mesemondó bácsi az előadóteremnek használt templomban, gyerekek gyűrűjében; tizenkét évesen pap akartam lenni, most itt van, prédikálok, csöndet és dörgő nevetést csinálok, varázsló vagyok, kicsinyeim, nem látjátok, az ágyúgolyón ülve így beszélek, nem is én, de a dőre délutáni fények, a faragott kövek – Krétán is próbáltam egyszer, oly szép vagy, de meg nem állt, a tér kopár kőcsipkéi közt suhant, rázkódtak roppant szélkerekek s a szent kabócák dalában megcsendült, mint most, ez lényegtelen, ez lényeges, ezt nem tudom, csak táncoltatom az ujjamon, ezt meg sem érinthetem.

74 / MUTATVÁNY

Halántékomon ég a bőr – húzza, húzza fölfelé a rövidre vágott haját két ujjal, ágaskodom, cipőm hegyére állok s mikor nincs tovább, ő hirtelen elenged, a balkezes pofon fekete csóvát húzva érkezik, s előbb csattan, mint sarkam az olajos pallóra visszazökken, sikerült, juhé! Káprázatos mutatvány csakugyan, de tizenkét évesen kinek van érzéke az ilyesféle mesterkedések esztétikumához s később is, ahogy sajgó pofával visszatekintek, a kimeredt szemgolyók és szőrös orrlyuküreges láttán csak a gyerekkori mitológia lúdbőröztető fújását hallom és a kérdést: „mi történt a hegedűddel, te csirkefogó?” A Menyétember ő, meg nem téveszt a kántor-maszk, a II. Rákóczi Ferenc nevét viselő úttörőcsapat énekkara és a Strassz-kocsmából kanyargó Sztálin-kantáta szalagjai: csiklandós hajlékonysággal kígyóznak

át az első világháborús hősi oroszlán lába között, föl a gesztenyék közt villogó templomtorony galambos csúcsáig – juhé! Anyám mondja: a menyét éjszaka vért iszik, tyúkhörgések az ólmély csöndjét fölverik, aztán némaság honol... Végeérhetetlen rémregény legújabb füzeteként, mint Tuskólábú, a Menyétember most bekopog, sorolja érdemeit, érmék és címek csengése, egy nyolcvanas öreg különben, ismerte Kodályt és a mutatványra nem emlékszik, hegedűm bezúzott hátára sem, most már megmondhatom: kövel bélelt hógolyó roncsolta szét, mikor kimustrált klottgatyából varrt zsákjában pajzsul tartottam arcom elé; akármit megmondhatok már. Juhé.

75 / IDŐSZÁMÍTÁS

A számok mit tudnak erről? izzadság-illatokról és a reszketés tenyérbe nem fogható, hónalj alá csaphatatlan tüzeiről?
Lángoló csalánbokraimnak értelmet adtak holdas ujjai.
A számok, hóba irkált fák, varjak, városok és egyéb díszítmények, legyenek bár áldottak oly érzékiséggel,
hogy elmefény-szüelőjük lüktető nedvek edénykéibe merül,
a számok hideg horpadások s mint hegedűszót a hangszer tokja,
csak megindító otrombasággal képesek az utánzásra is,
csak kívülről, csak körül, távoli bálványkövekként jeleznek.
Ezért is közelíték a számokról szólva, hogy huszonöt éve,
több ideje élek vele, mint nélküle, ez legalább mondható,
az L. J. előtti idők történetem alatti homályában úsznak, mint a cet,
néha megriadok, kezdődhattünk volna korábban! de később is,
eltékoztam mindenképpen mennyi időt és milyen tudatlan voltam,
míg csattogott velünk villogó pályákon keresztben hányszor és
gyerekingeket lobogtatott egy gyalultatlan deszkából ácsolt bárka-
féleség, a hatvanas évek, csak szerettem hunyt szemmel, szinte vakon,
szakadék partján, talán megbocsájtható – most mit

tévesztek szem elől, távlatot és arányt bontogatva, ahogy beljebb,
egyre beljebb érkezem, s az évtizedek kőlépcsőin surrogó
talpak zaját meg a madárszárnyzenét egyszerre fülelem, hogy
mi a biztos, holott számítani csak visszafelé lehet?

76 / RIADALOM

A korai kánikula szélkutyái habzó pofával tépdeshik...
– mit is: ... a Margit hídra hebegve kivágódó 6-os villamos
fakó sörényét! – ... Nem is azt, ezt a mondatot, a végeket,
és a mégoly robbanékony és roppanékony személyeket;
lőcsforma szemérmével káoszunk medréig dőf az ördög,
riadalom van, dúl a sokadalom,
a relativitás mákonya ellep, kopoghatsz ritmustalan,
zenétlen botokkal, bujdokolhatsz, kitérni strófát sehogy sem lelsz,
nem is kell, nem akarod, megtagadod, tiltakozol,
de meddő, dühöd rühösre vakarhatod, vérző üleppel
kiszánkázol
a dolgok centrumából,
és látod, hogy könnyes kivagyisággal a provincia
e Földgolyóra rávall, talmi élvezet
vezeti a kényszerűen lépkedő kezét, csupa
lúke lények, tolongnak mindenütt belógó mézgás papírszalagok
körül, a kilökött légy vak fiai,
és megint a kani kutyák, a járművek uszályába hemperednek,
miközben vörösen párálló homályba burkolja a délután
lakótelepeit; betonból öntött üreges kadáverek halomban.

77 / OLVASÓNAPLÓ OTTLIK KAPITÁNYNAK

Ezt a verset – ha kibújjik a tojásból – tőlük kaptam (kapom majd), Kirketerp és Maandyaard örökös (dán) tengerészekről, s úgy illenék, hogy visszaadjam (majd, ha már kibújt, ha már enyém lesz), küldjem adalék gyanánt, a hajónaplóba írott dán szavak kiköltésének mellékkörülményei: faforgács, száraz fűszálak, tollpihe és kvarckristálytörmelékek közé, netán cetlire; így lenne ízlésem szerint: lenne, de nem látszana, maradna Meta; – – – az idő, urak – egyébként – nem számít, vagy csak annyira, hogy telik (kinek mire) s ha meg-, hát az el- sem olyan rémületes, vagy ha igen, mégis más; de vissza már most az adalékhoz (kapom-adom, reped a héj), vissza, vagyis mélyebbre még az ember-tenger-áramlásban: a kutya ott van eltemetve, hogy Meta sincs külső nélkül, kell valami szó, test, egy seggberúgás – no nem akármi! jó: csak a konstruktív kecsketúró! Héj az élet, a vers fölébredt létezés, s bár bölcsletnek ez elég kevés, a jelentések elszabadulnak ott (itt) a kutya körül, megvan, tessék, kibújt, de így meg (már) mennyire enyém? csak a repedést rajzoló sorok? ezekbe kapaszkodik mind, ki a némaságot megtöri és a kaotikus őstojásból egy ilyen-olyan rántottát kisüt; egyébként a Margit híd budai lábánál ülök, urak, a délelőtt telik, tizenegyre jár és mocsári legyek rajzanak, a város-hüllő rettenetesen zajong, odébb folyik egy sárgásszürke, dánul úgy mondjuk: folyó, de az igazi neve, tudjuk, nem mondható –

78 / ÖRÜL A FŰ

Közel a szökőkút elszánt csobogásához, a Moszkva tér dübörgésének legközepén, összehajtott kék zubbonyára dőlve

a padon, aludt kicsit – most föltápáskodik és
a forró napsütésbe, hideg szélfújásba emelkedve, indul.
Aszfaltbarna arcán üveges repedések, mellén ritkás szőrzet.
A hajdan fehér atlétatrikó gyöngédsége kiemeli
a lapockaszárnyak darabos mozgását és a vállra tetovált
szigonyok, sellők, nyíllal átdöfött szívek fakó ábráit.
Mészpöttyök világítanak a valószerűtlenül mocskos, mereven
löttyögő és szalonnásan nehéz nadrágszáraokról, amint viszik
rezge lakójukat, viszik a satnya ágyások, derékig érő
díszcserjék kormos zöldjéhez.

Közben egy nő galambszürke kosztümben rángatja fönn,
a tér katlanként magasodó peremén, a vörös hálókkaal védett,
renoválás alatt lévő postaépület mellett álló téglapiros Daciát.
Közben egy másik nő meggypirosra mázolt ajkai fölött,
a pihék arany sövényén ijedt izzadtság-gömbök teremnek,
lenn égbék zokni bokáig, bőrszandál s körül a péntek délután
huppog és nyekeg, húsdaráló – léleklapító kásahegyekre be-
tonhab ül. A vén már vizel. Örül a tenyérsni fű és a poros rózsák
is; gyökereik az ízetlen talajban némi sóhoz jutnak így.

79 / TRÓJAI LAP

Kerestelek, Odüsszeusz, Trója körül kutattam kacskás lábad nyomát,
de nem volt, nincs – s nem is hiányzol, annyira nem vagy.
Ötvenfokos hőben gördültünk be a parkolóba, pár fa lézengett
és három sakálforma, gyulladt szemű kutya nyúlt el a porban,
de nem azért, Odüsszeusz, nem a turistáknak odabiggyesztett
faló miatt, a kikapart romok szédelgő kupacai láttán, ahogy
a káprázat pórázát is elhullajtva mállanak, savósárga ég alatt,
nem, dehogy, s a lihegő kisázsiai városok, a nevetségesen vézna,
Akhilleusz vérengzését is elfelejtő Szkamandrosz sem lehet az oka,

vagy mégis? Az általános silányság itt is fedi az élet színét,
alant piszok örvénylik, tülekedő nyomor,
Isztambul mesés mecsetjeinél erősebb a sikátorok odúinak dohogása,
ezek a nehézkes, izzadt belsőrészek a müezzin jajgatását
már nem értik, a modernizáció alja átjárja mérgeivel sejtjeiket,
csak a régi váz ragyog még, az Aranyszarv-öböl és a Dardanellák
fenyvesei, csak a Galata-torony emlékszik a teljesebb időkre,
szépség és pusztulás kecsesebb arányaira,
bár ki merné mondani, hogy ők, hogy ti, hogy ekkor vagy akkor...
A szemfényvesztő idő hol hatot dob, hol egyet, hol pörgeti
sarkán, csörgeti csorba kőpohárban a kockát.
Félkönyékre dőlve hallgatom az Égei-tenger suttozását, ő tudja
és elég bátor, hogy beszéljen – érted-e, és mit szólnál, ha volnál,
a rózsásujjú hajnal ködében lépkedve, tenger torlatánál, Odüsszeusz?

80 / AZ IGEN ÉS A DE

Fekszem hanyatt az Égei-tenger ősvizében, fölhúzott térdem
kapujában gyapjas hegyet látok, gyöngy-sziklát, kikalapált eget,
ringatózom a hullámokban, a tüzes homokban is ringatózom,
a göndör szélben, a holdsütésben, a kabócák csillagokig szökő
énekében, ide hátráltam, dőzsölök, az elemek közé keveredtem,
és nem nehéz, mint a réges-régi embereknek, testrészeimet is
hozzájuk hangolnom, végtagokat és csontokat, belső szerveim
mozdulását, szív és tüdő, ahogy dolgozik, forgók álmosan
meszesednek, bőröm sötétre simul, koponyám fölforrósodik, lehűl,
tartja tenyerén arany és azúr, s közben győzködöm azt a mindig
oly kihegyezett, ólomtalpú bakancsaiban szüntelenül föl-fölugró,
külön tartományt tákoló kis névtelent ott legbelül,
hogy az érzékek gyönyörűségében is a létezés szentsége ölt alakot,
hát bólintson rá, jól van... de nem bólint, hiába kerülgetem,

szorítom, kisiklik és föltámad, nem enged, azt
rágja minden porcikámba, jó, ez jó, igen, de a teljes megoldást
keresd, mindenkéit, mert visszahátrálni a szűkülő időből,
az elromlott történelemből, a behorpadt térből, a kataton
kopogással bicegő részletek, a sokaság kínjaiból hiába szeretnél,
sem a hedonizmus szertartásai, a nővő, asszonyi Hold, ahogy Szamosz
felett széles utat ömleszt Thalassza testén, ráborul,
sem más istenek nem változtatnak ezen.

81 / VISSZATÉRÉS ATHÉNBA

Nincs mód nem hallani, hogy „teljében vagy, tetőzik benned és
veled valami éppen”, s mert láthatom is, tudhatom, ahogy végbemegy,
most! és most! ritka magaslat, bizonyára, már-már fenyegető,
mint érett idill... de csönd most, csönd, ujjaitok alól hosszan
fusson ki, párkák, a szál, fodrozódjon időm, utánozza a tengeri
ösvényt, melyen szigettől szigetig hajóztam, vitorlaként hajlított
a szél, hullámok nyájai vonultak szakadatlanul, szakadtak habossá
sziklák előrelökött térdein, bezúdultak barlangot vájva templomos
kőtornyok alá... Víz és föld osztozik rajtam, alszom a tengerpart
homokján s álmomban is tudom: visszatértem, füstokádó hadak
oszlopai közt kiszakítok annyi illúziót, hogy lássam a régi
méltóságot és a telihold fényes lepényébe harapjak, édes, mint
az őszi szilvahús, mikor az Akropolisz sziklás fehérsége fölé
emelkedik, fekete ciprusfák bökdösik márványeres hasát és
a kövérkés arcot, duzzogó ajkait – elgondolom, hogy elhagyott
legelők kútjaiból nézik az augusztusi csillagok, nem is őt,
a levegőgeek oszlopai közt átáramló, ezüstlő mindenséget.
(Visszatérni Athénba szinte gyerekkori boldogság volt, s hogy
a mindig ugrásra kész rontást elűzzem, a téglavörös pofájukon
szürke bibircsókokat és vicsorgó sebhelyet hordozó
kis kavicsdémonokat halászgattam óraszám, meregettem a vizet.)

82 / VERSRONTÁS

Ragyogó szája a lemenő nap – így fújta itt nyolc éve is nyugatról keletre hajad és szoknyád, ültünk a Poszeidón-templom oszlopai közt négy gyerekkel, fénytől elnehezült testünk szavait a tengerbe dobált szigetek mondták tovább, ahogy a víz bőre borszínű páncéllá sötétedett – ez szép verskezdet lehetne valóban, s túl a romantikusok időtlen lázain, az elemi egyértelműség kazánjai fűtenék, mint otthon, a Martinovics-hegyen nyíló katángok kék csillagait az augusztusi napsütés, de nem, hiába, erre most nincsen érkezésünk; tarka gatyás emberhadak ragadozó falkákban áramlanak a szent helyekre és riogva legelik a látvány legtetejét, robogva ragadja, csettintő szíjakon sodorja tova lelküket a program, lakomájuk éhe behorpad, megnyikordul; odafényképezik magukat vakufénytől vakultan, s ha kötelek kordonja nem védené a sírnivalóan maroknyi, jövedelmi forrássá züllő romokat, bevésnék nyomaikat is nyilván, nevük kezdőbetűit szívet és női nemi szervet utánzó ábrákba, az évszámot is, hogy „itt jártam”, tennék a tehetetlenségtől telhetetlenül...
Fortyogok csak, mint rossz lábos, verset ront mizantrópiám, holott Héliosz ragyogó szája süvöltve fújja szoknyád és hajad; menthetetlen, úgy látszik, élhetetlen a világok minden szépsége robottá butul.

83 / CSENGÉS

– – – ... mit megformálhatok és meleg maszk gyanánt benne oda is beléphetek, hova különben tilos – kérded, az mi lehet? A tudatlan csőrű részletek és a homálysárga csarnok, ahol múlt és jövő vízalatti tönkjei csengve ütődnek össze – most! De csengetést ki hallott víz alól?

Jeges bércekből érceket nyerni képzelt kohókban?
A szűk ölü szavak szűkülve szülnek – játszom,
árad a tér s ha karóként fölmerülsz, árnyékot vetsz: körülötted.
Nem lehetek oly parány, hogy ne mondhassam: hozzám képest,
hogy ornamentikus soraim ne cifrázzák tovább a mindenséget,
s bár bízvást meglenne nélkülem,
érintéseimet viselni (nemtelen közönnyel)
mégis hivatott talán, s ki merné mondani,
hogy nem bámulatos, mikor fény mentén duhogva
különbséget teszünk kloákabűz és hegedűszó között?
A többi csak következik.
(Meleg, nyár végi szürkület a város körüli hegyeket gyöngyözi,
tücskös sugarak motoznak panelházak falán, nincs domborulat,
se ránc – ha elindult a filozófus teknősbéka: utolérhetetlen.)

84 / A VÁLL ÉS AZ ÁLL

A vállad völgyébe hajló áll dombját érzékeid oly
hálálkodva fogadják, mint gyanták illatát a lankák fenyveseiben
karikázó szél, lehemperedik és te bársonyos-óriás
orrbarlangjaiban orgiázol; játszol ujjhegyen vak átfordulást,
szín és íz fűszereit tapintod, hallomások ütemét.
Héjnál több a test, én azt gondolom, és oly pontokon kivált,
mint az az áll érintette váll,
bár idő kell ahhoz, kétségtelen, hogy a végtelen térségeken
nyakló nélkül vágató csillagok zuhanya alatt ilyen ajándékot
kapni képesek legyünk és az áll jelenlétét a váll
nyugtassa komoly elmélyedéssel, jelenet legyen, nem mintha
látna szem, akárkié,
de tudjam is közben, táviratok milliói villogjanak,
hogy most, míg megtörténik éppen (vállam gödrébe zökken állad),

a bevésések, kikopások, hangrobbanások és a napos kövön
pilléző csöndek mind átmetszik és térbe fordítják a mozdulatot,
ide torlódik százlábú kacsázással, innen rugaszkodik el a lét.
(Különb törmelékek és rángások,
különb fémhorpadások, sötétre véresednek és vidámságunk varró-
tűi sem tartják össze a homályban szétázó agyagedényeket.)

85 / AZ ÚJ ÉVSZÁZAD GYÖKEREI

Egy rókaképű láttán, ahogy átcsörtet meggörbülve a Vörösmarty
téren, eszembe jutnak némely cenzorok, csószók és ferdeszájú
szolga-zsarnokok, hátrálok előlük, megálljatok, ne tovább!
De jönnek, csak jönnek, s nem is ők, a hiábavalóság jön velük,
elpazarolt petárdák sötétje csoszog, megmozduló próbabábuk közt
kikopik az élet egyszerű áramlása,
csak te páváskodsz éjeink gőzölgő dombján, klisék lotyója, meddő,
kivérzett fantáziánk; nézem: a dekoratív oldalazások
villogásában vándorköszörűs vagy drótostót leszek –
a kikacsintások egy stílusfordulat szép szeméért,
mint csömör és veder, untatnak egyre, prédikátorok szintén,
segítség! Összekopírozódnak lenyomataim,
hártyává lapul a gömbölyded ének, lánc talpas batárok
százezer éve érkeznek némaságot költeni a szívekbe.
Állok a téren, őszülök Vörösmarty térdeinél, szeptember vagyok,
irodák és áruházak szembekötősdit játszanak, gyilkoska, vezess!
Vinnyog az eltemetett macskakő, ismétlődnek a történetek,
mindig ugyanaz, közönyös áhítat és vér a csatornába,
az új évszázad szenvedései most süllyednek a vetetlen mélységbe,
elhullott tapogatóink sárkányfogak, lesznek kiirthatatlan gyökerek.

86 / FÜTYÖRÉSZÉS

Fütyörésztem éjszaka a kálmáncsai erdőkben félelem ellen,
nyolcéves voltam, zsebemben kiskés, töltényhüvely, szememben
háborús rémek, sisaksereg, a malom zsákos szellemei;
és fütyörészek most is, erőlködöm, hogy a kisfiú fogvacogását
legyőzve se a hortobágyi poéta pózát, se más romantikusét
vagy cinikusét fel ne öltsem, magamat oda ne toljam, le se
alkudjam, szemforgató becsüs egy idegen zálogházban,
nincs biztosíték, kifosztanak és megaláznak, ha betérsz;
milyen az én fütyörészésem?

Tű fut így a sötétségben, átvarrja fényével, eltűnik,
mesébe való a madárszerű hangzat, égígérő fa lombjába,
holott a süketség csöveiben rohan csak, űrült kamarillások
betonfészkeibe, ahol üres befőttesüvegekre tapasztják fülüket
hibbant lehallgatók és diktálják a gyűlöletet vastölcsérbe;
fíjjú, mijjú, fű-fű krű-vitty, vivi-ribi tili-tű, tili-tű –
ha ennél többet tudnál,
tudom, hogy mást is súgnál,
mi a más? Embernek is hihető,
roskad a padló, lángol a tető, jászolhoz bilincsel a lánc;
nézd: a kökény kéksége – míg eltelik e kedd délelőtt –
hamvasan világít a vadrózsa vörösétől hatalmasan.

87 / A GÖDI KERTBEN

„Magasan szállnak a madarak – mondja M. –, ma sem lesz eső.”
Ülünk diófasátor alatt, farigcsálunk malachúst zöld tányérokon
(Sára a szomszéd macskáit hajkurássza, Áron alszik hason,
családi körünkben ők a soros kisgyerekek éppen),
dödögünk vagy rikácsolunk, sérelem és belátás hepehupáin

emelkedünk, süllyedünk, de vagyunk egymásnak itt a gödi kertben –
gondolom, és halott apámat látom lépni a fűben, letép egy hernyós
ágot a szilvafáról, a házsaroknál eltűnik; vályog és sugár
együtt a magnetikus kertkeverőben, látni a lángoló varratok
komplikációit és a nyersvas-cölöpöket az iszapba leverve,
L. fantomjait, mágusként ágáló orvosokat, akik hátukra
veszik a kozmikus banyákat és a társadalom minden nyomorultját..
Csíkos fenevadként hengeredik át orgonás sövényen közénk
egy teherautó nyomából fölugorva a benzinszagú por, elcsöndesedünk;
halottak újra, járkálnak a szundikálós délután sávjában,
gurítják a füves gömböt, hajlítják és tapasztják kúttól ágyig,
bontanak és bugyolálnak, következnek sorban a soros évtizedek,
lúktet a lombikhasú lét, kivetettségünk tudatát kititrálja –
a gödi kert olajfái ezüst levelekkel égnek, a láthatáron,
túl a Dunán, hegyek kék háta rázkódik, sápadtra söpört az ég,
fönn kicsi pontok a madarak, hőlégfolyosókon keringtek oda föl.

88 / OLDALAZÁS A ZSÁKBAN

Azok az eltékozolt hatvanas évek ifjúságunk csúcsai mégis,
azok a hetvenesek hideg zománcban réskeresések,
ezek a nyolcvanasok: drasztikus fény a betonbordákra, vasfödőkre,
és kilöködés, ki tudja, hova... vagy betoppanás,
vagy a felemás, félig kifestett, félig letépett, félig mert,
félszárnyú féldal oldalazása; hova legyenek a féljében, félhomályban,
félálomban, féleurópában, félemberek és félnemzetecskék idején,
a félbemaradt forradalmak kifosztva-elszúrva-késve-hárítva-
kibújva-bebukva-roncsolódva, szét, darálva-degradálva, túl,
itt mindig túl, a rajongás ripőkjei kiáradnak ostobamód,
itt mindig a máz, míg megrohad a mély, a gyáva távja győz, ledől...
Ősz van, járművek ablakában megriadt majompofa, futok,

félig civil, félig civilizált, félig kilóg-belóg, vigyora
vakon vásári tükrökben nem sistereg; impotens az omnipotens
– ki beszél? Károg egy télről itt ragadt, antennára fagyott varjú,
grafitfejű konzervatív, és feslik, tántorul, tapétatápon él
jobbik énünk; állunk D. sírja körül, kik vagyunk? Halljuk
az üzenetet föld alól, „fogjatok össze”, és összefognak:
butaság az ijedtséggel, fortyogás a lihegéssel; benn a zsákban,
mind ott vagyunk, benn-lenn, nincs kívül-lét, félreállítás, fölül-
múlás, csak alul, csak balul, botorul, későn, nevetségesen átko-
zottul, úgy, ahogy a világkín dúl, jobbra törésünk hamujában;
holtakat is hiába hívni; „fogjatok össze”, hallja-mondja, kinek-kivel.

89 / VISSZAHOZZA MOST

A rövid szoknyák korában, hetvenben és hetvenegyben
beleszerettem egy háromgyerekes nőbe, széles bőrvét
úgy szorítottam magamhoz, hogy át nem férhetett közöttünk
a márványhátú szél sem, lepattantak rólunk május abroncsai,
csatangoltunk és löködtünk szerte, haja csapódott hátra,
mélybe, alá; viaszból való fegyverhordozók dugdosták
be löcslábukat aranycipőben az ajtórésbe, tagadtunk és
állítottunk körömszakadtáig és túl, átlebbentünk, a vállainkon
kigyulladó kék lángokat tenyérrel söpörtük, s ahogy vissza-
hozza most e vers a rövid szoknyák korát, én ezt
a ráncai hálójával befogottat, aki vagyok, úgy látom
derekadhoz zuhanni, mint akkor,
bár feje tetején ritkás szénaszálak;
hallom, hogy homlokát nyakad hajlatába ejtve így duhog:
beleszerettem egy négygyerekes nőbe és a ruhadivatok
meg a bádognemlényeket rostává lyuggató adomák
bugyrain átvergődve kijutottam a csillagokhoz;

egyszer Görögországban eltévedtünk éjszaka: birkaszagú
mezőkön döcögtünk, a család, oldalt víz sustorgott,
villanyvilágos betonút sehol, de a Göncöl,
mint szekér és levesmerő, ott volt, ott van az augusztusi
égen, itt van, éj és dél összebotlik; szorítom, beleszeretek.

90 / A BRANYISZKÓI CSÚCS

Nedves levélcsomók parázslottak tegnap a platánokon,
ahogy ködsávokból visszánézett mérgesen az elűzött király,
M.-nél jártam a Guyon közben, sistergett, hogy a lét gáncsoskodása
belső ketreceinket tetves lángokkal gyújtogatja, s még jó,
hogy a sakktáblán nem vagyunk kicserélhető bábu, igen! de jó-e?
és az ablakon benyomakodó szürkületben édes
lapályként gőzölgött a táj, kérdeztünk tovább: magyarnak lenni
mit is jelent? izzó gombostű-nyüzsgést begipszelt lábban;
havas dombon sötét szárkúpok álltak, tizenkét éves voltam
negyvenkilencben, megostromoltuk ujjongva, bodzapuskák durrogtak,
dőlt a vár, itt viszkető homály hull ránk, előtt és után,
fogy a levegő, a hang, a fény, végre lámpa kattant,
ezt megoldásnak éreztük átmenetileg, két kicserélhetetlen
a naplementék romantikája és a brutális matematikák között,
trombita recsegett és kartács, szuronyerdők –
s a múlt századi kalandorok ott vágtaztak a plafonon, kíméljete!
elég már, elég; indulunk, az esti gépkocsik reves árja elsodor,
harminckét négyzet világosan marad, harminckettő sötéten, s marad
az örökös branyiszkói csúcs szárkúpokkal, áttörni, fiúk.

91 / EZ VOLT

Láng és lucsok egy pályaudvari mosdóban,
óriásmadár-szem tapad rám a tükörből vérelesen,
fölemelkedik a hátam mögötti hernyósárga homályból,
ő az, megismerem, a korszak géniusza,
ezüst- és opál-poros könnyzacskóiból csatornák erednek,
gép krákog kinn, víz csuklik benn, most már tudom,
harminc-negyven év tárnái csukódnak,
ez volt java korom, a tetterős férfikor,
mi vérzett el itt?
emlékszem arra a sisakban sárpogácsát sütő kisfiúra,
futóárkokban töltényhüvelyt gyűjtögetőre, a földosztásra
negyvenöt tavaszán, gumicsizmában tocsogtunk apámmal a faluszéli
házhelyen, golya keringélt arra, boldog bíbic sírt a füzesben –
most a mosdó és a mocsári félelem a madárszem-tükör előtt,
most a bolhavadászat és istenkísértés összenyomódva tenyeremben,
most a pórázon rángatott évek fülbe vonítása
és örökös vicsorgásom, hogy miből mi a részem;
a hajszálcsoveken mindig átszivárog a nagyobb idő,
nélküle nem vagy, tagadhatod és szabdalhatod: szeret – nem szeret
tudtam – hazudtak; szívből, igazán – semmit; arcodban öregszik
a jövő, hatra jár a pályaudvaron, őszre, tétre vagy befutóra,
a söntéspulton legyenek, és a tárnák csukódnak megint.

92 / KOLDUSKABÁT A PARKBAN

Gyapjas felhőkkel dörgölte a százkarú, októberi szél
egész éjszaka, már vártam és most mégis – ahogy átjár,
fejem tetejétől talpamig sugárzik földöntúli kéksége
a Városmajor tölgyei, platánjai közt, ahogy árad elefántforma

épületek repedezett bőréen s egy ferde fatörzsre dobott
vak kolduskabáton (nyeli hajnal óta a napot) –,
most mégis elámulva makogok, mint a párzó nyulak,
tenyeremen ragyogtatom a makkot,
dió-záporban, gesztenye-zivatarban óvakodom, az Ignotus utca
sarkával szemközt egy vadalmafa rothadó gyümölcseinek
illatát szívom a mellemre mélyen, alámerülök vagy fölbukkanok:
enyém a reszkető bizonyosság ilyenkor, hogy van, van, létezik,
káprázatok őszi teátrumából kiszakad póre ragyogása,
mint női lábak szerelmi ollózása,
mint folyótükröből a víz esti zuhogása, mint önmaga tárgya,
és az Erzsébet fasorból kirohanó járművek fölött egy hajszállal,
vagy a trágyába ragadva, fojtva, cseréptöredékek véletlen
villogásában, de jeleket ad, megmutatkozik; ismerj rá,
tedd el télire, a kolduskabátot is, ahogy mohó karjait
kitárta ott a parkban és gőzölgött ráérősen, válaszolt.

93 / CUDAR TÖRTÉNET

Elfojtódások egy provincián, alant fortyog a náció,
és miféle vigasz az, hogy az éj, mint krumplihegyekből facsart
szesz, feketén ködöl, a fejekbe száll; iszonyat-batár
gördül be a fényesre koptatott hadiúton, halált üzen császár,
marsall, király s a kerthelyiségek lécein narancs sallangok
kilobognak, cigányhegedűk és huszárllovak, hőkölés; hallani
homokba merült csontok ropogását, mert rettenetes marokkal
szorongatja a héjatlan Földet... – ki lehet az?
talán a fekete karmú gumicsizmás, gyerekkorom padlásdöngetője,
a fejeket mákgubóként arató kaszás, ki más;
ez az egész történet cudar és kiismerhetetlen,
a fogalmazás ötvös-zománca lereped rólam, évtársaimra nézek –

(megzavarodott állatokként a fák bőre lilásvörös,
fölfordított bádogedény a domb, horpadásaiban jeges lé csillan,
a házak villanyfényeit kancsítva issza)
pattognak róluk az inggombok, így látom őket, az összedőlt céh
gerendái közt ülünk, szemöldökünkre nyomja deres ujját a tél,
s hogy ez mit jelent?
poharaik peremén csörögnek csorba sztaniolfogak.

94 / TARKOVSZKIJHOZ

Nem is a szél, hideglelősebb éhség fújja szálanként,
a sziszegő fűben mögötti hazánk testesül,
fatörzsek közt megnyílik a tér, beléphetünk oda – belépek,
és fenyegető; minden belépés az; Leonardo, Bruegel vagy
Wu Tao-tzu képei, a kálmáncsai és az athéni erdő,
barlangtemplomok, birkaistállók, Babel-tornyok belseje,
s fordulj bárhová ott: látni, hallani van mód, elveszni
szellemek prédájaként – de a katasztrófák és diktatúrák
mormogása így is elhagyhatatlan; történelmi jelmezünk,
a változások csip-csup színpada, hol zászlókat és lábasokat
szorongatva lódulnak hadak s ha betérnek egyszer,
többé már szét nem választható,
inváziójuk mindenütt elér –
a megtestesülő fű s hogy mögé kerülünk, elég?
hogy a háromkirályok imádásának térségeit tovább hasogatjuk;
nincs más irány, csak befelé, s ha járni akarsz: erre, itt,
ezeken a szennyben fuldokló ágydeszkákon,
ezeken a sírástól zsombékos réteken;
rázkodik kimérhetetlen sínjén, tárgyai megindulnak, mint
sétáló növények, tartanak gyermeki ártatlanságban a vak,
moccanatlan peremekhez, sorsunk edénye, hajnal s alkony elé.

95 / RÁTAPADNI TESTESEN

Cserfakorommal és bodzabogyóval a szél ott a síkon kéréket dönget, arcomat elmaszatozja, de megvan és telefonpóznák napos-gyantás illata száll fejembe, ahogy hunyt szemmel átölelem s hallgatom tompa bűgásukban távoli földek és falvak, az őszi egekben susterogva felerősödő csillagok szavát; zengett az úrben, hozzám ütődött madártesttel, koccant s elúszott, horzsolta bőrömet vagy nekivágódott bivalyos mázsákkal a sötétségnek, szólt az egész világ, a fakóra ázott, hosszú mosóteknő is, fölhúrozták tavalyi állatbelekkal s játszottak rajta padlás- és pincelakók, bölcsőm volt, rongyok közt ragyogtam ott, nagymama lábával ringatta csónakom, óriás-kutya őrzött és a levélréseken szárnyas csellisták is érkeztek bizonyára darázsöltögetős délutánokon; nem siratni nem lehet, visszamerülni sem lehet, a zenét, amit akkor hallottam, rátapadni testesen, azt szeretném, hogy legtávolabbi dűnnyögését is megérthessem – hol is vagyok, miféle csőrök és talpak zuhannak ablakomra, egy kelet-közép-európai világváros lihegése, érdes állatnyelvek burjánzanak és beszorítanak a malomba újra, zsákosok közt kell átfurakodnom, bőrszíjak csettegnek izzadtan, borotvafenők, ordítva rázkódik, köpköd monstremunk, kivénhedt hengerei darálnak és a fényesre kopott hajtókát nem fogja senki sem.

96 / GUBÓ

A pilisi mészégetők anyám kenyérsütő kemencéjét utánozzák, ott púposodnak az udvar délnyugati sarkában, titkosan feketedő kőrisek alatt, fehér a háta, lába-kéménye kék, napbarlang, hova az ördög is bekukkant azért, faszenet szúr a kenyér héjába,

pogácsánkba pök... Egy bányató partján ülök, papírkörmölő, fölriadtam, a félálom gubója még rajtam, látom, hogy szaggatja két agyaras géplény a talajt, hangya fut a sárga fűben – rámondhatom, hogy mily valószínűtlen, mint minden fölriadásunk a földgolyó szendergő lapályain; kaotikus lüktetés körül; kemence, mészégető, kemence, mészégető s az örökös bolhászások, mintha történeteink tovább történnének, idő-odúnkból rémületes bagolyszemmel tekintünk ki a sötétségbe, eső neszez ott és falomb lángol, vízcsap-csivit a falból jó, ez már az ősz, és a bányató sehol, fénykúpok szabdalják szobád langyos üvegkockáját, megpörgetik: eszmék és tárgyak metszésvonala mentén tapogat vaksi ujj, dallam súrolja bőrdet, hallottad valahol-egyszer, kőrisek feketedtek, még rajtad a gubó, pilisi dombok göndör, füves ködmöne, fehér a háta, lába-kéménye kék, anyaforma üreg, mészégető, fogaim közt roszog a szén, nevetek, taréjos felhőgyíkok hevernek az égboltozat alján, és kettészelt, rózsasárga lovak.

97 / A GRIMM ÉVE

Az éj partján egy mágus áll, az ajka vörös forradás, a keze fa, a lába fa, a szeme búzavirág – egy szögön lóg, ő a grimm, s tudja minden mese titkát, a halálos szarv döféseit és a sóhajok kamráját, kísértetek tigrisjogát, fején fekete, kétpúpú kalap, tányérsapkáján szárnyas kerék, dübög a padló, bakterlámpa derengő pirosán gázol át az éjféli katonavonat, ágyúcsövek az égi sarlóra mutatnak, ablakdeszkán sötétülők, nyolcéves vagyok, novemberben már kilenc, megalkotom a grimm mohazöld birodalmát, kék palástom száll, fapisztolyomat rásütöm a mozsárból kikelő banditára: közeledik és karomszerű ujjaival lerántja a rózsaszín homály abroszát; almaillat,

lisztesládák egérszaga orromban, futok a sínek között,
a grimm éve ez, mindenható képzelgésemé, a mágusnak még
minden kezére áll, fúr és farag apámként, könyvekben alszik,
föltámaszthatom tetszésem szerint, mindent megmagyaráz
és árnyékba borít, a drótkerítésre fagyott ingek karját
kitépi dühében és fogcsikorgatva borotválkozik, a kőhídon
sírdogáló szél menyasszonyruhájára egy pillantást se vet,
ki ez a grimm? a botja kampós, a kaszája peng, a süvege
cukros hótól csillogó, aranykarikán csörögnek szakállas kulcsai,
gyászkeretes körmeivel sertésfület vakargat.

98 / A DIÓ ÉVE

Ősztől ősziig, akár egy dióban, házam volt a Hang,
micsoda év! s a pillanat helyszínei, mint most a Csaba
lépcső, befogadtak; megállok, hol a Ráth György utca keresztben
fut s a novemberi köd gubancos sávjai fölött villogó égen
átszáll a darvak örökös V-je, falvédőről másolt emberszív-
szomorító szépség-vigaszt – kuncogó sár a cipőmon,
kétoldalt ólmos harmattól megmerevedett sárga fű,
fejemben szertelovagló köpenyek, botok, papírcsákók,
hát mi kellett nekem? a forgatás és fércelés, mire?
a visszatérés, honnan újra meg újra elrugaszodom,
mintha lehetne más variáció, kevesebb szégyen és több
melegség a leszakadt ól-szürkületben, virrad vagy alkonyodik;
a jajgatás értelme mire jó?
kifoszt az idő, észre sem veszed, bezsebel, levág –
itt ez a dió, négy égtájra néz négy személy,
dimenziókat fölajánl – talán még ma is eldöntetlen
és van szavad, mint a köd rongyain túl kiáltozóknak;
összekuszált vadon éjéből kitörni ne remélj... Kabátom

gallérját nyakamra gyűröm, talpak döngetik kívülről
a papírhéjú diót, tenyerek tapasztják bentről hasadozó falát.

99 / A 88-AS ÉVRE

Nincs mit tenni, ha meg kell lenni, ha eljő, és eljő,
bűvölöm, eljő; még itt megy gondolatom az éji őszben,
megy és kirojtozza előre, bebojtozza vakon a jövő évet,
ráfirkál, úgy tesz, mintha...
... és bandukolnak szemben ismét házak közé szakadt ürességek,
visznek cipőim vásári havazásban, jönnek velem szemlehungya
kirángatott esők, sebesült katonavonatok, hóalakok,
halálok; előre mind, a ruhátlanul vacogó parkon most
egy házsor átlöködik, a sírás utána löködik, a hold,
a sarki közért drótkosarai fejünkre borulnak, vivát!
kiszabadul alóluk, leng a haj, csupa tömjénfűst-haj, sóhaj,
ó jaj, kifakad a nevetéstől oldalam, szájsötét rés a reggel,
bódultan egy iszákos szellem betekint, rajta, kis
antracitkőrmű ragadozóim – ripők álom ugrál tagjaimban,
táncosa vagyok, lotykosa, kutyahájú hajcsár igazgatja
nyelves ostorával lépteimet, komisz úr,
szakálla veres, inge mosókék és alvadt vérben bokázik,
bizony beázik, lesz heterogén a „jövő” – ráírom falára
a könnyek tavát is, kiáltozásaimat;
gyertyafényben a kásás föld, a hon, a vadon, a dobra vont bőr.

100 / A SZÁZADIK

Kabbalista ha lennék, forognának szemgolyóim tüzesen,
íme, az elme püthagoraszai ideáinak közelébe eveztem;
regényhős ha lennék, a gatyás gyerekek drámai gőgben

visszamatatnám e századik verset kutató tekintetemet;
prédikátor ha lennék... – már elég,
a csűrés-csavarás csak avégett, hogy a forma meglegyen,
mert nincs más kenyerem,
és a Hang, ha volt, ha van, mi mást súghatna, mi mást?
a sétalovaglásokat,
mikor kettészelt lovon vagy más tökéletes paripán ülünk,
ahogy indultam; betyárkalapom karimájára
pereg a csillagok szúrós pora és a mérgezett eső;
hajdanába-danába, ha jött a vihar, a kutya csörgette
láncát s mikor egyetlen sárga tengerré lőn az udvar,
az esőcseppek akkora buborékokat vetettek, mint egy tyúktojás,
és bibliai körték zuhantak húsosan a tetőcserepekre,
hallani, mindent hallok, a vassfazékban füttyörésző víz nótáját,
nincs búcsú, nincs befejezés, abba se hagyom, pörög a gömb –
ujjam hegyén, ha kell, ha akarom, ha tudom;
vagy csak állok előre dőlve ama kezdeti ricsajban, és ázott
pokrócok kutyaszaga facsarja orrom, hőkölök és hallgatózom.

101 / A KONOK KÖVETŐ

Csak könnyedén, szólok, és könnyűségem a cet hátán megálló
üveggolyóban arcára ismer, bakancsa ólom.
Jöjjön most ide az a sirály, az a konok követő
(Athén felé menet láttam, kísérte a hajót,
a légáramlatok emberszemmel láthatatlan útjain vígan
vitorlázott, fölényes szépségben figyelt) –
jöjjön és szorítson csőrébe egy zöld zabszálát
s tovább.

Talán a röptünk nem húz már soha tündérvonalat
és angyali tökélytől is fokhagymás ez az orr,

talán... Könnyedén! Ahogy a sirály. S a kikötőbe ne.
Különben csend van, magjáig látni.
Fényes és sima, kicsi, névtelen hangok alszanak lenn és fönn.
Egy démon jön erre, egy deszkaház keréken, kés vicsorog,
bohócok még, boltosok és tolvajok, kikalapált szörnyek,
az egész spirális menet piros lábasokkal, rongyos cihákkal árad,
a víz s az ég metszészvonala vezet, mint amikor átkulcsol szerelmem
és szabaddá ölel; gyere, sirály, jön, nézi a hajót
– látom a hajót, türkiz utat hasít; „emelni lábat”;
csak könnyedén; akárhová még; tili-ó, tili-ű, ólombakancs.

A KÓBOR CERUZA TÜNDÉRE

(Móra Könyvkiadó, 1987)

VÁGJAK NEKI BÁTRAN?

Fiókám,
a csíkot vagy a pöttyöst,
a sárgakéket vagy a papírsárkányt,
melyik milyen micsodát
kaphatom kölcsön kirándulásra,
házak és fák fölé,
a szemüveges Nap
és a kopasz Hold hazájában?
És tegyek-e kalapot?
És jöhetnek-e mezítláb (én is)?
És szárnyat, fiókám,
szereljek-e hátamra szárnyat,
vagy légcsavart a kobakomra,
vigyek-e magammal ejtőernyőt?
Vagy csak vágjak neki – bátran?
Madarak csőrétől,
villámló nyilaktól,
véletlen veszedelmektől ne féljek?

MEGMONDOM NEKED

Megmondom neked, mi a szél:
hosszú derekú ing a szél.

Megmondom neked, mit csinál,
rágyújt egy dalra, úgy pipál.

Megmondom neked, merre jár,
fenyőfák csúcsán sétikál.

Megmondom neked, átlátszó,
folyóba hulló harangszó.

Megmondom neked, zöld erdő
hullámán úszó kék teknő.

Megmondom neked, szakállas,
szétcincálja a subádat.

Megmondom neked, ártatlan,
úgy bűg pedig, mint rézkatlan.

Megmondom neked, álmatag,
hátadra hajlít szárnyakat.

Megmondom neked, boszorkány,
nyakadba csördít hat orkán.

Megmondom neked, rád rivall,
hajad kitépi hét vihar.

Megmondom neked, ne számolj,
tenyeres-talpas – ficáncol.

Megmondom neked, elég volt:
szél a szelekkel eliszkol.

HÁROM GALAMB

A konyha ablakában ült
három galamb,
alant
a mélység ásított,

szemben a mélyzöld pázsiton,
a hegehupa dombokon
egy tingli-tangli nyírfa állt,
ezüstös hangon furulyált.

A három galamb hallgatott,
díszítették az ablakot,
néztek a dombra,
távoli hegyre,
füleltek egyre,
pillogtak hátra:
be a sárga
fényekkel-árnyakkal játszó,
kockák közt el-tétova-vázó
konyhadélutánba...

S a három galamb oly néma volt,
szemben a nyírfa így dalolt:
szálljatok erre,
három galambok, három szépek,
galambfehér a nyírfehérhez –
Se dal, se tánc, se szó, se más
a három szárnyast rá nem bírja,
hiába illegsz, drága nyírfa,
hiába szól a szél, a nyár, a nyír –
a három galamb az ablakban: papír!

EGY DÉLUTÁN A KONYHÁBAN

Egy délután,
egy csodálatos délután a konyhában.
Egy délután, melyben más, régi délutánok

és konyhák csöndje tiktakol titkosan,
mert abban a konyhában egy falióra van,
egy festett számlapos, sárga virágos,
sietni álmos,
késni nem mer,
két fekete vaskörte súlya
ezüstlő láncait függőlegesre húzza,
mutatóit hajtja körbe komolyan.
A sima, sima viaszosvászon asztalon,
vastag szélű, fehér porcelántányéron
egy kék zománcos vekker percel,
a falióra nyomában jár peckesen,
másik időt mutat,
kettejük közt az óriási pillanat,
két órazaj közötti zengés,
tárgyak öröme, konyhamese –
hallatszik a dolgok nehézkes lélegzete,
a sótartó szava,
pirosan tüsszent a törött paprika,
és köhög a mozsár.
Ülj le hát, és ne csodálkozz,
megérkeztek a délutánok,
hoztak főtt krumplit óriás fazékban,
dünnyög a csikólábú tűzhely,
szemeiben a cserfa piros parazsa izzik,
kéményén a tél bekiabál,
vaskürtön letrombitál,
az ördög meg fújja a kását a tűzben,
azám, az ördög és a kása!
Villog a szénben kicsorbult lapátja,
sziszereg a láng,
forró víz duruzsol, és a gőzben

kergetőznek kicsike szellemek,
a konyhadélután tündérkedik veled.
Bárhova nézz, teknőre, fakanálra:
az idő mintha állna,
bár ketyeg a kétféle óra –
az ablakon túli hóra
bogyónyi Nap ereszkedik,
papírgalambos függönyön
báván bekandikál,
sötétpiros nyilait
a szalmafonatú szék hátába vágja,
de az csak mosolyog,
tűri a távoli sugarat, meg se nyikkan,
örül, hogy a napocska itt van,
tűz az is, gondolja a szék,
mert fázik,
a szalma mindig melegere vágyik,
nyarat remél, nagy aratást, lármát –
unja kicsit a konyhanépet,
nem érti, hogy a kések
mit beszélnek,
azám a kések!
A hidegen futkosó pengefények,
rokonai a holdnak, csendélet-szeletelőők,
félnek tőlük a csorba fedők,
a poharak pedig sorba állnak,
kanalak-villák csörömpölnek,
csitt, csöndet, cserfes fióklakók!
Ó, a délután,
milyen csodálatos a délután a konyhában,
megtörténhet mennyi minden,
csak legyen idő, hogy betekintsen,

bepillantson,
függönyön túlra lásson
és kitaláljon az ember száz meg
száz mesét,
a csészealjról például, mely
– mondjam-e? – röpül!

SZAMÁR-DALOK

Fönn a létrán ül egy számár,
háta porzik, így ordibál,
esőt szomjaz, lóg a füle,
szebben szól a füle-müle!
 hej, te müle, te számár,
 ma is már és holnap is
 számár leszek magam is,
 már ma számár, szama-már!

Fönn a létrán konya füllel
ül egy számár, és mit művel?
Orrán drótos okuláré,
néz, de nem lát – boldog málé!
 hej, te málé, te számár,
 széna-szalma, jobb és bal,
 némaságnál jobb a dal,
 már ma számár, szama-már!

Fönn a létrán: szürke, szürke,
ül egy számár elmerülve,
ábrándjába berámázva,
mit neki a süket lárma!
 Ó, az ábránd, te számár,

csökkent álom, deres kóró,
testre szabott, névre szóló,
szürke számár, szama-már!

TÁNC

Hol van a hopp meg a kopp?
Hő, te, hékás: hol járod?
Meglátod: nem tánchely a fej,
csupa haj, az a baj,
hepehupa, pukli,
rumlira bumli,
döngetni, rúgni: hiába.
Szegény láb. Kitör a félsz!
Rosszul jársz, ha fejre lépsz.

KEFE VISZ EGY KUTYÁT

Mondok egy mesét, kutya visz egy kefét – vagy mit is beszélek, dehogy!
Kefe visz egy kutyát, ez a kutya kihúzta a gyufát, azaz kefe úr karmába
rohant, tessék, te kelekótya kutya, megmondtam százszor, hogy ne
rohangálj, a rohangálás, a kelekutya élés kockázatos, az ember – vagyis a
kutya – egy irtózatoss kefe kezére kerül, de hiába beszél az ember neked,
hiába ugat, a kefe és a karaván halad; különben mindegy, úgysem erről
akartam mesélni; –

félni azért egy kefétől nem kell! No, nézd csak, ki ez a kefe? Mit kefél:
cipőt vagy fogat – netán lovat, vagyis közönséges lókefe ez a fekete kefe?
Szőre drót vagy gyökér? Miért különb a többinél – mert viszi a kutyát? Ide
hallgass, te ebugatta, eb ura fakó kefe, te, talán megszólalnál, s ha
körömkefe vagy tán egy óriási úrnál vagy többnél, szóval ha több vagy,

mint holmi közönséges holmi, szíveskedj akkor szépen válaszolni,
különben mindegy, úgysem rólad akarok mesélni; –

hanem a kutyáról, akit nem faragtak akármilyen fából, vagyis nem
amolyan fakutya, nem vihog, és nem szereti a havat, hideget, csak a csuda
csibecsontot, ezért is bóklász erre-arra szüntelen, hogy a betevő
csontocska meglegyen, ohó, öhő, biz nem afféle céltalan csavargó, a korgó
gyomor neki több a soknál, s ha történetesen éhesen marad, hát eszi a
kefét, és ilyen szózatba kezd: Hékás, nem ettem meszet, hogy koplaljak,
érted?! De nem is ez a lényeg, hanem a kefe, hiszen róla akarok mesélni; –

egy úr, ez kétségtelen, és ne hidd, hogy esztelen vagy süket, mert hallgat,
s meg se mukkan, hiszen egy kefétől már szép az is, hogy viszi a kutyát,
hát lássatok csudát, okuljatok: a morc kefe oly vidáman cipel hegyre fel és
völgybe le és árkon-bokron át egy sehonnai csontleső kutyát, sőt egy ebet,
hogy egyebet már ne is mondjak – ó, dicső kefe! Minő kifejezés lenne
méltó példádat elzengeni! De oda se neki, mert valójában nem is rólad
akartam mesélni; –

hanem kiről-miről, no, nem egy senkiről, sejtheted, az én történetem
ebek harmincadjára nem juthat soha, nem leszek olyan ostoba, hogy
elmondjam a kutyát és a kefét, eláruljam a hős nevét, hogy kisüsse bárki,
hol és mikor esett meg az eset; kihúzta egy kefe a gyufát, mert hátára
vette a kutyát, és most viszi – ott megy, fogd meg, nini!

HÁROM NÉGYSOROS

Kutyabaj

Mikor Ella ellágyul,
sír Gyula is kutyául.
Egyik kutya, másik eb,
kutyabajuk, sejtheted.

Lóhajtás

Lólába a lépcsőt nem járja.
Fölhajtod mégis? Nem járja.
Buta dolog a fölhajtás.
Szelet hajts hegyre, kispajtás.

A zöld ló

Szól a ló: lilára fess vagy kékre!
Zöldre ne, zöldre sohase, kérlek.
Zöld sörény, parázsló szemek: képzel!
Utol nem érnél lábbal – se kézzel.

ŐSZIKÉZÉS

Ádámnak

Gyere, mondom, őszikézzünk,
fütttyent a szél, és lehajol értünk
a kék ég mélye,
röpülhetsz,
örülhetsz,
tiéd a tűnő káprázat:
bolyhos-kesztyűs levegő-kezek
súrolnak egy rézházat –
micsoda ház!
Pattog a máz
az ajtóról, az ablaküvegen vén,
bokros paradicsomhoz hajlik, a szén-
fekete szőlőtől nyög az arany-venyige,
kérdem tőled, tudod-e,

milyen érzés az őszikézés?

Dünnögés:

üvegtálon egy karcsú kés.

Cérnaszál:

madártoll útja, zöld spirál.

Áttetsző

tokban a lusta esztendő

böggő-brummogása,

kövön két bogár megiramodása,

barázda lassú feltöltése,

árnyak szárnyának beszegése –

rálátsz az egészsre,

és trillázol, mintha

vinne madárhinta,

nem csalás, porban mezítláb trappolás,

hunyt szemmel a szent odaadás –

vagy mondjam a tájat?

Szavuk van hozzád a fáknak!

Dőzsölés:

merészen lebegsz, délután van,

fényalagút tülköl szobádban,

asztal, szék, ágy félreugrik,

szabad az út, tapintás, illat összeköt

a dolgokkal, terekkel, volt és lesz

időkkal –

játszol az ősszel, őszikézel,

könnyű vagy és nem komolytalan,

a bábész maszkot félrevezeted,

a pocakos pojáca egy pöccintés neked,

a mozsárlábú banya most utol nem érhet,

barangol

benned egy harangszó, egy ruhasuhogás,

egy bátorság is a füstlovak ellen,
az éjszakát tücskök mágnesezik át,
álmodban úszó sziget a Föld.

PAPÍRJÁTÉK

Egy ír pap
és egy skót tapír
egymásnak levelet ír
egy parányi pirosra,
egy kitépett, árva papirosra,
ám mert az ír pap
nem tud tapírul, sem skótul,
és a skót tapír sem
írul vagy papul –
levelet egymásnak
hiába ír:
a pap és a tapír.

HARANG

Gömb a csönd.
Magja gyöngy.
Cseng a mag.
Hív a hang.
Itt a tél?
Mit beszél?
Gyöngy a csönd.
Hangja gömb.
Magja méz.

Nyelve réz.
Héja vas.
Tükre tűz.
Cseng a hang.
Bronzharang.

LOMBOK ÉS RÉTEK

Lombok lidérce, lángoló,
bokádba vizsla szél harap,
dünnyög, szítál az alkonyat.

Karvaly köröz fönn, vaskarom,
s pityegnek lenn, a nád alatt,
érzik a növény árnyakat
a barna, pelyhes fűrcsibék.

Szürke kalapos langyos est:
nyárfasorból jön egyenest.

Leszállt mezők illata:
hív a vánkosod, húz haza.
Vödör vizében csobban és
cserepes-tüzes szádhoz ér
a vastag ajkú, hús pohár.

Lombok és rétek, esti zöld,
lélegzik, sóhajt, leng a föld,
vállam dombjára hold hajol.

A KÓBOR CERUZA TÜNDÉRE ÉS TEVEPÚPJA KAPITÁNY

Megszólít a kóbor ceruza tündére:

Válaszolj, te széllelbélelt,
cérnaszálon táncoló, ki vagy?
Pirosra csípte füledet a fagy,
szárazra sikált az ősz szele,
hátadon járt, mint gyökérkefe,
és veszélyesen hány április
szórta rá a fényszeplőket?
Negyvenhét nyár nyakló nélkül
vágatatott: te lusta, lusta – jöjj!

Megszólít, én meg mit
mondhatok a furcsák szépének?
megyek utána, követem
a cimbalommal kirakott köveken.

Te, súgom tökéletes vonalú
nyakához, hattúnyakához
hajolva a kóbor ceruza
árnyékos szemöldökű tündérének:
Ez a cérnaszál, amit látsz itt,
parázsra gondoló talpam alatt,
ez nem cérnaszál, le is szakadna.

Ez a sötétség, amit szakadéknak
nevezel a szálacska alatt, és
kihegyezett gerendákat félsz a mélyén,
ez nem szakadék, csak két
part köze, hideglelős hézag.

A föld folytonosságából harapta ki
egy szörnyeteg száj talán,
jádni csak arra, csak ott lehet,
nincs más, nem jutott, nem akartam.

Gyere velem, int a
kóbor tündér, csábít is, mint a
délibáb, ha csobogó forrásokat dob
a sivatag szomjasai elé –
Tevepúpja kapitányt ismered-é?

Délre tartunk, hol az Adria
páraiban narancsfák sárga
gömbjei függnek, és óriás leanderek
bokrai szegélyezik suhanásunk útját.
Mesebeli sziklaárnyak oldalt,
lenn-fönn az örökös kékség,
ég és víz egyetlen lapálya,
s zeng a kabócák áriája,
zeng, majd elhallgat hirtelen,
mert Tevepúpja megjelen,
és porcelánpipája füstfelhőiben
alakot ölt egy sohasem mese:
a kóbor ceruza tündéréről
és cérnaszálon táncoló,
széllelbélt barátjáról:
pirosra csípte fülét a fagy,
gyökérkefével szél sikálta,
negyvenhét nyár nyakló nélkül
vágatott vele: trapp-trapp-trapp.

A tündér és a kapitány
most délre tart az Adrián,
és azt mondják: kövess – követem,
a cimbalommal kirakott köveken
kóbor lépteik nyomát keresem,
és így szólok a ceruza tündéréhez,
a furcsák szépéhez:

a nyár vagy nekem,
zöld lángolás vagy tengerkék tükörben
nedvek keringésében zene,
a történetek titkos lélegzete –
ő meg ujjával int, hogy hallgass,
jobb a csend, Tevepúpja bólint,
porcelánpipájából száll,
csak száll a füst.

NYÁR JÖN-E?

(Tevan Kiadó, 1991)

HALKAL

ÍROTT LAP

Ez a kifordítom-befordítom éj (régimódián érzékelem)
versemmel viselő; a Martinovics-hegy csatakos bundájába
nőies ujjait csontig vájja most az északi szél, csomókba
markolt lombok a vakolatot verik, hidegség árad szíveikig,

a fölcsavározott záruk

komplikációit

bőrkesztyűbe bújó mancsok olajozzák.

Én játszom,

hogy jön a tél,

mogyoró csörög,

de undorít és ijeszt szaporaságuk

s hogy lealjasodnak sorra az újdondász történetek.

Ódon se lennék.

Kérdés, mi hát?

Szárnyalni tanítom bízvást a piszkafát, de a mocsaras tájék
fölött opálpajzsot látok, s a felhők színpadán visszafelé
pörögnek bizony a földi képsorok, fejtetőn futnak hőseim;

egy büfé neonhályogos tükrében tetvészi

arcát a holnap,

egy pályaudvar hodályával dohogja, nincsen,

mióta nincsen menedék.

Miféle farkasok ugatnak

fülünkbe, rókalelkű hordák,

hogy a belső birodalmakban fél-

revert harang szól s a pánik

ibolyakék lidércei égnek?

Kérdőjelek,
fekete vaskampók.
a füstös égboltozat gerendáiba beleverve mélyen,
belógnak mélyen,
hallgatagon
a városok, tanyák fölé,
síkságok fölé,
a hétfő és a kedd fölé,
elég egy szék,
hogyan vakon rátaláljon – kellékére –
a kéz.

S a vers, ha megszületik,
ha megszüli velem az éj, sötét vinnyogásba,
mint vásári penge: visszabicsaklik csorbán?

Mit akarhatok?
Minden kevés.
Árad a sok.

Marad a mégis, a mégse? Az annyit unt modor?
Próbák kényszere?
A vak vezet világtalant bohóc-nyomorúsága és a tíz köröm?
Merő abszurdítások, mondom,
eszélősök istenülnek
ragacsos porondon,

s megy lefelé
minden.

Egy kis zöld árnyék, csöndes íven sugár, de jólesnék nekünk.
Kibújás a közeledő prés pofái közül, mondom,
s fújtat az éj, csatakos:
megszül,
megszületik a vers;
reggelre talán itt a tél.

HALKAL

Tóth Árpád emlékére

Eljön a tavasz és a föld árkaiban
a holtak keserű szájvonala is szóra simul talán –
a fényszeplős, faun-bokájú április
platánok orgonáin játszik,

fülembé zengeti suhanckoromat,
visszaröpít Angyalföld zezugaiba,
az Üteg utcát, a Kartács utcát
és a Gömb utcát, a Lehel út kattogó
völgyét újrjáratja velem;
hascsikorgós estjeimen hányszor
elandalodtam hosszú hasonlataidon,
alkonyi párákat lehelt szívemre a kamaszbánat,
verseidet mondogattam a Lenin körúti tánciskolában,
s még ötvenhat őszén is a te szemeddel láttam lomhának
a Vérmezőn hulló árnyakat, tankokat, vár felett égő felhőt,
és kerestem romantikát az esőszagú lódenkabátban.

A halk lovas bennem azóta is,
csak ne szégyelld, súgja Hang;
a megszokottá deresedő idegenség,
a 6-os villamos alól orromba csapó vörhenyes-fagyos por
savanykás bűzében, a koszlottságra kent lakk hárttyáit
kapargatva ma is még,
kitömött katonák és búbos polgárok közt átbukdácsolva:
kilovagol azért,
csontos térdei közt halhatatlan fűzparipa.

Megáll.

A Hármashatár-hegy antennái villogó robotok
s mint a hanyatló Róma fényei, mindent néző, semmit sem látó

ablakon kiugrálók, gázt és szeszt kortyolók,
de tudható, a Duna-táj kalodáiban pusztulni,
egymást ölni másként is lehet, tudható.

És itt a tavasz.

És így szól a dal: félig, félve. *Halkal.*

A Vérmezőn lábadozó szürkület rojtjaival
el-eljátszik: befonja, kibontja.

ESTIEK

1

Szól az énekes szél szoprán jajgatása,
hull az égből valami téli kása,
föleszik arcomról a városi galambok,
az ember összeaszfaltozódik, tapossák,
lyukacsos test az éj, holt vagy eleven,
áthengeredik, alvók rongyként zuhannak,
mondják: a Föld izzó középpontja a cél.

2

Este mindig a szél, lehet még belőle bármi,
lehet rímre várni, sugallatra, elkábulásra,
zsibbadó tarkóval zuhanni le a vakhomályba,
lebegni vízszintesen, alsó rétegek között az éj
térképen jelöletlen országában, rossz hazátlan,
vagy kuporogni csöndesen, hogy lesz, ami lesz,
nyári légy neszez, jégmezők árva helikoptere –
a pilóta keze elfehéredik, odafagy, ki vagy?
Kérdezi egy hang, de nincs hang, csak szél.

Tél, persze, tél, hasmánt el így haladunk,
 átfordul egy-egy, most hanyatt; lábra kelt hadunk
 itt talpal el a pitvar előtt; nyerget és pisztolyt,
 akár egy boldogtalan, fölragadni betyárosan és
 gyerünk: ez se könnyű, az áradatba belevetődni.
 Hol az a had? Gyapjasan mind és fogvacogva.
 Ólak, hidegen. Kopár dombokon a hold üveges máza
 otromba agyagbabákra dermed; tűz kellene,
 tűz, égetnél ki, tűz – ne porrá, ne még.

VARJAKRA MARAD

Hó hull a kinti kutyaugatásokra,
 pályaudvarról ide dohogó mozdonyokra,
 bűzre, betonra, ablak előtti ágra.
 Hallatszik a hegyen rigók hallgatása,
 boltozódik tollas, szürke csönddé, szítál,
 megül a házak kivérzett lábainál.
 A derengés ül ott, hideg hajában szalma.
 Világot lép, árnyéktalan szürkület ez,
 a délután dunyháit körme fölszakítja,
 macskás homályba huppan, arca foszforeszkál.
 Határok szépen fölszívódnak, fal mozdul,
 indul a lábatlanok alkonyi vonulása,
 közékük ne zuhanj;
 taszigálnak vödrök, vályúk és ólak elé,
 a farkasvakság ideje ez, ösvény-vesztés éje,
 rigó-csönd, hova lettél? Hó-sötét hull,
 hó-homok, azt mondjuk: hó-zizegés, téli

tántorgás a táj szívében, tárgyasult
félelmeink kúpjai között – ezt mondjuk.
Sodor akkor is. Kár volt kezdeni, kár.
Varjakra marad megint.

EGY KÉSŐ ŐSZI DÉLUTÁN

Egy késő őszi délután
borzongó fényei: ahogy visszasüt
a nap és gyertyák égnek a földbe
szúrva vagy az egyen-beton műveken –
ez megmarad: évről évre hideg és poros rózsaszín.

A fiatal temető pléhnyelvű harangja
melodramatikusan ritmizál,
fenyők csúcsait pókszállal köti össze.
Autók farolnak a bejáráshoz, hol tábla
hirdeti, sírkövet csak a gondnok
engedélyével; családostól jönnek ma,
piknik-nyüzsgéssel, barbár kutya néz;
fönn, az anilinkék mezőkön, palás
dombocskák közt dörgő ezüstegér.

Anyámmal állok ott, engedelmesen, és
részt venni nehezemre sem esik.
Jobbról üres hely felirattal: foglalt.
Szép is, ahogy a nap még mindig
visszasüt és a repülőgépzaj nyomában
enyhe tömjénzag szivárog a pap
mögött lóbált füstölőből; gyerekként én is,
vagy negyven éve; kalaplevéve

köszön egy férfi, kezét melléhez teszi,
mintha takarna ott valamit vagy védene.

Anyám kimondja azokat a szavakat,
amiket nem mond ki az ember, és átmegy
ismerőseihez egy kis beszélgetésre,
egyedül maradok, lenn a földben apám
maradványai, nem akarom elképzelni
a csontokat; fél öt; egyre többen,
s a nap, ahogy visszasüt, és a gyertyák,
szinte belső ragyogás melegít
sok arcot, megvan, ami kell, krizantémok
óriásfeje vakon a betonvázákban, bádogvázákban,
odébb a csődbe ment fürdő, merev akácok;
mások motorral jönnek, biciklin, és
a helyi buszjárat is befut.

Aztán százzal húzok a város felé, ott lakom,
kukoricások zörögnek a szélben, hallanám
füllel is, ha megállnék; rendfélét
a zagyvaságban tapintani ritkán derülnek
ujjaink; patetikus felleget vélsz tornyosulni;
a késő délutáni nap, ahogy visszasütött,
és a szelíden tüntető ízléstelenség
műanyag liliomai, hervadhatatlan bibéi
a faragott köveken, ez most már megtapad.

A kanyarban egy kibelezett kocsironcs, szemét,
halottak napján visszataszítóbb koszlotságunk
és szerethetőbb; dolgok és képek összecsúsza,
tudom-e, melyik mi, hova és miért;
a Váci út kövei dobálnak, a fölhasított utca jobbján

ott kanyarog a sötét víz a sötétben,
a partok lámpái füstben-párában, hajók lenn, sodrás,
és két-két sorban a hídon autók, valószerűtlen
villamosok gördülnek át.

EGY DECEMBERI REGGEL

Egy decemberi reggel, hétkor,
még álmittasan csörtetve át a pályaudvar
sárga fénykörein, át a betonteknőn
(fönn ultramarin felhők), be az üveg-
hodály kongó térségeibe, eszembe jut,
hogyan G. Marival és S. Erzsivel hogyan sétáltunk
nyár elején, az időpontra várva;
befordultunk egy utcán, zöld völgybe értünk,
téptünk mezei virágot és találgattuk,
hallja-e Török Sándor, hogy mit beszélünk;
ott volt a tárgyasult test
pár száz méterre tőlünk: hallja-e? tudja-e?
Eszembe jut, vágány-fényeken siklik
velem a vonat, verset utazok újra, jól van:
képrétegek torlódnak, élők és holtak
hold-udvarai, már visszafelé hoz a vécészagú
expressz, Tisasüly, Kőtelek, Nagykőrű marad
mögöttem, ahol jártam, mocsok és káprázat
a nap lágy-szürke testébe nyomódik: gyerek-arcok,
kultúrházak, cigány- és rendőrtörténetek hűlnek
holttá szintén, ellesett párbeszéddek – ne még,
ne, mondom, maradjatok, és fejemben már
a másnap képeivel csattog a vaskocsi velem;
ülünk majd a szerkesztőségi szoba karácsonyi

asztala mellett, húsz éve először nélküle,
akit ott a zöld völgyből visszatérve
eltemettünk, és nem tudom, tudja-e,
és nem tudom, hogyan védekezzek a rám törő
fojtogatás ellen; valamit vinnem kellene
neki is holnap, ezt a verset talán,
a reggel sárga lámpái fölött káprázó
felhők ultramarin mezőit, ezt hitte
és szerette, mi gyanakodva követtük,
felemásan verődtünk köréje e kékségben;
egy cigány kislány hűvös arcát hozom,
diószemének csillogását s ahogy száz közt
egyedül mondja ki a szót kérdésemre: „lelki”;
hozom, viszem, rámolok sürgölődve, ezt ide,
azt oda, de hova? mennyi helyrehozhatatlan,
és milyen beláthatatlan a völgy, ahová értünk,
a holnapi nap, a tegnapi, mai – csámpás
holdudvarok forognak velünk s valami kétségbeesett
kattogás: tengely tört vagy a szubjektív idő?
Mond megálljt és hallgatózz.

JELMEZESEK BEVONULÁSA

A vonatablak mocskos üvegén kinéz:
dérbe dermedt lakótelepek,
kosárlabda-pálya, fal mögött kaszárnya,
raktár-pavilon udvarán öt pufajkás melegszik
narancs mellényben, bokáig érő tűz körül.
Oszlop-rácsok, huzalok, varjak, leponyvázott
vagonok; a fák fekete pókhálójaja szép;
mi még? A közeli álmom szörnyszülöttei újra.

Jelmezesek bevonulása a városba elefántokkal.
Ijesztő nemi szervét mutogatja egy gnóm,
mások majomülepet; néma cintányér leng;
tűnődni, mit akarnak ezek, most nincs idő.
Ismerős-piros öregember-arc közelről kiált:
segítség! fekete üreg a szája, ki ez? álom
ez, sötét fantazmagória, nincs és nem is lehet:
kérdés, sem felelet.

Elhagyja vonata rossz lakóit,
de a mozdony a ködben mégis folytatódik,
a forgalomba visszaviszi, bulgakovi villamos
pallosa fenyeget, ördögi tréfák áldozata ki?
Kürtől a gép rekedten, hajó lesz ez, hattyú,
húzzák olajos síneken rejtett drótkötéllal.
Operaária hajlong a dombóvári ködben. Pannon
szürkeségben siklik, alagsorban, hályogos
tükör mutatja a városba települt cirkuszosok
aranysisakos gnómját, kezében török jatagán.
Függőleges halcsontvázakként a párhuzamos út
nyárfasora fut, sorompók vörös macskaszeme
a reflektorokat megbabonázza, tartálykocsik
bombaháza horkol betonlábú állomás kilövőjén.
Botfák sövénye fölött idegen bolygó közelít,
s úgy szakad szét, marad félbe az egész,
mintha fehér rongyot egy kesztyűs, fekete kéz.

HÓDOLAT

Mentem át a januári nap tavaszában,
Budáról Pestre mentem át az Erzsébeten,
olyan szépernősen vitt át a lábam a hídon,

és a szemközti égitest a hátam mögötti hegyeket,
Gellért szikla-arcát, Tabán lankáit és a várat
meg a többi tornyokat keményen ragyogtatta,
a könnyű ég hideg burka megnőtt, a reggel
fakó-kéken arra távozott; mentem, éltem,
akkor is így lesz, amíg lesz, ha nem lesz ez,
aki itt megy; nem mondtam ezt, nem is gondoltam,
ott volt velem, vitt a hetes busz aztán,
egy embert láttam csupa-szőr sapka alatt,
a haja, szakálla, bajusza is olyan vedlett
csupa-szőr volt, szép, hódoltam, és jégdarabkák
gyémántjai vakítottak a villamos sínjeinek
ércén, öklömnyi drágakövek, felvettem egyet
gondolatban, ez igen, micsoda nap, homlokáig
mocskos jármű kürtölt rám a gyalogátkelőn,
így köszöntött, kissé mogorva gágogással;
nem létező, nagyszélű, sötét kalapom én is meglengettem.

MIRE

Mire megjön már
mire a hó elmegy
mire megjön a tavaszi
nap-éj-egyenlőség
és március parazsát a szél
gyöngéd szája majd fújja fújja
mire a nedvek kifakadnak
mire a sebek behegednek
mire de mire mi mire
valamire vagy semmire
mi-re-dó szó-mi-szó

mire megjön már
mire nincs is már
mire március eljön
a Liget fái közt gyöngyösen
sálasan átoson az inges talpas
ifjúsági szellem
ajkán láz-viszkető kiütések
és koravén mosoly

ZSEBTÜKÖR

A tárgyszerű zokni

Egy ruhadarab rohad itt a sárban,
gyöbben, egy bordó-drapp férfi-
zokni a januári udvaron,
az eső drótszürke szálai
belevarrják – a vakogó homályban
most nincs más tárgyszerű.

Papírdobozban

Felhő sötétül morajlássá
domb megett – a város állati
dobrokolásait erre hengergeti a szél,
szobád émelygő papírdoboz,
ülsz és rágcsálsz: betűkön élsz.

Túlzás

Madárkarom s bokorág ablakig ér,
én meg keddig, ő meg a birs

barna bolyhán is túltáncol.
Kés-él, tojás-héj, cérna-híd bánja,
ha kicsorbul, beszakad vagy elpattan –
a katlan ég szakadatlan.

Kampónak való

A kicsi versek lassan föltüzelnek.
Lakójuk lettél, berendezkedsz.
Elkékül mélyen ablakon túli
délutánja – kinek?
Akárha szög a falba görbül,
kampónak valók kérdéseim.

NÉGY KÖNNYŰ PAPUNDEKLI-DAL

A móri parkban

A móri parkban egy napon
süttetem semmi kalapom,

mopedek zúgnak, Trabant és Lada,
aranyeső alján ultrakék ibolya,

öt nyugdíjas rózsabokrokat csetteget,
szemben a kastély udvara kövecses,

mocskos overallban most gyulladt szemű
bakancsos cigány kaffog át,

lány lóbál szódásüveget, arcára
robban a rágógumi bombája,

szobrot néz két szovjet kiskatona,
az emlékmű sisakos és puskás,

a fiúk arca tatáros-pattanásos,
böngésszik a bevéselt évszámot,

„nyugosznak ők a hős fiak
dúló csaták után” a felirat

s ötszáz fő ábécébe szedve,
dől a meleg, az idő kedve

nyárias és mutatja a tábla,
gumit lehet centírozni itt,

az áprilisi árnyak ritkás erdeje
zöldfájú padokkal van tele,

hogyan mit ülök itt, gondolom,
tekintetem légy a bronzsisakon,

a koronán, az almán és törön,
ezt az idillt szét kellene törnöm,

a cementházak rondácska nyája
ümmögve bámul a füledt délutánba,

szódásüveg a lánnal visszatér,
mopedektől zümmög, ez a Lenin tér,

helyéből porszem ki nem billen,
medrében tartja ember, isten,

ütődött mosoly fűn, fán és falon
a móri parkban egy napon.

Véletlen este

Ez tegnap jutott eszembe, este.

A Csengery utca céljait kereste

bóklászó sárcipőim alatt, fázott,
az Oktogonon égtek furcsa lángok,

és zümmögtek is, vártam a villamosra,
kattant a lámpa zöldre és pirosra,

voltam, mint versben, nyers ég alatt,
és fejemben a horpadt drótkosarak

jártak, a közért, hova el-eljárok,
jelenetek és eszmefuttatások;

egy késes eladó reszketeg nénit mustrál,
ott toporgok lenn a joghurtoknál,

tejtócsa kék műanyag-lavórban;
a való, gondoltam, mennyire valótlan,

áttetsző, ahogy a véletlen este
visszalök a sivárságtól sárgálló üzletbe;

az alkonyi utcák lúdbőrző gyöngédsége
belesimult a fénybe vagy a szélbe,

színeket láttam, nem is színek voltak,
a sínek és talpak eltűntek alólam,

maradt a sajtág, valami sajtszag áradt,
ültem a 6-os kígyózó akváriumában,

lebegtünk, keresztben ezüstlött a Duna,
úszott benne torony és kupola,

a koszlott boltot lassan megszerettem,
nagypéntek volt; ki a kereszten

meghalt, gondoltam, arra intett,
a jelentéktelenre vessük szemeinket;

a Moszkva térig mentem, ott leszálltam,
a húsvéti harang jött utánam

s valami kétség, hogy amit gajdoló,
kinek ezek a rőzsés féldalok?

Rossz pillanat

Galambok és szemét, odalökött papírpoharak,
s megemésztetlen utasokat

okád a metró ki a térre, újra elnyel,
mohás napsütésben a város csupa sebhely,

pattogzó fényei, mint a vakolat,
leperegnek síró papírpoharak,

délelőtt van, a meszes csontok mind kalapálnak,
az alumíniumbódék undora hullámokban árad,

téglapor tódul, a lég szivacsos,
kibújik-bebújik, sárgul a villamos,

állsz ott, motorcsörgés, az is egy pohárban,
két ponty űzi egymást már halálra váltan,

százkilós asszony szatyrából kinéz,
hasuk körül véres újságpapír-kötés;

poharakra lép hasadt, fekete bőrszoknyában
egy létralábú nő kopog el, fölül már ruhátlan,

alul az aszfalt még elefántbőrre vall,
dőzsöl elgázolt poharaival,

rossz pillanat ez, tudod, majd söpörnek,
kitetszik így a tájból, mint a többlet,

mint a ráadás, a papírpoharak árvasága,
most hamuszemű gőggel egy kőkaszárnya

visszhangos réműlete szirénázik, oly rakomány,
hogyan elsápad fönn az égi hodály,

s a szörstelen budai hegyekből jéggel töltött hajók,
megjönnek a viharszaggatta vontatók,

törni, zúzni szeretnél te is, mint a ragály
tapad rád a pusztítás, a halál,

holott a Hang még gyöngédségre int:
próbáld az öltözetlen kékség nótája szerint.

Dal az üvegviszaváltóban

Ebben az üvegviszaváltóban, itt a Délinél,
majd nyakamba nyúl a mocskos orrú, téli szél,

a Vérmezőről rohan rám és karmos, kék ujjai
borzongó bőröm szeretnék fölszakítani,

s míg állok, várok a sorban, az idő lassan lehetetlenül,
gémberedik kezemben a vesszőkosár-fül –

még nyárvég van, őszelő; báva képzeletem
az üvegviszaváltóban mint lidérc, játszik velem;

ez megfelel,
ez a vasfogakkal kiharapdált honi hely,

a lényeg ily nyersen hol máshol?
lődd el a labdát babástól!

ebben az üvegviszaváltóban mégis alakot ölt,
szavait fújja, a kelet-közép-európai költ

ő eszméi majma, meséi rongyosa, rokkant,
a világ imbolygó falai roppant

viharban, ziháló árnyakkal telelángolva dőlnek,
az üvegviszaváltók bedugulnak,

és süllyed, süllyed a rekeszek éje, mélye reszket,
ezt a szutykos-héjas dombot kellett megszeretned,

ahol a szívek hallgatása
belealvad a berregő fém-kánikulába,

az üvegviszaváltóban fakadsz újra dalra,
a hőben havat vacog a banda

s mire a hegedűk jaj-szava elhal,
sorra kerülsz – ez megvigasztal?

DALFÉLÉK

ezek dalfélék mondogasd
fogadon lassan kocogtasd
én csak azt tudom szószegő
lyukas dió az esztendő
kirágott héj a Hold híres
hóból vannak a tigrisek

*

válasz érkezik-e vagy
kérdés sincs te a hallgatásba
ne halj és a csöndet a némaságtól
ezt újra tanuld

*

dalfélék fölmentést nem
de gyöngédséged vágyát
dűnnyögnek hozzá szabadságot
hogy föl ne add bár minden
csikorog sebes szürkületben

MÁRCIUSI

Kicsit hideglelős,
a márciusi hóvihart nem akarja látni,
elszegődik a bolond kakukkhöz mindenesnek,
nincs szégyen,
szerelemre, szóra meg kell érni.

Tegnap az utcán egy kirakat-tükörben
öreg majomarcot láttam elsuhanni,
hozzád jön, meglásd, térdedre dől

s a bolond dalossal hajtogatja:
te lombtenger-hazám.

... S hull a fűrészipor, ég a világ,
kődobokat vernek kőujjú népek,
fénylő szem a Földön mind megtöretik –

de a bolond madár szava szól,
tulipánszáj a hó alól is fölmerül,
hevül, halántékkodra heged;

nincs szégyen, szög üti át
a tér tündérszobáit; oda-vissza
verődik a kakukk-hallomás.

TŰZ ÉS FOLYONDÁR

A fű hallgató bolyhában élő ibolyalángok,
a hosszan nézhető fényesség tavakon,
a lassan kortyolható rétek füzesekkel
és a halántékról leguruló illatok golyócskái
meg a szalmahajú homály, hova bezárkózom
veled és lábaid ollójában gyönyörködöm –
részletek csak;
végeérhetetlen litániájuk templomában,
belegabalyodva a fősorolás bűbájába,
én is csak egyikük vagyok;
köd és korom szivacsos héjából kicsúsztam,
az alvadtsötét történelem lyukas bendője
tátog rám;
most a fű bolyhából az ibolyalángok
térdedre ugranak át s terjed a tűz,

gyökere kőházába forr,
lombjában megéri az augusztusi alma;
hideglelős vaskampóra fonódik élni,
mézsárgán buborékol – földi hadaknál,
nyomorult szellemek kényénél nagyobb,
és múlhatatlan; tudom.

Szeretlek, szeress – órák homokpercegése,
hadaké, lábasok kongása, hulló,
emelkedő rongyszőnyeg alvadt mintái, ti,
hova belefest lapos nyestecsetével egyenest
a mókákra érzéketlen idő – s minden más
közegünk, hol megmutatkozunk, amit horzsolva
arrébb lökünk vagy szavainkkal mondhatóvá szelődül,
a testesülők, ezek a mulandók, érzékek
ágyasai, fölkent tolvajok, voltak és leendők –
hála nektek, hála, hogy szeret és szeretem,
így és általatok; esti lámpafényben
szemhéjak verdesése, minden, ami gömbölyű
és meleg, míg üvegtörökkel hasogatja az éj
vértelen húsát és sakálként jajgat a szél,
a város narancsos tüzeit homályba fojtja;
szeretlek, szeress; az esti rongyszőnyegen
száguldunk, lábasok kongásában, eltérébélYESedni
eszményi hársfaként; a vonzódás univerzuma sötét,
ezer ágbogas kézzel-lábbal ragaszkodom, ravasz
folyondár vagyok, mohó seb, tüskés-csillagos
ária a te csönded barázdáiba, öledbe vetve.

A DÉLI VASÚTNÁL

A Déli vasútnál vártam, álltam ott s míg lestem,
hogy a mozgólépcsőn szakadatlanul áramló
kalapok, hajak, sálak, kendők, kabátok rengetegében
tekintetem szakadatlanul röpködő nyilai mikor
találnak célba s képzeletben már láttam
közöttük, s magamat is, ahogy hozzálépek és
karolom, nyakába hajolva lélegzem, dünnyögök;
eszembe jutott a huszonnégy év előtti kultúr-váróterem,
oda jártam délutánonként, a lakása közelébe,
valahol itt volt, ezen a helyen éppen,
a perzsa háborúk kétkilós jegyzete fölé hajoltam
és vártam, izzott a koszlott szék alattam s mozdonyok
sisteregtek be az ablakon, mint gyerekkoromban,
csak lestem, jön-e, nyílik-e az ajtó,
odaül-e hozzám nádszál kisasszony, s hív-e szobájába,
hogy az édes görögökkel ott is törődhetek, mert vele is akkor,
és jött és jön, mentem és megyünk, karoltam-karolom át;
nádszálam, a Déli vasútnál várlak, siess, eszembe jut,
hogy úgy jutsz eszembe, mint vénülő szerelmesnek
az ifjú szerető, keresztcsíkos ezüst-fekete szoknyádban,
és eszembe jut, hogy banális vagyok és olyan
átlagos, mint a mozgólépcsőn le-föl suhanók,
és örülök ennek, jó,
és a görögökre is gondolok, hogy ők se másként;
nádszál kisasszony, dünnyögöm, a szalamiszi ütközet
óta várlak, egy közönséges és jócskán meglett görög, a hegy hideg
zöldjében

éjjel nagyokat kiáltoz valami ismeretlen madár,
sohasem hallottam eddig, aludtam talán, csalogány-
féleség lesz pedig, erősen rikoltó, bizarr csattogás,

mert torkán reszelős törmelékkel mondja dalát
és vár a Déli vasútnál.

ODA

Odahúzódik-vonzódik, az idő vízvágta járataiban
odavonszolódik és karokkal-lábakkal láncolódik oda,

lejt a tér, odagördül, szél is csak sodorja oda,
fázik, s hogy ujjai le ne fagyjanak, odatartja,

ott a tűz, a méz és alma, álmában is odazuhan,
a levegő lankáin odalendül állati szökelléssel,

ott a legmélyebb, enyhébb ott az égő szemek fénye,
odamutat vibráló nyila mágnesnek: befogadnak ott!

menedékül a járdák alól kinyúló mancs elől,
közáporban is odabújhat, oda néz, oda tart, ott van,

oda eltalál vakon is, úttalan úton oda megtér,
onnan el soha, most sem, hogy ül a téli délelőtt

ablakában és a domb félgömbjén alvó bokrokat
lát, piros bogyók közt ugráló feketerigót,

s talán az éveket is, páncélos kékségbe fúrva
arcukat, újra meg újra itt galoppoznak sörényesen el,

sarkantyús-patás lépteik csak a rigócsőr sárga
tükrében vernek föl némi port.

SOROK

Ajándék ez a sor, lélegzetem héjként óvja
és kiszakítja a csöndből,
az idő kék-kockás asztalán egészen tied –

Ez meg vihar; reggeltől estig őrzik ujjaim
méz- és rozsmezőid illatát –

Ebben a sorban hegyoldal őszi gyönyöre tágul
a klasszikus égbe, ég –

Tölgy- és fenyőligetek ernyős árnyainak
útvonala kanyarog így –

Cserepes szájnak mondom, szódarabkák
tapadnak rá cérnaként, pitagoraszi formációk –

Ijedtség: alig voltam még veled –

Ez a sor, mint a fekete szeder közönséges
édessége: nem tud, nem akar, nem jelent –

Ebben a sorban a társaságok macskaszeme villog,
sorompók vöröse és kezek bársonya megérint,
nincs mód elzárkózni, sem hazatalálni boldogan –

Ez a sor az én hunyt kalyibám: siklik
a szeszélyes homály partjai közt feléd –

AZ ÉGEI-TENGERNÉL

Ezek a délutánok az Égei-tengernél,
ahogy palásan törik a fény
és befedi cserepekkel a vizet –
azt tudja ez a telt edény,
hogy mikor szeresselek
és hogyan,

a gyapjas domb és a kövek
káprázata is azt tudja, holott: kő, homok,
víz, pára, hő, szín, szag és együtt az egész,
mint hangzás, mint belsejével kifordult
forma, mint istenkéztől száradni
facsonkra akasztott szatírbunda, mint
tökéletessé, gondtalanná szült kép,
mint érzéketlen gyönyörűség, habzsoló
közöny, a csillagok rovarként izzó
ábrái közé lökött vágytalan, mint ordító
személytelen,
a földi mederben űzött ábrándosnak:
mit mondhat nekem?

kétségek kampói
közt felemás szerzet, töredék minden mozdulásom,
kicsinyes jelképektől terhes és ezer
akarnokság állkapcsát csattogtatva is
oly aluszékony, a kitalált csodák alján
lyukas marokkal szomorúságos –
ezek a délutánok az Égei-tengernél
mégis megmondják;

a fénycserepeket egyenként
rakosgatom rád és leszedegetem,

ahogy partját mossa a hullámvonalú őselem;
mindig és így, és mindig így.

KALÓZTEMPÓ

Kalózhajó csáklázhat így, halaktól riadó
test csónakján evezek, hajnali félálomban
lábfejem talpad alá szorítom és húzlak
magamhoz, kintről a madárzajos hegy és
a hörgő város, fejemben egy álomból meg-
tapadt gondolatfoszlány, selyemzöld darabka,
és az új nap eljövendő omladécailádában,
mintha kőzetek cédulázva, a réseken meg poros
világosság rikolt be, tárgyak, vak dolgok,
most ne, most csak a másik hajó peremébe
kapcsolt ujjaim és vonszolódásom éhe az égi
farkas parazsáért, rejtekhelye melegéhez,
most kajüt és kémény, szent közlekedőedények
homálytól párás kavalkádja, most dohogó daru
és himbáló uszály tenger hátán, átjárhatatlan
tér, csak a merülés idejére földeregő:
kalózttempó időléke – talp és lábfej kagyló-
hajlata tudja, futja, elviszi, leteszi, ott van;
szél az, mély ez, árama hőből, jóvá bugyolál.

HÚRJAIN

soha
még soha
eddig soha még

eddig még sohasem

szerettelek

ennyire így

irigy a nyár tavi árnyakkal

visszafojtja lélegzetét

a sárteknő szárad

vénülünk

kopaszra hajlik fél fülünk

és lerobajlik a fűre csillag hull

telik irgalmatlanul

orsó korsó

árad

a nagy hegyi tolvaj álmában

iszamos pincében tapos megkékül

fönn a csapszék

lármas lobogói elszállnak

még soha

sohasem

volt héjatlan jó havában

részem így

a nyár hegyi hatalmasságai hátrálóban

a fű mögé sohabb időbe térhetek

innen még

a malterosládák üvöltésén is innen

nem tudom

mondataimat húzkodom a földön

egy meglett ötvenes egy ingyenes danász

eszkábált húrjain

nyakad hajlatához dől dadog soha

SÖTÉT ÉS FEHÉR

ELŐHANG, ELÉGIÁKHOZ

Nyár jön-e?

Zendül-e ág, test, éj?

Jönnek-e le a hegyekből éjféli után

tiltakozó menetben, fáklyáikat lobogtatják-e már a fák?

Kiszáradt folyómedrek utcáin porzik a tanktestű idő,

az esőcsinálók csontdarabkáit betonrepedésekbe

vonszolja éhes hangyanép

és a szél riogva

rázza elfeketült ujjait: ezüst volt, villogó

gereblye volt a Föld hajában,

emlékszem, láttam.

Nyár jön-e?

Láncos botokkal bibliás vihar?

Zöldül-e ág s a szavak pusztája: fuldokló fej,

orrlyukaiban csövek, hogy rettenetes nézni.

(Ez a vers egy hangya verse,

hangyatozás-vitorlás holt erdő alján;

kire bízhatnám, kire?

Nyár jön-e, nyár?)

A VÁROSMAJORON ÁT

Örkényéktől jöttünk, reményteli társaságból, s még

annyira fiatalon, hogy a Városmajorban meleg szél

csókolgatta nyakszirtünket a laza gallérok sávja fölött,

sóderpor csiklandozta szandáljaink talpát, nevettünk,

az éj meg szemet hunyva túrta, hogy kihívóan törjünk
tartományain át;

így vonultak minden korszak legjobbjai,
most megtörténik velünk is, gondoltuk 68 tavaszán, a világ
meghódíthatónak kínálta magát, s mi, szavak részegei,
megíratlan szereplők, az első próba mámorával fejünkben
szinte ugrándoztunk, vibrált tőlünk a sötétség.

Nézem azt a három forrófejűt a zöldben, s még nincsenek
olyan távolságban tőlem, hogy a szétpusztult csordaként
porzó éveken átnyúlva meg ne érintsem tarkójukat és
nevető szandáljaik szárnyverdesését ne tanúsítsam:
fantaszták gőze feszítette bordáikat? nem és nem,
és mégis, és mégsem;

a történetek szennyvíz-áradatában
oxigén-buborék a városmajori éj, hol volt,
hol nem volt hajó, propellerei zúgatják a lombokat,
de nincs és nincs, jégtörrel szúr a szívbe, nincs,
versre hangol, ellököd egyszer, tízszer, megírod,
újraírod, eldobod, értelmét keresed, ne keresd,
engedd ágálni őket, ne hibáztasd a kicsi szárnyakat
a bokák mögött, téged is visznek valamerre,
míg csattognak rád a lassan mocskoló esők és anyáskodva
nyakadba lógatják kutyaszőr-szagú rongyaikat;

a Városmajorban ott zizegnek volt s még lehető ligetek,
lenn, a salakos pályák vöröseben teniszlabdák pöttyei,
szép a szemnek, sóhajtani és szeretni egymást lehetett
és lehet,

de részegségünk éjét csak elégiák igézhetik,
s a tárgyilagos tekintet lefűrészelt tetejű fákat,
fekete szobrokat lát: bronzkatonák a kőfal előtt.

LÉLEKVESZTŐ

Ez csak egy lélekvesztő, be ne szállj,
evezőm a malteros homokozóból csent
lyukas kanál;
a deszkanyikorgató, a bordatörő elem
tigrismancsa
odasújt és betörik a karma,
hiába állsz ki a tatra; hol a tat?

Megköhögtet a köd,

Lélekvesztőn vágsz neki, anyád szötte
meleg alsóban; van bárányos lélekmelegítőd?
Lobognak a parton a kendők,
átjutsz egyszer, hányszor és hova szeretnél még?

Földközиеbe.

Cérnaszálon függ a mélybe egy álom csalétek-teste.

Pokoli páternosztter a malom munkásait le-föl
vonszolja-rázza,
csontkockákat dob szőrös kéz zománcos pohárba
s ha kiborítja,
nincs meg, soha sincs meg a dobás nyitja,
csak a pontok és a számok,
csak a pincét és a padlást rengető nehéz robbanások.

A lelkes a vesztes.

Leng üresen,
orsóról hiába fut le a cérna,
az álomhalászat hozadéka:

fájdalom-halak, hálóban a sok kis pikkelyes hideg.

Elveszítheted,

mit meg se nyertél. árvább lehetsz a csillagokban

alvó porszemeknél, az elkárhozás

üres végtelenje

bezár a lélektelen fénytelenbe: vak vagy, vak vagy,

azt vakogja.

A lélekvesztő démon lélekvesztődöt összezúzza,

minek indultál ilyen útra,

születtél volna csolnakosnak, hintósnak, hajtósnak,

nem ilyen kajla gajdolósnak.

December-dicsérő

hangon szólátja erdeit a szél, holdat emel

éjszaka, bányalámpát;

csapatban járnak:

kövi lidércek, hajhullató árnyak.

ÉLSZ-E?

Mezítláb jön, vadkapros fűben csörtet

a csupa-test-sötét május éj,

talpát összevérzi,

tenyerei kutyatejtől ragadósak,

szerelem-szagokat áraszt bozótja,

combodat csalánnal csapkodja,

hogyan él-e?

élek,

süllyedek a kiáradt homályban,

megakadok az este kapujában,

szemem hunyom és egyetlen arcot
próbálok;

törj át, súgja héjatlan hang, lökd szét
a bábuhadsereget és rohanj, cibálj,
kiálts és dörömbölj, tedd meg! – mit?

fordulj be, súgja más, némán haladj el itt
és hajlandóságot tivornyák toldozására
ne mutass, a csalóka fickókra ne ügyelj,
homlokráncolással, szemed fényével tiltakozz.

De amíg él, amíg létezik arc és kéz,
amíg védekezni, kívánni képes,
amíg... Hagyd el, a vágta nem a hazád,

bukdácsoló vagy, suttogásaid kémlelője,
törmelékes a te anyagod, összetorlódó
acsargásokban kapkodod fejed, nincs mód kibújni,
bőrödre sül úgy is, lihegsz –

kitetszik, átüt mogorvaságod kérgén,
vigyorod vásári gőgjén – hiába:

a semmi csöndjében kuksoló kőistenek
térdei közt is hangot adsz.

A KOPT MADÁR

A kézíratszekrény ajtajának belső oldalán
él ez a szótttesről fényképezett kopt madár
mióta –

Küldözget hozzám néma hangokat.

Hallom és nem értem, hallgatózom és tapogatok
madaraim mentén erdőkben, fákon, tetők alatt,
fészekbe ront, faodú-homályba ragadozó kezem,
állok egy létrán tízévesen, verebek kémlelője,
galamboké, félek a kitömött karvaly szemétől.

Lehet a lélek keleti királyfi vagy
thüroszi bordélyból szökött misztikus nő
egy mágus oldalán, lehet ez a kopt madár
és a süvöltés maga, mikor rémület sodor, vág,
és fölzuhanunk; a hangokat meg kell érteni;
futnak a napok, testük csupa viszkető sebhely,

hamuba kotort történetek –

megkapaszkodom:

az éj állati alvásába lökve lüktet a tavasz
dzsungele, a ködben fuldokló vizes zöld diderget,
deresen a hajnal grafitszürke árnyai elmozdulnak,
és a szekrény oldalán újra szól a madár –

koptul kellene tudnom!

Féléber káoszom tekergő ösvényein haladok,
követem a madárlét derengő fényeit, emberi
darabkákat a mindenségéből, gyerekkori helyszíneimre
szárny visz, beavatottként bólogatok, mind megvan,
jól van –

és vasárnap reggel lett, kinyújtóztam
a takaró alatt, összecsikordultak fogaim, három
sötétpiros tulipán cserépkorsóban állt, motor-
zajok szűrődtek be a városból, a kézirat-szekrény
ajtaját lábbal billentettem; a kopt madár ajánlataira

milyen választ is adhatnék, gondoltam;
klóros víz csorgott fehér porcelánra s vakfoltokkal
telehintett borotválkozó tükrömben szappanhabot
fújtak fennhéjázva az évezredek.

SÖTÉT ÉS FEHÉR

Olyan az ég, mint gyerekkoromban a templomi képeken,
bárányfelhők hasa lóg esőtől sötéten,
háta jégtől fehér,
a bombázók húzta gézcsíkokat egy szórakozott isten
keze összekuszálta –
mi változott? az idő porszemei csak, ijedtében
a mozdony verejtéke feketén csillogott,
a síneket fölszedték azóta,
fű nőtte be a vasutat,
gondozatlan sírdombként heged, sódervarasan;
pap leszek, gondoltam 1950 tavaszán;
most mondhatnék egy litániát a szétfűrészelt
kadarkúti szederfákért, a bárányokért,
gyökérmódra kígyózik történetem,
megérintem a képeket: testmeleg tájaim;
fönn-lenn a bombázók és bárányok, üresen elzúgó
trónusok a templomi egeken –
tegnap a földalattin paradicsomfoltos new wave-fejét
a kék vagon almazöld falának döntötte egy lény,
a késheggyel tetovált pad műbőrén aludt szerencsétlenül;
vörhenyes porban, hideg lucsokban jajgat ez a város,
állóhelyben rohan, tördeli a délután fémerdejét,
agyagos sebgyödreit tátognak utcaszerte, s még jó, még jó,
hogyan az aszfalt pocsolyafényes sötétjén
egy giliszta vonaglik át –
rigófütty hurkolja a kérdezetlen semmiséget,
a bárányok hasa, háta sötét és fehér.

A RÉGI FÜVÉSZEK

Egy horhosban a régi füvészek, hold-szötte
árnyak közt szél ütemére meg-megmutatkozó,
költő, orvos, főhadnagy, püspök s maga Linné is,
mert száz évek porszemként peregetek,
hogyan lejtettek ezek s volt ott suttogás, a jázmin-éj
sötétjében most elterebélyesednek ők, csillagszekér
göcög fenn, lenn a csalitos nedveit isszák,
álmodom alvásuk álmát, a herbárium szavai
megszólítanak: istenkásája, izsó, iglicetövis
és a bájfűfa meg a farkashézaggyökér, még maradatok,
te madársüveg és macskatopán, te holdruta alján égő
veres mák és prüsszentő hunyor, szeress, rubuscsipke,
fehér sandalom – itt a téglaportól köhögő konglomerátumok
sápkóros foglyai úgy hajolnak vissza a régi
füvészek teátrumába, íz és illat szomszárjai, csönd-
kuporgatók, hogy hátha nem volna veszve mégsem,
a küldött nem térne vissza kifordult tenyérrel és
fürtös fejét rázogatva, hogy nincs, nincs, nem érdemes.

KARÁCSONYI ELÉGIÁK

Volt elégia elég, zenélt a szó, lüktetett, úszott, élt
a lámpás koponyák fénykörében, szívek mezején zúdult,
reszketett és akadozva-dadogva-jajongva a kín és félelem
pokol-falai közül is felszállt az ólom-égre újra meg újra,
hiába, újra, hiába; hársak alatt a fényes asztal eldőlt,
az iszonyat-üzemek álltak, a tenger égett, hasadt a föld,
sárkányfogvetemény-fiai, a fájdalomban telhetetlenek
füstgombát arattak délben, meghalt az ész, rángott a fajta,

kéjét a kövek is zokogták, eljött, mindig eljött, bekövetkezett minden gyalázat, s volt elégia mégis. Vége, vége már.

Volt elégia elég, a pólyás krisztusok tejszagú alomban megváltó-mosolyogtató legenda stációit jelezték, bukdácsoló vágy mohó illatában fénylett föl a szent pillanat, hogy de jó lenne üvöltő műcsodák helyett a régi, csöndes éj, hol a barmok óriásszemének tükrében az ember hökkenten látta öklendő, vak énjét, megállt és hosszan visszanezett, mert érezte, hogy bűn az – volt ilyen pillanat, ha egyre sietősebb és ádázabb galoppban gázolt is tovább a villogó, sarkantyús új év, kaptatott föl feketeségbe vesző vaslétrán; voltak mégis ostoros, lázas, karácsonyi elégiák. Vége már.

Volt elégia elég, a torzulat panasza, férges tüzek lucskai, halottas ajkak motyogása; litániás dallamok szakadoztak szét a század harcterein, tömegsírok bugyborékolnak báván, szakadék épült, mélyült, nőtt, szélesedett, eltűnt az élők fejbúbja is, el, de a túlpart látszott még, valami isten, kivált karácsony táján, a lelkiismeret titkos húrjai titkolhatatlan rezgésbe kezdtek és a csillagok nagyítóüvege alatt egyik a másikat, társát a nyelvben, időben, porban, fagyban, hitben és hitetlenségben, fogcsikorgatásban, de kereste még; álszentség volt? szégyen volt? szólni remélt. Vége, vége már.

Hol vannak a tavalyi-hó-elégiák, elsírni valók, népeket és nemzedékeket elhüppögők, vágy és való présében vinnyogó, múltakat hívó elégiák, riadóztatók, hogy nincs mélyebbre már, hogy a keserű pohár ezerszer betelt és mindig kiitták az áldozatok, eltűntek, belerohadtak a távoli, mindig távoli jégmezőkbe, elillantak milliószám, a lealjasodás szele szétfújta hamvaikat, velük együtt haltak el a karácsonyi elégiák segélykiáltásai,

a néma úr fekete csövei fölszippantották hangmorzsáikat is,
ricsaj következett, dőlt alá kövér iszap a mennyek kórusáról,
sivatagi sáskák darálják a semmit: vége, vége már.

– Hol van a fül és száj, hallani és mondani, mert karácsony most is
eljön, a nejlon-mocskos, mérgezett anyag agónia-korszakában is el;
hol van a halló, süketség éjében hallgatózó, üvöltés-orkánban
kicsi csöndekert nevelgető, mások csöndjére-szomjára válaszoló,
hol a félelemben rokon legalább, az együtt-rettegő, hogy ketten
a némaság lombjába tépjenek, egyikük mondja, másikuk hallja,
legyen elégia újra, éljen a vágy, a kitaszítottságban is fölüsse
csíráit gyöngye istenszarvakként, a szennyektől burjánzó föld
kivérzett barázdáiból s hadd szűküljenek a köd penészes szalmakutyái.
az ürbe telepített pokolgép-monstrumok; hol a fül és a száj?

Új elégia, régi, bedőlt bányából szökött dallam, elfulladó-
makogó, kihez küldjelek? Hol vagytok lövészárkokban töltényhüvelyt
gyűjtögető gyerekkori társaim, ma-holnap ötvenesek, szíjas-inas
testek, homályba puhuló arcok, elromlott arcok, duzzogó ajkak,
festett cégérek és céltáblák, szerencsétlen üdvözültek, hullók
mind a zokogó malomban, elforgók üveges csapóajtók sávjában,
magányba mézgásodók, elmocskolódók sterilizált csapdáiban.
mert nem nyílt semmilyen egerút előttetek kocsonyás dzsungelben,
mert bolondok lennétek sirámokra pazarolni a gyors időt – ugye?
oly magtalanul süvít el, nincs mód és minek is elégiázni – ugye?

Elsüvít, el, nincs, akit meg ne pörzsöljön ekkora aszály;
a föld agyafúrt kétlábú meg szirénázó betonketrecekben,
hideglelős háttal és ajakbiggyesztve lökik el a nehézkes,
agyongyötört érzelmekről oly esendőre toldozott-foldozott,
önmagától megnyíló elégiaát és lépnek, talpuk alatt vigyorgó
kvarc csikordul; egy elégiaiban csak sírni lehet, páncél-pózba

dermedve gőgösen vagy meztelen maszkban égve, mindegy, mert védtelen halánték a versben megbúvó, kihívó gyöngesség, pusztalétével rántja magára az erő mindenkori láncfalpasait, tiporni erre: banalitás! statisztikai kényszer! ha mégsem, hát csoda, kész csoda.

Feneketlen kútba néz rücskös kősziklával a nyakában mind, aki él, látónak sem kell lennie, hogy lásson... Elégia ez; aki fűrészpörban tántorog, süppedez térdig és hajszának érzi a világot, üldöző és üldözött martalékának, hallja meg; mégis az, hanghullámokat keltő, szóból lett készülék: írtam volt negyvenhetedik novemberemben; legyen elégia, mondja végig az ember fia, kínját kibeszélje, fütyöréssze, mert itt az idő, mert eljön a vajúdás újra, és megszületik újra, árnyak verik puskatussal az ajtót.

ÚJ NYÁR, RÉGI

FÁJDALMAK HÚRJA

Ezek a csikorgások, ahogy jönnek az úrból,
a mélység mágneses méhéből jönnek;
sohasem volt sörényük fémes csörgése
és a csíkos zokniba bújtatott paták suttyogása,
ez az egész: milyen félrevezető –

miközben ég a fejtető, a zsályás földi mező,
miközben minden részlet kezünkre áll, a készlet,
majd kész lesz, meglesz, lerobajlik;

a lüke lárvák bütykei ezért égnek vakon,
vesztünket visszatartani ezért nincs hatalom,
a szájszél kékül, a csatornabádog veresedik,
jajong ama lovak alatt a handa banda,
kutyaháj sül a serpenyőben s a szétdarabolt
valóságon gázol, éji vizekben vesztegel egy ország –

pörögnek irracionális kockák,
hatszázhatvanhatot ki dobhat?
lovakai kiszakadnak,
a patkánybajszok mind itt vannak,
csontkezükkkel megnyilaznak, jönnek újra;

tört rugók szúrnak át barna papírzsákon,
átszúrnak és feszegetik az ideiglenesség béka-burkát;

ezek a sarokvasak temetetlen csontok az éjből;
éggő csűrök konvojban úsznak a látóhatáron;

nem tud a múlt véget érni, dübög, visszatámad,
az elfojtódás démonai a csöndbe vágnak,
zúg zord kés-él özön;

kézen-közön kicsorbult lelkekbe horpadsz –
fájdalmak húrja, vers, nyaggatlak viszketeg.

UGYANAZ

A tavasz, mint kockás köd, kék zsebkendő, kiteregetve,
rádermed éjszaka a lappangó, hasas hegyekre,

a kendőbe rejtve borotva, élén hold rozsdásodik,
gondolhatsz, az idő áthajtja émelygő tankjait

ágyadon, kiugrik drótbozótból s megmar a kétfejű róka,
sántít a nóta,

hatalmas a sírás, amorf világokat áztat,
látod, ahogy nézed, a méhektől megduzzadó ágat,

és kérdezed, álmom mit jelent? felelnek a vakok:
mások akarják minden akaratod,

készülsz a ködhöz, lesüpped, zsombékos a szellem,
kődarabokat dobálsz valami semmi ellen;

harc a harcért mióta és a bepácolt kezek
csak fojtják s vetik szakadatlan a szelet,

különbözni szeretnél, hogy értelemmel hasonulhass –
hagyd el, kár, unalmas;

forog a csinált, pingált, ragasztott és varjas
hadaktól rángó magyar lakodalmas –

a történelem most történik? velem és veled?
vakítanak az óriási részletek,

a cérnadobozok mosolya, egérszaga,
a szétrágott és kimázolt belsejű kis haza;

benn, ott benn, ott legbelül: sok az üres!
hallani a lyukakban vágózó kövérek füttyöket –

még ne félj, ezek csak képek, hallomások,
mondd, hogy zsebkendő alatti rémült ráfogások,

mondd, csak vers-ítélet,
és dobd el – ha semmivé lesz,

az a jó,
elválik, mint a csámpás szappangolyó –

és mégis, mégse, úgy is ugyanaz, hiába:
nem lehet többé nem gondolni a fehér elefántra.

OKTÓBERI ŐSZ

Októberi ősz, reszkető és ríkató
s hárttyák, héjak kosarában izzó súly,
ahogy évről évre megérkezel.
Makulátlan kristályaid csöndjében
még hátborzongatóbb az ellapított kutyák
sikoltása és más hibák, a gyalázat
visszafelé is fölszakadó árkai,

kivégzett csontok,
szörnysötét;
most vaksi lángnál kaparunk:
kerékbe törő évtizedeket,
és kiáltunk,
hogy nincs már, nincs, nem marad, elég,
napról napra elfogy, ami volt, mi volt? merő
ráfogás-e a bombatölcsérek partján láblógázva
örvendező megmaradtak minden rajongása?
nem és igen közt hánykolódva, ősi ősz,
alázúduló a csillagokból,
mondj ígét, a délutánt szöggént üsse át –
nézek, hallgatok, tudok, visszahőkölök,
ágálásuk ijeszt, sodornak,
és a hangsúlyeltolódások konzervatív álcáiban
új megcsalatások érnek, új tragikum, vak
pásztorok űznek, túl-lassú, túl-gyors;
októberi ősz, viszkető sebhely és párák
pályaudvara holtvágányokkal, füttyök estje
– csak otthon akar lenni mind, lakni akar,
és remélni, hogy mégse kelletik újra és újra,
mindig újra, előlről ugyanazt, éppúgy eljátszani.

AZ ÁLKONKRÉT FÖRTELEM ÉS A GALAMBOK

Régi jó helyemen, itt a Moszkva téren,
megülök kicsit a nyolc órai fényben,
körül-burukkolnak április kövér galambjai.

Ma csendesebb a hüppögés, bordanyikorgások,
sok emberforma lelassulva, eltűnődve tátog,
érzi, hogy a hétfő kínja még határozatlan.

„Szavak, ti szavak, te, mindig te: történelem,
hol vásár, hol tűz, hol álkonkrét förtelem,
te csámpás reál, való idült torza!”

Így dübögtem esőmosta padon, s a kabátom,
galambok közt maga is mint szürke,
háborgásom egykedvűen tűrte.

Forgott, siklott a tér hanglemeze,
nem volt vége, sem eleje:
böffent ezer benzin-bendő, hírek mocska rajtam.

Ültem csak, az álkonkrét meg sínjein sikoltott,
tetűirtó lángban hamvadtak a boltok,
földi hadak sodornak, tudtam: niniveiek.

S van-e mit tenni, lenni valamerre,
a kimódolt gumiba talpig bereszelve –
tökhéj-maszkosoké minden provincia:

ó, ezek a kotyvasztárok, fikafejű kis ítések,
fölkentjei mégiscsak a macskaméznek,
kireped begyük és eszük lavórba horpad!

De menjünk beljebb ennél,
nógattam azt, ki ott ült és a nemlét
vagy a káosz értelmén bóklászott;

a megvalósult történelem szennye
mindenképpen az, vagy a *lehetne*
pírja festi csak oly rútra: hozzá képest?

S közben már az egész ordenáré égett,
holott az ég és a galambok

felröppentek rügyező lugasaiddal, április;

odább gesztenyék hamvas pamacsai,
mintha nem kotolna körötted betonkeverő-bazár,
borzolgatták a hosszanti szél ezüst-meleg hasát;

én azt hiszem, lehetne mégis élni –
galambok közt így motyog, noha meglett férfi,
és a bohócpofát is szaggatja le, csak le, tíz körömmel.

ÖRÜLSZ

Ha pogácsádhoz fekete szőlőt eszel,
íz és illat: az apád –

ez lettél, így vagy,
mondanád, csodálkozva kicsit, ahogy kell,
de szólni hozzá nem lehet;
örülsz, hogy él.

ÚJ S ÚJ KORSZAKOK ODÜSSZEUSZA

Félálom-felhőzésben, a kora nyári nap hőhullámain
vitorlázik hunyt szemmel a poézis tárgya s félfektében,
fölhúzott térdei kapuján át a Zöld meg a Kék most
lengő hajzatokkal, zsiszegőn odaköszön; leírja, jól van.

Pordélután sűrűsödik már aszfaltos
üregekben, távlatból nézvést csillámló fémtok-tekervények
előre-hátra-rángása, autóömleny az út. Szirénahangok
nyomjelző lövedékként a levegő langyos tömbjeit
Iyuggatják halálos sorozatokkal – hétfő, kedd –,

hajós, itt éppen – szerda, csütörtök – át nem érhetsz;

vitorlázz vissza a gőzнемű sustorgás boltja alá, innen
a dolgok – karmazsin ajkukon alamuszi vigyorral –
kihátrálnak, s hallhatod – mintha üres színházban
őgyelegnél és lökdösne
előre kéjes sötétség: játsszál! –
az egyszemű világűr nem emberi horkantásait.

Vak csodák állnak így eléd, spárgát vetkező libabőr
s horror-szigetek fajtalanjai, káprázatokra kicsináltak,
de sehol egy ablak, kinézni: hol is vagyunk éppen;

futtába-hulltába, tömegébe szorulva jajgat a rút váz,
hahotázó lábbelire látni, döglött göncre. Vastányéron
hűl savóska hold s az isten leölt barmai bőgnek.

Éjszaka aztán, hogy gondolj – jól van –, eljön a csönd,
meghunyaszkodik vackán fenevadunk és kedvetlen rókazöngéssel
ijedt kutyahangok futnak a buszhörgések elhaló univerzumában,
árnyfelekezetek nyomakodnak köréd, motoznak és fodrozódnak,
a megalvadt átlag: csupa halszájakkal némulnak rád –

új s új korszakok Odüsszeusza, láss; kezeslábasaid réseiből
a semmire húzott fakó harisnya – jól van-e? – kilóg.

EGY MÁGUS OLDALÁN

W. S. emlékére

Megyünk egy mágus oldalán –
ez nincs, ez van; ki osztja a kártyát,
emeli a fátylat és a málhát?
A súly mögé, az árny alá ki néz?

Kockázunk vagy sem, zshivaj,
elragad egy kordé szamaraival –
ez a kezdet, ez az első próbálkozás.

Megyünk egy mágus oldalán –
kezünkben fanyelű kés és szeletre szelet,
fölmetéljük a sárgaszélű szelet.
A tér hol almazöldbe fordul,
egy ország füstje dől, vörhenyes.
Kék hasában csúszkál sok ingyenes –
ez a sürgés, ez az első nekifutás.

Megyünk egy mágus oldalán –
a színek egyszerre kiesnek és pörgő kalap,
egy galaxis a hajamba kap.
Lábad íve gyöngy, kalácsa hő;
gesztenyékkel kopog lenn valami kéz,
padlásablakból a smaragd-fej kinéz –
ez a forgás, ez az első kiruccanás.

Megyünk egy mágus oldalán –
lenn csapatszállító vonatok tengelye sír,
véres csákó a szűz újságpapír,
fönn blód plafon csillárja csüng.
Hasravágódni nincs mindig idő,
ellenünk a giz-gazból kinő –
ez a hullás, ez az első megérkezés.

Megyünk egy mágus oldalán –
a káposztalepkék távoli hóesése
pünkösdi nyelvek tüzes keringése.
Parányi pályaudvar ághegyen kiköt;
hajlik most hétrét az év, minden csupa fű.

Csengettyűs bárányszóhoz jó-e keselyű? –
ez a kérdés, ez az első átváltozás.

Megyünk egy mágus oldalán –
mi van, mi nincs, mi lesz,
múlik a mában a holnap nesz.
Fogócskázik itt valaki velünk?
Köd zizeg, hold hull, csönd ül,
„nem tudom”, az álom belecsendül –
ez a válasz, ez az első elnémulás.

A MARGIT HÍD, R. P. ABLAKÁBÓL

„A Margit híd egy téli estén, R. P. ablakából” –
kezdeném az írhatatlan verset, így szeretném,
borostyán nyakláncát a női éjszakának,
ahogy kerülgettek ködön át kis szobai lidércek,
gyászok, ordítások és jelenetezések volt valódiakkal,
egy irodalom nyöszörgött a fönti fénykockában,

és lenn a híd balra fordult a gőzölgő folyó fölött,
domborult időforma háta, szép volt látni,
dallamtalanná törni rajta buzgó képzelgéseimet –
de a fénykévek ekkor a párás éj tükeit letörölték
szélesen, ingujj villant, meztelen kar pihéi,
sapkátlan fejemre dőlt a villany, már lefelé a liftben,
s még ott fönn álltam, R. P. ablakában: nevek örvénye vitt,
holtak és élők, nyikorgott drótkötelein a függőleges utas,
a ház csöveiben bugyborékolnak négysorosok, méz és düh,
és a véresre horzsolt lapockák, no, lesz-e röpi?

lenn a híd, álmomban hányszor ráfordultam itt,
a madárkalitkás Nyugati pályaudvar felől szárnyalva
erre kockás sportzsákkal, derekamon szorosra húztam
lóden-héjam övét, hat emelet mélység alattam,
hernyótalpas homály tankjai, lőtték az utcát 56-ban;

vagy a sziget lombjai tangófoszlányokkal, 52-ben; vagy
át a városon 60-ban, és a hegyekbe föl, hogy az egész
tenyérbe fogott kőhalom a lüktető hangyákkal legalább
a szemnek érthető legyen; vagy ácsorgásaim a rakparton –
kamasz-versenyek, a vízfolyásnál gyorsabb rohanások –

házak folyóval, ahol jártam, Prága és Párizs, Leningrád
és Firenze, mind ide tart, évtizedeim: a Margit hídhöz képest
mivé rendeződik? hol vagyok és mi az enyém s ki az,
kit én is alig ismerek, vaksi társak közt szerelme vállá-
vonalába aluvót, e kivérzett kor rémült fintorai közt? –

akárha színpadon hallgatóznék ott, egy nekilendülő és
visszatorpanó opera hőseként, gyanakodva, hogy mi ez?
és tenoráriák kövérkés bajnokaitól úzve padlástól
kazánházig, míg rettenetes arcával a fantom odanéz,
kezében zúg a vasfűrés és nincsen irgalom, a mennyei
csillár leszakad, vakon tébolyog zsöllyék mellényes ura,
ő is kérdez: ki népei vagytok, kutyafejűek? csak rátok
fújok vagy pattintok két ujjal és pelyvaként szétijedtek;

a híd fölé hajoltam s mint isteni ujjbegy, megérintett
történetünk immanenciája, hangok mögötti, sorsszerű;

csatakosan a lemondástól aztán, autóval hajtottam lenn,
szótörmelék a számban, az utca taknyán se borostyán,
sem az idő gyöngéd dudorai, csak nyirok és bűz feketéje;

varjúkárogás tönkjeiből kihalad-e: átjáróul, ív gyanánt,
történelmietlen képzelőerőnk, ki tudhatja azt; de
a Margit híd, R. P. ablakából nézvést egy téli estén,
ahogy fordult és domborult testesen, talán megmarad.

DAL, ALKALMI DAL

Ez a dal, ez a dal –
nem is dal ez a dal,
csöndes és tavaszi,
van benne valami
dünnyögés –
dünnyög és csikorog,
ahogy a kés csinál,
mikor a betonnal
vonóként hangicsál,
van benne dödögés,
ahogy a Föld nyög és
füstöl, siseg az éj
nedves fűzfa-törzse:
elrévedezve, idióta mosollyal
a vasházak üvegszemén,
mert itt a reggel;

itt van, most van,
fejünk búbja ott villog a „most”-ban,
s ez a dal, ez a dal –
ha nem is dal ez a dal,
egy kis csöndet szeretne,
gágogás-viharban egyszer de jól esne,
kövér csönd-eső,

kortyolnánk, mint a mező,
egymással fűként elkeveredve hallgatnánk,
lenne rét,
ráérős terebély az ürgeként kiugró gondolatnak,
csak fuss!

no, jól van,
csönd lakik a szóban
s ez a dal, ez a dal
semmit meg nem old,

pofákat vág csak, mint a telehold,
rögtönöz póre pulpitust,
mert játszik!
nem tűr papot, politikust,
azt mondja: hallgasd, alkalmi,
hangjáról ismerd, ha talmi

– ez a dal nem hatalmi,

csöndes, tavaszi dűnnyögés,
csikorog, mint a csorba kés,
füstöl, mint nedves törzs,
elhallgat, hogy szóljon az eső és a fű.

KÉPLÁDA

ülsz csak ülsz a képláda elé szögezve ülsz
csak nézel csak jönnek a képek csak árad
a vásári látnivaló Jehova tanúi mind mert
Krisztus király a Sátánt közénk lökte
a mennyeket takarítván le a földre dobta

taréjos árnyakká tette és erre a behemót
birodalmak méhéből a csőrös hordák kicsúsztak
tódulnak most vinnyogó acélhúrokat karmolnak –

ülsz csak ülsz a képláda elé szögezve ülsz
a tank és a tájfun a bíró és a hóhér párban
víg pojáca-vezérek zagyválnak kioltják agyad
fényét a látvány átgázol rajtad az ártány
a se férfi se nő vetődik vakon tilos közökbe
ijedt baromként verejték patakját hörböli –

ülsz csak ülsz a képláda elé szögezve ülsz
csak libabőrös háttal a macbethi banyákkal
cicázol vernek a gőg sara dermed a szájak
piros zsinórja kioldva vérzik a halántékra
dobverők viharzanak ó aki megtöltötte e ládát
rányította lidérces reszketését mint foncsort
a világra öklendi kéjét e mindent néző szem
semmit sem látó küklopsz-pillogás arroganciája –

ülsz csak ülsz a képláda elé szögezve ülsz
évadok fenevadként vicsorognak és menekülnek
mindenki menekült s csak ölni sikerül itt
aljas gondolat szerint bűzleni
nem tudni nincs mód habzik sötéten csak ülsz
mit nézel kit kukkolsz a kehes ládában
e hangya-tébolydában szutykos atom-pukkantóban
motyódat szorítsd magadhoz fészöld ki szegényem
arcodból a hamuszemű lovak haját

ÚJ NYÁR, RÉGI

Szélözön hajt mókuseréken, ezt érzed,
nappali cipőid is álomban csobognak,

szemétfolyam visz, megcsikordulsz, talpad ég,
sodródó test vagy, kora nyári hőoszlopok hada úz;

egy pesti utcán, a Szigony sarkán most megállsz,
odvas kapualj szemben, amott húszemeletes betonketrec,

a kínálkozó rímbe belereszketsz,
kövér farkaskutya acsarog rád deszkarésen, orvul;

a lakótelep fölött taps szárnyal, rongyos galambcsapat,
indulsz, a Klinikák metróállomás szájtátva jó eléd,

inges és cipős veszteseit részletezi az egész,
az Üllői út keresztbe fut előtted, itt az új nyár,

fuldoklik korod, benned is robog, nincs vágánya,
ijedten motoz alvadt gumikesztyű, ordítja néma:

mondj mást, mondj! ne arcra lökött holtat,
éjből kihantolt

történetet alánk, sikoltva ragadjanak, ma ne!
fekszik a Szigony utca, sarkon a kocsmá; tolongás

és lézengés közt jámbor óhaj a járás,
kong csak a lépés, cipőkben élés, ezt érzed,

egy pesti utcán, 89-ben, halkulsz a kő hátán,
visszaosonnál gyerekkorodba, színpadi göggel

hátrálsz, nyarak lépcsőin, időlétrán megrekedsz,
kerítenek a városi évtizedek csengő csőrengetegbe,

nadrágfékkel a csúszdákon, csőszök közt cikázol,
minden tettetett forduló rád csontosodik, rád hűl,

mire eszmélnél, már meg is öregedtél; új nyár,
régi, menetelések szobortól szoborig, temetőbbe,

koszorús beszédek, örökös sírás, kín drapériája,
mintha mind be lenne előre táblázva,

egy hibbant bábjátékos, talán túl tér-idő partokon,
egy bűvészinas, egy kontár, egy kéjenc... hagyd el,

ha rejtjel vagy magad is, alkatrésze Annak,
ez akkor is új nyár (régi) s ahogy járni próbálsz,

mert hallottad a Hangot: „kelj fel!”,
a csikorgó Szigony utcán önként s Te igyekszel,

félelemmel cirkalmazott egyetlen személy,
és hajszálvékony ezüstcárnán lépsz, ezt érzed.

TARTOZÁS

Kálmán Györgynek

Tartozom régóta ezzel
az éjszaka zöldjéből kiszakított verssel:
szipog a sötét és szégyenlős vigyorgása
holdfény sárgáját keni a bőrző házfalakra.
Izzad, ami él. Nedvek csorognak.

Sátánosra igazított mosolyod a képernyőről,
a hamuszemű üvegről előtör,
hangodban kicsit homok ropog és meleg
bársonytalp gyalogol meredek utcán,

ablakból kiloccsant zenéket kerülget,
valaki levese kihűl közben – véletlen-e?
Különben semmi újság, sejtethet.
Birodalmak recsegő csontjai, szokott
kivégzések itt vagy ott s fut az időszalag;
lázasan a történelmi máztól, forgatjuk
a keverőkart, gyártunk és lessük: mi lesz a vége.

Tartozom régóta ezzel: múltkor a Rádióban, benn
a Pagodában fényesen hullt a selejtes por,
a Bródy Sándor utca felől közeledő gerendarengeteg,
melyet állványerdőnek hittünk, amíg itt jártál
te is – láttam, vissza már nem fordítható.

OLAJLÁMPA

Alkalmi vers a Centrál Klubnak

Gyerekkoromban fulladásig a sötét
szorította ránk vakon katonaköpenyét;
mikor az olajlámpát apám meggyújtotta,
köszönt a fénynek s eltűnődött; miről?

A bakterház belső kockája sárga láng volt,
kinn őszi hatalmasságok dülöngéltek,
vonatfütty a szél kivénhedt csarnokaiban;
ettünk, vödör koccant és vastag üveg pohár;

nézhetek bárhova, a tárgyak szilárdan állnak ott,
percenként ugrik falióránk rezes mutatója,
de a legszebb mégis az, mikor
a fulladásig nehéz, óriásira nőtt sötét
fölkapja rólunk reves katonaköpenyét,
mikor látható a világosság belső térbedúsulása,
mert meggyújtotta a lámpát apám –

Nem volt mámor s ma sincs,
künn a mezőkön vadak iramodása,
horkanó hadaké, orruk hidegen a Duna hátához ér.

Mit mondanak a sodródásból kimentett szavak,
nekem az olajlámpa szavai, hogy van part, létezőnk,
és a küszöbön ott tolong az éj, holtaké, apámé.

Egy idő után minden ismerős lesz, az összeverődések
és a réskeresések újra meg újra, zizegő régiók,
mert formát észlelünk fény s meleg iránt.

Köszön s eltűnődik; miről.
Hadak, vadak keverednek a dunai szélben,
és az ősz ma is mozdonyfüttyöket csavar
föltartott mutatójja köré.

ÉLETKÉP

Hanák Péternek

A Dékány utcán – ötven lépés – végig a népek
baltát, hímzést, cserepet, bugyit, whiskyt mérnek,

adnak, vesznek, bújnak, lopnak, ölnek, főnek,
a kánikula vaskondérjában ők az étek

és ők az éhes, milliós, mohó szájak köröskörül;
az ember megy a piacra, ballag, különben örül,

hogyan süt a nap, kicsit sok, és túlsok a sok, de jól van,
az ember civil, netán polgár, fejében eszmék, álmok,

karján kosár, a Fény utca, Retek utca sarkán megáll,
nézi a virágokat, gyümölcsök hamvát, léte szépét,

és kajlán, talán meghatottan, a hányingert legyűrve
belebotlik a tajtékos lovak szagától történelmi űrbe,

vagy csak a henteshez tér be, amott dinnye dőzsöl,
és azt tuttogja, ne félj, szívem, mégsem az időtől,

... itt megint megáll, orrát facsarja rohadtt krumplik szaga,
s úgy indul haza, hogy valamit biztos elfelejtett,

valami mindig elmarad, az egész is hiányos, talányok méze,
mint mályvák mélyén a sugár tánca, elhomályosul

s irgalmatlanul vijjog egy beragadt riasztó, a délután
bután piheg, por üli meg, fullad a csenevész vad kapor

betonoszlop tövéén, az esti lég örvényeit nagyon várja,
magjait a földre rázza, szél simul.

A VIZSLA

Egy őszi park,
beszorítva a málladozó hátú fürdő és
a folyóparti betonsávok géphadai közé
nyír, tölgy, kőris, ember –
utóbbi piros padon és pulóverben,
a távoli dombvonulathoz rohanvást közeledő
Nap küllős sugaraiba fogódzkodva,
mintha meglepett légtornászként,
hogy kerülök én ide,
s levelek hullongása a váll mögött,
elhasznált játékszerek zajgása, tudatlanságuké,
véletlenszerűen fölbukkanó vizsla
a zuhanó fénynél gyorsabb futással
tör át bokrok homályán, évtizedeken,
viszi holt vadász nagybátyám lábához az elhajított botot;
egy őszi planéta hunyt szemmel,
ha elteszem télire, kotrom időbura alá
és zimankós éjidőn a fedelet hirtelen fölkapva
úgy nézek rá, mintha sohase láttam volna,
s bizalmatlanul kérdezem: mi ez, ki tette ezt –
nincs válasz, s hogy visszatér-e a vizsla,
mielőtt eléri a rohanvást süllyedő Nap
a málladozó hátú fürdő vonalait
magába szippantó távoli dombok sötétségét
és sajnálkozva alámerül – nem tudható,
s ha visszatér és kitetszik minden részlet,
ha megvan, sincs meg, a közök kihűlnek, sivár,
beszorítva a betonsávok közé kőris, ember –
utóbbi ültében is vizslaként; siess,

vidd és hozd, a láthatatlan szálakat
patetikus futásod nyulacska-gőggel gombolyítsa.

FÖLJEGYZÉSEIM

Papír hátára, mi másra.
Följegyzem és csak vagyok.
Telt kékség, októberi hűt.
Lassulóban a lég szárnyasai.
Rézsutas fényben a súly.
Megiramlik, fut befelé mind.
Tágul átjárhatóvá, mint
hasonlat, a szobám. Mormogás
a domb mögül; azt is; megvan.

Nyüszít rózsás ívei mentén.
Kéreg zordul kezesen, kiforr.
Asztal púpja látszik, setét,
hord odalököttként milyen időt.
Lépcsőzetes omladék takar el.
Tűr és áramlik befelé vakon,
férközl meglesni, soha nincs
távolság elegendő, lángjaiban
lepkévé égni, várható járás.

Följegyzéseim mögött érts.
Egér kaparász, mi más. Az se.
Köröm csak. Seb hegén-e? Helyén
hegyet szól; mert van, ha nincs.
Zajgása jó. Lüktetése talán a szép:
szemhéjaden az édes-langyos ér.

A RÉGI JÁTSZÓTÁRSAKHOZ

Hol vagytok?

Elszállt melódiákra csimpaszkodni hiábavaló.

A ponyvából feszített boltozat alatt lengő rudak
üresen, a lián húz, a villám üt, az álnok penge: nyissz,
tudom. Tehát: ne. Jó. Kushadj és fordulj gőggel el.

Hol vagytok?

Szajkózva ki beszél, kérdem; én aztán nem, elzárkózom,
felőlem a méhkast szabdalhatja tatár penge és dobhat
égő ganét a szomszéd maszkos vagy ön-apám fia; nem igaz.
Adj hangot, át ne haladj itt némán; viszolygás szorít.

Hol vagytok?

Az évfolyamok sorjázó fövényen testre tapadó ingben,
lucskosan kapaszkodó rajok, fejükön a haj nem nő másként,
a fű se más, az ujjak közt kibuggyanó híg por is ugyanaz;
és elzengett pózaink hullt héját gyalázni könnyű kín.

Hol vagytok?

Hol a nehéz, a kéztartásból kigubancolt válasz tudata,
jóféle tűz vagy föld vagy egyéb ősiség; segíts meg.
Az összefércelhető és elrámolható jusson eszünkbe szépen,
barlanghomályon, mázon átég a nagyobb erő, nem hallod?

Hol vagytok

régi játszótársak, nevetések, futások, figyelő szemek?
Vagy nem is voltatok s én se voltam, ráfogás a múlt,
tűzvészviesszfényben vibráló káprázat minden arc, hóhullás;
ráfújt az évek fölhasadt ciháira csillagközi huzat.

Hol vagytok

romantikus dobbantások, rohamok a cérnahídon át; sehol,
de a hiány s hogy a kicifrázott hám alatti áram összeköt
– túl a tolongó tölcseúton és más gúnyákon, túl
a ránk alvadó szürkesség kapuin –: csak az én reményem?

Hol vagytok?

Nem tud mást a száj, kérdezni litániásan, áramlás víztükreán,
árnyak horzsolásán, világűr hamujából dagadó sár
hullámain a tenyér-edény-formákat tartani, a hó honába
térni; ki vagy, mi vagy, emlékszel-e, mit felelsz?

Hol vagyunk?

A helymeghatározás hanyag igéi elhaltak. Kimeredő
tövek egy legelő lankáin, nézem a savósárga eget,
lenn és fönn közt a levegő téglaporos testében
mindenevő lyukak, árad, hányja mohó kelyheit az idő.

HANGSZERTELEN, OKTÓBERI DAL

Októberi dal, hangszertelen,
hallani hangod a sárga fűtöveken,

ahogy tapogatózol, ijedt ajak, idő koldusa,
dudorászol az elavult világalkatrészek kusza

erdejében, csatangolsz, tátongó talpú fél-cipő,
fél-csónak, fél-ház, fél-álom; kinő

egy kéz, egy arca vak dudor belőled,
és nincs, aki szóljon a satnya csörtetőnek:

te félnótás, októberi dal, most már hova,
hol lesz az az álom, az a ház, az a haza,

az a csónak, az a hajó – ha jó –,
a túlpartra bufogva, hosszan átcammogó;

októberi dal, hangszertelen,
kisfiúként hallgatózol a sárga fűtöveken,

fújkálsz nyúzott ág bőrébe, repedt,
a síp szavát a zöld varázsló sem érti meg,

nem hallja vagy nem akarja, nem jön,
csak a szörny talpak dobaja a Földön,

városi ricsaj és szívek némulása,
te nyiss kaput, te szólj e férges lángolásra,

te nem botokkal, láncokkal tüntető,
te nem tonnákban vackolsz fészket, jövőt,

te csibe-ábránd vagy szagos szalmazsákon,
tudom, arra való, hogy valami fájjon,

a *lehetne*, a *bárha*, meg a *volna*,
lidércek gyilkolnak, banya ül a boltba

és a szakállas, óriási este
rázuhan a mocskos, városi kövekre,

köd hengeredik, kiáltozók az égen, vadludak,
lenn most kongatják a vályukat,

az éj aklaiba siet sok harisnyás láb;
szerezd a szerelem szalmatörő táncát,

októberi dal, döccenj, a derék villogó vonalain
átváltja gyönggyé vonatát a kín,

nem gondolsz, nincs daráló, kampó vagy kőbalta,
könyörgésed a táltos idő meghallgatja,

hátáról ledob, mezítláb időzől,
szálfányi korpafüvek zizegnek az ősziről,

hallgatod, még minden ifjú, nincs történet –
most futják első köreiket a bolygók.

A KÉK KOSÁR

Fantom-fák vonulnak ködülte lapályon,
az egykori erdő helyén megvan, ami fájjon,

az évek? számolom: ők is ötvenhárman –
két ázott veréb buk fencezik itt kék vesszőkosárban;

képzelt völgyteknő, kőpofák, ablakomban állok,
fogócskáznak a tollcsomók, hiú kimondások,

de november vég és december elő között
az éj báván búgni kezd, lazulnak a közök,

és a trópusi felhők a keleti ég alján fényesen
tornyozódnak, megdobbannak, mi ez, kérdezem,

félek-e? és hol van, ami nincs? hihetetlen;
sodródok vagy én vagyok a ragacsos közegben?

hulló hajszál, történelem, örökös átvészélése
késelesnek és kárognak, a most megfoghatatlan?

a kék kosár, a feneketlen völgy, a füttyögő világ,
ahogy szétszedi és összerakja képeit: egymáson át-

hág, ködöl; a szent homokon, látom, szülőfalum hever,
és megkövült mozdonyok szemfacsaró füstjeivel

álcázza magát; alacsonyan repülök fölötte,
a kosár vesszőin hosszúdad levegő-ujjak játszódnak.

LÁTKÉP

Gördülsz a peremen, téli tűzgolyó,
és végigsöpröd sugaraiddal, megérinted
az ejtett vállú Földet,
a sötétségből előgörnyedő hát hegyeit.

Függönyömmön galambcsapat árnya röppen,
ilyen a reggel a barlangos házból, s mint
összedrótozott fogaim az elhunyt éjszaka
szájában, kattog tompán a semleges idő,

reng a meggyötört lapockák völgye
mély felindulástól, történnek dolgok,
loholnak népek hátracsapott füllel,
sarkuk közt négy égtájjra süvítő ösvény,

a hideg világosságban lepattogzott gombokat
kopasz nyakú madarak kapdossák föl –
eltelt egy nap megint.

KRÓNIKÁNKHOZ

A keleti ég alja szóttanul égett,
sárga sávban merő láng volt,
fölöttünk a vattás sötétség felhői elkékülőben,
és a gyulladt szemhéjú reggel –
 híreket hallgattunk a rádióból;

hajnalban Bretter György egykori
filozófus úr cseréptányérja lezuhant a falról,
a hetvenes évek közepén ajándékozta nekünk,
hogy e tárgyilagos jel akkor is vezesse
emlékezetünket, ha ő már szellemalakban él,
ha teste már vágy és lehetőség elégikus
szakadékába zuhant, mint Silenusé s porlad
 a Házsongárdi temetőben –

ez a cseréptörés, erre ébredtünk,
mit jelent? mi lesz velük és velünk?
a keleti ég lángja terjedt, világosságunk,
meggyilkoltakra hullt a fény és földrésznyi
sóhaj szakadt a légbe, évszázados:
 megszabadultunk;

nem ódák ideje vár, nem diadal-doboké dőréen,
de Berlintől Bukarestig áram jár át: talán!
 S egy szó: embertestvériség –

a cseréptörés most már ezt jelentse,
tárgyilagos romantikánk végső kezdetét,
más korszakot, melyben a Kr. utáni 1989-es év
kínna széthasadt héját majd borzongva nézik
maradékaink, bölcső-koporsó-történeteket
 a ma még megíratlan krónikákban.

SIETŐS LETT

Néztem őt fekete sapkám alatt, ahogy
úszik a földalatti vasút ablakvizén,
követtem a képet, tartottam a távolságot,
egy istenség szürcsölt nyakamba, hideg halbajusz,
még lélekben sem hajoltam közelebb, legyen
rálátásom az arcra vagy a maszkra, ki ez?

fönn a Duna folyt s az erőlködő tavasz
hőballonjai robbantottak otromba gázfolyosókat,
röpülj, de csupa trágya minden, siránkozás
enyvezi vedlő feltjainkat, ujjaink ragadnak
s kiviláglik hideglelősen a csont, sietős lett a lét;
bolygó tarkó, találj haza, ajkak éje, jöjj!

himbált a vagonforma konzervdoboz, pepita
kar nyúlt keresztben s elfedte, akit néztem,
minek is; csak egy fekete sapka látszott még
a halzsíros habokon, én meg hűtlenül el s föl
a lépcsők sörénytelen lován; langyos fejemre
csattant latyakos tenyerével az ég.

AZ ELMÚLT KABÁT

Vörhenyes fényfoltok ráfércelve lazán,
egy lópokrócból kanyarított hörgő kabát,
nyaka bársony volt egykor, vattája leszakadt,
látni, valami végleg végbemegy itt, elmegy,
a véres bélés, kések és pisztolyok reves rése;
én maradok még, vagyok, ne nézz ruhátlannak;

ó, csődök és gyalázatok agyonmosott kabátja,
hideg ház, belövések tetűcsípéseivel a tűzfalon,
benn kifosztott ágy és eltaposott doxák számlapjai
a konyha fekete-fehér kövén, ahogy csikorogtok,
miért siratnálak, időmet csak, de azt se;
s hogy mi történt itt, most lesz elmondandó;

elszáll a kabát, kilúgozhatatlan bűze váltig rajtunk,
nincs, nem is lehet viszkető szabása nélkül látni
a vállfák tolongását, ödöngök megint, rossz zene szól,
ó, szívek árnya, április lézengő hold-bohócai,
ahogy vonultok betanult könnyhullatással el,
itt nem lesz részvét, ez nem páholy, mi hát?

éjszakai jégmező, hol a szél megvasalt kutyái
csak a fülükbe pattogó ostorokat értik, és vak
rohanásuk saroktól sarokig senkit sem vigasztal;
az elhullt kabát elmúlt s kalimpálhat, nincs
mentség leölt lakóira, megcsalásunk dühe szétszórja
rostokig és az orsók többé meg nem szövik,

kifoszlanak varrataiból a gyerekkori utcák, döng
az este, mint vagonból ledobott üres szeszes hordó,
sistergő kezek gyűjtják föl, kedvessége oda,
csak bámulunk, arcunk kipirul, ki tette ezt velünk,
és kitől kapott engedélyt? egy zöld szőre vesztett
lóden zacskós zsebekkel, látva lássátok alacsony röptét.

BALLON

Visszatérő álom: szél sodor az Izabella utcán,
könnyű vagyok, ballonkabátos, tizenkilenc éves,

vékony talpú, hegyes cipőmben marionettszereplő ágaskodik –
Vagy most vagyok? Befordulok, a lépcsőház ragyog, égi
csigabelső, ilyen még soha, sziporkázik, a harmadikon
laknak-e, kiket keresek, és kiket? Szilvamag alakúra
égett kalapos ember kérdez, futok, mint filmben, ébredek

takarók közt, csípőd süt rám csillárosan, balról a Hold,
a tavaszközépi szombat-éj-közép, s a náthaláz is, mint vérző
orrú rendező, tenyeréről foszlik a bőr, meglegyint,
gyerekkori priznicek hideglelés gyönyörét teregeti rám,
rózsaszínű izzasztó porok nyelvemen, a tüdőgyulladás
hólyagocskáit kinevetem, hullok ballisztikus pályán,
rakéta visz vagy húznak madzagon, nyújtogatom a nyakam,

a Hold halad, Hold-ballonban futok ötvenhat őszén, ott,
messziről gyöngyhagyma-buborék vagyok, légi hangyabáb,
itt növényeket látok a homályban, gyöngéd tenyerekkel és
talpig meztelenedve nézelődnek, ölelj, az álom végleg elszáll
belőlem vagy színültig töltöz, mindig ugyanaz: alvadt vértől
nehéz cipőmet lerúgom, a kollégium fojtogató káposztaszaga
és a kidőlt belsejű utazókosarak, bakancsok bánata elér,
szaros kisgyerekként hüppögök, hogy ne hagyj el, szeress,

ballonkabátom hamujában alszom itt, vízmósás vánkossom,
háborús riadalmaim matricáit kopírozza rám újra a sötét,
a negyvennégyes nyár alumínium bombázói a szemhatáron
izzó tölcsérekbe tojnak örökösen; ébredj, kisfiam, elkésel,
elpiszkolódott kátránnyal és utálatos levekkel átítatódott
a ruhád, fölrepedt, vakon zuhantál ki selyembéléséből, behemót
bútorok közé, kintről füst és farkasok, zsoldosok törtek
be a házba, késes történetükben folytatódta szurtosan,

és megint ott futok, celofánköpeny menekít, Hold-lepény,
ballonkabátom gallérját fölhajtom, így kell, és széles öv és
széljárta zsebek, futok, már nem tizenkilenc, forogj csiga-
házam, vanília illata, éj-hajó; halhatatlan tárgyaink
szétszórva körülöttünk a Földön, harisnyák és pislogó városok,
a hegyforma fenevad alvó tüskéin mézharmat csöppjei,
csöndrobbanások és a surranó álom visszatér – futok.

SZANDÁL

A teljes égbolt egyetlen pillantása ez – vagy a tiéd,
a lemenő nap vastag ajkai érintenek vagy a felkelőé,
tudod vagy nem tudod,
visznek a szandálok; az elrugaszkodás, a torony-irány
mint régen, ma is fölpezsdít,

és a tolongó változások –

belépnek vendég álarcában, hívnak angyali mosolygással,
fejükön fekete harisnya, kezükben pisztoly vagy tenyerüket
koldusként nyújtják előre, csöngetnek, csábítanak, ajtón
és ablakon kopogtatnak, itt vagyunk, egész sereg, mi vagyunk
a változások, a hajhullások, a történelmi kurzusok,
a korsó, koporsó, és a töprengések,

hogyan tudod, nem tudod –

a hegy túlevelű fáin alszik, meg-megzörren álmában,
látható most az éj, mindene ruhátlan, nőnemű, sötét, sima,
nincs egy zöld pihe, hús hajlat, hő pörzsöl, földet repeszt,
kopaszít, benn sincs árny, a tárgyban, mag sem moccan,
kikönyökölsz a lebegő ház peremére, éjfél után kettő,
tekinteted, mint holt csillag fénye, hunyorog,
a mozdulatlanságot nem sérti, lelassul,
könnyű most a légvétel, a pihenő

szent verejtékcsoöppei
mindenki halántékán
legördülnek,
ülsz vagy
állsz,
hol

vagy? a Föld micsoda zezzugába sodort az ár, a szandál-idő
hova menekített vagy lökött, háborús lapályra, folyóvölgybe,
hol nemzetek és nemzedékek süllyedése végeérhetetlen lát-
ványosság és mindig van megcsodálni mód – visszafelé –,
ahogy a hiábavalóság kicifrázza az ajtón, ablakon belépő
változásokat, melyek eljöttek, itt vannak, most is vonulnak
a szent tavaival mozdulatlan éjben, s mi csak hallgatózunk,
egy szétlökött had hideg lármája lenn,

s közben a nyakadból
kiálló drótkampó, hogy vállfaként a kerge szekrénybe
akasszanak vagy kitépjék belőled az ezüsből sodort szálát
korrupt párkák –

s közben a szandál, mint szerencse-hajó,
rongyos sors-rakéta, topogó, csissz-csossz vándorlások
testpárás kalyibája, véletlen esély egy idegen megalopolisz
férges bozótján át –

járkáltatok kánikulai vasárnap délután,
szerelmesed léptei a mocskos aszfalton melletted, nyomaitok
félholdjai tengerpart fövényébe írt jelekként összehajoltak,
kapualjak savanykás hűvössége dőlt elétek a Nagymező utcán,
zománcos táblák néztek vissza sántító betűikkel, sebhelyek,
aztán lecsupált fáival, fölpuhulva és bámészan el
a fulladásig forrósodó szobrokig vitt, a Hősök teréig
nyújtózott egy fémbogaraktól izzó utánzat,

az Andrásy út –
két-két szandál a köztársaság szívében mit jelent?

tudod, nem tudod,
az Operaház előtt alvó langyos kőszörnyek titkolják a választ,
a Lánchíd oroszlánjai némák, sehol senki, mind eltűntek, igaz,
megtörtént már, lesz szutyokközön s lesz, mi lesz?

fölríadsz éjszaka, ki az, mi az?
a dörömbölés vakon,
átrághatatlan gubónkon, átizzadt vánkösünkön ez a lüktetés?
talán a változások,

körömmel kőbe árkot ások,
talán a tengeri ösvény kanyargása,
vagy a göndör bárányok vére-hullatása,
vagy a vízi farkasok leselkedése,
a képzelet fekete tapogatói,
ahogy újra és újra összetákolják:
ama semmibe vezető deszkalépcsőt
a szárnyas szandálok alá –
tudod vagy nem tudod,
ülsz vagy állsz vagy kikönyökölsz a lebegő ház peremére,
emlékeid kivágatain visszavitorlázol,
nyolcéves vagy, klumpában bokázol,
tízévesen bakancsban a sínek között,
hosszúszárú sárga cipőben aztán,
regényhős-futással a templom fölsikált kövén,
hóban, koromban, sárban-porban
a nyikorgó lábbelik
végigtrappolják: sóvárgásod
legalsó járatait,
hogyan legyél,
„vagyok”,
kimondtad, és most hallgatod a hang hullámverését,
ez is megtörtént, most ezt gondolod, és rajtad áll,
akár egy semmiség, hogy élet vagy halál,

megérted
és eljátszol, szandálos, kezed halálos billentyűkön matat,
anyád arca kráteresen, apádé a föld alól pillant vissza rád,
a teljes égbolt fakó
szépsége ez, hályogos vaslemez és sírós gyöngy szürkéje, nyár.

A VERS VAK LÉTRÁI

Ahogy ma éjjel félálomban kidugom kezem,
a körém barlangolt meleg teréből megérkezem

egy másik télbe, gyerekkori dunnák hava
hideg háttal domborul, derül; hova

innen már; kelek, kezem után onnan ide
ébredek, lámpám fénye az utat eltakarja;

az ember hideg karja árulkodik: ott volt, ott van,
holott: nem, mert a voltban: az egy másik kocka,

el van vetve, tévedés-e vagy sem, majd elválik,
vélem; élem: visznek a vers vak létrái, ennél

zöldebb vetést ma ki látott; a lángot szeresd,
légy romantikus, hallom, álmomban alszom; fél öt;

kinn a köd roncsait most vonszolják elszürkült
arccal félszárnyú hontalanok, még fekete a ház.

KILENC KLIP

versem valaha mondta a város
valaha súgta ma is hallom halak
a porban hallgatózom halad a tik-tak
idő lépte kattog a falban homok mész
kő lábnyomok álom kerge dobszó száll
vak a villám új kor füstje szó

*

kapsz egy klipszet hints rá lisztet
hű a vékony héjú hóban ki az ott árny
a küszöb s kémény fölcserélve elfecsé-
rel hanyag lyukban nyeldekelve ki-
pipál ha most a rostja nyelv nyűgében
hüvelyében tán mint hernyó áttelel

*

szufla ki voltál muffod te puffra
eladtad a lében úszik árván ó te
aki lennél fönn a hazátlan szép-
ség semmi zárja be ma ajtót hívj vissza
tedd le fordulj el tőlük e csip-csup
rémek nem azok eljön lesz még meglásd

*

április lézengő holdbohócai kín-szakállasok
a rojtos végű sál térsége szüntelen ég
és avatatlan tekintetek tompán időznek
kilőtt nyilak lenniök nincs hova várj
az utcát tekintsd füstölgő házaiból húzz
hasznót örülnek hideg van lesz sötét

*

csörömpöl mintha gömböcében vak bádogos
kovács üveges és más zajok süketel mind
ütnék szórnák műveiket e vasszögre itt
mintha ádáz szemforgatással démonúzó
hulladémonok diadémot ropogtatnának és
megdrótozott fogaik közt élnénk félhatsz

*

nem a csönd jó a némaság jó el az
ordító-kerengő szívben eszméletlen rajzás
nem rajzolat főről kézről nem kitöltés
hullás hol romlott pamacsokban fénylik
az úr tigrispofája s tönktestét lihegve
löki be ibolyás közökbe dül ama úr

*

álomban griff visz lenn ezüstszalag
derengő folyó a gondolat te vagy az Duna
te rongyosan a fénytől és homálytól kábán
aláfolyasz és visszakanyarodsz tudható-e
mi történt itt ahogy a bibe várja bepor-
zóit az volna jó nem a kilótt nikkelgolyó

*

bábu barangol éjének falai vele de velünk
senki sem jön látunk és nincs köszönet
a pikkelyes port markolom össze lesz-e
feltámadás egy mondat zöldülő sövénye
évezredünk ösvénye mentén oldalaz fagyal
magyal orgona bodza és véres vastövis

*

klipre klip nem én nem a világ nem
április capricciói szalagos kalapok sírás
mind azok mind én ahogy az időjárás-
jelentés foszforeszkáló festményeiben gyönyör-
ködöm hőtérképek a földrész kiszarolt teste
pézsmaszag és hagymabűz árad klip klap katt

REMÉNYFUTAM

ANNA ÉHE

Éhed, Anna, világ reménye:
mélye,
fénye,
útja,
kútja –
éhe a soha nem volt égnek,
ribizlibokrok álmában alvó
rigós derengésnek,
éhe a dobogásban hangzó
lobogásnak,
egy sóhaj –
veled sír és benned nő,
ring a kozmikus esztendő,
perdül a rokka, megfonják,
párkányon, parton áthúzzák
a párkák
a szálát –
ujjaik alól hosszan fut ki
most
a len-, a gyapjú- és a kender-
rost,
tőled tanul örülni isten, ember:
mind kezdő,
ring a kozmikus föld-teknő,
félünk,
élünk;
a Márvány utcán különben,

behabart, torkos ködökben,
hallod, a gépi csikorgás
kagylókon túli zaj-ország,
koponya-árnyak, korom hull,
sötétség térde elmozdul,
benn meg a belső ár csobog,
sodródunk onnan –
erre-e?

kiáltunk érted, érted-e?
érted-e vagy csak magunkért,
reped a ripők bőrmundér,
megkövült héjon rés szakad,
karéjt hasít a szó, szabad

átjárni,
nyílnak a dolgok pillái –
lányom
lánya,
Anna
hallja:

„Veled sír és benned nő,
ring a kozmikus esztendő”.

ALKONYI DÜNNYÖGÉS ANNÁNAK

Mire a manók járása,
gyökerek esti hajlása,
lepkék fapados hallása
mire kitisztul és célba ér
vagy végképp ködbe hull,
mire tornyot
az alkony

sárgából meg
zöld szélből
és kék-
ségből,
mire fölrakja vagy szétszedi,
dünnyögök neked fényteli,
szúrós-bolyhos, fűszagú,
álmos csönd-boglyát,
ott alusznak a kismacskák,
ott zizegnek a hold-rojtok,
elterülnek a vágy-völgyek,
malacok, málnák, méz és mák,
lég lépcsőin
a harisnyák,
tarisnyástól
a vándorlások,
vén villamos (sárga tokban),
nyöszörgésed (álom alján),
egy fehér kéz (ajtón kop-kop) –
s mire a manók járása, mire
célba ér: te is ott leszel,
Anna,
én is ott;
boglyánk buzgó belseje
cirregéssel van tele,
széna-húron széna-dal
szól, peng a fűbarlang,
megbújunk,
nyöszörgés, kesztyű, villamos,
ez a hold-rejtek –
tudok egy boglyát,
kamilla, menta alszik ott.

DALLAM, ANNÁTÓL

Fönn kezdi vagy lenn kezdi,
mindig
helyére billenti
s ha egyszer útjára lebbenti,
előbb megcsavarja
Anna,
teletűzdeli
selyembélű glisszandókkal,
rigó-gurgulákkal –
szárnyal
a dallam
a légen által,
szökken szitakötő-vonalban:
tőle kaptam,
itt van, megismerem,
a dal derekát
e dallammal most
felövezem,
jöhet a tánc, cipő nem kell,
mezítláb csattogunk
a kissé duzzogó szelekkel,
dudorászunk,
ügyelj, Anna, hogy be ne ázzunk,
én felül,
te alul,
középen a dal,
itt a zivatar,
korog a hordó-
hasú felhő
s mert a kövérkés, reneszánsz

esőcseppek
létrát nem lelnek az úthoz,
hát leesnek
a földre,
letottyannak,
itt van vége a dalnak,
suhog a zápor,
ablakon dobol, más szó nincsen,
örül a kert sarkában egy
kedves, kaporszakállú isten.

ANNA ELSŐ JÁTÉKA

Piros pamut
a Piros Bohóc haja,
mi lenne más,
markolni való bolyhos lángolás,
és a keresztcsíkos blúz fekete-fehére,
ahogy ráhasal hosszában a zöld cérnakötélre,
ez az egész parádé,
közel és távol incselkedése,
a légi bukfencek,
az állhatatos gombtekintet,
s hogy elérhető,
mozgatható,
hogyan rajta múlik –
micsoda játék,
gondolja Anna,
közben sikongat és pofozza,
pörgeti a Piros Bohóc vászontestét,
de az nem haragszik,

mert ez most a játék,
Anna első játéka ez –
nekimelegedve, elmerülve, egyedül csinálja,
körülötte ott cikázik ezer és ezer földi pálya,
s könnyekig boldog – mit tagadjuk – vén fejek
hajolnak egyre közelebb,
egyre távolodnak, ez a játék,
a borzolt hátú hegyről délutáni árnyakat terel
pihézve a nyárvég,
az ember Piros Bohóc szeretne lenni
Anna kezében, eltűnődik –
kedve áttűnik más régiókba, dáridókon túlra,
vagy a múltba, hideget érez,
úsztatják kéretlenül a jelentések,
a hívatlanok,
kerül valami ok a borulásra,
holott a történelmi pillanat,
hogy Anna a bohóccal mulat,
önmagában is elegendő.

GYÖNGY, ANNÁNAK

„Gyöngyöm-böngyöm,
kis göröngyöm!” –
anyád anyja
szólít, Anna,
így becéz,
duruzsol a száj, a szem és
zeng a kéz –
ha ő akarja,
bepólyál csupa bársonyba

a hangja,
 nekem elhiheted,
a ringatásban sincs
 nála
tudósabb tündér,
talányosabb dünnyögő,
boszorkányosabb
 gyöngyszemgörgető –
ti hárman: te, anyád és anyád anyja
vagytok a szívem ős-kalandja,
s a magamfajta férfiember
dőzsölni se restell ezzel,
mulat hangosan,
 idő árnyát varrja versbe,
 gyöngyöt fűz vagy
 fénnel foltoz,
 nyelvet ölt
és vár, hogy az öltés
 lábra keljen
 tüstént:
 most!

EGY ŐSZI BOKOR BEMUTATÁSA ANNÁNAK

Ez a lángoló bokor
nem az a bibliabeli csipke,
 bár egy isten lelke
 reszket benne is,
 láthatod te is,
Anna –
 bemutatom:

ez a zöld-piros levéllakodalom,
ez a sárga-vörös lepke-láng-özön,
ez a csordulásig telt női növény-edény,
ez a parázsérlelő, ágbogas tanya
 téged is fogad,
 Anna –
van hol lenni, héj, húzni magadra, ház,
egy őszi bokor,
itt meghúzódhatsz szelek, vadak, csövek
és minden gomolygás rémsége elől,
 utol nem érnek,
 árnak, viharoknak, éjnek
 fény és csónak a bokor,
vele számolhatsz,
 ezt tudhatod, Anna.

ANNA ELSŐ KARÁCSONYÁRA

 Meghallom-e még,
 – nem angyali légyott –
 viharon átütő hangok
 isteni zúgását,
 de belső faggatózásokra így is
 a szót,
 hogyan mi történt velünk,
 mi húz le,
 miféle homály –
a szöszmötöléseink, Anna, egy földúlt hodályban, pepecselés
a ninccsel, oktalan gyilok, holott hátunkra dől a hideg ház,
a dőre dohogások,
a fölfújt és szétrepedt

pöre papírzsákok,
nőttön nőtt vakság,
uzsorás dürrögések és a lekaszabolt,
gyökerekig lerágott hajdani erdő

helyén a kiáltozó, kopár hiány:

ez veszejt el,

ez húz alá,

le,

létünk peremére –

az álmában is hüppögő,

idő-csigákba tévedő,

hiteit sorra megszegő.

kitett,

ezerfejű cézár bolyong a ködben,

napját nem leli –

karácsonyt ki adna neki,

ha nem te, Anna?

mert először nézel a Napra, Holdra, Fára,

tűlevelek közt a fázós lángra,

s aki első, annak szabad,

van hatalma,

övé az alma és a kés, az ő tekintetétől

kikel a mag –

lesz-e karácsony, Anna?

kibogozódik-e az éjből?

tegnap az utca, mint az üldözött,

rohant alattam,

tartott a tamtam,

sodortak a sietés kimeszelt csodái,

izzadt kínjában millió maszk,

enyv és por, szög és rost,

falnak ütődött kihegyezett, halottas orruk,

faltak és fájtak,
féltek és folytak:
a hideg, ritmustalan

görgőkön alá, csak alá, csak le,
csak ki,
itt mindenki ki,
de nincs már, nincs hova, állj meg,
állj –

Anna,

ez a szipákoló, százkarú szerencsétlenek seregfélesége,
ez a maga magát is megmaró ezer seb éji sereglése,
ez az ingyen szomorúság kifacsart, hadi légiója,
ez a dermedt rengeteg

ma mind
csak rád tekint,
napját nem leli,
hol a nap?
az a holnap?

elalszunk és álunkban kátrányba fagyott rongyok
vonszolódnak velünk
árnyék gyanánt,
ezt ne nézd, Anna,

a lángba nézz,
a sötétség most húzza vissza taréjosait!
ezerkilencszázkilencven decemberében vagyunk, még megvagyunk.

EGYIK FÜLEM SÓS

(MSZH Nyomda és Kiadó, 1991)

RIGÓ-VARIÁCIÓ

A hóról
és a hasig hóban járó
feketerigóról
szól a dal,
szóval ósdi a téma,
ráadásul a néma
táj hideg kalitka,
embert és rigót elcsúfít a
fagy.
Most mutasd meg, sziszereg,
ki vagy,
vörösre dagadt orral,
kékre dermedt csőrrel.
Szemközt a
vágótázó esztendőkkal
a rigó-variáció
rendkívüli vakáció,
tojástánc-szünet –
kezedbe adják hókezüket:
a kóbor ceruza tündére
és a nádbugavadász.
Valami más
– vagy ugyanaz? –
költő-rigó-vigasz.
Hó hull felhőlombú fáról,
nézi Lőrinc, látja Sándor.
Hallani,
hajnali
hurkokat kötnek a kökényre,
meggyre, alvó almafa-ágra,

kötényed
szabhatod te is mulatságra;
a rigókról ne mondj le,
hóban járó, fűben fürdő
feketerigóról,
a csöndről,
a szóról.
Billen
a peremen, rigóláb ott jár:
hol jár?
Ahol a kóbor ceruza
kószál,
és a barna nádbugán
ott motoz a január;
jó,
ha jön, ha van,
ha kezdetét veszi az év,
s viszi,
mint mozdony a kocsikat,
a hónap,
jó, ha a lónak
patkója van,
de jó,
ha van, ha lenne ló,
mert a patkó,
bár szerencse önmagában is...
elég!
El ne galoppírozd
az év elejét.
Tudod, mert láttad,
mi a vége.

Kinn farkasordító
fellegek éhe
söpri az eget, földet:
a rigók
bukdosva rád köszönnek,
a hó,
mint óriási lámpa,
bevilágít
a legbelső homályba,
fut
a percmutató.

BOLONDOS, KOBOLDOS ALTATÓ

Háta görbe macska-hold,
farkincája festve volt,

szúrós bajszú kis kobold,
házak mentén ott loholt –

ötre járt, a füst megült,
puff a pöffben elmerült,

zajvihar volt, senki se
látta, hogy két kiscsibe,

egy rongykutya, egy plüss-fül
a kobold után lendül –

lesz itt páré, zűr, ziha,
nézzük, ki a nyámnyila,

mire megy a kis kobold,
szűk nadrágja sárga folt,

háta, mint a macska-hold,
farkincája festve volt,

cső csikorgott, fém dudált,
láb lelépett, fejre állt,

csúcs a csúcsnak, reccs, rikolt,
megszökött a kis kobold;

két csibe a rongykutyán,
hazatért a zűr után,

s az esti csendben restül,
csak mélázott a plüss-fül,

susogtak langyos ásítások,
ki ás ki csatabárdot?

sen-kil az ég-en kobold,
ott hintál a macska-hold,

háztetőkön sétikál,
fuvoláján hangicsál,

azt trillázza: altató,
csillagos az égi tó.

KIS DALOCSKÁK, GALAMBOCSKÁK

Juditnak

Süss ide, süss föl, napocska,
tűztollú kis galambocska,
tejfölös csőrök csivognak érted,
hívogatnak a méhek,
a mohák, a ráncos kicsi pofák,
és a déli tetőkön a ledobott ing,
mint zászló az ágon, leng,
a házról a máz, az a téli,
lereped,
jöjj, mert eleped utánad
kő, kutya, gyík, gyerek
és a vak orgonabimbó.

*

Csivitelések – szelecske söpri,
domb gurul ide-oda hoppra,
beakad a felhőcske fodra
föltartott ujjad árnyába.

*

Kakukkfű, mályva, vízi sás,
szokásunk lesz a suddogás.
Kamilla sárga pöttyei,
bőgnék a hőség ökrei.
Kiszárad a cölöp, a cövek,
a katáng csillagai fölkéklenek
és bolyhos bálákba bújva
vihar gördül, az égi lejtők

jégpályáin fekete golyóbis rohan.

*

Hintafény, kanál egy pohár
peremén, ott libikókázik,
a délután meg a kaszával
szabott fűtőveken átbucskázik,
alkony lesz belőle, tündérei
jönnek a homlokod lehűteni.

*

Álomnak ajánlom: a málnás
medvés árnya fatányérokon,
mint régen próbált jó rokon,
az erdő édességét eléd pörgeti –
tapsikolnak a nyír levelei.
Mókusfog döngetget mogyorófalat,
minden szem számóca mennyei falat,
páfrányok alól száll a gombaillat
s ha szimatolni őzektől tanultál,
ugyan, miért ne boldogulnál?

*

Megmutatom a dombok hajlatát,
olyan az ott, mint púpos macskahát,
az a másik meg hajdan teve volt,
a sivatagban száz évig loholt,
most kifulladásra éppen itt pihen:
homokot perget emlékeiben.

*

Eltűnt egy tű, egy tűfénnyel
kevesebb lett,
tűvé tettük a szobát érte,
de a lyukacsos földi térben
szobányi tű fénye sem
világított oly fényesen,
mint az az elveszett –
végül egészen besötétedett.

RÉT, JUDITNAK

Sálas tündérem,
kicsi, fázós fényem,
mondhatok rád még százegy szót,
hanem ma estére csak ez legyen;
sötét csillámocska,
búbos galambocska,
én meg úgy szeretlek,
hogy betűimen is áttörök,
bőrömből kibújok,
csontjaim közt visszabújok,
mintha
most nyílna csak rád szemem,
bolyhoska,
ásítások süvöltései között
imbolygó
esti manó,
kész nő különben,
komoly almahéj-tánc,
te, hallgass rám:
van valahol

egy titkos-ibolyás mező,
hol a fű
szálanként suhog,
szagos ostor,
zöld kígyócska-nyelvekkel
lángol a déli verőn –
ott vagyok általad beavatott,
vizek lábán bolyongó,
csuklóforma nagyítók alatt
furcsa hő születik ott,
éden-vacogásban gyöngyözik
és visszapereg rám,
elnehezít,
hogy meggondoljam
és eldajkáljam
minden morzsáját jelenednek;
ez a rét hol van,
megmondhatom,
jó diófa-lombszárnyakon
eléred;
én itt az este kagylóstörésű,
mogorva tömbjei közt
csúszkálók,
te a nyárfaligetnél
balra térj,
boróka vár,
oldalt ügyetlen tó
úszik eléd
és zsályásan terül
talpad alá
a rét, búvölő;
tudd, a tied –

és akkor vissza majd,
lapátok lenni
és beton;
korpa, gönc riogva árad
és meglesz kéretlen hazád,
de aki járt ott a mezőn, az
százegy szavamra mondom:
megáll.

KUKUTYIN

December nagy dérrrel-dúrral
a padlásajtót becsapta,
és huss,
föl,
föl a magasba,
hol füst jár csak és csillagok.
Szabad a gazda,
porban a zabla,
lehullott a patkó,
elszakadt a gyepplő,
elszállt a hónap,
híre-hamva sincs lónak,
sem
lovasnak,
zizeg a ködben a vadzab,
és Kukutyinban
egykedvűen dolgozik: a
nagy zabhegyező.
Ki ő?
Mi ő?

A hegyes zabszemekből
 kinő
vajon az újesztendő,
 avagy
lecsapja csíráit a fagy
pallosa, lefűrészezi
 vicsorogva
és januárius,
mint koldus Dárius,
 csak hunyorog,
 tétovázik?
Nem tudom. Ujjait fújja most,
 nagyon fázik és
fél,
 szorul a zabszem,
Kukutyinban a hegyező
 berozsdásodik, ó!
Már aszalt jég sem kapható,
pislákolnak a kályhatüzek,
fölrémlik fogsor közt a rév,
csetlik-
 botlik szegény ezredév,
csúszkál sáros hóban:
 Mi történt?
 Bedöglött önként
a nagy zabhegyező,
hetet-havat most összekutyul,
fülébe ezer kutya tutul.
 – Hékás, mondom,
ha bedöglött, akkor is,
lesz még idén tavasz is,
ott leszünk mégis Kukutyinban;

Kukutyin, mondom, Kukutyin,
félre bánat, félre kín,
 félre Pöf király
 sok rusnya népe,
hivatalurak vitézsége,
 bábuhölgyek gyávasága,
 le velük a csatornába.
 Ujjé, ujjé,
 ha mondom –
így vigasztallak. Január van?
Járunk kicsit
 maskarában:
számárfül és kőcsizma –
s mire elmúl február,
 mire megjön már
 cius,
Kukutyinban beindul,
kézen járni megtanul és
 újra jár
a nagy zab-vadzag-
 hegye-
 ző.

ŐSZI DÜNNYÖGÉS SÁRA HERCEGNŐNEK

Őszül az idő, elbáméskodik,
napos kőre kihajtja zöld bogarait.

Szendereg a délután, dombja pocakos,
most volt Sára hercegnő háromhónapos.

Most volt, most lesz, mosolya most csal lépre,
nincs az a mord, ki csapdájába ne lépne.

A fecskék házában hangos sürgés-forgás.
Diófa alatt az asztal lába hangyás.

Sárguló fűben kékbőrű szilva erjed.
Szél dajkálja a szoptatós mellű kertet.

Rózsa, dália nem sejt semmit, a pompa
bárányos párákat dob a fájdalomra.

Baktat egy ember is, lábáig ér árnya,
lézeng körülötte két karja, a szárnya.

Porban csúszkál, hova néz? hallgat nagyokat,
poroszkálnak utána fakó porlovak.

Kóró zörög, tört ránt, tüskét rejt tövében.
Ne menj arra, Sára, vigyázz a sötétben.

Jön a szél, a mogyoróbokor tenyere
csörgő csontú manóházakkal van tele.

Minő manó, ki nő, ki hódít és legyőz!
Mit szólsz, Sára? Az ősz ma éppen itt időz.

Mesét mondok! Az ősz kupolája alatt
lábaidnál kucorog egy mohó csapat,

rebbenésre kész és tapadásra éhes:
kapnak tőled szárnyat a reményhez?

Őszül, a táj anyásan tékozol, szeret,
sávokban csúsztat a folyóra fényeket,

holtokat, örökmozgó árnyakat, ölel –
hajnalig mulat félnótás tücskeivel.

Dünnyög az idő. Szunnyad s ritkul a zöld ág.
Vaktában szólatom szeptember kolompját.

A HÚSVÉTI TÜNDÉR

Ezüst a lába, gyöpre lép,
fakó-sötétre, kivérzett, tavalyi gyöpre,
holott gyöngyre,
pihére,
éneklő talpakon a Föld szívére
kellene:

érzed-e,
tudod-e?

Áront kérdem,
holott a tündért ő még nem látja,
szélforgásban a harisnyája, bokája fénye,
világít ránk a reménysége,

hogy: lehet –
tükrömet elhomályosító lehelet,
napra-táncoló alak,
kobakján kalap,
jön az utcán vörhenyes, városi porban,
ásványvizet visz kék szalmaszatyorban,

olyan anya-forma,
söpör a szélben kockás pamutszoknya,
vonul a tavasz, szinte mezítlábas,
minek tagadjam, Áron, én is láttam.
Öthónapos az ember vagy ötvenéves,

a jelenéshez
egy jó pillanat elég,
fognak, noha tél van,
megyünk utána elnyújtott karéjban,
szorítjuk a tündér ezüst kezét –
ezüst a lába, gyöpre lép,
belecsendül a hegyvidék,
a mocskos hasú jég-sziklák komor orra
meg a füleket fagyasztó hóboszorka
visszatántorul erre,
dünnyögünk, mint a medve,
átjár valami áram,
pünkösdi forróság buborékol, és kukorékol
a kedv,
kőben is mozdulna, ha volna, a nedv,
fejét sok jószág (kétlábú is!) most fölszege,
legelőre indulnak éhe ökrei,
s kolompolnak –
a rímbe újra hangzik a holnap,
holott a tündér, minek tagadjam, Áron,
túl van bizony még (már) hét határon,
hét mérföldön, hét üveghegyen,
azt se tudja, hogy miként legyen,
hol, hova
és kivel?

Szólongat, de nem felel
egy pissz se, mukk se, csak a csőrök éje ver,
a varjak marta ég rongyai lógnak,
csak a harag füstje facsar könnyet,
és a holnap,
mikor ezüstlába,
szélbe foszló harisnyája,

no meg az a boka-fény
– lesz majd húsvét, szép remény –,
ez mind-mind mint semmi-álom,
s nem lép át a hét határon,
akkor, Áron, mi legyen?
Nem mondjuk, hogy semmi sem.
Te is láttad, én is láttam,
nézz a lábad elé bátran.
– – – Roskad az ember, füstöt fal,
ugrik eléje rücskös fal,
hallja a hangot: „menj! indulj!”,
de csak elbiggyed,
holott a tündéren megváltó ingujj
dereng,
összeér bennünk véges, végtelen.

LEVELEZŐLAP A TEKNŐSBÉKA HÁTÁRÓL

Ez itt az Égei-tenger:
hal bukdos benne meg ember.
Szemben egy teknősbéka forma
kis sziget –
hallani a szomszéd öbölben
furolázó sziréneket,
s csak közelebb evezve,
a sziklafoknál befordulva
látszik,
a kőkaréjban Eszter játszik,
s egy faun-féle
az ős-árból kibukván:
ni-ni, hisz ez István!
A víz felett

most Mozart lelke
trilláz és ráfelelve
sirályok torokhangja;
ne hallgass, mondom,
csak a Hangra,
ő majd eligazít,
kivackolod a neked valót,
az egy-igazit.
A szél olajfák, fenyők
levelén zümmög és sziszeg,
éjjel a kúpos hegyeket
hold üli meg,
kabócák, tücskök versenye
tart itt szakadatlan,
a teknősbéka meg
eléd jön száz és száz alakban,
üres a háta, látod?
Pakoljunk rá megint
egy világot,
erős az a teknő,
cipelni vágyakat, éppen elegendő.
Az se baj, ha régi!
Férjen rá a földi
meg az égi,
Eszter, István, te, ő, én
s a partok, népek.
Talán ez a békahát elég lesz,
jó lesz, bírja, tartja.
Hadd zsibongjon a sok
féle-fajta –
ez itt az Égei-tenger,
hal bukdos benne, meg ember.

PLATÁN

Köztudott,
hogy minden platán
oly nyugodt,
csak áll és nézi:
az ég felhői
s madarak,
röpködnek, mint a
gondolat;
nézi és nem is
gondolja talán –
oly nyugodt
a platán.

REKETTYE

Aki nem látott rekettyét,
felkötheti a gatyáját –
madzagod van-e? Nagy kérdés.

*

A rekettyék a réteken,
hol a sóska és zab terem,
csókacsikogást hallgatnak.

*

Ősz van már megint, széttörik
a kék és zöld ripityára.
Rekettye! Gondolj a nyárra!

A DIÓ FIA

Hogy a dióban mi a jó,
megmondom.

Ma nincs gondom
semmi másra,
csak a délceg diófára.

Ha csikorog rád a hideg
és orrba vág a téli bűz,
csakis egy játékot űzz:
szimatolj tört diólevelet,
törj diót, bújj oda lakni,
képzeld a nyári fát –

s hogy te vagy: a dió fiát.

SVAMRA

Svamra, hol a kamra hirtelen
egy végtelen egérlyukba nő
és akkora homály terjedez,
hogy nem ismer ránk sem az, sem ez,
csak becsattan a rút retesz,
és annyi sem mondható,
hogy koromként hull a hó,
mert kivisz, ha szólsz, a huzat –
Svamrába küldök érted lovat!
Küldök kocsit! Ha kell, magam megyek!
Svamrában majd együtt fogunk legyet,

s ha már a fogat markunkba' van:
ki mondhatná, hogy mindez komolytalan?

*

Svamra – csak ennyi. Így hívom.
Oda megyek a kék hídon.
Svamra, szavamra, akkorka,
akár egy bütykös uborka.
Uborka? Ugyan! Hol terem?
Svamra alatt, a zöld vízen.

*

Szebb volt ő Svamra minden
tükrösénél, juját volt –
a jujátok haja méz,
hangja hő, talpa csiszi-csossz,
és bölcsőjük borsóhéj,
bizony, oly parányok
mind a szép jujátok.

*

Svamrában lóg, csíkos az eső lába,
a vihar kabátja kockás,
szél fújja nyakadba szoknyád,
törik a száraz fa ága –
mondd gyorsan: zerge, zivatar,
mozdony, közlőny, nyughass, hegyhát:
fogtál-e már vasból macskát,
kőből egeret, szél-békát?

Mondd utánam, mondd ki a szót:
kabátja kockás, lába lóg.

*

Légvár, földvár, lekvár, hümm!
Svamrában nincs róka-üng!
Ünge, ünge, róka ünge,
nézi Jóska, látja Tünde,
Tünde tükre, réz a tokja,
jó az este – ki van künn?
Légvár, földvár, lekvár, hümm.

*

Svamrában minden harisnyás
maga méri a karizmát.
Karimája ha öt centi,
kalapját meg se pöccenti.
Svamrában a sok harisnyás,
cipeli mind a tarisznyát.
Lengeti hétért, nem adja,
így sem áll meg a kalapja.

SZÉP ŐSZI NAP

Szép őszi nap, a fűben
rigók talpnyoma hajlik hűsen,
lépked a hajnal porában, piheg,
a csúcsokat kezdeti fény üli meg,
tündérujjak sugárrá hosszabbodnak,
pírban vacog egy földi ablak,
busz mordul hegyi medve-módra,
házak hajolnak inni a folyóra.

Szép őszi nap, a reggel
tükrödbe néz szilvakék szemekkel,
ma jó lesz hallgatni, látni,
megmártózhat ma akárki,
a tömör lombok sárgával lazulnak,
belebarnul a domb, szél fújtat
mély dallamokat a lég orgonáin,
rózsában most a legforróbb a kármin.

Szép őszi nap, a gyerekek
és fecskék zsivaja úgy pereg
alá a délelőtt lágy lankáira,
hogy gyöngyökön kell ma járnia
minden lenti lénynek – a drótokon
fejet csóvál a sok jó madár-rokon,
és ollós szárnyával egyvégtébe
kivágja búcsúját az égre.

Szép őszi nap, a kövön
Sára macskája mereng őszökön,
őszökön – vagy csak úgy szundikál
a hő csodákat tevő ősforrásainál,
dél van, dió-boltozat alatt az asztal,
„összetartozunk”, így vigasztal,
és a felnőttforma, mogorva árnyak
a pelenka fehérségétől szétugrálnak.

Szép őszi nap, kiket szeretsz,
gondold e versbe sziluettjüket,
a délutáni, dőzsölős magányban
megjelennek álmaid, mind valóra váltan,
és te hallgatod, a mogyoróbokor,

a málnás bújtat, bujdokol
vagy elszáll, és ha nem lesz, hát mi lesz?
istentelen éjben sziszeg a liget.

Szép őszi nap, az alkonyat
selyemszoknyák közt válogat,
a város lámpái éretlen zöldek,
kicsi borz-ecsetek festik be a Földet,
a nap már lenn, golyócska zsarátnok,
szemüket hunyják az óriások,
homály csobog, tükrén manóhad evez,
kopogtatnak a vaskapun: ez? nem ez?

Szép őszi nap, jegenyék
ezüstjét rejti az esti kék,
tálon a szőlő, mustos a hordó,
nagyokat nyel a mesemondó,
a tücskök szabadon, tudatlanul mondják,
palotát terveznek odakinn a hangyák,
s a csillagok, az éj konok katángjai –
lehet-e velük szót váltani?

NYOLC FÜTTY

Hódolat W. S. mesternek

Festett füst

Csönge csöndjében termett csöngés –
Csöngői mester csöngője cseng –
Így csak a csend eseng, csak az éj
fekete falából villogó csillagok.

És behorpad máris a bádogkalap,
a fakalapács lehuppan: páré!

Pim-pim vigvam festett füstje a jel.

Rimbama

Rimbama, rimbama,
jőjj, csala csévi!

Fönn, hol a kutya Döme ül,
fönn, hol a henye Konya hál,
fönn, hol a szélben szekéren
csuklidi-lázik a póre:
nyagdama kukouele bög!

Döme, te! Döme, te!
Rimbama csévi,
rimbama csévi, kukovele bög.

Ráspoly

Zeng a zugolyban, messze zeng,
ráspolyával Taksony harsonáz.
Sem a máz, sem a láz
meg nem ígéz,
igába, hiába,
senki se hajt:
sem a tönk, sem a tank.

Orsolya! Orvosa vagy te
a szívnek,
a szíveket te összeötvözöd!

Zeng a zugolyba, messze zeng,
Orsolya és Taksony harsonáz!

Túl

Mondtam, tudtad, mit féltél?
Lábad mért nem volt kéznél?
Egy vagy kettő nem három,
túl hetedhét határon
bálvány bámul, kő áll:
kőbéka és kőtál.

Három egrecér

Van két reccsben züm,
plusz három egrecér,
egyik potyra jön,
a másik döngbe tér –
Döngbe, pluszba, züm,
ha mondom, vakludány!
Bakra, vadra, egrecér lesz,
egrecér lesz mindahány!

Mert

Mert ü mégis panyiga i,
ott dobog két lipica i,
hol zabot esznek, hol tüzet,
hallgatózik egy tök süket;
kármin belsejű kontyos ég,
habzik a fontos, fodros ég,
kétfejű talpas fű üngét
hamuvá fújja száz nem-lét.

Vízhát, hegyhát

Iromba szíromba hull a nap,
lemente lék, a vízhát viszket,
vonatból néz, visz lágy tekintet,
utaztat, de elránt az ablak,
s fáj, bizony, lüktet a lábízom;
futni futottál, maradj veszteg,
talpad nyomát, ha megkerested,
ez lesz, meglesz mégis a veszted;
naplemente, a hegyhát kékje
rádől az égi építményre.

Manófüty

Pihét, puhát, kifújhatsz csudát,
lehetsz pitypang, és pengve
megállhat, ha emeled a lábad,
a penge, csinálhatsz kis ablakot
a végtelenre és benézhetsz, kihajolhatsz –
rokona ő, tudjuk, a Holdnak,
csónakosa. Manófüty ül szája szögletén.

KÉPZELŐDÉS SZÁZ FASARKÚ CIPŐRŐL

Kemenceszáj az égbolt alja, alkonyodik,
rózsás tűzzel eteti a nap léglovait.

Rőzsét gyűjteni anyó most siet,
rabló tűnődik, rozsdás a retesz.

Hegycsúcsokat gyöngyöz iparos este,
iparkodj te is, te lusta-beste,

bámulós botorfi – súgja a szellő,
orrodon különben a bibircsók megnő,

lemaradsz, leragadsz, megver a tél,
ostora üt a szelek szélénél,

elkormozza arcod egy kéményseprő,
kóborolhatsz, rossz tekergő,

sírhatsz, mosdótál lesz a Hold, de sajna,
szennyos lé tölti ki-befagyva,

és – nézd csak! – csélcsap sárga lények,
fokhagymaseggű kis lidércek

fogócskáznak ferde fasorokban
s bár félnek, mindegyik ott van –

hallod, ahogy keringőt kopog
cipőjükön a patkolt fasarak?

Így a szellő, vagy így se... Képzeltetés?
Egy hegyi szellem a száraz szőlőtőkét

irtja, s mikor a völgybe néz,
azt gondolja, hogy mégsem tévedés,

azt gondolja, hogy gömbölyded az ének,
gombolyítják a sárga kis lidércek,

gondolják! – és minden gondolásra
utasok ezrei várnak gondolásra

vagy más csolnakosra éppen,
aki átvinné fasarkú cipőiket épen

a csalókán fodrozódó vizeken – vagy ha nem:
a cipőkből kell, hogy a tutaj meglegyen,

a rőzse és a rózsza meg a rozsdás retesz,
és a sűgás, hogy még megy ez, megy ez.

VERS, CSÖNDESSÉGÉRT

Egyszer régen, réges-régen,
hasig érő hóban, télben,

kockaházban, lángok mellett,
ott ültek a menekültek,

Simongátról, Hedrehelyről,
bombák dúlta sötétségből;

háború volt, sírtunk, vártunk,
hol lesz nekünk maradásunk,

karácsonyunk, csöndességünk,
meddig kell még – s mitől – félnünk?

Meddig s mitől? Apám hol van?
Tankok csúsztak kinn a hóban,

vacogtunk benn, holott a láng
vaskályhából lehelt reánk,

sültkrumpli volt vacsorára –
ma is itt olvad a számban,

meddig s mitől? hangzik a szó,
ma sincs válasz; fekete hó,

fekete éj dübög körül,
fut az ember, fél, menekül,

ez a mese mindig zajlik,
roppan a ház, tűz kialszik,

hol szülessen meg az isten,
ha tenyérynyi helye sincsen?

Egyszer régen, réges-régen,
karácsony lett a mesében,

világra jött, hasas tél volt –
szürke beton most az égbolt,

sültkrumplimat fölajánlom,
odanyújtom cseréptálon,

hátha mégis, megtörténik,
s eléülünk még néhány évig,

karácsony van – dolgok, népek:
hallgassuk a csöndességet.

VAKEGÉR

(Liget, 1992)

ITT

S ha azt érzed,
itt nincs számodra hely,
itt semmivé fakult folt a térkép,
itt portársaid hüvelyei szerteszét nyiszorognak,
itt a senki borsója csörög cinikusan,
itt émelégés tölt, jég jajdít, támolyogtat,
itt vak tipródás vagyunk mind éji vizekben –

ha ezt érzed,
s füledbe ér szűkölése a kopott éden kapuját
páncél-ököllel döngető katonáknak;
hagymázás árnyak tapogatnak, zsírkesztyűk
és viszketegség a vágy boltjaiból, s látod:

a megveszett ketrecek ajtaja tárva,
ne menj, maradj, fordulj el –

hova fordulnál? sehova, seb és
hadonászó újdondászok éje ez; horpad és
kicsúcsosodik szeszélyesen az idő; tömlő
és lapály a térség, hol sodornak; sötét
magok és világló szegély fönn –

itt ólom-hő huhog a fényben is, megfullaszt,
itt lecsupáltan a mezők lilioma rothad előre,
itt elpuskázzuk égi szerencsénket, a földi

remegés meg, amit érzel, hogy hova is fordulnál,
itt a hely, a nincs-van hely, kételye métely;
az annyiszor tündöklő és becstelen génusz
testesedése apák véréből és odakötötten
történik meg mégis és megint;

te csókolnivaló csúcsait szeretnéd, gyöngyeit,
hogy hova is fordulnál.

VAXÖVEG

fényt még
többet még többet még fényt
a fénytöbbslet vágya
az éj vak héját fölhasogatja
sötétség árad
a fény magjait elnyeli
hörgés
üres malmait rászabadítja most
negatív
lyukon beszippantja most
jege éget
vad fog rág
ez az éj-bivaly robajlása
állkapcsában országlás
fekete kása kérődzés
süppedő sapka fönn
lenn varas bakancs
mázzás ujjak híg iszapja
vakapád-árny
vakablak-látvány
vaxöveg-szerelvény
nincs láng
sem derengő csúcs
csak korom
időm terem lifegő tapogatói
szavak
Theiresziasz válasza

ÁTMENET

Ki nem mar, kimarad,
ki nem mer, kimered,

ki nem már, az még csak,
ki nem még, az már mer,
ki már nem,
az mér már,
ki már mér, az nem még,

ki nem mar, kimered,
ki nem mer, kimarad,

kimered vagy kihagyod,
kimarad vagy kimerem,
kiméri vagy kivagyok,
kimégnem vagy kimármer,

ki nem már, azt kiméred,
ki nem mér, azt kimarád.
Mer, már, mar, mér.

Ha por, ha pár, kapar.
Ha már kapar, hamar,
ha már kapor, hapor.

Márka, párka, rápa,
rapa, kapa, ara,
kara, kora – kor.

Amikor a kor a por,
akkor ahol, amikor.

Ki nem mar, kimarad.

STRÓFÁK

Este

Este, hogy huppan a százkarú hom,
este, hogy csosszan a laska-tasak,
este, hogy füttyent egy pertliszipoly,
este, hogy ripőknek áll a fogas,
este, hogy trappancsa döng s jön az éj,
este, hogy ámul a nyámnyila bolyh,
este, hogy horpad a pad meg a szék,
este, hogy strófámban spórol a sróf,
este, hogy csittben a mész fele trécs,
este, hogy hálóm a leget szűri,
este, hogy csupra csak horzsol a zsup,
este, hogy röppen és repkény riszál,
este, hogy eljön a tapéta-pinty,
este, hogy kinn-benn a romlász marok,
este, hogy fáznak vagy nincs-van kapás –

este a fűszálak erdeje zúg, soha más.

A csőberész

A csőberész, ki rőt flakon,
s láttán az ember nyögvenyel,
hajamba nyúlt egy alkonyon,
és szólt: „jövel, a nyársra fel!”

A kampó

Egy kampó kéregetett a téren,
mohó szerzet,
gyűltek, bár gyéren, föllebbentek
nyergébe kóbor kipszerek.
Telt-múlt a nyár, a nyék lehullt,
kopott a kampó, fogyott a szorzat,
görbült egyének vak vállfái
lengtek a korpás mélyben, alant –
fönn a fém csikorgott:
„Bezárjuk lassan a boltot.”

Babinda

Bandzsa bicikli küllőibe
ha zöld vadzab szára beakad,
zoknitlan lábon fölfut a bab –
ó, babinda bája, te csöngő!
Megszárad a tokban a borsó,
küllők között a vadzabszár;
szél jön, száll a babinda-hinta.

Párizspor

Végh György emlékére

Pillefi Kamilló bajsza rizsporos,
Párizsban zokog egy fodrász iparos.
Mire a Holdban a saláta elég,
hősünk a tükörbe pillant és „elég!”,
ökörnyál mellénybe, kékbe öltözik,
s elhagyja a város nyegle köveit.

A NYÁR TRÉFÁI

Ez a nyár tréfás szerfölött (alatt),
merő tréfák hullatják
a szertől, valami vegytől
rozsdás lombjukat,
mert rájuk lehelt a lég –
a szegény Moszkva tér
megvasalt beleit újra kiszaggatják,
száradni fölakasztják,
kimérik, eladják,
ez a kiméra-vásár,
kiadós és busásan jövedelmez,
más kiadósok hiányosabb jelmez
mocskát öntik az adósokra,
semmi lakosok
mennek vele sokra,
vagina-sokk járja,
öklendő szomorúság a járda,
ez is a nyár tréfája,
járma,
tele a ráma
képpel,
vibrál a volt a vanban,
a jelen lakhatatlan,
fövetlen az étel,
a kétely és a kék kikészül,
észül észt ki ad?
nyelvet és elvet?
hideg hornó-lucokban térdig,
a mandró előtt sötétlik
a holnap,

a Moszkva tér belei ráfonódnak,
érzi a ráfot, a stráfok
csíkosra festik;
mint sertések közt a pestis,
a belső üresség terjed,
a gerjedelmek arzenálja egyre nő,
kettőre a kő szikrázik,
háromra vak szavak szárnyalása
a kásahegy szellemeit kiszabadítja,
ez a nyitja a zárnak,
a bére:
létünk szabadesése –
ha áthullunk egy más érába,
az is csak a nyár tréfája
vagy – meglehet –:
a nyelv játssza ezt veled?
az írás-sírás kuncogó kínjai
próbálnak a bűnbe bemártani?
ceruzád bakja ezért koslat?
ezért mondanak baleknak?
talpad alatt a villamos vasa szomjas,
kiégett kánikulák hevernek oldalt,
haladsz, hallod s látod:
világtalanok vesztk a világot –
egy szandál lépked itt,
rímeit visszanyeled,
a veszett fejsze nyele
jut újra neked,
mandró vagy, mikro,
jó, hogy nem negro
vagy csávó,
bugyborékol az aluljáró,

suttyog rád fickók damaszkuszi kése,
egy fiú,
kinek nincsen megfejtése,
egyedül ődöng,
azt hiszi, ő dönt,
azt hiszed, érted,
villog a lényeg,
rád pirít heve:
a bazári majom piros alfele,
tüköröd negatív délibábja,
s ez is a nyár tréfája,
kollektív horoszkóp,
ahogy a béljósok klipjeiben
örökös poroszlók
csörtetésétől úzve közeledik.

VÉG-ELŐ-DAL

Új év, mondom, utolsó évtized,
hallgatózom, mint vak, süket,
mint szökött majom,
cirkuszi vadászoknak préda,
mint kifűrészelt árny,
el ne oltsd a gyertyát,
rámolok, mint rossz raktáros,
nincs csöndje a hallgatáshoz,
sziszeg rá a kígyótorkú
év-elő –
első év, utolsó tized
a százból,
ahogy a semmi gégején aláfol,

a káosz kimondhatatlan álma –
az ember ágál
talpig bedesz-kázva,
körme alá szúr a tetves hideg,
fűteni kellene a Földet,
mert sebhelyei a fagytól fölrobbannak,
füstje nő a megvasalt hadaknak,
forr a lég,
lesz partraszállás,
vad kasír-masír megint,
kopírozott ötlet;
ama öbölnek már lóttak,
s nem az angyalok ölnek
ott, mondom;
vég és elő van, vég-elő-dal,
vitézi vágás,
víg és vak velőkotorászás,
mert tél van, hideg, és a zömét
közrefogja kínjaival a télközép,
testetlen lyuk a zöme,
bornírt zöm,
mi közöm hozzá;
válunk mindnyájan azzá,
itt a csontreccs-rikkancs,
dalom üszkébe pillants,
a gép-nép pépje, mint ajakhab,
kibuggyan,
égő zajgás vagyunk a bűzben,
évelő rettegés hajtásai, pajtás,
a lét a tél,
a széle szél,
a hó a hó s én azt hiszem,

dalunkban dőre célt cibál
a történelmi karnevál
 tüzes lucska hull;
csokros babacipők, hova siettek?
irgalmatlanul izzad,
 amire azt mondjuk: a nemzet,
 foghíjas fésű folytatása,
 tálból kilottyant köleskása,
és szavaink, szavak, jaj-szavak,
 homályló csigaház.

GOLF-TOP

Egy úr megy ott,
bár mondjuk csak pasasnak,
 mert léptei a tagnak,
ahogy csukái haladnak,
kissé ferde képet adnak
 a járásról,
 mintha ama fáról
most mászott volna le;
a krapek majomszerű,
 és megy vele
egy kifosztott hegedű,
 vagy csak a tokja,
 hóna alatt fogja,
teniszütő vagy golfütő,
postarablónak gyorstüzelő;
talán zenész az ürge,
 sálja kétrét tűrve,
 két vége

a hátán lévő űrbe
lóg,
viszi, mint egy behemót,
cepei jártában,
fájó tudatában
a golfot,
és csöppet se boldog,
hogy a dolgok csak megesnek,
s a boltot nem ő zárja-nyitja,
be van tanítva,
örök alkalmazott,
a bőgőtokban, mit cepel,
berúgott hulla énekel
valami filmből,
a tok belseje filcből
van kívágva,
süt a nap, a medve fél,
árnyéka egész,
gazdáját visszazavarja,
emberünk zavarba' van,
ő van most vagy nincsen,
az utcán és a filmen;
kiles a résen,
kitalál-e, ha kitalálták?
álmát ki alussza?
miből jut neki szuszra?
felelj, teremtmő:
visznek vagy viszek?
viszket a kérdés,
a viviszekció korrumpál,
nem több a soknál,
egy hegedűs, egy bőgős,

egy zokogós hontalan,
egy pörzsölt irodalmi perzsa,
morzsaleső
szakadt, februári nagybeteg –
most ráomlik a szürkület
a szálló golfgolyóra,
s miként az infláció
ár-bér-ár spirálja,
a rémület a nyelvet földarálja,
láncreakciója
rátör a koponyatokban
ketyegő dióra,
kifordul skizofrén krízisekben,
ripityára fagy szét az isten,
vagy a mása,
a kín van kipingálva
itt,
hol a képlékeny lény megy,
a por miféle szőrű-szerű
fia,
atomragadvány,
valami hamari intolerancia,
filmből vagy filcből,
nézi a golfot,
a játék topon van,
a halottak hoppon maradnak,
a vesztesek állá felkopik,
a kongresszus tapsol,
a homok ég,
az olaj ömlik,
a hal belefutad,
a tokban a hulla énekel.

DÉK

Egy harisnyalábú,
hasas szalmabábu
sziszereg itt, a szél,
zörgeti kipirult korcát,
így motyog: „mi morc”,
s közben a polcokról
a pokrócok mind le,
csak le, és szerte az éj
vak tavain úsznak,
partokon egy-egy polgár
mereng, harisnyás fej,
mert hasas szalmabábu
járkál itt rozsdás
kötőtűkkel és beleszúr,
hogyan kibe és mibe, ez
nem kérdés többé, nem,
mert kibevezéshez ész
nem kell, csak a pokróc,
az megvan, robban ránk,
ma mind megkapja,
hízik a tokban az akna,
a csónakok meg, az éj
vak tavain úszó sajkák,
az ágydeszka-tutajok sorra
léket kapnak, a lukon át
csak dől a dék, hánya-,
hulla-, roha-, töre-,
omla-, mara-dék, csak dék;
a ripők és a risnya
itt csattog, csat és zár

fogai koccannak össze,
ez a rémület már,
ajtódeszkán egy cédula,
mint sikoltás lobog:
„faszok, fároszok,
ne fárasszatok”, egy
szalmabábu sziszereg itt,
szálkái köröm alatt,
és vak tavain az éjnek
fölpuffadt pokrócok
úsznak, nincs menedék –
ó, polgártárs,
tudd, ha a jégen
léket vágysz,
feljön a mélyből a dék,
és nincs haladék –
csak a jég, hol táncolsz,
csak a lék, amit vágtál,
a lé, ami ömlik,
a lét, ahogy éled,
féled, fázod: a dék,
csak a dék szaka,
éjszaka dék, csak dék.

ALULJÁRÓ

Ő,
az aluljáró,
lemegy önként,
énként alálebeg,
viszi le a lép

egy csőn a csőbe,
le van húzva,
ő a huzat,
alatta szakadt műbőrhuzat,
körötte a lenti lét
lege fullasztó,
zöld vagon-vadon,
zománckék alvilági tájék,
csempés;
ez a leghangosabb
és legárvább,
nézi a többi lárvát,
lesz-e belőlük lepke odafönt?
idelent
a leg-ek a bűzbe lövik
az életösztön
piros patronjait,
petárdák
a képzelet palánkját,
mint a dárdák,
döngetik;
itt árulják az ősválamit,
zseb és zsib tárul-térül,
végül
réven és vámon
átzökken az álom,
ébredj, alvajáró,
ez itt az
aluljáró,
kapard a csodát,
mit édelegnél,
lenn vagy a legnél

nyíltan és vadul
múlja magát alul
az élet,
lidérces, lápos, képes képtelenség,
vásárolni tessék
világvédő eszmét
vagy bárminemű óvszert,
írt a hírre;
idomulj, lenti polgár,
nyomulj,
ha lejöttél a fáról –
bugyborékol az aluljáró.

A PIMFEK

A pimf, mert kampós,
beakad –
s mindig van kapás,
de: lerántanak a pimfek!
Lángolhatsz, fiam,
üszök leszel,
ha látsz egy pimfet.
Pimf pali csak rád legyint,
a legyek nyitott szemedre
szállnak.
Paff nő a pimfet megleli,
s lesz új pimfje a világnak.
Pimfekció!
Injekcióban terjed.
A pimfek, vigyázz,
nem pingvinek,

a pimf-világ a pimfet
dicsbe fonja –
ó,
megkezdődött a pimfakció.
A pimfprofil profitja,
persze, profikra épül,
frakciójuk a prolikat
egy lyukon át kinézi,
s látja – aki látja –:
a pimf a pimfet bezabálja,
áll a beza bál,
forog, perforál a pimf;
más pimfek ezalatt
peregnek, mint a vakolat,
pökhendi piperéik árnya
a póre tűzfalra ég,
zúg a privát-vivát.
Bealkonyul mindenütt.
Hold van, nincs ezüst.
Pimf van, nem hasonlít.
Poharak alól is kimásznak a pimfek.
A sötétség nekik kalács.
Potommá híznak reggelig.
Mire megvirrad: nincs hely,
csak pimf közök,
póknak sem jó homály.

STB.-K A VAKEGÉRBEN

Sóhajt és benyel, fanyaloghatsz,
fekhetsz keresztbe, lóg-

hatsz
le
hosszan,
csak elér –
megnyílt a tükrös Vakegér.
Mondhatod magad függetlennek,
ügyeid sorra befüllednek,
megvan újra a drótos ketrec,
tapéta lehetsz, ne ellenkezz;
a töltött kriglit ragadd magadhoz,
kell a dalhoz
ma némi mámor –
a zongoránál ki miákol?
Már macskajaj van?
Ez már a másnap?
Ideje van a kintornáknak, a vad hányásnak.
a vak ezüstnek, a zöld királynak, töknek;
a festék új, a piktör régi:
lökött fehérnép, kacska férfi.
Vihog a világ, fut a kontya,
lifeg egy ablak szakadt szárnya –
árva isten nézi elmenőben.
Holott érthetetlen.
Lebiggyed henye hányadokban.
Oktalan inger lúgozza hevét.
S mindig van ráadás.
Ezek nem ráfogások – képek.
Megérkeztünk a Vakegérhez,
innen el se mentünk,
felettünk a repedt menny szivárogo:
átderengnek a látományok,
szürke özőn:

s ahogy alvadtvörösbe fordul
és csikorog, rossz fémfogsor alján
a kockacukor ádáz hangja: beleremegsz.

Szétveti a frázistolulás a pakkot?

Pattog az abroncs, zúg az abzug,
cúg a zugot, a zeget kisöpri,
stb. a többi: stb., stb.

BÁDOGCSATORNA, VAKEGÉR

Ha hull a kor pora
(hullapor a korpor?),
a porból,
mint rideg, szőrtelen arc,
mohó korporáció
vagy süket ábra:
a náció
s az idő kavalkádja kirajzolódik –
rajzik a mai módi:
potom para-bóvli,
rajzok én is, kótog
velem egy kvázi rendszerkezet,
publicisztikálok,
a sarki Vakegérben
bekiáltok a bádogcsatornába,
s látom:
vaksi óhaj-árnyak
újdondad maszkban szimulálnak –
táncukat unom;
unom hallani, meglátni,
gágogásukban lófrálni;

csupa letarolt talány-ok,
gajdolós halál-fok,
elgárgyult iram.
Mi van?
Nem nő másként
a haj.
Ez a helyzet.
Az égő ing meg a jaj
csak a régi.
Ki mondhatná, hogy világvégi
ránc, kövült szarkaláb
vagyunk ama skiccen,
melyet egy bosszús isten
a magyar porba ejtett?
Senki.
És mégis,
mintha dől a pudvás fétis,
vacog a megszokott csököttség,
fél újra gombolni a mentét –
ó, mente!
mondák mendéje, molyok
menedéke a bajban,
vakegeres paplan:
a hajlam mire mentség,
ha csalhatatlanul hallani
a patákat zajgani?
Ha tudható:
nem múltó trapp van?
Tahók tolongnak,
holt sikolt,
a taglót tűnődve prolongálják,
holott a didaktikus lóláb

messzire kilóg:
ne rakj magadra nyaktilót,
a világ úgyis elér;
bádogcsatorna, vakegér.
(Itt megy a nyár,
az édes mezítlábas.
Térdhajlatáig ér a fű,
ezüstösek fölmagzott rojtjai.)

DEFEKT

Ha
rőt bög,
lágý bog
vagy bárminő gubanc
a spárgaszálra ül,
a sirály-spirál máris
megakad;
metahad
rohan a nyelvre,
haddelhadd,
csuklik a tér,
szög, cső, gipszkar kimered;
lárma
járma
jár ma
ezért s azért, halért:
ha érted – ha nem.
Az *igen* penge,
fölhasítja síkját a szónak,
szétcincálja sávja csínját:

reped a ripók mundér,
mind megbánja,
a szájbazár kiborul,
derül süketen a báb ábrándja,
lám, csupa lyuk.
Rozsdás csipesz fityeg
degesz hason-
máson rongy varratok,
a tok sörénye:
serény bomlás.
Hámlik a felhám.
Az alhám alszik,
hétszám hal,
az éj kifundált vackain
„á”-lom hál.
Gipsz-marokban döglött vakolat-liszt.
Ijedősen pisszeg a sötét,
ereszt a szöveg
s mint defekt a szöveget –
beszippant.
Csuklókra csőrök csapnak.
A csörtét a csürhe megnyeri.
Csűrűcsavar
és más mesterkedések
hiába
zárnak, száj!
(Szálljatok, mondatok,
most már toktalan talán,
abroncstalan.)

POSZT

Megszólal: nem Éteri, nem Belső, nem a Sörényes
Tárgy fémbuboréka – mintegy muzsika, közti-féle: értem-e?
Posztmodernnek lenni mindenestől!

Rimbaud forog-e ott?

Forgat-e a sivatagban?

Kell-e lenni?

Vajon vagy-e és mi vagyunk: új VARIÁCIÓ?

Mutációk perforációja talán. Tört elem. Időszufla.

Pro-forma. Pre. Pluralizált REZIGNÁCIÓ, testesült
rezgés, KÓD a ködben, miközben sötét bensőnk kidől.

Nincs mákszemnyi ragyogás sem. Holtra mar a sietés.

– Ki öl?

– A fekete gombostű.

– Ki beszél?

– Az opál homály.

Nincs hallgatás, nincs válasz; kérdéseim kérdései
a ferdén beeső idézetek, báván hasogatnak absztrakt
tereket, s mint matricák tapadnak a világtájakra
keresztül-kasul: szakadatlan alkalmazkodás vezet
kétkedő ékezet.

POSZT VAN.

MINEK UTÁNA.

MÁS.

REFLEXIÓS BIBÉK MEDDŐ VETÉLKEDÉSE.

VALA-MINEK mindenképpen vége.

Kaptár, komp, kapszula üres,
és egyre rafináltabb a minden lyukból előmászó

MINTHA,

mint ha elveszett a minta és a Másoló em-
lékek hűlő nyomába kaptat: Xerox

– ahogy lessük a csodákat.
 Kép a képről; képzésvégtelen, fulladásig.
 Brokát a tükör előtt széthasad, kezéd fölszáll,
 és nincs meg a mag mégsem. Oldalt a kommentárok-
 ban árad a kétség: beesett arcok.
 PISLOG A POSZT MINT PÓTLÁS.
 Krumplihéjak a szinonimák. Híg jelentésoldat,
 mint hal a holdat, éjbe mártja:
 hold a halat. Képrontás.
 Banális szív a bordát veri, cimbalomütő;
 csalfa glisszandókkal az omegáig fut, meg-
 lándzsázza –
 vagy csak utal a lándzsára;
 NEM AZ, NEM AZ ÁRNYA; VAK HIÁNYA
 MEGINT A NINCSEN.
 Valami Isten-
 utánczat bóklász a füstben hörgő limeszeken és
 imitálja, hogy tudja:
 illat és rémüldözés képtelen fokait gyantázza
 SZÉT, pányvázza SZANA.
 Lyuk és szegély a nótánk, perem;
 abbahagyottan ég.

A LÓFEJ-KÖD, CSOKONAIVAL

*(1000 fényévnél is távolabb,
 az Orion csillagképben
 helyezkedik el a sötét Lófej-köd.)*

A Lófej-köd dalnoka ő, oly szivar,
 zivatar úr kiköpött fia
 vagy más szél magja,

űri kalandor,
ki
most bőrömbbe varrva találja
ki
a fénytelen távolságok
nevét;
lófejforma köd, sötét csillagpor –
mind oda jutunk, mind ide; jutalmul-e?
lehetek én is énekese,
én és ő –
fényévre mindez áttetsző
s mert nem tudható az út
másik fertálya,
mert a pálya
innen nézvést tűnik föl oly hallgatásnak,
hol csak a nincs baglyai éjszakáznak
ablaktalan, bedeszkázott házban,
azért még megérinthesem – úgy, mint ő –,
dalomban táncolhatom körül vagy alul,
s innen még: ez kétségtelen,
a Lófej-köd poézisem tárgya, kapaszkodó,
forog a Föld, mint rulettgolyó.
most budapesti erkélyen hever
ama „mérész halandó”,
szélbe képzelt szellem ma-fia,
hangot meghalló fej;
ezt játszom,
még meleg a légben a lábnyom,
szavak az űr csillagai,
hajósuk az én,
test kötélén
kábulva-ocsúdva hernyó és szeráf,

orra előtt a stráf
most aszfaltra meszelt átkelő,
csak egy járókelő
91-ben,
valami lófej-dalnok a magyar ködben,
s a tél kopár ujjai, ahogy markolásszák,
talpában érzik
a rémülettől enyves rablótámadások
kánikulai vágatását,
lakógépek romjai közt a holtakat,
voltakat és leendőket:
a repedéseken könny szivárog,
károg a műholdakra tárt antenna-erdő,
a szivart a világ-ló megalázza,
sistergésére hugyoz, kitett szívébe nyilaz
bazári sátán,
de bávaságán is fölhorzsolódik a páncél-
kéreg, kiszabadul és kipányvázva ring,
izzik tőle a cipődoboznyi ring;
a Lófej-köd dalnoka, bár dioptriával,
szemez a szfinx-valósággal,
hüllőinváziók kéjét
letörölni, karjában van mozdulat,
legalább reflexió;
dalold, hogy hull a légi hó,
a földi út kifut
látkörünkből,
dalold és tudd: a trillák
fagyos trágyába vágott vellák,
s vért iszik minden betonkeverő.

SÖTÉTFEHÉR

(Liget, 1994)

BOLONDULOK

KÖNNYŰ

könnyű voltam a takaró alatt
langyos testhøj visszagörbedt bot
sima súlytalan alig nyomtam
lepedőn át a Föld hátát hátammal
ahogy jobb karom feje köré hajlott
ballal dologtalanul fogtam a semmit

nem voltam éhes szomjas kíváncsi
nem is féltem nem fáj a fogam
derekam nehezéke beleim nem kordultak
hőt szagot hangot nem adtam
nem szűrt szemhéjam s a gondok fejemben
szívemben nem kalapáltak nem fulladtam

hely voltam azért kába érzékem
éber aranyában tudtam és pontosan
megragadtam az éj nem száraz
nem kihűlt csöndjét és benne magamat
voltam légvételemet meg is számoltam
nem vesztem el a könnyűség mámorában

surrogott fülemben a robbanás után
megtisztult tér vagy az időmúlás sistergő
hangjainak hiányát hallottam mindegy
megszabadultam általa vele gondoltam
s hogy ő is és most mi ketten a sötétség
fénylő pontjaként körözünk bízvást

s milyen különös nyári szúnyoghangon
köhög egy kutya egy motor
józan tárgyilagossággal ezt megállapítottam
a mélyben vagyunk még középen kinn
a ház kertjét átszelő betonjárdán
megreccsent pikkelyes tönklába a tömkelegnek

szilárdan áramló forma voltam
sűrű áttetszőség takarékos „éppen az”
legtöbb a legkevesebbel mert mozdulatlan
s csak azt nem tudtam biztonságom
makulátlan fénye honnan való
hazámból-e káoszom nyüzsgő réseiből – igen

nincs más birtokom rongyos-
véres tonnái nélkül mitől váltanál
meg hárttyák és nedvek dajkáló istene
már hajnalodott közönséges madárhangok
gurguláztak éji torokból szél
kapart üveget vasat elaludtam

OLYAN ÚT

Ötvennégy éves koromra
a tájék:
homlokig mintha koromban járnék;
megijeszt;
nem tudom; leírom;
délutáni papírom a talpam alatt
olyan út,
szerelem szélfúttá rengetegéből
szakítom a szó-laput,

felhőbe
hajló fák homlokáról
fény vetül rám,
tudhatom: most jól áll a szénám,
szám szemhéjadra
úgy tapad,
érintem bársony barkáidat,
s a forgó világtájék,
hol mintha betűimben járnék,
meg-megáll;
koromban, hóban
ez a délután
duhogó rajok, félszavak áramlásához
hasonló.

SZÉP IDŐNK

Át-
ölelem
s a dolgok láblógázva kiülnek
ké kellő ablakaikba,
nézik
a végtelenség pihéit,
nyakszirtje vonalán elandalodnak;
– dőlhetek heveny zajcsatornák
és nincs-van ollók,
ti megálmodhatatlan absztrakciók
a vajákosok csinált csömörében;
s dünnögők,
hogy ma szép időnk van,
nem esik, nem fúj;

süt;
a hegy borókás erdeje vagyunk,
fái közt jó a járás;
ott megy két személy
át meg át,
a téli nap alacsony röptétől
hosszú árnyak e sáros
Földön.

SZERELEM-ÓRA

szerelemtől szép lába
hajlékony vonalában héjatlan ív
mogyorófa-fény derül
időmúlás zenéire
ahogy megyek utána
a mindennapi átváltozások
rohanvást elzúgó jelenések egyre mélyebb
erdejében
tíz meg tíz ujjam árnya
bokorra bonyolódik
izgatott inda –
sötétségeim odvába
ingázó fehérén világít be
a lába
szerelem-óra mutatói

JÁZMINOM

jázzmin az
jó
fűben sutogó tanya
illata
hol az éj öle dől
hasadékaiból
egy másik éjbe ott szökik át
a lomb zöldje is beleborzong
földben alvó küszöb
érints meg tölts el légy honom
lassúságot adj én jázzminom
júniusi javam
az időroham elvakult hevét
zsivaját szakítsd meg ajak
fű és hő
maradj még

MINT VADMÉHEKNEK

Félálombéli délutánokon
mint nyárvégi hűvösség, ahogy megérinti
bokádat víz-sima ajkával;
mint
fönn sustorgó szél, ahogy zöld csúcsokat
csavarint a fák hegyén,
és a levegőből hasított forgácsokat
szétszórja:
úgy vagyok, s olyan könnyű
érzékeimmel és minden tudásommal,

mint
vadméheknek illatozó kőris
könyökére felhőként:
derekad köré telepednem
s átfényesednem ott, maradni víz és szél
neszeinek eksztázisában,
forró dombra hajtani fejem,
s így szemlélni a világ
vakon elém vágódó képeit –
rémült népek ziháló horpasza
mindenütt ki-be
jár.

HAJLATÁBA

homlokomat meztelen könyöködhöz
szorítottam meztelen homlokomat
kinn a fák térdei közt sistergő
égitestek húztak el súrolták a
lenyúzott kőrisek csontjait fönn
a Nap sárga sávban lovakkal át meg
át a Föld szem-nem-látta szavait
kibetűzni könyököd kikötőjébe karod
hajlatába érkezem örökösen így
vagyok a hideg esőben autóbuszok el-
kínzott zöreje verdes elforgó falon
kövön tört köröm elmázolt plakátvér

HÁLAADÁS

Ülni a napon, lenni; a
hullámos szél hajában motoz;
még lassabban, kérlelem;
számban szilvamag; meghallom
a hegyi kutyákat: csaholják az
elhantolt nyarat; írmagbetűimben
csetlő-botló délelőtt, kockás
papíromon nyomunk megmarad:
este az ő testének meleg
nedveiben, ajkai közt minden
porszem-létem fürdött szabadon;
a vadon hagyta, hála érte.

BOLONDULOK

bolondulok érted bolondulok
megérintesz és megkondulok
kinn sörényes zöld vagy sötét zuhog
páncélos éjben havak esnek
itt testemnek válaszol a tested
időnk csészéi szélén mintha kezdet
és vég ajkai egymást tanulnák
mintha ismételnék a formát
a hangot és a hőt a súlyt a szint

én nem tudom
a néma zubogást csak hallgatom
és bolondulok érted a testi rög
barázdáiban zihálok veled vad

csörtető és rémuló dadog
mint kóc- és por-cibálta árny-zsák
mégis üdvözül így hozzád hazatalál

nincs halál van halál fény edényei
vagyunk s én bolondulok érted
mert általunk történik nem csupán
velünk ez a december éj havak és
szenek a kikalapált serpenyőkben
combjaid völgyébe szorítsd játszó
feled és derülj a vénülő csont
erdei meséin ahogy nyakad pihéibe
duhog

SZÁMÍTÁS

Álmomban menni kellett s bár
bizonytalan volt sok körülmény,
ajtó, út, ruhák, és a szokott
sötétbarna homályon át kék sem
derengett, csak az *el* volt
tényszerű, hát megkérdeztem, hir-
telen gyanútól fölbérelve – a hír-
hozót-e? volt-e? nem tudom –,
megkérdeztem álom-magamát, hogy
ugye ott is, bármi formában és
képpen, sohasem sejtett szellem-
alakban, tudhatatlan tudatban
vagy tapinthatatlan testben, de
ott is számíthatok rá, mert
élnem sem lehetne különben, s

feltehetőleg mégis ez a könnyebb;
elszorult a torkom,
szomorú közökön szakadtam át,
üresen pattogzó borsóhéjakként
peregtek szét az álom tárgyai,
fölébredtem, gyomromban kő sírt,
megemészthetetlen, dohogtam ésszel,
löktem le magamról a roncsot,
meztelenül ültem forró vízszugárban.

ÉRKEZÉS

Este, hogy szóra találtam,
a szemközti dombot utánozta
vállam, és hajam szürkés fű-
csomója kiúszott velem valami
tóra, fürödtem, sós vízben
siklottam hanyatt és hátra,
úgy derengtem, féltem, térded
kapuját el ne vétsem: benn lenni,
gondoltam, s csak voltam; másként
hiába fantáziálok, mint lángok
a hegy hidegébe kövesedve,
mint mohó kéz az éjszakába esve;
átváltozást játszani,
a száguldás följajzott bábu közt
dőlni világosabb térbe, tudtam,
e kívül nincs számomra érkezés.

HOGY BECSALOGATOTT

azután akkor éppen hogy becsalogatott
és én beóvakodtam vakon botologva
beférkőztem préselődtem-nyomakodtam
hízelegtem és követelőztem bebuktam és
törtem-zuhantam bóklászva mintegy botor
bolyongó betévedtem-kopogtam bebocsátást
kértem és kaptam tüzek nedvek éjféli
útjára fölhuzakodtam legörögtem

vártam bejártam hatoltam voltam tovább
és tovább a hőhatáron éjhatáron én-
mélyen kútszomjon át reszketésen égi
vetésen túl tündöklő magmasötétbe be-
robbantam

azután akkor éppen kinn a tél
kopár rekeszében egy félős kutyahang meg
lentebb még távolabb egy vonat a pálya-
udvarról megszólalt s az ormótlan idomoknak
ahogy sodródtak erre mégis értelme lett

ÉRINTÉSÉRT

Csuklóm is reszket érintésért,
csuklómban az ér, ahogy vállad
és nyakad vonalához ér,
s ver a vér, bőrön át
simul bemélyedéshez,
kidomborodáshoz,
ahogy hajnalban Velence felől,

és északról is, díszes vitorlások
az éj bozótjaiból egyszerre érnek
a kikötőbe, mint kezem haza,
melegedni kutyaként, odakucorodik.

MEGINT A SZÉL

Ma éjszaka megint a szél:
a tér
jégtől kimarjult ajkai
fölszították,
mint kovácsműhelyben bőrtömlőkkel
fújtatott tüzet, ijedten rivallt,
sodort fekete csóváival,
a testiség egeibe vitt,
mézes odúmba,
méhviasz-mezőre, lassan kerengőre;
sokujjú műves, fodrokkal türelmes,
a tájat fölhúrozta, meg-megzengette
hosszan;
lelassulva suttogott egy süllyedő
rét tuskés bokorral, értelmetlenül
dermedtek vörös bogyói
néma ágakon.

LÁBJEGYZET

Lába ollója vág le a világ
köldökéről, öldöklések honából
valóbb hazámba térde ölel,

nincs közel, távol, térhatár,
a halál is hangzat; magzat-
pózt ember nem felejt, nem
ejt sebet fény testén a szög;
lábamról lába ívének látása
is levesz, helyem hajlatát így
kijelöli, megjegyzem a járást
gondolatban, annyira kívánom,
mintha az álom őstojása most
gördülne végig a látóhatáron;
és a nem-lét tökélye eltörik.

ÁTIZZADT ZAKÓK

AHOGY AZ ÜRES KRISTÁLYVIZES ÜVEGEK

ahogy az üres kristályvizes üvegek állnak
és besüt jobbról ferdén a nap melege elér
akkor nem kérdezni legbelül sem hogy ki az
bár nincs neve sejti sőt tudja mit nyelv nem
és kép nem csak látszik vagy hallani egyre
a falban kotog fülben gyöngyözni föl mint
keskeny pohárban az ásványi lélek léghajói
vagy sírás a dolgok zajtalan éjének olaja
öröme – aztán keresztül e kifundált léken
brutális bakancsaikkal bezúdulnak szakállas
zsoldosok és kieresztik tömlőforma hasukat
a kátrányos lé bugyogva árad mind menekülünk

ÁTIZZADT ZAKÓK

ahogy a napok fölvizezett vére kicsordul s le
a padlóra kiáztatlan gödörbe csöppen hallani a
megnyúzott versenyző sikolyát vas-gumi csókot
rémült fékpofák ahogy elfüstölögnek látni este
az elszíneződést e nagybeteg város kék sebeit
csigavonalban fölszálló műcsőröket van-e ér-
telme még a szenvedésnek? az átizzadt zakóknak
kivörösödve az örökös nekifutástól fűjtatsz
helikopter-horpasztotta levegőkocka hápog rád
ahogy haladsz le rézsút a föld alá dübörgésbe
papundekliből kiollózott árnyak a társak nincs

szó szemrehányás hogy ki tette ezt velünk szárad
a nyúzadék szögre kiakasztva apollói szabászat

VEDD VIDD MIND

fekete kúpokba halmozódik föl korom hull
alá a táj tűhegyei kialszanak így most a
lemeztelenített fémlapocskák esése megöl
holott halott fény bőre alól kívül és bévül
míg a tétova fájás mint járás döng vállig
s a hangzatok testet öltve a varratokat váltig
s újra bontják – felé tart minden ó mi felé?
kizsigerelt városok vakotás tükreiben úsznak
lövedék-pamacsok mint kifordult végbél év-
századom rémületét zúdítyák szemembe nézd
vedd vidd mind és még mert nincs visszatérés
oda tudd: boldog atlantiszok harisnyája pók-
fonal-árny vizesnyolcas az úr porában
agyad vakablakában rámája ha klappol
de nem oda nem azt nem úgy nem afele

AZ ÁTHATOLHATATLAN

ahogy egy lépcsőházban a piszkos falak
közt liftúgásra várva állsz hol még
sohasem álltál vagy igen mert ismerős
riadalom rohan rád és kinn az epesárga
napsütés csenevész kévéi zörögnek magtalan
meleg zsibbadás szorítja a várost elektronikus
április kapkod tárt tenyerével a füttyögető

völgyekbe de föl semmit se markol szétcsap
megtartani képtelen mit is és miért miért
röpül és vinnyog a gyülevész hulladék vakon
vágódik ahogy állsz ott itt én még sohasem
dehogynem a falnak kívülről ahogy meteoritként
ütődik tok doboz héj csont műcafat-ostrom
ezt ki dobálja ránk miféle népség zökken a
lift ahogy benn vagy indul – áthatolhatatlan

PROKRUSZTÉSZHEZ

itt lenni belépni szállást
kérni kapni elfogadni
és megaludni közt térni be
itt lenni belefeküdni kény-
szerülni nyúlni-zsugorodni
vagy vékonyodni-vastagodni
mert van készség viszonzásra
itt lenni alámerülni le-
pusztulni kisodródni és
elhányódni kontár kezek
szerint sötét zuhanás
statisztikájába tékozolni
statikám kényes váltásait
ily vendégség ennyire ha-
nyag anyagtrancsírozás ezt
nem vártam ennél szebb
rendszerelemzést reméltem
itt lenni itt de nem abban
nem azzal ezen mi marad így
énem botor bizonytalan hé-

jaiból mag még vagy heg csak
már var vér seb lyuk

BEZUHANVA AJTÓSTÓL

Bezuhanva ajtóstól ide, megtörve, kiszö-
gelt denevérek mellé vágódva, ránk
omolva ládák, bútorok, népek, gerendák,
csákány, nyúlőr

– kiszáradt-hordó-éjek

nyiladékaiban kilúgozott és betáplált hó-
lapátolók zöld fütytyögetőkkel, segítsé-
gért pittyegő-villogó műszemek-szá-
jak automata özöne, széteszkábált
közeink árva jajongásával, hanyatt;
kátrányba halt porcelán hátrasok alatt
a megkötözött, széthasadt imitátorok
képpé jegesült pépkeverői, e vakonszülők,
ontják a sötétségbe mágnes-mintáikat;
minden itt van, megvan, tudod, le nem
rázhatod, el nem titkolhatod, felejtheted

– vagy mégis? Ó, föltápasz-

kodó szortírozás, megszabadulás töme-
günk bornírt bagzásától, ólom és lom
szent szétválogatása, halaszthatatlan
kivackolódásunk sírós hajnala.

MINT FUTÓ HASONLAT

Mint héjatlan létező,
 ki a meleg kockáit csörgeti, porba ír,
mint kósza edény,
 ha ebvonítás köröz éhes ajkain,
mint néma kérdés,
 ha papírmezőn alkonyfényt tekercesel,
mint futó hasonlat
 egy merev éj faragott oszlopára csavarintva,
mint villamos nyiszorgását
hallgató langyos kavics, ahogy a Bábelt
álmodó óriásdaruk csontlábainak tövéből föltekint.

ÁHÍTÁS

Csupa test vagyok e kora őszi
késő délutánban: heg, dudor, derengés –
Dong a darázsmező, mint rendesen,
teherautóról krumplit kiabálnak,
 az ég, úgy tetszik, beíratlan
kékjét méretlenül ontja,
 a föld, úgy tetszik, belekábul,
kérgesedő test szintén, a fényforgalom
el-elsötétülő fia;
ágyúszó és fűsusogás közt egy mondat
hulltában is értelmet áhít, hogy lenne
még idő;
 ne húzzon el rút sietségben,
hebegő vágányokon a ... –
 mintha lassítana most;

szavamra? Meg is áll.

Langyos, lágy közöny.

A KIVÉNHEDT KAPUSOK

Míg fakóra mosott uniformisát az égbolt
szétteríti, ideleenn sírás itat gyámoltalan
füveket. Sáros a Föld hasa. A Lég fölfuvalkodott
szellemei árnyékra vetődnek, kivénhedt kapusok;
megveregeti vállukat egy kimondhatatlan tréner,
és ők lefutnak sántítva, eltűnnek rongyos
jelmezeik az öltözők, zuhanyozók folyosóin;
taps és fütyü száll, stadionhördülések, vérszag;
mint sebes nyelv összezárt szájban, sajognak
a kiszolgált időből vissza kacska történeteik,
hogymegmagyarázzák... mit? És kinek?
Nevetünk elnézően, mintha értenénk; igyekezetük
heve hideg lábunkat melegíti, holott
a hegyes orral meszelt kapufélfa élének zuhanók,
kezüik közt bőrgolyótlan, zizegő ürességgel,
azok is, nem mi vagyunk? S minden kitérő oda visz.

TARTOMÁNYOK SEJTELME

Ahogy a szél húzogatja kifakult ujjait:
feji a májusi lég láthatatlan tőgyét vagy
foghíjas gereblyeként neki-nekilódul (s közben
a susterző fű és a lombok is mintha égnének
vagy tengerfelszín módjára fodrozódnának),

madárfütyty-kacskaringók bukdosnak le-föl vagy
más irányzék szerint áradnak, s az időjárás-
jelentések esti térképeinél brutálisabb jóslatok
edényeit tölti színültig és loccsantja túl
megrágott peremeiken egy erő: mintha zöld
rozsszálon szipkázna most nedveket vagy
édes port, puha zajcsatornában siklana szán,
és fülemen át ragadnának agyam filmjére képek,

vagy a gépek és népek hörgő özönében hal
lennék, Hegyi-Karabah és Mosztár katlanában
pörzsölt, világ vadonában kúszó-szökő nyomorult,
egy képregény héjába cementezett árnyék-szörny
sebeitől viszkető, eleség a század vályúiban;

mindezt ki írja vagy diktálja s hova tart?
A magam részét is, saját fényemet, bár vissza-
verődés legyen az vagy leskelődés a homály
köldöke mögül, kitalált, megálmodott –
hogyan viseljem? Belevész!

Mesterséges állat-
száj-vonulatok milliók vállát fordítják el egy
más tájék mintázata szerint, melyről fogalmunk
sem lehet, s bár a mi művünk, idegen, csikorog,
szomorúnak sem mondható; nincsenek szavaink,
csak a tartományok sejtelve, honnan nem tért
meg lovon, csónakon, sem képként: utazó.

KAMION

hüllőhátú kamionok
a téli hajnal iszapjában –
vonatablakból nézem halnak
a síkon körben kábán földi
hazák gyulladt szemhéj az ég
sodródik ferdén sötét varjúsereg
fehérre meszelt futballkapu mint
nem e világi bejárat kering elő
vaskerek vet véget az éjnek
a köhögő világűr szemcséi hé-
jamra maradék hajamra hullnak
hírek Szarajevó blokád
kivágtatnak az új nap kivágatai
ezüstös kásában szörtyög a kamion
hasmánt dagad háta ködöl
elől vérzik hátul füstöl fél
fekete kamionba zárva romlik
hús és vas torlódik megfarol
nincs alkonyi nap- és villanyfény-
festészet nincs vízesés Jajce
Mosztár robogás van égő
rakománnyal toronyiránt de
nincs torony vinnyog kínjában
a kamion mint csupasz térdeit
összeverő bolond belső rekeszeiből
megkövesült árnyak dőlnek ki és
darabos ürülékként alá
mi mind kamion mind benn
nyom lök fül váj és fű
egyetlen vak kamionban

MEDDŐHÁNYÓ

Visszatérek ehhez: délután, ahogy
kinéztem, szöszösen finomkodó,
verébfaj-forma pelyhekben zizegni
kezdett a hó; szégyenlősen a hegy
hullamerevsége beleoldódott a csend
hasába, szürke tömege a télnek
szétterült, az égi-földi fehérség
sötétjében kiegyenlítődt, este lett,
szép, szinte édes – ehhez visszatérek,
gondoltam akkor, a hótalan napokból,
mázsás szürkéségből majd ide vetődöm
át, ide... ezt elteszem. Így voltam
– előre – ravasz, de ez is... ez is mikor volt
már? Egy másik évben, században talán.
Idők terekkel most roncsként össze-
csúsznak. Múltjaim fokain is eltévedek,
történetem univerzumát belenagyolja
masszájába a tükörmaszkos olvasztár.
Nincs név, nincs hely, hiány sincsen.
Füstöl a meddőre hányt isten, ódalog
a létező, vissza hova térjen?

ILYEN IDŐ

Az éjszakai vonatablak filmjére
csúszómászó csíkokat csal az eső,
fénylucokban tátott raktárházak
és vagon-sziluettek tántorognak át,
lámpák csápolva elforgó csillagai

sehova nem mutatnak; por és pára
pohos mocska, sikongó sötétség
ellenkező irányból zuhog, fél
a fölnyitott, bőr mögötti táj,
nádasok csupasz idegvégződése;
zsigerország vak fantom-kényszere
föltápáskodik, megtorpan, vas-
tenyerekkel sújt a sínre, fogamig;
dömperek dühe ürít a vén mihaszna
gyomrába betont, halj meg, folyó,
száradjatok ki mind, élőhelyek,
ez ilyen idő, idült idiótáké –
s a miénk, boldogító utaink ki-
ágazódnak és zöld rügyekkel, sárga
levelekkel visszatérnek: a történe-
teink; füstkígyókat húz most az év,
fut kinn, benyúl, rám tapad, le-
szakad november; kaucsuk recseg,
tülekvő árnyragadványok; fekete
fóliabelek lobognak a peronon
hagyott bálákon; vissza nem tér
ide soha, senki; sarkaiból kidől.

EZÜSTSZEGÉLYES

A márciusi napra kiültem (egy vers
első sorába), jöhettek hangok, ízek,
illatok, s ti ezüstszegélyes, belső
holdaktól izzó barlangi képek,
hogy sugarakkal a jelent átdöfjétek,
s adjatok egy talpnyi alapot –

így szóltam ott, a sor néma terében,
s hunyt szemmel, ahogy ültem, s néztem
a szemhéjamon átfénylő homály absztrakt
káoszát, tudni véltem, hogy hangok,
íz, illatok és ezüstszegélyes képek
áramlása egy vers testében alakra lelve
mit beszél, ijedten érteni, hogy
rám bízta magát és velem van ez a
sötét fehérség; szép kis ajándék!
fülem alól, a meredek lejtőn verejték-
csöpp indult le kínban, tűzött a sugár
lyukas pajzson át; délben a hegy alig
duzzadó orgonái közt, a nyíresnél
kószáltam süppedős kábaságban, zörgött
gyorsan iramló feketerigótól szemetes
bokoralj, távolról hallatszott ostromgép
döndülése, egy légkalapács véste a
hegy túlsó oldalát vagy tankból lőtték
Dubrovnikot megint – ezek akkor
mind ott voltak; méricskéltem: mennyire
futja, mi hova ér, ha mondani kell,
az ezüstszegély – és kell-e? gurultak
le a viszkető golyók, mintha előre eszká-
bált dramaturgia szerint; ha most megsza-
kítom a játszmat: bevégzem vagy föladom?

KÁSA

Vakvarjú látja: tűzpiramis a világ.
Mint kirakatba dömper a követ, zúdít
és ürít, meg sem emészt, csak elejt,

átesik gigán, bendőn, bélen:
dolog, isten, párapólyás éji füvek;
és összeszorít az omlás madárszívet,
kalapos arcot, a hegyi szellemek és
a szél kezeit, hó és zaj száguldását,
csinál belőle kását;
vak s világtalan
egymásba dőlve;
dömper;
vizenyős fény
s rozogó hangok: világrágás-remegés;
része vagy.

Vakvarjú károg,
a kékre kalapált bádogboltozat alatt
fölmeredő antennák tenyeréből zabál,
füle mögött szuperszonikus vadász híz
gézcsíkot; mint vén kokott, hibbant
szakács: a lenti fortyogásba mered.

ELALVÁS ELŐTTI

Mindent hallok, úgy alszom el:
a fölötti lakásból kiömlő film
robbanásait, lihegő nőket, vízmorajt,
alatti odúból a némaságot, autók
riasztóit közel és távol, csaholókat,
falban szivárgó emlékeket, anyám
füstfejű látogatóit, rézsút jönnek le
és be, oldalazva, ormótlan puskák,
s talán a világegyetem süketségét,
Istenét is, ahogy Babits hallotta

s könyörgött, agyam
elalvás előtti homályában
kristálydarabkák tűzijátéka, pazar
detektor búvól, érzékeim borotvaélei
úgy vágják össze a szertenyargaló
képsorokat, hogy fülemmel lássak
zenéket és együtt áramló formációkat:
fürtökben érnek;

ős van,
gyümölcseink értelme keserű mag,
fölhsad és zizegve kiszóródik,
a meddő platókra hull,
kőcsizmák alá;
tipornak: bordák tojáshéj-roppanásai.

MINT HAL

mint hal villan el az év
mint alma gurul a nevünk
mint alom zizeg egy szép nap
mint koromba süppedek alá
koromba

mint festett szavak
festője szabódom

mint álma
tükren ki lenni vél s evez
mint báméskodó kisfiú
kapaszkodom és ellököm kezem

mint hasonlat belső csigalépcsőjén gyufát gyújtogató

mint mohó perifériás mégis
muzsikás vagy mégse rámeredek
e zuhogásra hallom a malmokat

a végeken árnyak hegedülnek
barna papírzacskóból kidőlnek
kilóg a bélés mint... mindegy
odakapni forró platnihoz örökkön
el mint hal villan el minden

VERSES PUBLICISZTIKA

UTÓJÁTÉK A LÁNCHÍDNÁL

Lányi Andrásnak

Langyos eső mosdatta futtában a várost, éjszakai, dörrent az ég, s hogy elment a zivatar, a fönti mezőkről lenézett, mintha először, a telehold; a holt vasak és kövek szerteszét ragyogtak sötéten, hol álltam, leshelyemen; a Lánchidat most tolta vissza helyére az Alagútból a két Clark könnyeden.

Minden megtörtént már, utána vagyunk, gondoltam ott a nedves, éji csöndben, lenn a Duna is lassúdott, itt az idő, hogy szegény *Szekirvári* gróf megtérjen honába, átlábaljon a hídon, s Haynau Aradra tartó lépteinek nyomát, a *kárókatonai diaréban* dús császár *Leibstuhlokkal* szegélyezett útját letörölje –

s már jöttek is, ő és a többiek, balladásan tolongtak elő ama lyukból mind, kiket szeretek és csodálok, mintha bálba, ördögszekéren, gomolyogva; Jókait véltem ott, Madách és Arany vonásait előderengeni; a rúdnál ő húzott, a *magyar*, egy *felkötelezett* tartomány tébolydába hullt sistergője, fejből kiáll a pisztoly;

fény-árny-kalitka-kozmosz gördül előre velük, képpé vékonyult hősök, álomlátta fők –

s tudtam, a híd alvó kőoroszlánjai közt úgy nyomulnak, olyan elszánással, akkora készüléttel, hogy bizonyos legyen: most majd sikerül, most átérhetnek, még egyszer megpróbálják,

utószor, használhatnak talán, örvénylő nyugtalanságuk bennünk
támasztékra lel, a drága Eötvös, fénylő Vörösmarty, és Ő,

törzsének tragikusa; mit mondhatok, ha megszólítanak e kegyetlen
utilizálók, ha leshelyemről kilódítt szellemük forgószele,
és a bámész telehold alatt válaszolnom kell, mintha őr lennék,
holott véletlen informátor, ki ide keveredett az éji órán,
szabad-e az út? vonulhatnak-e? van-e kapocs? összekötő? tart-e?

Ó, gondoltam elborzadva, mert egyre közeledtek, hogy
ilyen véget kell érnetek, ti boldogtalanok, neurotikus ér-
lűktetések, kínkeservesek, szép álmodások árnyai: nincs
folytatás, szó onnan ide nem hallik, csak máz vetül
e hályogos őrzöngésre; időnk már kifut;

mohó süketfülek ékített

cimpáira rakódik az úrból kicsapó idegenség, mint mágneses dér;
más mederben tör sohasemvolt utat s nélkülöttek ez a totális kor,
a szabadon tenyésző önzés most viszi szét újra s tépi cafatokká
az embertestvériség európai utópiáit; más egység készül –

így tébolyogtam,

bölcselemek szalmáját vellázva agyamban s kaptatva az ő kör-
mondатаik kivilágított szerpentinjén, s megindultam szótlánul
előttük, mentem át a víz fölött, s középén megálltam ravaszul,
hogy részemet jelenésük gőzölgő indáiba fűzzem,

megengedve: némajátékomban,

akár fénytelen éjen a folyóban alvó falombok átszellemített arca,
ott lebeg valami édeni hajlandóság, hiszékeny énünk reménye,
hogy van avatás, lehetne, rajtunk múlik, még megtehető, s a partok
nem úsznak el végképp sehova, nem nyelsz el, kotyogó kőgiga,
nem a kályha mögött hallgatkozó ügynökök írják történeteinket,
nem vakogó alkatrész a nevünk, előregyártott, cserélhető –
jőjjetek hát!

s megfordultam a vastalpú évtizedektől dübögő láncokon;

nem volt ott senki sem, a híd tárgyként alattam,
az éj körülöttem s lenn a víz alvilágba vesző szürkésege dermedett;

halottaink is elhagynak, vagy mi csörtetünk nélkülük tova,
gondoltam;

repedéseket láttam az égi panelen, valami tűz fénye
mutatkozott, a hajnalé-e?

már fölszáradt az esőverte kő.

PAPÍRMENTE

A világ, mint hajzsírtól mázsás fekete kalap – gondoltam hajnalban bátran, még félálomban, persze. Ez a legjobb sáv a merszre. Meg a versre. Eső verte ablakom, döngölte szél, a kalap alatt hideg halak úsztak, igen, ez ilyen világlás volt, a homályban: elvtelen és néma tapogatás-tipográfia. Szövegkép. Menete, ahogy néztem a papíron, mentében öltött formát. Szavai a normát betartották. Lesz-e kilengés? – bűgött a kérdés, mint alvilági kaputelefon, vízbe fúlt hajókürt. Ha rossz hírt hoz, gondoltam, hajnalban csak akkor szól.

A kalap terében, alant, hol a haj kileng, ha hosszú, egy hang azt mondta: baj van. Kocsinkat mentében egy részeg összetörte és elment. Talán valami bosszú? A csattanásra fölriadtam. Füstölt a papír alattam. Éreztem, megüünk, s nem könyvek által, oldalról és hátulról jönnek belénk. Kalapzsír csorog a fékből. Bevág a világ, a műszerek hideg halakat jeleznek. S nem vagyunk biztosítva. Sem a csont, sem a bádög. Nem érünk annyit, bár ez se biztos. Az álom állványzata ledől, szövegből a szögek, betűk és számok szanaszét gurulnak. A nullák? Igen, azok... Miért, te mire gondolsz? Hogy véd-e papírmentéd? Hogy mi történik, ha felöltötted, de a különbséget az átizzadt kalapszalag kopásában véled? Ha fejed, mint hajlék, szavak háza: vak halak rémült halandzsája? Látható: a halas időkalap vállig rántva, halásza arctalan; ki az? Nem tudom. Fölbűg lentről a kaputelefon, az esőverte sáv.

Lemegyek. Lejjebb. Nézem a roncsot. Névjegy sehol. Hát elfeledte a kalapos, mellényes úrvezető. Vagy kilengett. Szándékosan. A pénzre ment, hogy el ne menjen a pénze, ezért ment el: lépett olajra. Valóra váltott. A világstruktúra hajtja ma erre, érzi bőrén a póre anyagi érdek nyomását, hallja a hangot – neki ezt súgja: „Hajts el. Állj odább.” Állok báván. Idébb. Tanácstalan vagyok. Tosnélküli, bizvesztett. A papírmellény elszakadt, nem tudom, hogy mit gondoljak, tegyek, hát csak mellényelek, nyúlok, a nyelet nem lelem és a szavakkal is elakadok. Gurulnak a nullák.

TELEX

Istenarcunk elroncsolódik
hosszú balszerencse közt,
hályogos fény matatja, nincs
megállás, süllyesztő csak, sár a
történetünk, megy alá, még alá,
nincs kétely, nincs hová,
nincs szó, csak telefax, telex;
bornírt gyötrelem szedi szét
a hajdan ragyogó főket,
visszafelé is elorozza,
talpuk alól kifut ama palló,
s nincs mód nem zuhanni velük,
mert jobb részükkel volt jobb
részed egy, mert ótvaros, vagy
édes ráfogások bűbája, de hurkolt,
most kaparhatod, tömheted füled;
vicsorogva forogsz el, mindig el,
belerémülsz: ez is hát? mi ez?
és örül az alja, közepe vakog,
odvából belső kínja kiordít,
régi gyűlölség mérge megérik újra,
árokba váj ostoba árkot vérig;
szólj, cibálj, sikíts akár: *nemet!*
De nincs szó, csak telex.

VERSES PUBLICISZTIKA

Göncz Árpádnak, szeretettel

Úgy érzem,
bár e tetves szó-sivatag,
a szavakság
honi bércek alatt,
szakállas vicceivel
meg-megríkat,
és ámulni sincs idő,
mert a kéznek
nyikorgó csizma-lába nő,
és máris robog,
az édes homok
meg elpereg,
sorsunk kereket old,
fut a holt,
az élő
alól az út,
mint foszló cérnaszál,
elillan,
csak a nincs van,
a túli, a talált:
szorítja, löki, szétszakítja
egyik dolog a másikat,
s így mindenik dekonstruált –
és mégis muszáj mondani,
szegény vers hallali
héjába csalni,
hogy a hatalmi toaettek
képernyőképessége ugyan ijesztő,

s ha packázásuk, mint pőre pánik,
ledobja cifra álruháit,
csak hebegünk,
miként esett ez meg velünk;
kivel?
de közéleti középszerűségeink,
a tegnap is oly felemásak,
e főzelék-ízű szájak,
ahogy rosszkedvük manírja
vagy demagóg patetikába
dermedt dühük
fallikusan kimered, ó!
talán-talán mégsem mindenható;
a pán-politika pántlikája
megköthető a tagon bokkrétába,
de az csak az marad;
s én is,
azért ágálok itt,
az ember mondja önmagát,
mert nincs más,
kibújik minden bőrből az irkász.

A HELYRŐL

Ez Európa,
ez Közép-, sőt: Kelet!
Rengeteg költség, kis élvezet,
semmi tanulság.
A dolgok fonákja dupla.
Cövekjét
hamar a lyukba,

sietősen a polgár most veri,
bőgnek tragikus ökrei,
zihál:
riadt koitusz.
„Gyerünk, gyorsulj,
vad a bruszt,
igyál pár korty spirituszt!”
Nógat a hang a bang-ra,
valami geng a gangra
tódul, a tetőre hág,
fejre áll,
s fölülve a lóra, far fele fordul.
Füstöl a zóna.
Pörkölt fő Európa-szerte.
Mersz-e marni?
Mered a talmi,
kés és pisztoly vabankra játszik,
forog a lemez,
vak a nyilas, a tegez
degeszre tömve,
vakvesszővel a vaktalálat olcsó.
Bölcső és koporsó
közt hamari kavargás,
suszter a vargát fojtogatja,
s megvan a lista,
ki milyen ista,
terjed a honi hajmeresztő,
visszahegesztő pálca,
hova: vissza?
A kurzus nyitja tárva:
látni a betonba rozsdállt vascsöveket,
arcokat látni, ahogy úsznak,

utánzatok egy
képzavaroktól hemzsegő szövegben:
fut a diszken
a hely szelleme, döglött, elektronikus
hamuba neveket pötyögtet,
betölti, kiírja s letörli:
MIND.

BERZSENYIVEL A MOSZKVÁN

Egy félig kopasz,
alig nyúzott öszvér-pasas,
jó ötvenes és szandálos,
a szokott téren, a mi Moszkvánkon
most üget át
(vivát, vivát!);
fejében egy-egy kósza gondolat,
Berzsenyi-szavak robajlanak,
hogymi most a szibarita?
rút magyar váz!
s előnti nyomban a tettvágy,
hajtaná heve valami placcra,
hogymi sziklaropogtatva
zengje:
a vakság korcsait elszórja,
hidd el, az idő,
undok viperafajzatok dúlják fel
benső tereid,
tündér szerencséd kénye hány-vet,
a reád szakadt szabadság:
hogymi méred ki pályád?

Más az Atridák ragyogó dagályát
tarka pórázon mosolyogva nyögje,
s Tantalus-szájjal magas asztaloknál
üljön epedve,
én nem! –
így dünnyög a poros augusztusi fényben,
fájó talpakon üget
a testbüdös völgyben, a mi Moszkváunkon,
Berzsenyivel bóklász,
és a kanikuláris hőben elfulladva,
érzi már, hogy megvan az ő placca,
most a poézis halott hattyúját,
ha porcelánból volna,
cserélhetné sorsjegyre
vagy pántlikára, hímzésre, pisztolyra;
csattogó vasak közt el-elégiázik,
hallgatja cigány Máriák
édes áriáit,
Brassóból egy aktatáskás urat,
ahogy konyharuhát árul;
ágrólszakadt – gondolja – mind, aki él,
lassan barnuló mogyorólevél;
s tudásunk, mégis, mire visz?
megjőzanít és összeegyesít?
Berzsenyi mondja Berzeviczyt?
mint kellene!
mert forr a világ bús tengere,
s ha kifut a kozmikus leves:
egyszerre illan semmivé
– óh, magyar! – mindenünk,
az ember mértéke ez –
némán így szaval,

és a lassan forgó tér
vadon tenyésző árnyaival
elkeveredik.

A VÍZPARTON EGY ÖREG NŐ

Valaki mindig beszél; a szél? vagy a közép?
a rojtos nyelvű lángok a homályban?
talán ez az, mire vártam és most elszelel!
ez lenn a metrón jutott eszembe, zsebembe
épp egy pasas keze nyúlt, ne kérdezd, kié,
nem az enyém; szemüvegtokom kidudorodott,
ingerelte, rám dőlt, megkotorászott, érett
bukszának vélte, de a cipzár a rést túl
keskenyre mérte, hiába dolgozott meg érte;
nem is szóltam, valaki úgyis mindig beszél,
lépre megy, lépte egy félreértés, hát
csak elhúzódtam, középről a szélre vittem
tokomat, de már megsérültem, nem a tudatom,
hiszen tudtam: szorgos zsebmetszők járnak,
a masszában grasszálnak az árnyak,
s még jó, ha a zsebre mennek – szóval ki-
csorbult a kedvem! pedig Szárszóra mentem,
vonattal a Keletiből utaztam, mint költő,
vállamra vetve kék felöltő, magamra húzva
barna öltönyöm, tok volt a tokon, zsebében
szemüvegtokom fekete bőr, a pasas ujjnyomával,
ez majd rám vall, vádol, elleneimhez pártol,
így fantáziáltam, ültem a padon, s már
Ferencvárosban csattogott vonatom, versem,
elfeleződtem, duplázódtam, kigömbölyödtem,

kutyahangon szólt a szél, néma térközökben,
vitt a szerelemittas Dunahát fölött,
széttrancsírozott tájon, ipari tetemek,
lakógépek közt, tavaszodott, ifjú nyírfák
sárgászöldjén villogtak át a bádobogarak,
szép sirálpapíromra másztak, féltem, hogy
betűimet is kiszorítják, megeszik az irkát,
holott most mentemben mindent megírhatok,
ha egyszer itt a tok és nem üres, és fú a szó,
mint a szél, és a füvek a vasak hasadékan is
kinőnek; ó, gondoltam, micsoda út ez, ahogy
mesebeli szeméttelpeken dohogtunk és a
tartálykocsikra róva messzezengető nevek
nevettek: Hungarovin és Interfrigó, egy
zajfogó vályúban fölgyorsultunk s ki, ki,
végre ki egy autóbontó száján a várostokból;
utastársam rádiót nyaggatott, híreket, hogy
az írók ma Hvar szigetén... – velük voltam!
elterebélyesedtem, a zöld vetések és
szántások, mint az ingem, s bár én is tudtam,
hogy nincsen miben hinnie, azért kétoldalt,
ahogy elrohantak s az ablak a tavakat
kalyibákkal adta, szomorúfűzfák hajukat
a napra kitergegették, tollaikat a fácánok,
mégis azt gondoltam, hogy a boltban, hol
a hangzás holtan nem hallható, most kell
neveket találnom a szélre vagy csak arra,
hogy a vízparton egy öreg nő nádat kaszál.

URA FAKÓ

Derékig meztelen sapkás ember
sárga ceruzájára dől, asztala,
széke fehér, a fény is az, csu-
pasz, csernobili fogsor; kiberet-
vált árnyak fekete vasakkal várnak
a sarkon – tűnődik a sárga ceruza
s ura, a fakó eb, fusson-e, vo-
nyítson-e; ír; arcán a pír nem
a rózsásujjú tükrözése, más fes-
téktől sötétedik egészen el, s
kockázván a meglelt vacogással,
dünnyög, mint dunnában a hideg,
hogymicsoda idő, vak csodák hevé-
ben mi meg nem esett még, az a
szerencse puszta kénye végett (vagy
isteni oltalomból?); s fut a
fakó, porzik a szán, szűkül az eb,
a kánikula fata morganája most
megtörténik, végestelen végig a
határukat vesztett térségeken
hordják e hordák magtalan nyűveik
dühét, szerteszórják –
s retteg a sárga ceruza, ura fakó.

ÚT, GÉMEKKEL

A száguldástól mocskos vonatablak
alumínium keretében, mint mozgókép
fordul el s tűnik a bodzaliget;

ifjú katonák hánynak, a WC vörös
lámpája repedt; kilenc ágbogas
cigány a kalauz szőke szakállát
tépázza; utazunk; szemben négy
alvó fej, az alagút fényollója
néma csattanással vágja le törzsüket,
aztán kiérünk: hova is? cuppanva húz
el az expressz, sebességünk hozzá
képest megkétszereződik, versenyre
kelünk; egy hang ekkor: „Két gém röptül
étlen-szomjan a sivatag fölött már
három nap, három éjszaka”; minden
esetleges zuhanás emléke ott suhog
a Medárd-napi eső függőlegeseiben,
parlagon hagyott földek, kisült
napraforgótáblák gerincét a nedvesség
rongyai súrolják; „Az egyik gém nem
bírja tovább, lezuhan”; flippercsengetés;
az állomásbódé fehér tábláján a név
mint jelenés: ERCSI; a farkasvakság
szürke sávjában vagyunk, agyunk
fél és fáj, a táj filmforma felhői
alacsonyan úsznak: úri erődök; fél nyolc;
a rejtvényt fejtő fiú fülében fémkarika;
„Erre megszólal a másik gém” s bevág-
tatunk az alkonyi lakódobozok városába,
ujjunk a gombon, már késő; GAME OVER.

A HAJFODRÁSZNÁL

Mint ama versbéli vén kacér fia,
mikor eljön a hajfodrász tavasz,
elmegy a borbélyhoz, látja
a tükörben hökkenten magát –
hajához kövér nő hajol, testszaga
rádől, nehéz tornyai alól kiles,
ki ez? kérdi a képet, te vagy
az? ez lett belőled? „ez látszik!
a ráncnáló hatalma fennen!”
az olló meg cikázik, s hallja ám,
ez a szürke arcú látszat azt
mondja a nőnek: „ha nem nőnek fejem
búbján új hajak, talán a levágott,
fölös darabkákat...”; és hahotáznak;
e vakotás elmevillogásnál fényesebb
az ablakon besütő nap és a le-
vágásra odaült pasas fejének bel-
sejében fölremlő képmegnemfele-
lések: a patetikus elem, a his-
toriko-tragiko, szemforgató hazug:
hadak és századok szava zúg,
partok és martok a vörös alkonyfény
hunytán elomolnak, a holnap!
miközben a résre nyitott
ajtón besettenkedő lég műfüsttől
fodros kötényével letörli arcát,
s nyakából a nyesedék sörtét
rózsaszín púderporba mártott
marokecsettől távolítja el a nő –
le van vágva a fej, kész ez a mű is,

áll és hunyorog, „viszlát, uram,
viszlát”, viszketnek a téglák, múlt
falban gyógyulatlan sebek; kezem
zsebembe cipzárázva én is távozom.

HÓ, HAL, SUGÁR

Mint a tél szutykos liliomai,
a városi kövekre kenve, fagyva,
foltokban még itt virít a hó;
jó takarónk se volt; a holt
hajnali hideg üvegén át fut
szemem filmezőjéből vissza,
ahogy rájátszom a papírra, fut
a tinta, mintha tudná: még mire
vagy kire; fonákra? színre sem.
Verébsicserség csöndet kapirgál.
Formában vagyok. Versben-e? Vagyunk.
Forgatnak nedvek, spirálok; agyam.
A masszából buzgón merek, elvégzem,
tétem megteszem-iszom, s látom:
alaki kegyelemben ég kommentárom,
valaki vezet, peng a lant, s alant
a hang sötéten: „az falt fel
s ma is az fal, ég alattad a magyar
aszfalt”, s hánytorognak árnyai.
Ez a választékos liliom tegnapi.
A rögzítési hajlam hány millió éves?
Hogy haladjunk, elég lesz annyi:
a hó sem fedte el, ami most szemér-
metlenül kitetszik. Eső szemerkél.

Fölenged lassan. Jön a köd, a hó.
A citromfa nő, az ablakos sarokban
virágzik s reggelre levelet ejt;
erre játszom, ide rejtem rímeit:
ablaküvegre karcolt halak talán
a hangok, csillámló képtelenség.
Átszúr a ködön báva sugár.

A JÖVEVÉNY

Kettőkor (éjjel) érkezett,
aludt a hegy, álmában mély
buggyanások lökődtek elő,
oda tartott; nem lépett
vagy röpült; bódult nedvei;
rongyokból kivillant, zizegett,
az üveget súrolta drótszerű
sövény és repedezett felhám;
dallamokkal átfurkált test,
úttalanul áttűnő sietősen –
már neszei sem szűrődtek be,
zöld ágak harmatozása; valaha
mekkora alvó voltam pedig,
álomtalanul elsötétülő vagy
szárnyaimmal repeső, vad utas,
ahogy hasmánt suhantam, alig
érintve szőlőhegyek kékjét és
nyárfatornyot; nyugodj, jövevény.

INNENI DAL

Ebben az őszi-teli vaklongásban, a kíncsupában,
a nyögvenyeltben,
a roncs-pocs övezet firkálmányaitól még el-
elővakodnék,
még maradj meg *karcsú Ész*, tán kedvesség;
ebben a mégben, márban, porpuffatagban
védj meg, kicsi nedv,
a rossz-kosz-varcs oly szip-zötyögve zúg,
abszolút fohász így
hova röpdössön? Se címzett nincs, se szárny.

Ebben az árny-át-eltűnésben zsugorodsz vagy
érsz vagy fogysz vagy félsz;
ma kél egy – nem hang, nem jel, nem fény;
egy rigolyák díjnoki
haladékánál több azért, egy inneni dal;

ebben az októberi-teli-tolongásban lenn, vak
napok estén vár –
vagy a rámért rőt reszketéseket fogva,
fogvacogva kér:
még maradj meg *karcsú Ész*, tán kedvesség.

HAT KIS RÉJA

Öreges üreg nedvei, hűdés
ideje, hideg üledék, hamariség
héja. Réjáznak a hangzatok.
Mezítlábas tok nyoma: hova?

*

Szökött kazán az éj, zihál.
Ez dekkol, az denunciál,
a dobok hártványtlan fülelnék.
Dikciót diktálni dőre vágy.

*

Fölfuvalkodik, rikácsol az év.
Vénasszony kezén rőt gubanc.
Kihúzkodja a kék cérnákat,
„ez nem kell”, megfojtogatja.

*

Tántorgás tele, ragadványoké.
Púderes, patás, pufajkás lép,
de mind csak marionett, a ma-
dzagtartót is madzag tartja, bang.

*

Kis dal, kín-dal. Ki igen? Ki-
nek nem inge, ne vegye; nincs
vége, sem eleje, Nessus-vér
tapad, szabad, szakad, hiába.

*

Késél kicsorbult kaszakövön:
kent és fent elmék, merő kor-
nyikások hada; kérded: mi ez?
Átfutó ámok, üzekvő rémület.

RÁRAKÁS

A Liget még hosszabb ozsonnájára

Meglehet, ez az ozsonnás társaság ma
éppúgy esetleges, mint lesz holnap, ha lesz,
hol a legek esetei vélhetőleg, mint légből
kapott ráadás-előleg vagy kétes pezsgésű
testek, majd láthatólag imbolyognak: az otnak
meg az ittnak kínban vigadó áthatását
éppúgy érthetetlen kotyvaléknak tartják,
mint mi Tegnap és Ma egymásba omlott álmait
– mégis megkísért,

kételyből mulatságos pátoszt csinál,
klisék roncsolta lelkeit kihajtja legelni
bennem egy megérzés, egy vágy, egy gondolat,
egy foszlány, egy semmi: valami, ami e még
hosszabb ozsonna létében osonva próbál alakot
öltetni most, és most: tudni, hogy vagyunk,
és eseteink, ím, egybeesnek, esünk esővel,
hóval, szóval egy irányba, le, talán az ősi
tájra, ahogy a december délután a sáros estbe
és ez elég, ezt súgja eszünk, szívünk s hogy
tűz a színpad,

rarakás, kinn és benn mint zuhanás, rá, ami
éghet, ami égni való, csak rá, ami „nem”, meg
az „igen” is, dallamot vakon is kidalol,
dalnokot, rá mind az ötszázat, századom
rászórja, cipőkben dunyhástól, hátamon
nyers tűzi-, vízfát, rámákban bánatot, kicsi
még a rakás, egy éjből, két végből rámondom,
rászálló betűim, bakancsom kígyóit tenyérrel...

– meglehet, ez csak
ráolvasás, falban futó csöveken bolond kopogás,
madárcsőr-morze, volt és lesz közt: a hazánk.

ANNÁVAL A HEGYEN

lépkedek Annával a hegyen s értem
 hogy éppen azt játszom
 aminek látszom
 az áprilisi fényben
 megyünk kéz a kézben
egy hároméves egy ötvenöt –
 tapodják a guruló rögöt
 rokonok
 sáljukat szél rojtozza
 egyik lenéz a völgybe
 szorítja ujját a hölgye
s míg a tavaszi kutyák csaholnak
ezek ott ketten mintha csolnak
 utasai
próbálnak a földi hullámmásban
 megállani –
 itt a helyük
 a város lenn a füstben
 pokoli üstben fuldokló idő
homálya hull a fátyla beledermes
 egy istennő sírása reszket
 az orgonabokorban
 lőcslábú est biceg erre –
 ne nézz Anna a szürkületre
nyugaton az ég sárga-lila tűzvész

könyökig érő kesztyűit mind ledobálta
s mint gyerekkoromban éjszaka
az erdei koromban neszező árnyak
és a kenderáztató partján égő pajta:
tudhatatlan!
hogyan szülessünk mássá e tavaszban
s mivé?
már itt a sötét
nincs neve sem eleje vége
valami kimondatlan akar
megszakadni véle
valami befejezetlen
nem tudom –
mennek a hegyi szűk úton
két bóklászó tavaszi
talpuk alatt gurul a rög
három ötvenöt

MOSZTÁR

Mosztárra ébredtem ma megint,
még tartott a szeptember éj,
százak úsztak lenn, a hídról
azt is láttam, ki halott, ki,
mind már, mind, mert mutogat-
ják hideglelős ládák falára
kivetítve a képzeletet csúfoló
képeket, ahogy villanások
hasítanak a város méhéig és
megszülik a halottakat,
hallgatlak, és te

ezt suttogod nekem, szeptember;
tücskeid zengésében is ezt
ritmizálsz? míg távoli torok-
hangokon a hegy alvó madarai
és kutyái ijedeznek, te el-
játszol vakon a csillagok közt
szálló fémhajóval és kiszámolod
a világ dolgait:

ez fény, ez
hang, ez részecske, ezt látom,
az rám lehel, itt matat, két fű-
szál keresztjén tűnik, volt és
van állkapcsa bekattan, fél
minden éjszakai hajós, kalóz-
kéjenc vagy ifjú bolyongó:
mivé leszel?

Villanysütötte
házfal előtt fekete fenyő;
a „nélkülem” és a „külön” festett
szalmaszálon kifújt buborék,
ma nem röpteti gondolataimat,
zümmög a kertben, mint alvásból
kivetett bogár, elvakulva köröz,

ma gyöngyöző szerelmi áriáid
meghallatlanul enyésznek el
a hajnal suhogó univerzumában,
ott tajtékzol a mélyben, az a
vértől nehéz folyó vagy édes
szeptember éj, hajósaid az
ösvényt elvértve sodródni, roncs
dől, izzanak kínban az agyba lőtt

elektródák s jajgatva közlik a
város nevét: Mosztár, Mosztár.

ÜREGES

RAJZOLJÁK

Ez a feje búbján kopaszodó, kékülő
domb, ahogy várja – ülő helyzetben –
a napnyugtát, az első csillagot,
ez is én vagyok:

oldalról nézve rá,
az előszoba-tükörben vettem észre,
hogy a ráncok, keréknyom és futóárok,
rajzolják a homlokot, a halántéket,
szétkuszált vonalait;
s ahogy a gyerekkori porfelhőben
cammog az állatcsorda haza, száradó
füvek szaga száll,
s mint műfogak, légvágányokon
kattog az időfogat,
a bokrokba bújt szél arcai ijedt
közökön kilesnek: elmentek-e?

IDŐKARAMBOL

Valamikor szappanszagú nyakához térni,
futni pofonjai zajától, szélvédő szoknyája
mögé sáncolódni jó volt s lehetett; mikor?
már nem úgy tudható, mint a tegnapi vizespohár
hallgatása a kút kávján, megbízhatóan áradt;
mégis, e sávok értelme kérgesebb formákban
ütközik most elő a szürkeség síkálta peremről,
honnan amúgy is lebillen minden, elnyeli a cet.

Még él, mert mi mást mondhatnék az apám kezének
hiányától évek óta süllyedő kertben, kiszáradt
fenyők lándzsái közt, mögötte lépegetve, a meg-
tántorodó testre és a demenciát talpa alól
kitüremkedő szellemfoszlányokra, ahogy idült képek
pattogzó fényébe vonnak: ülünk az omló házban és
ő pénzt tukmál rám, most hozta a postás, vedd el,
vagy autóban utazom vele, kényszerű Peer Gynt-e?
nem! de mi más, mert még ez már, időkarambol;
az ablak előtt elhibbanó világfilm kockáit egy
templomi freskó végétélet-giccsével elkeveri.

Mikor volt, mikor lesz, írom, a délutáni nap
árnyat vet papíromra, szó fogja be vagy csak
a festék; szégyen-e, ha egyre áttetszőbb lesz,
zavarosabb, ahogy távolodunk, méz és vakolat,
s hideg bőrükkel a kozmikus téglák, közeledünk.

ÜREGES

Kutyaugatás az üreges sötétségben;
most mire gondolsz?

A kutyaugatásra, mi másra?
égi porcelántányérom alacsonyan röpül,
halakkal pikkelyesen, duzzogó
ezüstarc;
hunyt szemmel nézem a nappal látott
vadrózsákat.

Belélegzem az éj
női nyálkáinak illatát;
csalánszag tolul a váli erdőből,

ahol jártál,
 törökmogyorófák jönnek
 szobádba,
 hajzatuk levelenként zizeg,
 most mire?
 semmire! most hagyom, hogy
 a kutyaugatás vigyen;
 örülhetsz, üreg-lakó;

ÉJFÉLI MANDARIN

marcangoló oroszlánjait.
Pisztolyokat és elsüllyedt tankhajót.
Megszámolja az éjféli mandarin magjait.
Elgondolja kívülről nézvést a hegyet.

A házat.

Az embert.

A gyümölcsöt.

Az éjfél magjait: egyenként.

Elkattintja a tankhajót.

Most a mély kutyatorokból feltörő szél jajongásában
vékony és száraz vesszők roppanását véli.

Csontokét, ahogy véget érnek.

Ágyába visszadől, fektében járkal univerzumában.

Van látnivaló.

Nincs adakozóbb és illatosabb az éjféli gerezdnél.

Vastag ajkai közt, mint tenger a kavicsokat,
forгатja türelmesen.

A hús hús fölforrósul.

Nedveiben ázik.

Mikor kinn botokkal megint a szél száraz falkái üvöltő
porfelhőben elrohannak, a hó sötét fehérségére gondol.

Meglett telekre.

S fölkászálódik álmában a mandarin.

Lépked a konyha kövein.

Bekattintja a kilencvenes éveket, a Duna völgyét.

Nézi, ahogy megtörténnek vele.

A ládában-e?

S ha nélküle, hát ki alszik ott? Ki számol? Ki néz?

CSOBOGÁS

A föld édes tetőin fényhalászat.
A test nehéz, álmában is lehúz.
Kiszáradt kőris vak égbe menetel.

Nedvek illata, szél, szeress meg.
Ráspolyos ajkaiddal rám lehelj.
Itt áll meg a rémület éppen... Ott!

Sűrűsödj, hallom, penderülj még.
Ugrik az árny. Meleg porban kés-él hál.
S egy papírzacskó szétrepedve.

Madárpihe utazik, nézi a szem.
Befejezetlen és odavetett, látja.
Obszcén morajlás a zsigerekből.

Mára elég. Amit nem tudunk, tovább
csobog, csillagok alatti kádban.
Járművem most fordul másik oldalára.

NÉMA SAPKÁK

„főlemészt mindent lecsupál csak
csonk és tönk marad: árnyékos alj
még meg ne halj te tűz és matatás”
magában beszél megy dallamai után
„a dolgok mázsás tömbjei közt még
el ne tűnj te vadnyúl-nyom a fűben
hegedű-hajlongásban fehér délelőtt”
fekete buborékok: olajkarikás világlé

hátán alárohanó versenyzők sisakban;
valahai mesés esztendők nyarán
a megáradt patak ruhátlan teste
sárgás hús zúdult így a malomárok
idillikus bodzái mint paloták
fércelt árnyképek tükröződtek lakóik
ma lenről dobálják néma sapkáikat
„mit kívántok?” (és kik azok? egy
mogorva idegen fejtartásával figyel:
ráfogások-e) „valódiak vagytok? vagy
voltage csak? a változások csalán-
taréjú hullámaiban érintetlenek ti sem
maradtatok” az idő vak vízenyőit
kotyogva nyelik vulkanikus kőszájak
úszkálnak fönn
a szóra bírhatatlan sapkák szabadon

SÖTÉTFEHÉR

Sötétfehér és újra jön,
sávokban, titkos közökön
oson, várományosa vagyok.
A világtenyér sebes, üres.
Se akol nincs, se karám,
mentolos lehet fújja rám
egykori tanítókisasszonyom,
hónalja naftalin,
cipője sarka holt ezüst,
fekete kabátja szárnya
söpri a trágyás földet,

porzik tőle fehér sötétség.
Leveti ingét sok suta test
és fut, zajtalan zenét vél.
Így tesz minden, vagy így
gondolható: keveredések
konyhája; gőzök, roncs gigák
hörögnek kitalált falban,
tégglák rózsaszín ínyére
a semmi szenes habja tapad.
Magad kovásza, szavak űzője,
mint a fű zöldje: lennél.
Lenn a suttogás van, alvás,
zajlás az érkezőben, nézés
hunyt szemhéj-homályba;
hallani, vas koccan kövön,
kopog kiálló csontokon;
zizegve a szakadáshoz ér
valami ujj, vak vándoralakzat;
csöndje sötétfehér és mohos
faedényekbe öntve vár,
megcsípte már a fagy:
fölé hajolsz, figyelsz, újra jön.

BEHÚZÓDVA

Egy napon észrevehető lesz,
földereng és kitetszik: ez nem
erdő vagy város hideg porban,
elfüstölgő salakhegyek közt alvó
fényes víz, mit maga mögött tud
szénlevelű fákkal, délszaki holddal,

mert elhagyta és visszanéz rá
gyönyörködve vagy elborzadva, ez
nem út, s ha az, nem megtett, tart –

És látja: még alig volt.

Mint versben az egész éven át
meleg üregek, annyi lakatlan hely
nyílik itt a vak sietés közeiben;

hát behúzódik folyvást,

vár, nem hajléktalan,

nem mondja:

„a csorba porond még héj sem”,

„a többiek: moraj csupán” – vár,

de tudja, hogy nincs mit kívárni,

nem olyan a vonulás.

LIBIKÓKA

Fölébredsz, lábadnál autó hörren,
elhúz az utcán, éji sarat vág
föl a kerék szemöldökcsontig,
nem véd meg a ház, sem a meleg
szobaburok a szóra kész könyvekkel,
a behajlított női láb íveit álmo-
dó domb, ahol alvásodban jártál;
vászonra festetted ébren, tükör-
képében szerelmed vonásait nézted,
mint most is, e vers fénylő
homályában, lyukacsos fogalmakba
kapaszkodva közben, hogy „szerda”,
és hírek reggel, háborúban sodródó
népek nevei, számok, időjárás-

jóslatok, a kerék alól fölvergődő
nappali sár érzete, kettőződés
bódulata, hogy melyik melyik,
és betölthetetlen sóvárgásod
a libikókát megérteni;
vagy hull a világ, és semminemű
kijárat sehol, föl sem ébredtél.

A GÖNDÖR VONALAK

Rembrandt rajzaihoz

Minden vak paránya a láthatónak,
s a vén, alvó arcokon motozó fény,
a ráncok, szőrök, hajak fűrezgése
bizonyosság a teremtésre,
a göndör vonalak!
ahogy a röghöz ragadt
világ a különben halott kép által
élni tud, s nem áttal
emelkedni sem; bár hamu-
hideg tanya ez, árny-alatti sietség.

ÍGY

Így ás, á-val, es-sel
(álom ez vagy sebhely?),
ó-val, szóval ír,
hatol, mer – az Éj
látástól vakulásig
csaholó szellemei körül –,

és alkonyodik már,
mikor kezdet-szabta
gátját átszakítja,
jobbában a balta
buzgón, előre cseng –

belecsorbul a csend,
ahogy ércére sújt
és lesi: van válasz?

HEGEDŰHANG, A MIÉNK

Török Endrének

Képzelt hegedűhang, embertől
megszabadult sodródik, valaha fehér
cérnadarabka a némaság űrteli árján.

Nincs hova. Így, minden.

Maroknyi süvöltés a ház gerincén.
Nappal csikorgó fémfedél az égbolt.
Éjjel kiszáradt lyukacsokban omlás.
Kürtők, fejetlen oszlopok a levegő
elnehezült húsában ébren alszanak.

Ez a miénk. Beton reng.

EKLOGÁNK

Hol a láb nem járta part? Ki beszél
itt patakmederben futván, mikor a való:
Szkamandrosz folyó, vértől fekete, darabos,
hogy hányni kezd az isten? Hallgatóztam,

mit
tudsz? mit ígérsz? szólt még alvajárónk
árnyának fénylő áttűnőjéhez: mit követelsz?

egy város süllyedt el ott
a boltozaton szétterült égi mezők
lucernaszagban várták a menekülőt
széles
út szeles
közök végigmenni
hajnalig volt idő

Az éjszakai én fojtogatásaira
neszelt föl agyad, kicsúsztlál
vakon az alvás-burokból, csat-
togó talpakon vonultál, szobák
függőlegeseihez hajlítottad
hátadat, víz gurult torkodban,
tenyeredben csörgedezett, máris

töppedő álomkövek közt,
elnyugodtak légvételeid,
nem kellett félni, hogy még ma
meghal tíz éve halott apád,
helyrezökkent a rend,
sápadt a sötétség keleten, föl-
húzta ingét, lávafény-hasadékát
megláttad s tudtad, az alatti
mezőkön folyó kanyarog,
ő is odaleskel, hajnali kamasz,
a part fái feketén belemerülnek,
néz és borzong, iszamos kövek,
néma birodalmak közt átfolyik.

A ZÖLD RÓKA SZEME

öregesen a délutáni homályba le mélybe
szunnyadok alá s hallom a kinti térből
a hegy zajongó madarait mint éjszaka
búgni a falakon átfúvó délszaki szelet
te arctalan test talán fényzsibongás
szólok hozzá s ő úgy nyúl merev tarkóm
mögé női ujjak villamos érintésével

 hogy följajdulok a jótól
most madarak sávja erre tart dajkál
a délutáni árok heveder most a meder
árnyékos fűvel is szenderegnek érdes
állatnyelv-levelek fönn tűzgömb húz el
mint zöld róka szeme ha senki se látja
és zizegő betűket ír a sötét levegőre
 mi mit jelent ó semmit

vagy mégis visszaevickélek
hol voltál?

RAKOSGATÁS, SKORPIÓVAL

ha a gáztűzhely mögül skorpió
kérgetőzik a villanyfény üres
dobozába s belehal mint fehér
lávába borotvátlan zsoké
akkor
a hőléghegyek vörös ballon-
jait sem fújja többé vissza
kék ajkait összezárta a szél
s nincs mi csodálatos itt
e koravén világban egy pont
hova lehajtani honnan –
rakosgatás
mind ma-holnap neve sincs

TENGERI LOVAK

Az éj vízszinteseibe dől,
mint aluszékony füvek
a repedésekbe, s látja:
hogyan ejti a bodza árnya

le vadon nőtt tányérjait,
s kezd világítani görbe ág
ujja közt a kék, jegeces ég.

A táj álmában kitakarózik,
elpárolog fölhevült ezüstje,
csont nélküli teste tágul,
kagylóformán a kék, a kín:

amőbasóhajok csillámlanak
a víz vastag ajkain,
hajónak hangzik a ház,
homokpadon duhogva megül,

a málló sarok mögül mély-
tengeri vontató lovak szeme
les: lesz-e ingyenes fuvar.

MADÁRTÜZEK

A hegy mögül a nap még ide lát,
küldi át űri bozóton, siklatja
vedlett levegőfalak sikátorain
sugarait, lépjenek a szobánkba,
a kívül derengő nyír és
a belül táncoló citromfa
lombozatába fürdeni;
ezer ujjával
hajtogatja szét, rajongja körül,
eszkábálja össze
a fény idomait, míg mozdul az idő;
meztelen talpig tart e késő délután.

S vad csirregés csap ki
a réseken:
alkonyi madártüzek.
A citromfa leveleinek

árnyai fekete halakként úsznak a
homály szőttésében. Helyét keresi
mind. Nyakszirt és naplemente közt
a táj lankáin opál közöny
dereng, valódi tó, a délután
tükreben érinthetetlen képek árja zúg.

EGY RÖVIDÜLŐ

Most, hogy verseim rövidülnek,
a hegyi galagonyák alá
kiülnek, a fűbe,
a világ-fülbe zaj tömődik,
vér és por, orrba csövek,
megy vagy marad; ki vagy,
kérdező, mező sétálója,
tűnő széttekintés, ahogy telt
zsákjait nyitogatja Aiolosz;
szembe füst száll, a Föld megég.

EGY KATAKOMBA FALÁRA

Egy katakomba falára:
igen, noha: nem.
Pegazusom technicizált árnya
anyagtalan trágya-
dombra élvez,
élve ez aljas alkalommal;
halva? Minden pillanat az,
fejemre szent nyárfá havaz,

szívemben ég a pogány pagony.
Hamuszemű számítógépem hideg
gödrébe révedek.

SZŐLŐSZEM

a fekete szőlő ősze ez
öreg lugas vesszőin átnyúl
rángatja vonóját a szél
sötét sikoltozik

a tőkék most kaptak észbe
mi volt a parancs
tíz éve halott apám
fogcsikorgatós akarása édesül

a hamvas bogyók
ahogy elroppannak számban
egy föltehetőleg pogány istenség
csöndes mámora száll rám
fejemben a világ szecskaként hulló
képeit kiválogatni menedék sehol

a kert ma is övé
elvadult bokrai közt anyám
tántorgó árny és látja
sírgödröket ásnak az utcán
csizmás alakok azt mondják rá
víznek gáznak tíznek száznak

vattás hasával lecsüng az ég
hő hátán a jégsárkányok
klimanomáliák idült frontbetörések

egy fekete szőlőszem
a venyigék rácsán kinéz
onnan ide lát – fiát

A VAK VÁLTOZTATÓ

Mint fölébresztett, üvegtestét dühében
mélytengeri istenként elhomályosító úr,
ez a szél szőrtelen szárait szétterpeszti
és cafatokká hasogatja csorba szélein
a szemközti diófa ágaiba akadt nejlon-
lepedőt;

ez a szél – megismerem –
a Földközi-tengerről szállt fel éjszaka,
vakító falak, fekete ciprusok városából,
hol az utca végén keresztben domború
test fekszik, a dinnyehéj-illatú ős,
és kék méhében ringatja a soha meg nem
születő jövőt;

ez a szél az, mert
sírós nekibuzdulása, hogy magába nyelje
a füst ördögeit, mikor kikelnek a limeseken
kilótt tankokból, hogy magára húzzon minden
maradványt a bádoglepeken köhögő vörös
vagonok és a kimarjult tél robajából,
ez a légből kapott rögtönzés a megváltás
ígéretével, s a rajongó csalás, hogy
nyugalomnak láttassék a férges fekhely,
ez ő;

a fény elől elrejtett sötét anyag
torkából tör elő, csillagok parazsát

fújja, fényévek kályháit, papírsákba
kötözött történeteket szabadít és ráncos
homlokát a csillámló ködbe merítve
elporoszkál;

szól vagy hallgat,
nehéz légvétele rengeti a Földet,
szálkásra tép, hajtja a vizet hullámlani,
lendül és csapódj, ő a vak változtató –

gyerekként még tudtam lakhelyét,
a tölgyerdő lombja és a padlás volt övé,
kutya melléből szállt föl: szomjas
fájdalom valami elérhető után, holdirányban,
de soha; nejlonrongyot csörget most a fán.

TAVAKON

Tavakon jártam (álmomban),
tavakon hajtott a vágy,
tavakon menni szavak után, várni
tavakon őszi harmatot havat, és
a csikorgó vascipőket el innen,
el; soha nem leszek botcsinálta
bakók kezében zsibbadt test,
feledve, aki voltam s lehetek még:
tavakon sétáló pogány fény,
tavakon szárnyak árnyverése,
tavakon lábnyom, nád nézője.

RÁÍRÁS

Tizenhét palimpszeszt
Tépett és ragasztott
képek és versek
xeroxszal és számítógéppel
Budapesten
1995-ben, Liget

RÁÍRÁS

*palimpszeszt: másodszor is használt pergamen, amelyről
az első írást áztatással, vakarással távolították el*

mintha ma palimpszesztre állna
kalimpálna velem a vakvilágkor
vásznak a tündéri változatok hő

hó vakart papír hátán lejtő csorog
az első írás áztatott végtelenben
a verejték értelme kibetűzhetetlen

Palimpszesztre játszom a kivakart
papír hátán vak betűk futnak szerteszét
mintha neszt vették volna hogy mi

lesz kisült mező képtelen térség
kihalt vándorbakancs kopog az alján
kasza haza hal vonal megfeketedik

ráírás egykori irkában „l” és „ó”
rájárás a hangzatokra szavakon
betűvetés ha felnőtt „ló” lesz belőle

palimpszeszt lesz a legelője por köd
zúg átdereng egy rímtelen szekér
története a kereke vers a vége

PARAFRÁZIS

a görög váza megmaradt de kinek
zeng még az a dal mit a fül meg sem

hall a képhalálban örökkön élő
ember üsző isten és közeikben a sok
sötétfényes lény – míg új jajokkal
ég az új kor – kinek zengi el anda
gyönyöreit ha mind megundorul itt
és nehéz a nyelv kiszárad belevakul
a világ a holt formák kadávere szét-
lőtt városok frázisait hajtogatja
ha befelé néz s a kéz fehér botként
tapogat sort sor alá a fotográfián

ÁRNYVETÉS

Mikor Csokonai furcsa vitézi versezetének előbeszédéhez előljáró beszédet kanyarított 1803-ban – mint arra legújabb kutatásaimban rábukkantam –: szándékában állt egy huszadik századi olvasóíhoz szóló jegyzéssel is megtoldani munkáját. Eltűnődvén a futós idő csodáin („ahol hegy volt s liget, fenéktelen sós tengerek fakadnak”), képzeletében megjelent, előrevetült egy emberi század – a Dr. Földi sírhalma felett is utal erre –, melyben lesz egy kies hely, talán éppen a budai Martinovics-hegyen, ami Akastyán-hegy különben, hol szép őszi vasárnap estén négy-öt-hat fej majd összehajol, és hajtóik arra jutnak, hogy a honi literatura, netán a szellem élenkítése, valamint saját szórakoztatásuk végett kedvelt folyóiratuk farsangi számába vidámkodó írásokat kívánjanak... Az ötletadót, a tűnődő ki-mondót, ki perőcsényi nyarából érkezik az Akastyán-hegy őszebe, Balassa Péternek fogják hívni, gondolta Csokonai. De azért nem volt nyugodt. Kérdések kínozták. Eljutnak-e ligeteseihez a műgonddal rótt jegyzései? Hatnak-e rájuk, miként óhajtá? („Lát’d: integetnek tiszta barátaid;/ Nevednek óltárt a maradék emel;/ Megpukkad annál a kajánság / És a halál elalél előtte.”) ...Minden szép tudományoknak és mesterségeknak, jelesen a poézisnek is, tűnődött Csokonai tovább, fő végek az ámulás, mellyel az olvasót a mi költött scénánkba, mint valamely új világba, a maga redlis situációjából általvarázsolhatjuk. Ámulnak-e majd az utáni századok

*gyermekai, vagy az összhang olyan fokára jutnak már a XX. és a XXI. században,
hogyan a cultura végképp boldog lesz, és a világ magától megy?*

„ti ketten édes barátom”

mondta valaki valami farsangi álom kanyargó útján elém állva

„mintha különben is külön fejezete volnátok a...”

minek? nem értettem

vagy elfeledtem mára

mert a

mert a

szerpentin

forgott velem a szerpentin

vagy én forgattam?

tébláboltam sőt -bolok versekben kivált

dirib-darab kalap-kelep kézen-közön özön

száz derék fekete balha vérével öntözöm

áldozatom tüzeit mint Dorottya

ki a Florentina¹ lapjait pusztítja!

mert bál van az Akastyán-hegyen ó bál van a mában ott a tegnap

ordibálnak mohó sapiensek poszt van dosztig

tolong sok irodalmi rokon régholt barát

s miközben mi külön benn mert kinn beválni

nincs mód nincs kód sehol semmi jel hát

hallom ám hogy mégis mintha szavaim

csücskére Tőle volna szabva rím

oly távoli áttetszéssel

mintha három Mihállyal kenetném föl magam

mintha ma újra mondanánk kerengve

s átderengne szövegünkön sok szép dáma

¹ *Florentina, Tündér Ilona, Szabad vagy* – ezek átaljában eszméretes románok vagy istóriák, melyeket a szűrboltokban árulnak a tót bibliopólák, együtt *A megszólítás ábrándja*, valamint a *Szénszünet Kapernaumban* ki tudja hányadik kiadásban közzétett füzeteivel.

elektronikus fickók a trompózbe³ kukucskáltak
s háltak az utcán megint februárban
hol élsz s min élcelődsz?
maszkok farsangján ki vagy?
a báli forgatag mely nem volt tervezhető és füstölt már akár
a három-képű Hekaté⁴ oltára
a levegőégnek felsőbb országából közénk leszánkázva
akkor egy szellemet vetett eléem egy árnyat
mintha Földanyánkat
rideg⁵ violát a pusztá homokon
s anyámat láttam a kórházi ágyon
végidők véltem dideregve
s féltem így a mulatság mibe borzad
egy sarokba húzódva álltam
láttam az öregbítő csőbe nézve
holmi irodalmi esten
földijeim közt én végképp köztelen: kiestem
s nem volt ami lehetett volna sem
csak dirib-darab szavak szívek
gőgbe fagyottan megvénülve
valami rémület: visszavonás katulyája megint

³ Ez a trompóz, franciául trompeuse, magyarul csali ruha, olyan patyolatdomb, amelyet kebleikre az olyan dámák tesznek, akiknek nincs ott mit mutatni. Azt tartom, helyesen! – De idővel a módiból olyan fiatal és ép gráciák is felrakták, akiknek van mit mutatni: már ez nem helyesen! Miként a buffán, magyarul far-dagály is talám a módinak minden bolondságai között a legképtelenebb! Jószerével már kiment a szokásból, de a mopszok, a dámáknak ölbeli kis kutyáik még a gráciák szolgálatjában vagynak. Lásd bővebben Dorottya végrendeletében.

⁴ A régi mesék szerint azonegy istenasszony az égen Luna vagy a hold, a földön Diána vagy a vadászatnak istenasszonya, a pokolban vagy a holtak alsó világában Proserpina, akinek, mint minden odavaló isteneknek, fekete marhákkal áldoztak. Virgilius említi a Tergeminam Hecaten tria Virginis ora Diane, és Horatius a Diva triformist: mert három fejjel festették: közbül állott a leányfő, jobbról a lófő, balról pedig a kutyafő. Legújabb, mai magyar változatát lásd a hindu Istenhármasság, Trimurthi szobrára vetítve (Orbán Ottó: *A háromarcú fej*, Liget, 1994/5., 3. o.).

⁵ Rideg annyit tesz, mint egyedül való, magános, p. o. rideg fa, rideg marha, rideg legény sat.

idegenség s hogy benne ülünk
a discen fut velünk egy globál-isten vagy a mása: bál van
Ádám-bottal törik az aranydiót
kanafóriáznak a toponári zsidók
koszlobár úrfiak kompániájá
rohan a pokol kurvanyjába
s Mihályom eközben Dorottya smukkjára vágyik
mert mint mondják⁶: eddig minden nagyok
a hírhedett szponzorok üresen bocsátók el őt
zsebeit az idő kilyukasztá
s nem akadt harnádel⁷ striknádel ördögpokol-nádel bévarrani
nem akadt nem maradt sem tű sem idő sebesen
poéta zsebénél nagyobb zsák űrében zuhanunk
vagy ezek csak képek: szimulált élvények?⁸
Angyal s Állat közti találványok
mert bál van balénákat⁹ is

⁶ Akik ezt mondják, nem jól mondják: mert p. o. N. mélt. Gr. Széchenyi Ferenc ő excja egy presentben is 100 rf., a grófné ő excja egy ódámért külön 50 rf., mélt. Gr. Festetics György ő nga a hadi oskolákról írott ódámért 100 rf., más ízben 25 rf., ismét 30 rf., ismét 40 rf. Mélt. Gróf Erdődi Zsigmondné ő nga 5 vagy 6 sor verse mért 12 aranyat, T. N. Fráter István úr 50 rf. adtak, hogy most másokat ne említsek. Méltatlan panasz az, hogy nemzetünkben Maecenások nincsenek: vagynak igen is, csak az íróink vagy importunusok ne légyenek, vagy sordidusok.

⁷ Nadel német szó, magyarul tűt tészen. Egyszer egy német technologicus könyvben a tűnek huszonkét nemét olvastam meg; pedig sem a hájvarró, sem a bornyomó-zsákvarró, sem még inkább a bocskorfűző tű nem vala meg benne.

⁸ Élvény, deákul vivax, olaszul, franciául vivace, németül lebhaft. Ellenkező jelentésű azzal, hogy halovány, halvány. Nyelvünkben még eddig csak e két szót gyomroztuk; élő és eleven. Ha azt akarjuk, hogy jövőendőben a tudományokban, muzsikában, képírásban előbb menjünk; sok szavakra s meghatározott értelműekre kell szert tennünk. Ama két régi szónkhoz hadd járuljon hát hozzá az élvény, mely ellen semmit az új voltán kívül nem vethetni. Ha jól emlékezem, Benkő úr valahol ilyenformát akar az élénk szóval kiteni. Nagyon helyesen! valamint fél gyökértől *félénk*, úgy él gyökértől *élénk* jön. Ezt is adjuk a többihez s nekünk is négy grádusú szavunk lesz az élet ideájára, mint az itt előhozott nemzeteknek. – Aki az új szókat nem tűrheti, mondjon le az új ideákról is. Elég tágas a Caspium homokpusztája! Ott életében sem hall egy új szót is!

⁹ A baléna a legnagyobb neme a cethalaknak, sőt legnagyobb állat a mi földünk kerekségén; mert 10-15 öl van a hosszasága, s átlajában van a teste százannyi

lángba borít a mámor s Dorottya
 ha volna hova kivel
 de beágyazódna¹⁰ bárminő férfival –
 egy bárminő állt a kapuban: ott voltam újra
 ahonnan egyszer már kihulltam
 előttem vitézlett a magyar irodalmi élet s a nő
 szemnyilakkal csókcsákánnyal fogadt corpusára vont
 s mondá legkivált ma nekem örül hogy Pégázus
 elhozott Szamáron jövék dünnyögöm ládám Lada
 parolák közt szorongva siklom át
 s fölrémlenek régebbi fogadások
 undorodom de mégis ott járkálok
 jobbik felemmel s néhány baráttal olykor
 el-eldödlődünk s nézzük őket
 egyszer Debrecenben T. D.¹¹ még gyanútlanabb éveimben
 még 67-ben éjfél után részegen habogta
 valld meg ti minket mind csak szarnak néztek
 csak vigyorogtam a ti- és mi-ügyeken
 most kedvem erre sincs – hát mi vezet?
 fársángi víg hűmor! csiklándj fel engemet
 a viccet¹² a bon-mot az anekdotákat

temérdekségű, mint a mi ökreinké. Terem az északi és déli óceánuson; legjelesben pedig az északi pólus felé hajló, kietlen Grönlandiának környékén. – Ennek is egész formáját, természetét és fogása módját megolvashatni Földinél 108. és 109. lap., hosszasan pedig Fábián Raffjának 588. lapj. egészen az 539. lapig.

¹⁰ Méltó ehhez megolvasni a ponyváról Szilágyi Ákos *A vágy titoktalan tárgya* című munkáját, abból is legelőbb a sorrendben legutolsó *Egóniát*, melyben fundamentális ellenpontként a kiágyazódás vagyon kidolgozva.

¹¹ Nem tévesztendő össze a vele csak azonos keresztnévet viselő költővel, lovak és verebek barátjával, ki egy 1968-ban meg nem jelent folyóirat, az *Eszmélet* kérdésére ezt válaszolta: „Ne legyen az *ESZMÉLET* (vagy bármely igaz lap) az ellenkezője se annak, ami nem akar lenni.”

¹² Witz német szó, jelent elmésséget, hirtelen találó észrt, s azt is, amit a franciáknál a bon-mot tészen, t.i. elmés mondást vagy erre ejtett találmányos feleletet. Mátyás királyt úgy adják elő mind a históriák, mind a regék, hogy a bon-móknak barátja volt s maga is

elvéresült mezben nyüzsgő maskarákat
 amint egymásra vetülnek lobogó fülű árnyaik
 én majd szétválasztom: mi vonz és mi taszít¹³
 mert itt éj van
 a farsangi bálzás okoskodó fiúkák farkasfoga közt lecsorog
 Éris kráfliját bezabálja hány sötét torok hány éhes krapek
 mindig és megint
 mindig és megint és folyvást
 megeszik
 táncol az asztal és az árnyak is tomboláznak
 megvan a válasz nincs meg a kérdés:
 mi lesz a mérték? a kiváltó ok?
 mit esznek majd a pelikánok¹⁴ kitettként egy kukában?
 vagy a vén kacér a kozmikus patetikusknál
 boldogtalan fiainak tán vendégszöveget veszzen?
 nem tudom
 verzetem ma voltakat ekhöz a vanba
 szövegük hajlik szavamra de
 ez nem szatíra Édes Fazekas úr¹⁵
 ez a globálorcáról lehulló maszk árnya ma
 ismeretlen ütem a fülemben: elég!

szerencsés volt azokban; de az ilyen bon-mós lelket minden valóságos nagy emberekben feltaláljuk az egész világ históriáján keresztül.

¹³ Erre tanítanak p. o. Poszler György esszéi, de nemcsak a *Vonzások és taszítások* ám, kegyes olvasóm, mint cím után hinnéd – miről a tudós szerző bármely munkáját felítve meggyőződhetesz!

¹⁴ R. Várkonyi Ágnes, a honi történeti ökológia jeles művelője szerint a pelikánfiak anyjok vérével táplálkoznak és szellemileg létünk alapkérdéseit hordozzák, „az élet megőrizhetőségének, folytathatóságának követelményeit, évezredekén át” (*Pelikán a fiaival*, 244. o.).

¹⁵ 1804-ben Fazekas Mihály két debreceni nő, Füsüs Ilona és Jámbor Mária nevében tréfás kritikát írt a Dorottyáról: „A szatíra nyögve nyelő orvosság. Mézbe vagy mazsolába kell beadni, Édes úr: osztán csak azokat kell kigúnyolni, akik megérdemlik; de az úr leginkább csak az öregek gyengeségeit gúnyolja, amellyel úgy látszik, mintha ki akarná őket pirongatni az emberek társaságából. Mi is megvénülhetünk még, Édes úr.”

szőkül már a hideg setétség
hiába rikácsol sok nyomorult nyűgöktől idéten elme a porba
sok szegény ebágyról esett svalér e nagy télben
mert csillagok közt feltetszik már a hajnal:
szobánkban tükör fal és edény öszverózsásodik
Phosphor ezüst hasa a bíborba borult ég aljával
s még a számítógép fagyos hamuval bétöltött szemgödre is
megremeg

maga Citére jó: hatodik érzés jelez
a nem mozgó plánták megindulnak
legyenek pompás pálma vagy silány penész¹⁶
egy érintésre bolydul tűzzel az egész
s mintha mennyei karoknak koncertjeit
hallanánk a toponári fuvola hárfa hangjait

érkezik

hajtja hintaja előtt hattyúit

jó

de nem

vagy mégis ó az a hír járja

volt egy nimfa – Fáma – ki Virgil idejébe

maga hordta a hírt a világ fülébe

most infernális informátorok hada bőg

és a fény is ahogy nem euklidészi háromszögekkel jelez hogy

¹⁶ A pálma legelső és legszebb, nemesebb, pompásabb neme a plántáknak; a penész pedig legutolsó s legsilányabb. Azt gondolja a természetet nem esmérő ember, hogy a penész csak valami rusnya por és pelyhes nyálkasság, mely a romlásnak és rothadásnak következése; holott mindaz, ami nekünk ilyennek látszik, egynéhány ezer apró plántákból összeve-csoportozott erdőcske, amelynek gyökerei, szárai, ágai, virági és magvai vágnak, s amelyet jó nagyítóüvegen szemlélni kibeszélhetetlen gyönyörűség. Ha feketedni kezd, jele, hogy megérett s már veszni tér. Többnyire hamar felnő, (nyáron 1-2 óra alatt, ha nedvességet, meleget s rekedt levegőt kaphat), de némely nemei esztendő-számra is eltartanak. Van pedig, amint a természetírók számlálják, 15 faja, mely fajok közül némelyiknek egyes szára van, némelyiknek ágas-bogas, hata tartós, kilence múlólág való. Nemi neve Linnénél mucor és tartozik a gombák rendébe.

itt az új a SOHASEMVOLT KOR MINT TOTÁL
a fény is csak vakon tapogat: clair-obscur¹⁷

KÉPES UTÓ

A Kalapvető Démonok lépcsőházában álldigál
sávokban sodródik gyerekké ijed
a sikátorsarkokat kehes köd üli meg
az Utóvilág Képes-piattzát
nem a Jövendőök éje alól látja előtologani
mint Csokonai
Ő már ott van itt van benne van jelen
szédül Boreász fűszerszagú tölcséreiből
semmi-zaj és véletlen-vicsorgás közt át
meg átevez Ő az Utó ma is csak Futó
álmában egy Hang azt mondja Öreg
Én vagyok az föltehetőleg aki ezt mondja
s akire az is gondolja s hogy mi jó
mert könnyebb talán harmadik személyben
s Hozzá képest
mert amúgy is minden bekövetkezik eltűnik
vagy hol vannak a ponyvaregények
lovasai Zöld Marci és a Piros Vadász
ott ügettek el a zselici tölgyesekbe
a kadarkúti bakterház festetlen plafonján
s vissza nem soha nem
vagy itt és most mégis mind mint Képes Utó

¹⁷ Keserű-édes vagy keserédes az, amit a francia az *aigre-doux*, az olasz pedig a *dolcepiccante* által télesen ki, amiben az édesség keserűvel, savanyúval vagy fojtóssal van megvegyítve, és ami az érzésben olyanforma, mint a muzsikában a szokatlan és discordánt hangokból összevagyott hármónia; vagy a festésben a *clair-obscur*, *chiaroscuro*, németül Hagedorn és Schulzer után Helldunkel. Lásd legújabban: *Sötétfehér* (verseskötet, Liget, 1994).

XEROXSZAL

Xeroxszal nyitni meg
látni való
oly reménytelen
és mégsem
egy élő résnyit
a nyers így is
felenged talán
s ha szólni
amúgy is csak
elmúlt időben lehet
ha választ amúgy se vár
az idézetek
elvezetik s mint távoli
elszürkült eső mosta
történesek most mégis
megesnek
a lóvonaton
alkalom ez is
fényvisszaverő felületek
elmozdulása
vissza egészen Hamletig
csak jelzem itt

BESZÖVÉS

„Az ember éjszaka világot ragad magának
– szeme világa kioltottan –,
életében pedig a holtba kapaszkodik,
míg alszik,

ébredés után az alvóba kapaszkodik”,
a szövegbe szövi magát, belép a képbe, mintha
élne, még élő, már halott arcot megmosdat álmában,
mint valóban, vakon, szavak zápora belül veri, havas
eső, az elvont kórterem ablakán kinéz, farkas ordít rá:
fagy és vihar? dehogy!

 folytatja s Herakleitos

elfogy, fehéres cérnával férceli a tetves ürességet,

 betű

van, nincs alvás, elnyugvás, ugrás visz, féléber hasonlóké;
alul sötét iszap, fönn foszforosan derengő vastaréj,
tipratnak a kopasz háton, a ráncos nyakon, tarkóig
tartanak, azt akarják,

 egymásba kapaszkodik

mind életében, mint halálában, mint alvásában;

 sír;

siratja; körülveszi, átfolyik fölötte, szétárad az anyahalál,
kásás jegével egy abbahagyhatatlan elbeszélés: most ez is
beleszöve, pókfonál-matatással odakötve álmához: cinóber-
lábú, golyákra alig emlékeztető madarak gázolnak ott.

A TEVE

megtelt megtelt a betűtenger

a szósivatag a teve halad

fekete háta görnyed keserű

torok bőg tele fekete hanggal

az is elhalkul s a paraván mögötti

sziklák mögötti nap lebukik

egy szürke gém szépsége röpül

az emlékezet egére festve testetlen

este kuvikol a teve hiánya
hiányzik s mikor a karaván megáll
az éjből ékezetet tép a teve
„é”-vé tesz
homálylik halottasan fénye
ez nem az látszik ami nincs
ez nem a sivatag hajója – láda
ez nem egykori leporellóm
lapján lépked ábécés könyvem
salátás édenéről ez nem tud
régi álmoskönyveken nem derül
magának mégis világot vakol
egyik sem érti nézi mind hamuból
van ez és műfüstből kivonva művé
kiebrudalva hazátlan sercegésbe
a teve-lárva álma mit jelent

PALIMPSZESZTEM

fal vak fal e világ s ha az hát mind
a falat falja s falat maga is
én is mégis a falat kaparva
akarva nem-akarva a dalra hajlok
a falfirkába mentem az irhám
ó igen a gyapjak ha ott befogadnak
innen oda ha van hova térnem
és értem ez a tudhatatlan nőalakban
a hő- és nedv-hazába ha elvisz a lába
szilénoszok éroszok erezete palimpszesztemen
földereng formáik izzanak áthegyesednek
évezredek részesednek az érintés szent

pillanatában valóra válok ráégek
s ha ez létezik
a palimpszeszt sebei tán másként
fájnak a fénylő semmiség csigahúsának
holt költők szavai velem szólnak
s nem úgy tűnik el lopvást mint
az álom hogy nem feleződve törekedtünk
élni egymásba falazódva míg
obszcén ábrák és baljós jelek tengere áradt
higanyszemű démonok nyálazták be
a hajdani barátok szétroncsolt arcát
árkusainkat összefirkálták sötét és bűdös
lé fröccsent a lapokra kimeszelt metaforáik
fölpuffadtak az önfelmagasztalás lázában
hizlalták a homályt faltak a fal
porában ügettek itt voltak vannak velünk
vagyunk mégsem holmi vakszöveg betűi talán
egy szójátékos isten palimpszesztjén
mint foszló var hideg karc krétareszelék
elfújja pergő vakolatként a szél

SZKÍN

betűcsípések ábrái a bőrön
viszket a bőrtön
vakarózik egy lusta csíp
nem akar vagy
nem a fej
az ujj szánt itt vagy
szánt szándékkal szánkázik
de számmal hová jutsz

nem vagy te holmi pitagoreus
szöszmötölsz hatolsz mi a szösz mi ez
zizeg a gépzajban az ókori nesz
villamosságtanból a skynhatás
mintha egy szkínhed gödröt és és
az abszurditás felel
fülelj: a felületnek fel ne ülj
a kinn meg a benn közt földerül a szkín
a kéj mint vak vetítő forma lángol
valami báván dereng a világból
tudná talán milyen hal ez?
rá van írva uszonyára
iszonyú
képíró a képidőben
klippel át egy képregényen
befogatlan emlékképen bálintendre-
féle hintón fehér lófej fekete

FÉNYKÉPRE

Horgas Péternek

ezek még a hetvenes évek látom
tavaszi fények Kolozsváron is túl
egy alázuhanó völgyben Bretterékkal
néztünk le a vízre megtördelt fák közül
agyagos úton kapaszkodtunk föl
piros autónk a birkahodállynál maradt
nem látszik innen onnan
várj csak ez később volt már
a nyolcvanasokban B. halála után
meglehet az is itt van a képen

vágy és való völgyében elfutó
történetek
s a víz cikcakkos szélei a hideg
fehérség vigasztalan szépsége
tekintetüinktől világít lenn a sáros
parton imbolygó fák betűi régholt
könyvek lapjain áznak
a képzeletnél ragadósabb ködben
ezek már a kilencvenes évek látod
új halálok kapaszkodók másolatok
s a tépett képszélek szavaiban
mégsem a véletlen dadog velünk

GÖRÖG VONAL

ezen a barkácsolt lapon
kalapálhatom szilénoszként
csak holt jelek holtabb derengései
a dionüszoszi mámor vázaképekbe
hűlt lávájának technicizált másai
ölnének alakot tudom maradványok
de festék fény papír véletleneivel
a koszlott és kicifrázott perifériák
budapesti odújában március havas
ostorával a hátamban úgy játszik ma
úgy rakosgatja palimpszesztjeit kezem
faldarabok és márvány lófejek árnyait
hogy a romlandó és közönséges anyagon
átüssön a görög vonal: fény és meleg
sétakocsikázás Athénban megint mint
egyszer régen ifjan kisgyerekekkel

SORKÖZÖKRE

Meghúzódik néma sorközeikben oda betolakodik miért?
Elmélázik hogy helye lesz ez nem lesz nincs nem is kell.
Szavak árnya vonalak holt eszkábái közt mégis matat.
Mondataikat egymásba tépdesi összetolja kinyit.
Szégyen-e a szenvedőt kihallgatni így mit tud meg mit?
Psszt egy madárfiókat lát a bokorban s mikor kérdezik
kicsike? Négyszer akkora mint a bokor válaszol az öreg.
Ki beszél? Most ötvennyolc mint Babits akkor ez nem a
halál beszélgetőfüzete az sem az gyötrellem-fény-lenyomat
szembefordulás az árral mindig s mindenképpen hallani:
„Elgondoltam, ha meghalok, az angyalok nagy jegeket
tesznek a nyelvemre” nyomorultan is erre fut a ceruza rajza
Ó ezek a fekete körmű változások kín-közök!

TÜKÖRÍRÁS

gyűrt papír képe láttán
paliláliában szenvedő pali
merengő magán és közfi szánkázik itt
és a szövegből kiszól
kezdetben volt a Kutyaól
a Kút az Ég a Nap s a Ház
most a Tükörírás
káprázatai s tudom
a fény könyvtáraiban tonnányi lom
rohanni kész fekete betűk alszanak
Vakvilág bőrére égett
kalligráfiák a szavak
újra meg újra elkapart hegek

s mind lüktet bár alaki
de a tükrökkel ahogy tartja a pali
ha belenézel hát visszavetül
most a múlt év
az a márciusközép
az a késél
az a megbocsáthatatlan véres utcakő
azok a végleges szakadások
a halálba tántorgásos históriák
palimpszesztjeim gyűrt lapján tömegek
zsákba futása idült vakiram

A LEGELŐ

legelő lény lám nem ló
mert oly vastag ajka
nincs sem a rét nem az
bársonyok étkeivel itt
egy tavaszi dongó
dünnyögéséhez hasonló
ámulattal mulat mint
mulattal a szoborfehér
nő Gulácsytól a pár
képe a valóra vissza-
vetül vele át-
lényegül a legelő hol ő
meg én lesz egy az a
kettő itt most nem festmény
mint test lesz már
a vers szem száj szó
nem káprázat

RAJZÁS

ezt a tavaszi dongót ismerem
ahogy betűt lép a lába
palimpszesztemen (mi máson?)
röpte árnyékát bányászom
e soha vissza nem térő
kincsnél többet érő
rajzot
rajzást
fényszeszélyt
a holt-hideg festett felszínen
naplovak-istenek képzéseit
az éjszaka partján szemmel
hangjaikat sípoló füllel követem
mintha átlépnék – hova is?
összekötném – mit is?
egy óriás foszló kéznyomait
másolom
tekintetemtől kopik él
örökös jelben porban
rikácsoló mostban –
meleg szél szája néma vonal
a láthatatlan óralapon

EGY NEJLONSZATYOR KIBORUL

ezek a teletömött nejlonszatyrok istenem
szekrények zugaiba szorulva
szerte a lakásban levelek iratok rajzok
fotók burjánzó dokumentumok behasadva

és átgyűrődve egymáson kazalnyi szöveg
kéziratok és nevek nevek nevek
és elutasítások hogy nem nem dehogy
a pimfek packázásai minduntalan
de barátok is bár elkeveredve
egy élőhely rétegei hát irodalom
a némán is csattogó évek
évtizedek törmelékei zúdulnak elő
és áradnak a kezem alá kérnek helyet
hogy elrendezzem szavuk csak ámulok
megnyílnak voltak és valók
ezüstlőn a meg nem születettek
görögnek együtt élők és holtak
vagy csak a dolgaik
foszló nyomaik
salakos táj
mint vize homokban a kéz játéka
milyen fullasztóan mulatságos rálátni
nem múlik semmi sem múlik el
ami megtörtént mind itt van
ahogy egy nejlonszatyor kiborul

KÁRTYÁRA VÉGÜL

szétküldöm ezeket az úgynevezett
palimpszeszteket
barátaimnak akiket most így nevezek
fák közt padon kotyogó csendben
ezt például itt kezemre álló tépéseit
képeknek soroknak falamról fénnyel
ráfércelem vakon egy lapra felteszem

kártyázok fotókra másolt árnyak
másolatait bálákba málházom
hív a rím benne átlátszom
hártýákon a rajz – olvass – elvezet
(ékezetten is értheted) a játék az – hallom –
gömbölyű s mégis mindig két vége van
szemközt ott ül a határtalan szürkület és zizeg
gyerekkori telefonpóznák kátrányos dala
pályamunkásoké ujjukra föl nem
csavarható szál horgolom halkal holdat
gyújt pár rokon Balek Bölcs Poéta Festő
Apa és a történeteik (utóbbiaké 44-ből
mikor a szolnoki állomást szétbombázzák
az amerikaiak – mint Rab és Katona)
végül velük vág neki mintha valami volna
magányosság havassán túl vagy innen

ÚJ VERS RÉGI

(Liget, 1996)

*címe nincs hangja van – ugye máris
lüktet mintha élne magától beszélne
volna hallgatója dallama hajlana
dőlné áthatásra határa földereengne*

*ő nem cifra szolga én nem vak diktátum
gondolom nádszálon búvik elő – ki az az ő
ha nem te? nyaranta legenda fű a fényes
réseken át beavat a világ de nem vezet*

*kéz a folytatásban játszik veled követ
kiált csöndje éjébe hull dűnnyögni
megtanul s mint barlangi holdak ott
belül a suttogás mögül egy árny kilép*

*testre talál halál-mezőkön válogat
lesznek váltott lovak lesz lopott parázs
lábtól fejig a kettőt görgeti egy batyu
rejtélynek nevezi fölzuhanásnak:*

*részeim futása-írása ím történet
hogy álomba fürdessem ő is engem
szavaim szárnya repülések parázna íve
évek pohara fölhajtjuk – új vers régi*

SÍRÁS

ugráló házak közt gépkocsi-száguldásban
a márciusi hóvihar fekete szájából elő-
süvítő kísértetek térdein sírás fojtogat
végig a volt Mártírok útján ma Margit
körút megint sok vak víz beszáradt mázsái
kitörni nyomakodnak férfiak elcsukló
zokogása és női nyüsztések értelemért
hangok: ide tart mind az ablaktörlő útját
bedögleszti jeges kása eggyé fagy össze
a könnyek misztikus tavában fölolvad
kiárad túlcsap a földi peremeken miközben
nem tudom elnémítani azt az ötven éve
gyógyulatlan dadogó válaszolót bennem
nem tudom nem mondani vele: nincs unio
nem lesz nem és nem ezt a sírást sírva
megtagadom fájdalmaink egyenlőségét –
akik fejünkre gyújtották a vendégfogadót
vagy megkéseltek vagy félrebeszéltek vagy
a nappali hold hiú ezüstjébe bábozódva
süllyedtek alá tegnapi társak a dolgok
piszkos lépcsőházában támolyogtam velük
kávéházak asztalainál nedves kéziratokat
forogatott kezünkkel vágy és félelem most
vége most oda most kimúlt ami szétszakadt
mióta már most kitetszik míg átböki sietve
újságpapírba takart éjszakánkat a múlt hogy
mi maradt és ki maradt és végül mit jelent
a metaforák sáskáitól szétrághatatlan él
ahogy elválaszt vagy összeköt: ítélni mer
kétoldalról figurák falják csatakos fickók

kín és kék figyelmetlen utánczó kontár zenészek rángatják mosdatlan ujjal a vonót ez a nem festett vérzés visszavonhatatlan ábrák véseteibe alvad lesikálni nem tudom sem kívánni hogy porral fedje a kegyes idő ez a történet most már lealázott hullaként dermed véglegessé s hiába tanúsítom egykor jobb sorsra törő hevét a szennyes lé csorog miféle isten kellene fölitatni kendő

HÖLGY, FEHÉR LOVON

Goya rajzaira

felnettél végre fel vagy le vak irány talány már meg nem mosolyogtat sem a biztosan érthetetlen drótkötelekkel bálákban bedeszázva: rálátni innen zsíros grafitnyomok tanúsítják hogy létezik idő feketéje nézek az égre ma megint oly sudaras tavasz-ing mint-ha a kocsmában ülő lefejezett testébe a nyakcsonton át töltött tápot mintegy megemészelve nem saját asztalra tett fejének szájüregébe dugna kanalat s nézői nem mi lennénk ennénk vele s nem tudnánk hogy nemet mondva is ő vagyunk mert megpillantani egyszer elég a fű kék csillagain taposva meztelen vagy bármi gyönyörűség héját magadra rántva már háríthatatlan lesz e falánk

s más komédiások a kordé fakerekei között
vagy a falra szögelt zsákban lógva bűzös
batyuként hát tudjam lássam legyen:
az artistakötélen megálló hölgy fehér
lovon a testes szépség talpa a paripa
nyakán karja ölelő íve a gyeplő-vonal
sötétbe satírozva arcok a világűr maga

SZEMÉBŐL SZEMEMBE

ki tekint rám a zárt osztályon anyám
szeméből kinek a szemébe tekintek
az ő szeméből az én szemembe mit
látok ott itt ezt ide-oda verődést
a szőlőkarónak sem jó karok kacsok
a megcsúfolt test tar félelmét
ezt a visszavételt és beleveszést
tudathorpadást a zacskós homályban
ezt látom szeméből szemembe

átvillámlik belém de miért is
akarná bárminémű halhatatlan vagy
vétlen véletlen tükröződés jó nem
lenne csak üres kín lenne az úgy
így meg anyám szeméből ha rám
visszatekintek mégis a húgyszagú zárt
osztály rácsos ajtaja kidől és megyünk
mint álmomban vak folyosókon lesz
csónak tenyérrel evezek kihajtok
már gépkocsin a kórház büfés bódéjájából
gőz sistereg rám szerda van

KINTORNA

Vác és Göd közt százhússzal fut az út sávja
ki az és hova siet? ne mondd hogy
megválaszolhatatlan nem mondja
csöndjébe merül a képek elől robogna?
nem hiszem szavait széttördeli
a kórházudvar falakkal összetereli
mint börtön szürke hőben
a sarokba lökött egyetlen padon ül
rozsdás vaslábról pattogzó festék látványa
leköti
ül és karolja azt aki anyja volt s van
nem a test
a reszketeg kizsigerelt csont-bőr szerkezet
nem a vad hasonlítgatások mivé lett
sárga-piros hengerek és kékeres fehérség
építménye
most a beszédek kintornái kínozzák
e begyakorolt s még nem végleg holt formák
jelentéssel próbálkozó hangzatok
hogya a kaszálókkal láttalak fiam
hogya integetté a dombról nekem
hogya hajtottad a gróf lovait
hallgatja hagyja hajtja nem mondja
nem én vagyok az apám lesz az
a kocsis meg a te apád lesz
egyszer voltak hiszen holtak
integetnek apalánc
kocsis kaszás kintornás mestersége
manézsba menekítve megcsinálva kiterítve
nyikorgás a vaspad pora újra hull

csontja reccsen alkonyi bútoroknak
 játszik a banda mulatnak ma áthangzik
 ahogy írja ezt s fut száz hússzal
 mindig áthangzik szavait
 összetereli széttördeli,
 a kórházudvar szürke hőben falakkal

A KORFUI FÜGE

nem voltam rest kerestem este
 reggel s vélhetőleg álomban is
 a dél nagyítóüvege alatt mint
 kavicsokra írt arcokat a tenger
 ajkai közt ó hogy forgatott a víz
 az egyetlen jelzőt e korfuira

a füge fogai forró vörös méz ínyéből
 kibukva fehérrel pontozták ki helyét
 kimondható de nem

a szigetperem fekete vonalán kövek
 hátán követ vakon hő és fény felé
 tart a part ujjait utánozza így
 az íz mint súly húz át sűrűjén

s ott az öreg olajerdő még mit
 hozhatnék föl mentségemül hol
 az üregesre vájt törzsek mögül
 holt költők szeme les papíromig nyúl
 ma tücskök gyémántkürtjén játszik
 hosszú kezük ciprusként ijedt ujjaik
 a csillagok alacsonyán zizegnek mind

itt van gyerekkoromból a Kaszás és a
Fiastyúk fiastól lányostól én meg
a korfui füge egyetlen jelzője után
kaptatok balra a műút motorokkal
jobbra a „Tengeri ló” kemping kúpjai

és kubisták nudisták éj s nap bazár
nincs elfogyott nem gyártják már
s még a vontatott ernyőn röptülő
Ikaroszok sem tudják jelző?
táblák: exchange super s rent a car

nézem a képet a korfui fügét jelet
keresem a kavicsokba vájt arc
vonalaiban hullámozó világűr szavait
vakít zihál elkever zúg s merül alá

PLATNIRA

levelenként a reszketés bokrai
ujjaimba s hogy hallani megint
a félig kész kánikulai épületekből
jajongást utánzó úri hangokat
sziszergést alkonyatkor mintha
tüzes kályhavashoz meztelen ujját
mazochista szellem oda-odanyomja
a platnira sír még megöl ez a rút
hát közelebb húzódik testhez a test
követhetetlen fűben iramló szél
az est fényes közeibe tér vakon ég
súrolja papírfedelem átsötétedünk

KABÁTBA BÚJTAT

Levendel László emlékére

haldoklott még már haldoklott mikor egyszer
valami telefonba dőlvé azt találtam mondani
egy barátunk bizalmasan mintha véletlenül
találtak volna rám a viseltes szavak hanyag
tartásban sétatíkááló műrostos konfekciók hogy
„fantasztikus pasas” aztán már rájárt a szám
mert kellett a klisé visszajártam rá és járok –
mikor a haldoklásban annyira előre haladt már
igen ő haladó volt világéletében ment előre
hogy üveg pohárban ujjnyi tejet úgy emelt
mintha mázsákat fekete zsákban hiába voltunk
ott fölfokozva egy térben napokig a család
mint odú és színpad a játéktér kiárad
előre-hátra a méretlen időben a karórát nézte
minduntalan mintha késne nem lehetett
nem látnom hallanom ahogy 73-ban Londonba menet
világlátó turistaként az elhatározott ütemet
ellenőrizve szinte kétségbeesetten állapítja meg
a Zsiguli kormányza mögött és hátravillan ránk
tíz perc késésben vagyunk sietünk e tájon húz
lök örökös „után” riadtan úszunk fej-fej mellett
ebben az árban az árát mindenki megfizeti
milyen fantasztikus történet ez ahogy apám is
újra meghalt vele de a meghalásról semmit se
mond csak megismétli a történelemnek nevezett
férges fortyogás az intim szuszogásokkal együtt
szól most és hallom lépteinket a Városmajorban
1961-ből a mondatokat szeretete erejével

próbál rávenni várjak ne házasodjam még össze
a lányával várjunk nem vártunk féltett igen
féltékenyen vadul s mikor az a harmincegy éves
férfi aki karolja s utolsó légvételénél vele van
még magzat volt ő talpig vörösre rémült üvöltött
– idáig hallom – hogy a nádszál nő kihordhatja-e
vagy eltörnek mind a ketten aztán telt
múlt a telhetetlen vágatott a család csodáim
nőtt és belső terei sötéten fényesen járatokkal
borotvaélen táncoló árnyainkkal átizzadt
lepedőkkel fogcsikorgatás-viharral szorítottak
össze és föl-fölfeszültünk ez a fantasztikus
pasas a tolerancia intoleráns bajnoka volt s
hogy nem lőtték le a bori haláltábor menetében
hogy nem akasztották föl ötvenegyben
hogy helye volt Monoron és ő elfoglalta azt
hogy nem sodorta el a politikai szalonok huzata
hogy közvetítő összekötő igen bal összekötő
próbált lenni egy csapatban ami sohasem volt
csak az álmok (s lesznek helyette bálók világ-
kiállítás a Vakegérben drogok mindig ugyanaz
nyár van de a városra fekete hó havaz hörög a
medicina hiénája ego-ürülékét papírra hányja-keni)
hogy mentő maradt végül hajléktalanok mentora
az orvoslás dimenzióiban megnyílt távlatok
űzöttje futóbolondja szinte izgága művészek
gyógyítója és gyóntatója elefánt a piperék közt
s bejáratos a megalázottak okádékos bugyraiba
sarkában a kétellyel hogy kell-e szabad-e
és mire valók a végigharcolt intervenciók mire

de nem ez sok ezt soha ezek az én árnyaim
bár mind-mind tárgyszerű most partforma látom
ahogy haladok a magam szavainak árján és
azt próbálom megérteni hogy mi az a fok ahova
ötvenhét évesen jutok az a szövedék az a szál
ebben a fantasztikus családban amit sodrok és
sodor ebben a rémségeket vicsorgó tündérfényekkel
izzó 1994-es évben mit tanulok? ebben a
horpadt dobokon doboló kiégett térségben
a magyar nyomorúság cifra évadán szalmaüszkök
láttán a lázas és földarabolt Európa mélyén
vagy szélén ezen a fuldokló földgolyón ami
hozzá hasonlatosan fantasztikus és szintén
halad meg forog és kotog hát hova ódalog
haldoklott még mikor ellopták gödi háza elől
az autóját az ásító ügyeletes rendőr kérdez
egy vidéki villa koszlott bútorai csipogó-krákogó
készülékek közt a félszemű számítógép billentyűit
vak madárként csőrével csapkodó bácsika
mutatványára várunk a klaviatúra bedöglik
a forgalom is bedöglik Dunakeszinél új benzinkút
épül s végül a feljelentés is meglesz a verset is
beütöm a gép kiírja (én írom) a nyolcvanadik
sorban járok sorban járunk erőlködéseink így
szakítanak formát nem nómenklatúrát azt remélem
az irodalom csak héj s bár benne élem dalaiban
sok fájdalom oda menekítem onnan visszkapom
most csak a semmi szipákolását hallgatom dadogok
nem tudom mi a halál az élet része
ő a sajátját élte halta még nem akarta
erős: tuttogetta alig hallottuk erős
ujjnyi tejjel a reszkető pohár kérdezgettük

mi az erő a ventilátor talán? én vagyok
erős és mosolyra húzta száját ujjait ököbe
jelezte még hogy ellenáll az ellenállhatatlannak
szembefordul vele mutatta a fia
és a fiam közt halt meg a paralellák képek
mint ijesztő vigasztalások bemozdulások átfedések
a való mint valószínűtlen színeit sebesen ölti
veti az őszi orkán torka rekedtre kiabálja magát
s mint kabátba bújtat az elmúlás hasonlataiba

KORAI KÉSEI

korai még latolgom az elvadult
kertben ahogy a kapcsos könyvű úr
hangzatai mégis megszólalnak zizegő
fül és zsibbadó térd: ne! a szőlő
kötözetlen venyigéi fölmagzott gazok
tüskés ágak halott apám begömbített
ujjaival rángatják kabátomat rémület
és düh hogy veszni hagytam almafáit
egy magába merült rózsza mintha mi sem
történt volna kirí a zörgő bozótból
kései-e ki tudja én nem tamburázni
fázósan nem szeretnék a kapcsok mint
újmodi zeneszerszám szólnak a rokonság
időtlenül ajánlja dallamait mondd ki
ez a tied az összekuszált lugasban
tenyeremen fekete bogyók gurulnak
a korhadó deszkákban kimarjult sebek
nincs semmi szépség az omlásban egy
madár kalapácsos csőrével kiszáradt

diófát dönget a vasútról vaskerekek
ritmizálják e folytatólagos délutánt
óceán az köd kél alkonyi árnyalatok

TELEFONDRÓT

Sípszó. Valami süket a fülemben
fújja szüntelen, ül ott a ködben,
a csöndben, ajánlata: fülbelövés.
Bársonygalléros este mosolyog.

Valaki fateknőben lábat mos.
Egy sámli ül, egy dobozból susog.
Porban a mezítlábast nem hallani,
emlékszem, én vagyok az nyolcévesen.

Fémsíp, fémdísz, fémezegés. Kék vas-
reszelék csomókba tapad, a satupad
sötét vályú, ma fogatlan anyaszáj.
Föléje hajoltam, megvoltam tízévesen.

A világfűl küszöbén most kaszát
kalapál, kalapját vállig rántja,
kivérzett csatornákon átzajong
egy hatalmasság, szíjakat hasít.

Pálcavasig vásik közben a talp,
ahogy fut, mást mit is akarnál?
Hallgatózol az éj meztelen fülében.
Fújja. Kifeszül, mint telefondrót.

MINT KALAPBÓL A NYULAK

Már akármit megírhatok, szabad.
Kényemre vagytok, szavak.

Két pohár volt az asztalon, a szebb
legyen tied, gondoltam ma délben,

s a februári nap tükrében villanni
véltam a véletlen vak jelenéseit,

ahogy fényszabta tényeket ragad
s nyomban el is engedi, hulljanak –

hova? Mint kalapból a nyulak,
mint anyám halott teste, amit

holnap temetünk; mint vasajtó,
vörös, egy pesti házfalnak döntve,

láttam még délelőtt; a Radnóti
utcán dús irodalmi pofa füstölt,

az újságosnál úri és női lapok
árasztottak festett majomszagot,

a templom melletti bankház mű-
virágain bambán merengtem el:

ím koldus és polgár közt a rés
egy késélyninek ha tetszik,

s hull alá megint, mint mindig,
mint kellék kalimpál ember,

isten; mégse hidd, hogy zsák
korpa közt az a pohárcsere

is elenyész, s ha el is, nekem
attól viselhető e lángoló karám,

bár döntse rám ragyás falait,
s ijesszen az ismeretlen véggel.

HOMOKBA

A világ átfolyik, gondoltam, s hogy
mostantól majd más lesz a versem,
vermekben alvó, homokba búvó;

nyeltem a szót, volt képeket le,
vissza, nem kellene (nekem se)
a félig telt maszkok,
de hangzataimat itt adom,
ez kottájuk, álmuk holt jele –

s folyik, folyik, átszakad,
a névtelen és láthatatlan zuhatag
kiadja magát, vascsőrrel érint,
túl a Dunán a Pilis
kihúlt háta egyetlen kék vonalat
húz telem hártýáira, megint

temetek tétlenül, anyám testét
egy mező közepén, homokba,
mint apámmal ötven éve
a lapáttal agyonvert kiskutyákat;

fekete karéj a család, a műúton
piros autó kúszik, tűnik, majd

mi is ott, arra, el.

ÁTKELÉS

jéghéjban a parázsbélű
jaj
mint sötét golyó
végtelent játszó ősmechanikák
konok rejtélyese
a kék vak vájátában legurul
hördül rá vadon torok
a hajnal kifeszített artistadrótját
két forró test-csipesz
lengeti
peng az mint gitárhúr
a vasrobajlás árka fölött
vele így kel át
a föld ködülte horpadásaiban
koldusfénytől
borzongó víz bőre dereng

ÚJABBAN

újabban mint a hegyi víz
ahogy egész testével zuhan
simul odaformázza bölcsen
magát törekszik a hó minden
mélyén megtelepszik éjében

nem artikulál hangjai át-
meg átsustorognak csobog
nyüszít mint késhegynyi vad
a sókristályok alsó
járataiban álmatagon és
vonásra vonás szomjasan
öreg vízalakban is ő imád
újabbán így mint üvegüjj
érint meg pizstrángvonulást

TITKOS MÉRTAN

Talán téli áramlás, így nevezhetné,
talán havak lassú esése, nehéz hő;
már nem kérdezi: hol a színpad?
nincstelen rajongói, az ujjak érteni
vélik ama válltól le, bokától fölfutó
vonalak ívét, a pitagoreusok titkos
mértanánál rejtélyesebb háromszöget
középen, mint vadak szeme, les rá,
lerántja; hangjai a szürkült magasban
kottázhatatlan pályán zuhannak el;
vagy kullog csak erdei csapásokon
utána, nyomait követi beton jegén,
kiszimatolja útjait s véletlent
játszik, eléje kerül, nekiütődik
testtel, és a hó ingét átböki akkor
a beszédes bot s elámul-némul a száj.

BÁRSONYDZSEKI

ebben a bársonydzsekiben ha élne tegnap
L. napozott volna Gödön mániákusan ma
én ülök ki benne a téli-tavaszi fénybe
melegít hajlít dönt hátra szemhunyásra

a szobából fuvolaszó huzalozza egyre
a hegyre épült levegő pajtáit s a fejem
belsejében villogó homályban képek:
hogyan is hunyorgó arcaink kik azok

annyi érthető komoly héj s a dolgok
kiszabott ár-apálya mintha tudnánk
hogya a hinta hova s meddig de a most
a nélküle is vele zajló vak változások

ahogy nem tud beleszólni bár ellenére
ezek a megállíthatatlan világcsuszamlások
s hogy ki-ki a részese lesz mind megteszi
kiül a téli-tavaszi hő kosaraiba s közben

hallja a lövéseket Groznijból Szarajevóból
halottvivők rémulten fölkalimpáló bakancsai
egy újságfotón mennyivel valószínűbbek
lázrózsás fantazmagóriáknál mi a lehetetlen

semmi sem az vagy minden az vagy üszkös
nyelvzavar a világ és dzsekiből dzsekibe
míg szét nem szakad hordják nyakamhoz
húzom fázós fényben fölhajtom bársonyát

RAKOMÁNY

Mint a szél sebei,
száj-forma hőlenyomatok
az éji selyem lassan hasadó vitorláján,
mint fű- és levél-akarat,
tudott és hívott jó, kiszámíthatatlan
hangzatokkal mozgó rakomány,
mint délelőtti fényben megsejtett folyó
elgondolt hajókkal, holott hajadba
duhogott verstörmelékeim lámpafényben,
kapaszkodó, lefutó utcákkal, arcokkal.
le-föl nyikorgó, örökös páternoszterek
eltűnt és meghalt élőkkal, csigavonalban
sétálgató, mezítlábas kísérteteim,
a testreszkettető pont-átfordulás vagy
a csóvaív érthetetlen neveiből csak egy,
vak zajgás alatti árján,
gémberedett ujjaim mohó makogása
kályházó dombokon, s mi még?
a klisébe tuszkolt kérelem: szeress.

MUSTRA

újnál is újabb most a most
noha zavaros noha csak a mustja
sötéten a lenti sávban megül
a szüret és kifossa magát
a világra: ez van fölsebzett ülep
és véres orr tövig beverve vagy
mégsem vagy s minden virtuális

a vad nazális hangok éjszakai
sírás egy hörgő szörny zuhan rád
mozsárlábú éned nyilván holtan
mintha mustra-venni jőne a jövő

FÚVÓKA

tudom fejemet falba verni
kétszer kettő tudom mennyi
maradék hajamat hátraboronálni

várni széklábban kopó ketyegésre
tudok a dudásnak eszébe jutni
múlni pereg vak homokszem

öregszem fúvókát nyálazok
az ok is tudom én szeretnék lenni
semmi jel a szítáló szürkületben

felelj kifutok mint a tej dühöm
elfeketít benn tudok magamba
marni vén farok zúg pimasz árny

valami banda visz veszett-kutya-hab
egy kéz álmomban közölük kikap
és elejt zuhanni megvan tudok

HAMUBA KOTORT VERS

láttam egy nőt egy férfit
kilencvenöt őszén poroszkáltak a hegyen
kéz a kézben ahogy meg van írva

megvoltak még
már a mozdulataik kréta-
vonalaiban is mint levélközökön a szél rajzai
valahogy fölfele tartott
talán egy árnyalat
az összeszokottság vak muzsikája oly
zene
mit hunyt szem fénye tud
talán a földi repedések riadalmára
egyként neszező léptek mint hangszer
fájás futás félés
talán sem ez sem az mert világágányok
robajló vesztén szóelég telenség
tolul tarol töröl
elhúzza a csíkot az értelem a felső boltozaton
lenn meddő hamuba kotort vers
a vers
mégis befogadja a nőt a férfit
ahogy poroszkálnak vagy vonszolódnak
a hánykolódó város csúf tekervényein
fulladoznak mintha
mi lennénk azok te meg én régi szerelmesek
a reszketés szomjas mívesei
időtől kifényesült vályúira járók
egyre telhetetlenebbek ahogy telik el
ahogy megnyerik a veszténivalót

EGYRE

az élet egyre érthetetlenül ahogy
belül egyre közelebb kerül lapul
vagy cibál a dübögő elem rohan

kétkezi dolgok pedig és át meg át-
csap a képkereten táj név kiáltás
fekete magvak testetlen tüze zúg

üzekednek a sarkon húst hasogatnak
ablakból nézvést szinte álomszerű
ahogy sötét palánknál villan egy-egy

térdfajlat és női kéz kuszálta köz
velünk csikorgó vágányokon célt
halál talál mihez? tudhatatlan

halad mint vadonban se víg se rest
a vers lesz közelebb a fű földje egyre
ahogy merül tolul ismerős idegen

„VILÁGIZZÁSA HŐMÉRSÉKLETEM”

a kora nyári hőben suttog vagy rivall
a verőfény kemény rojtjaival motoz
arcomon csak hallgatom az égből
szitált por folyvást zizeg az űr fülében
szóra szó ragad röpdülő csészealjak
húznak el mint jeltelen medáliák
jelentéseik záporában ázik a világ
izzása mint jégkása dermed körül

hőmérsékletem a hóálom-határon
átcsap burjánzó galagonyaágak
kihabosodnak félvak évszak jó erre
sántít suttyog koldul beles a lyukon
piros bélésű cipőben fáj fölrepedt talpa

minden mondása blőd véletlen
figurázik hogy kilencvenöt – ugyan
a háznak alkonykék hűgyszaga van

szürrealista üregek ugatnak este
ha teste támad az árnyak
nem vénülő holtak karikáznak
szívekig ér ama tekervény mint
kigöngyölhetetlen selyempapírba
alvadt lágy rész fogva tart a látszat
mosolya betelt a tok tétova szél
gazdátlan közökön átfújdogál

„CSILLAGOK LÉLEKZŐ LELKE”

éjfél után három perccel a sötét
akadozó légvételét elnyugodni érzi
az a félmeztelen férfi a ház tenyerére
álmában mint éberen most dűnnyögve kiül

belül lelassult érzemények tükre zúg
hang kacskaringókkal fakezű csónakos volt
nappal kísértett révbe gyere várj elviszlek
a sebhely viszkét tudta oda nincs átjáró

lenn a város festett farekeszei lakatok
bedeszázott fiókokkal a megtelt roncs
beékelődve két föl nem robbant atomfej
közé huzalozott üledék s hínár híf-náár

fönn csillagok lélegző lelke a nem-létet idézi
Hannibál honát az erkély mint a színpad

hangzóival egyesíti az éji hegy bokrait
ujjakkal futkározzanak zenei hajlatok szerint

nincs van veszély s ha hunyt levél a szem
alvó érzékek mélye hallomásból merít
kék ablakokat elfüggönyöz kihámoz és
ajkai közé fogad üveghús isten-hal halászt

ALKÍMIA

kapuja van átjáró ma így mondom
meleg nedvei egy égi hal víg
siklásaival a nincsből kifakadnak
testesül pogány ezotériája

alámerülök így és fölzuhanok
a jéglapokkal elkarámolt térből
a semmi csészéin csilingelő télből
bolondult szavaim jeleit elmenekítem

magnetikája piros imaszíjakkal
hajtja – s befuttatja sötét fénnel
mint mélyben alvó istenség ajkait
formátlanságomat alkímiája

LASSÚ

lassú tér lassuló ujjai lassan
ébred lassú száj íve hajlik felé
lassan lassuló hóvonalban sötét
tükreire lassan ráhagyatkozom
lassú képek árnyvetése visz

lassú derengés honából kilép
a hó lassan kotog és üt
mint fekete szög
a térdhajlatnak kézforma lassulása lesz
lassúdad hengeredés a csöndig
ott a még lassúbb megül mint méhek moha
lassúsága láttán a hunyt lassú test derül
lassú szél kosarába száll lassan evez

MINT VÉNÜLŐ ALKIMISTA

mondom: régen meghaltam volna már
egy üres nyár eldobott konzervdobozába
szorul fakóra száradt fejem vagy lenyel
a kivert fogú tél ez a tetves szakállát
fölgyújtott házak közt zizegtető délszláv
menekült vagy képernyőjén megjelöl
kurzorával befeketít és rám klikkel
a sarkon befordulók szemgolyóit megfagyasztó
közöny hidegével valami virtuális isten
vagy kivisznek a zselici erdő ostoros béresei
az apámmal együtt holt pályamunkások
a fénytelen vadalmásba rohadó gyümölcsök közé
és erjedő szeszek bűzében szállok el
ha nem neked vagyok és a nyálkahártyák
melegtengeri ezüstje nem a te combjaidra mos
mondom s mint vénülő alkimista aranyásó
ki megtalálta s megértette a titkos tant
véletlenei kimondhatatlan képleteit s örül
úgy lépkedek hajnali víg vakogó hangjainktól
még átítatva a város elmocskolt kőgrádicsán
a világlombik homályló hasa dübörög

A HAL TRÉFÁJA

(Liget, 1998)

„PARTSZEGÉLYEIN TÚL”

egy öregedő még nem öreg testben
mint márciusi szürkületben a folyó fényei
kisimul és fölragyog még átcsap
a halál partszegélyein átjátszik
a reszketés versen hatvan éven
bakancsos láb fut a dátumok között
a dolgok nem öregedő számok
vagy teljesült vak átfordulások
szomjazó vízre ír ismét a szél

HA FÉLNE ÉS FÁJLALNÁ

az utas nyakát vörösre dörzsölte
a gallér fázott s nem tudta mi ez
a hajnali nesz a még sötét üvegen
mit jelent a „nincs maradás”
parancs vagy pohár (keserű) ahogy
kintről a szavak megütötték
„végállomás”

s a félhomályos fülke
falain túlról a fülbe már rég halott
indulók szivárogtak be láng és vér
lovakai dél volt a sarki boltban
egy kisfiú ötvenegyben sót cukrot
ecetet kért kenyeret alkonyodott
a vonatfüst mögötti házban lámpa gyúlt
tudta
az utas: álom-élelem a vesszőből font
kosár hasából tiszta zokni

meleg alsó mindenkor oly készségesen
kipróbált történet mondható
 ha félne és fájlalna
 vörösre dörzsölt nyakát
s körülnézett az állomáson hát hova
jöttem szemmel a névtáblát kereste
nem mintha jelentene bármit de
nem volt a sötétzöld szeméttartókról
is régen lekopott a felirat most tűnt el
akácós domb megett a vonat utolsó kocsija

A PULÓVERE ZÖLD

félig nyílt ajtó üvegén előre dől
könyököl fejet tenyérbe ejt vagy rejt
éppen ehelyütt a pulóvere zöld s fű
háttérében ahogy ül el-elmosódik

vagy ordít a kép zihál tömlőkkel
a kinti táj is befelé tekint mondhatni les
mintha nem volna határ se szem se
láb odébbállni már az állati egészről

egyvégtében a nyár mint kimarjult
talp viszkető felduzzadt körömágy
vörös naplementével álcázott alak
a tükörben hátukra fordult halak
miriádjaival e versben is vígan húz át

érinthesetlen vakonszülő vadon úttalan
utasai eltántorulva alszanak

LOVAKRA EMLÉKEZTETŐ

káposztalepke szállt erre délután
a hely mint hasonlat a versben
mint ablakom homályán a gyapjas ég
mutatta tükörképes vak természetét
sötét háttérnek árasztott lombot és füvet
hogy feketedjenek és induljanak már
rohanvást a földön éjszakák láthatatlanjai –

lepkedélután volt hullt a nyári hó
az északról délre rúgtató felhők
lovakra emlékeztető nyaka hátrahajolt

VITTE VÖRÖS CSÓNAKON

hallgatott aztán elvackolódva
az alkimista csönd belső formáiba
húzódva háromnegyed-álomban evezett
vitte vörös csónakon hallgatása

a téli csillagokból alázúduló üresség
és a fémes fülzúgás közt hallott olyan
hangokat hogy sem állat sem holt sem
az éj vak szerszámai nem szólnak úgy

csak a női-férfi forróság összehegedő
ezüstpikkelyei a téli csillagokból
alázúduló nemtelen üresség és a
zúgás deres villanydrótjai közt

csak ezt hallgatta s gondolta ott
hallgatását súlyos gyümölcs magjaként
vélte lámpaüveg-énjén átderengeni
egyetlen valóságot a semmi-világon

ÍROTT FEDÉL

egy vasárnap este festett papírjaival
kínt befedni szöszmötöl s közben írja ezt
fejében forog véletlen lemez (surrog is)

kinn (közben) jég és beton hátán
ürüléket sarat vért kábán összefagyaszt
a világ vad heve neve-nincs árja zúg

benn (vagy hol) a szösz az írott fedéllel
heterogén vágyban formára lel hazug
héjak kadáver-házak telében megtapad

nem kér nem akar de van még megél
s ahogy írja ezt a kép is betelik
dermed visszanyesve a vak vasárnap este

MOSSA ÁT

közelebb hozzá test szerint is
bár fut közben a kátránypapír bódék sora elfut
ha a vakfalon innen vagy onnan dörömbölnek
nem hallja vagy igen de nem fél vagy fél de tudja
van közelebb s ez a most-ja az itt-je

végtelen sakktábla-sáv
mezítlábas- és helyben futó-én
a lassúsághoz öregszik vár beszél a téli fényben:
bokád körül a földből fű zizeg föl
bokád köré a földből
a feketénél feketébb feketéből
egy mozdulattal (majd) kirántja magát –
üvegen át ahogy fény és hő besüt
ahogy hátracsuklott fejfel ijedt széken ül
meghallja az elgondolható hangokat
a kőfalnál egy eltévedt magnólia vak rügyei
bámulnak rá jégpáncélján az évek mint sebek
üszkös halszájként búzlenek
tudd: szétreped (majd) a báb s a roncsolódás
véget ér vagy más metaforába mossa át
magát a fa: ígéret és fohász

GÖRÖG BESZÉD

az Égei-tenger szélén voltam félig
a vízben félig
a földön félig ébren
hő- és fény-kábulatban kora délutáni közönséges órán
s arra neszeltem föl hogy egy férfi
egy jócskán meglett görög a mellette fekvő nőnek szüntelenül beszél
az égei víz és a szél szavaival próbál
ritmust tartani csöndes áradással azt mondja éppen
milyen hála tölti el
s a tenger szeméremtestként lágy barlangjaiban is arra gondol
megérinthesse-e majd újra
s mert a trák öbölben történetesen most virágzik a hibiszkusz

követheti-e vak vonalhajhász
a lila tölcsér fodrozódó peremét
mint a fövenyre írt hullámok titkos rajzát
végig a parton meddig ellát a szem s göcsörtös ujjait
húzta a homokban így valahogy így beszélt a meglett görög
gereblyézte a barnára ázott tengeri füvek mentén a nedves földet
mintha évek lennének azok összekapaszkodó barázdák
úgy magyarázott mohó balkáni célratörő
és hunyt szemmel úgy volt ott az a nő
hogy a fehérre meszelt házfalakon ujjbegynyi
hólyagok dudorodtak ki és hasadt föl a füge vörös ínye
mozdulatlanná merevedtem hallgatásomat
meg ne hallják az ember ilyesfélét
más előtt soha ki nem ejtene a száján ez nem szavakba való
s a férfi már megint a hibiszkusz kelyhére tért
balkáni valóban gondoltam vagy mégsem az
hát ki az
ez a meglett s mit jelent a szó
a balkáni és a való és mi lett meg a szóban
én lennék-e ha versbe mondanám gereblyézném
így valahogy így a sorsvonalaimat húzkodnám az Égeinél
ha görög beszédbe rejténém létem jelentéseit

KÉRDÉSEI AZ ÉGEINÉL

az Égei-tenger térdein félálomban látom
ahogy a víz meleg szeméremajkai dajkálják kéjesen
mintha mindegy volna:
kavics vagy ember
vénülő váll
félmaroknyi szürke kecskeszőrt lebegtet mellén az őselem

vagy lépked éppen az Arisztotelész utca sarkán
hibiszkuszfák hullatják lila lampionjaikat
vagy szerelme hullámozásába merül
és a szemfájdító kékségek méhének gyümölcse
mint a mindenség mediterrán páráiban úszó sziget:
alakot ölt
szemhéja belső falán evező árnyak
lesz-e még kérdés?
kérdézi
vagy visszavonulás következik már a világtalan porba?
s ott az Égei ígéje mint a képzelet kódja sem létezik?
ott nem lesz mit fejteni-rejteni?
ott nincs kérdezhető?
hallgatunk
kimondatlan szavait fövenyre írja a víz
percenként húszat
eltöröl
s megvan a vers: kérdései az Égeinél

HEGYI HAJÓ

mint az árbóchoz kötözött
a szakállas madarak csábítását tudja már
úgy megy itt
ez a hűvösség derűs délutánja
darabkáit a hegyen egy másik évszak mind kirakta
sárga piros kék bogyók zörögnek
a ritmustalan közökkel fel-felhördülő szélben
egy levéltelen bokor csendes őrültként oldalt álldogál
kevés
képtelen a nem létező megszületni

a Nap sem tud így apja lenni –
az árbóctól eloldozott fejében barna árnyak
hajdani társak süllyednek alá fülükbe kövült viasszal
nincs vigasza köztük nincs köze a pátosz és a nihil kószái
elködlő idegenek –
zörög megint a levéltelen bozót
mintha Aiolosz az úszó szigeten lakó szelek ura tévedt volna arra
lehet
galagonya és kökény bogyóit nézi a hegyi hajóból

ÖREG KŐANGYAL TEKINTETÉT

J. álmában ahogy kiléptünk a sarki
bolt üveges ajtaján
és kosár vagy a szokott nejlonszatyrok nélkül
két kezünkkel szorítva ölben vittük
a mosóport kenyeret vizet vajat:
a Krisztina körút felől
biciklit tolva megjelent halott apám –
kicsi volt mondta reggel J.
s láttam a fürdőszoba csempéin át
hogy a föld alatti szél másfél évtized alatt
még sötétebbre aszalta a fénytelen tűz cigányosra
rövid haja
és borostás álla jókedvűen ezüstlött mégis
ahogy utolsó éveiben itt soha
szinte villogott szeme fehér inge és a kerékpár
nikkelezett csontváza
mi meg örvendezve csodálkoztunk hogy Gödről bekarikázott –
hívta J. hogy jöjjön a szomszédos Ignotus utcába
unokája most költözött oda feleségével és két kislányával

ebédeljünk ott együtt
már mentünk tolta a gépet
szép volt az egész álomnak is
fuldoklásos lidércnyomások áradását
mint tarka tető hullt darabja
törte meg a sarki jelenés –
életében sohasem ült biciklin
arra nem jutott pénz
s holtában is milyen hosszú időnek kellett eltelnie
hogy J. megálmodja neki nekem –
mint malomjátékot rakosgattam aztán egész nap
föld feletti tárgyak közt helytől helyig bolyongva
kerestem biztos pontokat mohó garat elől
szokott szatyrainkkal kocsin és gyalog –
a Vígyszínháznál kolduló gyerek tenyere ütődött ablakunkra
ősz volt a város fásult testként tűrte
egy régen szétfűrészelt színdarab lüke végkifejletének
előérzetei szálldestak alacsonyan
rávakolva-vetítve a málló s vadonatúj falakra vakon –
öreg kőangyal tekintetét próbáltam követni
és látni apámat a biciklivel

ROSSZ ÓRÁN

rossz órán még a hangok is Orpheuszé bár
és a késő délutáni fényességben
a fehér abrosz megvesztegető ráncai
vagy a fenyves ahol vitt a lábad
(most fejedben zizeg tovább a túlevelek zöldje
sávokat fércel eggyé
a kezekben mozgó kés villa vonaláig dől fa fű szél és kutyák) –

még ezek is mind-mind idegen és hideg
nem nézed nem hallgatod csak lökődik át az egész
sima súlytalan közökön
s közben a hegyi utcák
vásári csengője szól és ülsz belep vagy el csak elsuhan
mi suhan mi bánt mit írsz minek
senkinek
verseid cövekjei birtokot sem útmutatót tárt ajtót
sehova
semmit nem akarsz

VOLT IDŐ

apafejjel még
tejjel-mézzel folyó istállóban
úsztam a jóban előre
s minden félelmem feszülésem fogvacogásom
hogyan benyel vagy kivet az álom
minden tévedésem vagy megaláztatásom
mulandónak tetszett volt idő
érthető volt minden még
az érthetetlen is
elviselhető

KÖZBEN ÖRÜL

nincs talány sem ráfogások a hegy
nyugati oldalán ez a szélben csobogó
vadalmafa létezik –
látja a lemenő nap küllőibe kapaszkodó

süllyed s közben örül
a vadzab érik
gyerekkorában vastag orgonalevelet
szorított szájára rikoltozott
mint vásári zenész
éles hangokat rezgetett
most csak eszébe jut a zöld kürt
ott szól
innen hallja hajó a hegy
ege az Égeire néz
arcforma partot rajzol s beszél a víz
képeit – a fejében-e? – összemossa

HÁ

há hang hõ hé hűl hull héj
havakkal hálátlan éj közeleg
hol hal hét hó hamvakon
hiába bámulsz bé az ablakon

*

heves haszon haza hova
meggyak a szél szakadt lova
halaszt hurka hosszú halló
halszemben halnő halkutya

*

hideg halál három híres
nyirettyűkkel nyer a nyíres
háton hülye húgyoz horog
hogy az korog forog szintén

*

határ hőzöng havak hi-hi
ki-ki mégis lukon ki ki
haja heted higany huhog
bulldogok-e a csipkés szegélyek?

*

hűvös-há hirtelen-há hű
a fűkopás nem halkapás szívi
halhatatlan hőkken hódolat
a híd alatt egy halak él ki az

harmat helyén hentes hál
mintegy mindegy fejre áll

ÁLMATLANSÁGA FEDELÉRE

nincs vád gondolta míg a hibiszkusz
leveleit az éjjeli lámpa fölnagyítva
lágý lombozat sátraként a mennyezetre vetítette
platóni árnyait senkire
nem hárítja át
robajlásait két összeszögelt deszka közti vacogásokat
hogý mi mire lesz elég
ahogý képek és dolgok széleit ragacsával egymásba forrasztja
vagy eltép és elhiszi
egy görög fej nézett le rá cserépról másolt merev arcél
a bozótból tátott farkaspofák
fogak mohó lépcsősorai

és a fényecsettől átázott növényi hajzatok
mint tüskés tengeri csillagokat fürdető karok erdeje
a plafon profán meszelővel kimázolt bőrére feketedve harsogtak némán
nincs vád gondolta egy kattanás és minden semmi

oldalra dőlve hátra hajolva hunyva ekkor
a ledobált apai pózok szemétdombjáról egy telt formát látott
nem a Szókratész lakomáján játszó fuvalás lány

mesebeli ragyogásának kifehéřült árnyát nem
te vagy az kérdezte azon a füllel nem hallható

hangon

mi szél hozott vitt sodort fűjt kavart ilyen elvont anyaggá

álmatlanságom fedelére festve

miféle fintora a valótlán valónak

egy világok kártyáit csúsztató metamorfózis jeges kéje

egy hiúság héjába fagyott vágy elsötétülése hogy

tudom nem tudom mondta

torkom szappanos kő egyre fojtogat mondta

féltelek és félek

te vakon futsz szakadékaid szélén

vakon a világ vázáinak mázaival fénylesz

vakon löksz a tehetetlenség vétkébe engem zuhanok

de nincs vád gondolta csak fájdalom

csak ritmustalan lűktetés

vénülő vállban az idő ingáinak gonosz ütése

csak az elmaradt húsvét után értelmetlen üvöltözéseivel

őregembert utánzó szél csak a néma éjszakai árnylombozat fönn

egy kattanásra minden

FÜGGESZKEDŐ

ha lőcslábú est biceg erre s a tér
mint fölfordult edény zománc üres
vagy teleerőszakolt tűz-lényekkel
vagy lyukacsos csiki-csuki sáv

ha csápolva kilöködöm oda és
rémülten átzuhanok éven házfalon
ha megnyílik a keserű füst-has
mehetsz már szabad vagy ripők

ha vaksi kézzel belekapok a kínba
behajlított karjához ütődöm akkor is
hozzá tolódom a bőr éhségét borítom rá
kockáról kockára így függeszkedek

A HAL TRÉFÁJA

Ez a születésnap hal hatvanas.
Kívül kissé hasas, epés belül enyhén.
Láthatod szavait úszó hólyagként: pukk!
Szájában néma citrom, bolondul nevetgél.

Közben mint haragos hal, pörzsölt állat,
tarka pofákat dróthálóstól ránt a mélybe;
jól van. Amit megtenni maga nem tud,
rábízza vakon e lényre, vigye végbe.

Mikor alszik a ház, a kádban a hal
dalolni kezd, hallja, ez az ő ideje, álma.
Ezüst oldala tüstént kifakad – vörösen –,
így sír a hal, a horgászt megtréfálja.

TEREH

fested a halat falat a kivénhedt
deszkát mi szemnek ingere
sürgő kéznek színpad a vak
szavak rajban úsznak látnak

a világ négy sarka sír és ásít
tolong bolondul egyre ökre öklend
paparazzókat pellengérez a nép
vakufényben hogy nézni is tereh

arany alapon rájátszol a kékre
vörösre fölfújt kutyahal a hold
hallod hogy harap s kérdez:
mit fest kelmed? tán tört test

vagy elme álmát hogy a hideg
szél be ne húzzon? a réseket
tömködi csönd van a kép tere zár
lesz-e csodás halszaporítás?

FESTETT HAL

festett kék-fehér-sárga háromszögeket
rombuszok méze tántorult elő a kimondhatatlan homályból
hideg csarnok belsejének sötét és világos négyzetei
templomi kövek ahol gyerekként térdelt
kintről a korai tavasz zöld szemhéjai alól szemérmes pillantások
bevetődtek
rücskös kartonra festett és nézte hogy mi az

szeles éjszaka volt a Széna térről a fekete plakátóriás
a hegyre hágott és megpróbálta három méteres tenyeréről
leszórni a krumpli nagyságú rizsszemeket
de hiába
az ecset valahogy halformára járta
mint lepény kanyarodott alá
s fejet nyelt reggelre élni akart
part sehol se látszott de volt-e valaha is elmélázott
a víz-vonal hullámok nyelvén foszló cérnaszál
s közben a halzsírszagú elem csak áradt beleivódott pórusain át
mint sírás a festés szavai leperegtek
semmi-Jónásnak kell lenni gondolta akkor
csak megtámaszkodik itt a festett halban
a falban addig szokott dalok morzsák gurguláznak
szétdobált megvalósulások rajban vagy egyedül úsznak
bútordarabként süllyedő napok
és a tenyeres monstrum ahogy másik testetlen kezével
az áruháza-árka ássa
egy tankhadosztálynak elég csapdát
vagy aknát hogy a kézművesek boltjait a birskörte sajtosok
és vargányás nénik nyomorult kosarait fölrobbantsa
elnyelje a legújabb kori cet
fogakat csikorgatott hogy semmi kép ne legyen erre semmiképp
de már nem volt mód már meg volt kezdve
ötemeletes acéldaru lengett és kivájták a földet
a festett kép már önsúly szerint történt
önként mint mohó méhe a világnak
létrehozott hasadék
dugdosta idomait sírt a lepényforma hal
és a kolosszus rózsaszín tenyeréről nem hulltak le a rizsszemek

AZ A HELY

miféle átlényegülés kell ma
 hogy április
 kopár meztelenségét
 piszkát a kórházépület körül ólálkodó
elgázolt macskák áporodott medencék haltalan
 tükreit áttörve s odahajolva-dőlve hozzá
 testtel is
 mint zsák por kavicsos agyag
 de rebbenésre vágó –
 mormolhassa:
most itt van az a hely ami Delphoiban egyszer
 hegyek és egek arányában
 szerelmüket nézték
övék volt egészen tájként látható
 ígérte
ide elhozlak még és még ide el
 odahajolva-dőlve hozzá
 most mint...
 s a város ledöntött fenevad
és lüktet a közeli Duna homályos teste

BOLDOG SZÉL

vakult közökön dolgaim kiesnek
sötétül a tér tündérszobája
de lába vonala világít nekem látok
és úgy lakom nedveiben mint
ottfeledett alvó hal álomban
hunyt szemhéjú lény a boldog
szél leomló formáihoz hasonló

MÚLTAM OTT

hajnalra nyílt a hibiszkusz lila-piros
kelyhe
szabad volt az út
a homály kéklő lugasaiban leveles-gyapjas árnyak
közé hulltan
múltam minden fogcsikorgatós akarása
kisimult
csak voltam ott csak múltam ott
a combjai völgyébe buktam ott
mint
ki végre kint és fájást kinn letépve
valamennyi nyüzsgő énjét szomjas voltát
benn a belső hullámokban megmeríti s partra ér –
soha-nem-volt szavakat litániázva
állathangok gurguláin rángattatva
villámlás vakított szakadatlan
egy Ljubityel lencséje pillogott s mutatta
azt a vékony derekú nőt
a hatvanas évek elején kattogó időt
átragyogtatta
a hajnali-őszi hűvösségen
ugye igaz volt a tavaszi Városmajor fáihoz
dőlt testek beszéde a mohó kezek
barangolása kitüzesedő bőr és halántékra
szorított száj
ugye a vak világ-robogásba kiáltott állítások
előrevetődések
sohasem háló felett betanult mutatóványként
páholyban lakó lényeknek
ugye valódi csont és vér és ijedelem voltak –

s mintha most teljesedne be értelme
a hibiszkusz himnuszában hálaadó énekek
füllel nem hallható zajában ázva
már a reggel elszürkült szavai futottak
suttogások és falban kopogások
a kinti fák hegyén alig
mozduló vörös
levél

DIÓ

él itt egy diófa
futós évek óta
betonjárda fölé hajol és ősszel
elejti satnya gyümölcseit
autógumik mázsás cipőtalpak alatt roppan
a négy égtájra néző gerezdek
papírfalú háza –

egy sapkás-kabátos
most
piros fémrekeszből előkaszálódik éppen
szedegeti az ép szemeket
körülkémlel mintha félne valaki látja-e –

látlak s hallom
ahogy kopogtatsz szerelmednek
gördítéd eléje a burokból kifeszlő
ujjaidat barnára festő
kesernyés illatú magvakat magadat
hogy tökéletes formájuk hódoló hasonlatod legyen

az értelmetlen halálból kilopott diók diadala
a semmivel szemben fölvilan
így

CSAK AZT JELENTSE

„nagyon szeretem ezt a nőt”
fejtől lábig lüktető nyaram vadalmazására mondom
legkivált a Tusnádi utca sarkán reszkető
zöld-piros gyümölcseit rémülten rejtegető
megkínzott gyönyörűre mondom
hogy a szó a bedrótozott bozót
az öt csorba lépcső meg a telefonfülke és
a kipufogócsövek füstjének szentségétől
megittasulva csak azt jelentse
mert nagyon szeretem ezt a nőt
és fejtől lábig lüktető nyaram ahogy
rámeredek dolgok sejtelmek tolongó hordáira
belemoshatja árnyamat a fénytelen szemek
történetek hamuszürke homályába
(nevezzük semminek)
én ezt a féloldalas nálam alig magasabb fát
jóra törekvő társamat hívom hogy
vele mondhassam az öt csorba lépcsőnél
és a szó csak azt jelentse
nem mint vakszerencse porából fölszállt
hangzás hanem két csönd közötti
átfut velünk az éjszaka alján s megvilan
fönn a világos él

VERS ÁLTAL

méhviaszba nyomva mintha mindegy
volna születés halál és közben a rozsdás
örökös zümmögés tükrös kórházfolyosókon
megint a történetek megállíthatatlanul és
egymásba nyomorítva kampókkal

mit makogsz mégis különbségeket
hogy a hasonulás mint júliusi hold vörös heve
és a rémületesen vonyító szelek éjszaka
ahogy rohannak körbe a Földön meztelenül
el ne sodorjanak bálányi jegek tűzcsapok

mit remélsz tördelsz kaparsz kinek válaszolsz
vers által homályosan ha moccansz ha nem
közöd van tudod nem hazudod a semmit
megvan az élsz vele betonkeverő forgat
azt hallod most ez a te zenéd ez a mondatod

fölajánlod a halottnak – ez mit jelent?
hogy halat szalonnabőrt bevagdós késsel
ruhát szótárt tép be tíz ujjad
kukoricacsövet vasszurkálóval szintén
hogy nem mindegy a fájdalmak félelmek
kibetűzhetetlen árja sem bár láthatod
egy irdatlan farkas ül ott a lék szélén

ELÉG EGY PILLANTÁS

néha elég ahogy a szobába lép
egy pillantás a falakon változatlan
zsúfoltságban függeszkedő festményekre a szobrokra
a fekete erődtéményként albumokkal eltorlaszolt könyvszekrényre
monstruózus dagadt bokájú asztalra
magas-támlás székre
egy múzeum és lakhely egymásba nyomott
eklektikus kockájára:

mintha elmúlt évtizedeire vallana
holt díszletként holtak műveivel
a szobában valaha is fölbukkanók kártyalapokként pergő arcainak
szemük fényének semminemű számítógéppel
így össze nem montírozható látványával –

s az ormótlan
üres

fekete íróasztal ilyenkor
a holt L. fényképével – néha elég egy pillantás –
kinyitja belülről a kocka festett falait
hogy beszáguldjanak visító keréken a megmerevült térbe
Jakovits Bálint Kondor Ország Lili Sikuta vásznai közé
egy magánvilág és a köztörténet szétoperálhatatlanul egybenőtt
szürrealista fantazmagóriákat lepipáló hübriszei
és a Moszkva tér–Déli pályaudvar–János-kórház örökös háromszögének
leghosszabb oldalát középen szelve át fényesre kalapált
kaszával (aratás van!)
ide tartsanak:

legelől Anna Margit tüdőirtástól és
festőket legépfegyverező katonáktól rémült énjének kiáltó képmása fut
mintha most értené meg egy pillantás elég valóban
hogy nem évül a félelem és az idővel semmi nem múlik el

és nem gyógyul be

ebben a képekkel teleaggatott szobában
szemrehányást most már kinek is tehetne
hogyan kitetszik mint hómocskok alól
a föld sáros feketéje
ó nem a realitás
egy másik közöny – háttér nélküli –: bezuhant függőlegesen
az idő-folyó sütkérező testébe

utána van látja

utána van minden ami most van

és mert most van minden

a kinyílt kocka változásra képtelen képeivel a semmibe sötétül el

DUNA-VERS

A 10 éves Liget beszélgetőkönyvének margójára

gondoltam egy verset a Dunáról
kínlódva kerestem medrét hullámhosszát dadogva mértem
tegnapi-mai félemberek-kortések áriái ijesztettek
moslékos vödrökből újságok tölcsekes torkából meredtek
dohogva járt réges-régi csiki-csuki szégyenkaloda
álomban mégis mint Jézus jártam a vízen
rájátszottam émedlyítő filmképekre kétes vigyorral para
keresztben csíkos hidak feszültek szorgos artisták
meztelen talpam régóta csábító aranyhalacska csókolgatta
villogtak lenn kincses rögök pendültek benn dallamok
kínálkoztak a versbe vendégségbe hogy
akkor kezdek majd lenni újra jó
és különös böjt csak a tilos szabad már
ez mit jelent nekem

süllyedtem alá ez hova visz a víz
arcok úszó lepényformák hátán undorodtam
egykori társak mondva-csináltak beszédbe-szöttek
eltűntek élve-is-holtak képernyőre preparáltak mutatták
megromlik elhomályosul és a rész szerint ragyogó
fejeket is elsodorja bevonja békanyállal lenyeli
egy régi egy új egy sohasem volt
csillámló lidérc
kimaradni gondoltam kitörni ebből bőrért szétrepesztetni
más lenni más
be se menni belebotlani-hullani-tántorulni-csúszni ma nem
de mi lesz az igen?
csak a parti füzesben alvó vadkacsatojások?
ahogy a Dráva partján kisgyerekkoromban báván álldogálok?
ahogy a böjti szélben a parton nézem most márciusban
úsznak a számok vissza vagy előre az évek
miért hogy olyan sírni való a nevetséges
a folyóvölgy kizsigerelt szelleme
a konföderációs álom ébren szabadon önként gyilkos paródiába fordul
folyik
az idő henye héja e völgy édenét nem érti
lánc talpas lényei vakon taposnak versembe mentelek meta
mocskosan az alkalomtól
mi lenne más kevesebb mi még?

QUODLIBET

*Ni, a Jövendőők, ni az Utóvilág
Képes-Piattzát látom az éj alól
Csokonai*

*quodlibet: egyveleg, népszerű dallamok tréfás, többszólamú
egybeszövése a 16–17. században, illetve gyümölcsök átnyomására
használt kézi hajtású konyhagép; Csokonainál D. Anna üveg
alatt bekeretezett csecsebecséinek gyűjteménye*

a Kalapvető Démonok lépcsőházában álldogál megint

nem tudja

kik azok s miért

sávokban sodródik gyerekké ijed és mégis rájuk ír

hogy palimpszeszt: érzik ujjai

hogy quodlibet hallja dallani

s elgondolja látja az Utóvilág Képes-Piattzát

s nem ám a *Jövendőők éje alól* előtolongani mint Csokonai

ő már ott van itt van benne van jelen

valami végeken – vagy kezdet ez?

ahogy semmi-zaj és

véletlen-vicsorgás közt át meg átevez

ő – az Utó – ma is csak Futó holott *futni nem okosság* álmában a

Hang azt súgja hova futsz Öreg

egyszer réges-régen még ezerkilencszázkilencvenhétben

a Radnóti Színház halljának tükréből váratlanul

egy Mándyból tákolt színdarab szünetét kitöltve

szemtől szembe rolózott arcú fickó pislogott rá

mint festett halai

kifogott ijedt sehovai másai

és kérdezi ám ez a pikkelyes a képből kilépve hogy

ki ő s mi jó most miféle sorban mit ismétél itt kiből másol át s miért

mert könnyebb talán harmadik személyben s Hozzá képest szólni
gondolja
mert amúgy is minden bekövetkezik eltűnik
s nem kétszáz év után
vagy hol vannak a ponyvaregények lovasai Zöld Marci
és a Piros Vadász ott ügettek el a zselici tölgyesekbe
a gyerekkori bakterház festetlen plafonján
s vissza nem soha nem egy sem

vagy itt és most mégis mind mint Képes Utó?
na jó na jó
hát gyerünk
hát legyen
a tárlat már tárva
hát lépj be Te lépj csak
és nézz és láss és hallj és szimatolj gondolj ámulj komolyan
de lépre ne menj
légy inkább hermetikus vers eredj
a *múlólagszín sáfrányhasú* hajnalban lebegj
ahogy a Kis-sváb-hegyről nézvést földereng és szobád homályát beszegi
jer barátom lépegessünk
ládd ez itt a Moszkva tér
bugyog mint bugyor pokoli kráter vigyázz ha kihűl
a kábszeres árus a tél ha mohón melléd települ
és füledbe vihog te le ne állj
ahogy caplatsz mint polgár a pékhez a piacra
s el az épülő mammutház előtt
szemben az autószerviz a halas az ötvenhatos emlékmű
hol évről évre
félfasiszta szónokok és körülötte a szemétben fuldokló park
már halálra ítélve

majd mozikombinátnba búvik be ott terv szerint élvezni a nép a nép
s a filmből a pisztolyos hősosz majd kiles kiles

éjszakára fölhorzsolts betonhoz odafagy
a hajléktalan véres ülep

jer barátom

ládd ez itt a héj meder a Fény utca a fény-bazár a fény-piac
a látható kéz láthatod a parkolóban pontyot üt agyon
és tukmál bundás bugyit tört videót
festékszóróval vörössel írja rád
JÉZUS SZERET TÉGED

hullámos alumínium-lemezre írja két bankplakát-óriás között
ez a te tereped
itt jársz itt írsz
itt halazol a falra

ez a te könyved egy-egy lapja

hajnalban a Lövéház utcán *doktorok és drótvonók* között
97 és 98 között
a történet az ismeretlen jövő mint képregény már itt van
s te lépsz ufók és alkímisták között
egy belőtt hungarista egy kilőtt maffiózó
egy nyomorék egy közterület-felügyelő egy pártszónok között
rég *füvészek* és új füvesek között ahogy jönnek az éj alól
a Retek utca felől jönnek *talám* a Trombitás panzióban
aluttak elvegyülve dib-dáb szentek literátorok képes eszmék
jönnek szembe veled egyre jődögélnek dödörésznek
kánonban megkanonizálnak a bálnak ideje van

koplalni fázni futni nem okosság

mi a világ? képzelhető *nagy quodlibetnek az égi szőnyegen*
llosvay Kriska szeméremdombjának Endimion ujjai alatt
zsíros halottnak Nagyváradon mindegy

nézi a bölcs hidegen a poéta ámul

a benzingőzburokban hentergő Margit körút felől
angyali pítvarokból-e

egy dekonstruált monstrum száll alá

egy üveg alatt bekeretezett bővlibatár brüsszeli
strimflikötő és műfarok
egy univerzális konyhagép kilövésre kész klónokkal

a fagyasztott fedélzeten
egy uniszexuális lidércclakosztály
egy multinacionális unimaximum

*mérész halandó lelkesedett iszap
új képzelések s büszke vetélkedés szülötte ezt akartad?*

IGALON ÁT

*Disznó, te disznó,
fürdeted
a sárban az almát, –
úgy eszed?
(Szabó Lőrinc: Egy igali ól előtt)*

Igalon át a ködben éjszaka
fejében mint ólban az almát hengergette
versek leszakadt darabjait
autóval hajtott Szántód irányában
a szántások a dombok a sötétségben a tó a szövegek
a vendégeskedés tudata égi-földi sárban
fagyban repedt vályúk előtt
tolongó alkatrészek
mihez
évszázados és újszülött képzetek keveredtek
csúsztak a dobozban faltól falig trappolások
ebből most már mi lesz
mivé rendeződik
és rendeződik-e egyáltalán

hengergette ott Igalon át hajtotta vitte mélyvízi
tájon füstölgő féloldalas buszmegállók
rablók közt
kifeszítik a fürdő ablakait benyúlnak
kitépik a memóriából a jövő képeit
jajgatunk
talpa a pedálon fázott jobb válla fáj
de hallani vélte – tudta –
most születő csillagok zaját
a Balaton felől előrohanó szél
és az Orion-köd opálos dunyhájának suhogásában

R. Várkonyi Ágnesnek ajánlom a verset: nemcsak 70. születésnapjára, hanem abból az alkalomból, hogy meghívott bennünket (a Ligetet) arra a csillagra, melyet 1997-ben AZ ÉV ISMERETTERJESZTŐ TUDÓSA cím elnyerésekor – a Nemzetközi Csillagkatalógus szerint ez az ORION RA 05h 35m 33. 90S-D 03 33' – róla neveztek el. 1998. február

ÁLOMNAK VALÓ

ez csak a felszíne gondolja az ijedt
lenyelt fej
s rosszállóan hunyorgó szem
néz vissza rá onnan
rá innen – nézi
fenn a most érkezett üstökös és a sárga szobai lámpa
poros koszorúik lassítva lebegnek
a borotválkozó-tükör vizében
ezüst késsel kivágott apró papírhalak vak
ezeréves öltések a térben
töltéseket elmosó áradatban áll minden
„megöregedtem?”
konfekció-szavak varrata motoz a falban

szokott zajok kísértése vinnyogásra
lyukba be csönd legyen
kinn az asztalon egy vizespohár fülel
falra akasztott festmények a dobozt kinyitják
harangkötél kapja föl repül
álomnak való kibetűzhetetlen lapokat át
valószerű cipői alatt bajszosan bekötte bólogatnak
nem kondul meg a torony
messzebről kutyaugatás kanyarodik
harmonikázó kompot vontatnak át
vagy felborult karosszék
gyerekkori templom fekete-szürke köveire lökve lángol
fényes szél sávjában fulladozik
hol van ez a fej fejében-e
a ruhátlan való álomnak álcázva tűnik át
a lenyelt fej egy lepényhal gyomrában megkukult
azt mondja semmi sem kell csak képek
így múlik idomul
a tükörben borostás apa-árny
sárga-piros bakterlámpát lenget a sötét

A LELÁNCOLT KUKA

láttad a leláncolt kukát
a Dembinszkyn állt
egy ételbár előtt
ősz volt
a város még forrpont alatt tíz körül
egy foghíjas keselyű
a tűz fia ő is
a fedelét feszegette és vigyorgott holott

volt ok a láncra lehetett éppen elegendő
védte magát a kitett egyenbendő
hogy bármit megegyen
idegen
bele ne kukkanthasson
bányamélybe derékig dolgoosan
mintha a mindent elnyelő gömböc állna itt
álltál ott nézted
figyelted a vaslánccon fityegő rézlakatot
a rücskös betonoszlop alján satnya katáng virágzott
eszélős kékjét a kutyafekália barnája kiemelte
egy konfekcionált pofa üvöltve telefonált
ezt ne
csináld velem én ott voltam a benzinkútnál este
egy taxi a járdára roskadt villogott
érezted a bűzt
a leláncolt kukából megcsapott
újságpapírban halfej emberfej rothad ott
szabad
a szagok árján magad sodortatni
a hajfodrásznál orosz vodkát kapni
... már elég
már minden meg van írva
nézted tovább a leláncolt kukát mint a birka
vics
vadul a szélben piszkos vattapaplan
néha már délelőtt tízkor is kibírhatatlan

SZAVA TÁRGYILAGOS

fél tizenegy és fél tizenkettő között
ezen a kora őszi órán
megül kicsit – ott ni! – a fény szájában
erkélyre kitett széken
kiteszi magát a sugárzás véletlenének
hallgatózik
valahol egy elzárónak kell itt lennie
a vízvezetékszerelők szava tárgyilagos
a mentők sikoltozása szintén
a nap szinte éget ferdén
a ház szintjei vízszintesen folytatódna
az árnyak hideg szélei függőleges élesek
fölsértik a szélben
átúszo kezeket lábakat lepedőket
a kitett a széken mégis inget gombol
s bolondul egyre arra gondol
ki teszi ezt ha nem ő teszi?
s féreg-e akkor
fér-e ehhez kétség?
a ház nápolyi sárga fala mögött a kékség
mélye mint ama független isten
ujján rettentő szögön függő akasztott tér
beláthatatlan képe üres
féljen-e?
valahol egy elzárónak kell itt lennie
elég csak ülni még van tíz perce
kilenc nyolc hét
fél tizenegy és fél tizenkettő között

ASZTALSAROKNÁL MEGTÁMASZKODOTT

a föltámadás előtti
éjszakán fölébredt ágyából fölkelt szobájából kiment
az éjszakai lámpa fényében
látta
merre van az út a célra vezető legrövidebb vezette talpát hagyta
vitte vizelt vissza gondolta nem gondol nem néz nem akar nem érez
félúton mégis megállt meztelen asztalsaroknál megtámaszkodott
hallgatózott
házak eresztékei hallali csontok a csőben nyikorogtak pincétől
a padlásig puska poros belsők visszamaradt bombák
beton- és vas- meg üveg-atomok és a homok az a homok
az a melyik és miért az a hova te hova
s közben a képernyő is bekattant a Szív-kábelén némán
a II. világháború megint repülőrajok nézte
kinn hullt az eső kendermagos tyúk langyos tollain
szánkáztak le pufók higanycseppek
benn csorgott alá zajok mentén osont át
csúszós bádagon ki vagy mi vagy miért
korcsolyázott vakon
futkostak még égen-földön és közben
megtapadtak állati fekete mohák a mohók népe és epe epe
szívták tele volt minden kilincsen lógtak a holtak hajások
rázkódtak izzadtak álmukban fölolvadtak húsvéti sztaniolban
mocarogtak a dolgok dombjai
esőben egymáshoz dőlt púpos bőrkabátok
puffadtak fel átázott ádáz papundekli arcuk
ingük meleg málnaszörppel átitatódott a stukák habos szája
elhagyottan szörcsögött gazdátlanul
hallgatta hogy a hörcsögök és lepénylesők újfent
mind motoroznak

asztalsarokra rákönyökölt
bement leereszkedett szétáradt kisimult elhalt
megtörtént kikapcsolt nem volt

EGY KIMUSTRÁLT BÚTORLAP ELŐTT

hogyan is jutottam ide egy fehérre
mázolt kimustrált bútorlap egy ötvenszer
negyvenes darab deszka ül engedelmesen
a festőállványon és vár és tűr tartja némán a hátát
hogyan rávetüljenek történetem expresszív négyzetei
és a titkos háromszögek kezdeteim
egy kőkád állt ott a vasútállomáson
ebihal koromban a kertben dülöngélő méhes
a méhesben maskarás szitával a fején pocakos
ember nyögdecselel hétrét hajladozik Lőrinc
és üvegtálba csorog a lépes méz híg aranya
fűre fára gyerekcuklóra folyik le könyökig
egyszer égett a fenyves erdő éjszaka egyszer
háború volt ettől a fehér bútorlaptól mit akarok
egyszer leszúrták Sánta Szepit a búcsúban
festékes ujjaimmal kitapogatom a véletlen
rajzolta tájéket és a ráfirkált szavak zsákutcáiban
kopogok hol is laktam hát melyik volt az én
albérletem a házak arcélek a kálmáncsai és kadarkúti
templomtorony rajztanárom vakító széles gallérja
meg a tisztelendő úr fekete szoknyája a cséplőgép
pora mozdonyok gőze Kaposvár felől Zs. és P.
akiktől tájképet csendéletet festeni tanultam
fehér szőrű nyulak az apám ácsolta ólban
a szőlőhegy felett sárga ostort csörgető vihar

s a rémült ludak ahogy fölrepülnek a sürgönydrótokig
most a méla merülés vagy lebegés
langyos vizében súlyt veszítve mind ide tart
az egész látszik együtt – áttetsző has – mint
a kilencedik hónap terhével tündöklő lányom hasa
mint az anyjáé volt még az a domborodás
festői kigömbölyödés is a szememben édes
hajlata még meg se néztem istenigazából
nem volt rá idő vagy hely vagy tér vagy a fényviszonyok
nem kedveztek a homály besűrűsödő szálai a szőlőhegy
felől érkező bombázók bűgása vette el az eszemet
nem tudom talán ezért ülök itt látni szeretnék színről színre

MIT MÉG MIT

Ahogy fekszem a város szívében kábultan, szabadon,
és egy leendő meseopera librettójának Gulácsyból ollózott
figurái keringenek a fejemben: Holdkifli kisasszony, Piripiri
herceg meg a bőrványoló ezermester, s főleg
a Múltény, a Holdat is robbanásig fényesítő robot,
mondom, ahogy fekszem ott, szemben
a bank-center posztmodern üvegketrecében le-föl lebegő
lifttel, mely palackzöld postaként kivilágított lelkeket
fuvaroz az Astoria sárga négyzeteivel átellenben, tudom:
lenn, az aluljáróban egy dél-amerikai zenekar muzsikál
a mozgássérült és vak koldusok, a kutyás kéregető és a
szentképeket áruló, imádkozó, gubbasztó, derékban elfűrészelt,
falábú, félkezű hontalanok és hajléktalanok között,
mindennapi járókelők árján, szemben a metró bejáratával,
ahonnan fú a kifogyhatatlan földalatti szél, s mert tudom,
hát látom és hallom is az operai jelenést, fölmerül, a négy sorban

hömpölygő autófolyót, míg a precízen álom fekvő szék
fehér fémkarjával ölel s reflektort hajlít arcomba fölülről,
fénycsóvája és a számból kispriccelő jeges vízsugár
elől lehunyom szemem, de erre sem tűnnek el jelmezeseim,
a fogfúrógép visítására sem, és lehetetlen elhárítanom
– legkivált, mikor a szuvas csont bűze is megfacsarja orrom,
vagy az elaggott fémkoronákat leverő kalapács ütései
talpamtól a fejem fedeléig megremegtetik vázamat –
a csábítást, nem érzékelnem a paralelák újból kísértő,
szemérmetlenül egybevágó idomait, a vershelyzet
harsonzó színpadát, csak figyelem és élek, írok,
a világrobogás tolongó kellékeit, ahogy fekszem rejtve,
kábultan és szabadabban talán, mint Hunnia sok öreglegénye,
de kérdezem, ez most és már és itt mit ér? mit jelent?
és csak nézem vicsorgó szájüregem kinagyított,
halál-hülye röntgenképét a falon, mohó hulladémont,
mökkás cukorként világító öt-hat fogával vigyorog – mit?
egy tengermélyi ragadozó kalapos urakkal peckelte ki száját,
egy cápa fésűs fogsora sötétezüstre festve oldalt dereng,
egy város vesztegel az aranyhal szájában, beszorult oda,
betelt, fejtől farokig fölhasadt és most kiszóródik, értelmetlen
közökbe torlódva megfullad a mese, nincs kívánság – mit?
a fiatal fogszobrász fehérben, világoskék maszkban, motoros
szemüveggel az orrán robog és lebeg fönn, az aluljáróból
szól a szamba, fejemben fémes glisszandók,
és nem tudom, hogy mit; még mit, azon túl, hogy semmit.

A JÖVŐ MÁR MEGVOLT

a képernyőt nézed öregem de a kép
nem néz vissza rád
a rendszerváltás mint műsor pereg el
most történt meg éppen most
magad is feltűnsz magadnak a sorban
egy sátor homályában ültél – ott ni! –
eső és szél csapkodott kinn bután
benn naiv fickó te is szónokoltál hagytak
idéztél hogy egy író mit akarhat
mintha jelenthetne valamit a jövőnek
te
az már ma van most van most nincs
ez műsor láthatod a jövő már megvolt
itt a szörnyeteg-pár szörnyen legyilkolt képe kimerevítve
itt a berlini fal széthordása mámorban
itt a mostari híd szétlövése tankról
itt a csecsen halottvivők szürrealista háromsága
itt a szabadság szürrealista élmélygése
itt a zsigereket manipuláló vak szabadság
műkörmű lények ragadják marokra elfeketült botját
a műsor évtizedek temetőgödrein át kanyarog
a műfüst-áldozat lombjaiban
áttetszenek egymáson az évek mint csillámló anemónák
visznek vissza az amerikai bombázókgig
ott ódalogsz megint
klottgatás félelmeidben futsz a sínek közt erdők fia
miközben ülsz és nézed a képet
ez a te műsorod szemmel láthatóan
és akarod nem akarod ott vagy
te mentél be te be

a jobbratö-rések és belebu-kások gőzöse zötyköl
de ma gőgöd baromfiudvart hallucinál
gógnak körül összeszögelt ólban
elfordulsz kibámulsz az éjszakai hegyre
hol szeles és fényes hol forró hol hideg délelőtt ott jártál
paradicsomi fűben vadalmazni alatt méteres a vadzab
borzongtál hogy minden nedves-édes
mintha a világ peremén imbolyogtál volna
látástól vakulástól szavak belső zenéitől
elnehezülten emléket így tapogatsz
léken át visszazuhansz
s a pillanat újrarendezi ugyanazt
hogy dolgainkat-e nem tudod öregem
az öregedés fölvezet s bár unod a bravúrt
ha érzékeid taván történeted képei mint jelenések
lassan és hosszan úsznak át
te fölriadsz és futsz a keskeny peremen

MEGINT A SZÁMOK

Daninak

át a Dunán s végig a budai rakparton
ma megint a számok
tisztán hallom hogy hatvanadik és hatodik
és a hangra mint anyagtalan alapra
a három napja született fiú
nem is a képe de a léte rávetül
s vele a ragyogás minden láthatatlanja
félelem és remény
az októberi fény mint ötvenhatban

itt vonultunk a Múzeumtől a Bem tér felé
az a lódenkabátos-ábrándos
sehol sincs már vagy mégis
szerelmével az autóban ő suhan itt
bizonyos értelemben ő az biztosan
a távolban homályló hegyeknek öreg arca van
a víz hártvás töredezett elgondolkodó
a hidak is
a Nap alacsony s még meleg sugarában
hámló épületek sirályok hajók teste szürke-fehér
az egész leülepedett kikezdhetetlen
parti kövein árnyék-horgászok merednek
semmi-kapás a sors csalétke búzlik
de itt vannak a számok s nem számolnak
mint tükrök társalognak beszédük vakít
a hatodik és a hatvanadik

VETÉS

délelőtt az erős januári fényben
ahogy lépkedtem Lucával
s éveink is jöttek velünk a hegy holtta hült gyepén
sáros bozótos oldalon
meg a kanyargó ösvénnyel átszelt kavicsoson
a kettő és a hatvan
s előttünk árnyaink botlottak az enyém
hirtelen
akárha apámé lett volna
a téli sugárban az a sapkás forma
kissé meggörnyedt mindjárt
kitudódott

a meleg szélben mertem megismerni
s akkor őt aki ujjamat szorítva ott
diadalmasan rikkantgatott
és galagonya-bogyókat vetett szorgosan a légbe
mintha földbe hogy új bokrot hajtsanak
egy pillanatra átengedtem a kezébe
örült
ahogy kilencvenéves
korában az ember ha már régóta halott
fekete rigó ugrált arra
néztük közelről
nem félt
megreccsent fémesen az erdő vagy
a városból szállt fel hörgés
nem volt eldönthető
már fordultunk
a galagonyabogyók vetése véget ért

A VÍZ VAD-EZÜST SZAGA

honvágó húz haza az Égeihez
haza
a víz vad-ezüst szederinda-szaga
mint a kálmáncai erdők zümmögő méhe hív
és a kékség mint hasított hús mélyéről
fölszálló párák vöröse vagy nedvzöldje
(áhítom és áhít)
ma fény szerint oszlik el értelme beszédesen kiterül
az ő-s-has-héj-ív délutáni domborzatát
mondja el
tudja hogy veszendő hogy vénül

hogy meztelen bohócpofával kúszik
szerelme térdén mint meleg lepényre éhes mohó vadász vagy
 kiakasztott s kampóról szökött lény
 színek szavak árnyak időtlenül hullámzó
 partra zuhanó kiáltásában
vagy ahogy lépked a postára a Krisztina körút fölpuhult aszfaltján és
 újra meg újra
 a kátrányba fekáliába borsódzó bőrrel beleragad
 tudja
 itt csak az Égeivel élve testesülhet
 más esélye nincs
 hát úgy merül szerelmébe-tengerébe –
formák végleges végtelenje nyílj meg és fogadj be
 fogadj

FÜVES HEGY OLDALÁN VÉNÜLŐ PASAS

füves hegy oldalán meleg kövön mint ősz végén a gyík
 holott tavasz elején
 szerelemtől ittasan néz
 hunyt szemmel a napba vénülő pasas
 és látja
 délután van lefelé tart a szekér
kocsisa húzza a gyeplőt hogy a mélybe ne hulljon
 lüktet ráncos nyakán az ér
 szája vékonyuló partok
rekedt szótöredékek csapódása onnan a gyönyör
 hallja
 gondolja vak terebély isteni lejtő
 s néz hunyt szemmel
szerelmére vár füves hegy oldalán vénülő pasas

DADOG

egy kézfej ahogy a kék kabátból
tenyérrel lefelé ahogy
térded fölé melegedni domborul
a bal kezem mint idő préselte lény
nyüzsgő rajzolat
a vastagodó erek ráncok szőrök szeplők
hegek göbök gyűrődések ákom-bákomát ahogy
összetartja még és elhelyezkedik ott
térdeden
ez a kéz a bal kezem csak dadog
dübörög tárnáiban történetem növekvő csöndje
értelme testesül
ahogy térded formáját utánozza
egy kéz a bal kezem

A HASÍTÁSOK SZÉLE

Péternek

éjszaka egy réges-régen festett deszkát
összepréselt fekete és ezüst kályhacső-lakk szétfolyt
megdermedt foltjaiból lett képet irdalt tovább
kaparta véresre zsillett-pengével szöggel belevájt hegekig hatolt
hideg varratok hátát becézték ujjbegyei
a hetvenes évek csobogó történeteit
a teáskanál és az álmatlan éj fekvő vizesnyolcasaiba
alvadt rémületeket és szépségeket
s nem kérdezte: mi okom erre?
néma volt

mint a deszkán derengő holt
fejek kimart szemgödrű piktorok irkászok és más komédiások
a sűrűsödő homályban máris megszépültek vagy
kifakultak az évek üveges pillantásától vagy
lemeztelenedtek közönségesen csontokig
ott jártak mind abban a Városmajor utcai házban
az ötvenkettőben

látta
a Vakegér talponálló mellékudvarából júniusban óriás
mohón szerelmes ezüsthárs dőlt tetőtéri szobájukba
illatában laktak ott három gyerekekkel

miért kaparja
mit írhat a deszkadarabra: hogy vége? minek és hol és mikor?
most éppen! most! és itt tűnik el – mi?

még megvan

már nincsen
már más van
más ugyanaz rémület és szépség partjai közt – vagy mégsem?
a bevagdalt képen a nyomok
összemosódtak elégikusan — csak ezt ne!
a hasítások széle megfeketedett
mélye világos vörös hús
ült ott nézte hát jól van
lassan szivárogtak száradtak a deszka sebei

FADOBOZBAN

május elseje külseje bűg kinn cseperész
benn meg az egész belseje izzik hangzik
mint zenélő láda vagy kőkád vén tekenő
levében az ős-okra vadászik vak halász

fadobozban haldokló ponty hál megesszük
kinyitja és becsukja ma ki-be jár katt-katt
ki-be a múlt kitágult vadállat-pupilla nézi

ÍRT

ez a festett kapart írt deszkadarab
ez megmarad ezt így hagyom itt
vakon s örökbe-e?

ültem előtte
a betű bégetett mint az űr hangjai
mögötti-alatti táv a semmi-valami

ez a festett kapart írt ezt hagyom

AZT A KISFIÚT

lóhalálában vágató szabad képzetek
kezét fogom
bátorság! – ölelem át
azt a kisiút
a kálmáncsai bakter vacogó fiát
s hogy nem esznek meg
biztatom ne félj
de elborzadok a partok láttán
s meg is esznek meg tudom meg

KIDŐL ALÓLA

... lassítani, megtenni valaha, mondom, bátorság volt,
mód és erő próbája fönti ragyogás volt,
a lassúság héja kidomborodott, mint női gömb, fehér volt.

Most akarattalan lassulok, s le és le és nemcsak
a test partjai, mert hallani, ahogy csikorog ott, legbelül, ott...
Mi az ott? Nincs, és tudni sem tudom.

Hallgatás kerít hirtelen, még hatalmába nem.
Csuszamlások medrében hideg lötykölések.
Eltartom, nézem: harmadik személy.

Mi az, mi füstölög s kidől alóla, ló? Megfagy a velő.
Vagy a halántékon nyúzott madárláb kapirgál, s ezért
jó vissza a fatalpú bakancs hétéves korából?

Hümmögve hárít: hová mehetnék bokázni benne? Placcra
ne vigyetek, kísértésbe, lábaim, lamentálni, szám.
Lassan fülelek. Kagylóimat lassabban vitorláztatom.

A TIHANYI ECHÓNAK

mi dolgom itt
szombaton késő délelőtt
a házak közti füves-fás áramlás
napsütés és versírás forgó tölcseireiben
nézni egy csóka fekete-szürke tollait
az észak-nyugati szél sistergését
csuklóm bokám nyakam borzongásán mérni meg

ezüst rojtjai hosszát és a levegőben sodródó
lepényforma ürességeket
ezeket a fény és zúgás kiáradó anyagából fútt forró üveghártyáknál
törekenyebb bodzaszagú
placentákat
megtapadni ott magházban panteisztikus rejtekhelyen
szavakat szülni a hátán heverő döglött
halnál süketebb és némább
tihanyi Echónak

KORPAFŰ

halott szülővel álmodni mit jelent
majd megnézem Krúdynál Jungnál s lexikonban
majd megfogom csipesszel mint az orromon fölmeredő
korpafű-forma szőröket
csoszogok eszemmel a kánikulai félálom
résén kizuhanva miért láttam
miért volt anyám sötétszürke télikabátban
vastag fejkendőben lábához tett szatyorral miért állt ott lenn
a Gaál József és a Kissvábhegyi út sarkán
tüskés sövénnel kerített ház előtt
hol éven át csattog magasan vagy leng vagy csak lóg
fölmeredő rúdon piros fehér zöld zászló makacs kelme
és az is mintha érthetetlen lenne
itt aztán csipeszelhet az ember hiába
feje a hőben lekonyul
elnyílt száj levesfűjtatás mintha végső volna fölriadtam
megizzadtam
néztem ki az ablakon s látom ám
hogy a hegyi fű hullámain hengerforma ház siklik át

ott lakom ott megy át rajtam ma délután
álom és vers edényeiben
mi is?
mint régimódi sétahajót most innen meglesem gondoltam ráérek
egész bőrömmel ráhengeredni
ráérezni
semmit se várni magyarázni
az aluszékony szél orromon szőrözött
gyere mondtam anyámnak ő meg szétfoszlott
s maradt a rúd meredt mint korpafű a savósárga égre fel

FÉLNÓTA

ezt a fehérsapkás félmeztelen félöreg fickót
ahogy az f-ek kampósbotját lökdösi maga előtt mintha
látszatuk és hangzatuk fokait követné a tengerhez menet
az Arisztotelész utcán
el a music bar Bollero előtt honnan a festett ernyők alól
kamasz-topogóinak ritmusai csusszannak
eléje keresztben: félnóták
az ötvenhatos év tarajos hulláma történetesen
halott egyetemisták tankok hökkent önmaga megy ott
él ott
ötszázhet lépés a vízig megszámolta hunyorog
az augusztus végi fényt kortyolja lassan
az Égei hátára utat kirakó nap tükördarabkáiba bámul elvakul –
ezt a félnótást valahonnan ismerem
A hal tréfiájából talán
a bárból kizuhanó számra csörögtünk a Hess András téren
a kálmáncsai bakterház előtt kavicsokat rakosgattam vele
mint most a tenger partján

és vacogtunk az erdőn át és vadultunk a városban este

meglehet

veled vagyok már gyerekkorod óta
történeted faggatni oda vissza-visszacsapódsz mintha belső hullámmás
hajtana

egy immanens tenger árja de kimondva mi az
hogyan viszonyítások rendszereit egyetlen ponthoz méred fogadok most
is ezt műveli vagy mímeli
a trák öbölbe hedonista víg bazárba évre évet sodor be játszódnak le
újra ez egy köztörténet látható tankok
és táncok a filmet felpörgeti
beles a réseken

a Bollero előtt őspatán zizeg érzelmesen
már halomba söprik a sárga leveleket búg a szaxofon
mint nyulat a bokorból jelentést kiugratni remél
valami választ vadász vagy halász vagy csak ázik csak néz
a vízbe olvadt ég ezüst páráiban óriás halhát domborul
mi volt s ki kérte kezdte?

a semmi volt döng rá a hullám
senki döng megint

ezt ő mondja vagy én vádolgok?
kinél van a számvetésre összetákolt lista?
ez a fehér sapkás megrögzött szofista húz magához
húz be húz a versbe vagy hova
elhúzza a nótám félig vagy egészen
láttatja magát az idill ligetében látom
Marsyas leszármazottja ez kétségtelen
és nem kétséges előtte a verseny vége sem a kimenetel
de ki menetel ott vagy itt tudom
daczól vagy heccből vagy mindegy is miből megpróbálja
a partra csattanó víz tekervényes vonalait
a nedves fövény és a száraz homok

rajzait megérteni mielőtt
Apollón a hangszert
megfordítja

KÉRÉS

a szeptemberi ragyogás porában
ahogy melegszel háton hason
a délutáni kutyavakkantások
egy megbontatlan értelem tökéletes közönyét
idézik
jeltelenül elenyésző hangok
íratlan betűk
az előbb még gyík heverte kövön –
s az őszirózsák égre szegezett tekintetében
a dolgok némán nyüszítő
kérésében is
hogyan foglalkozz velük
ugyanaz
hallod félálomban lapát füleiddel evezel
a térdedre tett papír zörög
mire válaszolnál már este van

'99

(Liget, 2000)

BIZTOS, MERT NINCS

Vigasztalásul mondom ezt, tudd:
a csalódások kora mint verkli, lejárt.
A bazár boltjaiban nincs mit megszeretned.

Reszket a hiábavalóságok állati horpasza,
tenyeredet csendesítőleg fektesd oda.

Biztos, mert nincs és nem is lesz már,
amit ujjongva fogadhatnál vagy kezdenél,
de a tenyeredért még szavatolsz.

Ötölnöd-hatolnod nem kell, kimondhatod,
a gondolatot belső zenéken átszűrheted,
az neked való, formáló elved testesül,
szövőszék mögül hullámozó hangjaid.

Így legyél, ha lehetsz. Bár horpaszuk,
mint láthatatlan lovaké, ki-be jár.

NINCS-VERS

Milyen a nincs-vers?
Tanulom. Elnevezem. Evezek árján,
ha víz. Álmába merülök. Bokrából
kopasz madár tányérforma szeme néz,
foszforeszkál, mint éjszakai torony órája.
Ördögi változatok műhelye volna a világ?
Nem tudom. Kattog körül, örül hülyén
és feni fogát az elveszejtő démon,
hallani, jeges nyiladékon át füttyög

minden, ami van:
vigyorod, sikolyod telepötytyözi vakon
egy kéz ragacsos, rózsaszín ecsettel –

NINCS MIT NINCS

a hatvanas évek közepén pillantottam meg
már felnőtt korában ezt a fát már felnőtt koromban
ott élt állt a bölcsőde előtti kertben s ahogy beléptünk
dobálta elénk tüskés-barna burokból gyümölcsseit
a gyerekeim játszótársa lett évtizedig
és engedte nekem is hogy nézzem
tekintetem fonálát rá- és rákötözzem
talán télen volt a legszebb
álmában
fekete kalligráfia havon falon égen

most újra nézem
s ahogy keresem szemem fényét a fán
a szeptemberi nap göcsörtös ujjai
árnyék-ágakat tapogatnak keresztül-kasul
a gesztenyefa belső szobáiba látni kilógó vaspálcákra
a falakról széthordott festmények helyén
fekete kosz keretezte
üres négyzetek

mi ez a világosság
ez a reszketés nélküli megmutatkozás
lomb alig csak megritkult közök
közönyösen perzsel a hő pár satnya rozsdás gömböt
ilyen az aknázómolyok inváziója
s egy haldokló hallgat itt

tudom

nincs mit bámulni nincs a meredeken alágördülő Nap
mint női ujj érinti meg
héjából kifeszülő koponyámat

KÉRDEZŐSKÖDÉS

*majd a roncs ágyék szőrébe törölve
gőzölgő kését, nézte gyilkosa
a kopár mennyboltról a völgyi poklot
(Weöres Sándor)*

ostoba állatnak vélte Marsyast az isten
hogyan versenyre kél vele
és mégis kiállt

de a szatír fuvolája hallatán pánik rohanta meg
„ez de facto jobb mint én hát vesszen majd de jure győzők”.

s megfordítva a hangszert lantként játszott rajta
aztán gerjedelmét levezetendő megnyúzta a vesztet
értem

kifeszítette bőrét száradjon a kis-ázsiai napon
s nézte föntről hogy *a test mint most-ölt békahús*
még ugrál agyvelő nélkül bokázva
figyelte

látványnak sem volt tényleg utolsó
de mi ez a zavaros árny még ma is Apollón tekintetében?
a kifakult októberi égre ragadt piszkosfehér hártya?
hogyan a lenti törpék mennyei mannaként falják a húst
a vért mint mustot hörbölnek?
mi ez a rozsdás borulat ősszel mintha téboly közeledne?
az isteni tökéletlenség belátása-e hogyan
beláthatta volna
„jól van Marsyas” de nem s az alkalom oda

megtörtént a tett hiábavalóan
vagy valóban az egész ilyen elhibázott véges kényszerű itt?
és az okos gyilkos szeme kékjét ez a tudás felhőzi be?
Marsyas meg elnémíthatatlan?
a kérdezősködés riadt zsvajában az ő zenéje szól?

Van kalácsom, szőlőm, kék bársonyíngem,
és a fickó fikciója is, amit
formálgatnom kellett volna, ha előre
látok, valahogy mégis itt van, megvan (szerencsémre),
most tép a versből éppen egy falásnyit,
az imént olvasta Kosztolányit,
s van mersze viszonyítani –

Légvételeit hallgatnom adatik oly
közelről, hogy a tárgyilagosság hiú vágya
szétrongyolódik, s mint
modern módit, a személy számok közti
galoppozását nevetni nincs kedv,
játszani bújócskát, kérdezni, hol vagy? itt.
Kihűlnék a közök, és dűheim

mint kitenyésztett kutya foga, tudom,
amit megtudok, nem fog (tud) elengedni többé.

431

hiábavaló árny, hiába látom s írom versbe,
hiábavalóságát is hiába,
akkor is nyúz, nyű és nyí közben,
sejteni engedi, ő is én vagyok,
s hogy a fikcióban talán ez is benne volt,
most csak megtörténik: egyre több,
egyre kevesebb.

NAPLÓ-VERS: PIK PIK

Hatvan után, hetven felé; megérte-é?
A lábad elé nézhetnél, hatnál hangzataiddal,
mennél úgy valamire, már itt az ideje.

A szél mint vágózó óriás-lovas idegrendszer,
szárnyként kifeszül, bűg, sötét húrjai, jajai.
Hat rám, van, hátamba fú, nyakamba nyúl.

Éjjel alaktalan banda visítozott kinn, kés-élek,
gyerekkoromból a disznó, mikor hajnalban ölte apám.
Lépcsőfogak csikorogtak kínban: a Moszkva tér.

Dokumentum-képek aztán az álom ernyőjére hulltak,
a falu széli gödörben férfiak megcsonkított hullái:
huszonnyolc, negyvenöt, hat rám, van, hatvan múltam.

Hat van, megyek, viszem, mire? Hat, van, ne mondd,
hogy semmire. Nem is, igen is. Után, felé. A szavakon,
a havakon át, nagyítón, mézgas kockába látok: mi az?

Pőre tér. Vér és szurok elegye dől. Csont a bőrt kiböki ott. Itt is. Mondj más receptet. A papíron sétáló ceruza is reszket. Mégsem ezzé kellett volna lennem. Mégis.

Mivé, kérdi hang, hogy nem enyém, az biztos, hogy ide jutottál, így lamentál. Jó-e, ami van? Az, mondom, az. Havazik a hegyen csakugyan a végestelen vég hallgatása.

A számítógép lelkébe pötyögök: pik, pik. Arcomon a sok ránc, mint megszáradt borotvahab, reped. Megtelt a maszk? Hull a tükörben, elfogy a póz, Kiütöm a szöveget, beütöm.

FEKETE KABÁTOM DALA

a minap új hosszan leomló
fekete ka
bátomban abban az övesben benn
amit olyan hamar megszerettem
még reggel volt a villogó fagy lépcsőin
lefelé menet észrevettem
milyen magasból fényképeznek szemeim
viszkető vérekes golyók milyen
meredeken pásztáznak alá le cipőm fel
kunkorodó orráig mintha gólyalábakon
lépkednék álomban vagy szesszel bemeszelve
ifjú taknyos hajdan
nagyszélű szürke kalap alól tekingetve ki
a dülöngélőkre
szeltem át a teret a szél
vízszintesen özönlő folyóját metszve derékban
ahogy szitkozódva vágat utca hosszat

réseken beüvölt
hogy én vagyok a vakvilág he
ve neve nincs lidérce a kín-kőműves ki a falba
temetve fejedben folyé
konyan kotog
malteros kanala élet halánté
kodhoz veri
akkor
karomszerű kesztyűkben végződő kétméteres
karjaimat a fekete zsákhöz
szorítottam és vonyítottam én is mint
függőlegesen orsózó cirkuszi kutya
ha ez kell így idomultam kifino
múltam a kép- és kín-kíváalom szerint
hosszan leomló fekete kabátom dala közben
tapintatosan dünnyögött körül
fénytelenre festett melódia alól
a csönd fázós teste lépésnél mint meztelen térd
elő-előbukott
még mit akarnál örülni
hogy lehetsz a hecc lejtőin zuhanni látod
árnyadat lábamat lenn ott messze
a mesebeli mélyben
ha már oda ilyen hosszúra le nyúltam
nyomtam az aszfalthoz minden erőmmel
talpam félholdjait

FEKETE KABÁTJÁHOZ

fekete kabátom öregem te
rongyom te
dadogó darabos de jó hogy voltál és vagy nekem
te prima primisszió
télen át nyúztalak most
mint árnyak a sötétség adsz szabad utat
köszönöm
fülemnek csöndet az éjszakai
hangokat mintha torkodban gurulna kő
egy fekete kabát nyeldeklőjében nahát
úgy hallani meg
ahogy napfényben kiloccsan hé a fekete leves
érzem
a lé a szél vastag üvegszáján lassan kihűl
kívül mint vörös pörsenés kiüt
öregem ez várható volt
mit kérdezősködsz
mi a neve
némulj
el
a lúdbőrözés hidege teszi ezt fejetlen hőben
feltehe
tőleg
s ha nem se légy ideges jól vagy semmi lézengés
most már el nem rettent
csak szépen hallgass: ne ólálkodva stb.
és maradj megmaradj
mint ama első néma tapasztalat

itt aztán megakad a fekete kabátjához szóló

és a halott echóra gondolni kénytelen
fénytelenebb énje rákattan – nyekk – nyomban
olcsóbb kínra fanyalodik tudja az is sok van
csak lóg esetben oldalt a textil
már kihalt

TÁRGYI BIZONYÍTÉK

Lakatos Mária emlékére

Kiszabadítom ezt a festményt, gondoltam,
ha versbe írni nem tudom, hogy
„emlékére” – lenn, a kopár, alsó
sávban egy idomokból kirakott
város fakó épületei állnak dermedetten,
sehol senki, a falak fölött törékeny,
szálkás-füves úr, felső harmadában egy
bolygó kráteres gömbje, tompa telihold;
húsz évig nézte ezt a szobája falán,
neki festettem, most tél van, s ahol
vagyok, a hegy ködbe fagyott
fái ablaküvegig dőlnek, autógumi jeget
betonnal köszörül, a sivítás fogaimba szúr,
megrepsztem óvatosan a képet,
burkát, tekintete lenyomatait,
mint fényképész próbálom előhívni, ezüst
és fehér olajfestékbe, csöppnyi citromsárgába
áztatom ecsetem, ujjam bögyével érintem,
hunyt szemmel tapogatom, amit látott
vagy magába vájt tárnaként,
s a város fölött áradó ürességben az égi

test, mint pogány isten-szem gödre mélyül egyre,
lefelé forduló fejforma felhőzik elő,
ráfú a házak ábráira, de a ragasztó föl nem
olvad, körmömmel kaparászom, szobája
képe a fejemben, foszló, mohás fotel
a Városmajor utcában, második emelet egy;
fölnyitom vagy elfedem; sivít megint a kerék,
dőlnék a jégcsipkés kísértetek; a belső udvar
platánjaira, és szemben egy sötétben csillogó,
üveges könyvszekrényre látok, Ámos- és
Vajda-képek a képen, és a lemezjátszó
fölött a falon ez a deszka is ott van, amilyen
itt már nem lesz sohasem, tárgyi bizonyíték.

SZERELMES VERS

*Annál, mi van, a semmi ősebb
(Kosztolányi)*

A félálom, lám, mire való?

Arra, hogy a jó, mint ama kozmikus Őstükör

sérülése,
fénysebe,

a hasadékon át kicsapódva testet öltön,

képre leljen, helyre, időre, szóval tétre, távra, hőre

az Akastyán-hegyen,

hol héjatlán hó fedí most

térdig érő kakukkfű zöldjét és a szél ezüst csontokig köszörült, kivert
kutyái rínak,

hogy szerelmes vers lökődjön ki,

ó, nem
a semmiből,
és mégis mintha isten volnék,
képzelgő lény
(betuszkolva triviális történeteimbe: múltjak!), ha nálad, hol nyár van,
bodza és hárs júniusa zendül, lehetek.

Ennél, mi van, nincs semmi ősebb nekem,
hely, e kehelynél ismerősebb:
félálomban át- meg átjár forró fénygolyó –

Az Éj ujjain hűlt holdból kalapált gyűrűk,
ahogy gereblyézi az alvókkal borított földet,
világítanak.

FABORONA

azt mondja: imád – a szó
mint sötét golyó gurul
a belső origó láthatatlan sínjein

feketerigó a domb havas bokraiban megül
szeme forró borostyán
nézése elvarázsol
nem kell szűkölnöm egyedül

átlendül a tél delén holtponton át
a néma megfulladáson át
a beszéd faborona
járás öt ujjal járás öt ujjal
göbök a göbök a

nyakban nyakban
és tenyérben a testi táj földjei fájnak
agyagtömbökbe fagyott kínzárványok

azt mondom imádom
fakó vörös tomporú tavaszi lovak
húznak vastüskés hengereket a dombon

JÓNÁL JOBB

mint meztelen üveg mögül éjszaka
ha nézi
hogyan a hegy fehér

és fái roskadnak elformátlanodva a hótól
fél térdre ereszkedett alvó
ezüst és fekete lovak
ferdén följük hajolva pár ijedt zsiráf
és mögöttük a csönd mint visszafojtott lélegzet boltozata
fölpuhul és nehézkes
csuszamlással belemerül
a zivajgó világűr tengerébe

úgy és olyan

ezerkilencszázkilencvenkilenc kéménnyel füstölgő hátán
úszó
pikkelyes óriások
kanyargó folyamokon délre dohogó uszályok
felhőformára szabott kilométeres télikabátok
hozzájuk vattával kitömött egyujjas kesztyűk
alacsonyan röpdülő
szavaival dadog topog körül karol mögül sodor át meg át
hogyan szerethetlek az jónál jobb javam

jövőm moccanása:
a zsiráfnyakról majd – jósolom – elillan a hó

VILÁGNAP (-TÓL -IG)

A Levendel-gyűjtemény képes katalógusába

Ha -tól -ig, akkor taliga talán e vers-szerű, kereke nincs, ha mondom,
de miért mondom ezt,

hát nem is tudom hirtelen,
mi az értelme, semmi-e, ó, nem hiszem (hiszek vagy
nem hiszek), ahogy a hangokat, mint drótostót, viszem, betűimben
szavakká toldozom, e kora tavaszi napon villogó biciklicsengő berreg
rám, fül- és szem-káprázat:

tíz-tizenkét éves koromból szól alighanem, a
kadarkúti bakterház előtt gajdol
szomjas vándorköszörűs, kormos kezes-lábas kiált, feketére cserzett
arcú mindenség-iparos, egy barkácsoló ezermester, mint apám volt,
folt hátán folt köpönyegében lassú árny, ma mit keres itt, milyen
analógiák hátán érkezik, van-e valami dróótozni-fóótozni való,

ő talán

a Mankós Figura a festő Sikutától, ő Sikuta maga, a katalógusból
kitolat ő, kibiceg, galériák ajtaján dörömböl, adjatok egy korty helyet,
ó, hajnaltól éjfélig miféle világnap ez, mi ez az: ó, hát a szó, a csodát hozó,
az ámulékony ajándéka, ó, mese-taliga;

délelőtt tízkor, hogy T. D. versét olvastam
a heti újságban éppen, csöngetett a biciklicsengős telefon,
és ő maga, ő, a költő szólalt meg fülemben,
és könnyű volt beszélni, mintha nem mások előtt, volt
valami drót két ipse között, volt közünk, bár esetlegesek
ezek a kiadások, tudható, mint Odüsszeusz irdatlan

űzöttsége, a kényszerűség valamilyen formája, foka, ha mankóval kibiceg, hajóra száll, és a következmények aztán, ahogy mozdul egész tartomány, ahogy

„a pallókkal együtt a döngő hajógyár melletti fészerbe bevonszolja a nádat is” (T. D.), mint most és itt a nap történetét, egy napét; elmondom egyszer egy napom, most és egyszer,

most ma van, a katalógus ma, Ámostól

Veszelszkyig, megjelent,

mentünk a Strabag telepén,

a MAGYAR ASZFALT S MA IS AZ FAL birodalmában meghúzódo nyomdába

érte, mentünk:

L. J. meg én, ketten, mint bárhova, ha lehet, bár az édes-keves, nekem mindig az volt s lett és lesz, ahogy telik,

hajnaltól hajnalig, estétől estig, végig, sötétig, fényig,

-tól -ig, ahogy lüktet, egyre édesebb-kevesebb, a kettős telhetetlenség sodrában időleges;

mentünk át a fél városon, húztam végig a

Városmajoron, ott vakon is eltalálnék, jobbra az Alkotás utcára, el a Déli Point homlokzata előtt, balról vonatok, el a Kongresszusi Központ mellett,

a BAH-csomópont is elmaradt, elhagytam,

a jobb oldali sávban sebesen, enyhe szabályszegéssel a Kosztolányi térre,

az ötödiken lakik Poszler, és pár házzal odább, a Bartókon Ács Irén, a Skálánál fordultunk a Fehérvári utu reá és el az Építész utcáig, szokott pályánk ez, rajza beivódott, mit magyarázzam, de a

-tól -ig köze húz-vonz, hogy egyszer elmondjam egészen egy napom, elbeszéljem, bár ahhoz képest minden édes-keves,

az utca-vázak rendre, mint roppant konténerek, gördülnek körénk,

reggel a Lövház

utcából a mi Moszkvánkra térve a Trombitás étterem

vedlett falánál két szakadt, zsíros hajú, vén hajléktalan

guggolt a piszkos vattafelhők mögül kicsorduló márciusi fényben,

mintha szükségét végezte volna,

ez Gé és Ká,

mondta J., osztálytársaid, jót nevettünk, szinte röhögtünk
a fűtött fémdobozban, még jó, hogy az ember röhöghet,
az életben a legjobb dolgok egyike együtt röhögni;

a novellámban végzett velük egy idegbeteg pénzes postás,
fönn az Akastyán-hegyen, a Takinfo előtt, mikor
hátába nyomták késüket, hogy kifosszák, egy hatlövetű lett a
végzetük, szítává lyuggatta Gét és Kát;

szóval mégse, csupán szóval s nem golyóval, de a végszükséglet így is
látható volt, a röhögnivaló meg elfogyott, mintha elvágták volna,

el, ez valahogy mindig el, mint Kelényi

Béla könyvén áll a cím, az újságban (a Krisztina körüton
vettem, a hagymaszagú postán) nyomtatva ez is ott állt, a fészerbe
ezt is bevonszolták, a versszerű beszédet,

írtam-olvastam-tam,

megjelent-tettem-tem, mit akarhatok-hatok még,

telt az idő s mentünk, mondom,

elmondom egyszer, hogy ezen a napon is, mint minden másikon,
miközben a konténer falán rozsdá vöröslök, vér, és nincs

kilátás, mi meddig tart és hogyan, és rohan, himbál
valami nem irodalmi gépezet velünk, a kezünk kinyúl,
a múlt jön vissza szüntelenül, gyülekszik, mondja T. D.,
hajléktalan költők végszükséglete kitüremlik, mint
aranyér, újra meg újra egy -tól -ig hiú vágyképeibe vetül, le-föl
létrákon cirkuszol, kapaszkodnak és toldozzák-foltozzák a történeteket,
vonszolják saját hangzóikat gajdoló drótostótok a magyar aszfalton,

ez én vagyok

és kitaláltjaim, a valódi-lódiak, mondjuk Menyus vagy
a százéves tanítókisasszony, fodor-fehér hajú,
rövid lábú Riza, Rizácska, fekete lakkos papundekli

bőröndjét hintáztató, szállást kereső látogató,
s hogy együtt vannak mind és mindig jelen, össze-
tolódnak-forognak, az idő látcsövében az egész
rendeződik át folytonosan, megyünk, mint mozgóképek,
a katalógust kezem föllapozza, megnyílik tekintetemre,
megszólal zizegve fejemben, de fejemben-e,
a nyomdafesték szaga orromba férkőzik, fölfelhőzik;
L. fotóját nézem és
a fülemben egy másik drót zizeg, most nem a költőhöz
kötő, nem a meszesedő nyakcsigolya-zene, de mondhatom-e, hogy
közben nincsenek ott azok is, mondhatom, de ott vannak,
és a gödi kert is zizeg, húrjai
pengnek, be van drótozva minden paránya, még a láthatatlanok is,
azon a 94-es késő nyáron zizegett a ház
előtt pusztuló vak diófa és a bokrok, ahogy az autók fölverte por
leveleikre le-lehullott, zizegett a levegő millió bolyhos lyukacsa,
szúnyogszárnyak és hangyalábak, kopjafák körül a falakhoz dőlve,
feliratokkal, három évtizede fölszántott temető
tűzhaláltól mentett darabjai,
a barna padlásfeljáró, gyerekjátékok szétdobálva a már sápadó fűben,
s két hosszú pad közt, az x-lábú asztal felett a katalógusba
foglalhatatlan mindenség zizegett, mint most is, itt, ahogy a fotó
nyárvégi fényeiben, homályos tükrében hirtelen, de nem hívatlanul
tolul
föl vagy elő vagy át a múlt,
vagy a jövő, vagy maga
az Idő, a kifürkészhetetlen és megfoghatatlan létező, méhe
mágnesmező, acélkék mákszemek zizegése arany gubóban, jól van,
szóval a Lehetetlen, hogy most
mégis itt van a kezemben, nézem, lapozom,
az első kép a 24. oldalon Ámos Ikarusza,
leheletnyi, jó két tenyérnyi akvarell; suhan fönn

légiesen, összemósódó testek, apa és fia, megvalósul,
indák és gyökerek, a szárnyszerű alakzatról lógnak alá
rostok, vagy kapaszkodnak föl, simulnak oda félájultan,
suhan és vonszolódik valami lélekforma (ázalék-barna-
fekete kötegek, fél marék por) a fehér közepű Nap felé,
lenn felhős árny domborul, a földi világ, két parányi
ház bámul föl, a papír sárga úrében úsznak gyermeten;
a kép ott élt M. és L. ágya felett, a másik falon a Jákob álma élt,
fekete tusrajz;

ott éltek, aludtak,

ott haltak meg az Ámos-képek alatt, a katalógus
ezt nem tudhatja, a képeknek ehhez nincs közük,
a történetek a képről leszakadnak, vagy mégsem,
visszavarrhatom-e legalább -tól -ig a töredékeiket
drótos soraimmal,

Ámoshoz azt is, hogy 44-ben,
mikor az amerikai Liberátorok szétbombázták a
szolnoki állomást, apám láthatta,
a vasúti mentesítő (műszaki) századnál volt katona,
mesélte, hogy munkaszolgálatosok dolgoztak ott és meghaltak sokan a
rettenetes napon, a festő még túlélte,
szeptemberben még találkozott Anna Margittal a Lehel
úti kaszárnnyában (8 év múlva egy kollégiumban éppen ott lakom),
aztán hajtották Németországba, tífuszbba,
halálba, az SS-ek gépfegyverei elé; mutattam apámnak a képeit,
drótoztam oda magamat a szakadékhöz,
hivatkozási pontokat kerestem, paralellákat, hogy érzékelhessem: az én
történetem ez, benne vagyok,
ma már tudom, hogy elég gondolni, és gondolni kín,
mert végeérhetetlen és abbahagyhatatlan, ahogy
gondolunk folyton változó-reszkető alakban, föl- és
fölszakadva, mint gubó oldala, a szélbe kiszóródik és zizeg a

mákszemek zenéje, március van, ma van, és J.

azt mondja, harminc éve éppen, hogy
mentünk a Kossuth Klubba (taxival), az Eszmélet-estre,
egy huszonöt éves nő és egy harminckét éves férfi,
látom őket, a képet, és kezemben érzem izzadó kezük,
csörömpöl kinn az utca, mint moziban,

„itt kell áttörni” s vigyorognak, itt,
a Margit hídon is át, a Bajcsyn; otthon két kisgyerek,
a harmadik a vékony nő hasában;
mentünk – mentek –, és addig még soha nem érzett bizonyossággal
feszített a tett tudata, hely és idő tapintható volt, mintha léteznénk, s
mit számított, hogy nyűglődő provincián, és illúziótlanul, a vak is
látta, hogy lefelé szálló epizódban, alá a hetvenes évek magyar
óljaihoz;

hát számított, mert volt, és mégis, forrt szinte
a Kálvin tér, a Múzeum-kert, mint tavaszi leves, és a fantasztikus
képzettársítások nem is a fejben, előálltak,
a kihangosított lépcsőházban is álltak, valóságos tömeg,
a pártközpont engedélye megtiltotta, hogy az irodalmi esten a
„folyóirat” és a „csoport” szó elhangozzék, megszegettük merészen, és
valóban, mintha falóban, falban, felfalatra-e? – azt
mondja J. (nem kérdezi),

hogyan van az, hogy most, hogyan van (folyóirat) és nincs
tilos, a régiek közül senki sincsen itt és föl sem hívható, hahó,

valóban nem, nincs, nem kell, nem akarom,
„a régiek” émelýgésre indít, búzfelhőt robbant rám,
a röhögést egy másik regiszteren csálja elő belő
lem,

hörög s köhög, elfullad, visszahányja hangjait –

verset szeretnék írni

a születésnapodra, mondom J.-nek,

Neked és a taxiban ülő Nőnek, a harmincéves Fiúnak,

mondani a mondhatatlan hő áramlását körül meg át,
egy napomat, évet, az egész át- meg átrajzolódó, érthetetlen
térképészetet írni rá a katalógusra most,

egyszer már elsorolni, el, hogy a mindenből
mi-ként és ki-ként vackolódik ki az a szerelmi én
s ragad magához, aki vagyok;

a vers peremén landolok,

a dal -hatatlan szárnyaira hajlok és hagyom,
porban trappoló cipőire (ott dobog a dolgok riadt
gyerekszíve), hogy vigyen és mondja el: a szem ölel,
a kéz, a láb, a bőr bekebelez (kannibál a test),

és minden sejtem sejti ezt a misztikát,
mint mandalát ír homokba a tenger és a szél;

a száj ölel, az öl ölel,

a dal mint idő fordul el és fest ezüst ecsettel látható zenét, teret, egy
hétfő délutánt, egy kedd estét, egy
világnapot kilencvenkilencből;

ó, kilencvenkilenc, te szegény, nyomorult, hontalan gajdoló,
te vándorköszörűs álmodozó, te rémületes,
mit beszélsz?

van-e valami dróóótozni-fóóótozni való lyuk?

se közepe, se széle lyuk:

az örült szomszéd sztratoszférájába szállnak a heroszok
éppen és szórják le, szórják bombázó robotjaikat,
benyitnak ajtón, ablakon, célba érnek vagy sem,
az utolsó egérlyukba is eltalálnak, a háború magassági versenyének
ma ők a bajnokai, Apollinaire elhűlve csóválja pántos fejét és
visszavonja

az Égöv képeit, vissza a pihiket, a gólyákat, a sasokat,
vissza ő is a fölmagasztalás szimfóniáját,
a világnap órája megáll vagy pokolgép gyanánt ketyeg,
hetyeg a halállal,

mire megyek e -től -ig taligával,
a katalógus képei félnek, megtörténik újra,
létük hiábavalósága bebizonyítva;
ha be, hát be,
ha vissza, hát vissza,
ha nincs, hát nincs –
vak-vagdalózás...

S közben történik,
tolódik, tart, zuhan, rémül és vonszolódik a hajó,
a nádas, a dokk, a part, Ikarusz tollai, Jaki bálványai, Vajda madarai,
Szentendre mértana, Bálint festett deszkái, ó, a deszkák!
mondom a deszkákat, itt jönnek
az én pszichoterápiás deszkáim, a vers-sírás
melléküzemében keletkezett darabok, ahogy dadogok,
L. műként bánt velük, mi a mű és a művészet, ó,
láttam közről őket, az ó-kat, a hús-vér alkotókat,
az életet és a művészetet, a betegségeket, a vágyakat, ahogy
primitíven egymásba nyomódnak: medret váj, kicsap, át és túlmutat
a mű, valami soha nem volt formát,
hogy lehess; lestem őket, a sikertelenségben nagymenőket,
a kultúrpolitika lenyomottjait, ahogy
fuldokoltak, futott a hajó, a hatvanas évek, kifutott, von-
szolt, -szoltam,

most is azt, s míg elmondom egy napom, míg
ráírom a gyűjtemény katalógusára, rádrótozom,
megyek, mint lapozgató néző a könyvben képtől képig,
napozom, naplózom a hirtelen, heves, áprilisi fényben,
hallom a hangjukat, a mosolyuk zizegését, mind, akiket
valóban is láttam, és most holtan élnek e világnap
kikötőjében, Anna Margit, Bálint, Ország Lili, Kondor, Jaki,
Vajda Júlia –

bár mi az, hogy való? egy Balla-fotó

tanúskodik, így mégis tárgyszerűbb, Ország Lili
székesfehérvári kiállításának megnyitóján vagyunk
gyerekekkel, a legkisebbet, a katalógus most huszonöt
éves fordítóját a karomon tartom ott (ott-itt és
akkor-most: az idő lépte), a könyvtervező L. Cs. meg
a fordító férje, ez mégsem vakszövés, vélt és véletlen át-
hurkolódása kásahegyen,

ez az én drótostótóm műve, azt hiszem (hiszek vagy
nem hiszek), hála érte, hála –
tovább a könyvben: szemmel legelek, világnap-este van,
egy Bálint-kép körül ácsingózom, beléphetek?
a Vörös lábak tükröződése ma is zárva van
előttem, itt minden fordított, szét nem hajtogatható
rétegek, talán ez a titka, mi tükröződik miben,
lenn és fönn milyen vad robajlással borul, baleset,
fölfedi egy éjszakai vetületben az elrejtettség árnyát,
csak jelez, tudni nem tud, elrendezni,

nem is akar, jól van,

itt az ideje, hogy én is elfogadjam: minden alkalom, és
végére járni soha nincs mód,
a vörös lábak sem visznek sehova, megbízhatatlan

tükröződések árja ez,

nem tudom,
világnapom hátán a szőr fölmered, mit merek? port!
és? evezek, ezt a kis Derkovits-vázlat miatt hoztam szóba talán?
asszociáltam? az ezüstök és barnák teret szabdaló síkjainak forgása
húzott,
s hogy ezt a test-feszülést, éppen ezt csak a pályamunkásoknál láttam:
a két csónakos úgy olvad eggyé itt az evezőkkel, mint ők a vágány
beemelésekor a rukk-fával,

hóóó-rukk! vezényelt apám, hóóó-rukk!

zengett Kálmáncsa és Homokszentgyörgy között,

a síneket fölszedték azóta, megszűnt a vasút, meg
a pályamunkások, megmaradt a hóóó-rukk, ma is hallani,
ide kottázom, mentem, rejtem, drótozom, fótozom,

már elég,

még kevés,

a festmények és szobrok képeit
megsimítom, sorra, amit különösen szeretek,

amit mondanom kellene még, hogy
szó nélkül ne maradjanak, ó, kell a szó, a csodát hozó,
mintha külön tárlatot rendeznék nekik, vagyis nekem:
legyen happening, mint Kondor rézkarcain,
hóóó-rukk, a vágányt helyre lökni,
egy napomat elmondani, ne hidd, hogy semmiség, s ha az, hát mihez
képest;

mikor az albumot elhoztuk a nyomdából, J. azt
mondta, irány a Felvinci út, ott lakik E. M., a művészettörténész, őt
illeti az első példány, vittük, és visszafelé, az utca elején megálltam
egy terasz alatt, ott laktunk, a második házban, '62 nyaratól '63 késő
tavaszáig,

albérletben P.-éknél, szép szoba volt és baráti ár, havi hatszáz, bár
ezernégyet kerestem akkoriban az elektromosoknál, bár árulták a
lakást, s csak addig maradhattunk, míg vevőre nem találnak –

tehát megálltam,

a motort is kikapcsoltam, de tulajdonképpen semmit sem
akartam, nem is történt semmi, néztünk fel a teraszra, nem
ült ott senki, nem is képzeltem, nem tértek vissza emlékképek,
csak Zs. jutott eszembe, a fénykorában járó, bűgő hangú
sanzonénekesnő, a földszinten lakott, ismertem néhány számát, „néha
az kell, hogy dédelgess, fülembé dúdolgass”,
fülébe súgták a házigazdáink bizalmasan: az ifjú pár igazi tehetség, s
a fiú verseket ír; ő meg éppen szövegíró keres,
üzente Zs., némán vigyorogtam;

most is;

már április 22-e

van;

már 23-a;

talán azért álltam meg ott, hogy e világnap-töredék sorait
a tudatlan göggel elutasító fickó árnyával hagyjam abba,
ő segítsen, a -tól pontját hozzá kötöm,

az -ig meg én vagyok, némulj el, öreg logoreás,
ezt nem ő mondja, ki mondja? nem tudom, egy agresszív
szivat így kétes, gyenge pontomon, tudja, hogy világnapom
elmondhatatlan, de amíg mondom ezt, amíg
mint drót repedt cserépre, lyukas fazékre folt, van,

amíg azt hiszem,

vagy nem hiszem, hó-rukkolok –

tizenegy óra múlt, még ma van, már nincs.

A VAK FŰRÉSZGÉP KATONÁI

Hideg Szél fú Meleg Nap süt
kipróbált társaim ők ha fölhúzott térdemre tett
papírom szomját még délelőtt
a hegyi feketerigók és egy beragadt riasztó
egy vak fűrészgép jajgatása
egy tornyos faházból ki
kihulló kopácsolás
egy-egy
gerendahuppantó bombadöndülés
(mintha meghibbant volna benn a szelíd ács)
hangkulisszái közt kuporogva
oltani szeretném (próbálom) –
de hagyjuk is a Hideg Szél és Meleg Nap színpadát

ember
befelé evezünk s vissza a Big Bummig
te tréfálsz?
ott vagyunk már mióta nem ismerted
fel az ősködökbe hátráló völgy
árnyait gallértalan gubó-fejüket s ahogy
visszakérdeznek torokhangon kik vagytok szörnyűek?
a vak fűrészgép katonái vagytok?
és mondjuk ha igen ha nem
mert mit jelent ez az émelyítő?
fölhúzott térdemre tett papíromon
mégiscsak tragikus hogy így nevezzenek
bennünket megint – katonák – besorozzanak
és a vak fűrészgép is mi az értelme volt-e
valaha is cincog
véletlen fiókban vétlen göröngy
már hallgass el ugyan mire föl lennél
de nincs megnyugvás ebben sem a nincs
így céda cinkes roncs héj fejedén kalapál
sikoltó sikerültek közben a külben kintalanul
mint bolhák a Világ-Fül járataiba
ragadnak gyűlölet-nációk most van anyag bőven
kidagad a tehetetlenség technológizált botja
és elsül

KAMPÓ

kampót fölülről találomra beakaszt
megrántja és húzza húzza
mindegy merre meddig amíg
tart ellenében bármi folytonos

csak húzza
 miért? ne ne-
 vettess a tettes a tetves létezés
 nincs hol mit mibe belekötni
 nincs oly csel
 az sem ha vitetnéd magad ravaszul
 vadul tettetnéd mintha te tennéd
 s a fölülről taláломra beléd vágott kampót te
 vagy te is már
 mindegy is milyen irányban mennyire
 de löknéd de nem de mi a nem a peloponnészoszi
 háború első halottaira szólt a sirató színpadi szó
 „az év elvesztette tavaszát”
 mint örökös színdarab örököseit minket
 most konstitu-prostitu-
 ál ahogy toronyból fáklyákat gyújtanak a bombák bombasztikus
 minden értelemben ér
 telemre hiába is hivatkoznál ér
 dekre se már nincs az is fölismerhetetlen
 a fölrobbant vegyi kombinátok
 zsíros-vörös sárga-fehér füstje
 fedi el a világ repedéseit a humanitárius háború
 kínjában csak haldoklás
 nem vajúdás
 ezt tudja ez az év is veszteni
 még van mit
 még van idő még jó a nyár fényes üveghúsú óriások
 térdein még ott ring a tenger majd az ősz tengert
 ütik majd megint evezőkkel az elűzöttek
 borzongva lesem tavaszod vesztén
 mit tudsz még te év
 megsem-misí-teni

FÉLVAD LÉNYEK JÁRKÁLNAK ITT

egy lóféle alakzat mondom barna-vörös
állj

és ő engedelmes marad

de nem az a bizonyos pillanat – ugyan

mégis valami egyensúly (talán)
fölismerhető

bár balra fenn a fő két helyütt is lyukas
és az orr lefelé jócskán csőrszerű
és a test csak deformált darabokban
és a táj ragadós hidege fénylik

absztrakt almafa gyümölcsei mint
cirkuszi labdácskák az év bűvészenek ujjain
újabb lyukak szöggel beütve jajaim

a többit nem írom ide
a kép szíve ezüst és átsüt át is szakad
a farost bőrébe hasított vonalak
mentén lóvér alvad fekete

félvad lények járkálnak itt ki-be
(a szél sárga dombokon megül)
és elképzelik

hogyan hunyt szemmel hova tekint az ember

elképzelik

DÉLRŐL ÉRKEZŐ

zöld hegyen láthatatlan lassú góliát
fényes rongyaiban a délről érkező szél hullámszikát
sodor üres
levegőbe vágja ezüst üregeket

az illatárban meggörbülve ez a fejére
ritkás-tüskés hajat növesztő hímnemű
lény (hatvanas)
ültében álltában a fűben és a fában
az elgondolt és a megfogható dolgok zizegő vadonában
úgy evez feléd s hajol nyakad térded és
minden tájad fölé mint lóherés
lucernás pipacsos mező
a folyóra inni s nézni merülni képeivel el
hogyan én vagyok az vagy ez is ő
a tükröző a szomjazó nem kérdezi
így egymásban át meg átlényegül
este héjatlán éj dül a vízre
hő helyére kék-sima hús
mint nyelv alá nyers almahús
és a sötétség még ma is mondhatatlan
ritmusai
a délről érkező meztelen talp felől

A SZEMÉLYVONAT

ma reggel hat és hét között ködölt
az erdő sötétzöld özön
alatti elem ezüstje

dőlt be a hirtelen félrerántott
függöny helyén az ablak
üvegnégyszögét vad növényi
lény sörénye dús lomb bő vizű izomzat
mint néma ár satírozta be

fönn az ég keskeny pántja
szél vállán ki-kivillant

egy hajnali hideglelés álomból kimenekülve

s ahogy ott

hol is ki is mikor?
tán nem is az hogy ez az mire
ráérthető a rátalálás vak ríme

megálltam

kihasadt időm hulltomban is látni
oldalvást elsuhan vízszintesen
és mozdonytalan

de mégis mintha
ráértem volna érteni vártam

a személyvonatot ahogy sisteregve
majd berobog Kaposvár felől

A LAPULEVÉL ÉVE EZ

ahogy a hegyen őgyeleg és látja hogy
a lapulevél éve ez
a nyugati lejtő völgyében vállig
magasodó lósóskák közt
váltig megáll
a szél ezüstös ujjbegyei olajfák fűrtjeit érintik
zizegnek a bodza és a vadzab szemérem-húrjain
– ez az
erre menekülj és itt rejtőzz el itt
az év
vastag húsú lapulevelei alá lapulj
és ne láss ne hallj ne
tudj aludj merülj alá le még és már alszik
hosszú alvások lakatlan lankáin dereng
a hegyoldalon fektében hanyatt vagy

ülve állva élve rázkódik alant
fújja álma forró levesét
zuhan
fölrriad öt percenként ki-be kattan a homály
liftfülkéiben gombokat tapogat
hol vagyok?
akarni nem akar nem-tenni-lenni
ődöngő elködlő kibúvó alvó öreg
súly

A HEGYEN AHOGY A HÁROM

a hegyen ahogy a három gyönyörű
indiai elefántfülnél terjedelmesebb lapulevelet
lengetve fűerdőn át
az idén is bőven termő vadalma mellett
bodzák kőrisek galagonyák ösvényén
hasig érő bükkönyösben a fennsíkra fel vagy le
a nyugati lejtőn hajlongó mászófaig
ahogy a három gyönyörű kislány
együtt is alig többek tízévesnél
csivogva mentek
s mögöttük egy fekete trikós
fején szürke pamacsot viselő pasast láttam
mutogatni
lepkét bogarat hangyát szellemet
felhőket habaró déli szeleket
ott a hegyen ahogy a három meg egy áthaladt
s néztem mint képet
éltem és írtam és írom mint ismerős idegen vagy
köztes mögöttes akárholos létező

zúgott köröttem zúg a panteisztikus mező
biztos és bizonytalan kínban kéjben mint testek
egymásba omolva valami egész
ahogy ment a hegyen a három gyönyörű
s lengették az indiai
elefántfülnél terjedelmesebb lapuleveleket

A KORÁNKELŐ KLEE

te vagy az a javíthatatlan koránkelő Klee
aki bádogpapucsaidban kopogsz ajtótól ajtóig –
így valahogy Kassák hatvanötben
s most hallom hogy tényleg
amit elhittem egyszer ma itt van minden
igaz
ő jól ismert téged mert mintha semmi sem
változott volna azóta
vagy mégis? nem tudom
a kopogás mint festett hallomás
a remegő vonalak ahogy képpé összekötik
a mindig szétesni kész világot (betűit)
élnek még velünk
vagyunk
és a házak amik
persze hogy nem is házak meg a fák és virágok
madarak amik persze hogy nem is fák és virágok
madarak de Klee szemeknek éhes pillantását
őrzik és fájdalmait éneklik az éjben mind
mind létezők
és mi ott lakunk ezekben a házakban és ott
sétálunk fái virágai madarai közt és halljuk

a koránkelő bádoggapucsait kopp zörr csossz
belekapcsolódunk
hajlunk oda

mint én most Kassákhoz
ezt igazán könnyű megtennem
a holtan élőkkel mindig könnyebb
ha eleven korukban nem ültünk asztaluknál
beszélgetni velük mert válaszolnak és elvárják
hogy rájátszásainkban visszakérdezhessenek
mint a vadon termő tartományok jártasai
igaz
közlékenységük olykor félelmetes
jó lesz csínján bánni velük
de hát nincs kockázat nélkül semminemű értelem
a zsírkréták fekete tusok gyöngyházzsín
akvarellek gyönyörűsége vagy
az ezüst ködökben alvó vörös varrataival elnémíthatatlan sebhelyek
viszketése sem
a kampók és fűrészek egy vakipar mai szerszámai
egy vakjövő- vaklyuk-vakvarjú-szem
ez sem amit írok itt

csak bámulok
a kín-kínálat végtelen ahogy merülünk
mit mivel miért és mire megy ki ez a
mi ez a mi?
ma például korán keltem és a szobámat
hajnali hermetikus fénybe ázott üvegkockát
olyan szépnek láttam hirtelen mint még sohasem
növényeit a könyveket és a falon függő képeket
az asztal és az ágy közt áramló történetek árnyait
gyerünk gondoltam (Kassákkal) és mentem
akár egy farostlemezbe tört végű ollóval vájt vonal

mentén
papírméntém az a kivagyi
virított szomorúan
ohó ezt én is jól ismerem
ha útjára ered egy aktív vonal szabadon máris hallani
hogy a doktorok csuhások berzenkedő krákogására
koboldvihogás felel (közti világból)
és a füves gömbkalitka magja ott lüktet a vonal
tüskés tenyerében (ha angyal)
szájában (ha Kolumbusz hala)

ilyenkor azt kell mondani mondja Kassák
mindenki sózza be az orra hegyét
mindenki csavarja meg az üveg dugókat
te meg kösd csak rám a térdeidet bátran asszonykám
ezüst szalamander

a koránkelő érti ezt (nevet) ott áll a varázskonyhában
ha jól számolom 120 éves és a bagolybársonysötét
szemek a kávé dohány csiriz firnisz olajfesték füst
illat felhőin át ragyognak rám mintha Czipó Antal
hajdani vegyeskereskedésében állnék 12 évesen
kuncsorgó gyerek egy tubus sötétfehér temperáért
szürke csomagolópapírra csontvázat festeni –

így ugrálnak tények helyszínek nézőpontok
utólagosan
a vonal vágta de Klee most azt mondja állj
én egy ideje túl sok határba ütközöm és a képsík
végül is betölthetetlen (de tölti közben)
az ősképszerűtől elválasztó távolság fűrészfogain morzsalódom
egy ódon bábszínház rejtett rímein

én is mondom
nekem tetszik ahogy konstruál legyen
absztrakt expressziók és áttűnések

van látni-való

leragadtam az R villára festett kastély kertjében
vonalaím a vegyeskereskedés illatain át
visszakanyarodnak a kövesút és vasút origójához
ott hallgatózom a bolyhoshoz vöröshöz közel
ott vagy itt

kopp zörr csossz kopp

sózza be mindenki az orra hegyét

zörr csossz zörr kopp

a teremtés talán nem zárult le még nem ma sem

A VÁROSMAJORHOZ

a városmajori templomnál egy fiatal platánt
néztem hogy AZ-e és nevettem: kabócákat már
ne véljek hallani s hol van itt folyó

csak a nyárias susogás vitt

ez az ősi érzékcsaló

vak csábító zsolozsma

s hogy akkor

itt

most

majd

megint

el be elbe szélek

az elhatározás ott tört rám hirtelen hajdani
lépteim nyomában járni másként jó lesz talán mintha
írnék platóni nádtollal vetnék fekete vízbe gondoltam
oly szavakat nagy komolyan hogy ne csak emlékeztessen
majdani öregkoromban az írás hanem... majdani?

a nő meg diák ezüst-fekete-csíkos
halszálkás szoknya és világoskék műbőrdzseki
meleg mentolos mélység
mert hideg még a park lefűrészelt tetejű platánjai közt
átvágni mindig istenkísértés volt
ahogy csikorgott a holdfényes sóder az emlékmű
fekete bronzkatonái visszatartották
lélegzetüket
most
a park hosszában láthatatlan vérző tengelye mentén
szél és szél közt
mint öreg artista kötélén bekötött szemű
két karját kidugja oldalt meg-megéri a Szilágyi
Erzsébet fasor és a Maros utca elefántszürke házait
sárga villamos-csörtetés
kék hegyi-busz-bufogás közt lábal
nem szárnyal ó dehogy ti metaforák ma csöndet
a számítógép nyárias susogásában
lassan húzzatok fönn
hallhatatlanok
egy lugas ezüstlő acéldrótjai
festményen futó ritmikus repedések
mint bűvös bordák
ívelnek a délután boltját tartják a hars hars méhes bevágásokon kicsordul
illatok felhőznek a föld hátáról
itt csattogtattam Moszkvából hozott jó
Ljubityelem a fiam háromkerekű biciklin ült
a lányom most született
ez a hatvanötös év itt keresztben
ez a hatvannyolcas ragyogás kettészelt
lovon
égő zsiráfon séta

torony

íránt

a patikustól a manusz vásárol egy doboz írt Algopyrint triviális össz-
hangzatok gyötrik

kínrímek kintornák kin mi lóg ki miben

nyúlós vacogós tétova vágy űzöttje

s ahogy az árnyalatok az árnyalakok áttolódnak

a tegnap és a holnap közt kifehéredő semmibe

hasad és heged a térség

műbördzseki-kékség és a halszálkás ezüst fölcsap

egy kislány kiált neki

ki ez

kinek szól

mit akar

mintha fényalak volna

mégis a forma és a hang

már látja

a lánya jön arra éppen lányaival

a testies való visszakattan

ez még nem az nem utáni után

ez egy városmajori délután

még itt van

még most történik a most

az ír s a dán se képzet itt loholnak

és a két nő meg sok más hasonmás ábrándozó olvasat

ahogy ütik vagy sem a vasat

ma minden reális itt a kommentárok

ahogy a Lord Major vendéglő fehér asztalainál ülnek

ahogy a mocskos telefonfülkék összefirkált üvege sír

ahogy a filctollal megvakított Beethoven-szobor undora

és a szabadtéri színpad Mindhalálíg Beatles próbája

egy klimpírozó zongorán bátortalanul kiszűrődik

ahogy a bokor alatt alvó hajléktalan arcán a zsíros homály sem fedi el
idült mosolygását mondom ma itt minden
egy az egyben és átlagosan észrevétlen
oson a kutyafekáliás
borzongó beton ahogy megcsörren
rálőtt labdától a vaskerítés

IPSE

pont egy ipse pont ez itt
egy pont
így (úgy) ahogy most van
éppen
egy velem-azonos ő
ránézésre sörtehajú szivar
eljátszom képzelt (kék) füstkarikaival
látom
a vers áttetsző gubájában ül
hamuhodik
a sors fölötte vad világfül lenn csatornazaj
hallja
hajdani lépteit a falban toronyiránt
átvág
megint mint akkor ott
hova?
pont ide
rongyos nadrágszárok suttyogása a zene
halántékon kasza-kalapálás
gombostűnyüzsgés talpban és tenyérben
ilyen a sörtehajú
latinul ipse (belül kotog

x-e rejtélyes
hamari egyenletének)
kigöngyölget egy történetet
kesztyűtlen keze papundeplit szaggat
beleszorul a tok belső
labirintusaiba téved lelassul elmereng
a szemközti háztetőn ezüstlő szellőzőcsövet nézi
csillámlik az alumíniumon alkonyfény (téli)
visszaverődik
semmit nem jelent
fölisza mind széles szájjal az éj

EGY SARKI CIPŐBOLT FÖLÖTT

talán erre vártam
most vasárnap és már délután van

a roppant kényszerűség végre lassacskán hajt
fényben és hőben a trák tengerpart

augusztus tizenöt negyed négy
tizedmagammal csivogok itt mint a fecskék

mindenem megvan szerelmem kölykőm s kölykeik
kényemre rakja elém a lét tündöklő kavicsait

a tarka bazár is ez a konténer Aszprovalta
közönséges kékjét a hibiszkusz hulló kelyhével kitakarja

kimondja gajdoló tömegeivel kitolongja s bár ezt is unja
úgy tesz mégis mintha

a parti pálmák platánok alatti vendéglőben
csorda hószper zóon nem is elmenőben

lenne vagyis enne
nem gondol a bendőben végződő üres végtelenre

nem én sem gondolok
s ha mégis ahogy a víz a szél a nap és a homok

átszűrve fedve be írral hintve kenve átítatva
a kezem ír és elhiszi hogy van lesz foganatja

hat az ír ó hat van kettő tik-tak mindjárt
játssza hogy betűi mint kozmikus minták

szavai a világ menetét ha nem A-tól nem Z-ig
ha ki nem is szabják el azért beszélük

és az elbeszélés
olvasva maga is mint valami élés

mint lehetetlenből kivont lehetséges
hozzáad a homályhoz és a derengéshez

már augusztus tizenhat negyednégy mondja
megragadni az idő lábait ez a versem gondja

egy sarki cipőbolt fölött is vele kikövezett terasz
„Migato shoes” a szemébe s orrába csap

hogy ne maradjon a mű se maga
a viseletlen lábbelik bőr- és gumiszaga

VÉGREMÉNY

végre megvan

meglesz

remélem

pontját

partját

elérem

ha jól hajózom jól ha-ha

jár-művem ez az enyhén göthös hasas héj oda most már

csak elér

addig csak kitart

ez a ritmus

ez a kesze-kusza gyerekrajz és

vérig vájt vonalaiban mint céltalan cél szalagját az év

ez a se hosszú se rövid távon

le nem győzhető és meg nem ragadható

most majd a vég vadon termő rémült csápjaival

egy zuhanásban átszakítja vagy

hő és fény anemónáival átmossa átsírja áttűnik

átcsapódik észrevétlenül áthullámszik múlik elmerül

száll alá

már után dobog a szív

már megesett

más van

másik ugyanaz hajaz havamra

dalom

viharodat a végben megálmodom mint nem érhető

sustorgást a fülben

közelítem az érzéksalódások árnyas erdejében

mintha valami lenne ott holott nincs van ott

a semmi szilánkja vagy az se

és mégis remélem
ha azt elérem ha vissza-te-kint-hetek
(pont-ide pont-ami most van) majd a kilencsekre
a kidőlt-bedőlt agyú kliensekre
a kísértetek és paródiák szippantó színpadára
hajdani hatvannyolcas társaimra

például

akkor egy emlékező nem létező kalaplengetést
megengedek magamnak szavaikkal szólok
én elhittem nektek az *a fontos hogy legyenek*
ne legyenek illúzióim és

az maradtam aki lenni akartam köztetek nélkületek is az

meg ez aki remél és kétségbe von itt araszol

röghöz tapadt lény behúzódik a nyár porhanyó fényeibe

képzetek mélyén megül

kazalban tű a pillanat

teveforma lovak a felhők tavait kiisszák

egy repülő horpadt hangrobbanásai premisszák – de mihez?

mi ez az új csak mutogat rá az ujj csak hebegünk vágat

velünk egy képesített gépezet a mindegy mi bármi virtusa

vitustánc már elég a végén a végének is vége

ez is talán a vég reménye vágya

elmondok még egy történetet

minap az a lépcső az a megvasalt csorba műkö vagy beton

az a szemetes a harmonikás koldussal

a cigány árusokkal kétoldalt ahogy

a Várfo utcáról a Moszkva tér alsó bugyrába levezet

sohasem volt nekem hőn vágyott élvezet

de ott akkor éppen hirtelen és mégsem váratlanul

valamennyi lépcső ahol jártam csőbe húzott

ahol rohantam légszomjasan föl vagy le házban vonatra

ugrottam álomban létrán a fokok mind egyszerre talpam alá

csúsztak és árnyamat is egy önhitt marionett figurát
kalimpálni láttam festményemről szökött nyúzott és varrott
combú lényt

hát így vagyunk mondtam így kever el
a világ véletlene s lesz saját lesz rész és részvét
majd versebe írom egyszer –

most itt a -szer az egyszeri mű-szer mint káb-szer
úgy zenél hogy a tér
nemcsak a Moszkva meg a Széna és a Vérmező hol
talpam félholdjai napra nap visznek ide-oda
de a befelé hullámozó kimondhatatlan helyek megnyílnak s hallani
magzati zajongásukat
zajongjatok csak jöjjetek és menjetek
sok dolog van mit megértettem

vagy utánzatok álcába fogtam
több a táguló semmik foghatatlanja kiárad
-tlan-talan param-papam már lassul lám a láb
a báb mögül az árny mint jaj lesz

végül vádbeszéd s rá nem csönd csak némaság felel
a vég vadonába az év mintha ölnék kínjában lihegve lohad
ezek csak szavak előre a végre végelőleg
irka-firka-cirka-lom meg-csiná-lom csak soro-lom
évre évet az idő kipipálja pipafüstben a pálya
és nem lesz tudod irgalom nem lesz tudod maradás a fapados
vicinális vonat ha kinézel vakvágányon fut veled látod vakvonat
ugaron át ugat

lélekrázó hadi szerelvény féktelenül a lejtőre lökve
csalódásaink sínjei sikoltanak és nincs állomás bakter lámpája nem
jelez s ha igen a keresztutak sorompói mind
ledöntve mióta már

változni váltani van-e még idő – véglehetőség végszükség
még hat sor a 99-ből kinek kell végeladás

nem eladó ez a végső hely itt az utolsó szabad hely rémülten rejtem
az ingem a bőröm alá és elmenekítem hogy mit hogyan
négy sor is elég lesz megmondani három
ne légy könnyelmű
nem vagyok már kitetszik világosan feketén fehéren

a két üres tenyéren

DALVONAL

Ez még a nyár. Ha így nevezem.
Test lejtőin hosszú lábú árnyak.
Érints meg bűvös dalvonallal,
érints meg ujjbegyeddal,
érints meg Égei-fényben,
az örökkévalóságot, ha így nevezem,
hogy öledben megértsem, legyenek
szerelem által összefogva, mint
hegyi szélben a galagonya bokra.

EKÖZBEN

szeretek vele
miközben minden áthalad itt
zsibong egy-egy üres
aranyozott képkeret ugráló szögekkel
véletlen résen dobozból kihulló barna fény
hogy sötétig lassulnak a történetek
nincs egy kitalált porcikájuk
valódi reves por üli meg ráncaikat
nyöszörgésük kitépett magnószalagok
álomban marokszám csapkodta

arcomba égi kéz
szeretek mégis eközben
mert vele
szeretek élni nézni
ahogy a szél
a durva homokba kap és a lefűrészelt
tetejű fákra szórja kérdezni nem tudni
az ökörnyál-szál talál-e tűt
lesz-e marad-e értelme még minek

HA ELNAGYOLTAN

(ezt gyorsan lejegyzem október 26-án
öt perccel múlt negyedtizenkettő
vasárnap délelőtt ezerkilencszázkilencvenkilencben)
úgy dőlt hátra hunyt szemmel a széken (fehér támlás
a forró-hideg szeles-szegélyes fényben
az erkély sarkában áll oldalt sárga üveg
zöld nyír fenyő a háttér őszi domb hajlata
és a szél a szél suhogó és kifakult ruhaujjai)

ezt gyorsan leskiccelem: úgy mint a sunioni
part sziklás csúcsán húsz éve azon a
zsebemben rongyolódó fotón a nyárközépi
alkonyat tengertükréből fölverődő sugarai előtt

s láthattam megint ugyanazt az arcot szépség és
fájdalom helyét ha elnagyoltan mondom ha vonalakat
huzigálok szavakkal a szorongás és boldogság jelzéseit

és nem is arról beszélek hogy mi mutatkozik meg így
és ki az ott

ilyen rejtelmekbe avatkozni most
dehogyan vetemednék a póré azonosság látása fűt
hogyan létezőt így nézhetek hogy szemmel és mégsem
homályosan őt
ezért vagyok gondoltam ez tetszik ki itt
ahogy hunyt szemmel hátradől a széken

a szél kifakult ruhaujjai

GONDOLNI KÍNOZ

októberi forró fény a szemhéjdon
most már valamit gondolnod kellene
tudnod egy pontot közben ahonnan

kezek emelkednek hát kimozdítani nem
dehogyan de megérinteni sürgető sötétvörös
ujjbegyek ezt sejtethet mind arra valók

s minden szerelmeskedés a forró nyárfa
fénytekenőjében ringat el háton vagy
körül ezüstös szél csobog fű hűse hason

a szilva kékségéhez holtjaid java húz
ha látod enni adsz nekik így szemeik
éhsége s ami gondolni kínozt elcsitul

ÉG A VÁROS

Szemed éhsége a dombhát vonala nézed
almák sárga pirosát ahogy idomaik csendben
kitelnek s a konyha kockája fehér. Sustorog.

Kalapos árny les be közben az ablakon. Ki az?
Senki az. Sem a táj szelleme sem előérzet.
Levegőben áramló üresség dudorodik csak.

Miért is harangoznánk hát s vernénk a pánik
lángoló hangszereit? Dobokat főleg s főket
ugrasztva ki sötét képkeretből meneküljete.

Alkonyattájt legfeljebb a semmi-sincs narancs
udvaroncai söpri a leget ezüst farokkal ők
kaparják belülről a falat a városban. Tűz tűz.

KONTÉNER

képzelnem sem kell bekattan és
kezemre áll mint fűlt katlan vagy fűletlen mint eleven
edény maga is: folyton-folyvást itt van ő víg konténertöltögető
a konténerköltészet szürrealista bajnoka

bumm!

mi volt ez?

fölrobbant egy kóbor ötlet!

ó hát ezek a robbantások az Aranykéz utcától

Moszkváig éppen
a világrengetés obszcén szavai kimondhatatlan
mondatai ahogy keresztül-kasul vágnak át sehova

egy pánikba esett szellem rögtönzése kikezdenek

ég veled szép jövő szent múlt
ég veled elhatározásom hogy konténerembe
buherálok majd sülni tollatlan kappanom és mulatunk
vagy elodázom hogy forró ezüstlő belsejéhez odaférjek
és az is megoldás lesz majd álomból álomba buk fencezem
újabbán úgyis sokat alszom sok dirib-darab kábaság ijeszt és ajánl
kitérőt

vakvágányaik

mintha hunyt szemmel váltóór lehetnék montázsoló
ember kezébe nem való fekete ollóval képnyrbáló óriás
díból toronyiránt ezt ide azt oda megvan az út az enyém

magam így de-meg nevet tetem tatam taram

hát mi van meg?

ültem a minap kedvenc madárházam
a Nyugati pályaudvar Rippli vásznáról kinagyított szépsége
előtt a 6-osra vártam forró fényözön fullasztott egy mentő
két kamion közé szorulva vijjogott a hangok robbanógolyói
az aluljáróból kitüremelő bűzbelekben rohantak körbe
meredtem előre és a tükrös fekete áruház kockáin
láttam őt lódenkabátban feszíteni
ötvenkettőben tizenöt éves revolverhóst
ponyvaregények ábrándosát

szemben az Ilkovich büfé szocreál neonjai

világvárosi opál-bódulat

balra a Szikra mozi Yves Montand és Gérard Philipe fényei s ahogy

bámultam ott bekattantan

a beszorult mentő sikolya dobhártyámat beszakította

majd' -meg süket ültem

egy konténerbe lökve kuporogtam s láttam a tompavörös

műtéglatesttel fölterpeszkedő áruház konglomerátuma
a West End business center emeleteivel
mint roppant lavina temeti el az állomást bedöngöli
egy koldusnő a bedöngöli dalt pötyögtette üvöltő
ketyerén a Keresztapából s nem volt tudható hogy
a konténernek mi a mélye határa hol van
holtan aludtam alján ezt játszottam merem-e?
szóban igencsak belemerítettem

kozmikus lé csobogott körül homályos leves
csettintések hogy be vagyok kerítve ez aztán biztos
a hangokból is külön univerzum

az éter mint konténer lebegett egy daruskocsi
horgán fennakadva a kormánykeréknél senki sem ült
a leleményesen kifundált vén trükkmester
vele mit kezdhettek így minden edényben edény kong
a város a fejem a vers a virtuális anyag a kép
amit vasárnap délután festettem közepén fehér lyuk
és eztán festenék
mit szórjak a konténer mindenevő naplójába még
mi volna kidobható
építsünk sittet? rég kimúlt!

zuhantam kalimpálva ott

aztán megjött a 6-os
dehát egy sárga fémdoboz mit tehetne
szembe kivel is szegülhetne az ülésből egy szög kiállt
sínen voltam valahogy mégis mint konkrét
lecsitultam hűlt hebehurgya katlanom
a hidegfront északról betört húztam
az őszi sárgás zöldből egy horpadt lila kört rajzlapomra

nyomódott csámpásan össze derű és rémület a Margit hídon
végig ahogy

INGYEN

régen nyúlkórótól kéklő meredek vasútparton
együtt őrzött tehenet velem Isten elmerültünk
a fűben a szélben ijesztő gyorsan este lett de
nem kellett tudni spekulálni ingyen szeretett

A VADON TAPINTÁSA

Mit kellene tennem?
Nem is a süllyedés üres szíve ellen –
mi az? (S ez, amit leírtam itt.
„Az” és „ez” közt mi van?
Ki mozgatja kezemben
a szárnyas-golyós-tollat?
Senki.)
És nem is ellene, nem is
érte kellene (csak azt ne, csak ezt se)
szóval nem is a „szembe”
volna jó talán, csak a „tovább”,
vagy lennék ennél ostobább, ne akarnék
tudni,
ne hallanám a zenében alvó értelem vak
szívdobbanásait, a süllyedés dalát,
ahogy csapódik önsúlyától jéghegynek a világ
hajója (rossza), kormányosa habog
vagy nincsen, csak a habok, a taréj;

a titanic-éj
kajütablakára meredsz,
hogy mit kellene tenned
vagy gondolnod,
hogy ez-e hát a kérdés
vagy az érzés beszél belőled,
a félelem formátlanja ormóttan alakzatokban,
ahogy se elhallgatni, se ki (cibálni)
előre (előbb) semmit nem szeretnél;
megriaszt ez a sehonnani sietés,
a csönd hasából hasába be, némulni el;
még nem, még van itt elbeszélni való(d),
a vadon még vakon futó tapintása,
élj.

A SÉTÁLÓ ÁRNYAK SZÍNHÁZÁBAN

*Az élet csak egy tűnő árny, csak egy
Szegény ripacs, aki egy óra hosszat
Dúl-fül és elnémul.
(Shakespeare: Macbeth
Szabó Lőrinc fordítása)*

viszkető

a régi hangot megtalálni újra mióta vágytam és most
elámulok ezen a kezem tapintja ki
viszkető vörös var érzem ahogy mondom
a sétáló árnykép útja (nyomai) két lábon járó
szegény ripacsé bukdácsol itt báván született színvak
hol a színpad kérdezni meg nem unja
hiába tudja átnyomódik örökösen a kinn
és a benn s dib-dáb narrátorok a kint

a kéjt a légy szárnyait buzgón varrogatják
de csitt ez már a darab s te benne vagy már jelent valamit a szó
szólója szó fon fejt fönnakad vetél evez
fejed veszem s viszem ha lesz itt bármi nesz
a sötétség ezen csak elmosolyodik
(alattomosan) a színházi csendben száraz szél nevet
adj neki nevet katonát király mondj más mesét valóra
válts át: hol vagyunk?
ez a telefonfülkék mínusz ötfokos völgye s itt a tél egy papírlábú
ember fekszik ott
egy kék ajkú a vas-üveg rekeszben
kelj föl és járj beszélj vár a színdarab
a bontott forma bűvös bája képe hangzatokkal
vonóval zenés konfekciók
lépj ki bűzös gönceid odvából a fénybe
így biztatod de hiába mindegy
hever lustán elvetemülten a holtat játssza
nehéz szerep mintha fejbe lőtték volna
mintha éhen vagy szomjan halt volna mintha
megfagyott volna arcán az álca megdermedt ferdén
s alakítása annyira halálhű hogy egyes nézők fel
és felugrálnak hol a vészkijárat de nincs már nincs
mi nincs mi fogyott el s mire jó ha nincs a régi hang?

valóban az elkárhozás

kifordult sarkaiból s mint cukros-üres papírdoboz
horpad össze most kőbakancs alatt igyekezetem
hiábavaló hogy kezem a világ sötét réseit szétfeszítse
vagy ellenkezőleg
arra kellene törekednem és meg nem öregednem
közben hogy betapasszam mert láttam benn

valóban undor és gyűlölet gyúr dagaszt ma főtt
szívet vak robotban kortársaimat az elkárhozás?
nem tudom és érteni sem akarom csak hallgatom
az ablakom előtt hótól súlyos fenyő hangjait
jó neki hogy semmit sem tud erről de jó-e szavaim
egyujjas megfagyott kesztyűk

nem alaki okból

én vagyok az szól s valóban ő a két lábon járó ripacs
hogy hol éppen (a Sétáló Árnyak Színházában sem
hét rőf az álom) arról meg-megfeledeznek áthull
a való rest rostalikacsain de szerencséjére hova
öledbe úgy dől oda szomjazó mint dörömbölő
vihar elől fut hazatér látod megrögzött öreg
hazafi aki nem alaki okból merő imádatból
töltözi magát veled a világ rőfjei számolatlanul

az alvó technikus

a gyógyfürdő előtt platán
támaszkodik a falhoz nem néz nem hall
hegyoldalról háztetőről mázsás hóbálákat sodor alá
kiáltozó szél kigöngyöli s a napsütésben a szikrázó
fehér leplek függönyök úgy füstölnek szét lassan
mint szcenikai csodák egy alvó technikus mutatványai
de a platán csak támaszkodik boldog közönye
teljében neki nem fáj mikor jeges tenyereivel
totty le a kásás homályban minden jelentéstelen

járás

még most is ott vagyok a fürdő előtti platános park
közeiben és a Zsigmond közben búzló sikátorban a
HILD UDVAR felirat betűit bámulom szemben a
ködből kiemelkedő Rózsadomb a toronydaru már a
fénybe ér mögöttem a Duna most megfordulok most
előttem mögöttem a tegnap este (nekem is terem az
idő) egy kétszintes tükrös teremből terembe boltozódó
lámpaboltban jártam opál és narancs búrák süvegek
sávok kúpok ide világítanak onnan ködön át most a
sárba hóba eb-fekáliába tapadó platán-tenyereken
taposok „omlásveszély” szól rám a tábla derékvastag
alumínium szellőzőcsövek darabjai egy valaha fehér
ablakkeret egy rozsdába fült fejetlen lábatlan ipari
hulla hasadt matracra lökve ellapított papírpoharak
kellékek gondolom és egy halványkék üres palackot
alvadtvörös műanyag flakont a falhoz állítok ügyesen
aranymetszésben daru és zümmögő lámpatest közé

gömbje ha cseng

hatvankét éves lett azám szótlanul nem
állja meg a csönd-üllőre csak odacsap
kell (álomban? árnyak közt? mindegy)
a játék gömbje ha cseng vagy mímeli
fül hát nem hiszi mintegy a végtelent
most megcsippentheti hallása nem
de föl de el de át de barna fénybe sávba
vörös foszforsárga riadalma undora
foszlik derül bár közben is nyiszorog a
süllyesztőgép a zsinórpaddás meg üres
és a zsöllyéket a szokott bélsár megüli

méhe megnyílt

szobád alvó üvegkockájából az éj közepén
kinéztél a hó héja egy pengevágásra fölrepedt
magjai szétszóródtak a szél sötét szíjakat
hasított közben a hegy hátából kése vasa sírt
suhintott megint és megint ezek a nyögések
hallgatóztál ott érthetetlen méhe megnyílt
hiába most akkor mi legyen félhárom volt

vígan vagy sem

vígan vagy sem ez mit számít
az idő végzi elvégzi kisdéd munkáit
nézi valóban vak végzet látja
ahogy az éjszakai lámpa sárga
sávján áthalad mint beírt lapot
s hogy ott nincs szabad hely
az előszobafény enyhe tükrében
megcsillanó árnyhoz mi köze botlik
és ehhez? ezüstlő szélei nem a végei
fekete tóban úszik hófödte hegy arca
ágyába vissza s hallja megint
éhező fázó kutya vad vonyít a falban
szomorú dalát

merőleges

kivérzett négysoros strófa-klisé
ma mindegy kié iszákos ripacs
keresztben a zsöllye-sorokon át
halad az üres nézőtér pora száll

nézi
halálfény villan vak merőleges él
kulisszákat hasogató ária itt van
de alszik aludj a sűgőlyuk sötét

A FEKETE KABÁT EPILÓGJA

valahogy mégis meg kellene mondanom
valahogy kiszaka-szabadítanom szépen rábeszélnem
valahogy legyél te az én kegyes fenoménem
énem szárnyas pegazusa te fekete kabátom
a hordárom cipelj alakoskodj vak alterego
vágódj be a tükrös csapszék vérmese vár
te tudsz valamit mersz vagy csak úgy csinálsz
lifegteted magadat már mindegy siess legyél
ha van hozzád közöm a bűvös körön az alfán és
ómegán majd együtt ámulunk el s te karjaidat bufogó csövekként
szétlőköd bűzeimtől megkönnyebbülsz és megjelenysz mint víg vitorlás
morbid kópévigyorgás
nézzék ez a táncos kabát itt hogy kering
ez én vagyok vagy voltam ez holtan is én leszek
ez a mohazöld bélés kockás véres horzsolás
a zsebek mézes zacskók degeszre tömve szeress
kígyózik az öv s itt van még a széles szeles
gallér is fűl mögé ahogy kell hogy elhitesse
van mód ok és következmény közt lenni
de ez a bolond a nincs illatos tincseit is
nem irodalmi vad karolással öleli át kabátíjtja
el begombolyítja bebeszéli homálya okker-vörösébe
jól van indulj menj maradj mutass de látom
az oldalad reszket: mi lesz ha a Sétáló

Árnyak Színházába bonvivánnak benevezlek
győződ-e szusszal mázzal gyomorral a disznó-
zsírtól csöpögő csapok előtt hol a jövő készül
fölzabálják előbb aztán csőbe töltik program
szerint tudd meg te kabát itt kell bel canto áriáznod miközben bellum
omnium contra omnes és árad határtalan forogsz fekete fejetlen ripacs rám
ne számíts medréből kicsap a megmondhatatlan való de te érted
ábrándosom elhordott felmenőidet
vélem felhőidben a nagymamám ködmönéből
az apám vasutas bundájából tákolt odúimat
benned az öves lódent a holdas ballont és azt a
galambszürkét nagyszélű kalappal síppal dobbal
a vaksi évek diónyi börtönéből kiszakadó
lényekkel így vagy belőlük ez a te történeted
az epilógod az epizódunk szerelmes epifániánk bombardírozások
mögül ahogy lábra kap és elnémul

JÁTSZÓTÉR

(Liget, 2000)

UJJGYAKORLAT

libikókám már mint nóta
zaj mögül

tollászkodni ujjamra száll
s ott megül

hinta de mintha mint csöndgömb
vak ütem

volna ha tapintva mégis
megjelen

és árad inneni túli
helyére

le zökken látom kész kezdet
a kéz most

nekivág meddig mehet el
kérdézem

telt üresség vagy vagy nem vagy
miként vagy

mint szkeptikus agy egy tartály
kék vizén?

SZÓVAL ÁTLÉPÉS

szájtépés szóval átlépés
minden elbeszélés
limlom álom
s viszketés minden akarás
elvakarás
kóbor seb fészlő varrat a világ
vakogó vakablak
egy-egy álom
kiugrik sikolt
ó ezek az álmok ahogy lezuhanak
s háttal előre jönnek
mind és megint
az esztendőnek lába nő
kába (fekete) közökön
át
bukdácsol
ír
valaki
aki én vagyok
vélem vagy élem
hol van hol volt holott
csak kitapogatom
csak szó szerint veszem
eszemben sincs az egész
csak halhatatlan felhő néma képregény

A HUSZONHETEDIK VILÁG

az az igazság hogy háromnegyed
ötöt mutat Casio karóráam
június ötödikén délután kétezerben és
a nyugatról arcomba ömlő napsütés
hője jólesik bár szinte éget

az az igazság hogy a semmiségek
mint rigófütty-hurok a mindenséget
elbűvölik az embert és átfogják
vagy átmossák vagy érintik csupán
de újra meg újra fölhangolják

az az igazság hogy ez a fénydélután
zenél zizeg és ezüst képeket fest hogy
a Talmud szerint Isten huszonhatszor
kísérelte meg a teremtést és huszonhatszor
zúzta halálra művét s amikor látta hiába
hagyta hát legyen „Hálváj sejámod!” kiáltott
„Bízzunk benne, hogy működik!” és mű-ködöt
fútt az egészre fedje jótékony homály

az igazság végül is az hogy beleszerettem
a huszonhetedik világ ujjammal tépett
ködképeinek vélt és vétlen vonalainak
élvényeinek ahogy Csokonai mondaná
merő véletlennél biztosabb állításaiba

A ZÖLD HEGY ÓRIÁSA

ez itt a zöld hegy óriása
megvan a súlya ezer mázsa

megvan a múltja álma fénye
ő is vágyik valami szépre

ő is a rigót tücsköt hallja
éjjel hűvös a hold kalapja

éjjel elszáll követi fejben
óriásnak ez nem megy könnyen

óriásnak az esze nem vág
agyában nem hord lángborotvát

agyában szakadt papírképek
reggelre mindig széjjel tépnek

reggelre minden összefüggést
ez itt a zöld hegy zöld derengés

A ZÖLD KUTYÁK

lépdeltem Lilivel kerestük a zöld
kutyákat fogcsikorgató éjszakai vihar
után a hegy füvei szélirányba fektették
még éretlen alig ezüstlő kalászaikat

egy barna vizsla húzott át némán
ujjnyival az agyagos út fölött

egy fekete puli piros pórázát rángatta
kikötve jajgatott a játszótér
sarkánál emeletes bodza emelte egekig
ezer szagos tenyerét

verset sétálunk már tudtam vártam jól van

s ahogy a fenyők tavalyi tobozait
e mértani szerkesztésnél tökéletesebb
vonalú magházakat mint földre terített
termést zsebeim zsákjaiba betakarítottuk

már a zöld kutyák is mind ott forogtak
rózsaszín héjban smaragd szemgolyóik

itt fekete lapon ezüst betűkkel
csak jelzem egy kettétört támlájú
padnál fölpuffadt papundekli bőrönd
hányadéka búzlótt a lassan kifehéredő
májusi hőben egy égnél kékebb papírsárkány

néztük a fűbe heveredve hátunkat
a hegy hátának vetve hogy
hirtelen-hosszúra nyúlt furcsán elvékonyult
derékkel tűnnek el a zöld kutyák
mintha ott sem lettek volna

TÉPETT, ÍROTT: LILINEK

Ez a tépett,
írott szárnyú,
tréfás kedvű, szabad szájú,
Lili-féle kismadár
most itt megáll,
s úgy
szárnyal
át a feketén,
mint te meg én:
mindig le is ragadunk,
beleveszünk, meghalunk,
míg tollunk visz a vak idő
egyhangúan zümmögő,
ködbe hulló terein,
papírajain vagy
mijein –
nem
semmijén talán.

FEJTÖRŐ, DÁNIELNEK

Ma délután, Dániel, a kora nyári
nap fényes ösvényén bandukolva
fejben, azt éreztem, hogy a világ-
egyetemben, mely maga is roppant,
mondjuk, fekete fej, írnom kell
Neked, Dániel, küldeni egy fej-
törőt, hogy ezen és ne azon,
betonlépcsőn, bordásfalon
törd a fejed; mi lehet

az a valami, ami arra készítet
engem meg Téged is talán,
ha végéhez ér ez a délután
és találkozunk, hogy kobakunk
mindjárt összedugjuk, s ne csak
fejben, de valóban, és érezzük,
hogya a hobbant világban
ez jól van; nos, mi ez a mi?
mondd meg, ha kitaláltad, Dani.

KÍVÁNSÁG, LUCÁVAL

Luca, ez a tépett itt alul
vadul vágyik föl: fény és meleg
iránt mint mindannyian,
de elvesztette a fejét
vagy nem is volt neki,
irányt semerre sem lel,
kell, hogy szeresse valaki
őt is; ha te meg én itt fölül,
mint két kifordult kutyaful,
mit gondolsz, ha azt kívánnánk,
hogya isten mosolya, ha van,
legyen versbe fogható és a jó,
legalább, mint láthatatlan,
mutatkozzék meg a vak szavakban,
süssön, hasson, itt, most, mindjárt,
mit gondolsz, ha ezt kívánnánk,
mozdulna-e ez a lenti, fájó senki,
és ha nem, mondhatnánk-e, nincsen
semmi, ugye, nem?

A TANULÉKONY RIGÓK

Képzeld, Luca, egyszer réges-régen,
még a 20. század 82. esztendejében egy kisiskolás,
gyémántszerű, aranytorkú, csupa csilló száltól fényes tündér-lány,
hogy delente a hegyi házuk közelébe ért,
a fűben bukfencező
rigókra emlékeztető füttel jelezte, hogy
„jövök, ugye, jövök, ugye, itt vagyok és én vagyok az, én” –

mint mesebeli hős vágja előre roppant buzogányát sötét várkapuba,
olyan erővel süvített az a félreismerhetetlen, megcsavart,
folyékony üvegből és ki tudja még miből fútt hangzat,
hogy a rigók is elhallgattak irigyen, aztán imigyen gondolkodtak,
ha egyáltalán, talán ezt madártorok is eldalolhatná,

s már próbálgatták is, évről évre nekifohászkodtak,
tavasszal főleg, az egyre teltebb, és úgyszólván tökéletesre csiszolt,
már mintegy magától hajlongó dallamvonalat megtanulni,
s képzeld, Luca, idén éppen, mikor a madarak valahogyan
értésültek, hogy a jelszerző, rigó-körökben már mióta csodált
füttyös a Te anyád, vagyis gyémántszerű, csupa csilló
száltól fényes lánya te vagy, így füttientettek, nahát!

s egyszerre megértették a zene hajlatát és most mámorosan,
némelyest a tanulékonyak enyhe göggyével is
(erre hajlamosak e szénfekete ugrándo-zók),
fújják azt a réges-régen, még a 20. század 82. esztendejében
komponált jelet, hogy
„jövök, ugye, jövök, ugye, itt vagyok és én vagyok az, én”.

REBEKA, RÁHEL HALAI

Rebeka, Ráhel halai
majd megtanulnak szállani,
és egy fényes,
cipős, kesztyűs, kalapos,
téli reggelen, mikor
oda se néz a Városmajor,
a fák fölött mint lovasok,
megjelennek furcsa halakok –
és át, és el, csak el!
Hallózunk, de egyik sem felel,
botját se mozdítja a halfül,
egy halkutya ugat,
egy halnő énekel,
a házak még most is alszanak,
Rebeka, Ráhel, csak ti tudjátok.

EGY KARSIN KINÉZ

Ez itt egy karsin, vagy az álma,
csupa ezüst a sárga lába.

Jó fej a fickó, feje kéklik,
kalandkedvelő, ezt mesélik

egyesek, mások épp fordítva:
ábrándozás a karsin titka,

kancsalul festett tükrökbe néz,
a feje füge, a mancsa méz,

a világ neki dobostorta,
bendőjébe jól bekotorta,

de nem képes mindent megenni,
s mert külön ő sem szeret lenni:

kinéz a képből, már-már kiszól.
A karsin választ vár valahol,

valakitől, némi biztatást.
– Úgy van, Rebeka, tőled kivált.

A TEKNŐSBÉKA SE BÁNJA

Ráhel nézd hát
nem fura itt csupa kék szemű
lény libeg át
föltehetőleg az Ignó utcai éjben
vagy az ember időmértékre lüktető fejében
ha úgy akarja éppen –
bevallom Ráhel
engem elbűvöl ez a kék képzelhetőség
egy szűk perc és fönn vagyok
a plafonon
fölhúzva és kifeszítve
de nem úgy ám mint valami órarugó vagy
vörös dühroham mikor
mégében a fölfújt pacák csak fuldokol
dehog
ezek a jókedv pörge kockái
lehet belőlük bármi

a teknősbéka se bánja bár
alul mászik és föltehetőleg egész mindenséget cipel
de csak dünnyög és göcögve
magában nevet –
a kék szemek beszédét szóról szóra érti

NINCS ÚGY: ÍGY CSAK

Sárkányfejben vakremény: ha a
sárkányfaj emberfogvetemény,
ha a botnak két vége van, ha
megyünk, bejárat és kijárat
visszajövet minden kapu, s mint
mentőövet szorítja magához,
amit nem tud az ember,
akkor akármi megtörténhet,
akkor a sárkány sem tehet
róla, hogy az lett, ami lett s mint
annyi más,
véletlen lében kel ki a sárkánytojás
a Borzasztóban – jól van, biccent
a sárkányfej, de nincs úgy: így
csak a viszonylagos világ csal lépre,
cselt vet, szüntelen szünbolonokban
beszél, a sárkány fejével érvel
(különben látni szép az is, bár ijedt hal
és madárszemek, a lávaszín sötétség
méhében izzó sziklák alszanak).

BARNABŰ: ANNÁNAK

Szörös Barnabűt ajánlanám,
ő barnabű, ő talpig hű,
a keze enyves, a szíve arany,
a lova neve, emlékszel? Mezonga.

Mi zeng? Minden.
Csak ránézel erősen és hangot ad.
Tőled függ, ami lóg.
Barnabű bög, de nem behemót.
Figyelsz? Őt ajánlanám.

Egy barnabű, ha mondjuk már
tízéves az ember,
több mint a Tükör tónál kő-
oszlopon lakó torzendrillek vagy
bármi más elképzelés:
hogymi ez az egész.

Barnabű kicsit én vagyok.
A többi te lehetsz.
Mezonga ezt úgy mondaná talán,
hogymi: egy meg egy.

A BOSZORKÁNY FEJÉBEN

A boszorkány feje (is)
leendő lények váróhelye némelykor
egész terem bár festve elfér ott (itt)
tenyérynél helyen – gondold meg jól

hogy legyen vagy sem mind ezen tűnődik
ezen a képen s nem mondható hogy
semmiképpen azt hiszem ugye
tudsz követni ez látnivaló.

Azért haladok olyan (ilyen) kacskaringós
beszédben (vonalban) hogy a boszorkány
fejében nyüzsgő figurákat ha már
egyszer így képpé váltak itt és
te a nézés erejével fölkeltetted őket
(legyenek) e zegzugos vidám születés
hevében maradjon idő érteni
valami rész (parányi) rajtad múlik most már.

Ha nem hát nem. Úgy minden más.
Ha nincs hozzá közöd. A mese
könnyebb így kötetlen nem csíp a darázs.
A boszorkány feje mégsem a miénk – ez
nyilvánvaló. Legfeljebb ha egyszer már
észrevetted s nézésed felruházta világra hozta
mintha mi sem történt volna
nehéz lesz úgy pillantani rá (vélem) ki sem
mondani nevét ha ott voltunk valóban
és láttuk a boszorkány fejét festettük csillámló belsejét.

UNTYELE CSELEI

Untyele legmerészebb csele a neve
ahogy fityeg a „ty” körül
és mégis beszorul
mindene csupa lehetetlen.

Ha azt mondom hogy a szeme
nyávogva nyávog
és fülével sós havat szítál
miközben vígan itt szalad sárga mezőben
a kékhajú nyár
ha azt mondom orra vörös betű
és árnyéka fehér vadul kalimpál itt az alkalom
csak dédelgetem
keveset mondok. Sokat kellene.
Rácsapni legott: férfi vagy nő?
Ez mégse mindegy.
Hátborzongató zöld tekintet.
Fürtös boszorka-szurok kipingálva
falra festve tenyérre kenve
alatt mögött és nyolc sarokban.
Nincs itt valami tévedés?
(Vagy csalás minden. Semmi sincsen.
Untyele van. Puntyele.)

HOGY VAN?

Ez a világ: untyele.
Megy az űrben: puntyele.

Úgy tele van, hogy
unja, hogy van.

Unja és tudja,
ez legújabb csele.

Csal a mihaszna,
mintha lenne, úgy csinál,

rúdja, lova, kereke,
s nem kérdés, hogy kerek-e...

Lyukas kanál kék nyele sárga,
mártja be a sárba,

fröcsköli szét, aztán eldobja
azt is.

A kanál koppan.
Mondja, maga hogy van,

hogyan van?
Mi az ára?

Mit ad magára,
mit vesz

és tesz, hogy kibírja? Ki vele!
Untyele vagy puntyele?

NAKONXIPÁN

Festőnk fejében egyszer megjelent
papírra tette tudta mit jelent
mindig a rémes tündöklő jelent
fazékban főtt veres szőrű főket.

Weöres meg Kormos persze más eset
vagy az én kezemben a kóbor ecset
ahogy mesélem: fekete hó esett
Nakonxipánban az opera bezárt

s mikor Hutterton úrral megjelent
a Múltény tudtuk jól ez mit jelent
(no de a költők az édes jelent
mindig vadul lepocskondiázzák)

az árpakása ára felszökött
vacogunk némán van és nincs között
mesék meséje elvetél örök
vágyakozás marad vagy az se jaj.

(Kedved szegni szóval nem akartam.
Színek azért vannak még a dalban.
Fazekunkban a leves bár halkan
fő de íz és hő még megvan fölszáll.
Az illat orrodat csavarintja.)

HOLDKIFLI ÉS PIRIPIRI

Holdkifli és Piripiri egyszer
álomban tiririri mit lát
ne hidd hogy kormos macskát
tejben
vagy sajtban egeret
káposztában kecskét
ahogy harsog vagy mekeg a nemlét
bár ez sem lehetetlen
a szerelemben
ha egyesülnek ők ketten
és Holdkifli Piripirivel egyszer
álomban tiririri
mondom hogy semmit nem lát

hogy mindent érez
sajtot egeret macskát tejet
és benne mélyen a sötétforró mézet
ahogy harsog mekeg
a létet
Holdkifli és Piripiri ketten
álomban tiririri
nem is álomban egyszer

A NYULAK ÉS A LYUKAK

a roló hasában délután
ahogy átsüti a nap
világítanak sorban a lyukak
már bokorba bújtak a luftballon-nyulak
a rolónak papa-rancsol
azt mondja alszol
a roló
egy-et-egy-et nyekken
a fölfújt nyulak a bokorban menten
elhallgatnak
ők is ketten vannak
a rolóból a lyukak ekkor a falra
ugranak fehérén
bepötytyözik mint kisnyulak
a rétet
de velük persze senki sem törődik
a dombról a szobába lebben
földre hever
és fújtat mint félig nyílt alvó (öreg) száj
a szél

ő sohasem álmos
ő mindig az
a nyulak és a lyukak meg
addig fogócskáznak míg
puff
nincs se lyuk se nyúl

KI VOLNÁL?

mi a csúnya mi a szép
miért lesz roncs ami ép
miért esik le az eső
miért nem föl hull
a nyári sárga-piros alma?
hallga csak hallga!

hát a hó a hó a hű
a borzongás az illat
bizonyosság hogy itt vagy?
hallga csak hallga!

kérdezd meg a bölcs gumótól
neve Börzon Valmár
hangosabb egy halnál
közlékenyebb érzékenyebb
most érkezett mögüled
a feketére festett falvédőről
hallga csak hallga!

kérdezd meg a szélről
vagy a versemről itt menten
interneten üzenem
nem mondja meg senki sem
csak te tudod ez nem titok hogy

végül is ki volnál
neved Börzon Valmár

A KŐRISFA LAKÓI

A te korodban én mikor már iskolába
jártam a lábam naponta három
kilométert vitt oda meg vissza erdőn
bivalyos legelőn át el a smaragdzöld
angol kert és a fehér kastély mellett.

A háborúnak már vége volt.
Dédapád vasúti bakter volt Kálmáncsán.
Még élt ükanyád Nagy Mária.
Fatáskám volt és bádog tolltartóm.
Télen fatalpú bakancsomat szalmával
kitömtem és egyujjas kesztyűmbe
sült krumplit dugtam melegítsen.

A te korodban én kopasz voltam
mint most vagyok és a kockaház
udvarán a kemence mögött arany-
barna kőrisfa élt benne laktak
a padláson dobogó kísértetektől ők is
féltek szakállas kalapos sugaras fejek
mint a templomi festményekeken Szulokban.

Szemem rájuk jár ma is. Látni
ahogy a rég holt kőris szobái
az ablakok zsúfolva velük ötven
év nagyítóján át néznek ide.
Vagy én oda erdőn bivalyos legelőn át.

VÁSÁRBAN VALÓBAN

vásár volt egyszer ezt még
elmesélem kocka- és kúp-sátrak
csattogtak az erős szélben por szállt

vagy innen nézvést látszik csak
így az idő éjéből kitépve
mintha ülnék fejformájú festett
bábszínházban és a tanítókisasszony
harmóniuma zeng

olyasfélének képzelde mint itt
a piac a Lövház utcában de
egy évben egyszer várva-várt csoda

volt vattacukor de sohasem ettem
jeges márc de sohasem ittam
és este a vándorcirkusz elefántja
táncosnőt emelgetett ahogy kell
a pályamunkások hetekig mesélték

a vasúti bakterháztól a falu vásártere messze volt
éjjel cifra cigányos selyemben lengett
táncoltak a vásári fapofák a hold
fényében ma is úgy látom mint akkor
számít-e hogy vásárban valóban ott soha

TÚLOZVA MINT AMATŐR FILMSZEREPLŐK

láttam egy gyönyörű nőt mintha először
észrevettem
ahogy ment előttem a tuják

jázminok útján a bodzák és a nyír mind odatolongtak
nézni a hegy
késő délutánra átforrósodó árnyai elnyúltak
hosszan fű felett alatt
és visszatartották lélegzetüket –
fehérben volt
karjai rózsákat öleltek
menyasszony mondta E. a könyvesbolt
kirakatán át a gyerekeink integettek neki az utcáról
a gyerekeikkel
oly hevesen imbolyogtak ott
túlozva mint amatőr filmszereplők
összeházasodnék vele
gondoltam és átforrósodtam egészen én is öreg
gyík napos kövön már a Liszt Ferenc
téren lépkedtünk
a rózsák helyére képzeltem magamat és számolgattam
hogymint harmincnégy év egy ilyen nővel
milyen fantasztikus lesz volt van
és tudtam hogy az a pillanat
az a sorsszerű a vadon hajszaösvényét
fölvillantó mely egyszer mindenkinek
megadatik nekem most
és a nő a ragadós bodzaszag üregei
ahogy a késő délután hosszan elnyúló
árnyai közelebb hajolva hallgatóztak
az a tűfényel összefércelt térforma kitelt
vitt vagy vittem
ritmusai

EL NEM ÉVÜL

„négy gyerekünk volt” majdnem így kezdtem
ezt a verset a mindennapi mesebeszéd
egy vénülő apafej vakvágányai
közt bukdácsolva melyik az én
vonatom váltóm pályám
pedig nincs kétségem
csak a múlt idő használata bizonytalan
az emlékezés kliséi
(mintha a szavak volnának az urak
holott apa valóban akkor
lettem mikor már...

most is az bár harminchét
harmincöt harmincegy huszonhat évesek
az időmúlás sínjein velük siklik előre járművem)
csak a szóalakzatok
ahogy jelentéseik körhintája lassan elforog
betűzőm hogy év ez és evez és élvez és
az évre végül évet (még el nem évül) ki ad? senki!
de ez is csak olyan nyelvi semmi
vagy mégse? nem tudom
Az én cirkuszomban
saját sütésű Sárpogácsámat eszem
s ne hidd hogy irodalmi szóbeli lüktetés ez csupán
ahogy Lili fenekét töröltem délután
tudtam pontosan
mi a való és az elbeszélt közös határa széle
a forró napsütésben aztán ültem csöndben oldalt valaminek
a szélén
átláttam (s nem néztem: át) az év
sercegve múlt fülemben

ZÁRSZÓ ÉS AJÁNLÁS

végül tenyerem lenyomata
tényleg
már mint lényeg visszaszáll láthatod
itt
hideg üvegkilincs a van meg a nincs
hátát most egymásnak veti
át lát szó hol az átjáró
kilincselés kezdődik kérincselés
visszaélés végződik
merő csurom fohász a fej hiába
villog
a billog lecsap hogy VÉGE
dalra nincs idő már
zár a szó nem zászló de pörgés
önként
hajtom tépem énként papírra
vetem
vetettem szóval itt vagyok
voltam
játék
árnyékbábszínházban szózene
hat szék
foglalt remélem írom sorban:
ANNA LILI REBEKA RÁHEL LUCA DÁNIEL

VÍG VACSORA

(Liget, 2001)

SMS EGY VARJÚNAK

MINT KEZDET

előoson homályosan mögülem
a téli Nap vastag ablaküvegen át
mint gyerekkori lépes méz csordul
csuklómra csöppen lefut könyökig
fénye hője kopasz tarkómra lehel
sörényes száj az úr azúr méhéből
s fejem kezem kitépett árnyát elem
a papírmezőre veti kápráztató fehér
teret nyit mozdulni merj mondja tudj
találtam egy szót szerelmi vallomás
lesz vers végre megvan mint kezdet
mint húr és vonó súrol mint húr és
vonó vagyok hang füllel nem hallható
egy nyári délután deszkából eszkábált
méhesében ötvenöt évnire innen
a fényesésben kisfiú árnyam sárga
szalmaszéken ferdén előredől onnan
szól *holtunkiglan* mögötte mozdony
izzad fekete nyílásain a gőz ki-kicsap

ENNYI IDŐ UTÁN

ennyi idő után már tékozlás volna
semmi hang nem lenne jó hunyt makogó állatként
reszkető orral bukni előre és csak tapadni
veszni lüktető nyaka hajlatába
gondoltam

ennyi idő térformáiban le-föl futkosó lénynek
kamasz-gereblye kezekkel csukló- tenyér- és
ujjbegy-rajongással kapaszkodva
meg nem mondani két
baldog hördülés égő pallója közt áthulló
forró kő fekete-fehér
hogyan mi ez és miért és milyen
parton árad át vele hova viszi
már szinte szégyen volna ha nem
gondoltam

mesterségem agyagtörmelékei közt araszolva
habogva akár ki nem mondani hogy ennyi idő után
egyszer csak holott nem is most mert
már régen a fájdalmak és a fények
különben közönségesen rongyolt szövetében
a hőáramlatok aránya útja anyaga egész belső
koegzisztenciája átrendeződött
és tolódik most vonzódik itatódik minden
megélt-volt valóval hangolódik szóval csönddel
a szerkezet lesz a kezdethez közelebb a súly
hevül föl fehérig hogy együtt itt
gondoltam

A KÉZFEJ

a saját súlyától lehajló csukló
a kézfej és az elágazó ujjak
vonalát fölmelegedni fekteti oda
a két comb belső hajlata közé

közel a lét-közép érzi a hő sötét
sugárzó részecskéi az öl völgyéből
a kézfej dombjára fölugrálnak parázsló
pontok a reszketés mértana szerint

s még semmi más csak a kézfej csöndje
hogy ott van szabad és várja a táj még
alvó vulva ébredj majd most lesz van
borzong a kézfej vakognak hangjai

A FALIÚJSÁG

A Liget 100. számára

Ötven évnnyire innen átvágok a füvetlen
üres iskolaudvaron végigtrappolok vadul.
Fehérnek tetszik fönn a porfelhő lenni
a gyerektalpak döngölte föld repedezett.

Már a szűk folyosón futok émelygő falai
szemközt rohannak beszív mint meleg
zománcos kályhacső becsíkoz bolondul
keresztben korommal vak délutáni sugár.

Végre fékezünk a csönd megáll s kitárul.
Nézem ahogy nézem világló művemet ott
fatáblára gombostűzött piros-kék betűk
irkalap levlap címkék ollóm kivágásai mind.

Ó mi szép és jó ha érzem hogy besző. Be
mint a bakterház istállójában tenyésztett

selyemhernyók gubóikba az egész világot
szederfák és ribizlik lombjait – a faliújság.

Ó hogy ó-zok ó-mat onnan ide némán
elhozom és ritmust rontok meghátrálok
a viszonyítás vonyító árnya elől. Miért is
magyaráznám. Mint ablak nevet és vérzik.

OTT VAGYOK ITT

gömbszerű tér fejem-formájú látom
forognak belül (vagy hol) testes-párás sávok
zsákok fekete szája tátog mulatságosan
ismerős görbületek ott vagyok itt

de mondhatom-e hogy belvilág
vágatlan agy-mozi s váratlan ahogy
susogó füvektől kizöldülnek repedései
mint tél után a rozsmező

az idő lett testté azt hiszem

csak azt tudnám hova távolodtam
hogy határai hunyt szememben hártyaként
borulnak össze s át- meg áteresztik
a gyerekkor párosan érkező cserebogarait
szállnak alá a magas és kifürkészhetetlen
tavaszi alkonyat homályából
ott zúgnak az almafák tornyai körül

innen így ezt soha még

meleg májusi ajkak az esti sötétben
megérintenek óvatosan mint nemzők
ragadós nedveiken csillan az éj szeme
csalános árokba égő hasáb zuhan

gyufaskatulyába zárom az éteri
látogatókat s a dobozt fülemre szorítva
hallgatom érthetetlen kaparászásukat

VÍG VACSORA

az én 63-asomon ezen a viseltes villamoson
most a peronra lépek és megtámaszkodom

most várakozom most talptól fejtetőig
csattog ugrál vadul játszatja az eszem

most azt hiszem ez semmi csupán a szóalak
kecsegtet meleg vacsorával hogy jó falat

lesz ülj le ez minimum a léthez
holott tudom szertefoszló esetleges részlet

nem egész kecsge sült máj vagy csirkemell
de hogy 63-as hát felemel csak vacogok

nap süt vagy hó szital vagy kiszáll
a vihar ablakán mint képzelt járgány

vadonatúj sohasem volt napra nap kerekein
most tanítja meg a kín sántelen vonalait

csuklásokkal drasztikus görbe rázkódását
ahogy bámulja homályos ablaküveg másán

az átúszó házakat széles karéjban
lámpákkal árnyakkal lebegnek már éj van

évei járműve úgy huhog vele fűtetlen szerelvény
mint amikor vállfázni kezd a ruhásszekrény

de jelmezeit már nem akarja tiltakozik az agy
koldus-gőgje neurolingvisztikába fagy

hiába akit egyszer beakasztottak oda
annak nem fűlik okkal máshoz a foga

de a szóalak asztalához zenéssel mindig leül
visszacseng a gyerekkori vizeskancsó-fül

néma kacskaringója mint meta
kicsorbul az alufőniában sült víg vacsora

pohara feldől a fekete lé
kicsordul peremén fut az „én” fázik

s ha nem lennének a villamoson bűvös párbeszéddek
átolvadás kettőből egygé mintha ének

énje éneke volna a 63-ason a semmi súlya alatt
magából kilépne az éhes szóalak

de nem kerülne hely és héj lenni peron
hogy megtámaszkodjon vacsorányit a 63-ason

LEJTŐ

beharapott szájú vakvilágfej csontig
fagyott hegy hallgat benn az agy
fázik néz ki összeszűkülten
kopasztott madár
a hóra nincs szava tudja
itt megtörténhet bármi késhet a tavasz
nem a tél burjánzik
a vasderes bozót
a kizsárolt évad
a kicsinált fölrepedt száj
mammog a táj
agyaggödrei márgától ragacsos fülek
ijedten látom gondolom hallani rossz
lejtő húz érzem és mégis ráhangolódom
szögtől szögig csavart húr
vagy átázott kalap lerántom vállig széleit

RÁJÁTSZÁS MÁJUS 23-ÁRA

Babits versére

Május 23-án tizenkettőben Rákospalotán
egy döglött villanyos állong bután
a Jövő: aki jön és senkise sejti hogy ott van.

Mit hoztál idegen mit viszel ki vagy
ezer őrült eszmétől kóros agy
álma: félre te vakult csökevény s ti koholt ideálok.

Május 23-án kétezerben mintha döglött villanyoson
kivérzett képzeletünk előson
koldul: az utakon ijedt és ijesztő szemek.

Megvolt már úgy érzed minden progresszív
dobogásból lett halál-robogás a szív
kihúlt szétnyílt látható a rossz kalapács és hogy féli unja.

Május 23-án ma mégis május 23-a van és a Jövő
ez a létminimum alatt szimulált tüntető
ahogy az idő elektromos méhéből kizuhan és megkapaszkodik

és valamit ha gondolni szeretne vagy szeretni gondol:
mégsem bővílhet csöndek a bódés csahosoktól –
vagy bűzbe-mázba mártott üresség csak szétmart arc a világ.

Mit mondsz hát aki eljöttél május 23-a és itt vagy senkise sejt
sípall dobbal én rád játszom
nádi hegedűvel.

GÚNYVERS

Tudom, a gúnyvers nem gúnyám, nem
anyám, nem kell, de gyötör, csalános gödör,
sodor. Tudom, rossz szekér fut velem,
húzkodom, elrontom, befeketítem.
Tudom, más beszédet kellene találnom.

Ez a tépett fejek estje,
festetteké. Jó szóra süket fülek hullása
le a porba, betonra, tompán koppannak.
Túszul itt egymást ember nem ejti,

uszul és uszít hány agytolult, mint
mediatizált fikát, kenik szét a politikát,
kor-buta költő korog, a felszentelt meg
kardot csókol, diabókol szegény, láttam.

Ó, ti bebukottak, ha elmélázok, hajdan
kivert-kutya-társak voltunk, tudom, nem
tudom, mi a jó szó, más beszédet kellene
találnom, más ritmust, nincs, nem anyám,
nem élet, milyenné lett, értelmetlen mivé.

Nini, ez Nini-ve. Horthy Miklós neve
utcatáblán lesz újra a rettenetes század
végbelében, tudom, más beszédet kellene
találnom, más erdőben lenni lábnyom.

Tavasszal áthallásaim kakofóniája vigasztal,
dadog, bámul és okád, okát tükrébe
csapódva hüvelyezi. Ember, ugyan mit érzel,
ahogy vérzel el, mint botor lény, varrógép
és esernyő unt találkozása egy számítógép
boncasztalnál tárgyilagossabb emlékezetében.

LIBIKÓKÁN A MŰVÉSZ MOZI ELŐTT

a Művész mozi előtt tavasszal kétezerben
láttam őket állni ott kéz a kézben és

a késő délutáni napsütés a hirtelen jött
melegfront szeles fuvallatában nézni: mögé

a morajló-rángó utca a házak autók fejek
vállak lábak és vad beszédek ahogy átfolyt

az egész rázkódva vájt medret a térben s mint
konkrét szélesen harmonikázva megjelent

libikókán süllyedt és emelkedett aki most
e versben onnan ide írja annak papírja olyan

sík: hunyt szemhéj-fal belső felén ívelt
ernyő hol folyik a mozi előtt az utca hol

szerelme csuklóját mohón magához szorítja
hökken hogy mi történt: körül a híg üresség

parttalan sok elbitangolt jószág hangtalan
szájában viszi az idő ezüstös darabkáit

de ijesztő kívülről így látni ahogy az árban
már valóra váltan hullámlanak el: délután van

tavasz kétezerben a Művész mozi előtt
mint leplezetlen látvány tolong pőréen

vég nélkül mert mögött mögötte merül alá
bukkan föl lovagolja meg a libikókát magát

AZ IDŐMILLIOMOS

ahogy süllyedek a június végi fény
hőtengerében alámerülök hunyt szem
héjam mögött a félálom tart reszkető tenyerén
ha csakugyan (gondolom
s mint mélyáramlásban sodródó csigaház ablakán
az ijedt utazó tekintete reflektorával kitapogat)
ha tényleg igaz

hogy az agy mint hermeneutikai
készülék
fogja föl és teremti meg közben a valót
akkor átlátni egészen megtudni végképp reménytelen
akkor ez a dinamika végtelen torok
gigányi giga elnyel –
s mégsem mint étek hull (talán) alá az ember
(gondolom ott a hulló csigaház ablakában)
ha hozzátenni van mód beleszólni
előrefutva mint a filozófus mondja
(de fut minden de mi és ki? de hol? de ott? de itt?
de döcög ez a gondola)
akkor ez a *mikéntből* való lény
aki vagyok itt
s most éppen e vers által homályos és céltalan
és mégsem nincstelen (talán)
ha az *abszolút bizonyos és meghatározhatatlan idejű vég* (a halál) felől
visszatér ide tudatom (a csigaház-gondolás)
íme máris az idő multimilliomosa vagyok
ráérek (különben is közönségesen) ez a dolgom
vénülő fickó mondom pepecselő utó
nézni az átellenben fenyőágon hintázó
cifra szarkát és feketerigót
a fát ami húsz éve karácsonykor még sárga vödörben az asztalunkon állt
nézni a történetet a világ vak réseiben
így lebegek
így szeretném mint levél zöldje lemenő nap vöröse
olvasatlan szavaim vagyok bolyongásuk
ritmusa alkalom adtán

MÉG EGY PAPUNDEKLI-DAL

a papundekli-dal nem akar
vagy ha mégis előbb lélegzik lassan hosszan mélyeket

a leget hova legelni ment letüdőzi
de alig győzi kiköhögni

ebből is elege van (már)
mi lehet még

mit remélhet egy ilyen
papundeklire rímelő mire megy ki vagy be

a velő hova megmondhatom most hogy megvan a hangja
csak hagyja szóljon ha tompa ha sípol ha nyög

s mint röghöz a rög vagy porszemhez a porszem
vagy ... mutatok egy dokumentum-filmet

nézd ez egy délután itt ősszel galambősz
reszketeg nyolcvanhárom éves férfit kísérek

éppen a Tusnádi utcához érek vele mesél
hogy hályog leukémia öt éve és most tüdőrák

hogy imádja Ecót s álmai mind örült borzadályok
nevetünk hogy így legalább realitások és isten veled

köszön el aztán visszaszól komolyan int ne légy pesszimista
soha ne mondja a lépcsőkorlátba kapaszkodik

korunktól ezt ne vedd át ez rossz társadalom igen
de ne s már lépd el és hátra se néz

és ennyi az egész az öreg árny mintha válaszolna
vagy sem a papundekli dalába hajolna jól van ha

SÍRNIVALÓ

ahogy a Lánchídon az Akadémiára lépdeltem át és lenéztem
éppen zöld hályogot húzkodott öreg szemére a Duna
mintha nem látna semmit úgy csinált

ahogy az Akadémia belső falai közt virágzó gesztenye
ez a rizsporos parókáját lassan simogató udvaronc
egy árva szót sem válaszolt kérdéseimre mintha nem is hallott volna

ahogy a téren a zöldben a földben már mint sírdombon a halálra ítélt
fák csak álltak a délutáni napsütés borzongó küllőibe kapaszkodva
zizgették alig kisarjadt leveleiket és eszükbe sem jutott
hogy elmeneküljenek

ahogy a boldog tudatlanság és a múlt idő mint láthatatlan ködben
villámló pikkelyek szinte zümmögött a kék ég kimondhatatlan közönyétől
mindegy a földönfutók útja hova visz

ahogy a mélységbe tervezett óriás-garázs vászonra nagyított képe
mint kikapart méh már a munkagödrök fölé ragasztott látomás
s csak őgyelegtem arra

ahogy aztán ezt a verset írtam és gondoltam hogy minek is
milyen hiábavaló

abban vagyis ebben az egészben a Lánchíddal az Akadémiával
a halálraítéltekkel és a kipakolt méhű
mélységgel

volt valami névtelen szorítás sírnivaló és szégyenletes

VILÁGMENTE: RÁÍRÁS VÖRÖSMARTYRA

Az ember nem ment semmitől -ig
előbb beledobódik utóbb kérdezi
mi ebben az isteni? hogy működik?

Az ember feljő lába sárbakancs
és ahogy lehull a romantikus agancs az erdő ki-
világosul az út kifut alóla ki csak ki kő fa fű madár
jaj te szegény öntudatra hiába ébredtél?

Menete ma már a tömkelege iránt
viszi kereke négyszögesítve robog
a robot pályáin lökődik irgalmatlanul.

A világ mentén így ide elérkezvén mint
zsilettpengét a nemlételét szorítja most nyakához:
sem van sem nincs közt vadul vonyít.

Mi dolga még ha menthetetlen? A dolgok ahogy
mennek batyu nélkül a póre végtelennek vágnak
a világvágta már nem áztat semmivel
segítsetek nemtők kiabálhat hogy
világ-szubjektum-isten ezt nem én játszom! De ő.

Hallgat minden kinyitva. Vacog az inas. Megy mint
ment és menni fog elébb s
elébb akármi által ráírja magát a múltra
kalimpál palimpszesztjein újra mint ez itt
tudni mellénye papír reménye nincs és nem finomul.

Másfelől hogy eddig eltartott ez csodálatos
a Föld-sziget és elképzelt szellemei velünk
a nem üres ūrben történhet még volna még talán –
elgondolható valóban szabad.

SZŰKIBEN

buggyos lila nadrágban egy ráncos nyakú öreg
nő rikoltozott ezek mind szűkiben vannak
s hogy kibeleezi vörös arcából fekete nyíláson ki-
süvöltöttek szavai mulatott hallván három félmeztelen
malteros ládáknál és két hajléktalan vén vagy száz
kilós kamasz fiú iszonyú hátizsákkal némán
csak az ötvenkettes bakancsok döngtek az aszfalton
fönn a kúpos cserkészkalap úszott át vakon
kilőtt orosz torpedó az északi tenger homályán
egy szakállas tehertaxis oldala majd kipukkadt ott
délelőtt tízkor még kétezerben morajlott messze s
elhevert a házak kimondhatatlan nyomvonalain hogy
kibeleezi hallgatóztam szűkiben? kik? mi? hogyan?

KÉRDEZETLEN

ez itt egy tó egy bányató a dorogi
jó benne fürdeni a vad hő elől ha futsz
a víz befogad ehhez aztán fűlik fogad a partja
zöld a helyi rádió csacska ajka el nem fárad
a nyárfák vattás pelyhei mind rád szállnak
minden együtt egybe külön súrlódik neszez
van sült hal van lángos kóla sör és csúszda

még mit kívánnál? semmit kétlábú fiókáid
fiókái a pázsiton közönséges tökéletesség
tessék csillapodni s ne mogorván elme malma
nyughass halld a vadzab hullatja magvait és
a dorogi tó tükre hagyja kérdezetlen áll nincs
kattogás sem a kín eresztékei nem nyöszörögnek

KÉPREGÉNY

amikor két test
így összerobban
a vak homokban
futó időszemcsék
mind megtorpannak
a nemlét-tok falán
rés szakad talán
ilyenkor titokban
az isten is élvez
valami emberi
átfordulást érez
bizonyságot hogy
lám-lám létezik
látá hogy jó és monda
ajkán a festett
képregény-klisé
gyöngyözik mint
roppant felismerés
egy meghatott galamb
szárnya tapsol lelkesen
ősbőlény-forma
fejek bólogatnak az ősz

légnemű húsa vadon
lúktet már szerda van

EGY TERRAKOTTA

Képregény 2

öregedő meszesedő nem kérdés
hogy ki ő mi ő egy terrakotta
színű papírra írja
lekottázza fölskicceli
írja ez mint vörös-narancs
repkény szűrös leveleit nézni
üres ornamentika
azt súgja semmit
ha valamit mégis mondanék
az őszi bazárból kihajolva
miközben vakvilág tornya
nem az évszak tüzében ég
hogy miként lehetek
együtt angyal meg állat
a térdei közti varázslat
által – tartalom és forma
csak ott lényegül át
csak terrakotta-mód
a hegyi bozót árnyai
aztán már akadálytalanul

A SÁRGADINNYEFÖLDEKEN

KÉPREGÉNY 3

kora ősz és éj közepén egy körül
eljutni a sárgadinnyeföldekre
hol a nappali forróságot megmarkolja
és sötétezüst labdákat gyúr
egyik tenyeréből a másikba hengergeti
gurigázik mint öreg zsonglőr
a homok hogy az ovális gyümölcsöktől
mit szeletenként vagy félbe vágva
jégen hűtve kanalaz az ember
édesség-fokban előbb alig különböznek
e tarkón nyakon gerincen gördülők
(utóbb mind megfeszül gyorsul fölreped)
veled kora ősz és éj közepén oda el
mintha olvadékony Égei-tengeremben
lebegnék a táj meg gyerekkoromból
bukkanna föl és terülne körém Homok-
szentgyörgy és Kálmánca közt a
kukoricások végtelen mezőin sárga
tökök mint heverő óriásnők tomporai
világítanak és a sziszergő akácok
pár szál haját anyás szél fésüli nem
kérdi miért ha se oka nincs se célja

SZÓLNA MADARAK NYELVÉN

ha a szózene elkap a betűkben alvó hang és értelem forró
keveréke az „öregszem” az „öreg fej” holdudvarai akkor is
szavak csupán bár tárgyas vad valóság-alakzatok a közömbös

kalligráfia sikoltó sínjein nem színleg tolatok s mégis
biztató hogy elkülönülve tőlük még kívülről nézem imbolygó
váltóikat még nem süllyedtem alá tartalmaikba még
vonyításaimat is hallani vélem mint óskutyáét száz vagy
százötvenezer év távlatából érzékelem hogy színpadon ugat

hihetem-e hogy forma még mint a szerelem édessége volt
ifjan s még nem mint most
egy más mohóság befelé terjedő reszketés
hogy kamráiban egyre sötétebb hasítás húz magába mintha kezdetem
volna végzetem egy szám és betű szólna
madarak nyelvén mert nincs más nincs héj közti távolság semmi jel
már csak az van s ahogy nem mondható

vagy az idő a szerelem a hangzatok a hő így mind ide tart
hegy húz lassan hirtelen

KORFUN EGY MAKACS ANTROPOMORF

J.-nek és Cs.-nek

ez itt a Time out bár Korfun a neve meg ne
vettet így legalább víg lesz a kezdet

az itt a Ion-tenger partján a fövényen
ahogy féloldalára dőlve tűnődik könnyeden

vagy csak imitálja csak szeretné az te vagy
csörgő kavicsokkal a víz most arcodba csap

s hajnalban aki nézte nézd kel föl a kék-lila ködben
izzó vasgömb a Nap hogy el nem csöppen

az is te az se más
meder neki a versírás

az Out of Time bárból is ha volna ide lesne
makacs antropomorf-forma ez a kavicsos

és szól benne lenn mélyen messze (hol a hanghullámok
vonalát mint golyóstollal gyerekkéz papírra írja

mert nevezni kell legalább valahogy mondani
amit füllel meg nem hallani) hogy van világ

kivált ha egyszer kivált kiszakadt lett gurult ment
vitte hátán a végtelent mint batyuban

dunnát a háborús menekültek negyvennégyben
kézben a koffer kályhán fazékban krumpli fő a front közel

ezek a filmkockák az időbárban mindig beugranak
a korfui makacs már várja rájátszik

a visszatérés értelme a tét hogy mit is kellene
bevégezni miért miféle kört ismételni meg és lehet-e

elég volna talán csak lenni aludni kimondatlan a meleg
homokban volna jobb létezni fügefá-alakban out

vagy mindegy ez az csak elgondolni is szavakon lovagolva
és nem könnyedén hogy mi volna ha volna szüntelen

KOROM

pimf-e még vagy más ütem
item kifelé fújódva föl közben
egész korszak
horpasza ha lónak látod horpadt
korog fekete műanyag-zsák üres
gyomor
rettentő
alul is száj
meg is fordíthatnád ordítva
akár kéjesen

*

a kurátorok megfordítják
ők cuppognak én vicsorgok
dől ránk korom és nyál a Pimf
a Potom vágnak pofon megint
mint facér pecérek eme új kreatúrák
hajdani társak amnéziájuk mézétől
eldugulva üzennek egész kollégium
korom durva murvájába túrva
újra meg újra évente nyomorultul
kenik szét tudatlanságuk szégyenét

*

az én koromban az én koromban
az én koromban jár bokáig
vagy térdig csap fel az éj fekete pora
az én koromban műkorom hull hű-

hó hó hulladék le vad lyukakon át
e vak csillagra vakuló lényekre az én időmben

SMS EGY VARJÚNAK

ne várj tőlem aranyló regéket reccsen rám
varjam a szomszéd tető antennájára száll
a károgó világ híres sötétjét mint rühellem
a szürkület gyors labdája most itt gurul alá

van egy talpa törött pántja szakadt kaffogóm
fogom magam megírom SMS az jó lesz az való
irhám is pont ezért becses így írhatnámok
közt a varjúlevest ma este gombóccal eszem

be se jut hogy a sorjázó süket fülek fahéját
vagy a bematricázott érveket köröskörül
lengessek hímzett selymeket bár mit ér ha
mi az ma varjú hisz így is úgy is teljesül

LIBEGŐK

Fej madárral

fej madárral és patetikus közök
zörög a hegy bokraiban ijedt kéz
vagy feketerigó lába gereblyéz
vörös vadrózsabogyók világítanak
(ezt a színritmust ezt a gyorsan lassulót
még értelmezhetőt most megragadom
most hírül adom kell-e küldöm kinek)
az égi háttér íve reszket tompa-kék

Libegő

Tamás Ferencnek

épült itt egy libegő a levegő-
ben a Rózsadomb és az Akastyán-hegy
között ez tény és való bár nem látható
holott a fényjárással paralel
mint íz és ír itt úgy felel-
nek rokonlelkek egymásnak s a levegő
hol (tudjuk mily szilárdan)
támaszkodik madár és madártan –
a libegőt is megtartja érvek foszló szélein

Ahol ahogy

Beney Zsuzsának

a hegy ahol lakunk álmomban ahogy
megírtam láva-piros púpokat növesztett
s mikor fölriadtam irdatlan disznócsorda
vágatatott köveken a körmök csörgése
tisztán kivehető volt – megörültem még ez
is csak álom s milyen nevetséges hogy saját
szavaim térnek vissza pont így pont már elég
följebb-kijjebb kellene tolódnom ekkor oldalról
megírhatatlan állati belsőség zuhant rám
nyűszítettem hogy álomban irodalomban így
bízson az ember bár önmaga szerzője ahogy

Előhívás

Praszler Katinak

a Pannónia és a Csanády utca sarkán
dekkoltam a tilosban közlekedés elől elzárt
területen villogtattam elakadást jelző lámpáimat
a pincében az Image nyomda gépei jártak
fejemben filmek helyszínek előhívatlan képei
az elektromosok csónakháza és a 60-as évek
az összeférceléshez gondoltam visszafelé elég ennyi
a múlt vélhetően közös szálai ahogy a véletlenek
élet kétségbe vonják – mesémmel képzeld a minap
a Művekben mint hajdani tojánhéjamban voltam
merész szponzorkereső hiába bántam aztán székelyen
mert mert ez nem az én imázsom átváltozni nem tudok
s már mulattatott a dolog majd versbe írom és
P. K.-nak ajánlom gondoltam lesz történet milyen

Mint vers

Bohus Magdának

pogány sugár gyújtja föl lángol
a szelíd vadon s vakon az igazság
denevér-lábába kapaszkodom álom ez is
mint annyi földi más ezüstös szélfújás
fodrozza még zöld a hegy valahogy ezt
szeretném neked átröptetni és nem
tudom miért denevérláb így nincs semmi
esélyem esik le mint meta mit a játék
mégoly víg ecsetei sem képesek súlytala-
nítani vagy mégis vagy nem is kell és ez

az értelme vélhető a vásári lombok
extázisának mint vers libeg át a denevérláb

Intertextuális

Bíró Zsuzsának

csak úgy szétmorzszálódom a közti-világban
mondja Klee Tandori által s míg az ősképszerű
felé sodródik evez úti naplóját a képsíkra szépen
kivetíti elbűvöl fiktív dokumentumaival megyünk
utána de a konkrét nem ereszt közben és mi is
ragaszkodunk a tényekhez mert nem ismerjük
az érzés kontúrját csak mi kintről alakítja így aztán
előnt a sok rendezzük szétesik újra rendezzük
s mi is szétesünk (Rilke-Rónay) tudható de miért
ne tekinthetnénk ezt az intertextuális libegőt is
tárgyilagosan annak és csak annak ami valóban
hogy kivételes pillanatokban isteni-szép az ittlét

Arc-vonal

B. E.-nek

volt egy idő hogy a nyelv melyet akkor
beszéltem s néha már féltem mert a „vak”
szót sodorta számra szüntelen világérzésem fájó
és az etimológiai tárban ismeretlen jelentésű jelét
akkoriban botlottunk össze B. E.-vel az irodalom
nevű folyómeder kiszáradt homokján aki valóban
és a test hűtlenségének még milyen homályába
lökve-zárva is teljes lényével lebeg léghajón-e
néha így képzelem van egymáshoz közünk

szövődik azóta is szó száll a szál kiviláglik
mint az ő papírkivágásai az éjfeketéből a lét
tisztásán élnek teremtményei madár teknős és
hullámozó kulcsolt kezek partja fölött az arc-vonal

Vér a betonon

Nagy és Tsa-nak

kaptam ezt a történetet most visszaadom (írom)
két pofa a buszmegállóban egy húszon és egy
hatvanon felüli összeverekedtek az ifjú az öreget
mindjárt leütötte aztán arcán és mellén ugráltak
vaspatkós bakancsai spriccelt a vér valami ér föl a betonfalra
hónapok teltek el azóta és a lepedőnyi folt alvadt vöröse
semmihez sem hasonlító barnája ma is láthatod ha arra kerülsz
ez hogy lehet a betonon miként képes így megmaradni
mi a magyarázat milyen örület hogy ott van hogy lehet hogy
nem múlik el mintha szólni akarna ments isten kiáltani (égre?)
milyen micsoda kell ehhez hogy így miért hogy ott hogyan
a vér betonon milyen anyag sors élet világ vagy mi vagy ki
hát nem tudom nincs válasz és vissza sem adható tudom
írom most már megmarad közös történet ez is a miénk

HOGY VAN (HA VAN)

Pilinszky János B. I. kisasszonyához

Kísérteties csapdák ezek kezek fundálta mind tudom.
De volt-e fej de volt-e szív vagy az agy játszóterein tomboló véletlen
hangzatok tolják csak össze villanásra borzalom és üdvösség edényeit?
Nem tudom. Csapdák vagy mondjunk préseket?

Vagy mindegy csak legyen beszéd bukdácsolni tér ámulni inni verseit?
Hogy vasgolyó és gurul azt értem érzem is hogy viselni a viselhetetlent
és dolgozni a fedő bűn hímzésein reszketni a börtönőrök váratlan vizitjeit
mely más nyelven sorscsapás s közben kérni fésűt meleg alsót csomagban
s még örülni is ha megjött élvezni kéjét ez megdöbbsent s mégis fonálként
vezet kezek járjatok. De gurulni szabadon? Mi az? Valaki még?
S ha creatura ha szellemtan és elektronika ha saját művét is végül ki kell
irtania szent lesz-e bekövetkezte után az is mert megesett s mi módon
mutatkozik majd ki minősít ha nem lesz mondani hallani senki vagy ha...
Eleve botrány. (Egy ideje én szorongásaim legszélső peremén attól
tartok ezt a létet hogy van (ha van) büntelenül az Isten sem
úszhatja meg együtt így vagyunk vele itt mind mint
mondataink központozatlan szavai – fájdalom)

FÜZETES REGÉNY

KOTORÉK

itt van tehát
a makacs antropomorf
az időmilliomos a világmente-kutató
az inkommenzurábilis szerelemre játszó
itt van a papundeklire írva alva tudva egy nem
lineáris dinamika ümmögése
itt a szeptemberi porhanyó hó hasában hosszában hanyatt
a nap gurigái visznek
még mit akarnál biggyeszi ajkát
benn kotor lenn kinn közben egy emelettel alant
a vasárnap délelőtti udvarra vasakat ki le
mondatokat dobálnak el „még semmi negatív
ajánlat?” „még semmi!” „oké!”
a kotorék a dekkre zuhan
bolond vagy? mi van?
szép őszi napon ez mind egyre megy
egymáshoz adódik keresztül kasul
elvékonyul a képzelt kutyák horpasza
tegnap láttuk a hegyen
eltűnik visszatér
vagy nem vagy kitüremkedik valami résen
büszke vagyok rád harsog a hároméves
Lili ajkán a klisé mézes csésze
ragyog cseng ezüst
kanál a szó
nekem kotorék behúzódni vadnyúlnak tüskés lakály

*és legott kezdenek lábokkal vermeth
ásnok es az földeth belőle ky kotorwan es eg embernek valo
tokorász kuturász kapar vájkál
valaminek az értelmét kihámozza fölvakar
herausbekommen végre elkotródik elsöpör súrolva
kótogva kotonozva meg-megérint*

HULLT A TÖREK SZÁLLT

gondoltam vagy rongyoltam szakadt
rángattam szanaszét ha beakadt
feszegtettem kitérdesedett behorpadt bádog tetőzete
hullt fakult tágult türemkedett és mulatságosan el-elvékonyult

rátenyereltem föltéptem összenyomtam
dőlt a nyakamba zuhant hátulról fejemre húzta valaki
zománcos vizes vödört vadul bottal verte kintről az a valami

ujjbegyeimmel éppen csak érintettem simogatólag ittasan
elvakartam-varrtam lehelgettem és kidörzsöltem álmomban
deszkát papírt testet időt szabad helyet

a képsík kitöltésére hogy belakjam végül a kockát gömböt
oldalt elhúzódtam így törekedtem
hullt a törek szállt mint gyerekkoromban a cséplőgép körül
felhőző rózsaszínű homályban fuldokoltak félmeztelen
ember-alakok hajukat kendővel szorosan lekötötték
por piszok izzadság égő inak a kazalról
ívben röpülő kévék ez volt a világ gondolja ahogy rongyolja

a szótár lapjai fölött *töpreng tépelődik*
törnyős (ótvaros) törlejt (szellemi munkát csiszolással alakít farag)

charaxare (karcolva ír rajzol fest) folyékony ezüst vonalak mentén terjeng
megjósolhatatlan csöndesség a jövő talán szár és kalász darabkái

VÉGRE FUT ÁT FELÉM

az októberi sötétség még áttetszően lengett ritkás füstje alacsonyan
a Krisztina körút sarkán a postával átellenben vártam a kocsi
rádióján Chopin szólt a Bartókról fölerősítettem kinn a láthatatlan por
az a vörhenyes vagy ezüstös vagy valami más mint visszanyelt zokogás
vagy bőszült ragyogás a lámpák csordája meg-megáradt hörgött
a motorok melle ritmustalan
hétfői ideiglenesség kopogott bádogtokban mint epedő kaszakő
ahogy hajlongott apám egyszer régen vagy
ötven vagy hatvan éve zöld meredek vasútparton a postáról
zöld ablaktalan tolatott ki a kapun keresztben a mentő megállt hagyta
villogói se szirénái nem csak némán kimerülten
fehértérsége kockába öntve mint fáradt megaludt tej szegények vacsorája
s az élelmiszerbolt előtti újságosbódé halántékán is verejtek hűlt
két fekete öltönyös a bankautomata körül torokhangokon kiáltozott
egy hajléktalan tántorogva tüzet kért s lábak mindenütt talpak lenn kerek
a házak a házak éjszakára rejtett zsinórokon akkor ereszkedtek alá le éppen
mélyedtek be a földbe vártam ott percek mint évek végre láttam fut át felém

ALVÓ KÖNYÖKÖD ÉS A VILÁGMEGVÁLTÁS ILLÚZIÓI

kell hogy testi érzéki legyen
valódi kétségtelen
a könyököd ahogy alszol s oldalamhoz
ér
vagy ha homlokom és halántékom

vonalanak alsó pontját hol
a szemgödör felső széle fut
könyököd csúcsához
helyezem és
úgy
alszom el: ez a szerelem
elvont mértanának aktuális praxisa
mind mint kognitív meta hat vissza és a hajnali-őszi hűvösségben
míg a Duna felől közönséges rózsaszín ragyogást
fest a szomszéd ház hengeres falára a nap
barlangot fűt körénk behajlított
karod összeránt
hőt álmod időt
ámulok
eddig nem tudtam ezt nem láttam nem voltam elég éber
nem voltak rá szavaim csöndek
rohantam hanyatt-homlok
a történetek sávokban villogó körútjain és
most már megmondhatom
a világmegváltás helyi táncfiguráinak illúziói is el-elragadtak
s még ma sem tökéletes
feléjük fordított pajzsom közönyöm
de eljött végre hívtam
itt van az új változás érintésed legújabb jelentései
egy sohasem-volt birodalom folytatólagos genezise
s ha zeneműnek gondolom karmestere most
alvó könyököd

A LILAHAGYMA SZÉPSÉGE

a lilahagyma szépsége
vagy az öt sárga körte ahogy világít rád sötétkék üvegtálról
túlságos-e kérdezed
az ősz értelmetlen kiáltozásai körül mint falu bolondjáé
kalapjával vörös téglafalról láthatatlan legyeket űz
nem válaszolnak
a patakparti fűz már csupa csontváz
hétéves vagy és futsz haza az üres marhalegelőn át ez a kép
most a lila-sárga-sötétkék peremén
az alacsonyan szálló péntek délelőtti nap fényében
mint hőtérvkép-rajzolat
kiütközik és a néma vonalak egy anyagtalanul csillámló örvény
közönséges tölcseireit mégis kezvedbe adják
tölts megteheted ez a te időd a te
szerelmed olyan
másod
ahol az összeadódások ezek a napról napra járkálások a katasztrofális
Moszva tér bal oldali sávjából levágódsz s el a Lövőház utcáig
vagy tovább piacra nyomdába pékhez krumpliért
csalhatatlanul mindig megérintenek
s közben a marhalegelőn a parti fűz
és fejedben az ellenkező irányba vágató világrém-hírek
amit tudsz és amit nem tudsz de félsz
ezek a túli-inneni héjak mind mint saját
tolakodnak rád gömbölyödnének
szégyen-e hogy összenyomódni irtózol
a lila-sárga izzáshoz
ragaszkodsz újmódián kalapoddal csapkodsz vörös téglafal előtt

BEFORDUL ÉS ELMEGY ÁRNYAIK SZÉLÉN

építmények a kráter aljára fagyottan
a nap huszonnegy órájának minden percében itt rostokolnak
némi vas üveg és beton műkö műpala műkátrány
nincs kihez fellebbezhetnének nincs szünet látszani kell lenni –
fönről ahogy a Várfok utcáról befordul és
elmegy a Moszkva térre vezető lejáró hídján lépdél
mintha most először várna ott toporog lenéz –
bódéforma tetők rozsdás mocsokkal teledobált táj
vagy a buszmegállóval szemben a posta udvarát elkerítő
tégla fal alján sorakozó ürülékhalomok
a bűzfelhő mint rádobott háló a fürdőben –
a kiégett fűvel kiáradt szeméttel meredek füves oldal felső peremén
(lenn az 59-es 61-es villamos csörömpöl)
csenevész fák satnya bokrok takarásában rakták le a korszak
sötét fészkek nélküli madarai munkanélküli jövő
nélküli polgárok ide járnak ez az ő árnyékszékük itt az árnyékszálon
az árnyéktérség alján arrébb a Mammut
áruház ezüstös árnya lámpákkal kipöttyözött belső zsisongás
a szeles októberi késő délután egére festve látni
hogy üvöltenek az óriásplakátok
egy ötvenhatból hobbantott fotó mint logo
„Álmaik szabad jövőben élnek” –
árnyaik mondja és befordul és elmegy
árnyaik szélén vagy ott sem az sincs

A HARMINCKETEDIK VACSORA-VERS

ez lesz ha lesz a harmincketedik vacsora-vers
szombat este van egy vén zenész játszik zongorán CD-ről hallgatom
a kubai Rubén Gonzalez filmen láttam őt
ilyen számokra voltam huszonkettő meg tizenkilenc és tizenhét
követhetetlen belső járataik vittek a habokon nem is tudtam hova
ha azt várod hogy visszasírfam most csalódást kell okoznom
azzal fokoznom ezt a valószínűtlen estét hogy a tegnaptól és
arra vágyom a holnapitól se különbözzék szóljanak szobámban Rubén
zongoráján hangzatai falamon túl egy nála is vénebb a szél
fúvását hallgatni én is úgy találom megéri már a kint hogy születünk
és vagyunk
legyen de észrevétlen legyen eltakart akár megíratlan és ne mondd
hogy ezzel magamnak mondok ellent vacsorámat fölemészttem mindegy
mit hogyan hányadik mert megoldásnak végül csak a vágóhíd marad
ne mondd de mondja kolompja ide csal minden tétlenül kóborló szörnyet
ezért préselődöm a táj a már zöldjét veszített föld háta-vonalába
vérben forgó szemének pillantásával egy sorsvető szombatomra
rá ne akadjon bele ne vájjon ahogy csörömpölve
áthúz fölöttünk s mocskos körme kampója levágódik érthetetlenül

A KÖLCSÖNKAPOTT HEGEDŰ

egy másik este Heifetz hegedül és tíz meg tíz
ujjbegyedig fut megbizserget befejezetlen életrajzi regény
a kölcsönkapott hegedű apád állomásfőnök barátjától
tokja szétesett kimustrált klottgatyából varrt anyád zsákot jól mutatott
a fakazetta mellett iskolából jövet Kadarkúton '50-ben kővel bélelt
hógolyó zúzta be
a hegedű hátát s most mégis mintha azzal játszana itt H.

mintha te volnál az én vagyok tizenkét éves hatvanhárom
szól a hangszer érzelmes fájdalmait minduntalan kibeszélő magába fojtott
félelmeit a sötétségtől eljátszó istenség hajtogatja időtlen panaszait húrjain
és nincs benne semmi meglepő hogy bénán előrebukva-meredve lesnéd
most mi következik mert tudod várod és valóban az s ha mégis van
kiszámíthatatlan ha a kölcsönkapott s fekete rongyban beszakadt háttal
örökre elnémuló hegedű századszorra föltámadó történetében
mint egy légvételeidet visszاسzorító versmondatt hasítékán át
újra bekövetkezik ha képes megtörténni megint
hát azért csak mert itt és ma este következik be: hozzáadódva él
s minden múltat megrezdítve mint fordított ősröbbanás
visszahullámzó
a november estének így ad ésszel mérhetetlen egy hajtűkanyarral mégis
odarántott távlatot hogy ráhangolódva álom-hulltaíg találgass tákolj
feltételezéseket

FEKSZIK MINT HAJTŰKANYARBAN

a domb oldalán hol a Gaál utca hajtűkanyarral az erdőszélhez simul és
kúszik föl
a sárga-bordó bozótból ki a betonra lökve
konténernyi szemét közt fölpuffadt fekete kabát
fekszik mint lefejezett lény emberi pózban egyetlen
másodperc szilánkjá elég hogy megrettenj
ha arra hajtasz kocsid magától sikoltva megfarol vagy a fékre tapostál
ijedten
keskeny palló itt az út két erre haladónak s látni alvadt vér ül
körben a lombokon hiába hátrálsz rendezkedsz és tiltod el
szörcsögve mégis összenyomódik
érzékelt és tudott képei mind valódi kínban mohón odarántják
az agy vad pillanatragasztói megdermednek közben

nincs isten hogy szétáztassa vagy a félelem fájljait törölje csak az egészet
véltetőleg mindent
a hulladékot a hullajtóval együtt a hajtűkanyarban fekvő lefejezettel
domb oldalán hol a Gaál utca a bordó bozótoshoz simul

SZORGOS RAJZOLÓK

ahogy a fiaim is rám egyre
mélyebben szántó vonalakkal hasonlítok apámra vagy csak az öregedés teszi ezt
teszem azt az idő meg az egy lábon ugráló vaksi történetek együtt
mint szorgos rajzoló
a koponyaformák járomcsontok-púpok és kunos szemrések kívülről is látható
ábráinál rejtettebb geometria
valami hangzat- és ritmusféleség egy levegőben elfekvő áramlás
függvénybe csálthatatlan csobbanásai
kimondhatatlan verslábak futása vesszők közt sárga fűzvesszők suhogása közt
vagy roppanékony halastó jegén a szánkó nyoma olyan messzeségben
hogy innen ahol vagyok bár hegytetőről nem is látni
csak ködöt kazlakat és az ezüstté fagyott jegenyéket sorban mint
leszopogatott halcsontvázakat fölmeredni a dűlőút mentén
a majorba menet vagy
nyáron a vasútállomás mögötti füves dombról
meztelen talpam dobogását verődni ide füllel fölfoghatatlan morzét
és a lovakét bakancsokét vonatokét
ezek mossák össze satírozzák és rádiózzák hányszor jártam ott
kéretlen kutatni
s mindig a kezdetektől az egész távoli egyre távolibb
és minél többször bebarangolt annál ismeretlenebb tájat
nem is a tartalmait a testeket a körvonalazható szerkezetek szíjait tartókat
de ahogy ceruzás kezünk fut hozzáadva a maga reszketését
más és más ugyanazt vésve így az arcra

mondhatom-e hogy ez teszi ez a toldalék hasonlóságunk
feszítő közei

ISTEN NEVÉT HIÁBA-E

a tízből egy vagy kettő de ha meggondolom
több parancs ellen sem vétettem soha bár a „parancs”
és a „vétség” nekem két egymástól oly távoli város melyet
összekötni út csak feltételezés
kezem a létezést mint házat tégláról téglára nem az alázat
híg (se kövér) habarcsával próbálja és rakosgatja el-elkalandozik
hatalmi szemmel nézve bíz megbízhatatlan
ezért kevés jogom van akár érintőket húzni itt – vagy mégsem
és ez nem afféle kimázolt nyelvi fordulat
ahogy Istent emlegető szavaimat most számra vagy számba veszem
ha káromkodtam se az éretlen suttyó trágárkodásaiban vagy divatosan
később a szabad szájú értelmiségi pózai szerint
nem dobálóztam az Ő nevével
verseimben is jobbra csak istenek
az isteni mint jelző vagy az istenkedés tűnő villanásai
gyönyörködtettek pogány pagonyok érzéki idiómái rémület ellen
de az *Isten rózsafái*ban elcsábított
a nagyot mondás vágya hogy apám kertjét a sárga vörös
gömbökkel sóvárgásomat a társasság szentségére
méltó magasztalással megjelöljem a hatvanas évek közepén történt
ezt a címet kellene „kidobni” a kötet élére kár hogy ugye nem lehet
dünnyögte Csanádi Imre baráti lektorom csak hallgattam
szinte ijedten hőköltem magamban hogy a név a cím
milyen erő az *Isten* kivált
óvakodjak –
utóbbi éveimben meg mondhatni megint a hatvanasokban

az emberlét kulturális konfekcióinak henye vihorászását vagy
a vallást vezényszóra falók nyögdecselesét hajcsárokat
ahogy Isten nevét hiába hitetlenül veszik adják ezt az egész
évezredre kent micsodát eltolva
és a belső hangot se bánva hogy öregszel öregem s azért
kortyolgatsz bölcselmeket a nincs a van körül ezt nem tudhatom
a névképzetek hullámain úttalan utazom-e vagy minden ráfogás
a létrehozó ige és az üresség között
a mindenek előtti ősrobbanás dörög és hátrább még a' mögött
egy Isten előtti Öreg vagy Üreg egy léttelen mert névtelen hiába-e

KOCKÁS FÜZET VOLNA

*Ebben a kockás füzetben '51-ben
és '52-ben „Napló”-t írtam pár oldalon –
harminc év! Most a papírt szagolgam,
a szavakat fölolvassom és hümmögök, hogy
se megihatott, se nevetséges ne legyenek, bár
miért ne, és ki előtt – ez csak a felszíne;
amit most írok, mije – minek? Kinek?*

amit meg most írok mintha ceruzám alatt futna sárga
foszlékony lapjaival az a gyerekkori kockás füzet volna
kiterülne készségesen túrne lenne meghalló fül
vérfagyasztó kérdéseimtől el nem húlva hívna gyere mond

én meg elhinném és mennék megint lapról lapra tolnám történetem
mint pályamunkások a talpfákkal megrakott vaskerekű kocsit

vagy háló volna a kockás lengve alattam térré vált időben
négy sarkánál kifeszítve de hova mivel ki kötné oda csomózná meg

vagy cirkuszi sátor mert az volna mi más a vörös mélyben iszapcuppogás

vagy a kicsi négyzetek betűről betűre vezetnének egy füzetes regény

Kútájó Kovács Sándor a hetente biciklivel Gige felől
érkező bakter-helyettes hordta nekem tucatjával cowboyok kalózik
tuskólábú szörnyek hátborzongató históriáit '50-ben

ez a kockás nem az a kockás

ez a füzetes a máza vagy a fénye annak
mégsem emlékezet csupán
a végtelen után futó vágó akkori felhői vattás paplanok öreg
kopott molyrágta szétfoszló stb. báránybundák
itt repülnek át megint

s ahogy a délutáni személyvonat mozdonya ritmikusan sisteregve
kilövi fehér gőzpamacsait
fekete verejtékben csillogó testének
minden porcikája reszket roppant erejét alig győzi visszafogni
hogy álljon mozdulatlanul mert ő maga az idő a folyton folyvást

folytatódó semmi számokra soha nem tekintő ahogy tart telik pereg
zuhan
akármilyen rámondható mert nem ő tart telik pereg zuhan egy füzetes regény

CSÓKAVERS

Poszler Györgynek

*Ablakom
előtt kissé balra
délnyugatra megtördelt fa fiatal áll domb oldalán.
Csúcsa alatt a mégis szépséges
középen*

tüskés vonalakból összedobált talán csókafészek.
Lakatlan látszik a levéltelen ágak közt
 átcikázik hideg drótsugár
 átpereg durva ezüstpor a köd
 s hujjogatra előbb a hegyről alázuhan
a szél-óriás kocsonyás medúza-test aztán az ég
 elhomályosul orromon vastag szemüveg.
 Fakó-lila levelek
 ritkás esése ősszel látható zene.
Persze hogy könnyed álomszerű szinte víg.
Fönn fekete bordák kosarában ugrál a szív.
Lenn vélhetőleg döglött madártól sötét
 a föld.
Csattog a csókavers mondom
 s közben
 fél pár drapp cipő az agyagos dombon
 fűzős embernél nagyobb csörtet a fagyos
 fűben ismerem tudom hol vagyok.
Az Akastyán-hegy volt ez és maradt mint mágneses
 méhű szándéktalan vadon.
Hol Sárkány ott Oroszlán is vagyon
 suttog a fülembé így ámít
a mese majd újra megszüli kimondhatatlan fiókáit
 hallani csókák csikogását.

SZÜLETÉSNAPJÁRA ÉS MAJDNEM

November végén előkerül, félig térül, félig fordul megvasalt
cipősarok, fagyos kavicsra úgy csikorog, hogy
régén (talán) dálnak írta volna.

Ma is majdnem, a forma illatos héjai fölrepednek, megcsendül.

Inkább lejjebb merül, alá, onnan nézi, nem is szemmel,
november festett szópihéi szétáznak arcán, látja
belülről, mondjuk; sötét porzik mindenütt.

Megtartja azért félig a tenyerén, mert kiszámíthatatlan.

Félig oda se pillant már, ha hozzá is hajol,
tudja jól, csak könnyedén, hogy esélye legyen...

... a majdnem megint dal ekkor kicsusszan hangtalanul;
ijedten utána kap, aztán földerül, de jó, hogy nem törékeny.

S van öröm. Pont egy pont, mint
levegőben az ujjbegy nyoma, mutatóé bizonyára, rábökött.

S zúgnak a lapályon terjengő hajnali ködök,
vagy a szemközti ház tetőterének beépítésén dolgozó ácsok,
kőművesek liftje az; sapkás, bakancsos árnyaik és a nyírfák aranysárgája
akkor is a képzelt ködön át dereng,
ha egyszer születésnapjára és majdnem, így reális.

Vagy így szeretné. Mégse mindent semmivé.
A dal mint az őszi lég
testének fényes érintése, szerelmi lépték lenyomata, ott van
a fenyőgerendákon csattogó szekercék, kalapácsok ritmusaiban,
térül-fordul, itt lábal.

NYÍL-DAL

hajnalban
még hajnal előtt nyílik a rózsafa íve
az ablakon túli hegy parazsa farkasa fészekben inneni héj hője
hol az éj a húr
hol a nyíl megül
hegye ott a hegy mögül kelő nap vöröse ott elidőz
míg
nyílik a völgy zizeg csobban a lomb a tó
és úgy zúg a test
mint túlfűtött hajó egyenest
érint meg szakad át vitorla kibontva talptól tetőig dübög át
még hajnal előtt

SZÁM-ADÁS

*Míg hó borítja szürke földjeinket,
addig talán mi sem romolhatunk meg.
(Jékely Zoltán)*

kiírom magamból gondoltam ezt kiöntöm
a zavaros levest véletlen rímeit vétlen lököm szét kitagadom

az űrbe hullatom hogy hordja el a szél lükén
de tudtam és tudom befelé megy minden kimondható

s a kimondhatatlan ok is a semmi ha az van ott a végén legbelül
még mélyebbre ül alul lebeg alá mögé még kopoltyúkon túlra

s hogy akkor mit lehetne tenni húztam-vontam mondtam csönd legyen
mert sípolt a fülem holott félálomban voltam jól van ezt ismerem

sokat próbált fonál nem szakad rögvest nyúlik mint a nyű nyák forma
én szövöm akár hernyó a házát s máris ahogy ezt gondoltam

egy házban voltam egy szobában be volt bútorozva világos huzattal
behúzott bútorokkal s a függönyös ablakon át a tavasz látszott

én nem látszottam csak álmodtam csak néztem egy férfi olyan
negyven körüli egy másik hasonló korút a tapétás falhoz nyomott

fojtogatta buzgón az meg ököllel ütötte támadója arcát de nem vérre
ment csak imitálták vagy azt se csupán jelezték valami filmfelvétel

próbája volt nem olyan valós mint a kávéházban ezüst szoknyás
szerelmem

kislány korából sálját a ruhatárban nyakamba dobta és nyomban

ahogy a gyalogátkelőn az utca túloldalára értünk száját a számhoz
adta húsos ajkai közt az édes gránátalma-fogak végre

gondoltam ez már nem álom de folyosón futottam s le a lépcsőn
üldöztek a korlát széles fája alatt csúsztam szűkült itt nem férek át

ide beszorulok itt meghalok s már jöttek is röhögve mind ott vonultak
akiket olvastam este Z. vendégei szegény felsőbbrendűek trappoltak le

felbőszülve sírtak boldogtalanok a nihil tűzkutyáitól fénylett homlokuk
végre megértettem hogy kicsodák hát tettlegesen mind elbukottak

rossz szagot húztak a Moszkva tér konkrétjai ők az önkéntes
koldus és az árnyék vagy a piócás ember halljam hát azt a szót

ti fantasztikus filozófiák mint meddőhányó púpjai a képzelet bedőlt
bányái körül de csak hulltam befelé amorf zsákba nem súgtak

nem is ők voltak múlt ifjúság tündér taván eveztek irodalmiak
de megkeserültem hogy köztetek ültem örültem örültem

vagy mégsem ha volna számadás a versben központosítás
de nincs és hallom a hiábavalóban is csak vinnyog a valótlan

szénporban köhögtem vizet lapátoltam aztán sáv derengett ablak felől
a szoba mint valódi dőlt rám csúsztam itt nem férek át az év karfája fáj

eltűnt minden jelenés az ostoba óramutató ez a fölcicomázott nyílveasző
röpiült előre kicsinált szívbe pont és trombitáltak hogy beletalált

az éjfél kigyulladt hentergett ijedten a köd mint ezüstpor aranypor
fellobbant az alacsonyan szálló naptól újra elsötétült semmibe aludt

a semmi vártam a havat Jékelytől a mottót vigasznak tenger szájalás közt
az első hó szavait csönd volt értetlen fény ahogy átértünk a számat adtam

2000. XII. 28. – 2001. I. 1.

EZERLÁBÚ

MILYEN NYILADÉK

Ha nem volna szó meg
rajzolható hang és vonal mögötti
zajlás
jelentéstelen (lenn vagy fönn akár) akkor
mi lenne hát? Üresség nyilván nyiladék fekete plafon végtelenje.

A konyhában
a jégszekrény tetején fatálon
almák pirosa sárgája bár várom
mint meta lep meg hirtelen
belépek. Elbűvöl a fényfestészet
szemem láttára történik meg
íz és illat testet ölt
ahogy nézem a csendélet idomain átsüt nyers édesség fehére
almahús.

Közben a februári ég borzongató meleget lehel rám.

Ablakon át forral a nap.

A méhek bogarak álmában rajzás kísért még korai
rügy és virág már fakadni készül. Az almákat aztán
(nem ezeket)

zöld ágak közt fölöttem mint ernyő küllőire
aggatott vörös gömböket látom.

Fekszem alattuk fölmagzott lósóskák közt
vasútpart alján homályos kilencéves délutáni lény.

Kilenc vagy tíz vagy tizenegy.

Póknyálnál milliószor finomabb légszál-vonallal mindent
elérek innen. Van oda ezüst

szabásmintám
az almákat összeilleszteni és lenni csak két pont közt
nem kérdezni elnémulni a csend mögött. Ez
az egyetlen út alighanem.
Alattam izgága talpak szorongva rostokolnak. Tudják: nekik
járhatatlan. Ezer láb volna jó.
Állok a konyhában szombat délután van.
Hétfő reggel. Milyen nyiladék kellene a kelő nap ecsetje
a házak közt benyúl és ablakommal
szemben egy köves-agyagos partdarabot rózsaszínűre fest.
Vagy szerda délelőtt.

BIZONYOS ÉRTELEMBEN RÁÍRÁS EGY SZÜLETÉSNAPI MEGHÍVÓRA

ráírom hogy szabaduljak?
ki nem zárható kinyitom
az idő rejtett térképét
megrajzolom mondjuk a számokét
mondom hogy harminc éve
harminchárom évesen
bizonyos értelemben a krisztusi
illúzió párhuzamaitól sem
érintetlenül és fölfelé kifelé
buzgó aktivistaként valóban
talán bizonyos értelemben a
topon voltam mifélén is és
az ötvenéves M. M. is és
volt valami összeadódó
létesülés velünk bennünk
a szemünk szavunk agyunk

aztán tegnap láttam őt
vagy tegnapelőtt mindegy
most volt most van most
megyek ott a Városmajor
utcán ahol tőle két házra laktunk a Vakegér fölött
abban a tetőtéri mosókonyhából
átalakított lakásban ült
nálunk egyszer-egyszer este
egyszer azt mondta
(fejtegetései végén mintha színpadon)
nem értek egyet a világgal
derültünk hogy milyen
patetikus és szerettük érte
jó volt játszani véle
irodalmat aztán elsodródtunk...
nem! ezt ne mondjam
eufemisztikus így
a kilencvenes évek elején
már egy vállrándítás nélkül
ment mellettünk el az
általános elmenések árján bálján árnyán
most én nem úgy megyek el most
nem úgy akarok nem akarok nem
mellette nem elmenni nem ez képtelenség
a szárnyas és szájas evezések
mint repedések a fölsejlő bűvös távolságok
saját irányok egyetlen
papírra tudom így összerajzolhatatlan -hetetlen
és mégsem különálló
relációk bizonyos értelemben
a nyelv ostoba sablonjai jajongani
csak hangzanak dehogy

vagy igen vagy nem vagy
ott vacogok itt
e megnevezhetetlen
közök alatt mögött póre
partjaikon a mindennapi élet
és az irodalom tényszerű
rongyaiban konkrét küllők közt
 kozmosz lábassal kezes nyakassal
 beakadt bőrös lelkes lény
 a por peckes szúrásai
 nyakamban és csontjaimban
felhőző viszonylatok kéjek is
 a suhanás húsa ahogy mondom
 s megyek lábat emelek
 a hároméves Lili kezét fogom
 elálmélkodva ballagunk
 az alacsonyan szálló téli nap
vastag árnyakat
húzzunk keresztben elénk átlépjük
most jön ott M. mint megírta pont úgy jön itt
a mozgó képek a mozgóképeket
utánozzák jobbjá bottal tapogat
balját a házfal támasztja meg
a roncs test látványa elhomályosít
 van egy fotóm róla mint
 faun ül (N. felvétele) Kisorosziban
most érünk egy vonalba
most néz felém a kép
nem mond neki semmit
nem ismer meg nem
szólítom meg leizzadok
 és nem tudom nem

merem nem találok
elvonszolódunk két képtelen
bizonyos értelemben valami hol
veszett el merült alá nem
most vagy ki tudja mikor hol és mindegy-e mi

EZER LÁBÁN ÚTJÁRA ERED

Ebbe a belső beszédek utak
futások fejnélküli lovasként elporzó vágatások külső héjaként
gubóformára szőtt könyvbe
hallomások és elképzelt időtérképeim mappájába
most a hosszan kanyargó vágatlan vonalak ösvényein váratlanul
kibomlott céltalan cérnaszálakat összeragasztó igyekezet hevét
szeretném
a vonszolódás közben kiókumlált szabadulási ábrándok lenyomatai
közé vagy mellé vagy mögé vagy köré
mint pólyát csavarni lassan mondatokat.
Ha útjára ered egy ilyen ezer lábán s még nem tudja hova
és mi végre jut förtelem.
Ha tudja és menetirány szerint döng bakancsos lépte
milyen vad papír-masír lenne
úgy nyakamba kötve fekete sziklakolonc ugrani feneketlen tó tükrébe ne.
Tárgyilagosan szeretnék
húzni sorokat ráéréseim váltóin átdöccen velem ifjúkori
sétalovaglások
pandanján lépdelek egy februári délután nyugati lejtőjén
a János-hegy és a Hármashatár-hegy kék púpjai közé
a gyapjas ég hasa belóg.
Oldalt öklömnyi nap hunyorog
a transzformátorház szürke vasára kátránnyal írták

buzgó kezek hogy NO SKINS NO PROBLEM és HALÁL
utóbbi vastag vörössel.

Ezerlábú

álmélkodom el gyalogos gyönyörű kigyötört kín aki vagy ami
kaptatok hátadra veszel-e mint hajdan dőndül és csikorog
lány redői mögött minden.

Mi lenne ha egy-egy
szót csak úgy találokra elgurítanék mondjuk „köszörűkő”.
Apám eszkábálta vízzel teli favályúban forgott a korong.
A disznóölő kést a káposztaszelőt a húsvágó bárdot élesítettük ott.

Hajtom ma is.

Sívít a fényes vas és hátamon ragadós ujj fut le
tarkótól talpig démoni pedál
egész pandemónium a világ s mind hujjogatnak
de a köszörűkőre le is ülhetek
vagy fel akár mint majom
ha kipirosít alul magamat
mutogathatom.

Egy köszörűs kaffog álmomban cipőmben sorra sort öregem azt hiszem
egy vándorlány jöhet-mehet fogadd el szabad.
Keze alatt szikrázik a kő kiszakadt körvonala az idő ürességéből kiviláglik.

ÉJSZAKAI AKVARELL

nem több a soknál ez az éjszakai óra kettő s három közt
a táj ahogy kinézel az eső mosta hóra s valami
jóra próbálsz gondolni már a hangzás is csábít
kedved támad el nem rontani érzed így vagy te valóban
förlölsz a hibiszkusz alól világító sárga éjszakai lámpa
fényében figyelsz hogy nézzük mi ez az ébredés
ez a nesz ez a soha nem volt tompa bizonyosság

hallgatód a csend jelentéstelen hullámain zümmögni
talpadig éled minek is neveznéd meg merülj hát alá
maradjon egyben áradjon vigyen elválasztatlan út az utasát folyó
de szembe ahogy futnak folyvást a fák mind más és más szakadatlan
és nemcsak az alak meg a suhogás de képzeteid is a víztükörben
s mindegy hogy álom is lehetne akár akvarell a szoba-kocka
belső faláról szem magasában egy lavírozott tusrajz
néz rád lágy Szőnyi-táj felhők és erdő rét ég víz dombok szürkéje
mint kívül a hegyen elfogyó hó az eső ujjai alatt ellágyuló fénytelen ezüst
vacogó kora márciusi vidék úgy rakosgatód amit tudsz vagy nem tudsz
vagy szeretsz és azt is amitől émelyegsz a két meztelen kezeddél
– a szálak most meleg esőben áznak a föld pusztá papír
és mindig az a kérdés a képen hogy milyen arányban marad
befestetlen éppen a fehér

JOTTÁNYI

Kiviláglik, hogy heterogén, és úgy csapódik hozzá
(hangtalanul vagy viharos morajlással, lágy talpakon
lopakodva az éj illatos partja mentén, mindegy),
szörny-fejét (ha az) úgy emeli a felszín fölé, úgy
jelenik meg minden, hogy ritmusai, a csobbanások,
közben elkábítanak. Belegondolva fölfoghatatlan.
Horgászait is kifogja. Kimondja hát: halastó partján
klottgatyás gyerek ült valóban. S a tisztelendő úr feje
kopasz volt, orrán apró, kerek, fémkeretes üveg, mint
majd a *Született gyilkosokban*. Merő formáság-e, ha
egyszerre látja a vízparti hittanóra és a filmszalag térben-
időben összemérhetetlen kockáit egyazon bukfenczel
átvetülni ide, hallani, hogy a pap Absolon történetét
meséli éppen: Dávid király fia hosszú hajánál fogva

fönnakadt a fán, öszvére kifutott alóla, itt lóg, ni,
nézzétek a képet, már jönnek oldalról a dárdás ölők –
ha összeférceli egy ceruzával húzott vers-vonallal vagy
láthatatlan drótra fölfűzi és a nemlétből ráérősen
kihalássza, tartja tenyerén: érzi-e magához (érzi-e
magát) jottányival is közelebb?

IMÉNT

Most volt, imént,
ment a Trencsényi utcán,
domb oldalán, tizenkettő előtt,
a mai nap szélfúttá testében,
arra éppen, J. meg ő.
Most volt, két órája.
Mire megírja, öt lesz, vagy
százöt, mire olvasod, mennyi,
lesz-e, és miféle múlt,
eljövendő múlik el addig,
szakadatlanul növekvő idő,
kiszakítva most egyetlen darabja,
énje révén, konkrétjaim útján
írja most, hogy írom ezt, hogy
írtomban megint ott megyek,
a Trencsényi utca elején megállok,
üres telek dülöngélő kerítésének lécein át belesek, beles, benn van,
bentről vissza,
elszáradt gyümölcsfák összedőlt lugasára lát, a mélyben
rég behorpadt tetejű ház, széllal bélelt bódé, budi, szerszámoskamra,
betonkád.
Az elvadult kert nedvesen csillogó ágbogai mint L. Sára fotóján

a temetői ösvény fölött egymásba forgó fák örvényei. Most a képet a versnek is megmutatja, most az útról fölvesz egy rozsdás anyacsavart, most emlékszik, hogy ötven vagy hány éve nyers mogyoróból vágott botot lengetett, annak a végén fityegtek félelmetes súlyként ilyen csavarok. Fácánra, nyúlra akartak vadászni vele, V. Gyszi tízéves volt, ő tizenegy. Nézi a temető fáit, az elképzelt fácán villogó tollait, képernyőn a betűit, s legkivált a botot, tenyerében érzi a kést, ahogy faragta, a zúgást, ahogy suhogtatta imént.

SEJTI, SODORJA

Két fekete láb megy itt
a képen az egyik mintha kéz
volna tépett kályhacső-forma
enyhe könyök. Fönn csupa fej
minden.

– Mondom hogy festett
tartalmilag merő képtelenség
egy öregedő bohóc bizalma
összevarrva kenderből sodort
szurokkal kent fonállal lóra vagy
madárra emlékeztető szárny-
és mell-vonallal visszagömbülő
állal göndör szakállal (nem állal)
ezüstösen csillanó valóval.

– Milyen
mulatságos. Kell is hogy lenni
lehessen átvétülni.

A holt papír persze
így sem él. Nézni kell és hallani
mint illusztráció tapadni rá

menet közben elkeverni egy
vacogós márciusi vasárnap délelőtt
akart és véletlen tényeivel.

Lehúzott
ablakú autóból rádió bömböl. Az édes
magyar nyelv politikai pipettái
következetesen csepegtetnek az éterből
beborul megered szállingózik.

Világoskék és kanárisárga kastély
kerítésén fekete kutya néz ki rá
ki ez hol vagyunk milyen égitesten.
Arany szemgolyók pörögnek
bálványként rezzenetlen pofájában.

Városi varjak csapata károg.

A képen mozdulatlanul lépkedő
lábak és az utcán járó cipők, a kutya
és a varjak feketéje közt vezet útja.
Sejti, hogy erre. Sodorja. Keni szurokkal.

FALRAGASZ

Ez most legyen falragasz.
Nem csak mert a címe az.
Így pedzem a kéjt, a kint.

Vásároltam egy üveg
sötétszürke ecoline-t s ma
hátára ülök, „gyí te” biztatom.

Az ürességgel ijesztő lapon
nem irodalmi babra megyünk,
a fölfestett pedzőpálya
nekem lidérces lapály dehogy
gálya – hiú meszes hajó.

Közben szárnyasok hada húz a ködben,
és lám egyik sem angyal mögöttem
csalános bozótban kígyó és hiúz.

Nincs-ló van-ló fagyasztó szél fú,
a széle ezüst, a lába ezer, a falragaszon
egy bő araszon szűkül szabadon,
ezt játssza.

VARGABETŰK

lépek s mintha suttozásban járnék
Radnóti Miklós

Ha az amerikai kémrepülőgépet a kínaiak meg nem zavarják
s kényszerítik veszteglésre gondoltam
a Kis-sváb-hegy és az Isten-hegy közti völgy lankáin
lépdelve összeemelegedve
ujjbeggyel tenyérdombbal kézfejjel és minden tőlem telhető
pillanatnyilag adódó módon szerelmeskedve J. kezével

most is nézhetnék fönről szokott sétáinkat és lézersugaras
készülékeikkel rögzítve majd kivetítve-nagyítva
mint kozmikus palimpszeszt legfelső rétegét elemeznék az ábrák
ismétlődő formáit

a káoszelméleten dolgozó legújabb laboratóriumok
titkos kutatói homlokráncolva ismernék fel és el hogy bír betűket látnak
és hümmögnének és kérdeznék ezek mifélek ugyan?

Megmondom. Vargabetűk.

Én most egy vargabetűt vetek még ezek itt osztznak a' jószágon
vagyis faképnél hagyom egy cselugrással kanyarítással cserzőimet
ványoljátok az üres űrt hiába hibából nem lesz szalonna
gőgből se tudom de rémületből? egyre megy és én is arra bár
betűimmel és nincs kerülő hogyan kitérni így is illúzió és mégis

mégse mindegy hogy az Isten-hegyen most Radnóti nyomába lépve
dűnnyögök a suttogó fűhöz hajolva írva rá de nincs hely hova
elbujdokolni sem fényesebb jövő akár elbotogni oda vagy csak én
nem látom mert a tálibok robbantásait látom a moldvai piacon árult
emberhúst és honi politikusainkat ahogy a digitális ablakon kihajolva
számokat dobálnak kegyesen a nép közé.

Vargabetűink céltalan ok és okozat közeit kikerülő szavakat
írnak a kor médiumait kutatók nem létezőnek vélik e sem van
sem nincs közt létezőket újjé tagadni sem kell eleve kész a diadal.

TRANSZFIGURÁCIÓ

a kívánságok sora tudom végeérhetetlen
szólt a hal és ráérősen el
hevert a fénypikkelyes tenger hátán
a Peloponnészoszon voltunk vagy álomban-e
úgy Epidauros irányában délutáni kékségben

oly transzfigurációkra képes egy-egy
szerencse-fia-ember hogy a csodatévő
csak tárog hangtalan mi ez én már az
ezerlábút is bevallom megnevettem
hogy mégis mire jó ha ráadásul most
megadnám az ezeregyediket kérnéd-e
és hova vitetnéd magad milyen útra
célba szólt a hal mondtam hogy igen

kérném és moziba mennék mint negyven éve
a Kun Béla térre egy világoskék bőrdzsekis
tizennyolc év alatti lányt a Zola-filmre be
csempésznék aztán mellette szorongva ülnék
s közben vadul beleszeretnék hozzáláncolódnék
világok káoszával és ezeregy kapcsos lábbal
történne meg a kettős transzfiguráció

a hal erre hosszan filozofikusan meredt rám
hogy csúfságára kívánom-e a valóságom vagy
ez maga talán a Más és Ugyanaz csapdáját kijátszó
örök visszatérés a víz opál árnyai a parti olajfákat
látták hajlongani csobbant a homályló
eltűnt némán a hal

EGY ÜZLETKÖTÉS ELUTASÍTÁSA

fű fa szél zúg éjszaka hangok
alszanak a fülben mezítláb
lépked kinn lelopakodik
a hegyről majd' megvesz az isten
hidege minden tavaszi

zöldet magamat nem adom
mondom ezer lábamból
egy sincs átjárni oda (hova is
volna vagy mi lenne az)
erre megint csak kezdi fű fa szél

VILÁGSZAVAK LEPEDŐKKEL

jön megint új nyár új beszéd világszavak
nyomakszanak be a szél hátára lepedőkkel
felkötözött batyukban bálák nyelv-batárok
zúdulnak alá el ne söpörjenek még (majd)
megtanulom (nem) a legkorszerűbb
kifejezéseket de húz benn nyom vad nehe-
zék-lélek-vonszolódásban magamat marom
meddő mint karomat lengetni röpjűlek

CSAK CSÖNDET CSAK LÁSSAM

nappal volt már még égett a
mennyezeti lámpa és a kék kockás
terítővel fedett víg asztalon heverő
szemüvegem lekicsinyítette
megduplázta a sárgás villanykörték
képét csak ültünk ott voltunk ott két
kérdő hallgató lény maga közt
kinn elállt a habokat verő sötét szél
dagálya apadt keskeny sáv gyúlt penge
fény csak csöndet csak lássam ahogy
telik ahogy süllyed emelkedik él

SZEGÉNY ISTEN

szegény társtalan védtelen bujkáló Isten
a név mögött maga van nincsen takarója
mondani róla nyakába varrni de könnyű
kegyetlen vad fantasztikumok özöne dől rá
minden embertelen és nélküli ok ő csak ő
gondoltam egyszer sajnálja már meg valaki
jusson legalább ezerlábútól neki is egy
feje felől elhárítani retteneteit út

A SZÉL TOROKHANGJAI

ha Isten – úgy blaszfémia valójában
minden szappanopera-sztori Mórija-hegy
s még Jób is vagy Jónás de beszélni ok
a semmire másként írni se volna mód
sem vers-test akármi tárgy bár illanó
vagy a szél torokhangjai s más történetek
míg megyünk fűz vesszők suhognak oldalt
s közben vagy velünk szemben fut fut az út

VERSES MEZÍTELEN A JÁRDASZÉLEN

Járd a szél szokott szeszélye
fodros köténye zöld meredélye áttetsző
tejüveg-hasú éje hajlatai lágy belíve szerint
arra ott azon kintornázz.
A járás maga mint ok és cél elvezet
tudod-e hova?

Járd mégis a szél lova vágta ösvényt
az önként (álomban?) hasított csapát
járj vagy ússz vagy repülj
tedd meg légy utas
járj bár mint saját ezerlábúd bábuja
verses mezítelenje
át.

Foszlik a járdaszél csupa rojt. Nincs beszegve
kigondolva fölfújt ing lóg az ablakban
hamari banda gajdol
sötét van gyújts egy szál gyufát.
Most kötelezik fel az új-világ-klientúrát.
A nyár mint foltos hiéna ugat
ragad a díszpinty a polgár esze elkámpicsorodik
szívéről lepereg a rákent foncsor.
Doszt van posztból a koszt is kétfelől fújják
mintha nem volna mindegy
de a jobboldali járdaszélt ugye nem kedvelem
a balt meg nem is látom a pártok
a partját fölزابálták zárva örökre ama tárnák.
Járdámnak most lehet nincs is széle.
Ő a szél maga. Útfél pereme borotva éle hogy járjak éljek.

KÉT SZÜRKE FEJŰ FÉRFI AZ INTERCITYN

utaztam este himbált lágyan
vitt hasában az Intercity-cet s látom ám
az ablaküvegen túlról jobbról és balról kattogó vagonból
(a miénk pontos mása légmentesen tapad)
innen is onnan is szürke fejű rolós homlokú férfi-alak
vínak szomorúnak se mondható

állát tenyerébe támasztva néz rám vagyis néztek
tárgyilagos vonásokat mímelve e párhuzamos pofák
az orrukról kissé lecsúszott szemüveg vastag kerete fölött
megszólítom egyiket mit bámul ismerjük egymást valahonnan
együtt őriztünk netán tehenet füves vasútparton
Mona Lisa-arcú nő ült vele szemben nem hozzá tartozó farmernadrágos
a térdén tartott tenyérnyi fekete dobozt nyomogatta és
lilára festett ajkaival rágott
vagy a nyelvébe épített karikával játszott
ki tudja
a mellettem jobbról és balról suhanó férfiak
a két ezüst sörtés ugyanaz is csak feltételezték ezt vagy ezt sem
a lárvaszerű nő
tekintetük terének külső homályos tartományaiban ült almazöld
huzattal bevont magas támlájú széken
s különben is engem néztek szinte szemeztek velem
holott nyitott könyvet tartottak kezükben
a borítón absztrakt festmény
tompá színeit-formáit ismerni véltem és a cím is olvasható volt

'99

jó vicc tűnődtem elnézően tükrös urak még
a múlt században írott könyvemben kóboroltok
még a balkáni háború bombáinak csóváitól remegtek
ó ti időszerűtlenek aztán mit silabizáltok ki a tetszhalott szavakból
de akkor már láttam
az ablakon túli inter-sötét világ lámpás öblein hunyorgó
förlállványozott építmények meleg-sárga mélytengeri lámpasorok
hideg higanygőz-csillárok reflektorok ablak-négyzetek
egymásba forgó Luna-parkok konglomerátumán ők (a két szürke fejű)
fény-árnyék testetlenségben siklanak át
mintha gyakorolnának
hát így vagyunk

AZ IGNOTUS UTCA SARKÁN

*Írom a verset,
jelentése nincsen,
vakajtó leng a rézkilincsen,
jön képre kép,
eszi a keselyű az oroszlán belét,
bókolok neki, tapsolok, hogy: csatt-csatt.
(Éjidő; 1970)*

Az Ignotus utca sarkán tudod ott
a zöldséges előtt
az Opelben ült reggel fél kilenckor
mint évek óta már rend szerint – bár ez mindegy.
Most bóbiskolt az eszemadta. Sötét volt a szeme alja. Bach szólt a Bartókon
Gould zongorázott júniusi hűvösség áradt be borzongott
sajgott dereka válla ablak iránt fölriadt fázott visszahullt
lenn volt alant benti világűrben lebegett lelkileg
az agyban talán karambolozó kvantumok vitték
a zene alatt a nyolcórás hírek fölött
húzott át mint mélytengeri halvonulat
és beakadt a tudat
a napról napra új gyilkosság-információk hálójában
összerándult már szinte várta.
Kinézett az Ignotus utcára.
Ott éppen okádott (rend szerint) egy neuraszténiás hajléktalan a kukába
fejét a fejtámasznak támasztotta
és érezte ám ahogy a kormányt fogja menthetetlen foglya
a lehetetlen telhetetlen gyomrában zuhan
hol a Semmi ürese van hol keselyű eszi az oroszlán belét
hol álmatagon szipákolnak ismérvei és vad érzetek
fojtogatják rá nincsenek tekintettel hogy tehetetlen.
Tudja nem tudja most már mihez fogjon éppen s megint.

Mondom
az Ignó utca sarkán s mintha néma beszéd tengelyében máris.
Benn és külön középen mélyen mögött ahol
mint eszement facsiga pörög bűg (rend szerint)
ostor sem kell ütni csak túrni. Reggel fél kilenckor ott a zöldséges előtt.

KÉT TÖREDÉKES

Út ez is gondolom ahogy-gondolom út
kész csoda gyalogos lépteim talajtalan
pályán. Sötét hatalom ár-apályán
sodródó lélekvesztő a test csak múlik
egyenest csak elnevezés a vak evezés.

Az volt apám is rongyos pályamunkás.
Ott hórukkolt Szulok és Kálmáncsa közt.
Itt a papíron milyen árnya mije tart velem hova
még azt se mondhatom híg utánzata
de verejtékének szaga ő maga.

(Ezt a két töredékest írtam tízkor délelőtt.
Már sütött rám a Nap már a betont a házban
fúrták az iparosok itt átépítenek éppen.
Nekem az írás talán kínzó csönd-menedékem
talpfák közt gaz nő kavicsok szeme se rebben.)

NYÍ

(Liget, 2002)

ÖREGSZ

NÉGYES

Áramlás

Ha vers úgy mindig más szinte új
bár áramlás bár estiek már mind majd most
ha egyáltalán. Ez itt ahogy. Ha volna ha lesz.
Van érkezésem rá van vonal-csatlakozás a
hozás és vivés az adás-kapás mint sötét
kalap száll ide-oda fönn
lenn meg dübög diribdarab eltelik.

Már benn vagyok? Kinn voltam?
A naptár sunyin nyarat mutat fázom.
Lenni csak benn lehet kemence-hő
vagy a nap sütheti ki belőlem.
Mint étek fortzogok.

Érthető-e hogy mit beszélek a szélek?
Nem kérdés. Érzés szerint. Nem tudás.
De tartózkodom hogy fület formát célt
személyt bármilyen dudást kérjek
hogy tegyen ajánlatot vagy tegyek.

Nyár és fenyő szélfúttá rajza
viszont meggondolatlan szépség
ahogy fölnézek nyiszorgó papíromból
az ég fényes szegélyű fekete felhőire

mint szentképeken a mögötti sugárzás küllői
filmjüket követni már magában elég.

Mi még? Ezt meddig mondanám? Írnám. Sorra
sort. Rogyásig ha volna beszélni mód ritmikusan
úgy suhogó fákon ha játszhatnék én is mint a szél
csak szerelmesemre tapadtomban fűtve test által
mint hajó vagyok képes artikulálatlan hangokon.
Süss még nap fogj ajkaid közé.

Zenéljünk

Süss még Nap fogd ajkaid közé
az öregedőt az esti hajóst a... – jó
csak rámondások. Hallom.

De ahogy szó szót követ mégis megragadom és át-
rántom ide. Megragad.

Nem a pillanatot csak héj az zsolozsma-szint zöld bőr
ragacsos a morajlás mikéntje fuvalom-erdő stb.
hanem az összhangzattan belső üregeit sürget
a mindig új és mindig sötét nedves tohuvaobhu méhében.

Ha van neki ha van habog az ember ha.

Vagy kezdjem újra történetem bármelyik
alkatrészét csavarni ki meg vissza ki megint még kijebb
s nézzem nélküle megy-e magában mi hát?

Magamban mondjuk az ostorral ütött facsigát
fölfedeztettem a gyerekkori homályból

jött ajánlkozott bűgött bűvösen becsapott-e vagy sem
vagy nem értettem meg mit akar nem hittem el akart-e?

Zenéljünk együtt öregem s lesz ami lesz a pörgés mondta
ez a szédítő elem csodálkozni hív csak bámulok mondta
nincs ok sem előre kiszabott meder holott tárgyszerű
szedem szét vagy rakom össze mondta zúgnak húrjai.

Kívüli

Szedem szét vagy rakom össze húrjai zúgnak
konkrét közökön zökkenek át.
Részét kétfelől minden parti szörny kiharapja.

Hogy konkrét ez most azt jelenti a Déli pályaudvar
és a Vérmező közötti kizsigerelt tájon
s a mögötti térben is már nem először vonattal
érkeztem ide barna papírbőrönddel mit kerestem itt
az ötvenes évek második felében harmadában egy
világosszürke télikabátban
ahogy összerakom ez a véletlen ruhadarab
a kiharapások lenyomataival kimarad.

Hol van ez a kinn? Öblösödés. Kitágul és átdereng
a Krisztina sárga tornya és galambjai
röptik föl szememben a képet a kálmáncai
templom szárnyakkal száll vagy anélkül a külvilág
kirakósdinak fest.

A szürke télikabát már kívül. Végleg ott marad. Ezt
a várost úgy tetszik testiesen érzem végtagjaimban
talp- és tenyér-zsibbadásig fut sarok él bevágás perem.

Nyugtató

Talp- és tenyér-zsibbadásig fut sarok él bevágás perem.
Dehogy a város még a test sem - vagy mégis én is úgy.

Valahogy van minden ami van.
Vagy szóviccekkal áltatom magam?
Nyugtatom. Beszélgetek vele. Hűtöm forró fejét ne a
megoldást kutasd mint utast a hallomások vigyenek.

Éjjel a lombokon eső neszezett s félálomban is hallottam
kéjes kinyílt fül voltam
fejem az átizzadt vánkos dombján úszott parttalan éjben
de jó gondoltam most a pillanat nagyítóüvegén át
hő és fény tűhegye szemtől szembe fordul s összeér s onnan
innen aztán szabadon jöhetsz-mehetsz (akarsz?).

Mögé még mögé. Mögém. Megérinteni (akarom)
ha lerobajlik is hogy vakogva kérdejem ez hogyan történhetett
meg velem legyen bár mondva csinált (mondva legyen)
szorítson összébb a zsugori sarok az él a bevágás a perem.

Kinn a hegyen (nem a tű hegyén) közben (ezt is
hallottam közben vagy csak véltem vagy csak most írom)
a sötétség hajában motozott már az eső fészülgette és
a neszek mint bolyhos takaró a csönd alvó testét betakarták.

Nyugalom mondta nyugalom.

HÁRMAS

Az ok

Talán a kettős fronthatás az ok felhőcafatok fullajtára csatakos szél. Talán érthetetlen vagy nincs is árnya paránya se számolni nem lehet vele mint a hegyek hurutos légvétele zihál és mindent elhangol itt lever. Talán csak a félelemérzet domesztikált lidérce fújása mert fölforrt benn a víz és a kása peremen kibugyog.

Bükkönyös mezők illata öled iránt futok az ok.

A dan-dan

Ifjan-jan hajdan-dan milyen könnyen jártak szinte zenékre számon sírás és halál-szavak-szavakon úsztam. Most is. Mégis más. Mégse – vagy nem tudom mert bizonyosság-e a közönséges érzet? S meglehet csak visszafelé nézve tetszik oly (ily) valószínűtlennek ennek a mainak mozsárban vagy kővel kövön töröm dan-dan sarkammal próbálom éppen taposni szét szerszámaimat hogy nem kellenek. Ugyan-ugyan. Szemközt a selyemfenyőn diónyi diadém egy esőcsepp tüzel.

A rések

Egy napraforgó kék-fehér vázában két napja él itt de él-e és a vászonterítőre hullatja tányérja ívét rajzolja elem sárga porból. Történés csupán nem történet rejtélye ha van ok és cél közt független tőlem semmit nem vár nem akar és nem jelent.

Rése-nincs tökély. Homályló árnyak át a szobán.

(A rések nekünk ifjan a társadalmi szabadság és a lét szerelemittas falán vulgáris grafittek voltak kimázoltak zöldek kékek és ezüst persze mind ezüst fenomének.)

Szombat délelőtt van. Fűnyíró kerreg s halált megvető repülő repeszt fönn még föntebb elcsempült szájjal hallgat a kék kockás úr vagy én alszom ott öregem itt dünyyögős képzeitemmel a sárga napraforgó-porban.

KÉT ÜLEDÉK

Ok uk ük

Hogyan történhetett ez meg velem
veled. Milyen ostoba dolgok hogy
turkálók csak köztük idegen állat.
Nem tudom mit mi volna kellene
hogyan lehetnék jó csak fulladok
levegőtlen harmónium a templomban.
Emlékszem egyszer hogy hörögtek
sípjai mert elbambult a tízéves
fújtató gyerek már nem vagyok.
Papírok hátán kaptatok szavakért.
Ok uk ük var. Apa. Hupp. Üledék.
Mint sötét anyag tömegvonzása
egész galaktikát. Milyen dal szóljon
milyen világ-deszka szerepkör ez itt.
Ritmusaink vigyetek két meglett
ugyanazt gyí kallantyúk ti billentyűk.

Krk körül

*Fanyar cellában élsz, de egy napon!
(Sétalovaglás, 1967)*

Krk kopár rózsaszínjét a hajnali nap
kigyújtja hunyom szemem a minap
voltam itt harmincéves tanultam látni
sodródtam kettészelt lovakon az Adria-part
spiráljai sirályvonalak a víz fényei vittek
művészet és élet vágykampói beakadtak
a világ halforma testébe nekifeszültem
most ámulok hevít s hűt a táj szemhéjam sokat
próbált belső falán nem is a képek az egész
nem is az ész hulláma szerint rétegződik át
ahogy pengeti pedzi az ember tolul tarol árad
ezt a palinódiát Krk körül mégis úgy forgatom
rejtett ritmusát hogy semmit vissza nem vonok
minden medrestől bőrestől csontig lüktet a közök
megtelnek kitetszik a betonvasak rozsdás vöröse hiába
azt sem tudom ez mit jelent dehogynem
cellában élsz és áttörhetetlen túri hogy kérdezz
nem felel nincs válasz nem mintha hittem volna
valaha se – Krk kopár sziklája álltában repül

AP ÍR KOZIK

Valaha úgy volt árny volt kezes-lábas az idő szemcsés
terében meleg héj volt. Apám. Dobogott zakatolt éj s nap
lüktetett az ablakdeszkán láblógázva ültem ott néztem.

Valaha nem tudtam nem volt megnevezve hogy mi az.

Ragyogtam aztán a szerelem hegyén vadon apányi hogy
sisteregetem. Valaha nem volt kérdés hogy mit miért
kell tennem és hogyan lehetnék jó most fulladok az ok.

Tudom ezt írtam már. Papíron próbálkozom így. Ap ír kozik
koz megyek kezem után kapdosok legyeket.
Rálátni masírozok itt gúnyolom a papírformából hasított apa
hátán prüszkölőt hogy ebből is verset akar facsar tör díszít.

Nem gúnyolom. Nincs másként. Nem volna ha nem hangzik.
Létforma-araszolás a ceruzavonás. Tangózó vonatkozások
taglózása a világ mint dramaturgia letargikus deszkákat ajánl.
Vagy trappolni tovább a statisztikai átlag medrében csábít.

Valaha volt mit volt miért mivé bő termése volt a van-nak.
Mi ez most. Meg kell tudni mondani ezt is. Vagy szavaim sem
azt jelentik amit valaha mást mert újra ugyanazt. Koz kozik.

HUSZONKILENC

Nyárvég.

Álmos homályos forró

augusztus

huszonkilenc.

A Nap bányáiban hanyatt zuhant
hunyt henye test. Aki bújt aki nem jönnek
hallani este a hegy hőtől részeg
tücskei még mit sem tudnak (ki tud?) kürtjeik
rikoltása mégis átüt vason üvegen véren vámon.

Látom-e vagy csak félem fönn a magas
kékség hályogos mínusz negyvenfokos

a katángok és más kórók csillagszemei odatapadnak.

A Moszkva téren mondom a rogyant piros padnak
a betonlábán szenvedő és évszázadomra áldást adó
átkot motyogó hajléktalannak ahogy elhajtok előtte

aki bújt aki nem hallani jönnek
a hiteim sorban elkészönnnek
ablak előtt nyírfa zizegve nyúl föl rímért
lenyúlná nyilván.

Tegnap a hintán ahogy lányom
kisfiát röpítettem a láncra sárga-vörös lepke szállt.
A padtól odáig egyenes út vezetett. Kezemet
a zsebemből kihúztam s ujjal mutattam mulatságos.

Huszonkilenc harminc harmincegy hatvannégy.
Sakktábla Scrabble-mező bábu- és betű-rakosgatás.
Csigáját hajtom ostora úz. Vagy éveim száma húz
oda?
Banális számtan?

Számat a zöld dinnye hideg húsánál édesebb íz
szívja magába mohón az öreg szerelmes agresszív.

Lüktet a nyárvég éjszaka hold kaptat falon padon fejen
az Adriába dobott sziklán mondják phaiákok hajója volt
mondom aki bújt aki nem –

Szél lengedez gyorsul orvul fújja szét a szavakat
forgatja egymásba Korfu és Budapest légtereit.
Hasában vihar vakon játszó kéz futkos húrjain.

NYÍ

új diót törtem hántottam le héját
belének bőrét mentem fehér húsáig
ujjaimon a zöld burok szaga ahogy
fölfeslett éreztem egész nap levelei
a szeptemberi éj sötétvörös árnya
keringett magamra zárom bódulok

s hogy mi van velem új szó után festett
papírjaimon csúszkálók valami nyí hogy
bennem-e könyörög nem tudom mi az
most mi húz még mi más lök oda vad
testesebben mint valaha is érinteni meg
domború homorú hajlataid halas mélyét

magasát nyí nyög nyihog nyüszt kéjben
panaszkodik fölfeslik lehánt hőben
árad reszkető állat bőreként kifeszít
pisztrángfogó bot piros szája benn kiált
az omló világ robaja elől dobódom ide
önzéseim sebei térdeid közt fölhasadnak

bújok beléd magammal takarlak el ami
nyí minden engem érjen szakad le ránk
az értelmetlen féreggé szorítana szoríts
dióbél mezítelen kehely a hely hol
elmerül szem száj csobog a csönd ezüst
és itt az új szó nyí versnyi most (*mentés*)

CSALÁNOS

ahogy sétáltunk dél felé az Isten-hegyen
láttam
egy léckerítés tövén pár szál
vastag húsú frissen hajtott csalán
örül a napnak gondoltam anyám
a disznók moslékjába
szedte vágta szórta elkeverte
főtt krumplival korpával tökkel
hús harminc negyven éve
ötven
ráismerek merem írom öntöm
nézem a kálmáncsai udvart
mikor anyám meghalt
s eltemettük teste maradékát
a szemközti kék
a Dunán túli kék hegyek fölmagasodtak
láttam
a lehetőséggel éltem
most azzal hogy élek
andalgok itt az őszi ragyogásban életemmel
fogom a kezét
a lábam lassan bejáratódik
és fulladni sem kell
kábító
fűszeres illatot árasztó
sövényen méhek darazsak dongók
disznók a moslékos vályún
fürtökben zsizsegnek
minden zsizseg még
már tompán (mögött) a hegyek is

a most
az innen
az éppen
láthatók

a kerítéskarók függőlegesei feketedtek
zöldült lenn a csalános alj

GÁGOG

Őszi napsütésben – ez mit jelent
a végtelent érzed közelebb már-
már benne vagy mélyen de hol

fény és meleg elhiteti veled
ellazul az agy és hagyja mint
aki ráér minek tudni lassan

a magasban talán a kék fölött
láthatatlan ludak gágogása
húz vagy lebeg vagy nincs is

csak az elme hallja dörén
vasalja ha egyszer idézni
képes derül már elég lesz ez

is mozgás

SÍVÓ

Nyugatra két puffadt sötét
rongy közt az ég merev
savó sárga sívó homok
hallom rívó száj árcai.

Nincs más szó ma erre ami
megfelelne ha kérdezel.
A por kidől ködöl
és kezeid közt elpereg.

A táj süllyed így hangol el
sí miközben kiég.
A helye nem üres. Vadul
vonszolod. Füleden átjár.

(a sívót majd ha meghízik
szépen leölöm
ahogy apámtól láttam egykor
hajnali hatkor pirkadt
kezével a fanyelűt bedöföm
hangos álmok
fantáziálok foglalkozásom szerint)

ŐSZI KEROZIN

Ne mondd mondtam hogy nem.
Ezek a sárga közepű lilák
most először idén. Így
eddig még soha.
Nézd az októberi délután

alacsonyan szálló napja elvakít
ahogy a fakó horizont felé tart
mohó fényhozam
embernél magasabb
vadrózsabokrokra zuhan
és ajkai egyenként
érintik meg a sárga-piros
csúcsokat.

Ne mondd.

A katángok ijedt kékje
és a bogáncs-vörös vadon
rázkódó gömbjei közt ezek
a sárga közepű lilák
ez új ez más ez nem voltam
eddig nem tudtam erről.
A forró nap és hideg szél
univerzumában
most lettem meg éppen
most vagyok hő hélium vas és
reszketés atomjaiból
mondtam. Fű és föld szaga
kutyák bűze áradt a hegyen.
Lenn betonteknőben dagasztottak.
Az egész készült fölfújódni.
Tankoltak bombába őszi kerozint.

ÖREGSZ

két öregsz arka csörg az őszi
hegy bokrai közt fény-árny
rácsokon kapirg s ahogy

rácsodálkozom mintha te meg
én lennének fehér-szürke tollak
a gereblyéző lábaik-ujjaink
te! ezek szkrebleznek ott! nézd
öregsz rögeszmét rakosgatnak
rőt sárga leveleket a horizont
viszont tompa kék hegyekkel néz
vissza elnyűhetetlen konfekció
az arkák délutáni csobogása húz
combjaid belső dombja szám szomszéd
betűinkben a surrogó játéktáblán
kinn már tél van félő – vagy
a glóbusz évszaknélkülje szánt
emberöltő-öltő technikái fönn
fémhasú gép gipszek és griffek
lenni a két öregsz és nincs mi az
Isten-hegyre az eget rá ne szakítsa
lóbőrbe varrva megmenekítsen

A REZSŐ TÉREN

ma délelőtt a Rezső téren
eddig sohasem jártam ott
volt üres időm a lábam
ide-oda vitt ráérősen
az őszi parkban lenni menni nézni
a rézsút eső ikrás fényben
elnehezdedve bandukoltam
és ámuldoztam és hagytam
el az Üllői útig és vissza
mekkora milyen hogyan is hát

már a Bláthy Ottón végig
a padok betoncsonkjaira dobva
a sarki bokrok mögött penészes
paplan félcipő ürülék körül
a szokott mocsok szétnyomva
összegörnyedve odébb három
hajléktalan pihegő ötvenes
férfi egy fektében arcán barna
papírdobozból praktikus napellenzővel
aludt fújtatott hangosan
akár csak magamat hallanám
fönn a platánok ágai girbegurba
lugasként borultak össze merre jártam
az ormótlan kupolás templom
beton szobrai meg háttal álltak
s akkor ott nem is hirtelen hanem
mintha kerestem volna holott
dehogyan csak láttam
ezek pont úgy pont olyan itt most
álmatagon a puha fölgombolyítatlan
levegőben
mint Kadarkúton a kőszentek
a kereszt és ötvenegyben éppen
aztán az Üteg utcai technikumban
volt egy osztálytársam Spatz Rezső
azóta se láttam egy barátom később
Vlcsovszky Rezső őt se halálos
beteg hallottam négy vagy öt éve
és a Láng gépgyárban is Rezső
volt a villanyszerelő neve minden
tanoncot utált engem is üvegből itta tejét
gurguláztam

Rezső apját lelőtték ötvenhatban
a fia meg párttitkár lett Újpesten
vagy Csepelen görögtem lebegtem
összevissza futottak kereke nyikorgott
a Rezső teret is beforgatta
és a lábujjaimtól a sörtés fejtetőmig
terjedő testből e lágy és langy
lélekkel lüktető homályból
egyetlen izzó értelem szakadt ki konkrét
mikor szerelmesem combjai között
és boldog voltam hogy nem kellett
nem tudtam s nem is akartam már
gondolni semmi másra

COMICS

verte a vasárnap délutáni asztalt
tenyeremmel az az ember
ki ez mi ez hogy
így elbánik velem el és szét ahogy
fújja föl fejem gömbjét veresre
fehérre szívja ki élő maszkomat
(apám volt ilyen magánkívüli öregem)

kiver kitaszít papírra kiírat kitesz
így szégyenít meg szerepeltet
mint másnapost aláz és kitép
és vonszol bele a versbe le ki
mutogatja kintről ujjal – látjátok?

egy füle sípjaitól süketülő
egy comics-apa ágál ott

tékozolja el íme nyilván
veri vadul boldogságait
ostobán te hálátlan!

de én most elhallgattatom
akárki az ez itt te
ne gyötörj mondom
nem igaz és tudom
amit te tudsz amit lát ablakon át
ki nézi a világszínarabot
egy szappan-szurok-opera fantomjait
istenesen bólogat jól van

nincs úgy
nekem nincs
a hozzáadódások ahogy történetem
át- és átrétegződik elkeveredik
ahogy sodor egy nem-akarom-ár
benne vagyok ellene

nevetségesen veri tenyere élével ki ez
hogy így bánik velem
a kérdés nem lendít át nincs mód ki
törnöm nincs vagyok

ECOLINE

A szürke,
mert benne összeszűrve él
a fekete és a fehér testetlen folyam,
fény szóttese, köztes-mögöttes árnyalat:
mit akarhat tőlem – hát semmit,

gondolom és dúdolom,
és nem tudom,
ez a fölcsavarhatatlan rost, csillámló szál,
huzigálom,
dér-tüskés műanyag-szőr;
a domb kimarjult horpasza ezüstösre fagy,
s ahogy a kivert kutyák
vagy az égő-házból-menekülni-már-
nincs-hova-út ebei sírnak,
úgy hangzik ma itt a tér kiszikkadt
lapályain, úgy ődöng kinn, ott a köhögтетő
köd, füst, bűz, gáz, gőz tekervényein,
úgy dödög délután szobámba börtönözve
a rémülettől kövér légy hangjaival -
ó, mi mindent tud és tűr az álmatlan szürke,
milyen puhán határtalan, ha belezuhansz,
és olcsó, mint összegyűrve és kivasalva
szakadó csomagolópapíron
a szétszaladó festék (ecoline)
szemcséit úsztató, lerakó sors szeszélye,
méregdrága, mert
annak is a széle, csorba kasza éle, vasvágta
vonal, vonul és hál kérébe kötve, besüpped
alattam kazalba rakva,
saját sötét,
fönn felhő, lenn áramló éj, hajnalban
a hidegtől elvékonyodik, elhallgat.

KÉT TÉLI NŐ

Mögötti árny

bársonysapkás kendős cipős nő
inkább idős olyan kortalan öreg
kezeből hullt a Városmajor sarkán
a templom előtti bokrok közé alá
ívben papírsákból marokszám
dobált foszlós hulladékot mi az
kérdeztem volna álltam néztem
könyökig túrt be aztán fölfordította
rázta ütötte alját csörgött vártam
madáreledel mondta s hogy ilyenkor
így alkonyattájt szórja mikor
elültek már mind hogy ne lássák ne
hálálkodjanak neki hajnalban majd
terítve lesz a fagyos föld jöhetnek ő
oldalról nézi függöny mögötti árny
a szemközti házból ötödik emelet egy
ott lakik és nem kell (szemmel se)
ne gondolják hogy viszonzást vár
vagy részvétet akar nem senkitől

Mi van ma veled

belevetődött s orra mint eke túrta
hóeke a havat tolta előre fölhevült magát
a ropogó fehérség belsejében átfordult
és már háton csúszott most a lendület
vitte mikor elakadt újra ugrott nyüsztett

négy lábát mereven lökte föl a pelyhedző
levegőbe tarkóján nyakán gerincén farkán
korcsolyázott fújt prüszkölt félig nyílt
száján kivillogott rózsaszínű ínye fogai –
délelőtt tízkor a Bécsi kapunál néztem
rozsdavörös fekete orrú fürdött te őrült
mondta a nő és pórázával csapott feléje
dioptriái mögött ijedt szemgolyó forgott
mi van ma veled megvesztél Ricsárd
nem hallod hozzád beszélek bolond állat
mentegette aztán így soha még
s már megint a hóeke elefántházak
párkányain pár városi galamb kukkolt
rázkódott hangtalan-vígan nyír fenyő
s olvadt a kutya forró hasán a hó

KÉT FOLYTATÁSOS

A Moszkva tér fölött

A Moszkva tér fölött, hamu hullató légben hajdani
társak lelkei, egy-egy varjú sodródik ferdén,
szélkötegek közt, drasztikusan.

A jelenetnek égett tojáshéj szaga van.

Óriásplakátok szent színe előtt történik mindez.

Autóban kuksol ott a Várfok utcán. Hugyozzák
oldalt rendületlenül a hajléktalanok, a téren alkalmi
kizsákmányolásra váró erdélyiek a posta téglafalát.

Elcsempült szájjal hallgatja a hangot, „ez a részem”,
„nem egészen talán”. A horizont hátsó vonalán, mint

lényeket betöltő monstrum, fölüti fejét a konzum,
a millennium, a hagyománnyá hazudott ötvenhatos kopjafák,
az áruházaz, szobros, üveges, műmamutos Quodlibet-projekt.

Egy varjú zuhanórepülése,
mintha feléje,
de nem.

Igen.

Az öregedés véletlen kanyarjaiban még összebotlanak,
botlatja magát B.-vel, C.-vel, s érzi, nem átok vagy hályog –
irodalmi lepedék vonja be a történetet, évek nyála.
Elnyúve korog a korpusz, kifordul és áthangelődik.

„Vagy én is elhomályosodtam.

Vagy nem volt, nem is szólt más értelem ott, akkor, velünk.

Vagy nem én voltam – nem ez a mai. Hogyan is
nézhetném másként vállat se vonva, hogy rágördítsék
hallgatásuk kiagyalt kövét, mintha veremben sziesztáznék,
s elrongyolt szárnyaikkal levágódjanak.”

Nem nézi úgy.

S egy megint zuhan.

Az idő nyilai

A jelenetnek ma égett olajszaga van, büfébűz
a pórusokból kimoshatatlan. S az ég is hamuhodó
és abbahagyhatatlan,
ahogy a katlan fölé tottyan, tetves galamb – érzi ezt,
a beakadt lemez ritmusait, kalitka-homályt,
szem, száj ingerét, hogy alásimuljon,
rányomódjék: úgy könnyebb.

Mondjuk, a könnyek,
undor és önsajnálat, h-mollban egy kamaraszimfónia.
De nincs hol landolnia,
még rálát a térre.

„Még élek.”

Még a kőre köpött nyák, ahogy csillog, a hely
váladéka, egymásba izzadt sorsok póré áthatása,
a kanál, a kása, és az egész robotoló, kicsinált táj,
mint konfekció, abból is csak az akciója, még fáj
a válla, tenyere göbjeiben. a tudatában nyirettyűző
szuperhúrokon panaszkodik, hogy
el van rontva, szánt szándékkal romlékonyra lökve itt
a tér, s ami átcsillámlik se szentség,
csupán hajlakkal tartósított ízléstelenség.
S milyen könnyörtelen.

(„Eldobott és kivasalt
csomagolópapírra finom, kínai ecsettel az idő nyilait
szeretném közben, alig érintve, írni.”)

HANGOK ÉS BETŰK

HORZSOLT

Vö
rösre
horzsolt
bőrű fenyők
függő
le
ge
sei
közt
a hegy fölé
tákolts térségben
mintha csattogó
ponyvák alatt
két
sötét
szürke-fehér
kabátos madarak
nehézkésen alá
bukók
a konfekcionált
levegő csigalépcsőin
vakxi artisták
ahogy
mellényültünk
az északról délre
lengő

tolongó hegyes krómozott
világbekampózók
fogantyúinak
megint

MEDDŐHÁNYÓRA

nem is meddő
s ha mégis
csak kezdő
bár mi az
hogy üres
ahogy kattog
az agy
döng mint
bowlingban
a dömping
a Mammutban
ma popkorn-özön van
kézen-közön valami világ
vesz el vagy csak te
nem lesz el
nézed hogy
összecsúszik
a multiverzum
a multiplexszel mintha
meddőhányóra hányva
hátha kihányja
magát mit tudod?
múlt századi vagy
lomhán farigcsálni egy dalon

szánalmas figura
ez nem volt soha
tiéd
most mégis megkísért
ahogy mutatja
kimarjult ülepét
mint pornófilm a lét
hangzatai füledben
zizegő drót
csillogó vége kilóg
viaszos vászon az asztalon

EZ ITT A

„Mérész halandó! Lelkesedett iszap!”

Így zenge hozzám egy levegői hang,

„Szentségtelen létedre nem félsz

Angyali pitvarokat tapodni?

Ki vagy, miért vagy, hol lakol? És kinek

Szavára mozgasz? S végre mivé leszel?

Míg ezt ki nem vizsgálod, addig

Por vagy, az is leszel.”

(Csokonai: Az ember, a poézis első tárgya)

ez itt a reklám helye
merő látszat a mottó
bátran kimerheted
szóval szemmel
vödörrel vontatni hat
ökörrel kellene hangzataidat
szóval ellene menj
majd nyersz csak merj

vagy nem *mert*
hiába *mertél*
kimerülsz
magad *meredsz*
kimaradsz abból
kiszorítanak
kuksolsz *merész* kupac
a pad alatt
kupec poézis kell
fönn az egész üres
hámozott héj lenn
kuruzslók ideje
tolul-térül-fordul
itt a reklám helye
végül

KIBÚJHATOK-E

betűk és hangok
rakosgatója
itt vagyok itt
megrázom őt
és kilépek és vissza
nézek szinte bűvös
öregbítő csővel
mint Csokonai
szerint Fazekas
az úrbe kívülről
látom magam
tengeni
kibújhatok-e így

különös gubómból
pilleként akár
halál ellen is
ravaszkodunk
nicsak hát ki az
vénülő ripacs
nem Más Ugyanaz
csak hát a közök
körül a rögek
a tok meg az ok
sok -mény és
-mány ahogy
mászik vagy röpül
és húzkodja át la
mentál irodalmiasan
kitalál képez bontja
és férceli na és?
hiábavalóan-e na és?
erőlködik
na és?

TÖRT eLeM

Egy megtört én,
egy L M
körül maga
a nagy Tört
én-elem,
a megtörtént
terül el itt
és bugyog.

Egy kört még
megteszünk?
Lesz eszünk,
mint magát
való faló,
bebújni jó, de jó,
de ki, hova?
A ki
ma hol?
Az ész lova
nyerít.
Ki nyer ma itt?
Sok hang, betű,
s bár te tűvé
tennéd valami
ért elemért,
tevéd át
hajtanád fokán,
kazlat szálaznál
szét – hiába.
Förtelem. Tört
Énik. Azt
hiszem.

OKMÁNY

Rajzomra clorox
csöppen, kifehéredik.
fakul, elmosódik; már
káprázatos hártýáza-
tok az *eltűnés* nyomai,

tündér-fenomének,
mintha a semmi ecse-
telne itt, fény fehéré,
eliminálná mint
az *eliminitivisták*,
a meta és a neuro
különbségeit,
holott W. szerint pl.
szakadék van az
agy és tudat közt.
De ha gondolok, az
agyamban mindig
történik valami, ha
imitálom csak, akkor
is; most, itt éppen, én.
De hol s mi az a ki?
Nem tudok nem
gondolni, nem is
szeretnék; metám és
neuróm, kollaboráljatok!
Ti legyetek a tok
és az okmány.

ÜRES Ű

Ablaka hő,
maga átlát-szó-
üveg melege,
mögötte, mint
álmában, üreg,
fekete.

Alszik öreg
naplátta kő
hátán, barna
nádlevél közt
ezüst hal,
háza fölött
az ég magas,
felhői alacs
fehér fodorban
úsznak el.
Víz-vak tükör
világot kettőz?
De hogy egy.
Álma csak.
Látja: nincs.
Ki találja ki,
színezi? Kép.
Aludni még és
nem gondolni.
Ide menekülni, be.
Ablaka öreg
kő maga,
dong, viszket,
üget egy rühes
Ű betű, üres.

P A R A I N É Z I S

mit fundálhatnék ki mit örö-
kül hagyhatnék hogy hassak
hát semmit mi már meg
ne esett volna hopp hisz
a h a l á l hátravan még

KÉT DEBIL

pont ahogy mond
tuk ahogy ment
s megállt a sok
rossz arctól mocs
kolt hirdető
oszlopnál
puffadt fej
dülledt szem
egy fakó
hajléktalan
debil pára cso
szogó cipők
zoknitlan lábon
dagadt bokák
de fenn ó fenn
a vonások pont
mint a plakáton
az a másik
és kettejük közt a
nyitott (szabad)
világ perverze

süvöltött vad
évszaktalan szél
nagy
pénteken éppen
pont a Moszkva
téren – tudod
azon a régi
régi szépen ahol
egy pillantás
elég
látni az ige
már testet öltött

ÁPRILISI FELVEVŐGÉP

könnyű
és
vidám
kékre meszelt falán
sárga
ablak
okkal
keringő verset szerettem
volna mintha Luca
rajzolta volna mi
dolga
lehetne
még az
embernek
ha papírra marad
s mered rá mint

felvevőgép
a lehetőség:
beindítsa-e?
csendíts április rikolts és megsegíts
kokárdás vénnek mene
telnek flaszter csoszog
talpuk alá hallani a
húsvéti kívánságot
média-szerte hogy
ki akassza fel magát és
mikor és
ejnye de tényleg
és beindul máris a blőd bipoláris
de nem kék,
se sárga:
zagyva és potom
közökbe zárva dermed
bornírt kény kottájára vakog

DOKU-DEKLI

Most: plakátvalóság.
Most mind rontják.
Most mint égő
csóvát vetnek vad,
harci szavakat,
majd meg csodál-
koznak és mondják:
a lőporraktár
a lánggal hogy
lepaktál. Ki gon-

dolta volna. És már
kész a fraktál, oda-
kozmaált minta.

Nem gráf,
sőt frakció, üres.

Ez ilyen náció? De-
hog. Ifjúág bolond-
ság? Ezt se hidd.

A semmi van
kikezdve itt
rakásra: hüllőagyak
cirógatása mindig.

Ez meg doku.

Deklin egy mentum.
Szomorú papun futó irka.

A HÚVÖSVÖLGYÖN ÁT

KÉTEZERKETTES

kétezer után kettőben az első napon
ahogy a téli égitest a hajnali perem fölé
emelkedve sugarait elrendezte szobád
ablakán s még a testi (földi) szerelemtől
ittasan evickéltél a térben súlytalan
vagy már a fürdőkád forró tengerében
lebegtél mint hajdani has mélyén

beléd állt valahogy eljutott s nemcsak az
agyadba de egész magadba sejtjeidbe
alvó ébredő közeidbe szavaid hangzataiba
dolgaid zuhanó csóváiba vélhetőleg
univerzumod minden ragyogó és sötét
fölhúrozott rendszerébe csorba szemcséibe
a lófejű ködtől az istenhegyi hajlatig
mint kérdés vagy pókfonál-vonalból vont
lehelet-keret zajtalan forma-provokáció hogy

miként is volt hát és milyen pontokat
kötött össze keltett életre kezdeteitekben
az a mondjuk így megnevezhetetlen vonzerő
egymáshoz hajtó hőmozgalom hogy mostig
hullámszik s hogy hozzá ez a mosti reszketés
vissza nem azért áramlik szüntelen hogy
nézze csupán magát és megtudja mi az
de az ismétlésben megszülető ráadás

újszülöttjeként mint más és ugyanaz legyen
hogymi volt az a kezdet ki tudhatná

az idő higanycsepp-pillanataiban ha
nyomorult nyűgeid rémeid közt lerántva
kikezdve és elkeveredve bennük feloldódva
merészszerelmeddel s nem gondolattalanul jutni el
a boldogságig csapódni fel ebben a kétezerkettesben
kilőtt nyíl utasa most

ezt én itt ezt mert létezik ezt még verses árnyát is ezt

KÉT FEBRUÁRI

Legkivált

Valahogy hálás vagyok vagy
valami ilyesfélét érzek vagy vélek
lélekféleségem szubhúrjain pendülni meg
s érte legkivált hogy sodródásomban ráakadtam –
Másként magamban hogyan is lennék
a Bródy Sándor utca és a Szentkirályi sarkán éppen
egy februári délután hamujában
autók házak cipők kutyák közt
kukák galambok cégtáblák közt
a napilapból perverz mosolyával kísértő aki látja is
elmocskolódik arc kövérsége és a világhírek
fölfoghatatlanjai közt. Kilőtt rakétaként jönnek belém
bunkerbe előlük nem bújhatok ha volna mód sem.
És a társak naponta bevagonírozó közönye vagy a
végképp reménytelen gondolat-drótocskák közt –

Hát ezekért is legyek-e hálás annak a ha nem valakinek
úgy valaminek hiszen tudhatom megbízhatatlan árny nélküli
nekifutások ezek föl meredeken hangok alatti nyomok
és mélységeik elveszejtének
de ha számmal a halántékára szemhéjára tapadok hő hús oda
s hogy nála lehetek test által is káprázatomban biztosan.

A szál

Annyira úgy –
A Bródy Sándor utca sarkán ahogy vártam
s még azt se mondhatom hogy
hirtelen tört rám éppen ott hogy –
Mi az a mennyire és miként lehetséges
a káprázat és kéjes anyag ívén megülő
fénypont mint
kottafejű rádöbbenés –
Sem azt hogy volt közvetlen vagy
áttételes vagy akárhogyan de valamire
visszavezethető oka nem –
De akkor mije volt lett van ami addig nem
miféle szál
árny nélküli-e mégis visszatükrözött hogy általa
vele benne megmutatkozott mert meg
ahogy ültem ott
autóban pénteken három felé egy
várakozó pasas a város kásás kövei hátán
kívülről nézvést vállán sötét műanyagkabátban
a délután kukás mosolyos meddő hamujában
fekete sapkája a műszerfal tetejére dobva
térdén papír kezében ceruza írja hogy hálás
vagy hálafélét érez és káprázatában tudja biztosan.

BELSŐ BESZÉDEK

Mindegy, mi, hol: hallom, hogy zizeg.

Kettőnk közt a kócmadzag is forró
dróttá lesz, ahogy landol a hegy és
beérik képzeletünk.

Nem mutatvány, és látni, jó.

De nem válaszol és meg se véd.

Figyel, hogy mi ez akkor.

Érzékek automatái csak, dehogy.

Mindig tudta, hányadán áll és mi mivé.

Önsúlya hova viszi. Dehogy tudtad.

Soha.

Bizonyos mondatok a szájban
mint romlott lepedék, készen: ne ki, ne.

Hova hát. Mi legyen velük.

Tagadja?

Vagy fordítva talán? Gennytől me-
részen, mint mű-jégen, epezöld rózsa-
színben, giccsé alázva áriázni vérző apa-
szív pojáca-polcain?

Milyen előre gyártott, s hogy villog,
mennyi részlet! Mégse, leszakadna.

De akkor miként, ha sehogy?

Vagy szétszaggatni, ütni-vágni, végleg?

Az egészet?

Hogy hányt a minap is. Vírustól
bár. Émelygés korcsolyáztatta. Vonszolódás.

És vonso-

lódás közben lódik, súg neki:

a halálnál is ostobább alább már ne
zuhanjon veled.

De tudja: utána van. Úton.
Meddő kitéréseit, héjakat söpör itt?
Várj. Vers, eredj, légy mindenevő, segíts.
Mire várok?
Az se számít. S ezek nem belső személyek.
Hangok olcsón, zizeg és lötyög.
Vagy beszorul.
Törik.
Darabjaim közt a történet körvonalai.
Képsorok futása kitartva, hosszan. Aztán elmosódik.

HÁROM DÉLUTÁNI KOCKA

1

Némán fénylő délután, rebben alig.
Beépítettem hallgatással.
Kívülről is látható versekre vágyom,
bár túl minden inneni határon,
s magamba húzva szemcséik fókuszát.
Nem tudom megmondani, hogy ez mit jelent,
de bizonyítani vélem általuk: van, létezik
tény, alig pillantható, bár tárgyilagos, ahogy
a délután kelyhében (mi az, hogy kehely),
mint pohár víz a lemenő nap szája előtt
világít szomjasan, végig, legalul terül el.

2

Kívül van minden, ami van –
emlékszem a fiatal költő megalapozatlan

állításaira. Idáig szaporázó vak vélekedései,
mint képek fehér mélységei, kitartottak,
hogy porcelántál szélén futkosunk és belenézni
tilos. Ugyan. Mire is mentem aztán velük.
Hát jöttünk, csak jöttünk, és elértem: ide.

3

Némán fénylő téli délután tárgyilagos
rácsaiba kapaszkodom, hogy mentsenek meg
sírástól, üvöltözéstől: éjszakai álmom elől ma
bújtassanak el, nem akarom:
egy rémtörténet kockájába zárva könyörögtem,
apádat ne kényszerítsd menni be a házba, ott
kivégeznek engem, nem tudod? Hosszú, fekete
kabátom belső zsebébe még filmszerűen
revolvert süllyesztettem, mintha nem lettem
volna máris megalázva. Ugyan, mondta, ugyan,
és haladnom kellett tovább, jóvátehetetlenül.

EZ NÉGY VAGY TÖBB

– Csak álmokat ne mind megbíz-
hatatlan vagy mégis és mégse nem
tudom talán szavakat se várj. – Csitt
akkor most mit kapkodsz hol fáj mutasd.

Erre rögvest elcsendesedtek. Vél-
hetem-e hogy nézték és mi volt az ahol.
A téli nap üvegen átsugárzó hője és a szél
elfojtott kiáltásai most hozzájuk hajtanak.

Ott valahol váll iránt van a torokból
kiszálló gyomrot és fejtetőt egyszerre szét
émelyítő csavar.

De nem mert bentebből indul még. A test

mint elgémberegett éjszakai fa vagy ház
vagy kézzel vájt üreg valami átabotán
körülkerített térség agytól lábig elmerül. És
ketten beszéltek egy meg hallgatózott egy

időben elcsúsztatva ír éppen itt s ez
négy vagy több. De versekkel mire mehet
az ember. S megint kezdődik ahogy rá gondol
vagy sejdít. Szörnyül tompán. Ne mutasd.

A HÚVÖSVÖLGYÖN ÁT

tegnap ahogy a Húvösvölgyön át hajtottam
az Úrbéres utcából jövet vasárnap este hat és hét között
hét éve halott anyám hangja szólalt meg
jobb szó híján mondom így abból a belső és azon belül
alsó vagy inkább mögöttes hajdanán fölöttes és rajtam
kívüli kettős térből fölfénylő homályból
ami bizonyára azóta terjeszkedik hogy megszülettem
hogy megfogantam hogy érzékeimmal agyammal rátaláltam

tudom bizonytalan fokozatok ezek és biztos létezők
bár lépkedni rajtuk cipős lábbal se mezítláb dehogy
a biológiai működéshez kapcsolt mondhatatlanok
mégis mondom mert nem kell ahhoz bölcselőnek lenni hogy
ne csak érzékelje de értékelje is az ember kétségtelen

létük kétséges természetét és ámuljon hogy ámulni
és nem-tudása ismeretlen tartományát növelni képes

de vissza már most a vasárnap esti Húvösvölgyben haladó
autót kormányozó hallgatóhoz aki voltam
s hallottam ott ahogy most is hallom
hogy rám szól fed zsörtölődik félt és fél anyám
nem érti mit csinálok most éppen
egy központozatlan prózaversféleség belsejében
hova miért hajtok hiszen nem tegnap este van
ma van délelőtt nem a Húvösvölgyben a Kis-sváb-hegyen
szobámban ablakon beáramló hő- és fény-hullámlásban
szokott pózomban lábamat az asztalra vetve vagyok
és így anyám szava hangja se az ami tegnap volt feltehetőleg
semmi sem az de mondani élni lehet és érezni vélni
hogy az árnyalatok egymásra rakódnak dolgokká
lesznek talán vagy mivé adódnak össze

mikor tegnap a Kis-sváb-hegyről mentem a Húvösvölgyön át
az Úrbéres utcába autóval lánnyal két unokámmal
a szelektől sápadt fakókékre fújt alkonyi égen éremlyegő
narancsvörös és éretlen alma zöldjét utánzó felhők
letekert bálái heverték vagy bálnák foszló tetemei
láttam hogy felfröccsent hideg hasukra a sár
a nap már lezuhant már áradt a sötét
már a város lámpái is erőlködtek
még nem szólalt meg anyám

MEGMONDHATATLAN

autóm ablakát kívülről óvatos ujj
kopogtatta a Lövőház utca sarkán
téli szürkébe mosódva
fiatal arc hajolt oda s mindjárt láttam
hogy hosszú sötétbarna haja
egészen olyan mint az enyém volt
mondjuk ötvenötben a Rózsák terén
egyetlen lassan hátraomló hullám
pózosan fölhaltott lódenem
széles gallérjára
hogy adnék-e neki munkát ő elvégzi
megteszi s nem válogat
értsem meg jól ő
hajlandó bármit a világon
ami csak megmondható
és rögvest csak tessék uram
én készen állok
s mert néztem tovább szótlanul
a haját
uram rám ne haragudjon
nem szokásom ez
és két tenyerét akkor
mintha imádkozna
úgy tette össze
a félig lehúzott ablakhoz
értek hidegtől vörös ujjai
báván kaparásztam zsebemben
fémpénzeket
szánatja magát hazudik vagy
sorsa alázza s ha igen ha nem számít-e

és mihez képest fojtogatott
megmondhatatlan
bánat ahogy a Rózsák terén tizennyolc
évesen néztem a kollégium vakotás
tükrében hullámozó hajam

ÉSZ HÚRJA SÍR

számítógépzúgásban üvegen át
beáramló januári nap-hő-fény
hullámokon tíz körömmel kapaszkodik
betűk lábába szavak kezébe
mondatok hátára föl-fölül ki az és

miért? kérdéseit a fül hát istenem
nevetséges hallotta eleget kifütyüli
vissza álcákat hogy szétválassza és
így rakja össze magát tartsa meg
most itt ezt még soha nem voltat

vigye számítógépzúgásban el vagy
át vagy hova térben-időben varázstan-e
dehogyan vad bakancsos nem
ahogy érzékeli sem gondolat által
keveredik el hogy mi volna ha a

vers volna mint árny cérna karika
világos sötétes véges persze mind
szóbeszédben a közők sem üres
ördögök szájuk szélén véres hab ül
szédülnek itt hát az ész húrja sír

vagy a sáros kavicsos föld fagyos
csikorog a fény patái vágtatnak át
és ez fáj vagy nem ez fáj tíz köröm

ITEM

égő házban kutya vonyít hallgatom
hiszen egész falka ez én nem lehetek az
vagy vesztemet érzem-e? azért
tagadom számolom zenéjük kivonom
szedem szét képekig kifehéritem
sötét áradásuk hordalékát *item*
hajtogatam én nem félek élni tudni
létezik és nem független tőlem a jó
úgy zúg a szél mint túlfűtött hajó
éjjel a hegy álltában rohan rémei
a hajófenékről nyakukban kolomp
egyre „föl föl” és ez nem volt várható
vagy igen szélben égő hegyi kutyák

KÖZBEN ZÖLD-EZÜST

mint üveg alatt áramló víz sárga
iszapszagú homályba merítene
nyerítő feneketlen kockába zárna -
ki az mi az mondja meg ne rejtse
szavait a hegy bokrain közben zöld-
ezüst gombostűfejek milliárdja zúg

vagy az egész olyan szándéktalan
süllyedés mint sokra a kevés
a kívásott megritkult süket – soroljam?
mutogatják üregeiket (sötét világos sötét)
dolgaim s a mondatok reszelt kampóikat
be- és beakasztják vérzik a hal szájpadrása

VASKESZTYŰS

úgy szeretlek mondtam és *úgy szeretném*
elmondani hogy miként mi az mennyire milyen
hogy verdeső versben is alig érinthető fokon
mintha mázsás vaskesztyűben a sárga virágpor
egy-egy szemcséjét remélném földről fölemelni –
de nem ezt mind nem mondtam nem is gondoltam
mert tudtam előre utánra és közben is hogy hasonlat
mit sem ér csak felötlik s eldobom már megvolt
és az így udvarol szerelmének édes jelmezei
a feltételes módok ki-be indázó végtelenített
ornamentikája hogy elmondom most mit nem tudok
elmondani megírni a kora tavaszi hó és nappal is
lángoló márciusi szél színpadiasnak nevezhető valósága
játékok a játékokhoz kapcsoló viszonylatokkal vonóval
húron hogy mit miért és hogyan imitálok ím hogy
úgy tegyek mintha pedig csakugyan és beszédem
belső dallamain az elemi részecskék alatti íveken
kifeszüljek és közben ott legyen mindig a világegész
mert a hermetikus magot én mindig húsba-vérbe-
időbe-történésbe vágó vad és zabolázhatatlan csíráként
éltem át és gondoltam el és át és el és egyszerre és
úgy szerettelek s ezért növekszik-adódik hozzá

minden kín és kék szakadatlanul ezért nincs
ennek az úgy-nak csak belső mikéntje külső
szemmel is látható füllel is hallható tenyérbe szorítható
világos központosított beszédben tömondatokba
zárható zenéje sem holott még a zene
a nyelvhasználat légvétele mondhatja ki
közelítheti meg mégis hogy mit jelent s már nem is
az az úgy amit akkor mondtam ott tegnap
vagy száz éve volt hogy jöttünk föl a házba aranyeső-
bokrok és a szeles naplemente villogásában
nem az volt hanem ez a mostani itteni itt hogy
mindegy hogyan egy úgy-nélküli úgy sárga
porszem vaskesztyűs kézzel most veszem fel a földről

PAPUNDEKLIRE

(Liget, 2003)

NAGYANYÁM A TEAHOUSE ELŐTT

A KÉKFESTŐ ÉS A TÜRELMESES PAPÍR

A kékfestő

zöld erdőben vágott vesszővel hatvanöt
lovasszékkel tíz körömmel fájó talpakon üget
kövér indigófa alatt

most éppen mit csinál?

Csak bámul hosszan s naná hogy némán a füstbe
pedig a zsebében van még némi jó ezüstje

s véli a szerelem most fordul vele

mérhetetlen mélybe

úgy csavarja hallja titkos eresztékei reszketését

türkiz és opál.

Láng tavaszi kék szítál tövestől ázik.

Nyilai záporoznak szemei madarak kiröppennek
görbe csőrükből vörös fonál folyik.

A színek tekervényei elterebélyesednek.

Kivérzett képzeletét fölszabadítja meg nem vadítja
minek is kellene.

Jogtalan volna ostoba ajzás.

Ma más zenékre aspirál.

Ha barlangba húzódik

ha kíváncsiságtól kisebesedett szavai

kipattannak és

jelentéseik gömbjei mint cukorborsó

gurulnak el

négykézláb kajtat utánuk.

Az útvonalat átvarrja

föl egészen az antennán károgó városi varjú
pulpitusáig.

Kér időt. Még meg ne haljak.

Érzései szerint a dolgok meghajolnak és
átrendeződnek.

Csupán az örökös Moszkva tér
serpenyőjében sistergő kőlépcső-való
dermed kihámozhatatlanul s fúvódik föl
festhetetlen reláció.

Szöggel üssön lyukat?

Folyassa el és hagyja üresen?

Vagy vulkanizálja be

hogyan puffadjon riadalomig?

Ha tudná se volna mód

még megérinteni is alig.

Kívülről nézi csak?

Nem s nem is akarná nem dehogy.

A kékfestő műhely mint mentális árnyak
manufaktúrája mintáit belemángorolja be
tépi vasalja írja.

Papírajai meg türelmesen tárgyasulnak.

Indulj, még mire várnál.

RÁFESTÉS: PAPUNDEKLIRE

Feldob valóban

Varga Zoltánnak

Különben is a papundekli kora.
Illúzió, hogy költőnk és a Cora
más-más rekeszbe csomagolva,

émelygő papírdobozban él,
s hogy miként
nincs két egyforma levél...
Hagyjuk is talán,
s meredjünk magunkba.
Külön, benn a főben járó munka
ma ez,
s ha dekkolunk a deklin,
képzelhetjük múlás közben,
mint holt tyúkból a szem, remény
tekint ránk;

kandi sorsesemény.
Beugrik egy ötlet és feldob
valóban: mind ott
ülünk ama hamari falóban mióta
már, az éjszaka meg, ez az ősi
hulla, rég kihűlt. Állunk kopik fel
(és le). Nem sikerült a csel.

Majdnem fekete

Állunk. Kopik. Hallani
eresztékei finom recsegését.
Az éjszakai kékség
majdnem fekete.
Mered-e gondolni a végét.
Ami elgondolhatatlan,
ha megjelenik, miféle alakban,
s miként érezhető, ha nincs.
Nem a hiány, nem ami megvolt,
a megholt,
kihullt,

elillant jó,
de a mögötti, alatti
kimondhatatlan:
végül is van-e, mint a
virágzó fenyő vörös csúcsai.

Néma szomja

Visz a kezem. Zöld, piros.
A papundekli néma szomja
fakóra szopja, hamuba fojtja
a folyó színeket:
szomorú ez, mégis vidám,
egy selyemfenyő tollai,
talán madárszárny ága, árnya,
arcból arcba forduló vonal,
homlok-domb és orr-lejtő,
száj-szakadék, áll, lecsupált
szakáll nyomai, nyak homálya,
s néma hangzataik, test-húr,
egy-egy fájó-viszkető
öröm-elem, a kétfejű „nem”:
egymásba hullva, hulladékon
élnek, csupaszon – tessék.

Poharak és a zöld üveg

Reggel, ahogy fölneszelek,
ágyamból kikelek és át a szobán,
a kék kockás asztalon a kék
tányérok, poharak és a zöld üveg,
mint irányított véletlenem

csendje
ezüstlő késsel, gyönyörködtet,
mint a domboldalon sétálgató
nyír, fenyő, és ahogy zúg a szél
a papír szélein túl vagy innen,
mint a tenger, egy estéről ott
maradt paradicsom pirosát
sodorja zöld domborulaton.

NYOMORULT MUTATVÁNY

elgondolom néha mások ezt
hogyan (viselik és csinálják)
ilyen álságos vagyok mert ugyan
mire is mennék vele és miért ne tudnám

a másokét azt látom vagy azt se és
ezt se mit kezemmél botologva
betűimben húzva-taszítva művelek itt

mind szétfut mint zsíros papíron a festék
szétgurul mint üveglapon zsák üveggolyó

nincs fonala kék drót vörös gyapjú
vagy az a bizonyos ezüst a kisikált éj labirintusában

véletlene van hunyorgó éle vele élve
így sem vagyok vétlen látom ahogy
csipkézem ésszel is
pöttyel öntözöm
hogyan lesz sors már volt megesett
vagy most esik éppen puff ez leért

*

össze lesz ősze tavasza hangja pereme
pora hordva terelve úzve fűzve
tűzbe vízbe gázoljak is de össze lesz

minden esedék adalék talált minden
módon réven áron vámon áthúzva
ragasztva préselve rá és bele vetítve
kitalálva és teletöltve bekeretezve lesz

odavetve egyetlen édes vonal mentén

csiriz birizgál ujj beken tapaszt sőt
megvarr és szögel forraszt hegedjen
lukat be árkot be hasadást repedést

majd spongyát rá (neki) mert mégis
lesz értelme át fog lényegülni
még nem tudom mi

kín és kéj

s hogy mivé

majd polarizál irány és arány szerint
kiegyenlít

a szimmetriát megbontva
ragyog él ráfeszül pont ott ahol
a dolgok ahogy dolgoznak pőréen
ahogy fölizzik és végigviszi végbemegy

*

nem tudom magát magában mondani nevét
képzelt kalapom csálé karimáját forgatom itt
föltartott ujjam körül mégis csak pörög
de nyomorult mutatvány

halljam ki zsarolt ki
ugye hogy nem tudsz válaszolni

zsigereimben ma is csak
az a gyerekkori ámulat lüktet
ahogy a vadnyulat egy kálmáncsai rozsmezőn
lestem
és az amerikai bombázókat az égen
negyvennégyben

mint bebiflázott tákolmányok
ugranak elő az egyszer már megnevezettek
buzgalmuk nevettet mint bő
bűvészlebernyeg lebeg hatvanöt
évem s ahogy regélem

kipingálom ping-ping pang-lom

NAGYANYÁM A TEAHOUSE ELŐTT

a Fény utcai Demmers Teahouse előtt
a Mammut-tömb nyugati oldalán
láttam ott áll a nagyanyám
valahogy az ő képe vetült a kolduló
öregasszonyra hasonlítottak is a görbe hát
a fekete magas szárú cipő egészen ő gondoltam
kockás kabátféleség és barna szoknya volt rajta

jól emlékeztem erre is arcba húzott kendő
a térde közé szorítva nejlonszatyor
előrenyújtott kezében műanyagpohár
így kéregetett ott a sovány reszketeg árny
s mikor a piac felől a biztonsági őr
fehér inges sötétkék nadrágos kefehajú tömeg
bár lassú és érezhetően kényszeredett
léptekkel de mégis a kolduló felé tartott
az mindjárt tudta és a szatyrot
engedelmesen fölemelte
a biztonsági ember meg három lépésre
megállt s mondott is valamit talán
ilyesfélét hogy innen el kell menni
hogy tilos itt vagy kérdezett mintha nem sejtene
hogy mi van a pohárban
néhány fémpénz csörgött az alján
miért nyújtja előre ok és cél miféle dróttal
netán elektromágneses hullámokkal
titkos kódok szerint kapcsolódik és a nagyanyám
ott a Demmers Teahouse előtt csontkezeivel
szaporán integetve mintha legyenek
hajtana magáról (s fejét is rázta tagadólag)
magyarázott a szemközti videóbolt ablakából
Robert de Niro a gengszter figyelt gondoltam
ezt ő nem nézi tétlenül
de az egy négyzetméterre eső
lélekszám túl magas volt
minek lehetne így foganatja
a biztonsági őr meg a vállát vonogatta
hiába kibúvó itt nincsen
az öregasszonynak menni kellett
elmenni onnan

bár amikor a rendész hátat fordított (nagylelkűen?)
és vonszolódva elindult az áruház műkö-
lépcsői felé nagyanyám (ravaszul? közönyösen?)
visszaereszkedett de az őz mintha táncjátékban
most már indulatosan kapta oda újra a fejét
s ezzel vége is lett a jelenetnek
kamion dübörgött a sarkon
és a koldusnő hagyta
a Moszkva tér irányában hullámozó árral
végeképp elsodortatta magát

KÉT APA SZÍV A PARK SARKÁN

A park sarkán egy csöves, hogy reggeli
sörre gyűjt, ő megmondja őszintén,
én is meg: „Uram, az unokáimat várom itt,
egyetlen vas sincs a zsebemben”; akkor egy
staub; „nem szívok”, rázom a fejem, nem baj,
Uram, derül föl, s szinte vigasztal, ahogy vissza-
uramoz, behajol a kocsí jobbról is lehúzott
ablakán, és azt kérdezi, hány van?

„Mi hány?”,

hát unoka; „hat”;

ennek szerfölött örül, és újra nyugtat,
hogy a sör és a cigi azért meglesz, de a gyerek,
Uram, a gyerek a legtöbb, én kimondhatatlanul
szeretem a gyerekeket, pedig ráfáztam és meg-
szívtam; a lányom
már tizenhat éves, már tizenhét lesz a nyáron;
mióta csövezek, bevallom, Uram, elég ritkán
látom;

ki nem, biccentek, de ki nem
adom magam, mint ő, mert mesél már, mesél,
egyszer,
régén, mikor még pár hónapos volt a lánya és
vendégségbe készülődtek, a felesége kezébe adta
a porontyot, pelenka sem volt rajta, és mutatja,
hogyan tartotta, ünneplőruhába öltözötten
hogyan ölelte magához,
s akkor a poronty, élvezettel ejti ki a szót, zakóját,
gatyáját, sitty, mind lepisálta, de úgy ám, úgy,
érti, Uram, nem? „hogyne”, vakkantok,
de nevetünk már,
két apa szív; a park-sarok fényei,
a lombok közt bevillanó ég hibátlan kékje
és a hársak staubnál fullasztóbb illata is összeköt
minket, s mi a különbség, csakugyan;
önfeledten színezi, hogy miképpen jutott börtönbe,
hogyan
szúrt a kisvárdai buszon, mikor inzultálták a feleségét,
ez a szó is tetszik neki, mint a poronty, háromszor
mond el mindent, volt ott egy rohadék gyerekrontó,
Uram, hát amit az kapott tőlem, te mocsok, mondtam,
te pedofil, a gyerekek a mi jövőnk;
most egy arra jövő szemüveges, kalapos úrhoz lép,
hogyan megmondom őszintén, csöves vagyok,
s közben visszaint nekem, mint
régim régen;
elmegy, maradok a saját
történetem bedőlt járatai, kimenthetetlen álmodásai
közt; ne fájdítsa már, Uram, érzékeny apaszívét, ok
és cél nélküli montázsaival ne feketítse,
inkább menekítse,

a park-sarkon előálló véletlen tények,
meg a mögójük settenkedő képződmények
hálójába ne keveredjen, mintha inzultálnák, és szúrna,
ugyan mi értelme volna;
közönséges kín-közökön ugróiskolázik,
giccsbe kunkorodik egy apaszív, kettő – ha van, sincs
különbség –
„Uram, az unokáimat várom itt.”

PONTON

mondható-e
akár a hangzatok magzati mélyén
hol a homály spiráljai forognak
és most indulnak be éppen
egy pozitív terhelességi teszt hírére
mohó
szólétrehozó énem holdudvarában
(hadd mondjam így hadd kapaszkodjak meg
ennyi láthatóban)
s átáramlanak más énjeimbe
rongyoltjaim és éveim rekeszeiben neszeznek
ott próbálnak létre kelni egész magamban
most éppen most
és azzal ámítanak hogy tanúként is
írhatok a hírre hathatok
most éppen most ahogy vagyok
bár ez de facto aligha lehetséges és mégis
ugye ez a mégis mégsem semmi ez a vágy
ugye ez az ír mint alapanyag ha mondom
egy fokkal erősebben

egy fokkal kevésbé derengően létezik
egy hajszállal (ez sok)
egy parányi paránnyal hullámszik
egy Planck-hossznyival a vers belső ritmikáinak
világosabb vetületével ahogy az időpontot
megjelöli
ezt az időpontot most megjelölöm
most szóvá teszem
most a kezem az eszem az óhajtásom hogy
jó legyen ami lesz
a mögött alatt mélyen úszó lét-
reménykedésem-dásom ahogy ásom a zuhanáson áttetsző
ségem
megállás- és ellene-mondás-pontom a létáradásban
rögzített ponton
legyen ahogy mondom
neuróim univerzumában eufória-fónia pont

A SZÁZFORINTOS BOLT ELŐTT

A százforintos bolt előtt, ma délelőtt,
a fodrástól visszafelé jövet,
a kiszáradt virágokat elszürkült, földszerű
masszában őrző, négylábú betontartó alatt,
a kidobott papírdobozok közt
találtam egy
fehér bőrűt, deklínek kivált alkalmas darabot,
kellően sérült, mocskolt, de még valamelyest
élő, szabad felületet,
s hónom alá csapva, vérmes reményekkel telten
hazavittem: írni, festeni rá;

szépen kisimogattam
ujjbeggyel, tenyérrel, és vadul körültéptem,
aztán csak néztem, csobogott az idő, elálmosodtam,
már délután volt, belemosódtam,

homály-mély
árnyékok közt a Retek utcai fodrásznő úszott arra
egy az egyben, ahogy mondtam neki, hogy
azért ne kopaszra, mintha kisfiú volnék '43-ban,
és Horgas János előmunkás most
csináltatna fényképet vasúti igazolványomba;

júliusom sötét zsákjában botologtam
mondatért dátumtól dátumig, születés- és halál-
napok, szerelmi évfordulók kerekedtek
körül (mindez belül), s megint eszembe jutott
ott, tapogattam csak félálomban, amit ébren is,
már napok óta, éjszakai álomban úgyszintén,
hogy meghaltjaim közül egynek biztosan
szeretném tudtára adni (L. L.-nek),

hogy mi történt,
mióta nem él, és kérdezni, ugye, előre milyen
kitalálhatatlan, mennyire idegen lett volna ez a
felemás vonszolódás (vagy mi ez az egyetlen
szóval mondhatatlan), ha élénk áll mint valódi,
testesült; de ő is szeretné-e tudni, mint majd én,

és jó lenne-e neki, nekem
(most és majd); már meginogtam: akarjam-e;
az idők, személyek, terek, valóságok,
az igenek és nemek dimenziótlan homálya sodort,
még jó, hogy fölriadtam, fogtam az asztal
sarkát, hogy el ne eresszen;

rajzolni kezdtem,
húzkodni fenyőágakhoz és madárlábakhoz,

szárnyakhoz, szemekhez hasonlító vonalakat
ecsettel a százforintos bolt előtt talált lapra.

HA FÉNYKÉPEZNÉK

ha fényképeznék gondoltam ott
a Horvát utca végén kiöblösödő tenyérnyi tér
parkolójában akkor például ezt
és gyönyörködtem az elem ugró képből
képzeletben be is kereteztem
négy ujjamat

a szemem elé emelve

buzgón segédkeztem

a szombat délelőtti

nyárvégi

alacsonyan szálló nap

a fények és árnyak síkidomaiból összerakta

úgyszólván gondosan berendezte

a kockaforma térséget

a szemközti fal

rücskös-piszkos falán kiálló málló erkélyek
valaha sárga sötétszürke dobozok most éltek

lenn a kapu üvegajtaján az autók az aszfalt

a satnya fa faltjai szétrongyolt plakátok

tükröződtek vakon és mohón beforgatták a

fakó elnyűtt kinti közeli mögötti tárgyakat

a poros zöld dugig tömött kukát

a poros piros tűzoltó csap oszlopát

és ott benn tovább nyitogatták a képzetek

képeit is kigöngyölték és áthúzták egymáson

kubista járatok csavarodtak spirálisan

s ahogy tekintetemmel lassan ezt mind
végigtapogattam és a véletlen szépség
összenyíló struktúráin elandalodtam
talán csak azért hogy a mozdulattalan
díszlet benépesedjék
egy harminc körüli férfi lépett egyenesen
a magányos kukához mintha az lett volna
célja hogy beerőszakoljon még
valami valót oda

de üres volt a keze
a papundekli dobozokat vizsgálta elmerülten
ez szíven ütött szinte
talán szakmai társam túl azon vagy innen
hogy ember

talán hivatásos grafikus vagy festő
vagy ráíró a balga talán egy posztmodern
menő még ezt sem átallottam feltételezni
egy hulladékfeldolgozó
látomásait a gyorsan szétfoszló
kidobott anyag hátára lökő reménytelen
de nem

a fehér bőrű étolajat szállító
rekeszt durván a járdára csapta
a gyermelyi tojás házát szintén és a kuka
hasába nyúlt

ezt a mágikus műtétet már láttam
a gyomrom összerándult
valami zöld-sárga címkés pálinkás üveg
visszaválthatatlan ugrott tenyerébe
a kupakot két ujjal lepörgette és a fenéken
megtapadt kortynyi szeszt kiszoppantotta
s haladt tovább le

jöttek föl sorban a márkás
maradékok likőr whisky unikum nyelte
fényképemet cafatokra tépte
kék pongyolás nő lépett ki az ajtón
beomlott a varázsos tükröződés
bár akkor már mindegy volt
négy ujjamat is leengedtem

PINGÁL EGY („SZIGORÚAN TITKOS!” ÉS „KÜLÖNÖSEN FONTOS!”) DOSSZIÉRA

megérint mégis hogy mélyen-e
bőrt húst szakít-e (át) ezt írhatom-e (hát)
ha írom akkor bizonyára mert
seb azért bár
visszamenőleg vág meg rág törmelékes fogaival
nyitja fel szememet fakasztja ki a hatvanas évek
valóság show-ját mintha ma volna
rosszkedvem vigyorát arcom árkait karmolja vájja
a kényszerűség hitvány pora száll alá
univerzális mintái –

a Történeti Intézet fénymásolatáról erőszakos legyek
konfekcionált kifejezések röppenek tudatomra
rátapadnak és kimerevednek mint fagyott képernyő
ahogy olvasom a „SÁRDI” fedőnevű informátor
jelentéseit az Eszmélet-estről a leányfalui campingbe
szervezett kirándulásról és a Fiatal Művészek Klubjában
lezajlott felolvasó estemről hova pályakezdő költőket
hívtam társnak
böngészem a szálkás kézírást a fehér foltokkal kilyuggatott

felemásan anonimizált szöveget
akkori társaktól körüli figuráktól gyűjtött véleményeket
és az irat megelevenedik gágog s
nem lehet annyira kipreparált hogy a benne maradt neveken
túl a leírások megjelölések helyszínek árulkodó tényein túl
ne sugdosson fülembé

nem érdekel
az ügynök kiléte-miléte sem
hogy ő
mint ama elhíresült undort és gyűlöletet szétkenő szüretelő
most mit érez
s ha monológot írnék csupán ijedt ámulatom és
visszahőkölésem szomorúsága izgatna
miközben tenyeremet homlokomra csapva
makognám micsoda naivista miska voltam
most itt villog és újdonságot játszik a ripacs régiség
hogy nincs mód kitérni
valamiképpen minden gyalázat elér résztvevő vagy
óriásplakát vihog rád *a lét a tét* talán hunyt szemmel
bedugaszolt füllel élj kapcsold ki technicizált
hírhözóidat ne tudj mert mi az mikor kétfelé hasad
minden jelenés háromfelé húznak széthazudnak –

a kivonulás dekoratív ábrándjában nem ringatóztam
soha és most sem tudnék nem is akarok
inkább vakarok papírok tépte vágta hangzatot
vékony még a var és ez az egész múlt századi történet
a dosszié lapjain is a mindennapi élet
jelentéktelen ocsmányságai és a bestiális rémtettek
egy rugóra járnak
szóval ez az egész tart még s hogy kiömöltek az iratok

és szabad a nyomorult divatcikkek vására
magától rángatózik önsúlya löki de
rángatják is benne vagy –

kifordul visszájára vált egész korszak émeleg
elkeveredik s talán átértékelődik
ehhez képest mi ez a csalódás mai aszalódás benned
hát nem a természeti törvény hogy öregszel
és optikád dioptriája torzít kiszürkít s még jó ha el nem
feketít
de a közök a személyek közti üresség mint manipulátor
a süket fülek lapátjai ahogy lapátolják a jelent
a dossziék fülei

írni ezekre nem jó ha írok rájuk ha visszaérintek vágok
hányok ha a *titkos* és *fontos* tereket kipötytyözöm
keserű lével öntözöm a lapokat megszegyenítő
szertartással dobom ki égetem el szórom szét
s váltig ironikus szájtartással hát úgy is és akkor se –

abbahagyom
elmegy az ember kedve roncsa vissza-visszajár jaj
szigorúan egy volt *különösen* én voltam
aki itt áll és – pingál

ÍRT

LEFOLYÓ-DAL

közérzetem
kifejezetten rossz bár
kifejezetlenül is az
és nem vigasz
hogy köztük a jó kicsúszik
mint szappangolyó
a lefolyó
ba
va
laha éreztem
a közért kell tennem ezt meg azt
ma nincs hozzá közöm
dalom
mint nem várt alkalom
ahogy kapaszkodom
és
kezem
lesz a kifejezés

FAKÓ-PIROS RAJZOLATOK

hajnali ötkor az ég
fakó-piros rajzolatai elkékülnek
a földi sötétzöldet
közbülső és mögötti sárga foltokat
és egyéb sávokat

a világűr tudható feketéjét
szétteregetik mintha kezek volnának
száradni kaszált fűvet hegyoldalon
képet kitépett papírlapon

így jelenik meg talán az idő vakon
írott kalligráfiája
lavírozott

vagy csak én gondolom
kerítem húzom tapogatom szó
s betű szerint
színtől színig véletlenem

miféle nesz

a szemközti ház alumínium
keretekbe foglalt üvegfalait
három bőrkesztyűs
félmeztelen vasvésővel
kalapáccsal tördeli
közben ordítóznak emberszerű hangon

ez kétségtelen
tárgyiasan létező való
ahogy reccsen vadul cápafoguk

már tizenkét óra van

ZAJGÁS

Minden csak
jelenés itt alant
átirat reflexió.
Megeshet
így a való?
Új dió hull
kopog a csonthéj
erre menj
a tér bőre beton
mélyen alatta hűlő
vulkán fönn hideg
házak közt szél matat.
Minden csak hangzat
vadak patája zajgás
néma morajlás
mammogó kérelem
fül iránt értelemért.
Könyörög hörög
mintha ölnék. Időért
füttyög világért
nyávog végtelen
közökön vakog.

A BETŰEMBER

ez a legújabb új
hogy mi is hát
vadon fú vadkapor
nyár sziszeg kiszorít

peremen őgyeleg cipőm
matató ecset arcok élet
csorbára feni keni nézd
mind vicsorog kik ezek
kibicsaklik kezem
bukdácsolva ír vagy
a papírnak viszket
a betűember
ha mindegy se add fel

SZEPTEMBERI ÁTIRATOK

*Betűvetéstől aratásig hány hét a világ,
s ha táncol a láb, ha röpköd a kéz,
a kirágott gubóra ha költőnk visszanéz
(bátor szitakötőnk, nyelvöltögetőnk,
ő maga) – mit lát, napos kövön öreg hal
ma mit hall? Egész ábécé kellene,
domborítani végre, hogy lám, ki vagyok.
Csábítanak a szeptemberi átíratok.*

A (ÁTKELNI KÉT LÁB)

„A”-val akad el máris:
még el se, még meg se
kezdte dombor táncát,
fél a gyalogos „A”.
Ha fején alma ül, hát
terpeszbe áll, tántorog,
tart a kilótt nyíltól.
(Átkelni két láb, tudhatod:
mindig kevés, a létezés
nem tejfeles krumplilevés.)

B (KÉTSÉG FUTKOS)

A „B” meg bufog, bűg és bong,
szinte buffo. Gömbölyű dobozok
fönn-lenn üresen, mégis baj van.
Mint kés a vajban, a legbelső *sem*
miben kétség futkos: miért nem „A”?

S (HÚLÓ HÖLGYIKE)

Fűbe fúlt selyem, S-kanyar.
Vonal-balet hullámló heve.
Légi fölvetelről: húló hölgyike,
száján festék: kékre csípi az esték.
(Ornamentikus inger-hintába ülj –
ópium-álom űz rózsatő alján.)

J (JÁSZOL KÖRÜL)

Varrótűfény a szeptemberi fűtöveken.
Hangyányi lábnyomok kék homokban.
Hol van az ott meg itt? Jó légy.
Juhok a jászol körül fejüket rázzák.
Újra meg újra jön az éj. Vagyok-e?
Az egyik: igen. A másik: milyen?

*Pohár peremén billeg ezüst kanál,
fiatal még a délután, cifrázza,
a szél és a selyemfenyő árnya
(szavamra) hieroglifákat fest
egyenest (azt másolom), falamra,
sárgaréz edények ma mind ide ragyognak.*

N (VILÁGGÁ GURULNAK)

Ha eljön majd, ha megéri,
ha fényben, esőben, párás hóben
a zöldborsó kora beköszönt,

és a hüvely boldog gömböcskéi
fölszakítják az ajtót, ha zsibongva
világgá gurulnak, akkor nem,
akkor nem mondunk nemet, nem.

C (SAPKÁDTÓL CIPŐDIG)

Bicegsz és cicegsz, a bicepsz
becsípődött. Sapkától cipődig
ívelt csípődön vad, vörös remegés
fut, bár bőröd porcelán s te magad
csupa C-vitamin, hiába a kincs:
kőkemény nyelv és gumigerinc.

T (AZ ÁTMENET ÚTJA)

Te, ez leesett.
Te, az inge, nézd, nincs betűrve.
Te, ez egy önsorsrontó.
Te, ezt valaki tartja hátul.
Te, ezt valaki lenyiszálta.
Te, ez az átmenet útja?
Te, a „T” fejetlen ember?
Te, te, mondd! Te voltál?

H (HIÚ REMÉNY)

Ha „h”, úgy hegy (Akastyán),
és hó hull hirtelen. Közben huhog,
hang nélkül, itt a csönd. Elkékül.

Némaság szeretne lenni – ne tedd.
Húz le, be. Érzed: nincs kiút. Ha zúg,
mint tegnapi zászló (győzelmi) vagy
hazug poézis (mai), kupec az, ne hidd.
(Lóbőrbe varrva legfeljebb a griff
menekíthet. Vagy hiú remény az is?)

*Betű, te tű, te csípsz,
én viszketek, te varrsz,
én írok, vakaródzom,
sunnyin takarózom
kihűlt sebhelyekbe.*

E (RABJA A BETŰKNEK)

Elemi öröm emel fel, fel,
te rabja a betűknek, ne mekegj,
öreg hangolászó, bár zsong és
ont konokon a lomtár: egek, a
felső emelet, mint az alsó, se
neme, se neve; degesz rekesz.

É (NEM SZENDERÜL)

Ég (tűz), ég (kék), él (hal),
ékelődik (közé): „é”-i fénycserepek,
tenger hátán árnyak, kékfestő minták:
belemángorolva a formák, kanyarok.
Ez jobbra fordul itt, rosszabbra, jobb
volna, ha jobb létre, de nem, s közben
tűz ég, kék ég, a város; nem szenderül.

CS (KRÁKOGÁSA KÖZT)

A „CS” mindig csinál (valamit):
csücsörít, csönget vagy csálé.
Csütörtökön parádés csődöt mond,
töketlen (kövér) csődör sír: „csupa
csikorgás a létezők esze tokja,
mert senki se fogja kezünk, mikor
a városi varjak krákgása közt
rémülten (csörömpölve) ereszkedünk
alá vagy fölé, se cé, se ess.”

K (MERŐ RÁFOGÁS)

Korom jócskán „K”-szerű, keserű
és ormótlan, a porban úgy sétafikál,
mint lótetű a mikroszkópban, béna
bot a lába, köhög, korog és nincs
lelke, miért is volna, merő ráfogás;
szó nélkül a „K” is csak hangzó,
mással; más nélkül betű: tárgyszerű.

*Átiratom átitatom áhítattal.
Itatósom adós marad, nem vigasztal,
se bús, nekem ez szerfelett gyanús,
Kriksz és Kraksz, két öregúr mered
rám, tépett pepecs; mi az, hogy ősz?
Az évszak mindig megelőz: gyors
záporok sötéten szaladnak át a
versen, háromnegyed ütemben ázom.*

Ű (TUSZKOLT)

Ezeket a versbe tuszkolt betűket,
mondjuk az „ű”-t az őszi tücsök
gyémántos krú-jéből ide úgy hívom
át (honnan), hogy amit hűvös szél
és forró nap fénye közt (elillanót)
most, parányi magát vagy rostját,
őt magát, az illatát, bármi részecskéjét
érezkelni vélem, hát jelölje meg –
így érintsem, értsem, rátapadjak.

V (ARKAPÁR)

Az „ű” után, mintha talált papun-
dekli tépett oldalára festenék,
irányított véletlenem a „v” szárnyait
kérdézi: miféle madár?
Él itt egy öregsz arkapár, mondom,
a szkrebl betűit csörgetik mint
kavicsokat a tenger, és kirakják:
egész univerzum végül.

X (UGYANAZ)

Ebbe az ábécébe most már akármit
bevihetek, az évtizedek (csak mögöttem)
fölhasogatott papírdobozok, visszafelé
kurkászva bennük, mennyi tárgyasult
vágy mutatja másként lukas oldalát,

jól van, bólintok, mímelve a bölcset,
mert mélyen, a kopoltyúk alatti éjben,
magasan: káprázatosan és ténylegesen
az „x” nekem ugyanaz a négy kéz, láb.

*Betűk hátán, ez kézenfekvő,
ahogy eliramlik, „ló”: rajta ta
tanultam olvasni, írni, Rizácska
ta tanító kisasszony forró pofonjai
gőzzé lettek, a mozdonyt is az hajtotta,
bámultam csak kockaforma házunk
udvarán, suhogott a kőrísfű, sötét
lombhajam – tik-takolt a falióra,
valóban lüktető test volt az őszi est.*

Á (NEGATÍV MÁSÁT)

Szurom Á: nélküle vétek volna...
Ő az etalon! Tanúsítja blőd kamasz-
korom kihunyó pózait a legbelső fokon;
most egy rumos drasztikus dobozának
tépelt bőrére mint barkácsolt (-csoló)
posztimpresszionista, pötyögtetővel örökítem
meg emléke negatív mását: hópor Á.

F (PIMFBE HAJOL)

Figyelem, ez valódi „f”! Egy „f” és
semmi más. Nézd, milyen szép! Egész,
noha rész. Jó szerszám, megbízható. Né

mely fickó nyálától persze, ahogy fikció
ként szürcsöli, elgörbül, ragad, s kampója
beakad, pimfbe hajol. Műhalak csilin
gelnek akkor botján, tudható, de hiába
való, azt hiszem. A műhely már sötét.

NY (VAGY NYÍNAK)

Megy két betű a járdán, a saját
lábán, ahogy mondom; az „n”
és az „y” ennyi idő után már nem
tétovázik, ha kell, kézen is tud
járni, kelni, lenni, s ha nyögnek
vagy nyínak netán, mintha fájna,
az a nyögnek szól csupán, mit
húznak maguk után drótkötéssel,
vagy visznek a hátukon púp gyanánt.

I (KIÁLLTAM)

A-val agy, é-vel élet, ha festett vérzés,
irodalom (i-vel), irodalmi élet – mint
dömping dül éppen, erőltetett menet. Eddig
kiálltam, most kiálltam belőle, bár nem
eléggé, véli, ki versenytársnak vél, és
rossz órán magam is. Valóban furcsa:
így úgy vagyok benne, mintha nem, s ez a
minta nélküli kívüli mulatságos zöngéit el
veszíti lassan; az „i” erről nem tehet – ki?

*Tudni szeretném, nem tudom,
betűim miért horgolom,
miért teszem szóvá, a szó lóvá
(engem), ha elhiszem, de el,
az ember így mégis megfelel
(hangot ad): a nincs is létező,
mint a rozsmező, roncstelep –
ott vadászom a kövér papundekliket.*

G (FIX PONT)

A G Roby előtt egy napon hirtelen,
mégsem váratlanul, a fény kigyúlt
fejemben, hogy a diszkont, ahogy
dekkolok ott, mint fix pont, kínál
kozik s bár konfekció minden,
mert nem dísz, de tárgyi kellék, hogy
a lét és nem-lét bűvészdobozában
legyen valami biztos, tudható: ez
az egyszeri, itteni „g”, ez a konkrét,
önmagával azonos elfogadható –,
fogadtam hát és azt suttoztam a he-
ves nyárban: tán ez, amire vártam?

Ö (GÖREB)

Mulatságos etűdöt öt sorban szerettem
volna ide ö-vel írni, most meg sírni sincs
kedvem, mégis billentyűzök, tyű. Nyúzzom a,
nyűvöm a, rágom... Az öregedő, elgebedő

göb, a test-göreb volna az ok, a tok avult
hangjai, be-becsikordul és morfémáit vadul töri,
csupálja bennem, nincs értelme: tek, tuk, tök.
Az „ö” meg rőfög. S ha röhög is, ő; nem én.

L (RETORTA)

A kaszált, sima rétek szélénél a nyár, mint
függőleges, halforma fa (kifogott), csöndben
áll, még nem érzi, hogy: *megint*, de elnémult
már, nem beszél (se olvas vagy ír), csak nézi,
ahogy ráz a nyír egy szellőcskét,
és úgy tűnik föl, mintha mindez könnyű volna,
a létezés vak, villogó retorta
hasában adódik mint sorseseemény,
és benn minden lágy, csak a világ-ágy kemény.

D (LÁBJEGYZET)

Dániel négy és fél éves; hatvannégy és
fél éves nagyapját (engem) kérdezi hosszú
hallgatás után, a Szilágyi Dezső térnél Budán;
a kocsi rádiójából (a Bartókról) buffo operák
gördülnek alá, s ő két ária közt mondja,
mintha már mióta beszélgetnénk: „– a végtelen
a legtöbb?” Az, bólintok s nyelek, evezek
tenyérrel, lendítek kart, szárnyat, de a válasz
ábécémben kimondatlan marad, a „d” néma
lábjegyzete lesz; egyszer majd fényre derül?

O (CIRKUSZI)

Betűzés, mi más, befűztem a filmszalagot.
Ahogy nézem, nyakig benne vagyok (mint
ötéves), őszi befőzés ez, rotyog a kondér,
idillikus szilvalekvár fő vagy hajdani
tintaleves papírgaluskával, lesz hozzá
kockára vagdalt, rántott sezlonrugó, ha jól
emlékszem (már tizenöt éves) a szövegére –
ki beszél? Gurulnak az „o” betűk. Miért
olvasnám nullának, nézném lángoló,
cirkuszi karikának, s érezném: ugrani kell?

*Az éjszakai eső hangjai
megpróbálják mégis kimondani,
de legördülnek a falon, üvegen,
vagy én nem értem, a ház süketen
ázik, a sötétségben elmélázik,
szavakat nem talál.*

R (MEGANNYI HIÁNY)

Ábécém, ahogy körém kerekedik, egyre
bátrabb, fenekedik, fú, kitölti eshetőségeit;
a szabad helyeket, ha hurrázva (vagy némán)
elfoglalja, mintha más gondja már nem is volna,
csak teszi – de hol vagyok akkor én?
Minél több a sok, annál élesebb a félsz, hogy
hézag marad a... – min? Hogy csupa lyuk,
határolatlan üresség övez, megannyi hiány,
s hiába robog immár az „r” is: nyomában

sár cuppog, tetves por száll. Jobb lett volna el se kezdeni?

Ü (MINDEGY)

Süt vagy nem süt (rám) a Nap? Lesem.
Medárd napja van, nyárelő, délutánközép.
A szél hideg sávjai közé kiülök, „ü”,
mondom, „ü”, mintha nyögnék,
feketére-fehérré fújt felhők hajói fönn, az
ég fakó kékje hideg platni – jobb hallgatni,
s kivált tudni ne akarj, csak lenni: fény és
meleg ajkain, mindegy is, milyen betű
ürügyén érzed: az én körvonalai léteznek,
s nem csupán alakilag, mint
utolsó ítélet hullt dolgok felett.

N (ANONIM)

Midőn ezt írom, tiszta nyáridő van, de már
némely szépítő kellék, hogy a nem-lét, mint
tompá pompa majd ősszel színre keljen,
legyen, az igen után a „N”-m – már itt van.
Ma még csak játék, ingyen bizonyosság
a kétvégű botra, ahogy az ember fogja, nézi,
nem érti, de véli: névtelen „N”, anonim bot,
kettétört szümbolon egyik fele: mihez illik?

P (KÁPRÁZAT)

Piktorok (Egry, Gulácsy, Farkas) keze
nyomán a káprázat vonja fénymázba
lelked, legyen ruházat, ha rálehel a bánat,
mint alkonyi párák; a képpé vált világ
gyönyörködtet: a ködnek, a füstnek
hasában süllyedsz, égtájtalan anyaméhben
súrlódsz, elalhatsz, akár meg is halhatsz –
bár ez csak hangzat, olcsó, mégse értelmetlen
és véletlen sodródás a végtelenben.

Z (KASZÁK)

Esős, reves idő itat át, se zeg, se zug, a hang
csak bang és fodrozódva gászik az éjben, hörög,
vaktában gányol; kaszasuttyogás rémít el
minden pelyhes, fűben alvó fürjcsibét.
Rémített. Régen. Ma csak a „z” képzelein
száll ide, száll: a csibe, a vas, a vér, a halál.
Apám hajnalban kalapálta a kasza élet, még
fönn volt a duzzogó, kialvatlan arcú hold.

J (TRANSZFINIT)

„J”-m, jóm, javam, számolhatatlanom.
Bár mondanom lehetetlen, a hangokban
és kitépett jelekben, a foszló felszínen
átsüt; átüt veszendőségem tudatán is
az érzéki jó (metamatematikai nyelven
mondva: transzfinit indukció).

ZS (CSORDÁJA LEGEL)

Zsizseg. Zsákomat lerúgva most képzelt
álomképben gyönyörködöm: a szeptemberi bolt
alatt hullámzó zöld fűvön, domb ívén barna és
piros betűk csordája legel, közbül pár ezüst,
körül ködök vagy tavak, szavak homálya zúg.

*Szeptemberem! Az emberen ki-kiütközik,
mutatja magát a végtelen utáni vágy,
te ilyenkor segítségére sietsz, duruzsoló
(sohasem kuruzsló!) hangzatokkal áttetsző
hajlataid, a hű, meleg szelek szalagokkal,
a szőlők, paradicsomok jó szagokkal, a hegedűk
vonóval, tokkal megzengetnek, bepólyálnak,
csönd lesz végre; betűim, látható hangok,
ne legyetek holt jelek, ha megszólaltok.*

(UTÓIRAT)

Egy téli estén, vagy hat hónap múltán, hogy
ábécém lezártam és a zárban
a kulcsot megforgattam,
majd a semmibe dobtam, a hóval megrakott
téli fenyők lomha szárnyán,
áttörve a csendet, mint blőd attak,
megszólaltak a kimaradtak,
s mert nem számoltam velük,
mert számon kívül, vagyis belül voltak,
mondatlanul,
azt sem tudtam hirtelen, hogy hány s melyik

hangzó protestál ott (vagy hálálkodik):
szerepet nem kapott. Hiányuk
mond-e valamit vagy jelez csupán (mit),
vagy azt sem, s csak a káosz örvényeként
vetődtek ide (bukkantam rájuk),
hiányuk csak a közmagyar ábécéhez képest
létezik, és hozzám képest is esetleges.
Ha sorba raknám a vers héjában ringó betűket,
kiadódna a hiányzó neve, s a *Szeptemberi átíratok*
hálózata szerint könnyű volna testet testálnom rájuk,
magamra, de ekkor már, hogy ez a lehetőség is
felderengett, mint hiány mögötti hiány, a
hallatlanul zajongó névteleneket egy utóirat
papírdoboznál rugalmasabb rekeszébe tessékeltem.
S maradt a téli est, a havon elheverő homály,
hogy mi van az iraton túl vagy innen és egyáltalán.

PINKÓDA

MACSKASZAG; BENYITOK

Egészen más verseket írok eztán.
Nekidurálom és megkötöm magam
eloldozom nem toldozom többé
kiszakítom egy markolásra vagy
tenyerembe kapom ha hull alá.

Egy macska megy át a betonúton
szemközt vedlett falú négyemeletes ház
kopár ablakai pohosan alvó test
bóbiskol az ősz meleg hasában
a fürdőkádban reggel én mégsem így
egészen-e vagy félig-meddig. El-
jutok most majd kiskeddig péntekig.

Két szuszogó férfi hús-vörös ruhában
ajtóforma fekete fatákolmányt cipel át
izzadtságuk szaga megcsap a macska
bakancsaik közt lopakodik vissza
nem más egészen mégsem ugyanaz.

Egymásra hajaz hús-vörös és
palatető szürkéje fejemen nem
légből kapott áthatásaim visznek ahogy
szétválasztom vagy összecsomózom
volt szálaimat a szövőszék a rost meg a
minta is enyém s hogy mit keresek itt.

Fekete ajtóformán benyitok
szabad-e. Nincs válasz. Macskaszag.
Szárny súrolja fülem elsüvít.

VALÓBAN ŐK

érintés által
nem homályosan
olyan talányosan
hogy lehetségesen
ujjbegyek
szerelmes hegyén
ez a kettő hajlik
nyílik tárul
összezuhan-zökken
velük minden
egymásba zárul és
fölöttük alattuk
semmi sincs
kívülük
nélkülük általuk
a semmiben is
csak ők vannak
szűkölnék mégis
nélkülözők
de miben s hogyan
ez a neve nincs por
világfázás
fájás-lerakódás
a közökben vad
halálhangolódás

honnan jön miként
történhet meg így
ha vannak
valóban ők
pont most és még

HÓSZAG

Ez a téli napsütés ahogy
árnyainkat sötétszürke bádogból
kivágja
és elénk löki a földre –
más.
És nemcsak az őszinél másabb.
A nyírfa fehér csontjai körül
láthatatlan lombként kifeszül
a hószag
érzékeinket fölszakítja
bepermetezi.
Üresség terjeng.
A részecskék közei kivilágosodnak
megritkul mint agyonmosott nadrág
térde vagy ing könyöke
a levegő
az agy.
Bár félrevezető
minden hasonlat analógiás
hangzat-kolompolás.
Véletlen minden eset
gondolattalan adódás
csupa ártatlan keletkezés

a hószag módján.
Ahogy vasárnap délelőtt a hegyen
egy teherautóra három dzseki
kimustrált holmikat pakolt
a bokrok közé farolt
kocsi lezárta
előttünk az ösvényt
kétes volt hogy bennünket is
ha magunktól nem
de átengedtek.
Szemernyi felhő sehol az égbolt
kedvetlenül csupasz kékségétől
a hószag független
és kétségtelenül itt van víz hasít.
Egész korszak meglehet.
Mióta már hogy bekövetkezett.

M. HALOTTI ÉRTESÍTŐJÉRE

*Ülünk a heverőn, fölöttem Kondor-ikon, és a „sztálinizmus”
körül őrlődünk, kezdetleges nomenklatúránk vesztetül nyikorog...
M. a földre ásott kínai írástudókra mutat...*

(Súgja Hang; 1987)

Szavaim porát fúvom pora iránt.
Melegséget még hogyan próbál
hatnék ha így sem – jelet legalább.
A templomot a szentmisét
nem érem el maradok
vadon s báván rakosgatok konfek-
cionált bölcselmeket zörgölődnek
fejemben: sinológus marxista vagy
strukturalista buddhista jelentéseik

a halotti szertartással elkeverednek-e
vagy szétvetik a lombikot félő bár
mindegy már hogyan volna az
talán megvilágosul vagy sem fény
ecset a képet kinyitja bezárja.
Homálynak nézem va-
kogok. A történetnek ez a szála is fityeg
kibeszéletlen férce hull. Különbségeink.
Másokkal is így voltunk leszünk így
halunk képtelen némaságba húzódva
belerejtve versekbe mondhatatlanokat?
Nincs mód sem idő sem...
Szavak talán por-szavak sem és levegő.
Hiába voltunk vagyunk mind jóemberek
ha azok. Valahogy
szétszóródik ami lehetne. Rajtam mi
múlt mikor még kérdezem de hajszá-
nyi már nem az elrendezés a meg nem
szakítás esélye is
látzatoké.
Nem M.-ről beszélek már nem a földbe
ásásról. Hova rugaszkodtam-sodródtam
mindig így jár az ember ha fölszakad
és megy utána kapkod belezuhan.

AZ ÉN KANTÁTÁM

fekete kutya forma árnyak
suhantak át szeme színpadán
havas domb ezüst bokrai közt
milyen ismerősek hova ti hó hé

a konyhában állt még alig pirkadt

mi is van ma ki is merre és miért

megfeszítette várt jött a falon át
digitális beszédhangok sorozata
sajgott a foga jobbra lenn mélyen

ez Budapest ez a keddi hajnal
próbálta kétezer után háromban
lággyugyanással belobbant a gáz

kinn a dombon a kutyák már vissza
felé hogy megszámlolta hát négyen
voltak éppen szarvasok

ó ez csak analógiás homály zene
bár miért ne ha a gyerekei ha neki

hívta őket semmi se
azonos úgy szétcsúszott a

szarvuk hegyére tűztek és be nem
fér csak völgyekbe de nem volt

téli bokrok volt hó lomha szárnyai

PINKÓDA

PIN = Personal Identification Number
(személyi azonosító szám)

KÓD = megállapodás szerinti jelek
vagy szimbólumok rendszere,
amellyel valamely információ
továbbítható vagy visszaalakítható
KÓDA = zenei függelék, befejező rész
ÓDA = magasztos gondolati vagy érzelmi
tárgyú, lelkesült, ünnepélyes hangú költemény
(Kézisótár)

*Leginkább ez világon
Pinkódádat imádom
(Himnusz-töredék)*

kerestem azt a bizonysos Hangot a régít az újat
vártam a szóra zizegésre lüktetésre jöjjön járjon át
elandalodtam tegnapi költők belépő áriáin
a hangzatok hangszereit is érzékelni véltem a szent
fát s húrjait (félre ne tedd)
immár legendás ívekben gyönyörködtem hogy
végül is únod e régi világot csupa rom
de legkivált és mostanában megint a duinói
hallomásokban úsztam vitt a kétely boldogságos és
nyomorúságos harmóniája elbűvölt a *tiszta tartam*
s gondoltam megeshet miért is ne
ha már ennyire
ráhangolódom és közben úgy csinálok mintha
oda se bagóznék csak volnék
talán hozzám nekem is majd
s akkor kérdezhetem mondhatom utána vele
Ó, melyik angyal hallana meg, ha kiáltok, az égiek
rendjeiből?

hát semelyik tudtam
 sem ők se én
 meddő torna igyekezni fületem hegyeznem
 csak a nincs van csak ismétélhetem hogy
 valaminek mindenképpen vége
 és egyre rafináltabb
 a láthatatlan lukból előmászó Mintha mint ha elveszett
 a minta és a másoló hűlő emlékek nyomába kaptat
 Xerox ahogy lessük a csodákat
 lestem
 a képzésvégtelenben valami istenutánczat
 bóklászott füstben hörgő limeszekon és azt imitálta
 hogy tudja eliminálta nem-jeit
 jól van mondtam értem
 ezen a szitán átlátok
 pislog a poszt mint pótlás krumplihéjak
 a szinonimák híg jelentésoldat a holdat
 éjbe mártja glisszandókkal megcsáklyázza
 vagy csak utal a csáklyára nem az nem az árnya vak
 hiánya vagy az sem
 így hebegtem zsonglőrködtem oldalamat
 kíváncsiság fúrta és közben
 érzem ám hogy szűkülök és hallom ahogy szűkülök
 ohó hát
 ez volna az
 de hogy volna AZ
 ma más egyetlen kell ide nem pusztába kiáltott
 ha kiáltok
 de egyelőre mély csendbe lapulva voltam
 történetesen éjszaka
 karácsony és újév között
 kettő körül a konyhában álltam lágy homályban

angyali nyilván emeletes szellem vagy bűvös kockába
épült fenomén hétrét hajtogatott zene
netán palackból szabadult
vagy szabadulni vágyó...
összereztem erre s hogy a csőr másodszor is
és valóban mintha üvegen át cirregett volna ki-
bebocsátásért a halántékomon és harmadszorra már
ritmusát is érzékelttem
elindultam feléje az éjszakai lámpa fényében derengő
hallon át vadászként surrantam és az elfüggönyözött
üvegfalával körszelet-forma teraszra néző nappali-éjjeli
szobánk könyvespolcán
a korfui kavics
koponyányi tömbje mellett
a fekete
kiszakadt-zipzáras
autóstáska
külső zsebében
megtaláltam
ott volt világított
borostyánsárgás
fényes képecske
maroknyi
eidüllion-idióma
szívbeli ajándékul
kaptam
értelme íme megmutatkozott szólt
megnyomtam a gombot
nem tűnődtem elég ok-e az OK ha egyszer ott van
és működik
AZ meg
a Technika Angyala

nem habozott írásba adni
mit kell tennem

ÍRJA BE A PIN-KÓDOT

beírtam

be be be be

kétezerhárom lett azóta

PIN-KÓD ELFOGADVA

el el el el

de mi

de mi van

el-bekódolva itt

a tiszta tartam szerint

most már halljam te angyal és mondta mit

nélküle is tudtam

egy történet mi más

ahogy jött velem

jöttünk az időben

meglehet

most van eltűnőben

egész batyu vittem a hátamon hasában vitt

váll has fej láb szél por vágy szem álom lélek csomag

héja kiszakadt papundeklije föltépődött tartamai

kiszóródtak és a változások hodályában átlényegültek

elsodródtak közelre vagy távolra de külön

szét ami egy volt

dolgok személyek mondatok

kívülem és nélkülem torlódnak

– jól van gondoltam

de mi van jól

ma se tudom és nincs is jól rosszul van

markomban a képecske világított

földi jelenés mondható

könnyű volt telefonnom volt fon-okkal
mindjárt a kadarkúti bakterház fekete
kurblis készüléke csörömpölt a pittyegésbe ötven-
kettőből egyből érzékelte
miről van szó jelentette hogy ő a kezdet a keletkezés
én meg hallottam akkori hangom ahogy
a kaposvári forgalmista közleményét mint a többi
állomás kezelője (Lipótfa vette Szulok vette Barcs
vette) nyugtázom „hármás vette”

ezen a mostani-itteni hullámhosszon
mit kellene elődáznom s ha elodázom holott
megvan a kód

a fon meg a mód
mi az én anyagom mára megtenni mi maradt
még mit lehetne kellene
identifikálnom inkább eltaszítanom

magam megkülönböztetni
a társadalmi trend sztrádáiról lelopakodni
arcom (gőg nélkül) fel nem adni
csak álltam ott vagy ültem aludtam írtam papírt
kapirgáltam volt szerepeim rongyait teregettem
reggel lett és este szél támadt a kinti hegyen
fútt fagyott olvadt újra esett a porhó sávokban szakadt
s csak rémüldöztem

bináris kódok idiotikus plusz-mínusza
mart *világűrszél* a bábutökéletesség színpadáról
s mikor már azt éreztem
hiába minden oda van ez a mobil-vers
csak
állványzat marad itt
pik-pik
puszta PIN-KÓD

erőlködés

hogy legyek s végül is töredék...

... a HIMNUSZTÖREDÉK!

kiáltott bennem akkor

... nem éteri hang

... nem transzcendens angyal

... nem digitális pittty de

érzékelhető és pont ide mondható

s tudtam abban a pillanatban

ezzel a pillanattal úgy találtam rá

ugyanarra

még sohasem volt magam-ra

most-ra

itt-re

mint összeadódásra

nem kódára

s ha nincs óda sem elégia végül

e két part közt ide-oda lökődő hangok betűk formába

fércelt árján még duinói szavak is csillámlanak

a lét ideje ez

mely minden más zöldnél sötétebb kissé és egyszeri

vissza nem vonható soha miként a kimondottak sem

angyal ezt meg nem értené

HIMNUSZTÖREDÉK

lenni ez világon

leginkább ott akkor

jó nekem

zöld-vörös leveles

sátradban az idő ha
méretlen
térül terem terel
ott egészen vagyok
nem csorba kocka
tenálad tenyésző
vágyódás bokra
e kívül nincsen
számomra hely hol
a jó
nem gurul olvad szét
mint szappangolyó
csak futok zuhanok vonszolódom
oda ide
megvan a magamhoz való eszem
vénségemre meg
bátorít boldogság istene
mondhatok himnuszt
tárgyilagos lesz szavam
nincs túlzás van történet
tudom hogy mit beszélek
zene szín vonal tónus szerint
zöld-vörös leveles heves
minden egyszeri
kevés
a pusztá létezés
meztelen marka forró üveg
nyúlékony öntvény
hozzáférni még színről színre
szerelem által szeretnék
ma délelőtt a hegyen nejlon-mocsok
tavalyi füvek holt csutakjai közt

megjelent ibolya és krókus
krém-fehér szirmú kénsárga közepű

KORFUIQ

*Emlékeztető öt napja született
unokámnak, Miminek*

nővéreddel a nyáron Korfu
nyugati partján kitaláltuk
a víz meg a nap meg a szél
fülébe be bekiabáltuk hogy
megvan a meg
a kor mega versének
új faja neme for
mája mely a
rettentően fújó
viharokat vad divatokat
félve kottázza le és csúfolja
ki
a neve legyen mondtuk
korfuiq
ha héját a szépséges
(sérült) tintahalak fekete
sünök és tündéri
anemónák mély
tengeri
homályában hol
cápaárny és torpedó
zuhan
előbb lehántjuk óvatosan és őt magát
megváltásra kész csodát

az Adriából felröptetjük
szárnyas halacsckát
ámul-bámul a világ felejtí el ís ejtí
tobzódó
ostoba nihíljét
üres üres üres
így volt ott voltál te ís
kezdeted
nyüzsgő pontocska anyád hasában
kérdezem
most meg hogy ítt
mí mind Mímí remélhetjük-e ámulóíd
ez már mintha korfuiq volna
veled ő ís megszületne
Luca meg én csak kimondanánk

NEURÓDAL

...légvár a mí várunk...
(Kosztolányi Dezső)

neuronjaim az agyban hajszoínak nagyban
vagy őket én vagy nem vagy ígen
megy a tamtam recseg a tok kifutok mínt a tej felelj
légi szavaíd K. D. öreg buborékok ma más a mód
a *légvár* való alapja euró
silány talányok mázas kényszere
csácsogva öílt alakot egész kollekció
hápoghatsz botor szókirakó képzelhetsz magadnak
katakombát nincs kockázat a kocka hat oldala üres
mínden dobás bíztos bukás nincs bohóc pojáca van
nincs ísten van vallás

fogyasztás népszavazás
 fagyasztott remény ha nem leszel szegény magad is
 nem elit mirelit
 – így galoppíroztam el hirtelen magam de hova hát
 hogy legyek
 mottóm költőjével hova lovaljak
 artistaként olvastam tovább mint fájó paródiát
 hogy kiáltsatok együtt Európa bátor szellemei költők
 felettébb kínos motyog-tam
 és a salátás kedves könyvet odahagy-tam
 kapar-tam valami vastag kartonpapírt szégyenlősen
 grafittal lágy fekete-szürke szénnel vonalaz-tam
 lavíroz-tam sárga-kék-zöld akvarellt nosza lilát
 és lelassulva gondol-tam el
 őregkori papundeklimen
 magam meg nem vetem ha nevetem
 pöttyeim idézeteim
 és a megvetésre mint jelentésre
 ellenpontként támaszkodom
 csak azt ne még csak oda ne jussak
 tudom a jussal a múlttal bánni rettentő nehéz
 megrettentem múlt decemberben is a temetőben
 jeges szélben álltunk ott
 és hallom ám hogy a hivatalos szavalatban
 a magyar Nobel-díj bekattan „európaiságunk
 elismerése” rikít a *rothadt frázis*
 elborzad-tam holott
 tudhattam volna ez csak intonáció a mozihoz
 ennyivel meg nem úszható
 ez az Auschwitz tényleg szerfelett költséges
 az emberi történet nulla fokát ahogy
 most kétmilliárddal beszorozzák

az ölünkbe hullt ajándékot mondja a miniszter
 nem hagyjuk magára az „ölünk” megakaszt hagyjuk
 mindegy megint *eljött az álmodt minden-mindegy*
 rettentő eredmény
 majd százötven majd tizenötezer viszi végbe lesz
 monstre világszám
 vele aztán aratunk a korszerű *tivornyán*
vásznak szakadnak
 Londonban hej ma azt játsszák hogy rakétán lőnek
 atomot Iraknak
 már elég már sok már bele ne ragadjak
 világhiányba-iszapba-fenyegetésbe
 az eurokonténerek esélyeit a létminimum
 védelmét is lássam meg is játsszam miközben
 émelegve nyelem a honi szétdarabolást túllihegést
 itt mindig minden szét és túl azon túl hogy
 elszenvedem
 az én részem itt mi lehetne még
 meg tudom-e mondani milyen dalt szeretnék
 ha volna milyen kockadobást
 hogy ne légvár legyen a *légvár* ne paródia
 se tautológia (nemzeti)
 de elemi arány
 kényszer és vágy közt belátható
 Európa bátor szellemei hát hol vagytok kik vagytok
 nem a *falra ment* politikusok
 nem a tőkések
 nem a művészek sztárok elnökök vezérek közt
 hol
 és hogyan hallana meg egy is ha kiáltok
 forog sután nyelvemen ínyemen szájpadrásomon
 a vásott fogakon fogalom ige fő és melléknevek

szavaink

az édes étek

mert még élek

s az ember csak az marad ami

hangfogyasztó

hallatja tudatát szól át a semmibe ír kapar tép

már-már felel

én legalábbis a tollnak ahogy

K. D. hangzatai-tól-nak

a tintának valamiképpen még ma is a

na mije hű-je vagyok bár billentyű

immel digitális porban lépkednek ujjaim

(tisztelt szerkesztő-ség a lehető-séget köszönöm

hogya a múlt századiaktól így idéztem nézzék el ezt

úgy tettem fel egy-egy rég

lejárt lemezt hogy közben ráláttam magamra

dühöm időm dalom hiábavalóm testetlenjére

február volt a nyomdában jártam pénteken

N. L. az ablaknál megállított nézd mondta

a háztetőkön ahogy a szél a porhó fehér füstjét

a kémények szürkéjével elkeveri ezt szeretem nézni

ez szép és néztük percekig)

A KAPCSOS ANGYAL

Alkalmi vers a Liget-kép kiállításához (2003. VI. 4-re)

ha nincs angyal – gondoltam –

meghallani kiáltást...

és tele volt a fülem a fejem

világ-süketséggel

ha annyira nincs mint soha még pötyögtem

ha ámulhatok csupán
mivé fakult hűlt romlott halt
mert holt mind nincs miből élnie
itt sem hely sem idő

egyedül magában mire se várva csupasz árva
lárva-való vagyunk agyunk alázottjai
– bukdácsoltam –
de mit is lehetne kellene megácsolni

képzelttem egy új angyalt
gyerünk
toldjuk a sorhoz a volthoz

egy alkalmit reméltem

678

öltött
nyújtotta
kínált
hogy varázsszert-e nem állítanám
digitális megváltót égi kóddal
egy konfekcionálható istent eddig kimondatlant
dehogy
– nézd csak nézd és tudd
és értsd hogy jól látod
amit látsz
minden atomjában azonos
fémből hajlított gémkapocs
és megvan az angyal az új
a Kapcsos Angyal ő maga
más
egy utáni
kigyötört
csupasz drótot nyújt csupán kapcsolj össze
magad is össze
kapcs
ez a szó
ha hiábavaló se
az
ha vigaszt se ad
akkor is ez
most Kapcsos Angyalnak mondom mondható

VILLOGÓ FEHÉR

Miben csalódik tehát az ember,
úgy érte, én,
most mondjam meg,

szóval miben hát,
semmiben akár, mégis csapódom.

Vág a sötét, világít,
sírása kifakad aztán,
nem emlékszik,
nem akar, de nincs módja kitérni.

Ami fojtogat, nyom össze,
már egész vagon, hogy
ülök benne vakon, visz,
hagyom, makacsul hajtogatja:
válassz, mi vagy
ki kell, hogy
legyen a tárgy és az alany, ohó,
az el nem hanyagolható rétegek,
a test kifáradásai lefognak.

És hasztalan erőlködéseim is kifognak,
végig vakog velem az egész bagázs,
és nem tud, nem mer, nem enged
egy sem, valami nem-egyedi, egyéni
héj vagy mag, körül-kívül-belül,
hogy fölülkerekedjek és értsem,
rálássak: mi van legalul s mögött,
amit legyőztem vadul; dehogyis.

De buta szó.
Mennyire buta mind.
Mint lyukacsos tufa, tapogat(om),
automata kattogat így,
vagy agyon-árad, belep, elsodor,

s még azt se mondhatom, az
nem én vagyok, ki itt és így gagyog,
az a gomoly és vetülései vissza,
történetemre, kezdetekig.

Az őszi nap még forró,
meztelen talpamra süt,
az asztal villogó fehér, a szék,

a dal ma még átvihet, hat, hét, nyolc,
kilenc.

A SÉRÜLT TINTAHAL

(Négykezes Levendel Júliával, Liget, 2003)

KRÓKUSZPÓKUSZ

Háromhónapos Johanna unokámnak

Krókuszpókusz, novemberi sáfrány,
mondtam, jöjj, s te ármány menten
tűnj el, huss most innen mind: bajke-
verők, mondtam, és a lila szirmút,
halványsárga közepűt, sötétsárga
bibéjűt, hétágú kelyhét az őszvég
ősrégi fényében kitárulkozót
csak néztem,
aztán hunyt szemmel hozzád mértem,
lett hasonlatom, kalapom, cipőm, szavam;
vers, vidd ezt a krókuszt, varázsmondóka
pókuszt, legyen egyszer a jó: kimondható,
ahogy gurul velünk az időgolyó
viszkettető, köhögtető porban, és ferde
sávban a gonosz démonok ürülékei
arcunkba csapnak;
legyen ír, ellene mondani, hangzat,
legalább alakzat, hihető zene, talán neki-
fohászkodás.

NYÁRVÉGI

ezt a porhanyó nyárvégi napsütést most
ebben a hőben-fényben még mikor már

minden új meg új mint rég félévszázada tízévesen
a dal atonális létráit keresem fokozatokat

egy pontra mutatok negyvenhétben költözködünk éppen
vasúti vagonnal ősszel és megáll nyílt vágányon

várakozik a vonat kétoldalt indián kukoricások festett
őserdő levelén zizeg a szél mozdony zihál ott vagyok

vissza most oda megyek ez legyen az a kép vagy
a bakterház almafákkal hányszor idillé szépítettem

ebben a mai nap-özönben élesebb néma
realitásként megbízhatóbb ha innen nézhetem

onnan meg ezeket a mosti mezőket mai világ-ugart
hogy a fölkhavart porban búgó szélmalom-óriások

zenéje képzeletünket hentes módjára
szétsarabolja egyszerre látható lesz a közös sehova

kísérteties szellemvasút
valami kipingált kizsarolt semmi

a mezítlábas álmodozások meddő futása mintha zsiráfok
a vagonról két lépésre álldogálok

pontosan látom a mozdulatot ahogy
a fölmgazott sóska kemény szárát eltöröm

nyelvemen az a savanykás öröm
valóban volt-e (volt) megingathatatlan a vágó

és a bizonyosság hogy ez mind megtörtént velem
ezt a napsütést itt ott érzékelem

megvan lehet ügetni oda-vissza míg
az idő alagútjain relatív lesz

hogyan előre vagy hátra az emlékezet részecskéinek
mozgásiránya de mindez mit ér

mindezt miért forgatom ha föl nem foghatom
mivé szövődik össze miféle minta szívja föl

vagy törli el egy gombnyomásra a látóhatáron fekete-lila
felhő dübörög futkos póklábú villám

POHÁRBAN DARÁZS

Ülök még itt a szeptember végi napon
vagyok
ma jobbat ennél nem tudok tenni írni.
Szavaim is
kiszolgáltatottak mint én nekik foglyok
vagyunk toljuk egymást fölfelé homokhegyen.
Fejemben vásári óriáskerekek forognak
küllőkig vásott képzelődéseim.

Még ifjú a délután szerény.
Világít zölden a nyír.
Repülő morog vattafelhők mögött.
Két lányunokám a hintáknál nevetéseket
ejt a kanyargó fodrozódó langyos levegőbe.
Öreg pár előre ne fuss –
az erkély hóhullámokon siklik velem egyhelyben,
Szólok a sorsnak hogy ne fenekedjen engedjen merengeni.
Kerengeni. Itt van. Ez volna? Ez a papírforma?

Egyik este sárgás hártyáit kimerevítve mérgeivel
őrrjögő darázs húzott fölénk vérbeli vadász
már ágyban voltunk könyvekkel.
Üveg poharat borítottam rá mikor leszállt.
A pohár alá papírlapot csúsztattam
kivettem az erkélyen álló fehér műanyag
asztalra tettem és lekaptam a fedőt.
Hallottam éjszaka hogy a pohárban motoz
nem szállt el. Reggel is ott volt.
Kiborítottam a hátára esett.
Kapálózott kínlódva állt lábra.
Szárítkozott már melegen sütött nyolckor a nap.

Tegnap este is milyen szép volt a Vérmező
ahogy a Kékgolyó utca felől egyetlen sávban besütött
szétszóródott a park még alig kopott zöldjében
a porhanyó fény.

Dong az üveg pohárba fogott térség s nem is a kétség
játszik velem de a megtörténtek néma árnyai
mint párhuzamos kívülről nézhető jelenések
vagy ráfogás csak hogy
tárgyilagos fenomének fenékig elmondhatók.

Egy ideje a Városmajor utcán nap mint nap látok
egy korombéli ezüstsakállas alig másfél méteres
férfit ahogy ugróiskolázik és az utca kövekhez hátán
összekulcsolt kézzel arcán boldog vigyorral lehajol.

A pohár napokig ott állt.
Láttam a szobából
s meg is látogattam vizsgálgattam. Néztem csak

néztem megérinteni féltem. Föltehetőleg nincs kiút
s nem is szeretném hogy legyen
de hogy ne kérném ha mégis volna azt nem hiszem.

Az időjárás elromlik aztán üveg homályosul
menetrend szerint s mint a mesében a homokhegy
árnyai de nem oda nézek nem azt kérdezem.

AZ ÉN IDŐM

*szeress te szeress tartsd össze
a szürkülő kóc alatti laza firkát
(Kétsoros – 1980)*

Az én időm régen mintha nem is
lett volna meg se kottyant évek
pohara számolatlanul cserélődött
tél és nyár sötéttségét, világosságát
tapogattam a világ síkos fokait.

Az én időm régen méretlenül áradt
nem kellett félnem hogy kizökken
vágánya nem volt telt múlt velem
holdjárás szerint áttetsző hullám vitt
nem vágyom vissza oda minek is.

Az én időmet ma szétszedem rakom
újra meg újra össze és próbálok
a részecskék kútjába ásni képekig
de amikor felbukkannak
például az őrház mögötti almafák zöld
és piros csöppök mintha esne és

felhők alatt a látóhatáron savósárga
fényesség jelzi hogy itt van már az
este – bizonytalan lesz inog az egész.

Az én időm ma mintha át kellene
mennem a tű fokán s fülem zsizseg
a komputer elektronikus homokja
zúg ahogy írom megvan minden nem
kell semmi lenni segíts görgőket érzek
a talpam alatt befagyott tavat hát
lássuk a mutatóvályt mire megyünk.

KÖTETBE NEM KERÜLT VERSEK

EL

Egy aluszékony vasárnap délelőtt
kinéztem a télvégi kertre, elijedtem,
a beton szökőkút kelyhe és kérges
fák állongtak ott, két szürke macska
haladt át, fölborzolt háttal tűntek el,
sötét szőr-hím nyomakodott a kettő után,
az ablakba ragadva álltam, kéretlen
nézése, a kert érzi-e?, megmondhatatlan
cipőkopogások távolodtak el, tértek vissza,
vak hangok, ezer, kilencszáz, kilencven, egy.

Az utca, hol mentem, el az érsebészeti
kitatarozott épülete mellett, el a
Mikrosystem és az új gimnázium mellett,
az utca, hol a hatvanas, hetvenes évek
járdáin naponta jártam s még a nyolcvanas
években is, az utca most szürke kígyóbőrben,
ideges fogvacogásban, hajadonfőtt, pillátlan
szemeit a hideg égre függesztve, hevert;
hol vagyok, kérdeztem, másnapos idegen,
s mi történt itt, a levegőben a porszemek
sodródása lassult le vagy a fényvissza-
verődés teszi, a tengelycsikorgás erősödése;
az utcát én is elhagytam, el.

Egy télvégi kert, macskákkal, kehely,
egy utca, hol a kitatarozott érsebészeti áll,
egy másik, hol végigzuhan a Nap pallója
s aszfalt fölötti fény borotválta körül
az óriásárnyak lógó kabátszárnyait, helyek,

honnan hiányzik a testközelség
s kemény kontúrjaikat részvétlenül elszínteleníti,
elhúzza kinyúló kezünk elől az idő; ablaküveg
sárba száradt darabkáin kőtalp csikorog el.

(Tiszatáj, 1991)

KAPOSVÁRI KÉPESLAPOK

Az egyik lapon az állomás,
ma már valóban látomás,
anyám és apám látom ott,
a váróteremben csomagok,
a söntésből ricsaj, rossz szeg árad,
a füstkarikák a mennybe szállnak,
őgyelgek arra - mire várok? Istenem,
sötét van, mozdony szemez velem.

*

A másik lapon a színházi park,
a tornyok és boltok tükrös fénye,
a házrengeteg kaptár-dünnögése –
hát jártam azóta világvárosokban,
az első város nekem mégis ott van,
mint nyári hőben, ha gatyás gyerek
szájához ér a vastag üvegkor só.

*

Képeslapok – gondoltam, küldök egyet,
a Barcsra tartó vonatra ülök, fújtat,

Somogy, 1992. 1.

vannak oly boldogságok érintéseként
kivált madártestrebbenésnyi csukló-
hajlatok ahogy kedd este percekkel
hét után vagy a kora őszi szombat még
alig-délutánján egy idő óta

a kőmorzsalék
történeteit asszimilálva pólyaként
könnyű mámorba derítenek

ez hogyan lehet ez milyen elektron-pályák és kozmikus kötőtűk fénye in fölgyorsulva lassulhat ide le

692

megvan ledönt a dolgok barna csomagolópapírból kiszakadó csorbáival –
talán ezért vannak
ezek a szemmel alig észrevehető
a bukás tudatában vakon is kockázó
vesztésre nem játszó boldogságok
a mámorba merítő csuklóvonal

Új Holnap, 1993. 7.

ALKALMASINT

Gergely Ágnes könyvébe

Alkalmasint sem hord, ki
írja ezt,
karmazsint vagy bármi mezt, és
mostanság, hogy a rokonság
dőzsöl bután, csupán a sírást
műveli, mivel felelni kell,
amíg a szó kifér, és mindenért;
ez a mániás most úgy örül,
hogy városodban körül-kerül
és elidőz, madárcsapdába tér,
egész nap olvas, követ, s tép
egy szál avarfüvet, mert az
Megbízható, hát hat, legalábbis
arra, ki nem hord karmazsint s
írja ezt: alkalmasint.

LIGET 1994/7

NEM SZÁJ KIÁLT

hallani ahogy telik nem füllel
hajnali három s négy között a távol
nyikorog sípol térközök s elferdült
levegőoszlopok a fekete menny alatt
fölött: rengeteg nyúzott alvó
még élő ág gyökerek összenőve
 s kő csattan a kitett kőre
kéz döf térd rogy vagy csak a hó
hullong homok özőn sötétbe tér mind
megtörténik meg nem véd itt vad
éj van semmi nem száj kiált
 halszem egy föltartott tenyérben

LIGET 1994/9

HATTYÚDAL ELLEN

hattyú kilép a tóból hóból van szíve
nem ért a szóból fény feketéje űzi
üres űr istentelen szárnycsapások

kezed fejére tűz a nap most hunyt
szemhéjad falára fércel árnyakat

mohó tündöklésük atolluk ázhatatlan
partokon zizegnek kolerás csapatban
a sziklacsúcsokat álom üli meg odább jég
honol árad a homályhodó vég hattyúdala

kasza kapa fű szőnyegen repülsz ellene
rontatlan árnyalatod talpig átmelegít emitt

de a reggeli csészék kések víg ezüstje fölött
megint a vízpergető fehérség hasa leng
táncuk a tükörtavak hidegebb éjébe hal
belül halak világközök kínja tékozol vakon

világít kígyóként fojtogat akrobatikus nyakuk

LIGET 1995/9

ÜVEGGYÖNGYJÁTÉK

*A ma-dermedett feketerigók ügyében T. D.-nek,
B. P.-nek, Immanuel Kantnak és Bárki Másnak*

Egy dermedettet én is láttam, ment hasig
a hóban, feketedett; s egyet a kukák
megett, rongyok alatt, egyet a buszmegállóval
szemközt, fal tövében, zsákba csavart párhónapost
és kéregető anyját; és ráakaszkodott a fiamra
egy kidobott eb, mert a túlkölő autók
kerekei közül, ahol a rémülettől dermedetten
legyökerezett, kiszabadította; és tudom, hogy a
lakótelepi játszótéren egy levágott női fej... és stb.
ó, mindennapos ez, meg a háraitása vagy a fölvétele,
ingerek és elfojtások, mert szembekerül az ember vele,
tele van ezzel a tele, tavasza, fölvirrad rá a vak
teszem-veszemség koldus árnya, szívre s vállra száll,
s már nem rigó, nem is madár, nem is
álom, és ha verssé szublimálom, az se jó;

gurul velünk a füves, fázós, izzadós golyó,
billeg a mérleg; csak szöveg a vers, és amit
visszanyelsz, amit nem tudsz kimondani, csak
az az igazi, retorikán túli, keserű csomó, dehogy
gordiuszi... Egy üveggyöngyjáték Internetjén
kopogjam ki csőrömmel,
hogyan nincs kód? –
de ha nincsen, ez a nincs sincs, csak a nyögés, csak a
héja, csak a füstje, csak a pora, csak a habogó,
hüppögő, hangtalan hangokig vetkező semmiség
alkalmi, betűs társaimnak, és hát Bárki Másnak,
mert az itt van,
mint a hiány, mint a megfejtetlen fájás, szóban élés,
mint állat-, ember-, álom-képek és képzések,
talán lét-rések létrákkal az ólombakancsosnak,
írott és olvasott zene: egyre megy, hasig a hóban;
valamiként már mind-mind dermedetten?
olvasatlan betűk egy szemétre hányt iskolás füzetben?
vagy az öregedés képzelt s valódi máza mint a jég?
a pénztárgépek csattogásában kotkodácsoló jövő,
ahogy följeszti az idegenség-érzet
mindig ugrásra készen lapuló ordasát bennem
és vicsorogni kényszerít, futni, undorodni?
lehet, nem tudom; én mostanában verseimet ecsettel
festem papírra, fára, játszom át, mintha menteném
lelkeiket, egy-egy sort, ami végleg megkapott,
s ahogy a kimarjult lapot tapogatom,
hogyan van-e, fényesre pucolt sárcipók arcforma
lenyomataira ismernek ujjaim.

LIGET 1996/3

EGY SZÖSZ

egy vasárnap este festett papírjaival
kínt befedni szöszmötöl e közben írja ezt
fölteszi a lerágott lemezt forogjon
nézi a szösz jég és beton hátán kinn
ürüléket sarat és vért összefagyaszt
a világ vad heve neve-nincs árja zúg
benn – vagy hol – a szösz az írott fedéllel
van heterogén vágyban: így a jobb?

LIGET 1997/3